

ŞEYHULİSLAM İBNİ TEYMİYYE MÜDAFASI

İmam İbni Teymiyye'ye atılan iftiraların ortaya çıkarılması

Ehli Sünnet'in itikadi görüşünün doğru inanç ve hak yol olduğunun isbatı

ehliilm.wordpress.com

ehliilm.wordpress.com

EBU MUSA EL-MEDENİ

1.bsk.

Hiç bir ekleme ve çıkartma yapmama şartı ile basım hakkı her
Müslüman içindir

ŞEYHULİSLAM İBNİ TEYMiYYE MÜDAFASI

Imam ibni Teymiyye'ye atılan iftiraların ortaya çıkarılması

Ehli sünnetin itikadi görüşünün doğru inanç ve hak yol
olduğunun beyanı

Kuran ve Sünnet ışığında

EBU MUSA EL-MEDENİ

önsöz

Hamd alemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur

ŞEYHULİSLAM İBNİ TEYMYİYE HİCRİ OLARAK "661" YILINDA DOĞMUŞ VE "728" YILINDA VEFAT EDEN BİR ALİMDİR

"Şeyhulislam ibni Teymiyye Müdafası" konusundaki bu risaleyi yazmamın sebebi, yakından çok iyi tanıdığım bir kişidir. Bana Seyhulislam'a kötü söz söyleyen bazı şahsiyetlerin yazısını göndermesi oldu. Bir çok kendini bilmez kişilerin ve bazı sapıkların sözleri ile ibni Teymiyye gibi büyük bir alime dil uzatılmasını hiç kabul edemiyordum, hala da öyle...

Bu güne kadar aramama rağmen türkçe olarak Seyhulislam ibni Teymiyye'yi savunan hiç bir eser yazılmaması beni gerçekten çok uzdu. Bunun üzerine ben de kimse yazmadığından bu ağır ve zor yükü yüklenmek zorunda kaldım.

Seyhulislam ibni teymiyye hakkında bazı kendini bilmezlerin veya araştırma yapmayan cahillerin kötü söz söylemeleri ve hatta tekfir etmeye kadar gitmelerini sanırım hepimiz biliyoruz.

Bu fitneyi yayan, doğru ile yanlış bir araya getirip karıştıran ve alimlere dil uzatan bir sürü site ve bir sürü şahsiyetler bulunmaktadır.

Ben de bu sapıkca yazılardan birisi ile karsılaştım. Bu yazıyı yazan sapık, sekiz tane şüphe ortaya koymuştur. Seyhulislama dil uzatan yazıların arasında en kapasiteli yazı bu yazı idi. Ama yine de biraz ilmi olan bir ilim talebesi bile, bu yazıyı yazanın ilmi zayıflığını açıkça görebilir.

Ama malesef bu yazıdaki herşeyi keşfetmek o kadar kolay görülüyor. Çünkü bir çok hileler sinsice ve gizlice yapılmış. Biraz araştırdıktan sonra yazının içinde defalarca ilmi emanete ihanet edilerek, yaptıkları coğu nakilde hile yaparak manayı kendi kafalarına uygun ve tuhaf bir şekilde ortaya koymaya çalıştıkları ortaya çıkıyor.

Sufi cemaatlerden olan "Naksibendiler" ve benzerleri bu konuda yıllardır durmadan kendilerini yorarak, kendilerini Ehli sunnet'ten gibi göstermeye çalışıp, başka bir yerden ellerinden geldigince Ehli sunnet ulemasını yerle bir etmek için caba gösteriyorlar. Ehli sunnet alimlerine dil uzatırken, elbetteki imam ibni Teymiyye'yi de unutmuyorlar. Hatta bu imama saldırıları bütün Ehli sunnet alimlerinden çok daha fazladır.

Elbette bu insanların bir de Allah'tan başkasına dua etmekle işledikleri şıklere ve benzeri meselelere bu risalede hiç girmeyeceğim.

İnsanları saptırmaya çalışan bu ekollerin başlaması, Osmanlinin en son hocası olan "Muhammed Zahid El-Kevseri" adlı kafir ile başlamıştır. Bu adama reddiye yazan

onlarca kişi vardır. Ama kitaplarının çoğu Arapca. Boylelikle arapca bilmeyen Turkler bu adam hakkında pek bilgiye ulasamiyorlar.

Bu adam hakkında yillardir arastirma yapmamdan ve kitaplarının bazilarini okumamdan sonra, buyuk ihtimalle ingiliz ajanlarindan oldugunu dusunuyorum. Yine en dogrusunu Allah c.c. bilir.

Elbetteki Kevseri hakkında neden boyle dusundugumun sebebini bazi kardesler sorabilirler. Derim ki: Bu adam maalesef sadece Turkiye'deki degil, butun dunyadaki sufi cemaatlerin lideri konumunda olsa bile, maalesef Sahabe'lere kadar dili uzanmis bir BIDATCI SAPIKTIR. Elhamdulillah, bu konuda ellerimizde sabit deliller de mevcuttur. Bu kadar Ehli sunnete muhalefet edip de, Sahabeye dil uzatmayan bir suru kisinin gozunde bir imam olmayi basarabilen bir kisi, Islam dusmani degil de ne olsun? Bir yerde kendini sahabelerin severi gibi gosterirken, gerektiği yerde de Sahabe'ye ve Selefte dil uzatan birisi, normal ve saf bir musluman degildir.

Ayrica Kevseri'nin kurdugu bu medresenin (ekolun) su anda şu anda guden ve devam ettiren bir cok kafir cahiller vardır. Bu adamlar hocasları, veya hocalarının hocaları oldugunu iddia ettikleri Kevseri'den cok da geri kalmayarak, dilini sahabe'ye kadar uzatmaslar da selefi salihinden olan onlarca -belkide yuzlerce- alime dilini uzatmislardır.

Bu kisiler, buyuk hocalari olan Zahid El-Kevseri'nin yolundan gidenlerdendir. Eski alimlerin kitaplarini okuyup, islerine gelen yerleri alıp, işlerine gelen yerleri de gormemezlikten gelen kisilerdir.

Bu kişiler ve bunlar gibi insanlari saptirmaya çalışanlar hakkında; "yedi kat gogun ustunde olan Allah c.c. adaleti ile hukum versin insallah" demekten baska diyecegimiz bir sey yoktur.

... herhalde ya biz, ya da siz mutlak bir hidayet üzerindeyiz veya açık bir sapıklık içindeyiz.(Sebe suresi 24. ayet).

Iste bunlar Ibni Teymiyye'yi sevmeyen insanlar. İslama kim ve düşman olan kişilerdir. Hile yaparak İbni Teymiyye'yi kötülemeye calismaktan baska bir sey yapmamaktadırlar.

Bu reddiyemi yazmaya baslamadan once ilimle uğraşan tanidigim kişilere haber verdim. Reddiye verdigim risaledeki hileleri yok edip ibni Teymiyye mudafasina gecmek gerektigini, Ehli sunnet ulemasini mudafa etmek gerektigini soyledim. Ama maalesef her biri farkli mazeretler bularak cevap vermediler ve benim bu reddiyemde hic bana yardimci olmadilar. Sonra bana ulaştığına göre bu kişiler ircâ ve küfür yolunu seçmişler. Rab'bim onları hakka ilet sin, bizleri de haktan ayırmasın.

Bu nedenle ben reddiye hazirlamak icin niyetlendim. Allah'a sukur, muhaliflerimizin imam Ibni Teymiyye hakkında zikrettikleri bor cok suphelerine cevap verdigimi dusunuyorum.

Ayrıca sunu da zikretmenin gerekli olduğunu düşünüyorum:

Bil ki kardeşim, Seyhülislam İbni Teymiyye'yi öven alimler -Türkiye'deki sufiler bunu saklasalar bile- büyük ehli sunnet alimleridirler. İlginç olanı ise bu kişilerin bazıları Türkiye'deki "sufiler"in vebzenzerlerinin kabul gördüğü kişilerdir. Ben hala Türkiye'deki sapkın cemaatlerin bu alimlerin işlerine geldiği görüşlerini alırlarken, neden acaba İbni Teymiyye hakkındaki görüşlerini de almıyorlar şaşıyorum. Bu yaptıkları bu sapkın cemaatlerin ne kadar hilekar ve sapkın olduklarını göstermektedir.

Neden işlerine gelince bir kişi muteber oluyor da, işlerine gelmeyince muteber olmuyor acaba???

İşte bu sadece heva ve heveslerine uyan, hakkı aramayan ve kalpleri korlesan kişilerin yapacağı işlerdir.

İmam İbni Teymiyye'yi öven ulemaların ve bilginlerin isimleri (Er-Raddu El-Vafir) adlı kitapta toplanmıştır. Yuze yakın ulemanın ve bilginin adı zikredilmiştir. Ayrıca bu kitap İbni Teymiyye'nin vefatından bir kaç yüz yıl geçmeden yazılmıştır. İşte daha o zamanlardan İmam İbni Teymiyye'yi yuze yakın alim ve bilgin övmüş ise, şimdiye kadar kaç tane alim ve bilgin övmüştür acaba???

Seyhülislam'ın övenlerden bazıları:

- 1- **Hafız İbni Hacer El-Askalani** (birazdan bu konudaki bir sözünü aktaracağım insallah).
- 2- Zamanındaki Hanefi'lerin en büyük hocası olan: **Bedruddin El-ayni El-hanefi**(Er-raddu El-Vafir adlı esere onsoz-Takriz- yazmıştır).
- 3- Türkiye'deki bir çok cemaatlerin medreselerinde akaid kitapları okutulan- **Mulla Ali El-Kari**.

Bunlar dışında daha çokca bilgin İmam İbni Teymiyyeyi övmüştür. Benim bu üç alimin isimlerini zikretmemin sebebi ise; Türkiye'deki İmam İbni Teymiyye'ye saldıran kişilerin tanidikları kişiler oldukları içindir.

Şimdi de, Hafız İbni Hacer'in İmam İbni Teymiyye hakkındaki sadece bir yerdeki sözünü zikredeceğim:

Seyh Takiyyuddin'nin(İbni Teymiyyenin) şöhreti güneşten daha fazladır.

"Seyhülislam" lakabı ile lakablandırılması, bu güne kadar saf dillerde dolasmaktadır. Yarında, dün gibi Seyhülislam lakabı kalacak ve devam edecektir. Onun(İbni Teymiyye'nin) seyhülislam olduğunu sadece onun mertebesini ve yerini bilmeyen, veya insaflığı asan birisi inkar edebilir ...

... Bu Zatin imamlığı için delil olacak sadece onun cenazesinde hiç kimsenin hiç bir cenazede toplanmadığı kadar toplanması bile yeterlidir...

... Hic kimsenin(yani ibni teymiyye'ye muhalefet edenlerin bile) onu munafiklik ile veya kaninin akitilmesi ile hukum verdigi bilinmemektedir(burada ibni Hacer, Şeyh ibni Teymiyye'nin kiymetini aciklamak icin, ibni Teymiyye'yi sevmeyenlerin bile onu tekfir etmediklerini acikliyor) ...

... O hic suphesiz "Seyhulislam"dir ...

... Iste onun yazdigi eserler, kitaplarinin ici mucessimelere reddiyeler ile dopdoludur...

... Cunku zamaninin buyuk imamlari onun muctehid oldugunu soylemislerdir...

... Isin en ilginc tarafi ise bu Zat, bidatcilara karsi en cok reddiye yapan ve ayaklanan kisidir(sonrada ibni Teymiyye'nin reddiye verdigi bazi bidatci firkaların isimlerini sayiyor)...

... Onun kitapları bidatcilara reddiyeler ile dopdoludur...

... Şeyh Takiyyuddin'nin(ibni Teymiyye'nin) menkibeleri olarak, sadece yetistirdigi ogrencisi olan Seyh Semsuddin ibnulkayyim bile olsa, onun ne kadar buyuk mertebesi olduguna dair bir delildir...

... Iste kim ona Kafir derse, veya onu Seyhulislam diye adlandirana kafir derse; kesinlikle o kisinin sozune itibar edilmez ve o kisiye guvenilmez. Halbuki asil gereken, bunu diyeni hakka geri donene kadar caydirmaktir(cezalandirmaktir).

Derim ki: Bunu ibni Hacer "Er-raddu El-vafir" adli esere takriz (yani takdim) olarak yazmistir.

Yine ibni Hacer el-Askalani bu sozunun icinde, imam ibni Teymiyye ile **hic kimsenin Munazara yapamadigini** ve sadece bir kisinin Munazara yapabildigini zikretmistir. O da "Sadruddin bin Vekil" adli kisidir.

Yani; imam ibni Teymiyye'yi munazaralarında birakin muhaliflerin yenmesini, karsisina cikip Munazara edebilen tek bir kisi vardir. İmam ibni Teymiyye'nin hiç bir munazarada yenilmediği de bilinen bir şeydir. İşte bu zikrettiğimizi de muhaliflerimiz görmemezlikten gelmekte.

İmam ibni Teymiyye'nin asla hic bir munazarada yenilmedigini bir cok alim ve bilgin zikretmiştir. Meselea Hafiz ibni Kesir "el-Bidaye ve en-Nihaye" (14.clt. 157.s. / 39.s. daru ihyai et-turas) adli eserinde zikretmistir.

ibni Dakik el-İd adlı kişi ise, Seyhulislam ibni Teymiyye ile karsilasınca, ona soyle demistir: "**Ben, artık senin gibilerinin yaratildigini sanmiyordum**"(yani; Sen o kadar bilgili ve eski alimler gibi birisin ki; artık bu zamanda boyle senin gibi birisinin kaldigini dusunmuyordum)("el-Bidaye ve en-Nihaye" 14.clt. 32.s.).

Iste Türkiye'deki sapkın cemaatler ise, bu ve buna benzer kişilerin, veya alimlerin butun sozlerini çöpe atmışlar ve görmemezlikten gelmişlerdir.

Ayrıca ben yıllar önce bu konuyu Türkiye'deki bazı sapkın cemaatlerin bir çok hocasına açıklayıp beyan etmişim. İmam İbni Teymiyye'nin "Mucessim" olmadığını, Zahid El-kevseri'nin alimlere dil uzatmasının ondan önce Cehmiyye'ler dışında hiç kimsenin yapmadığını zikrettim. Ama bu sapkın cemaatin büyükleri ise bunun karşısında alimlerden zikrettiğim delillere cevap verip açıklamaları gerekirken, maalesef bir zaman sonra yine yanlarına gittim ve cevap vermelerini beklediğim zaman, sanki onlara hiç bir delil sunmamışım gibi gelip aynı yollarında devam ettiler.

İşte ben bunu görünce, bu insanların hakkı istemeyen, asla kendi fikirlerini degistirmeden, kendi fikirleri hak mı yoksa batıl mı araştırmadan yolları üzerinde gitmeyi daha kolay gördüklerini gördüm.

Allah Kuran'da Kafirlerden bahsederken şöyle buyurmaktadır: (Allah onların kalblerini ve kulaklarını **mühürlemiştir**. Gözlerinin üzerinde bir perde vardır ve onlar için büyük bir azab vardır.)(Bakara 7.ayet). Rabbim'den umarım ki bizleri bu muhurlenmiş kilerden eylemez.

Bu gördüğüm durum gerçekten beni çok fazla üzmüştü. İşte bu olaydan sonra yıllardır konu üzerinde araştırma yapıp bilgilerimi kaleme alıp yazmayı düşündüm. Çünkü bu meseleleri malesef Türkiye'de hiç kimse bilmiyor.

Risalenin içinde bazı hatalar gören için beni uyarmasında bir kusur olmadığını ve hatta benim sevineceğimi belirtmem gerektiğini hissediyorum.

Kitabın içinde zikrettiğim sözlerin hemen hemen hepsini, Arapça kitaplardan tercüme ederek zikrettim. Belki kitabın aynısı Türkçeye tercüme edilse de, ben kendim tercüme ettim. Elimden geldigince hata etmeyerek tercüme etmeye gayret gösterdim.

Genellikle sayfa numaralarını vermeye çalışacağım inşallah. Ama acele çevirdiğimden bazen vermediğim de olabilir.

Genel olarak bir konudaki nakilleri belli bir kitaptan alıyım, genellikle hangi kitaptan aldığımı belirtmeye gayret gösterdim.

İşte bu zikrettiklerim, okuyucunun bu kitabı okurken fayda göreceği bazı bilgilerdir.

Bilinmesi gerekir ki: Bu kısa kitapta zikrettiğim deliller çok fazla ve uzun konunun sadece bir kısmından ibarettir. Yani ben her konudaki delillerin sadece çok az bir bölümünü zikrettim. Halbuki konuyu daha fazla acsaydım bu risale 10 ciltte yakın olabileceğini düşünüyorum.

Ama böyle bir risale yazılması için çok uzun bir vakite ihtiyaç olduğundan, benim de vaktim kısıtlı olduğundan bununla yetindim ve konuyu anlamak için bu kadarının yeteceğini düşündüm.

Umarım yedi kat gogun ustunde olan Rabbim bu yazdigim yazilar ile beni ve okuyan herkesi affeder ve bizleri Şehidlerden egler ve Firdevs cennetine koyar ve cennetteki yerimizi Peygamberimiz Muhammed s.a.v. ile birlikte yapar.

Ayrıca bu risaleyi okuyan her Bidat'cinin Bidat'ından donmesini yüce Rabbim'den isterim.

Sunu da belirtmek isterim ki: Bu risaleyi düzenli bir şekilde yazmadığımdan bazı bilgiler biraz karışık olabilir. Yani mesela ikinci konuda zikrettiğim delili besinci konuda da zikretmem gerekse de önceden zikrettiğim için zikretmeye bilirim. Aksine(eğer başka bir yerde zikrettiğimi unutursam) zikrede de bilirim. Böyle olmasının nedeni; risalemi farklı zamanlarda, farklı yerlerde, ayrı vakitlerde yazmamdan kaynaklanmıştır.

Bu nedenle risalemi bitirmem yavaş olarak bes ayı bulmuştur.

Bilinmesi gerekir ki bu risalemi yazarken en çok faydalandığım kitaplar: Abdurrahman Dimeskiyye'nin eserleridir.

Risalemin genel olarak yazılısı sistemi şu şekildedir: İlk önce "meselenin özü" diye bir başlık yaparak, bir kaç satırda anlatacağım konunun özetini yaparım ki okuyucu neden bahsedeceğimi baste kısaca görsün. Ardından konuya genel bir giriş yapacağım. Bundan sonra imam ibni Teymiyye'nin mesele üzerinde görüşlerini beyan edeceğim. Ona muvafakat eden veya muhalefet eden kişilerin ve bilgilerin veya alimlerin bazı sözlerini gerektiğinde zikredeceğim. Son olarak da muhaliflerin imam ibni Teymiyye'ye yönelttikleri batıl suphelerini zikredip cevapını vereceğim inşaAllah. Sanırım okudunuz kitabın özeti budur.

Umarım Rabbim bu kitabı sadece kendisi için yazmamı ve okutmamı ve yaymamı nasib eder. Beni ve okuyanı ve bütün Müslümanları Riya'dan ve iftihadan ve cehenneme yaklasacak bütün amel ve dusuncelerden korur. En dogrusunuda Allah c.c. bilir.

Tenbih: Her yerde bu bilgiyi zikretmekte fayda görüyorum. Ben bir kişiden bu eserde kabul edercesine nakil yaparsam, bu o kişinin Müslümanların alimi olduğunu zaruri bir biçimde göstermemektedir. Ayrıca bir çok eserimizde ve bu eserimizde de söylediğimiz gibi Allah'ın sıfatlarını kabul etmeyen müslüman değildir. Ayetler, hadisler buna delalet etmektedir. Allah'ın Arş'ının üstünde olduğunu inkar eden de kafirdir. Ben de, bir çok kişinin halini bilmeden evvel, ona imam ve benzeri sözleri söyleyebilirim. Sonra onun küfrünü görünce, bu gibi sözleri o kişi hakkında kullanmayı bırakırım. İşte bu nedenle benim eserimde zikrettiğim, alim ve allame gibi sözler sarfettiğim kişileri tekfir etmiyordum gibi bir hakikat ortada yoktur. Ben, Allah'ın ve Rasulunun tekfir ettiği herkesi en başta tekfir eden, Allah'ın aciz kuluyum.

Rabbinin rahmetine muhtac kulu: **Ebu Musa El-medeni**

1

Kıdemi Alem

1- Birinci mesele: Kidemi Alem meselesi

HAMD ALEMLERİN RABBI OLAN ALLAH'A MAHSUSTUR

Meselenin ozu: Es-ariler ve Maturidi'ler, Allah'in Madde'leri(ve butun kainati) yaratip yaratmaması konusu ile alakali sadece iki gorus biliyorlardı.

Birincisi; kendi gorusleri. O da Allah bir an herseyi yarattı, sonra hiçbir şey yapmamaya başladı görüşüdür. İkincisi ise; Filozof'ların gorusleri. Ama aslında bir ucuncu gorus daha vardır. O da "Hadis Ehli" olan "Ehli sunnet"in gorusudur. Bu konudaki Ehli sunnet'in gorusu ise çok kısaca şöyledir: "Allah c.c. her şeyi yaratmıştır. Hala da yaratıcıdır. Allah'in yaratması bir zaman olup sonradan duran bir şey değildir. Allah c.c. nasıl eskiden yarattı ve yaratıcı ise, aynı şekilde de hala öyledir." İşte Kuran'ın ve Sünnetin delalet ettiği görüş de budur.

Okuyucunun bilmesi gerekir ki; bu mesele gerçekten çok zor ve derin bir meseledir. İleride de bu meseleyi uzunca açıklayacağım insallah.

"KIDEMI ALEM" MESELESİ VE BU KONUDAKİ İBNI TEYMIYYE'NİN TUTUMU

ONSOZ

Hamd alemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur, Salat Selam yaratıkların en hayırlısı olan Muhammed Mustafa'nın s.a.v. daima üzerine olsun. Bundan sonra:

Allah'in izni ile Seyhulsilam ibni teymiyye mudafası ve savunması hakkındaki ilk bolumu baslayalım. Bilinmesi gereken bir husus var ki, o da: Risalemizin bu bolumu - yani kidemi alem meselesi- bu kitabın içindeki bolumleri arasında yazdığım en son bolumlerden birisidir. Reddiye verdiğim kişi, imam ibni Teymiyye'nin –kendine göre olan– hakka muhalif goruslerini sekiz madde altında sıralamıştır. Ben de muhalifin hazırladığı şekilde; nasıl ki sekiz bolumde reddiye verdi ise, aynı şekilde ben de sekiz bolumde onun suphelerine tek tek kısaca cevap vereceğim insallah.

Türkiye'de kufu ve tagutu yayan kemalist sisteminden gunumuze kadar hemen hemen hic bir hakki savunan ciddi bir alim olmamasının sebebi de; Bizlerin bu halde olmamızdır(cok az hakki savunanlar mustesna). İste ben kac kisiye bu bolumu yazmalarını soylememe ragmen kabul etmediler ve kacacak bir mazeret aradılar. Zaten eger kabul edecek olsalardı daha önceden benim gibi birisi yerine kendileri cevap verirlerdi. İste bu durumda zamanımızın ne kadar garip bir zaman olduğunu ve Hadiste geçen o Gariplerin gunumuzde daha fazla garipleştigini gormus oluyoruz.

Sahih hadis su sekildedir: "**islam garip olarak basladı. Yine Garip olarak sona erecektir. Ne mutlu o gariplere**". (imam Muslim sahihinde rivayet etmiştir. Hadisin nerelerde gectigine bakmak için: "**Kesfullisam fi turuki hadisi gurbeti islam**" adli eser

bakilabilir). Garip, ilginç ve değişik demektir. İşte müslümanlar her zaman kafirlerin yanında ilginç ve dışlanmış insanlar olarak kalmışlardır.

Türkiye'deki bu kötü durum karşısında, Arap âlemine ilmî olarak daha fazla ayaklanma olduğu ortadadır.

Yıllardır dizlerinin dibinde ders aldığım Arap âlemindeki hocalarım sapkın gruplara zaten yeterince vevap verirler.

Ama Türkiye'de durum böyle olmadıgından ve -neredeyse- hiç bir alim bulunmadığından, ilmi yonden elimde çok fazla bir şey bulunmadığı halde, bu kötü ve hüznü verici durumda susmanın asla doğru olmadığını gördüm. Böylelikle bu okuduğunuz mütevazî risaleyi yazmaya karar verdim. Umarım rabbim bizleri ve bu kitabı okuyanları ve bütün Müslümanları müvaffak kılar ve hak yola erdirir.

"KIDEMI ALEM" NEDİR?

EHİL SUNNET İLE MUHALİFLERİNİN ARASINDAKİ OLAN İHTİLAFIN SEBEBİ NEDİR?

Kidemi âlem nedir:

Kidemi âlem derken üzerinde yaşadığımız bu Dünya'nın ve göklerin -semavatin- başlangıcının olup olmaması meselesidir. Bu mesele Felsefecilerin konuştuğu konulardandır. Bu konuya bazıları "Maddenin ezeli olup olmaması" konusu da diyebilir.

Kimler kidemi âlem meselesini ortaya atmışlardır:

Elbetteki İslâm dîni saf ve temiz ve felsefecilerin kelâmından uzak bir dindir. Selef'i salihîn döneminde "kelâm ve felsefe" ilimleri Müslüman'ların arasına daha yeni girmeye başladığından, âlimler bu ilim ile konuşmayı ve bu felsefî meselelere girmeyi yasaklamışlardır. Bu nedenle bizler bu konuda Selef'in konuştuğunu hiç görmedik. Bu konu elbetteki ayrı bir konudur.

İslâmcıların içinde de felsefe oluşmaya başlayınca durum iyice karışmış ve felsefeciler ve kelâmcılar, İslâm dînini felsefe ile anlamaya çalışırken yarı İslâm ve yarı felsefeci olmuşlardır. Mutezî'îler ve Es-ârî'ler ve Maturîdî'ler İslâm adı altında, filozoflardan yetişmiş mütekellim âkimlerinden sayılmaktadırlar.

Peki bu felsefecilere ve kelâmcılara cevap vermek gereklidir:

Bu konu hakkında âlimler iki kısma ayrılmışlardır.

Birinci kısım: Felsefe ve kelâm ilimlerini öğrenip bu şekilde felsefecilere ve kelâmcılara cevap vermektir. Bu taraftaki âlimlerden birisi de İbnü Teymiyye'dir. Elbetteki İbnü Teymiyye'nin kelâmcılara ve felsefecilere verdiği cevapları göz önüne

alırsak, onların istilahlarını ve terimlerini bilen ve iyi kavrayan birisinin cevap vermesi çok daha faydalı olmuştur. Ama bunu da unutmamak gerekir; felsefe ve kelam ilimlerini öğrenecek ve onlara cevap verecek kişi kesinlikle alim olması gerekir ki onların getirdikleri şüphelerden etkilenmesin. Yine imam İbni Teymiyye'nin arkadaşı olan Hafız Mizzi de bu görüş üzere olduğunda rivayet edilmiştir (imam Zehebi'nin "Tezkiratulhuffaz" adlı eserine bak 4.cilt. 164.s.).

Yalnız ne kadar alim de olsa, bu eşarilerin ve matüridilerin başları ve doğuşu olan felsefeden etkilenmemesi kolay olmadığından, diğer alimler bu ilmi okumayı caiz görmemişlerdir.

İkinci kısım: iste bu kısım ise ne olursa olsun, asla ve asla kelam ve felsefe ilimlerinin öğrenilmemesi taraftarıdır. İbni Teymiyye'nin talebesi Hafız Zehebi bazı kitaplarında bu görüşü doğru görmüştür.

İste alimlerin bu konudaki iki tutumu. Ama elbetteki kesinlikle felsefecilere ve kelamcılara reddiye veren ilim erbabından felsefeciler ve kelamcılar çok faydalanmış ve hatta doğru itikada geri dönenler bile olmuştur.

Ayrıca konuyu daha iyi kavraya bilmek için bir misal verelim;

İki tane avam'dan (halktan) olan kişi var. Birisi temiz ve saf bir ortamda yetişmiş ve sadece Kuran ve sünnet ile yetinmiş. İste bu kişinin asla ve asla acip da alimlerin kelamcılara ve felsefecilere yaptıkları reddiye kitaplarını okumasına gerek yoktur. Çünkü zaten kendi itikadi düzgün. Hatta okursa belki kafası daha fazla karışacaktır.

İkinci şahsiyet ise cahil bir ortamda yetişmiş ve yıllarca felsefe ve kelam ilmi dersleri ile içini doldurmuş. Bu kişi günlerden bir gün doğru İslami öğrenmeye başlamış. İste belki bu kişinin kendi kafasını doldurduğu şüphelere cevap verecek bazı kitaplara ihtiyacı olabilir.

Ama bunun dışında, bu adama; ey fülanca, sen felsefeyi bırak da gel Kuran ve Sünnet ile yetin dediğin zaman, o kişi zaten bunu kabul etmeyecektir. Çünkü içini lekeler ve kirler ile o kadar doldurmuş ki, Kuran'ı ve Sünnet'i anlayamıyor veya kendi kafasına göre tevیل ediyor ve bozuyor.

İste bu durumda o kişi, kandırıldığı felsefe ve kelam kurallarını yine felsefe ve kelamı bilerek ve onların istilahına vakıf olarak onların bu ilimlerini yerin dibine geçiren İbni Teymiyye gibi bir kişinin kitaplarını okursa, bu durumda Allah'ın izni ile hakkı görebilir.

Bu durum denenmiş bir olaydır.

İste sadece böyle kişiler için kelam ve felsefeye cevap vermek adına ilmi fazla ve zeki olan kişilerin bu ilimleri okumasına cevaz veren alimler olmuştur. Elbette bu görüş tenkide açık bir görüştür.

Kidemi alem meselesini daha fazla aciga cikaralim:

Iste felsefeciler ve ardindan da kelamcilar yaratiklarin nasil oldugu hakkında konusmaya baslamislar ve sunu demisler: Dunya ve onun icindekiler ve hersey ... yaratilmismidir? Yoksa kendileri zaten ezelden beri varmidir?

Iste bu sorulari felsefeciler islam'dan once konusmuslar. Felsefe ilimleri islamiyete girdikten sonra maalesef islamci olduklarini iddia eden kafir filozoflar da bunlarin pesinden gitmistir.

Yani tartisilan meselenin ozu: Maddeler ezeli'midir? Yoksa degil midir? Diyebiliriz.

Peki kidemi alemin odugunu soyleyen -yani maddelerin ezeli oldugunu soyleyen- kisinin hukmu nedir:

Elbetteki burada bizler muslumanlar olarak sunlari bilmemiz gerekir ki: Kim maddelerin(yani dunya'nin ve Allah'in yarattigi herseyin veya bir kisminin) ezeli (yoktan beri, yani basi olmadigini, yani Allah ile birlikte eskiden beri) oldugunu soylerse, iste o kisi kafir'dir. Cunku Muslumanin bilmesi gereken en onemli seylerden birisi şudur: **Allah disinda her sey yaratilmistir.** Bu Kuran'ın açıkladığı önemli bir hakikattir.

Tabiki bu risalede de bu mesleyi ayri konuda isleyecegimiz gibi, bu zikrettigim şeylerin arasina asla Allah'in konuşmasi meselesi girmez. Allah'in konusmasi yaratilmamistir. Alimler bu meseleyi uzunca aciklamislar ve Allah'in sozlerinin yaratilmadigini belirtmisler. Hatta yaratildigini soyleyenleri tekfir etmislerdir. Bunda hic bir zaman ihtilaf olmamistir. Allah ve Allah'in sıfatları yaratılmamıştır.

Iste ben burada bunu acikladim ki birileri yukaridaki sozu duydugu zaman Allah'in kelami da -haşa- yaratilmistir demesin. Bilsin ki Allah'in sozleri ve konusmasi yaratilmistir demek Selef'i salihine gore kufur'dur.

Yani öz olarak: Allah dışında her sey yaratilmistir. Sadece Allah'in sozleri haric.

Ayrica Gazali "**Tehafutulfelasife**" adli eserinde Felsefecileri yerin dibine gecirerek rezaletlerini ortaya koymus ve kufrun icinde olduklarinida belirtmistir. Elbette onlardan etkilendiği de çok olmuş, bu nedenle fazla sapıtmıştır. Nasıl ki alimler ve bilginler bunları eserlerinde zirederler. İbnus Salah bilginlerin Gazali'ye verdikleri reddiyelerden bazılarını Şafiilerin tabakatı hakkında yazdığı eserde zikretmiştir.

IBNI TEYMIYYE'NIN FELSEFCI'LERE REDDIYE VERDIGI ICIN ALIMLERIN KENDISINE YAPTIKLARI OVGULER

Bu bolumde zikredecegim seylerin cogunu **Et-tavdihulceliyye fi er-radi ala enNasihatuzehebiyye** adli eserden naklettim.

Simdi felsefe'cilere reddiye verdigi icin imam ibni Teymiyye'yi oven kişilerden bazilarini zikredelim:

- 1- imam ibnulkayyim. **Tarikulhicareteyn** adli eserinde ovmustur.
 - 2- Muhammed Risad Salim, seyhulislamin **tearudu El-akli ve En-nakl** adli eserine yazdigi mukaddime'de ovmustur.
 - 3- Haleb'in muftusu(Turkiye'li) Muhammed Ragip Pasa, Istanbul'daki kendi kutuphanesinde bulunan bir yazisinda bu kitabi (**tearudu El-akli ve En-nakl**) hararet ile ovmustur. Ayrica kendi sevdiği alimlere karsi yaptigi tenkidini ve buna benzer kendi gorusunce dogru olmayan yonlerinide tenkid etmistir. Ama Pasa'nin uslubundan gozuken alimlere karsi cok ihtiramli birisi oldugudur.
 - 4- Abdullah bin Hamid, ibnulkayyim'e yazdigi bir risalesinde -mektubunda- zikretmistir.
 - 5- Sihabuddin bin Murri El-hanbeli, yine ibnulkayyim'e yazdigi bir risalede -mektupta- zikretmistir.
 - 6- imam ibni Abdulhadi'de, ibni Teymiyye'nin **beyan telbisi el-cehmiyye** adli eserini ovmustur.
 - 7- Abdurrahman El-vekil, Nakdulumantik adli eserin mukaddimesinde ovmustur.
 - 8- Hafiz ibni hacir el-askalani ise ibni teymiyye'nin zamanindaki bidatcilara en cok reddiye veren kisi oldugunu **Er-raddulvafir**'e yazdigi onsoz'de zikretmis ve belirtmistir.
- Ve bunlardan baskalarida vardir. Ama ulasabildigim en onemli şahsiyetler ise bunlardir.

PEKI KIDEMI ALEMIN EZELI OLDUGUNU SOYLEYEN KISILER ISLAM TARIHINDE KIMLERDIR?

ALIMLER BU KISILER HAKKINDA NELER DEMISLER?

Bu mesele cok uzun bir meseledir. Ama inşallah kisaca ve risalemizin konusuna uygun bir biçimde hizlica uzerinden gececegiz:

Sunu bilmemiz gerekir: Kendini Ehli sunnet'e nisbet edenlerin hepsi, onlarin disinda Mutezile'ler gibi bazi firkalar dahil “Allah ile birlikte baska bir seyin ezeli oldugunu soyleyenin Kafir oldugunu soylemisler” ve Ehli sunnet bunda ittifak etmistir.

Maddelerin ezeli oldugunu soyleyen islamcı olduğunu iddia eden kafir filozoflardan bazi ornekler:

Seyh Musaad'e Islam felsefecilerinin Dunya'nin ezeli oldugunu soyleyenlerin kimler oldugunu sordugumda bana uc kisinin isimlerini saydi:

1-ibni Rusd. 2-ibni Er-rumi. 3-ibni Sina. (4-El-farabi.) Iste bu zikrettikleri en meshur filozoflardan bazilaridir. Bu kisilerin hepsinin ayni itikada sahip oldukları ve hepsinin

de Zındık -Munafık- oldukları zikredilir. Derim ki: Elbetteki Allah ile birlikte ezelde de baska seylerin oldugunu soyleyen kisi Icma ile kafirdir. Bu kisilerin kufrunu Zehebi gibi eski alimler de zikretmistir. Semir El-Maliki, yazdigi "Er-Raddu Ala Men Azzame El-Felasifete ve El-Melahide" adli eserinde meseleyi aciklayip bu kisilerin kufurlerini delilleri ile isbat etmistir.

Seyhulislam ibni teymiyye ise filozof'lari kitaplarinin farkli farkli yerlerinde kafir olduklarini zikretmistir(mesela **Es-safediyye** adli eserine bak; 1.clt 135.s).

Yine Mecmu El-fetava'daki bir risalesinde soyle demistir:

Ucuncu olarak: Onun su sozu hakkında ise(ibni Forak'i kasd ediyor): **cunku yaratilmsin manasi ise: yok iken sonradan olan demektir. Peki hic olmayan bir sey nasil sonradan oluyorda sonrada o hala mevcut oluyor? soyle cevap verilir: suphesiz ki her yaratilmis sonradan olusmustur ve yaratilmadan once kendisi var olmamistir ve yoktur. Boylelikle Ezeli ve eski olan sadece Allah'tir.**

Eger denirse: hala o yaratmaktadır. (cevaben denilir ki:) Iste bu yaratilmsin nev-i'nin(cesitinin) eski oldugunu kasd etmektir. Onun hala yaratan olmasi ise yaratilmislarin eski ve ezeli olmasini gerektirmez. Iste bunlarin yaratilmis oldugunu hic bir akil sahibi asla soylemez. Eger birileri cikipta Alem'den olan uzay ve onun maddesi gibi her hangi bir seyin eski (ve ezeli) oldugunu soyleyse, iste boyle diyen kisi aslinda hic olmadan bir seyin oldugunu kasd etmistir. (ve buna cevaben soyle denir:) Ama bunu sadece Kadim(yani Allah) yaratirsa olabilir.

Ama o(Allah) hala faildir(hala yapan ve yaratandir). Onun failiyyetinin devam etmesi onun var oldugunun luzumiyyetindendir. Boyle demek asla yaratiklarin her hangi birisinin eski(ve ezeli) oldugunu soylemek degildir. Halbuki bu onun disindaki her seyin yaratilmis oldugunu gerektirir(16.clt. 95.s.).

Peki imam ibni teymiyye'nin dusmanlari imamin bu sozlerini neden anlayamamislar ve hep ona saldirarak kendisinin Maddenin ezeli oldugunu soyledigini iddia etmisler?

Derim ki: Bazilari, imam ibni Teymiyye'nin "Eski" derken neyi kasd ettigini anlayamamistir. Bu nedenle ona saldirmsilardir. Halbuki Imamin bu en son zikrettigim sozu, sanirim konu uzerindeki itikadini tamamen aciklamis ve beyan etmistir.

Iste bu sozunde imam ne demek istedigini guzel bir sekilde aciklamistir. Ama yinede bu gecmis nakilde ne demek istedigini baska bir sozu ile aciklayalim ve "Eski" derken neyi kasd ettigini inceleyelim. Imam bini Teymiyye soyle demistir:

Kadim ve ezeli sozleri ise cok genis mana kapsamaktadır.

(bir:) Eski denirken hala var olan ve ilki olmayan seyde kasd edilebilir.

(iki:) ve yine eski bir seyden sonra olusan seyede denmektedir. Yani onun hala bulunmasi eskidir. Ama onun kendisi asla kadim degildir(ilki gibi tam manada ezeli degildir). Yani o sey sadece bu yonden eskidir. Iste bir seyden sonra olusan sey o seyin Zati'nin levazimlerinden olup, o sey cesit olarak eskidir. Ama onun kendisinin cesidi ise eski degildir. Iste bu nedenle her hangi bir sey kendisi eski degildir. Ne uzay nede başka bir şey. Nede akıl veya nefis diye adlandirilan şeyler ve nede baska bir sey...(Es-safediyye 2.clt 47.s.).

Derim ki: Iste imamin gecmis sozunden sunu anlariz;

Ezeli ve eski ifadeleri genis mana oldugu icin iki şey icin kullanilir:

Bir; Oncesi olmayan ve hep olan icin kullanilir ve bu sadece Allah'tir c.c.

İki: Eski ifadesi baska bir sey icin daha kullanilir. Ama onun kendisi eski degildir. Sadece bize gore eski oldugundan ve yaratiklarin ilklerinden oldugundan onlara eski ifadesi kullanilir.

Imam yine soyle demistir: **ve onunla birlikte onun gibi eski bir sey yoktur. Hatta yaratilmis ve olusmus hic bir sey asla ve asla eski degildir. Halbuki eski olan Sadece Allah'tir. O kendisi disindaki herseyi yaratmistir. Onun disindaki her sey yaratilmistir**(Minhacu Es-sunne 8.clt 272.s. burada zikrettigim sozlerin bazilarina bakmak icin: Seyh Dimeskiyye'nin **El-mekalat Ed-dimeskiyye**'sine bakiniz).

Kidemulalem ve teselsulul havadis adli eserin sahibi, kitabinda soyle demistir:

Iste bundan(ibni Teymiyye'nin "eski ifadesinden", yani bu ifadeyi hangi manalarda kullandigindan) sunu anlariz; Çesit olarak eski olan sey, ibni teymiyye'nin sozlerinde manasi: devam etmektir. Ister Allah'in kendi fiilinde olsun, ister Allah'in mefulunda -yaptigi ve yarattigi- seylerde olsun. Mesela: Allah'in konusmasi gibidir. Bu yonden ayni sekilde onun yaptigi seylerde eskidir. Ama Fiil'in kendisi ise, işte onun bir ilki vardır...(46.s.).

Imam ibni Teymiyye yine soyle demistir: **Allah disinda hersey yaratilmistir, ve sonradan olusmustur, ve olmadan once yoktur, ve Ezeli ve eski olan sadece Allah'tir. Onunla birlikte ve ondan daha eski bir sey yoktur**(Der-u Et-tearud 1.clt 125.s.).

Yine soyle demistir: **Suhsiz ki Muslumanlara göre Allah disinda her sey yaratilmistir. Herseyin yaraticisi da Allah'tir**(Er-Raddu Ala El-Mantikiyyin 1.clt. 197.s.).

Derim ki: Imamin buna benzer sozleri eserlerinde cok fazladir.

Iste sanirim imam ibni Teymiyye; "Kadim, yani Eski" ifadesini Es-ari ve Maturidi gibi firkalarin anladiginin disinda kullandigi icin, Es-ari'lerin ve Maturidi'lerin "Allah Eskiden hic bir sey yaratmamistir" sozlerine muhalefet ettigi icin(nasil ki birazdan beyan edilecegi gibi) imamin bu konuda bir Filozof oldugunu sanan bazi hakki

göremeyen kalamcılar olmuştur. Halbuki imam Allah disinda baska bir yaratıcı olduğunu iddia etmedi. Ne de Allah ile birlikte ezelden bir şeyler olduğunda iddia etmedi. Bazı sözlerinde "Eski" ifadesini yaratılan bazı şeyler için kullanması da, Eski ifadesinin "Allah ile birlikte ezelden beri vardır" manası olduğunu gerektirmez. Halbuki ibni Teymiyye'nin sözlerini bildikten sonra, heleki Eski ifadesinden ne kasd ettiğini öğrendikten sonra ona bu ithami atmak zulüm olur. En doğrusunu Allah c.c. bilir.

BU KONUDAKİ SEYHULİSLAM İBNI TEYMIYYE'NİN SÖZLERİ VE FELSEFECİLERE UYMADIGININ İSBATI VE BU KONUDAKİ BAZI ALİMLERİN ve bilginlerin SÖZLERİ

Bilinmesi gerekir ki; Seyhulsilam'ın bu konudaki görüşleri asiri derecede nettir. Çok net bir şekilde Allah ile birlikte her hangi bir şeyin ezeli olmadığını isbat ederek, filozof'lara yeterli cevaplar vermiştir. Ben bir kaç tane misal vererek bu dediğimi isbat edeyim:

En-nubuvvat adlı eserinde kelam ve felsefe ile uğraşanların hepsi kendileri kafalarına göre akla ve mantığa uymayan deliller getirirken, ardından onlardan sonra gelen kalamcı ve filozofların eski ülemalarının (kafir hocalarının) istidlallerini (delillendirmelerini) beğenmeyip kendileri de kendi eski imamlarına reddiye verdiklerini, bu nedenle kendi aralarında çok fazla uyumsuzluk içinde olduklarını belirtmiştir. Bunları zikrettikten sonra her taifenin saptığı noktaları zikrederken Filozoflar hakkında şöyle demiştir:

Aynı şekilde Mutefelsifler ise "İmkan" ve "Vucup" mesleği üzerinde gitmişler ve bunu Yeni ve Eski kuralı yerine gecirmişlerdir. Bu şekilde onlar asla Herseyi olusturanın(Allah'in) olduğunu kabul etmemişlerdir. Iste bu dedikleri ile onların akıllarının bozuk olduğunu ve cehalette son noktaya ulaştıklarını ve bununla birlikte Kufur'un icine dustuklerini görmüş olunuz...(1.clt, no:263).

Derim ki: Bundan sonra da onların delillerine cevap vermiştir.

Yine **Minhacu Es-sunne** adlı eserinde Alem'in ezeli olduğunu söyleyenler hakkında şöyle demiştir: **ve bizler bu görüşün fasid bir görüş olduğunu baska yerlerde açıklamistik... iste Kuran Allah disinda herseyin yaratilmis olduguna delalet etmektedir**(1.clt, no:148-149).

Derim ki: Bu beyan ve açıklamadan daha net bir açıklama olamaz.

Serhu El-asfahaniyye adlı eserinde ise şöyle demiştir: **Alem'in ezeli olduğunu ilk söyleyen kisi Arusto'dur. O kisi dalalet -sapıklık- içinde olan ve Putlara tapan bir Musrik idi. Onun bazı meseleler hakkında tamamen sonuna kadar hepsi yanlış**

oldugu sozleri vardir. bazi meselelerde Mulumanlardan olan bazi gruplar onlarin suphelerine cevap vermislerdi. Hatta Cehmiyye ve Mutezile ve Islam Filozof'lari bile onlara cevap vermislerdi... iste hasil olan sey ise(dogru olan itikad ise sudur) : Allah kendisi disindaki herseyi kendisi yaratmistir. Onunla birlikte eski olmak ile ezeli olan hic kimse yoktur. Ne bir nefis nede bir akıl nede her hangi bir sey. Iste bunlarin hic biri eski olarak ezeli degildir(Celaulaynen adli esere bak no:332.syf).

Celaulaynen'in sahibi eserinde Şeyh Alusi bu sozu zikrettikten sonra soyle demistir: **iste bu gecmiste zikrettiğim seyleri anlarsan, Seyh ibni teymiyye'nin bu konudaki ona nisbet edilen kotu nisbetten beraatini** (o gorusten uzak oldugunu) **anlamis olursun**(yani bazi kelamcilarin imamin bu konuda Filozof'lara uyduğunu soyledikleri hakkındaki sozlerinin fasid ve yanlis oldugunu anlarsin)...

Yine imam ibni teymiyye **Es-safediyye** adli eserinin cogu bolgelerinde bu konudan bahsetmistir.

Derim ki: Bir kisi Allah c.c. disinda her hangi bir seyin ezeli oldugunu soylerse bilsin ki iste o kisi kafirdir. Bunun kufrunde ise sadece şu ayet yetmektedir: **(o herseyi yaratmiştir)**(En-am suresi 102.ayet).

Imam ibni Teymiyye'ye bu kotu ve tehlikeli ithami atan ilk kisi belki Subki'dir.

Subki bir Eş-ari olduğu için imam ibni teymiyye'nin sozlerini anlayamamistir. Bu nedenle imami bu konuda bir Filozof olarak gormustur ve reddiye olarak imama 11 beyt şiir yazarak imami tenkid etmistir. Ama alimler hakkı göremeyen Subki'nin bu yanlis ithamini bu şekilde birakmadan yeterli cevaplar vermislerdir. Elime gectigi kadari ile Subuki'ye iki kisi reddiye vermistir;

Birincisi imam Allame Yusuf Es-sermeri 152 beytte reddiye verirken, ikinci alim olan imam Abdullah Muhammed bin Yusuf Eş-şafi ise 110 beytte reddiye vermistir.

İki imam da agir sozler ile yeterli bir sekilde Subki'ye cevap vermislerdir. Bu iki Şiir bir kitap halinde Arapca olarak basilmistir.

Iste bu iki alim de Subuki'nin ibni teymiyye'nin sozlerini anlayamadigini ve bu nedenle susmasinin daha dogru olacagini zikretmislerdir.

Imam ibni Teymiyye'nin Felsefecilerden olmadigina dair en guclu delillerden birisi de sudur: Hafız Zehebi soyle demistir: Seyh izzeddin bin Abdusselam şu ibni Arabi hakkında soyle demistir: Pis yasli, yalanci, **Kidemi Alem oldugunu soyluyor**. Hic bir ferici haram kilmiyor!

Bunu bize bu sekilde hocamiz ibni Teymiye el-Harrani haber vermistir. o da, ona bu olayi bir cok kisi, hocamiz ibni Dakik el-iyd'den duyduklarini, onun bunu dedigini zikretmislerdir(islam Tarihi 46.clt. 380.s.).

Yine soyle demistir: Onun Hakkinda, takip edilecek Salih imam olan Seyh ibrahim bin Madad el-Caberi, ibni Arabi'den bahsederken soyle demistir: O Kidemi Alemin oldugunu soyluyor(Alemin ezeli oldugunu soyluyor). Hic bir fercide haram kilmiyor(gormuyor).

Bunu bana hocamiz ibni Teymiyye, Tac el-Bernebari'den rivayet etmis, o da zikredilen Sehy ibrahim'i boyle derken isitmistir(47.clt. 279.s.).

Derim ki: Iste imam ibni Teymiyye kidemi alemin kufur oldugunu alimlerden naklediyor. Bu sozler ile ibni Arabi'nin kafir oldugunu talebelerine acikliyor. O zaman nasil kendisi bu kufur gorus ile itikad etsin ki?

IBNI TEYMIYYE ILE ES-ARILER VE FELSEFECILER ARASINDA GERCEKLESEN KONU UZERINDEKI IHTILAF

Bir onceki konumuzda genel olarak imam bini teymiyye'nin goruslerini nakletmistik. Ama bu bolumde ise ibni teymiyye ile muhaliflerinin arasindaki farki daha fazla ortaya koyacagiz ve yukaridan anladigimiz kadari ile ibni teymiyye ile muhalifleri arasindaki farki belli edecegiz insallah.

Meseleye girmeden once bu uc grubun arasindaki farki aciga vuralim:

- 1- Felsefecilerin gorusu: **Allah ezelden beri yaratiklar ile birlikte idi.**
- 2- Kelmacilarin gorusu: **Allah vardi, sonra yaratiklar olustu. Allah yaratıkları bir ara yaratti, sonra bıraktı.**
- 3- Ehli Sunnet: **Allah ezelden beri vardi. Allah her zaman ezelden beri ve hala yaratici idi. Ama yine bununla birlikte ezelde yaratılan hic bir sey yoktur**(Kidemulalem ve teselsulhavadis adli eserin 187.syf bak).

Simdi ise meseleye girelim:

Ilk once: imam ibni Teymiyye'nin ve genel manada Ehli sunnetin Felsefe'ciler ile arasindaki fark imam ibni Teymiyye'nin kendi sozlerinden bellidir.

Felsefeciler yaratiklarin baslangicinin olmadigini soylerken, ibni teymiyye ise bunu şiddetle inkar etmis ve boyle diyenleri **Tekfir** etmistir. Sanirim buradaki Ehli sunnetin gorusu ile Felsefecilerin gorusu arasindaki fark acik ve nettir. Iste bu konuda Ehli sunnet ve Mutekellimler, felsefecilere muhalefet etmislerdir.

Ikinci olarak: ibni Teymiyye ile Mutekellimler arasinda olan ihtilaf.

Iste asil mesele ise budur zaten. Bu risaleyi yazmamizin sebebi de budur.

ibni teymiyye'nin kasd ettigi sudur; Eger bizler dersek ki "Allah ezelde yaratmadi" ve bu sekilde susarsak Allah'in ezelde yaratma sifatini da nefyetmis oluruz. Iste imam ibn iteymiyye kelamcilara yonelttigi bir sozunde soyle demistir:

Sizler soyle dersiniz; Suphesiz ki Allah Ezelde hic bir sey yapamazdi. Hic konusamazdi, ve sonradan konusmayi ve yapmayi ortaya cikardi. Sonradan ortaya cikarmasi icin hic bir sebep zaten yoktur. Ama ikisini bir digerine tercih edecek bir karine bulunmadan mumkun olan iki taraftan birisi tercih edildi.

Iste sizler bunu yaptiginiz icin Felsefeciler sizlere muhalefet ettiler. Boyle yaparak felsefecilerin imamlarina muhalefet etmek ile birlikte (aralarinda Islam dini olmak ile birlikte) butun dinlere muhalefet ettiniz. Sizler bu deliliniz ile Alem'in yaratilmis oldugunu isbat ettiginizi sandiniz. Sizler sonradan olan seyin disina cikmayan seyin sonradan oldugunu soylersiniz(imam burada kelamcilarin bir kuralini zikrediyor, ve bu kurallarina gore Allah ezelde nasil ise o sekildedir. Bu kurallari ile Allah'in dunya semasina inmesini vb. gibi sifatlarini inkar etmislerdir. İlerki konuda bu meseleden bahsedecegiz insallah.). Sizlerin bu dedikleriniz hakkında ne Kuran'dan nede Sunnet'ten nede Sahabe ve tabiin'lerden bir deliliniz yoktur. Halbuki Kuran'dan ve Sunnet'ten ve Sahabe'lerden gelen nakiller buna **muhaliftir**(Minhacu Es-Sunne En-Nebeviyye 1.clt. 311.s. / ayni sekilde bu nakil Kidemulalem ve teselsulhavadis adli eserinde de gecmistir).

Kidemulalem ve teselsulhavadis adli eserin sahibi bu sozu naklettikten sonra soyle der: Yani kasd edilen sey; kelamcilar Allah hala ve şu anda bir sey yapamaz ve konusamaz dedikleri icin ve bu şekilde sebepsiz bir yere Dunya'yi yapti demeleridir...(194.syf bak).

Derim ki: Yani imam bini Teymiyye'nin Es-ari'lere ve Maturidi'lere reddiye vermesinin sebebi budur.

Imam ibni Teymiyye yine şöyle demistir: ... ve ikinci mukaddime ise: ve oda (Allah hakkındaki) Havadislerin (sonradan olan seylerin) devam etmesinin olmadigidir(Yani; Allah her zaman istedigı seyleri yapmaz.). Iste boyle demeyi Ehli sunnet ve Hadis imamlari yasaklamislardir. Onlar Allah'in istedigı zaman kendi istegi ile konustugunu soylarlar. Allah'in sozlerinin sonunun olmadigini soylarlar. Onlar (Allah'in) her an ve hala istedigini yapacagini soylarlar. Nasil ki bu gorus Buhari'nin ve baskalarinin gorusu idi. Yine yukarida zikrettigimiz sey (Yani; Allah her zaman istedigı seyleri yapmaz kuralini) felsefecilerin coguda dogru gormezler.

Ama Cehmiyye'ler ve Mutezile'ler ve Kullabi'ler ve Kerramiyye'ler ise yukarida zikrettigimiz kuralin dogru oldugunu soylarlar. Bu kural onların Allah'in kelamı ve yaptigi seyler hakkındaki kullandıkları en önemli kurallarındandır.

Bu dedikleri sey ise Islam dinindeki sonradan cikan seylerin aslidir. Bunu(bu kurali) Selef'in imamlari kotu gormuslerdi. Iste bu kurali soyleyenlerden olan Cehmiyye'ler ve Mutezile'ler ve onlari takip edenler, Allah'in herseyi yarattigini soylemesinden (nasil ki buna Kuran ve Sunnet delalet etmesi ile butun milletlerin ittifak ettigi bir

seydir... derim ki: zikrettiğim bu söz imamin sözündendir) Allah'ın her zaman hiç bir şey yapamadığını kasd ettiğini ve bunu söylediğini sanmışlardır.

Bu nedenle (Allah'ın) hiç bir şey yapmadığını ve hiç konuşmadığını söylerler. O kendisi tek başına hiç konuşmadan ve hiç bir şey yapmadan olduğunu söylerler. Sonradan kendisi, kendisinden ayrı olarak sözlerini ve yaptığı şeyleri yaratmıştır derler (zaten bu sapık inancın nedeni ile Kuran'ın yaratıldığını söylerler. Oysaki bu kufurdur.). Bu şekilde Dünya'yı kendisi değil kendisinin yarattığı bir şey ile var oldurmuştur derler. Böylelikle Peygamberlerin hepsinin getirdiği ve bütün milletlerin ve dinlerin ittifak ettikleri: "Allah dışında her şeyin yaratılmış olduğu ve her şeyde Allah'ın yaratmıştır." kuralını o dedikleri manada anlamışlardır (yani: Allah her şeyi yarattığı için, o ne dünya semasına inebilir. Nede hadislerin delalet ettiği gibi istediği zaman sinirlenir ve istediği zaman sevinir... işte sapkınların görüşü budur).

Bunun tersini söyleyen herkesin de Alem'in veya Alem'in maddesinin ezeli olduğunu söylediklerini sanmışlardır (iste bu nedenle imam ibni Teymiyye'ye bu ithamda bulunmuşlardır. Görüldüğü gibi sadece kendisini değil, kendisinden önceki mutekellimlerde aynı ithamı Ehli sunnete yapmışlardır.).

Böylelikle kendileri Kelam ile doldurdukları kitaplarında sadece iki görüş zikrederler:

Bir: Müslümanların ve onların dışındaki bütün milletlerin görüşleri. Buda Alem'in yaratılmış olduğudur. Bunun manasını zikrettiğimiz şekilde anlarlar (yani; yanlış anlarlar.).

İki: Dehriyye'nin görüşü. Onlarda Alem'in ezeli olduğunu söylerler.

Iste böyle yaparak kendi Kelam kitaplarında Müslümanların ve diğer bütün dinlerin görüşünün Allah'ın ezelde hiç bir şey yapmadığını ve hiç konuşmadığını ve bundan sonrada Alem'i var ettiğini ve bunun dışındaki görüşünde Alem'in eski olduğunu söyleyen Dehriyye'nin görüşü olduğunu söylemişlerdir (Memcu El-fetava / veya: Kidemulalem veteselsululhavadis a adli eserin 200.s. ve öncesine bak).

Derim ki: İste imamin bu sözü olayın hepsini açık ve net bir şekilde ortaya koymuştur. Yani olay şu şekildedir:

Felsefeciler ise Alem'in ve madde'nin ezeli olduğunu söylemişlerdir. Bu görüş fasid bir görüştür.

Kelamcılar ise aksine Allah dışında her şeyin yaratılmış olduğunu söylemişlerdir. Bu kuralı yanlış anladıklarından dolayı Allah'ın kendisinin istediği zaman istediğini yapabileceğini inkar etmişlerdir. Bu görüş aynı şekilde yine fasid bir görüştür.

Ehli sunnet ise her zamanki gibi orta yolluluğu ile söyle demistir: Felsefeciler ise Allah ile başka şeyleride ezeli olduğunu söyleyerek kafir olmuşlardır. Mutekellimler ise

Allah disinda herseyi yaratilmis yaparak yine yanlis bir sey soylemisler ve dinden çıkmışlardır. Cunku onlar bu sozleri ile Allah'in **Sifati ihtiyariyye** dedigimiz sifatlarini inkar etmislerdir ve bu küfürdür. Mesela Allah'in her gece Dunya semasına inmesini dogru gormemislerdir. Bunu Kabul etmemelerinin sebebi ise iste bu Alem'in ezeli olup olmama meselesinde koyduklari kural ile alakalidir, yani soyle demisler: sadece Allah yaratilmayip ezelidir. Bu nedenle Allah eger ezeli ise ve onun disinda herseyde yaratik ise onun hareket etmesi imkansizdir. Eger hareket etmezse (hadislerde bildirildigi gibi) o dunya semasına inemez. Eger hareket etmezse... diyerek o kucuk kafalari ile cesurca davranip Kuran ve Sunnet'ten uzak bir sekilde ahkam kesmislerdir. Ama boyle derken Allah'in herseye kadir oldugunu unutmuslardır.

Es-ari ve Maturidi gibi firkalarda garip olan nokta ise: Allah hic bir seye benzemez derken gelip Allah'in yaptigi seyleri yaratiklari ile kiyas etmeleridir.

Bizler onlara deriz ki: Sizler Allah'i yaratiklari ile kiyas ettiginizden dolayi bunu yaptiniz. Allah'in fiileri hic bir seye benzemes. Allah'in su anda konusuyor olmasi onun bu konusmasinin yaratilmis oldugu manasına gelmez. Buna ne Kuran nede Sunnet delalet eder. Halbuki Kuran ve Sunnet bunun aksine delalet eder.

Mutekellimler de iclerinde cok fazla goruslere ayrilip bir yonde olamamislardır. Mesela mutekellimler Allah'in sozleri ve konusmasi hakkında ihtilafa dusmuslardır. Cehmiyye'ler ve takipçileri ise Allah'in konusmasinin hepsinin yaratilmis oldugunu iddia etmislerdir. Cunku eger Allah ezeli ise onun istedigii zaman konusmasi mumkun degildir derler. Cunku mutekellimlere gore Allah'in her hangi bir seyi yapmasi (Zat'inda yapmasi) imkansizdir. Bu nedenle yaratmasi gerekir. Iste bir yonden bu mutekellimler bunu derken Kullabi'ler ve takipçileri -Es-ari'ler ve Maturidi'ler vb.- ise soyle demislerdir: Allah'in sozlerinin hepsi yaratilmis degildir. Ama bunu derken sunu kasd ederler: Allah ezelde konustu ve onun konusmasi bir manadir ve ayrilmaz. Ama Kuran ve buna benzer Allah'in konusmasi ise, iste bunlari hepsi mana disinda yaratilmistir. İşte bu sapkın mutekellimlerin hepsini selefi salihin ve takipleri Kuran ve Sünnet ile tekfir etmişlerdir. Bu sozlerini demelerinin nedeni de iste onlari Allah disinda herseyin yaratilmis oldugunu soylemeleridir. Onlar boyle dedikleri icin Allah'in konusmasinin hep ezelde oldugunu soylemislerdir. Bu nedenle Hz. Musa'nin direk Allah'in sesini duydugunu inkar ederler.

El-hasil: Mutekellimlerin zikrettikleri ve kafalarindan cikardiklari bu kural, onlari cok fazla fasid ve itikadda tehlikeli ve Kuran'a ve Sunnet'e muhalif olan gorusler ile itikad etmelerine sebep olmustur.

Iste imam ibni Teymiyye de onlari getirdikleri kuraldan cikardiklari bu fasid gorusun yanlis oldugunu aciklamak icin onlara muhalefet etmistir. Ama malesef Mutekellimler bu konuda sadece iki gorus oldugunu sanarak ve "kim onlari gorusunu Kabul etmezse Felsefecilerin gorusunu Kabul eder" diyerek ibni Teymiyye'yi de bu sekilde Felsefecilere nisbet etmislerdir.

Sanirim bu son aciklamam meselenin hepsini ozetlemis oluyor.

Iste Seyhulislam ibni teymiyye Mutekellimlerin bu uyusmazsizlikligini aciklarken soyle demistir:

iste bu nedenden dolayi Ibni En-nefis El-mutetabbib soyle derdi: (itikadi konularda Musلمانlar arasinda) sadece iki tane gorus vardir.

(bir:) Hadis Ehli'nin gorusu.

(iki:) veya Felsefe'cilerin gorusu. Ama şu Mutekellim'ciler ise şte onların sozlerinin bir birine uyumsuz ve ihtilafli olması çok aciktir.

(ibni teymiyye ise bu sozunu aciklayarak soyle devam eder:) Yani Hadis ehli Allah Rasulu'nden s.a.v. gelen herseyi olduğu gibi Kabul etmislerdir. Ama onlar ise(mutekellim'ler ise, itikad konularındaki) bütün hadislerin hayal olduğunu iddia etmislerdir.

Aynı şekilde çok fazla Nakli ve Akli deliller ile o Mulhid'lerin(Filozof'ların) goruslerinin fasid olduğu bilinen bir şeydir. Iste bu şekilde "hak" olan itikadi Mezheb'in: Selef'in Mezhebi olan Hadis ve Sunnet ve Cemaat Mezhebi olduğu ortaya çıkmıştır.(Der-i Te-arudu El-akli ve En-nakl adli eserinin 1.clt. 203.s. zikretmiştir).

Ibni teymiyye selefin gorusune uyuyor

Imam ibni Teymiyye bu meslede selefi salihine muvafakat etmiştir. Cunku Alem'in sonradan yarattığını söylemesi ile birlikte Allah'in ezelden beri bütün sıfatları olduğunu ve sıfatı ihtiyariyyesini Kabul ettiğini gormekteyiz. Buda selefin gorusunun ta kendisidir.

Ama malesef zamanımızdaki bazı ilim talebeleri, ibni Teymiyye'nin Alem'in ezeli olduğunu söyleyip söylemediği hakkında, veya buna benzer bazı meselelerde gorusunun doğru olmadığını söylemişlerdir. Halbuki onların böyle demesi imamin neyi kasd ettiğini anlıyamamalarından kaynaklanmıştır. Bu kişilerin cahillikleri nedeni ile susmaları, konuşmalarından ve fitne çıkarmalarından daha hayırlıdır.

Yani iki ayrı taraf ibni Teymiyye'ye saldırmıştır. Kelami iyi bilenler saldırırken, aynı şekilde kelami hiç bilmeyenler de sözlerini yanlış anlamışlar, eşarilerin yazdıkları eserlerden etkilenererek saldırmışlardır.

Ama orta yollu olan ilim ehli erbabi imam ibni Teymiyye'nin neyi kasd ettiğini anlamışlar ve gorusunun doğru olduğunu beyan etmişlerdir.

MUHALIFLERİN SUPHELERİNE CEVAP

Malesef Ehli sunnet muhalifleri ilmi derecelerinin zayıflığı ve yanlış algılamaları nedeni ile imam ibni teymiyye'nin Alem'in ezeli olduğunu demediğini anlayamamışlar ve bu nedenle çok yanlış hükümler çıkarmışlardır. Ama aslında bu konudaki alimlerin ve bilginlerin ibni teymiyye'ye övgüleri ile yetinselerdi onlara yeterdi. Imam ibni Nasiruddin'in kitabı olan **Er-raddulvafir**'e bakarak bir göz gezdirseleldi onlara yeterdi. Çünkü eğer imam ibni Teymiyye Alemin ezeli olduğunu soyleseydi kafir olurdu. Kafir olan birisini de alimlerin ovmesi imkansızdır.

Ama malesef bu kişiler ya alimlerin imam ibni Teymiyye'yi ovmelerine bakmadılar veya gormemezlikten gelip böyle anlamak istediler. Çünkü mezhebi taassubları ilimlerini geçti ve kafalarından cahilce konuştular.

Ben aslında zikrettikleri şüphelere cevap vermenin gerekli olduğunu düşünmüyordum. Çünkü cogu iddiaları sadece safsatadan ibarettir. Ama yinede bazı müslümanların kanmamaları ve sapmamaları için kısaca cevap vereceğim insallah:

1- Derler ki: gazali Felsecileri tekfir etmiştir. İbni teymiyye'de bazı yönlerde onlara muvafakat ettiği için kafirdir.

Derim ki: İlk önce sizler imam ibni teymiyye'nin felsefecilere uydugunu isbat etmek durumundasınız. Bizler bu risalemizde imamin bunu demediğini ve aslında sizlerin imamin bu görüşünü anlamadığınızı isbatladık. Eğer sizler imam ibni teymiyye'nin felsefecilere muvafakat etmediğini anlarsanız, imam ibni Teymiyye'nin Gazali'nin sözlerinin içine dahil olan kişilerden olmadığını anlamış olursunuz.

2- Derlerki: Hayır, dedğiniz yanlıştır. İbni teymiyye'nin bu konudaki sözleri birbirine uyusmayan sözlerden ibarettir. Yani bir yerde felsefecilere uyarken başka bir yerde ise muhalefet etmektedir.

Derim ki: Sizin bu dedğiniz aslında imamin sözlerini anlamamanızdan kaynaklanmaktadır. Bizler yukarıda açıkladığımız gibi kendisi eski ve ezeli ifadelerini bazen ilki olmayan sadece Allah için kullanırken bazen de ilk olup ama bize göre eski olan şeyler için kullanmıştır. Bunu kendisi bile söylemiştir. Yani onun böyle anladığını ve ifadeleri bu şekilde kullandığını bizler değil zaten kendisi söylemiştir. Sizler bunu anlayamadığınız için meseleyi karıştırdınız. Eğer bunu anlarsanız meseleyi anlamış olursunuz.

Ayrıca bir alim bir kitabı içinde uyusmazsızlık normal şartlar altında yapmaz.

Ayrıca sizler, imamin açıkca "Allah'ın tek basına herşeyin yaratıcısı olduğunu" söylediği sözlerinin geçtiği kitapların aynısından imamin "Allah ile birlikte başka bir şey ezelidir" dediğini iddia ediyorsunuz. Halbuki bu imkansızdır. Yani; bir kitabın içinde bir yerde Alem ezelidir dersen başka yerde aksini iddia edemez. Bu da sizlerin imamin

sozunu anlamadiginizi ortaya koymaktadır. Cunku ayni kitap icinde ayri gorusleri zikretmesi normalden uzak bir seydir.

Ayrica Ehli sunnet dusmani olan sapkın Herari, imam bini Teymiyye'ye reddiye verdigi eserinde, imam ibni Teymiyye'nin bir tane bile eserinden kendisinin "Allah ile ezelde baska bir sey daha vardır" seklinde bir tane bile sozunu nakledememistir. Bunu da unutmamak gerekir.

3- Derler ki: Simdi bizler bu dedigimizin dogru oldugunu sozlerinden aciklayacagiz:

Muvafakat Sarihil Ma'kul Lisahihil Menkul adlı kitabında diyor ki: **Hadis ehlinin çoğu ve onlara tabi olanlar yaratılmışların aslının yaratılmış olduğunu demiyorlar ancak ezeli olduğunu söylüyorlar.**

Derim ki: İlk once bu zikrettiginiz kitab'ta imam ibni teymiyye kendisi Arosto ve onun takipçilerine Alem'in ezeli oldugunu soylemeleri nedeni ile suphelerine cevap vermistir. Bakiniz: 1.clt 108.s. / 261.s. Aslında sadece bu sizlerin imamin sozlerini anlamadiginizi gosterir.

Sizlerin meseleyi daha anlamadan ve bilmeden ve incelemeden once direk hukum kesmemeniz gerekirdi.

Ayrica imamin sozlerini ve gorusunu ancak onun yanında olan talebeleri veya ondan sonra gelip de onun kitaplarına ciddi bir sekilde vakif olanlar ve cok okuyanlar anlayabilir. Oyle bir iki bakista reddiye amaci ile sozlerini toparlayanlar gorusunu hemen anlayamazlar.

Ben gunumuzun Mutekellimleri ile ciddi tartismalarda yillarca bulundugum icin sizlerin ibni teymiyye'nin sozlerini sadece reddiye vermek amaci ile kullandiginizi biliyorum ve kendim gordum. Bu sekilde sizlerden hic birinizin, imam ibni Teymiyye'nin goruslerine ve kitaplarına bizler gibi vakif oldugunu goremedim.

Ayrica sunu da unutmamak gerekir ki: Der-I te-arudu El-akli ve En-nakl adli isim ile Muvafakat Sarihil Ma'kul Lisahihil Menkul adlı isim ayni kitabın ismidir.

Simdi ise bu zikrettikleri soz uzerinde duralim. Ben imamin bu sozunu zikredilen kitabın **2.clt. 148.s.** buldum. Ama malesef bu sozu zikreden sapıklar imamin sozunun oncesini ve sonrasini kesmisler ki manayi istedikleri tarafa cevirebilsinler.

Bizim reddiye verdigimiz bu iddialarda bulunanlar, ya ibni teymiyye'ye saldıran Arapca bir yaziyi ceviriپ meseleye bakmadan cahil olarak bu yaziyi yayinladilar. Yada kendileri arastirip bu sozunu bulup istedikleri bu bozuk ve iftiralı manayı verdiler. İki durumda da bilsinler ki Kiyamette hesaba çekilecekler...

Ben simdi imamin sozunu mana'nin basladigi yerinden itibaren zikredecegim insallah. Imam ibni Teymiyye Allah'in "Fiilleri" yani yaptigi seyler hakkında bahsederken soyle demistir:

Insanlar bu konuda Uc tane ayri goruse ayrilmislardir:

(bir) Mutezile'lerden olan asiriya kakan Cehmiyye'ler ve onlara muvafakat edenler. Iste bunlari hepsinin yaratilmis oldugunu ve Allah'u teala'dan ayri oldugunu iddia ederler.

(iki) Kullabiyye'ler ve onlari takip edenler ise(bu gorus genel olarak Es-ari ve Maturidi'lerin gorusudur) ya (Allah'in fiilleri'ni) "Aynii" olarak ezeli ve eski diyerek Allah'in Zat'ina mulazim ederler. Veya yaratilmistir ve onun Zat'indan ayridir demislerdir.

(uc) Hadis Ehli'nin(Ehli Sunnet'in) cumhuru ve Mutekellim'lerden olan bazilari ise derler ki:

Iste burada Allah'in Zat'i ile alakali olan ve onun istemesi ve kudereti ile alakali olan **ucuncu bir gorus de** mevcuttur. Nasil ki cok fazla olan delillerin buna delalet ettigi gibi. Iste bundan sonra boyle diyenlerden bazilari Allah'in fiilleri'nin Nev'inin "haadis" ve sonradan oldugunu soylemislerdir. Nasil ki bu gorus Kerramiyye'lerin gorusudur.

Ama Hadis ehlinin çoğu ve onlara tabi olanlar yaratılmışların aslının yaratılmış olduğunu kabul etmiyorlar. **Ancak eski olduğunu**

söylüyorlar. (Iste buradan sonra ibni teymiyye sozleri ile Felsefeci'lerin sozlerinin disinda baska bir soz soyledigini acikladigi icin bundan sonrasini muhaliflerimiz aktarmamislardir).

Halbuki onlar (Hadis ehli) yaratilmislarin çeşitleri ile yaratilmişların tek tek oluşması arasına fark koyarlar. Nasil ki akıllıların cogunun nasıl ki bir şeyin çeşidinin devam etmesi ile bir şeyin aynen kendisinin devam etmesi arasındaki farkı ayırdıkları gibidir.

Ve Felsefeciler ise bunun bir benzerini yaratıkların çeşidinin devamını kabul gormuslerdir. Ama şahıslarda ise Kabul gormemislerdir. Ama Felsefeci'lerden olan Dehriyye'ler ise Uzay'in hareketlerinin eski oldugunu sanmislerdir. Bu sekilde Uzay'ların ezeli oldugunu soylemislerdir. Onların bu dedikleri hakkında hic bir delil bulunmamaktadır. Onların genel olarak ellerindeki delil ise; yaratıkların çeşidi ve tek tek yaratılması arasındaki farkın olmadigini soyleyenlerin goruslerini yok etmektir. Onlar soyle derler: Yaratıkların tek tek sonradan oluşması, yaratıkların çeşidinde sonradan oluşmasını gerektirir...

Derim ki: Imam ibni Teymiyye bundan sonrada Felsefe'cilerin gorusune uzunca reddiye verir, bakmakta fayda vardır.

Iste sozun tamamını zikrettigimizde acikca imamin neyi kasd ettigini gorebiliyoruz. Burada Felsefeci'lerin gorusunu kabul etmedigini ve onların gorusune cevap verdigini

net ve acik bir sekilde gormekteyiz. Yine muhaliflerimizin nasil da hileci oldugunu acikca ortaya koymaktayiz.

Ayrica onceden de acikladigimiz gibi imam ibni Teymiyye'nin "Eski" ifadesinden her zaman "Ezeli"yi kasd etmedigini kendi de aciklamistir. Muhaliflerimiz ise imam ibni Teymiyye'nin Eski ifadesini "Ezeli" olarak cevirmislerdir. Halbuki bu acik bir yalan ve iftira ve hiledir. Eger bu yaptiklari yalan ve iftira degilse, ben yalanin ve iftiranin ne oldugunu bilmiyorum...

El-hasil: Imamin kasd ettigi; Allah'in ezelden beri yaratıcı olduğu ve bununla birlikte ezelden beri yaratıcı olması onun ezelde de yarattığı anlamına gelmeyeceğidir. Kitabının o bölümünde bu konu üzerinde konuşmuştur. Burada Felsefe'cilerin gorusune gorulduğu gibi uymayıp onların fasid goruslerine cevap vermiştir.

4- Derlerki: Ama su sozude var: Minhac es-Sünne e-Nebeviyye” adlı kitabında diyor ki; **Bu alemin içindekilerin kendisi ezeli olması imkansızdır ancak bu yaratılmışların aslı ezelidir.**

Deriz ki: İlk önce bu zikrettiğiniz kitabta imam ibni teymiyye acikca Alem'in ezeli olmadigini soylemistir. Mesela farklı yerlerde Filozof'lardan olan İbni Sina gibilerine reddiye vermiştir. Bu onların goruslerine uymadigini göstermektedir.

Ben şimdi imamin Minhac adlı eserindeki bazı sözleri ile imamin Alem'in ezeli olduğunu söylemedigini zikredeceğim insallah.

Soyle demistir: ... **Eger soyle denilirse: "butun alem'in ve icindeki herseyin ezeli olmasini gerektirir, ve buda hem Müşahade'nin(gorulen seylere) ve hemde Akıllı kisilerin İcma'sına muhaliftir". Ve yine eger denilirseki: "Alem'in bir kısmi ezeli'dir, ama uzay'lar gibi vb. bir kısmi ezeli degildir".**

Iste cevap olarak denilir ki: iste bu kuralin batil olduğu bazı yonlerden bilinir, birincisi...(1.clt no:112, sonrada imam bir kac yonden delillerine cevap verir).

Derim ki: Iste burada acikca Felsefecilerin goruslerine muhalefet ettiği ve onların gorusune muhalefet ettiği aciktir.

Ayrica imamin su sozunu yukarida zikretmistim: **ve onunla birlikte onun gibi eski bir sey yoktur. Hatta yaratilmiş ve olusmus hic bir sey asla ve asla eski degildir.**

Halbuki eski olan Sadece Allah'tır. O kendisi disındaki herseyi yaratmistir. Onun disındaki her sey yaratilmistir(Minhacu Es-sunne 8.clt no:272).

Yine kidemulalem adlı eserin 219.s. bakilabilir. Orada da imam ibni Teymiyye'nin Minhac adlı eserinden nakiller vardır. Mesela orada imamin Minhac adlı eserinden su sozunu nakletmiştir:

... ve buda acik bir sekilde Alem'in ezeli oldugunu soyleyenlerin veya bazisinin ezeli oldugunu soyleyenlerin sozunun batil oldugunu aciklar...

Derim ki: Iste bu sozu ise kalan sozlerinden cok fazla daha acik ve nettir.

Yine soyle demistir: **Muayyen -belirli- Haadis'in -Allah'in yarattigi seylerin- ezelde olmasi ise zaruri bir bicimde imkansizdir**(Minhac 1.clt. 151.s.).

Simdi ise imam o sozu soylerken neyi kasd ettigini ve yanlis anlasildigini aciklayalim:

Aslinda yukaridaki yazdiklarimi anlayan birisi bu sorunun cevabini direk vermesi gerekir. Cunku imam ibni teymiyye Alem'in çeşit olarak eski oldugunu, ama olusmasinin ise sonradan basladigini soylemistir. Burada da bunu kasd etmistir. Eski derken de, Allah'in yarattığı şeyleri kasd ettiğini unutmamak lazımdır. Nasil ki imamin sozlerini anlayan kisi bu dedigini acikca anlayabilir.

Ayrica ben bu sozu imamin minhac adli eserinde bulamadim. Muhalifimizin hangi sayfadan naklettigini zikretmesi gerekir...

5- Derlerki: El Celal ed-Devveni, Şerhil Adydiyye adlı kitabında diyor ki: İbni Teymiyye, bazı kitaplarında Arş'ın ezeli olduğunu yazdığını gördüm.

Derim ki: Iste bu batil şüpheye bir kac yonden cevap verilir:

Bir: Eger dogru ise hangi kitabinda gordugunu ve nerede yazdigini ve bunu imam ibni teymiyye'nin kendisini yazmis, yoksa Celal'in kendisinin imam ibni teymiyye'nin sozlerinden anladigimi bu sekilde imis... bunlarin hepsini bize aciklamasi gerekirdi. Iste bunlarin hepsini izah etmeden boyle demesini hic bir akil sahibi kabul edemez.

İki: Bu kisi Firavun'un **imanli**(yani iman etmiş) birisi olduguna dair bir eser yazmistir.

Peki sizler Firavun'u musluman goren birisi ile mi kendinize delil getiriyorsunuz?

Boyle hassas ve onemli bir meselede ciddi ve itikadi bir meselede hata yapan ve dinden çıkan birisinden bir gorus ile istidlal edilir mi?

Uc: Sanirim su anda cevap verdigimiz bu supheleri ortaya koyanlar Maturidi akidesine bagli olan kisilerdenler. Maturidi'lerin tartisilmaz hocası gördükleri Mulla Ali Kari, Celal adli kisiye yazdigi bir reddiyesi vardir. Ismi de: **Ferrul'avn min El-kavli bi imani firavn.**

Yine Mulla **Fikhu el-ekber**'i şerh ederken şöyle demistir: Iste burada da İbni Arabi ve onun takipçilerinden olan Celal ed-Deveni gibilerine reddiye vardir. Ben de bu meselenin tahkikinde mustakil bir risale yazmistim.

Derim ki: Yine Zebidi Ithafu Sadeti El-muttakin adli eserinde Celal'in Muhyiddin ibni Arabi'nin Firavun'un imaminin oldugunu(musluman oldugunu) soyledigi gorusunu savundugunu zikretmistir. Ayrica Mulla, Celal'in sevdigi ve takip ettigi Muhyiddin ibni

Arabi'yi ciddi bir sekilde cok fazla eserlerinde tenkit ederek onun munafik oldugunu soylemistir(bu nakillere bakmak icin: **El-mekalatu Ed-dimeskiyye** adli esere bakin. Ibni Arabi'ye verdigi reddiye olan: **Er-raddu ala El-kailine bi vahdeti elvucut** adli eserine bakilabilir. Bu eser Arapca olarak basilmistir.).

Sonradan gelen bazi bilginler Celal'in yazdigi bu risalenin Celal'e uydurma oldugunu soylemislerdir. Ama bu sozu soylemek icin ciddi bir delile ihtiyac vardir. Inkar edenler ise boyle bir delili getirmemislerdir. Ayrica eski bilginler Celal'in Firavun'un imamini soyledigi sozunun tersinde olan her hangi bir sozu soyledigini zikretmemeleri de yine Celal'in bu konudaki gorusunun ne oldugunu ortaya koymaktadır.

Derim ki: Firavun'un musluman olmasini soylemenin fasid bir gorus oldugu bilinmektedir. Imanli oldugunu soyleyenlerin hic bir delili yoktur.

Sahih hadiste Ebu cehil oldugunde Peygamberimiz s.a.v. onun icin Ummetin Firavun'u dememismi idi?

Peki eger bir kafiri Firavun'a benzetti ise nasil firavun musluman olabilir ki?(hadisi Beyhaki Es-sunen El-kubra'da ve imam Taberani El-mucemu El-kebir'de ve imam Nesa-i Es-sunen El-kubra'da ve imam Ahmed ve Tayalisi Musnedler'inde zikretmislerdir. Ayrica zikrettikleri hadislerin senedlerinin cogu sahihtir).

Ayrica Celal bu fasid gorusunun ustune Hadis ilminde pek bilgisi olmayan birisidir.

Bunu Şeyh Alusi Celalulaynen'de zikrederken, Dimeskiyye El-mekalatu Ed-dimeskiyye adli eserinde naklederek ikrar etmistir.

Ayrica burada cok onemli bir nokta vardir: Celal Hadis ilmini iyi bilmeyen, Hadis Ehlinin de istilahlarini ve kurallarini iyi bilmeyen birisidir. Bilindigi gibi imam ibni teymiye hadis Ehli'dir. Bu nedenle imam ibni teymiye'nin sozlerini ve istilahlarini ve kullandigi terimleri anlayabilecek bir kapasiteye sahip olan bir kisi degildir.

Imam ibni teymiye Firavun'un imanli oldugunu soyleyenler icin soyle demistir: Bu nedenle Muslumanlar kim Firavun'un kufrunde ve Cehennemlik oldugunda bir sey bilinmedigini iddia ederse o kisinin tovbe ettirileceginde, ve eger etmezse **Kafir ve Murted** olarak olduruleceginde ittifak etmislerdir.

Onun kufrunde Suphe etmek Ebu Leheb'in kufrunde suphe etmekten daha tehlikelidir...(ibni teymiye'nin Fetva'larinin toparlandigi **Cami-u Er-rasa-il** adli eserin 1.clt 204.s. bak)

Peki bundan sonra nasil bu kisi ile kendinize delil getirebilirsiniz ki?

6- Ardindan imam ibni teymiye'nin goruslerine cevap verirken su nakilleri yapmislardir: İmam Muhaddis Usuli Bedrettin Ez Zerkeşi “Teşiniful Mesâmi” adlı

kitabında şöyle diyor: “Bütün Müslümanların ittifakı ve görüş birliği ile “bu âlemin aslı ezeldir” diyenin kâfir olduğunu söylemiştir. Burada felsefecilerin görüşlerini şöyle nakletmektedir: “Bu âlemin hem kendisi hem de aslı ezeldir. Bazıları da demişler ki; “Bu âlemin içindekiler yaratılmıştır ama aslı ezeldir.” Bu görüşü naklettikten sonra Bedrettin Ez Zerkeşi şöyle demiştir: “Bütün Müslümanlar bu iki görüşü savunanların sapıklıkta ve delalette olduklarını söylemişlerdir ve onları tekfir etmişlerdir.” Bu sözün aynısını İmam Hafız İraki, Kadi İyad Yahsybi el-Maliki, Hafızı Zeyneddin İraki ve Hafız İbni Hacer Askalani gibi âlimler söylemişlerdir. Kadi İyad “Eş-Şifâ” adlı kitabında diyor ki: “Bu âlemin ezeli olduğunu iddia eden veya bundan şüphe eden kesinlikle tekfir ederiz.

Derim ki: Bizler zaten bunu soyluyoruz. Sizlerin bu nakili yapmanız sadece bizim gorusumuzu ve ozellikle ibni teymiyye'nin gorusunu desteklemektedir.

Bu alimleri, veya alim olmayan ama bilgin olan kişileri zikrederken aralarında ibni Hacer'ide zikretmissiniz. Peki, eger ibni hacer "Alemin ezeli oldugunu" soyleyenleri tekfir ediyorsa, neden ibni Teymiyye'yi de tekfir etmemis ki?

Iste imam ibni Teymiyye'yi tekfir etmemesi, aslinda Hafiz ibni Hacer'in imam ibni Teymiyye'nin bu gorusten beri ve uzak oldugunu bildiginden ve boyle itikad ettiginden kaynaklanmaktadır. Yoksa imam ibni Teymiyye'yi ovecegine tenkid ve tekfir ederdi.

İşte sizler reddiye verdiğini zannederken, kendi açtığınız tuzağa kendiniz düşmektесiniz.

7- Yine sunu zikretmişlerdir: Büyük Hanefi âlimlerinden lügatçi olan Muhammed Murtada Ez-Zebidi “Şerh İhya Ulumiddin” adlı kitabında diyor ki; **“Bu âlemin ezeli olduğunu iddia eden felsefecilerin görüşlerini, Müslümanlardan kimse onaylamamıştır.”** Ve aynı kitapta İmam Subki’den naklederek diyor ki: “Subki, “Şerh Akidet İbni Hacib” adlı kitabında şöyle diyor; **‘Cevher ve arazlar hepsi yaratılmıştır. Hepsi sonradan olmuştur. O halde bu âlemin hepsi yaratılmıştır. Müslüman olan ve olmayan bütün insanlar bunda icma etmişlerdir. Kim bu konuda muhalif olursa kâfirdir.**

Derimki: Zebidi'nin kasd ettikleri kitabın **Ithaf sadetu El-muttakin** adli eser olduğunu unutmamak lazım.

Ayrıca bu kişinin sozu sizlere delil değil bizim bir delilimizdir. Bakın ne demektedir: **Bu âlemin ezeli olduğunu iddia eden felsefecilerin görüşlerini, Müslümanlardan kimse onaylamamıştır.**

Derim ki: Yani hic bir musulman imami Felsefecilerin gorusunu desteklememistir diyor. Ibni Teymiyye'de Mulusmanlardan olduguna gore demek ki oda Felsefecilerin gorusunu desteklememistir.

Ayrica Zedibi'nin ibni teymiyye'ye ve ibnulkayyim'e asiri saygili oldugunu ve ovdugnude ayni zikrettiginiz kitapta unutmamak lazim. Acaba sizler bunlari derken ibni teymiyye'ye ovqusunu neden zikretmediniz?

Ayrica Zebidi eger ibni Teymiyye'yi Musluman alimlerinden gormese idi onun sozleri ile istidlal edip onu ovmezdi. Bu konuda zikrettiklerimin kaynaklarına bakmak için Dimeskiyye'nin El-mekalatu Ed-dimeskiyye adli eserine bakın. Orada Zebidi'nin ibni teymiyye hakkında nerelerde ne dedigini aciklamistir. Ayrica Zebidi'nin ibni Teymiyye'ye yaptigi ovguler hakkında ileri konularda da konusacagiz insallah.

8- Son olarakta soyle demisler: İbni Teymiyye bu iddiaları ile Kur'an'a, hadislerle, âlimlerin icma'ına ve akla ters düşmüştür. Ku'ran-ı Kerim'e nasıl karşı gelmiş olur, "El-Hadid" suresinin 3. ayetinin mealı: "O ilktir." Yani O'ndan başka hiçbir şey ezeli değildir." Her kim Allâh ile beraber ezeli olan varlıkların olduğunu iddia ederse Allâh'a ortak koşmuş olur. Hadis'e karşı geldiğini de İmam-ı Buhari'nin "Es Sahih" adlı kitabında naklettiği şu hadisten anlıyoruz: "Allâh vardı, O'ndan başka hiçbir şey yoktu." Başka rivayette de "Allâh vardı ve O'nunla beraber hiçbir şey yoktu." Bu hadislerden anlaşılıyor ki, bu iddialarıyla hadislerle de karşıdır.

Derim ki: Ibni Teymiyye'nin bu goruse muhalefet etmedigini anladiktan sonra bu sozleri zikretmenin bir anlami kalmamistir. Ayrica sizler imam Buhari'nin kitabından delil getirirken neden acaba itikadda imam Buhari'ye muhalefet edip de Kullabi'lere uymaktadirsınız?

İmam Buhari ile Maturidi'lerin arasındaki farkları saysak bitiremeyiz. İmam Buhari mesela (konumuz ile alakası olan) Allah'ın ses ile konustugunu ve istedigı zaman istedigini yapabilecegini ve konusacagını zikretmistir. Yani Sıfatı ihtiyariyye'nin olduğunu soylemistir. Halbuki Maturidi olan bir mutekellim bunları asla Kabul etmez. Hatta belki böyle diyeni bidatçı bile görebilir. Yine Maturidi Allah göktedir diyeni sapık görürsen, İmam Buhari Allah gökte değildir diyenleri tekfir etmektedir. Bizler bu meseleyi ilerki konularda daha fazla inceleyeceğiz insallah.

El-Hasıl: Bu zikredilen suphelerin hepsi bos sozlerden ibarettir. Bu iddiaların hic biri ciddi bir delile dayanmamistir. Hatta eskiden insanlar ibni Teymiyye'nin eserlerinden iddia ettiklerine dair alemin ezeli olugunu soyledigi sozlerini zikretmezlerdi. Cunku imam kitaplarının iicnde alem ezelidir dememis ki? Ama gunumuzdekiler bunada curret ettiler. Allah islah etsin.

SON SOZ

Unutulmaması gerekir ki Seyhulislam ibni Teymiyye asla ve asla yaratıkların baslangicinin oldugunu iddia etmemistir. nasıl ki önceden bunu açıkladığımız gibi. Der-i tearudu El-akli ve En-nakl adli eserinde yaratıkların hepsinden önce Allah'ın oldugunu ve teselsul derken, Allah ile baska bir yaratığın aynı şekilde hep bulunduğunu iddia etmedigini açıklamıştır. yani; Yaratıklardan önce Allah olduğunu belirtmiştir(9.clt. 153.s.).

Yine Seyhulislamin Der-i tearudu El-akli ve En-nakl adli eserinde, Allah'ın her şeyi yarattığını ve Allah dışında her şeyin "Yaratık ve Muhdes -sonradan olusmus-" ve "Onun yarattıkları" olduğunu açıkça zikretmiştir(1.clt. 110.s.).

Yazdığım bu kısa risalede meseleyi kısaca açıklamaya çalıştım, ve bu mesele gerçekten asiri derecede uzun bir meseledir, ve bu nedenle bu konuyu güzel bir şekilde açıklayan bir kitaba bakmanın gerekli olduğunu söylüyorum:

Kidemu El-alem ve Teselsulu El-havadis adli eser, yazari: Kamile El-kavari. Derim ki: bu kitap gerçekten konuya tafsilatli bir şekilde vakif olmus ve yeterince meseleyi aciga cikarmıştır. Ayrıca ibni teymiyye'den çok fazla nakiller yaparak Filozof'lara uymadığını açıklamıştır.

Vaktim olsaydı, kitabın hepsini tercume ederdim. Ama eğer hayırlıysa umarım rabbim baskalarının tercume etmesi için yardım eder.

Son olarak hamd alemlerin rabbi olan Allah'a mahsustur.

2

Allah'ın sıfatı
ihtiyariyyesi vardır

2- ikinci mesele: Sıfatı ihtiyariyye meselesi

HAMD ALEMLERİN RABBI OLAN ALLAH'A MAHSUSTUR

Meselenin özü: Bu mesele Allah'in kendisi istedigii zaman istedigini yapabilir mi, yoksa yapamaz mi konusudur. Gelecek konularin hemen hemen hepsi bu konu ile alakalidir.

Bizler burada Ehli sunnet'in itikadi olan Allah'in istedigii zaman istedigini yapabilecegini kabul etmek gerektigini ve Selef'i salihininde boyle oldugunda icma ettiklerini insallah isbat edecegiz. Ehli sunnet disinda olan muhaliflerimizin suphelerine de cevap verecegiz.

Bu mesele eski alimlerin dilinde "**sifati ihtiyariyye**" diye bilinir. Bizer sifati ihtiyariyye'nin oldugunu birazdan deliller ile isbat edecegiz insallah.

SIFATI İHTİYARİYYE MESELESİ

Meseleye girmeden once uzerinde konusacagimiz **Sifati ihtiyariyye'nin** ne demek oldugunu aciklamak gerekir:

Sifati ihtiyariyye; Allah'in kendisinin istedigii zaman istedigini yapmasini soylemektir.

Imam ibni Teymiyye'nin bu konuda has yazdigi **Sifati ihtiyariyye** diye mustakil bir risalesi vardir. bu risalesi **Mecmu El-fetava** ve **Cami-u Er-rasail Li Seyhilislam ibni Teymiyye** adli eserlerde basilmistir (Bu ikinci zikrettigim eseri tahkik eden kisi Muhammed Rasad Salim'dir. Kitap iki ciltte Daru El-medeni bsk. Basilmistir).

Ayrice bilinmesi gerekir ki bu risalemizde ilerideki konularda konusacagimiz **Allah'in Arş'ina istiva etmesi** veya **her gece Dunya semasina inmesi** gibi sifatlarin kabul veya reddi bu meseleye baglidir. Ehli sunnet ve El-cemaat Allah'in istedigii zaman istedigini yapabilecegini soyledikleri icin (sifati ihtiyariyye'yi Kabul ettikleri icin) , Allah'in butun sifatlarini kabul etmsilerdir. Ama Cehmiyye ve Mutezile ve Es-ariyye ve Maturidiyye gibi firkalar ise Allah'in istedigii zaman istedigini yapabilecegini kabul etmememislerdir.

Bu sapik inanclari dolayisiylada Allah'in bir cok sifatini kabul etmemislerdir. Her bir firka digerinden bazi noktalarda ayrilmistir. Es-ari'lerin ve Maturidi'lerin bazi sifatlari kabul edip diger Cehmiyye ve Mutezile gibi firkalarinda hepsini reddettiginide unutmamak gerekir. Ayrice kendileri kendi iclerinde asiri derecede farkli goruslere bolunup her biri otekini tenkid etmistir. Bunu kendirleride farkli farkli yerlerde itiraf etmektedirler.

Imam Ibni Teymiyye, kendisi sifati ihtiyariyye'yi su sekilde aciklamistir:

Sifati ihtiyariyye Allah'in c.c. kendisini sifatlاندirdigi seylerdir. Bu sifatlar kendi Zat'ında veya kendi Zat'ı ile onun istegi ve kudreti ile meydana gelir. Mesela: Kelam-konuşma-, Duyma, Gorme, Irade, Sevgi, Razi olmak, Merhamet, Kizmak, Gazap, Yaratma, yaratiklara ihsanda bulunma, Adaletlilik, Istiva, (kiyamet gunu) Gelmesi, (her gece Dunya semasina) İnmesi ve buna benzer Kuran'in zikrettigi Allah'in sifatlari gibidir.(Mecmu El-fetava 6.clt. no: 217.s. / veya Cami-u El-Resail'in

2.clt. ilk risalesine bak. Derim ki: Bu cumle imamin Es-sifatu El-ihyariyye adli risalenin ilk basindan nakildir. Bu risalesi yaklasik 70 sayfada vuku bulmaktadır).

Derim ki: İmamin bu aciklamasindan anlariz ki; Allah'in ihtiyari sifatlari iki çesittir:

Bir; kendi Zat'inda meydana gelen seyler. Mesela Ars'in uzerine Istiva etmesi veya her gece dunya semasina inmesi veya kizmasi ve sevinmesi gibi.

İki: Kendi Zat'i disinda meydana gelenler. Mesela Allah'in yeri ve gogu yaratmasi gibi.

Ayrica Allah'in ihtiyari sifatlarinin bir kısmi fıtrat ve akıl ile zaten bilinir. Allah'in yaratici ve herseyi bilen olmasi gibi. Kimi ise sadece deliller ile bilinebilir. Allah'in gok yuzune inmesi ve kiyamet gunu alemleri eli ile kabzetmesi gibi.

Yin bilinmesi gerekir ki her Ehli sunnet alimi, sifatlari bu sekilde tertiplememis olabilir. Mesela ilk selef ulemasi bu konudaki Ayet ve Hadislere inanmislardi. Buna da teslim olmuslardi. Ama Allah'in ihtiyari sifatlari ve digerleri gibi bir ayrimi bilmezlerdi. Ama manen hepsi aynı şeye îman ederlerdi.

Bu yaptigimiz ayrim nasıl ki hadis ilmi ve hadis kurallari diye alimlerin belirledigi ve sonradan cikan kurallar gibi, konuyu kolayca anliyabilmek icin sonradan cikan kurallardandir. Nasil ki hic kimse hadis alimlerine; "Hadisleri neden sahih ve zayif diye ayrim yaptiniz ve bu bir Bid'at'tir" demesi asla kabul edilmeyecek bir sey oldugu gibi, aynı sekilde Sifati ihtiyariyye diye bir kural olamaz demek makul ve kabul edilir bir sey degildir. Çünkü mesele hakikatlerle alakalıdır. Bu sözlerdeki amaç, ayetleir ve hadisleri olduğu gibi kabul etmektir.

Yani; Selefî salihin ve Sahabeler "Allah'in her gece Dunya semasina indigi" vb. sifatlari kabul etmislerdir. Ama bunlara "Sifati ihtiyariyye" gibi bir kural koymamislardir. Alimler sonradan bu kurallari koymuslardir ki konu daha kolay ve rahat bir sekilde anlasilsin diye.

Allah'in butun sifatlari ezeli ve eskimidir?

Bilinmesi gerekir ki Allah'in butun sifatlari ezeli degildir. Elbetteki çesit olarak ezelidir. Ama vuku bulma yonunden hepsi ezeli degildir.

Bizler risalemizin birinci bolumunde zikrettigimiz gibi Allah'in her cesit yonu ile ve hemde vuku bulma yonu ile bazi ezeli sifatlari da mevcuttur. Mesela Allah c.c. Ezelden beri konusandir. Bunun bir baslanici olduugnu kimse iddia edemez. Selefin gorusu de budur. Ezeli sifatlarindan birisi de Allah'in "El" sifatidir.

Sifati ihtiyariyye vuku bulma yonunden ezeli degildir. Mesela Allah'in Ars'in uzerine istivasi, yeri ve gogu yaratmasindan sonra meydana gelmistir. Delili ise Allah'in su ayetidir: **(4- O, gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra Arş'ın üzerine istivâ edendir.)(Hadis suresi).**

ALLAH'IN ISTEDIGI ZAMAN ISTEDIGINI YAPABİLECEĞİNİN (SIFATI İHTİYARİYYES'İNİN) KURAN'DAN VE SUNNET'TEN İSBATI BU DELİLLERİN İBNI TEYMIYYE'NİN SOZLERİ İLE ACIKLANMASI

Kuran'dan gelen deliller:

1- Allah c.c. soyle buyurmudur: ([11] Andolsun sizi yarattık, sonra size şekil verdik, sonra da meleklerle, Âdem'e secde edin! diye emrettik. İblis'in dışındakiler secde ettiler. O secde edenlerden olmadı.)(Araf suresi).

İmam İbni teymiyye soyle demistir: **iste bu ayet acik bir sekilde Allah'in meleklerle secde etme emrinin Adem'i yarattiktan sonra oldugunu gostermektedir. Bu emirin Ezel'de olmadigini beyan eder**(sifati ihtiyariyye adli risalesinden naklen. Cami-u El-Resail Li Seyhilislam ibni Teymiyye 2.clt. 10.s. bak.).

Derim ki: Bununla birlikte malesef haktan sapan firkalar "Allah'in bu konusmasini o an degilde ezelde yaptigini iddia ederler". Bunu demek ise ayete acikca muhalefet etmektir. Allah bizleri sapiklikten korusun.

2- Yine Allah c.c. soyle buyurmudur: ([59] Allah nezdinde İsa'nın durumu, Âdem'in durumu gibidir. Allah onu topraktan yarattı. Sonra ona "Ol!" dedi ve oluverdi)(Ali İmran suresi).

İmam İbni teymiyye soyle demistir: **Suphesiz ki Allah ona "Ol" dedi. Bunuda topraktan yarattiktan sonra dedi. Bu ezelde olmadı**(gecmis masdar'in 2.clt. 11.s.).

3- Yine Allah c.c. soyle buyurmudur: ([8] (Musa a.s.)Oraya geldiğinde şöyle seslenildi: Ateşin bulunduğu yerdeki ve çevresindekiler mübarek kılınmıştır! Âlemlerin Rabbi olan Allah, eksikliklerden münezzehtir!)(Neml suresi).

4- Yine soyle buyurmudur: ([30] (Musa a.s.)Oraya gelince, o mübarek yerdeki vadinin sağ kıyısından, (oradaki) ağaç tarafından kendisine şöyle seslenildi: Ey Musa! Bil ki ben, bütün âlemlerin Rabbi olan Allah'ım.)(Kasas suresi).

İmam İbni teymiyye gecmis iki ayet hakkında soyle demistir: **Bu ayet Allah'in Hz. Musa ile Musa'nın orada bulundugu an konustugunda cok aciktir. Kullabi'lerin(Es-ari'lerin ve Maturidi'lerin vb.) dedigi gibi Allah'in Musa'ya cagirisi ezel'de olmamistir...**(Bir onceki masdara bak).

5- Allah c.c. Hz. Adem ve Havva'nin cennetten cikmalari ile ilgili hikayeyi bizlere anlatirken soyle buyurmudur: ([22] Böylece onları hile ile aldattı. Ağacın meyvesini tattıklarında ayıp yerleri kendilerine göründü. Ve cennet yapraklarından üzerlerini örtmeye başladılar. Rableri onlara: Ben size o ağacı yasaklamadım mı ve şeytan size apaçık bir düşmandır, demedim mi? diye nida etti.)(araf suresi)

Imam ibni teymiyye bu ayet hakkında soyle demistir: **Bu ayet ise ikisininde agactan yedikleri an Allah onlara Nida etti (konustu), o andan once onlara nida edip konusmadi(ğina delalet eder)**(bir onceki madarin 2.clt no: 12.s. bak).

6- Yine Allah c.c. kiyamet gununden bahsederken soyle buyurmudur: ([65] O gün Allah onları çağırarak: Peygamberlere ne cevap verdiniz? diyecektir.)(Kasas suresi).

Yine ayni surede soyle buyurmudur: ([62] O gün Allah onları çağırarak: Benim ortaklarım olduklarını iddia ettikleriniz hani nerede? diyecektir.)

Imam ibni teymiyye bu iki ayeti zikrettikten sonra soyle demistir: **iste Allah c.c. cagirmasini ozel bir gun ile tahsis etti. O gun su anda yok iken olacaktır. Allah onlari o an cagiracak ve ondan once cagirmis olmayacaktır**(Gecmis masdarin 2.clt. 13.s.).

7- Allah c.c. soyle demistir: ([1] Ey iman edenler! Akitleri (n gereğini) yerine getiriniz. İhramlı iken avlanmayı helal saymamak üzere (aşağıda) size okunacaklar dışında kalan hayvanlar, sizin için helal kılındı. Allah dilediğine hükmeder.)(Maide siresi).

Imam ibni teymiyye soyle demistir: **Allah c.c. kendinin hukmettigini ve istedigı seyleri helallestirip istedigı seyleride Haram kilacagini ve istedigı seyleri istedigı kisilere emredecegini haber verdi.**

Iste burada helal ve haram ve emir ve yasaklari kilmayi kendi istegi ve iradesi ile alakali kilmistir. Buda Allah'in sozlerinin cesitleridir. Bu ayet kendisinin istegi ile emir verecegini haber verdi. Yine istegi ile nehyedecegini ve istegi ile helal kilip istegi ile haram kilacagini haber verdi(gecmis masdar 13.s.).

Derim ki: Iste bu gecmisdeki zikrettigim ayetler sadece bir misal babindandir. Halbuki Allah'in istedigini istedigı zaman yapabilecegine delalet eden 330 dan fazla ayet vardır(Seyh Abdulkadir'in **Sifetu En-nuzul El-ilahi** adli eserin 379.s. bak).

Seyhulislam ibni teymiyye isaret ettigimiz kitabinda Kuran'dan ve Sunnet'ten cok fazla deliller zikrederek dedigini isbat etmistir.

Imam ibni Teymiyye Sifati ihtiyariyye risalesinde Mutekellim'lerin(Es-ari'lerin ve Matudidi'lerin vb.) goruslerinin fasid oldugunu su sekilde aciklamistir:

Allah c.c. soyle buyurmusur: ([4] Gökleri, yeri ve bunların arasındakileri altı günde yaratan, sonra Arş'a istivâ eden Allah'tır. O'ndan başka ne bir dost ne de bir şefaathiniz vardır. Artık düşünüp öğüt almaz mısınız?)(Secde suresi).

Iste Allah c.c. gokleri yarattigi an, ya Allah'in bir fiil'i ile yerler ve gokler yaratilmistir. Veya Allah'in bir fiil'i olmadan yaratilmistir. Yani bu durumda yaratiklar fiil'siz meydana gelmis olur. Bilindigi gibi eger Allah icin yaratiklari yaratmadan oncede yaratma aninda da yarattiktan sonrada ayni ise asla yaratma anini onun disindaki anlar ile tahsisleyip ozellestirmek caiz olmaz. Ayrica bir yaratigin sebepsiz olusmasi salim akillar icin imkansizdir.

Eger denilirse: Eski olan Allah'in istegi ve kudreti o yaratilma anini ozel olarak tahsis etti.

Denilir ki: Istegin bir zaman ile her ana nisbeti aynidir(bunu tahsisleyen bir sey yoktur)(Mecmu El-Fetava 6.clt. 230.s. / veya Camiu Er-Resail'e bak).

Sunnet'ten deliller ise: Sunnet'ten gelen deliller ise Kuran'daki deliller gibi fazladir. En onemlisi ise Allah'in her gece Dunya semasina inme hadisidir. Bu hadis cok acik bir sekilde Allah'in her gece dunya semasina indigini, boylelikle Sifati ihtiyariyye'sinin oldugunu isbat eder. Bu hadis alimlerin zikrettiği gibi mutevatir derecesine ulasmistir. Sadece bu hadis uzerine bu risalemizde bir bolum acacagiz ve konuyu aciklayacagiz insallah.

SELEF ULEMASININ ALLAH'IN ISTEDIGI ZAMAN ISTEDIGI SEYI YAPABILECEGINE DAIR ZIKRETTIKLERI SOZLERI BU SEKILDE MUTEKELLIMLERDEN AYRI OLDUKLARININ ISBATI

Ilginc olanı ise mutekellimler kafirlerden aldıkları kelimeleri ilmi ile akıllarını boş boş doldurarak akıllarını yorup Kuran'ı ve Sunnet'i akıllarına göre anlamaya çalışmışlardır. Buda onları sapıklığa goturmıştır.

Mutekellimler kendilerinin cogu zaman kendilerinin Selef'e muhalefet ettiklerini bildirirlerken bazen bu muhalefete dayanamayip selef'in sozlerini kendileri ile ayni sey gibi gostermeye çalışmışlardır.

Ama yinede cogu zaman ibni Teymiyye'nin ve Ehli sunnetin anlayisi gibi bir selef anlayisini algılayamadıkları icin selefin gorusunu daha farklı bir şekilde yorumlamışlardır. Ayeti rahif etmekten utanmayan, selefin sözünü de tahrif etmekten utanmaz.

Aslında kendilerinin bu konuda insafli olmaları gerekirdi. Imam **ibni Teymiyye** ve **ibnulkayyim** ve **ibni Kesir** ve **Zehebi** ve **ibni Abdulhadi** ve **ibni Kudame El-Makdisi** ve **Abdulkadir Geylani** ve **Muhammed bin Abdulvehhab** vb. Selef ulehasının çizgisinden gidenler olarak, elbetteki hayatlarını kelimeleri ilmi ile geçiren Mutekellimlerden çok daha fazla Selef çizgisinin ve Selef anlayisinin ne olduğunu çok daha iyi bir şekilde anlayabilmişlerdir.

Kötü olanıda Mutekellimlerin cogu Selef alimlerinin sozlerinden haberdar degildirler. Bu nedenle Selef'in sozlerini anlamakta cok zorluk cekmislerdir. Daha da ilginci Kuran'in ve Hadis'lerin manalarini kafalarına gore degistirmek ile yetinmeyip, alimlerin sozlerinide ayni sekilde degistirip sozlerini mecaza ve kasd etmedikelri anlamlara cekme curretinde bulunmuslardir.

Allah'in kelamini istenmedik manalara cekmekten utanmayan bir Mutekellim, Allah'in sozunu direk anlayan alimin sozunu degistirmekten neden cekinsin ki?

Ben korkarim bir gun bizim sozlerimizide tevil edecekler. Aslinda eger Kuran'in ve Hadislerin ve Selef ulemasinin sozleri tevil edilip manasi degistiriliyorsa, bizimde bu sozlerimize kizmasinlar ve bizimde sozlerimizi degsitirsinler. Neden bize Mucessim diyorlar ki?

Iste eski alimlerin sozlerini kendi akillarina uymayinca tevil ederlerken gelipte bizim sozlerimizin onlarin sozleri ile ayni oldugu halde nasilda tevil etmiyorlar ben anlayamiyorum...

iste bu heva ve heveslerine uyduklarini gosteriyor.

Simdi Selef ulemasindan gelen bazi nakilleri zikredelim.

Imam ibni teymiyye meshur **Der-i Te-arudu El-akli ve En-nakl** adli eserinin 2.ciltinde sadece uzerinde durdugumuz Allah'in istedigini yapacagini isbat etmekten bahsetmistir. Hemen hemen konunun hepsini toparlayip muhalife yeterli cevaplar vermistir. Oyleki muhaliflerden olan insanfililar imamin bu kitabini ovmuslerdir(nasil ki bu konudaki bazi nakilleri ilk bolumde yapmistik).

Imam ibni Teymiyye, kitabinin 2.ciltindeki Selef'ten Allah'in istedigini yaptigini ve yapabilecegini isbat eden sozler zikretmistir. Bizlerde bir kismini burada zikredelim.

Imam soyle demistir:

Iste bizim zikrettigimiz bu asil meselede Selef'in ve onlari takip edenlerin ve buyuk imamlarin sozleri cok fazladir. Bir kısmi Tefsir ve Usul kitaplarında zikredilmistir.

Imam Ishak bin Rahuyeh soyle demistir: Bize Bisir bin Omer haber verdi ve dediki:

Birden fazla Mufessirlerin soyle dedigini duydum: (Rahman Ars'a istiva etti) yani: yukseldi).

(derim ki: Imam Ishak Tabiin'lerin buyuklerindendir. Hocasi imam Bisir ise, Buhari ve Muslim'in rivayet ettigi Guvenilir bir Ravi'dir. Hafiz Mizzi'nin Tehzibu El-kemal'ine bak.

Sapik Cehmiyye firkasi ve Zahid El-Kevseri gibi onlarin takipçileri imam Ishak gibi buyuk alimlere dil uzatip onlarin nakillerinin makbul olmayacagini iddia etmislerdir.

Halbuki bu imam asiri derecede Selefî itikad üzere olsada, Es-ariler ve Maturidi'ler bile bu imama çok saygı gösterirler. Bazı Cehmiyye'ler bu imamdan gelen bütün rivayetleri silip atmışlardır. Halbuki bu yaptıklarını hiç bir hadis imami yapmamıştır. Alimlerin sadece bazılarının sözüne göre hayatının son dört ayında hafif bunama yasadığından son günlerindeki sözleri makbul değildir. Ama Cehmiyye'ler bunu abartarak bütün rivayetlerini sanki alimler kabul görmemiş gibi göstermeye gayret göstermişlerdir.

Hafız Zehebi bu imamin imam Ahmed ile aynı tutulacağını zikretmiştir. Buda çok ciddi bir ovmedir. Önemli olan bu imamin rivayetleri (Cehmiyye'ler hariç) Ehli sunnet'te ve Mutekellim'lerde kesin olarak makbuldur.

Selef'ten olan bir çok Mufessirin Allah'ın yükseldiğini haber vermesi, onun istediği zaman istediğini yapabileceğine delalet etmektedir. Yani Allah gökleri ve yeri yarattıktan sonra Ars'a yükselmiştir. Ondan önce Ars'a yükselmiş değildir.).

Imam Buhari Sahih'inde şöyle demiştir: Ebu El-aliye şöyle demiştir: Gokyuzune İstiva etti: (yani:) yükseldi. Yine şöyle demiştir: ve Mucahid şöyle demiştir: İstiva etti: (yani:) Ars'ın üzerine yükseldi.

Imam Huseyin bin Mes-ud El-begavi, Meshur tefsirinde şöyle demiştir: İbni Abbas ve Selef'in Mufessirlerinin çoğu şöyle demişlerdir: gök yuzune istiva etti: (yani:) gök yuzune yükseldi. Aynı şekilde bunu Halil bin Ahmed'de söylemiştir.

(Derim ki: Meshur Lugat alimi Halil bin Ahmed El-ferahidi'yi kasd etmiştir)

Imam Beyhaki ise Es-sifat adlı eserinde senedi ile şöyle demiştir: Ferra dediki: sonra istiva etti: yani yükseldi. Bunu İbni Abbas söylemiştir. Bu söz senin baskasına şöyle demen gibidir: Onceden oturuyordu, sonrada ayaga kalktı.

(imam Ferra büyük Lugavi alimlerdenidir. Ayrıca senedi **sahih**)

...

Allah rasulu'nun s.a.v. ve Sahabe'lerin sözlerini bulunduran tefsirler ise.

Mesela: (1) Muhammed bin Cerir Et-taberi'nin tefsiri ve (2) Duhaym diye bilinen Abdurrahman bin İbrahim'in tefsiri ve (3) Abdurrahman bin Ebi Hatim'in tefsiri ve (4) Ebu bekir bin El-munzir'in tefsiri ve (5) Ebu bekir bin Abdulaziz'in tefsiri ve (6) Ebu Es-seyh El-asbahani'nin tefsiri ve (7) Ebu bekir bin Merduyeh'in tefsiri ve bunlardan önce yazılan tefsirlerden mesela: (8) Ahmed bin Hanbel'in tefsiri (bazı alimler imam Ahmed'in tefsiri olduğuna dair her hangi bir delilin bulunmadığını zikretmişlerdir.) ve (9) İshak bin İbrahim'in ve (10) Baki bin Mahled'in ve baskalarının tefsiri. Onlardan önce ise (11) Abd bin Humey'din tefsiri ve (12) Suney'din tefsiri ve (13) Abdurrazzak'ın tefsiri ve (14) Vaki bin Cerrah'in tefsiri.

Iste bu tefsirlerde (Allah'in sifati ihtiyariyye'nin olduguna dair (yani istedigii zaman istedigini yapabilecegine dair) sayilamayacagi kadar deliller mevcuttur. Ayni sekilde Peygamberimiz'den s.a.v. gelen Sunnet uzerinde tasnif edilen eserlerde de cok fazla deliller mevcuttur(Der-i Te-arudu El-akli ve En-nakl 2.clt. 20.s.).

Derim ki: Yukaridaki alimlerin sozlerinin Sifati ihtiyariyye'ye (Allah'in istedigii zaman istedigini yapabilecegine) delalet etmesi cok acik ve nettir. Yani Allah yeri ve gogu yarattiktan sonra Ars'in uzerine istiva etmis ve yukselmistir.

Imam ibni teymiyye bundan sonra meseleyi cok uzatmistir. Bende Imamin zikrettigi bazi sozleri zikredecegim:

Imam Ebu Muhammed Harb bin Ismail El-kermani, imam Ahmed bin Hanbel ve Ishak bin Rahuyeh gibi buyuk alimlerden naklettigi El-cami adli buyuk eserinde soyle demistir:

Bu zikredecegim seyler; Yollarindan gidilen ve ilim ehlinin ve Eser'cilerin(hadis alimleri'nin) ve Ehli Sunnet'in gprusudur. Bu zikrettiklerim meshur imamlarin gorusudur. Ben bu goruslerin sahipleri olan alimleri bir kismini Irak'ta ve Hicaz'da ve Sam'da ve baska yerlerde gordum.

Iste kim bu goruslere muhalefet ederse, veya(bu gorusleri) intikat(tenkid - elestiri) ederse, veya kucuk gorup gorusun sahibini ayiplarsa, iste boyle yapan kisi Bid'at sahibidir. (Ehli sunnet ve) Cemaat'in disina cikmistir. Sunnet ve dogru yol menhecinde cikmistir.

Iste bu zikredecegim gorus; (1) Ahmed'in(bin hanbel) ve (2) Ishak bin ibrahim bin Mahled'in(bu imam ibni Rahuyeh'tir) ve (3) Abdullah bin Zubeyr El-humeydi'nin ve (4) Said bin Mansur'un ve dizlerinin dibinde oturup ilimlerinden faydalandigimiz baska alimlerin gorusudur...

Allah yaratiklarindan ayridir ve ilmi heryerdedir. Allah'in Ars'i vardir ve Ars'ini tasiyan tasiyicilari vardir. Onun siniri vardir ve sinirinin ne kadar oldugunu sadece Allah bilir. Allah Ars'inin uzerindedir ve ondan baska bir ilah yoktur. Allah duyandir ve hic bir zaman duymasi azalmaz...

Konusur ve hareket eder. Duyar ve gorur ve bakar ve kabzeder ve (El'lerini) acar ve sevinir ve sever ve kizar ve razı gelir ve rahmet eder ve affeder ve verir ve yasaklar ve her gece Dunya semasina iner. (Bu gecmis sifatlarin hepsi) Istedigii sekilde ve nasil isterse (olur). Onun bir benzeri yoktur ve o duyan ve gorendir...

Allah hala konusandir...

Derim ki: Iste bu imamin bu sozunde Allah'in hareket ettigini zikretmesini goruyoruz. Her gece Dunya semasına inmesini goruyoruz. Istedigi zaman sevinip uzulecegini goruyoruz...

Iste bunların hepsinin Kuran'dan ve Sunnet'ten çok fazla delili vardır. Ama bu kısa risalemizde zikretmek biraz zordur. Iste önemli olan bu dediklerine muhalefet etmenin imam Ahmed bin Hanbel gibi büyük imamlara muhalefet etme olduğunu ve böyle yapanın sapık birisi olduğunu zikrettiğini goruyoruz.

Iste imam Burada çok açıkça Allah'in istediği zaman istediğini yapabileceğinin isbatını goruyoruz.

Bunu hala kabul etmeyenler bilsinler ki: kendileri imam Ahmed gibi büyük alimlere muhalefet edip onların sapık dediği kişilerin vasıflarını kendi üzerlerinde tasimaktadırlar.

Yine imam Hallal Es-sunne adlı eserinde imam Hasis bin Esram'in Es-sunne adlı eserinden sunu nakletmiştir: Bize Ibrahim bin El-haris El-abbadi soyle haber verdi: bana Leys bin Yahya soyle haber verdi: Ibrahim bin Es-as bize soyle haber verdi: Fudayl'in dostu Ebu Bekir soyle dedi:

Fudayl bin İyad'ı soyle derken isittim: Dediki: Bizler Allah'i hayal edip nasıl ve nasıl diyemeyiz. Çünkü Allah kendi hakkında Belagat'li bir şekilde soyle demistir: ([1-4] De ki: O, Allah birdir. Allah sameddir. O, doğurmamış ve doğmamıştır. Onun hiçbir dengi yoktur.)(ihlah suresi).

Iste Allah'in kendini vafetmesinden daha Belagat'li hic bir vasif olmaz. Iste Allah'in inmesi ve gulmesi ve (ayetlerde gecen) bu ovunme ve (kiyamet gununde) gorunmek, (iste bunların hepsi için soyle denir:) istedigi gibi iner ve istediği gibi ovunur ve istediği gibi (kiyamet gununde) görünür ve istediği şekilde guler. Iste bu nedenle bizlerin (Allah'i) hayal edip nasıl ve nasıl dememiz caiz olmaz.

Eger sana bin Cehmi derseki: Ben bulunduğum bolgeden yok olan(veya soyle deriz: bulunduğum bolgeden baska bir bolgeye giden) Rab'be(Allah'a) inanmiyorum. Iste sende ona deki: bende istedigini yapan bir Rab'de iman ediyorum.

Derim ki: Iste imam Fudayl'in bu sozu çok net bir şekilde Allah'in sifati ihtiyariyye'sinin olduğuna delalet etmektedir. Iste onların zamanındaki Cehmiyye'ler, gunumuzde baska bir renk altında Es-ari ve Maturidi olmuslardır. Bu iki taife Cehmiyye kadar asiriya kacmasalarda onların itikadlarından çok fazla şey almışlardır.

Imam ibni teymiyye bu rivayeti zikrettikten sonra soyle demistir: **Fudayl bin Iyad'in** **sozunun son bolumunu imam Buhari Halku Ef-ali El-ibad adli eserinde zikretmistir.** **Onun disinda Sunnet imamlarida zikredip Kabul etmislerdi...**

Imam Buhari soyle demistir: Yezid bin Harun Cehmiyye'lerden bahsederek soyle demistir: Kim Rahman'in Ars'a istiva etmesini genel olan insanların kalbinde yerlestigi sekilde anlamazsa iste o kisi Cehmidir.

Derim ki: imam Zehebi **El-uluv** adli eserinde genel olan insanlari, alimlerin genelleri diye aciklamistir. Ben imam Zehebi disinda bu sozu aciklayan hic kimse bilmesemde sozun zahiri halka ve kelama girmemiş fitrat üzere olan normal bir insana delalet etmektedir. Ama elbette imam Yezid'in sozunu tam olarakta gormek gerekir. Cunku bu sozu elbetteki daha onceden zirkettigi bir soz ile baglidir. Yani aslinda bu nakil bir konusmasindan alintidir. Hangisini kasd ettigini cezmetmek zordur. Onemli olan; imam bu sozunu ile Cehmiyye'lere ve gunumuzun yeni tureme Es-ari'lerine ve Maturidi'lerine reddiye olarak zikretmistir.

Yine imam Hallal Esunne'de soyle demistir: Bize Cafer bin Muhammed El-firyabi soyle haber verdi: Bize Ahmed bin Muhammed El-mukaddimi soyle haber verdi: Bize Suleyman bin Harb soyle haber verdi ve soyle dedi: Bism bin Es-seri, Hammad bin Zeyd'e soyle sordu: Ey Ebu Ismail: "Allah Dunya semasina iner" hadisi, yani bir yerden baska bir yeremi geciyor? Hammad biraz sustu ve sonra soyle dedi: O kendi yerindedir. Istedigi sekilde yarattiklarina yakinlasir.

Derim ki: Burada da imam Allah'in istedigii sekilde yakinlasacagini mutekellimlere muhalefet ederek zikretmistir.

Ebu El-hasen El-es-ari El-mekalat adli eserinde Hadis Ehlinin itikadini zikrederken soyle demistir: (Hadis Ehli) Peygamberimiz'den s.a.v. gelen hadislere iman edip inanirlar.

"Suphesiz ki Allah dunya semasina iner ve derki: tovbe eden varmi?" (hadisine) nasil ki peygamberimizden s.a.v. hadiste rivayet olundugu gibi (iman ederler).

Onlar (hadis ehli "ehli sunnet") Kitab ve Sunnet'e simsiki tutunurlar. Allah'in soyle dedigi gibi: (eger ihtilafa duserseniz onu Allah'a ve rasulune geri cevirin)(Nisa suresi 59.ayet). Onlar kendilerinden once olan Din imamlarinin yolundan gitmenin gerekli oldugunu gorurler. Allah izin vermeden dinde bir sey cikarmazlar (bid'at ortaya cikarmazlar).

Allah'in kiyamet gunu gelecegini ikrar edip inanip Kabul ederler. Nasil ki Allah'in buyurdugu gibi: (Rabbin ve meleklerin saf saf geldigi zaman)(Fecr suresi 22.ayet).

Allah'in istedigii sekilde yaratiklarına yaklasacagina inanirlar. Nasil ki Allah'in soyle buyurdugu gibi: (ve biz ona (insana) kendi sah damarından daha yakiniz)(Kaf suresi 16.ayet)...

(Eş-ari bunları zikrettikten sonra soyle demistir:) ve bizler bu imamların zikrettiğimiz sözlerinin hepsini bizlerde diyoruz. Onların dedigini deyip aynı yolda gitmekteyiz.

Derim ki: çeviriyi imam ibni Teymiyye'den naklen yaptım. Şeyh Es-ari'nin sözünün aslına bakmak için "Mekalatu El-Islamiyyin" adlı eserinin 295.s. ve sonrasındaki sayfalara bakılabilir(Mektebetu Samile'deki sayfa numarasını zikrettim).

Burada Şeyh Es-ari'nin net bir şekilde Allah'ın sıfatı ihtiyariyye'sini kabul edip Allah'ın her an istedigini yaptığını söylediğini görüyoruz. Burada da Es-ari'lerin kendi imamlarına nasıldan muhalefet ettiklerini çok net bir şekilde görmekteyiz.

Şeyh Es-ari'nin bu eserinin içinde sokusturmalar olduğunu söyleyen Cahil Kevseri ve talebelerinden olan bazı Cahillerin sapıkca ve delile dayanmayan sözlerine mustakil bir risalede cevap verip batıllarını ortaya koyup Şeyh Es-ari'nin bu kitabının nisbetinin doğru olduğunu deliller ile açıklamistik. Muracaat edilebilir.

Imam Sabuni ise, Es-sunne adlı eserinde yazdığı bir sözünde, yine imam Ebu El-kasim'in El-hucce fi beyani El-mehacce(bu iki eserde Arapça olarak basılmıştır) adlı eserinde de naklen zikrettiği bir sözünde soyle demistir:

Hadis uleması Allah'ın her gece dünya semasına inemesine inanirlar ve asla yaratıkların inmesine benzetmezler ve misalde vermezler ve nasıldan demezler.

Onlar Allah Rasulu'nun s.a.v. inandığına inanirlar. Onun sözünde duraklarlar(daha fazla üzerinde durup mutekellimlerin yaptığı gibi ileriye gitmezler). Bu mesledeki Sahih olan haberlerin (hadislerin) zahirine göre üzerinden geçerler.

Ilmini(nasil olduğunu – Zahiri disindkeyfiyyeti ile alakalı ilmi) Allah'a bırakirlar. Yine onlar Allah'ın kitabında indirdiği: (kiyamet günü) Allah'ın buluttan gölgeler içinde Melekler ile gelecegine inanirlar. Yine Allah'ın su ayetinde inanirlar: (Rab'bin ve Melek'ler saf saf geldikleri an)(Fecr suresi 22.ayet).

Yine imam Ebu El-kasim Et-teymi (El-hucce adlı eserinde imam Sabuni'den naklen) soyle dedi:

Hakim Ebu Abdullah'i(bu imam meshur imam Hakim'dir) soyle derken duydum: Ibrahim bin Ebi Talib'i soyle derken duydum: Ahmed bin Said bin Ibrahim Ebu Abdullah Er-ribati'yi soyle derken isittim:

Ben günlerden bir gün Emir Abdulla bin Tahir'in meclisine katıldım. O gün Ishak bin Ibrahim (meshur büyük alim imam Ishak bin Rahuyeh) gelmişti ve Allah'ın dünya semasına inmesi hadisi hakkında soru soruldu ve soyle denildi:

O(Allah'in her gece Dunya semasına inmesi) Sahih'midir?

Dediki: evet.

Ondan sonra (Emir) Abdullah'in bazı ... Soyle dediler: Ey Yakub'un babasi(yani imam ibni Rahuyeh) : sen Allah'in her ger gece ineceginimi iddia ediyorsun?

Dediki: evet.

Dediler ki: peki nasıl iniyor?

(imam ibni Rahuhey) soyle cevap verdi: **ilk once sen (Allah'in) yukarida olduguna inanki, bende sana inmeyi vasf edebileyim.**

Adam dediki: peki, ben onun yukarida olduguna inandim.

Bunun uzerinde (imam ishak) dediki: **Allah azze ve celle soyle buyurmustur: (Rabbin ve meleklerin saf saf geldigi zaman)(Fecr suresi 22.ayet).**

Bunun uzerine Emir Abdullah soyle dedi: Ey Yakub'un babasi, bu kiyamet gunu.

Imam ishak soyle cevap verdi: Allah Emir'i aziz kilsin, bugun gelmesi imkansiz olan kiyamet gunu nasıl gelebilir ki? (bitmistir – Bu rivayet farli yonlerden rivayet edilerek Sahih senedler ile rivayet edilmistir)

Derim ki: Imam Ishak'in sozunden alinacak faydalar:

1- Imam Ishak r.h. burada Ehli sunnet'in itikadini ortaya koymaktadır. Eminim ki Es-ari'ler ve Maturidi'ler bu imamin konu uzerinde acik ve net sozlerini begenmeyeceklerdir. Bu nedenle gelipte bu imami sapik Cehmi Kevseri'nin yaptigi gibi Mucessime firkasına nisbet edebilirler. Bu ithamin cevabini kisaca yukarida vermistim. El-Hasil: Imam Ishak'n bu dedigi seyler, Ehli sunnetin en onemli kurallarini belirtmektedir.

2- Su cumleye dikkat edelim: **Soyle dediler: Ey Yakub'un babasi(yani imam ibn irahuyeh): sen Allah'in her ger gece ineceginimi iddia ediyorsun?**

Derimki: Iste burada goruldugu gibi, aslında eskiden insanlar sadece hadisleri zahirine gore almakta idiler. Cunku eger boyle olmasaydi bu adamlar ve baska Cehmi'lerden olan sapik kisiler bu hadisi inkar edip yalanlamak icin butun gayretlerini gostermezlerdi.

Ilk zamanlarda cikan Cehmiyye firkasi, itikadlarına muhalif bir Hadis bulduklari zaman yalanlardilar. Eger bir ayet olsa onuda tevil ederler. Ama sonradan Cehmiyye firkasını takip eden Es-ari'ler ve Maturidi'ler vb. Hadisleride kabul edip, ayetler gibi tevil ettiler. Bu sapiklik Cehmiyye'nin sapikligindan daha tehlikelidir.

3- Simdide imamin cevabına bakalim: **Dediki: evet.**

Derim ki: Iste burada ise cok net bir sekilde imam sorusunu evet ile karsiliyor. Buda cok net olarak imamin Allah'in dunya semasina gercek manada inecegine inandigini gostermektedir. Yoksa "Evet bu hadis dogrudur ama manasi yoktur" veya "manasi tevil edilir" derdi. Elbetteki imam bu sapikca sozlerin hic birisini soylemedi.

4- Sonrada muhalifler imama soyle demisler: **Peki nasil iniyor?**

Derim ki: Iste burada muhaliflerin Allah'in inmesini algiliyamadıkları için "nasil?" Sonrusunu ortaya attıklarını görmekteyiz. Burada da bu muhaliflerin akidesine gunumuzde Es-ariler'in ve Maturidi'lerin katıldığını görmekteyiz. Cunku onlar kendi mantıkları ile Allah'in nasil inmesini akillari ile cozemedikleri için "nasil" sorunu kendilerine sorarlar. Bunun karsısında kendi mantıklarınca cevapları veremedikleri için soyle derler: "bu hadislerin manası farklıdır".

Es-ari'ler ve Maturidi'ler genelde dile getiremeselerde sunu demek istedikleri çok aciktir "bu hadislerin gercek manası Selef'in anladığından çok daha farklı ve uzaktır".

Aslında bunlar "Allah hic bir seye benzemez" kuralını anlasalardı, o zaman Allah'in inmesini kabul ederlerdi. Ama bunlar bu kuralı anlamamışlar. Allah'ida yaratıkları gibi aciz sanmışlar. Bu nedenle bu dediklerini demisler.

Iste genel olarak bu iki mutekellim taifenin gorusunu ve onların eski Cehmiyye'ye bir perde arkasında nasil katıldıklarını ortaya cikarmış olduk insallah.

5- Imam Ishak'in cevabına bakalım: **ilk once sen (Allah'in) yukarıda olduguna inanki, bende sana inmeyi vaf edebileyim.**

Derim ki: Iste burada Allah'in yukarıda ve Ars'inin üzerinde ve goklerin üzerinde oldugunun isbati vardır. iste burada malesef iki mutekellim taifesi olan sapkın "Es-ari'ler" ve "Maturidi'ler" asla kabul etmezler.

Halbuki buna dealet eden çok fazla ayet ve Hadis vardır.

6- Bundan sonra muhalifin Allah'in goklerin üstünde oldugunu kabul ve ikrar ettikten sonra, imam Ishak Allah'in kiyamet gunu gelecegi hakkında ayeti delil getirmiştir. Orada bulunan Emiir'in bu ayetin kiyamet gununden bahsettigini ve Allah'in her gece inmesi ile bir alakası olmadigini gorunce "dedigin sey ile konunun ne alakası var?" seklindeki sorusunu sormuştur. karsısında imamin su sozu çok mukemmeldir:

Allah Emiir'i aziz kilsin, bugün gelmesi imkansız olan kiyamet gunu nasil gelebilir ki?

Derim ki: İlk önce "Allah Emir'i aziz kilsin" diye dua etmesi hakkında sunu derim: Eskiden araplar (ve hala bazı araplar gunumuzde kullanırlar) bir kisinin sozune kizip sinirlenirlerse ona hayır ile dua ederler. Bu da imam Ishak'in bu sozu begenmedigini ve razi gelmedigini gostermektedir.

Bugun gelmesi imkansiz olan Kyamet gunu nasil gelsin? Sozu ise gercekten mukemmel bir sozdur. Bu soz acik ve net bir sekilde imamin Allah'in **sifati ihtiyariyye**'sinin (Allah'in istedigini zaman istedigini yapabileceginin) olduguna ve imamin buna inandigina cok net bir delildir.

Selefi Salihinin bu imamin bu itikadi hakkında susmalari ve bu imami ovmeleri ve sevmeleri, Selefinde bu itikad uzere oldugunu acikca gostermektedir.

Hatta buna "**sukuti icma**" diyebiliriz.

7- Yanlis birisi derseki: Peki sen bu kadar seyi soylerken bu sozun dogru oldugunu nereden biliyorsun?

Deriz ki: Olayin bu lafizlar ile zikredildigi rivayetin senedi ise **Sahih**tir. Bu hikaye cok fazla senedler ile hafif farkli lafizlar ile rivayet edilmistir. Bazi rivayetlerini ileride zikredecegiz insallah.

Simdide bu senedin zincirini hizlica inceleyelim.

Elbetteki kimse imam Ismail Es-sabuni hakkında kotu bir soz soyleyebilecegini veya Guvenilir bir ravi olmadigini soyleyebilecegini sanmamaktayim. Bu imamin yasadigi vakitte Horasan bolgesinde Seyhulislam denildiginde sadece bu imam kasd edilirmis.

Ebu Abdullah: Meshur imam Hakim'dir. Bu kisi imam Buhari ve Muslim'de olmayan sahih hadisleri toparlarlayan alimdir. Bu imamin guvenilir bir Ravi oldugunu soylemege bile gerek yoktur.

Imam Ibrahim bin Ebi Talib: Bu imam hakkında Şeyh Zehebi'nin Islam tarihi adli eserindeki su sozu bile yeterlidir: Neysabur sehrinin imamidir. Yine imam Ibni Es-serki'nin su sozunu aktarmistir: Suphesiz ki Horasan buyuk hadis imamlarından bes tane cikarmistir: Muhammed bin Yahya (ez-zuheli) ve Buhari ve Darimi ve Muslim ve **Ibrahim bin Ebi talib**.

Ahmed bin Sadi: Iste bu imamin guvenilir bir ravi olmasi icin Buhari ve Muslim'de hadis rivayet etmesi yeterlidir.

Iste bu imamda imam Ishak bin Ibrahim bin Rahuyeh'den isitmistir. Boylelikle Senedi goruldugu gibi Sahih'tir.

Derim ki: Ayrica bu senedin baska bir ozelligi daha vardir. O da: Butun raviler "an'ane" (an'ane: tam olarak acik bir sekilde duyugunu tasrih etmeyip baskasından rivayet etmek demektir. Yani "Muhammed'den oda Ahmed'den" seklinde olan Senedlere bu isim kullanilir. Iste bu durumda kendisi duydum demeyip fulanca'dan soyle demistir derse, belki duymamis olma ihtimali oldugu icin, eger Sened'in icinde bir Mudellis varsa bu senedin mertebesini biraz dusurebilir.) yapmadan duyduklarini tasrih etmislerdir. Iste buda senedin muttasil oldugunu ve sihhat derecesini fazlasıyla kuvvetlendirdigini gostermektedir.

Iste bu aciklamamizdan sonra bu Eser'in zayif oldugunu Cehmiyye'ler disinda hic kimse soyleyemez.

Iste imam ibni teymiyye, imam Ibni Rahuyeh'den bu hikaye ile rivayet edilen sozleri zikretmistir.

Imam ibni Teymiyye konu uzerinde cok fazla sozler zikretmistir. Bizler ise bu zikrettiklerimiz ile yetinecegiz insallah. Cunku amacimiz konuyu tafsilatli bir sekilde aciklamak degil, amacimiz sadece Sifati ihtiyariyye'nin Allah hakkında caiz oldugunu ve muhaliflerimizin sozlerinin Selef'in sozlerinden uzak oldugunu aciklamaktir.

MUTEKELLIMLERIN SIFATI IHTIYARIYYE MESELESINDEN CIKAMADIKLARI ICIN GERI ADIM ATMALARI VE KARISIK GORUSLER ICINDE OLMALARI

Bilindigi gibi Ehli sunnet'e kendilerini nisbet eden, ama hakikatt ehli sünnetten ayrı olan Es-ari ve Maturidi diye bilinen mutekellimler cogu konularda birbirlerine uyusmayan ve ters dusen gorusler yurutmuslerdir. Bunun sebebi ise her seyin basinda akillarini kullanmalaridir. Bazilari itiraf edip bazilari etmesede ilmi istinbatlarına baktigimiz zaman icinden cikamadiklari cogu konuda kendi zayif akillarına basvurmalarıdır. Iste cogu buyuk imamlarının hayatlarının sonunda Ehli sunnet fikrine geri donmelerinin nedenide budur.

Ben simdi bazi deliller ile Allah'in sifati ihtiyariyye'sini kabul eden bazi mutekellimlerden nakiller yapacagim insallah.

Seyhulislam ibni teymiyye soyle demistir:

Suphesiz ki Razi, Erbe-iniyye ve Nihayetu El-ukul gibi yazdigi kelim kitaplarında başı olmayan olayların imkansız olduğunu soylesede, nasıl ki bu nedenle kendi kardeslerinin (Es-arilerin) onun goruslerine itiraz etmelerini zikretmistik, iste o bununla birlikte baska kitaplarında kendi zikrettiği delilleri tenkit ederek Allah'in fiilerinin devam ettiginin vacip olduğunu ve sebepsiz bir sekilde olayların olmasının imkansız olduğunu(buda Es-ari'lerin ve Maturidi'lerin gorusudur.) soylemistir(yani Allah yaratıcıdır, eger kendisi o anki fiili ile yaratmazsa yaratılmanın imkansız olduğunu soylemistir. Bu sekilde mutekellimlere cevap vermistir). Sebebin bir zaman olupta kalan zamanlarda olmamasında imkansızlığını aciklamistir. Kendisinin yazdigi kalan kitaplarının içindeki bu mesele ile alakali bütün delillerini tenkit etmistir. Nasıl ki bunu **El-mebahis El-musrika adli eserinde yaptigi gibi(Der-i Te-arudu El-akli ve En-nakl, 4.clt no: 227.syf).**

Yine imam ibni Teymiyye ayni kitabın 2.clt. 196.s.da Es-arilerin büyük imamlarından olan Amidi'nin sözünü şu şekilde aktarmıştır: **Hak ehli ise (kendilerini kasd ediyor) olan olayların imkansız olduğunu(sifati ihtiyariyye'nin mümkün olmadığını) ispatlamak için zayıf deliller ile istidlal etmişlerdir(dikkat edelim: bunu kendileri itiraf ediyor).**

Yine geçmiş kitabın 2.clt 20.s. söyle demiştir: **Ebu Abdullah Er-razi (meshur Razi'yi kasd ediyor) kendilerinden olan bazı kilerden (Allah'in sifati ihtiyariyye'sinin olmasının) bütün itikadi mezheplerin lüzumen söylemek zorunda kaldıklarını açıkladıklarını zikretmiştir. Bunu kendileri inkar etseler de mecbur kaldıklarını söylemişlerdir.**

Hafız **İbni Hacer El-askalani** Fethulbari adlı eserinde söyle demiştir: **Fahreddin Razi ise El-metalibu El-aliye adlı eserinde, Allah'in **Zat'** ile konustugunu ve istediğinde konustugunu ve istediği zamanda konustugunu söyleyenlerin sözünün hem akıl ile ve hem nakil ile bu konuda zikredilen en doğru görüş olduğunu zikretmiştir. Bu konuyuda çok uzatmıştır(13.clt no:455.syf Seyh Muhibbuddin El-hatib'in baskısı).**

Derim ki: Bu sözler de, İbni Hacer'in eşari olmadığını göstermektedir.

ZIKREDİLEN SUPHELERİN CEVAPLARI

Muhallifler konu üzerinde zikrettikleri güçlü hiç bir delilleri yoktur. Bu nedenle Kuran ve Sunnet'ten uzak bir biçimde zayıf akıllarını kullanarak Allah'in istediği zaman istediğini yapmayacağını, bunun nedeninin Allah eğer istediği zaman istediğini yaparsa onun yaratık olması gerektiğini söylerler.

Allah c.c. Kuran'da söyle demiştir: (... Ağzlarından çıkan bu söz ne büyük oldu! Yalandan başka bir şey söylemiyorlar.)(Kehf suresi 5.ayet)

Ayrıca bu sözleri kendilerinin söylediği başka kurallarına da muhaliftir. Çünkü onlar derler ki: Allah'ı bizler akıllarımız ile algılayamayız. Derim ki: Bu söz doğrudur. Ama onlar bu sözü söylerken, yinede algılayamadıkları Allah'ı yaratıkları ile kıyas ederek onun Kuran'da ve Sunnet'te olan sıfatlarını inkar etmişlerdir. İşte bu ne kadar haktan uzak ve mantığa muhalif, iddia ettikleri salim akılların kabul etmediği bir şeydir.

Halbuki bizler Kuran ve Sünnet ile yetinmekteyiz.

Yani söyle derler: Bir şey eğer hareket ederse o şey yaratıktır. Bu nedenle Allah dünya semasına inerse onun yaratık olması, veya inme sıfatının yaratık olması gerekir. Derim ki: İşte bu sözleri "Allah hiç bir şeye benzemez"(Sura suresi 11.) ayetine muhaliftir.

Acaba kendileri sahabelerden daha iyi mi biliyorlar da sahabelerin girmediği konulara girmişler? Peygamberimizin s.a.v. girmediği konulara girmişler? Hiç utanmamışlar mı?

Simdi ise muhaliflerin zikrettiği suphelere hizlica cevap verelim:

1- İlk once soyle demislerdir: Allâh'ın sıfatlarında sonradan yaratılmış sıfatlar olduğunu iddia etmesidir.

Derim ki: Iste bu dedikleri kendilerinin cahil olduklarini gostermektedir. Halbuki eger imam ibni Teymiyye'nin sozlerini ve Selef'in sozlerini anlasalardi bu dediklerini demezlerdi. Iste buda zamanimizin Es-arile'rinin ve Maturidi'lerinin Selef'in sozunu hic anlamdiklerini ve bilmediklerini gostermektedir.

Cunku gunumuzun bu cahilleri "Allah'in istedigi zaman istedigini yapabilecegini kabul edersek, Allah'in yaratik oldugunu veya bazi sıfatlarının yaratik oldugunu soylememiz gerekir" derler. Ama aslında "Allah istedigini yapar" deyip "bizler bunun nasıl oldugunu algılayamayız" deselerdi Selefe uymus olurlardi.

Bizlerde sorariz: O zaman imam Ahmed ve ibn Rahuyeh ve Fudayl bin İyad gibi buyuk alimler Allah'in istedigi zaman istedigini yapabilecegini soylediklerinden dolayi Allah'in sıfatlarında yaratılmış sıfatlar oldugunu soyledikleri icin onlari da bid'atci yapsinlar. Yani biraz acik olsunlar. Imam ibni Teymiyye bidatci ise onun dediginin aynisini diyen Selef ulemasida mi bidatci?

Ayrıca, ayetleri tahrif etmeden direk akbul edenlerde mi bidatçı?

Subhanallah! ...

2- Soyle demisler: Minhac es-Sünne e-Nebeviyye adlı kitabında soyle demislerdir: "Allâh'ın hareket eder ve Allâh'ın zatında yaratılmış ve araz olan sıfatlarının da olduğunu söylüyoruz. Bunun batıl olduğunu delil nedir?

Derim ki: İlginç olan, sizlerin bu imamin bu eserine saldırırken, aslında **Şii'ler** ile aynı oktan imami vurdugunuzu unutmamaniz gerekir. Cunku bilin ki imamin Muhacu Es-sunne adli eseri Şii'lere reddiyeden ibarettir.

Ayrıca, malesef bazı (sapkın) ilim talebeleri kendilerini alim sanıp imamin bu kitabini alıp bazı sozlerini anlamadiklarindan bu imami Hz. Ali'nin dusmani oldugunu sanmişlar. Buda bu alimin sozlerini anlamadiklarini gosterir.

Ayrıca Şii'ler ile sizlerin(Es-ari'lerin ve Maturidi'lerin) **sıfatı ihtiyariyye**'yi inkarda ortaklastiginizi da unutmayın. Ama elbetteki bunu derken her konuda Şii'ler ile ittifak etmediginizi bilmekteyiz. Ama elbette Ehli sunnete ve uran'ın takipçilerine muhalefet ederek onlar ile ittifak ettiginiz noktalar mevcuttur.

Ayrıca Allah'ın hareket etmesini bazı Selef alimlerinde kullanmıştır. Bir tanesini yukarıda aktarmıştım. Hiç bir Ehli sunnete kendini nisbet eden mükellim onların sapık veya müessime olduğunu söylememiştir.

Ayrıca ben bu sözü bilgisayarda arama motorlarında defalarca aramama rağmen bu sözün tam manada karşılığını Seyh'in kitabında hiç bulamadım.

Bu nedenle hangi baskıdan ve hangi sayfadan aldıklarını açıklayıp zikretmeleri gerekiyor.

Ben imamin bu sözünün bu şekilde söylemediğinden ve muhaliflerimizin yalan söylediklerinden çok ciddi bir şekilde eminim.

Eğer doğru sözlü işler gelsinler ve sözün tam karşılığını zikrettikleri kitaptan zikretsinsinler. Ama bunu asla Allah'ın izni ile yapamazlar...

3- Bundan sonra söyle devam etmişler: Bu sözün batıl olduğuna delil olarak İmam İsfarayini, "Et-Tefsiru Fiddin" adlı kitabında ona cevaben şöyle dediğini gösterebiliriz: "Bilmen gereken mesele şudur; Kesinlikle Allâh'ın sıfatlarında ve zatında yaratılmış sıfatların bulunması imkânsızdır. Çünkü sıfatlarında yaratılmış olan bir şey bulunmuş olsaydı kendisi de yaratılmış olurdu. Bundan dolayı İbrahim Peygamber hakkında "El Enâm" suresi 76. ayetinde bildirildiği gibi şöyle denmektedir. 'Değişenleri, kaybolanları sevmem.' Yani İbrahim Peygamber burada ay, yıldızlar ve güneşin bir halden bir hale geçtiği için bunlar ilah olamazlar diye kavmine bildirmiştir. Allâh'ın Zatında yaratılmış olan sıfatlar olsaydı kendi zatı da yaratılmış olacaktı. Bu da Allâh hakkında imkânsızdır.

Derim ki: İlk önce bizler hakkı göremeyen bu kişinin Et-tafsir adlı eserine bir göz geçirelim. Bu kişinin bu eserine baktığımızda bu kişinin Ehli sunnet muhalifleri olan firkaları saydığını görüyoruz. Ama nedense Allah'ın gökte olduğunu söyleyenleri ve Hanbeli alimlerini sapık firkaların arasında saydığını göremiyoruz. Bu da elbetteki bu kişinin bizleri Ehli sunnet fırkası dışında görmediğini gösterir.

Ayrıca **Murcie** firkalarını zikrederken Murciaelerin Amel'i iman'dan çıkardıklarını zikretmiştir. İşte böylelikle bu kişinin Es-ari'leri ve Maturidi'leri Murciae firkalarından gördüğünü göstermektedir. Bu da bizimle uyuşan bir sözdür.

Ayrıca Musebbihe ve Müessime firkalarını zikrederken asla Hanbeli imamlarını zikretmemiş, nede hiç bir hadis imamını zikretmemiştir. Halbuki aksine Musebbihe'nin açıkça Allah'ın cisim olduğunu söyleyenler olduğunu veya Ars'in üzerinde cisim olduğunu söyleyenler olduğunu ve buna benzer görüşlerde olanlar olduğunu zikretmiştir. İşte buda imamin Ehli sunnet alimlerinden hiç birisini Musebbihe görmediğini göstermektedir.

Ayrıca eğer Allah'ın istediği zaman istediğini yaparsa onun sıfatlarında yaratılmış sıfatlar olduğunu itikad etse idi, veya Sıfatı ihtiyariyye'yi kabul edenleri sapık fırka gorse idi, işte bu zaman imam Osman Ed-darimi gibi Selef alimlerinin de ve onların takipçilerinin de Musebbihe fırkasının arasına koyardı. Halbuki imam asla böyle bir şey yapmadı.

Bu zikrettiklerim ile birlikte İsfarayini'nin belli meselelerde Selefe muhalefet ederek Allah'ın Ars'inin üzerinde olduğunu inkar edip Ars'in üzerinde olduğunu zikreden ayetleri tevil ettiğini unutmamak gerek. Bu da küfürdür. Bunu diyen herkes kafirdir.

Bununla birlikte -yukarıda görüldüğü gibi- Allah'ın sıfatı ihtiyariyye dediğimiz istediği şeyi istediği zaman ve istediği şekilde yapmasını caiz görmediği imajını veren cümleler kurmuştur. Açıkça bunu inkar etmese bile.

Yine Allah nerededir? Sorusunu sormanın caiz olmadığını zikretmiştir. Bu da peygamberimize saldırmadır. Allah korusun.

Halbuki aksine mutekellimlerin en büyük ve en eski imamları olan İbni Kullab "Allah nerededir" sorunun sorulacağını isbat edip bunu inkar eden Mutezile'ye reddiye vermiştir. Nasıl ki bunu **Allah'ın Uluv ve yükseklik sıfatını inkar edenlere reddiye** adlı eserimizde zikrettiğimiz gibi. Daha da önemlisi "Allah nerededir?" sorusunu Peygamberimiz de s.a.v. sormuştur. Acaba Mutezile'nin pesinden giden bu Es-ari'ler Peygamberde mi karsı çıkıyorlar?

İşte burada İsfarayini'nin genel olarak sonradan gelen Es-ari ve Mutekellimlerin cogunun yaptığı gibi eski alimlerine muhalefet ederek Mutezile'ye muvafakat ettiğini görüyoruz.

Halbuki İsfarayini bu zikrettikleri ile yetinmeyerek kendi görüşünü güçlendirmek için Hz. Ali'nin r.a. "Allah nerededir?" Sorusu sorulduğunda, nereyi nereliyen nasıl nerede olsun? Diye cevap verdiğini iddia etmiştir.

Halbuki bu zikrettiği Hz. Ali'ye r.a. acık bir yalandır. İftiradır. Bu Selef'e acık bir iftiradır. Bu senedli bir şekilde hiç bir kitapta geçmemiştir. Sadece böyle söz olarak zikredilmektedir. Birisi bu sözü uydurup İsfarayini'de cahilliği nedeni ile onu eserine koymuştur. Hatta bu kitabın tahkikini yapan gunumuzun dinsiz Es-arileri işte bu sözün yalan ve iftira olduğunu zikretmekten çekinmişlerdir. Halbuki İsfarayini'nin zikrettiği bütün hadislerin ve sözlerin tahririni yaparken bu sözün tahriri ile ilgili tek harf bile yazmamaları çok ilginçtir.

Buda İsfarayini'nin Hadis ilminden anlamadığını ve uydurma rivayetlerle de istidlal ettiğini göstermektedir. Buda ciddi bir ilmi eksikliktir.

Ayrıca İsfarayini'nin kitabında zikrettiği hadislerden bir çoğu zayıf veya uydurma veya asli olmayan şeylerden ibarettir.

Iste Es-ari'lerin ellerindeki en kuvvetli delilleri Hz. Ali gibi Sahabelere uydurulan ve iftira atılan sozleri hadis ilmindeki zayıflıkları nedeni ile kitaplarında zikretmekten ibarettir...

Bundan sonra İsfarayini Allah'in bütün sıfatlarının ezeli ve eski olduğunu zikretmiştir. Buda Allah'in gökleri ve yeri yarattıktan sonra Arş'in üzerine istiva etmesinin inkarını gerektirir. Bunu dedikten sonra Allah'in sözlerinin Ses ve Harf'siz olduğunu söylemiştir. Halbuki İmam Ahmed eserlerinde böyle diyenleri tekfir etmiştir. Çünkü İsfarayini'nin bu sözü ayetleir ve hadisleri yalanlamaktadır.

Yine İsfarayini'nin acıkca imam Ahmed bin Hanbel gibi Selefin büyük imamlarına muhalefet ederek Allah'in sesi olduğunu inkar ettiğini görmekteyiz. Bu, imam Ahmed bin Hanbel basta olarak bütün Selef ve Selefin icmasına ve imam Buhari gibi alimlerin sözlerine muhaliftir.

Nasıl ki bu konuyu daha tafsilatlı bir şekilde ileride zikredeceğimiz gibi.

İsfarayini, Allah'in ses ve Harf ile konuştüğünü inkar etmek ile kalmayıp, bu sapık görüşünü imam Ahmed'e ve hadis ehline nisbet etmiştir. Buda açık bir yalandır. İsfarayini Allah'in konuşmasının ses ve harf ile olmasının imkansız olduğunu iddia etmiştir.

Demek ki isfirayini'ye göre imam Ahmed'in Allah'in ses ile konuştüğünü söylemesi Ehli sunnetin dışında olan bir görüş...

Şimdi bizler nasıl ayetleri ve hadisleri inkar edenleri müslüman görebiliriz ki?

Nasıl imam Ahmed bin Hanbel gibi büyük Selef alimlerinin sözlerini Ehli sunnet itikadının dışında görenleri Ehli Sunnet'ten görebiliriz ki?

İmam Ahmed'in mertebesi ve derecesi ve imamlığı nerede? Ayrıca İsfarayini'nin imamsızlığı ve ilmi derecesizliği nerede?

Şimdi ya imam Ahmed Ehli sunnet itikadi üzerindedir diyeceğiz, veya İsfarayini Ehli sunnet üzeredir ve imam Ahmed değildir diyeceğiz. Elbetteki bizler çekinmeden Ehli sunnet'in imami imam Ahmed'dir deriz. İmam **Ahmed nasıl ki oğlu Es-sunne adlı eserinde babasından zikrettiği gibi Allah'in sesini inkar edenlerin Cehmiyye olduğunu zikretmiştir.** Bu nedenle İsfarayini'nin bu konuda Cehmiyye'ye muvafakat ettiğini görebiliriz.

Iste ilginç iş; İsfarayini, bu kadar garip ve Selef'in sözleri dışında Cehmiyye'ye muvafakat ettikten sonra Ebu Hanife ve Safii ve imam Ahmed'in içinde bulunduğu bütün Hadis Ehli'nin böyle dedikini zikretmiştir.

Iste bu ne kadar ilginç bir şeydir. Halbuki Selef'in sözleri doğru iken İsfarayini'nin sözleri ise batıdardır.

Iste buda İsfarayini'nin Selef'in sözleri hakkında bilgisi olmadığını göstermektedir.

İsfarayini'nin yine Cerh Tadil yönünden de pek bilgisi olmadığını gösteren sözü ise **Ebu Muti El-balhi** adlı Ravi'nin içinde bulunduğu Senede sahih demesidir. Halbuki bütün alimlerin İcma'si ile bu Ravi zayıftır. Hatta bazı alimler yalancı olduğunu bile söylemişlerdir. Nasıl ki gelecekte zikredeceğimiz gibi. Bu kişi, Ebu Hanife'den bazı şeyler rivayet etmiştir.

Eğer Ebu Hanife'den Fikhu El-ebşat'ı rivayet eden El-Balhi'yi sahih bir ravi olarak görürseniz, neden El-balhi'nin Ebu Hanife'den rivayet ettiği şu sözle inanmıyor? "kim Allah'ın gökte olduğunu inkar ederse kafir olmuştur"...

Sonradan gelen Es-ari ve Maturidi'lerin Selefî salihine attığı iftiraların haddi hesabı yoktur.

Bunları genişçe ve ilmi müdarese ile görmek isteyen, kelamcılarının nasıldan utanmadan Selef'e yalanlar isnad ettiğini öğrenmek isteyen şu risaleyi önermekteyim: **Beraetu El-eimmetu El-erba min mesaili El-mutekellimin El-mubtedea**. Yazarı: Abdulaziz El-humeydi.

Ama bununla birlikte Kelam gibi farklı ilimlerde İsfarayini'nin ciddi bir bilgisi olduğunu görebiliriz. Yalnız kelamı bilmek, kişiyi alim değil cahil yapar. Hele hadis cahili kelam okursa, ondan sadece kafir çıkar. Ama Hadis ilminde ise görüldüğü gibi asla bilgisi yoktur. Ne hadisten anlar, neden Selefî sözlerinden ve itikadından anlar... burada göz önünde bulunduralım ki, kimse gelip İsfarayini'nin fasid görüşleri ile bize delil getirmesin.

En son olarak Es-ari'lerin bazı imamlarını övdükten sonra kitabını bitirmiştir.

İşte İsfarayini'nin imam Ahmed gibi Selef'e açıkça muhalefet ettikten sonra yinede kendilerinin selef ile aynı görüşü paylaşmalarını iddia etmeleri gerçekten çok şaşırtıcı bir şeydir.

"İmam" "Allame" "Muhaddis" "zamanının en büyük alimi" "her ilim dalında bilgisi olan" "Şeyh" "Hafız" [Es-siczi](#) meşhur risalesinde, Es-ari'lerden bahsederken şöyle demiştir:

... ve bununla birlikte kendi (itikadî) mezheplerini bir grup insanlar karşısında gizlerlerken, başka bir grup insanlar karşısında ise açığa vururlar. **Onların bu işi Zindik'ların işine benzer.** Onların yaptığı bu oyun nedeni ile bir sürü halktan kişiler ve kendi (itikadî) mezheplerini daha çok bilmeyenler onların (itikadî) mezheplerine mensup oldular. Çünkü onlar (Es-ari'ler) kendilerine (doğru olarak) nisbet edilen şeyleri yalanlarlarken, kendilerini (Ehli sunnet'ten olan) muhalifleri ile aynı görüşte gibi gösteriyorlar. Taki bu şekilde o kişiyi avlaya bilsinler diye. O kişi **Avın içine ve tuzaga düştüğü an yavaş yavaş onu çeke çeke taki Sunnet'ten çıkarırlar** (arapça tahkikim ile 64.s. bak. İnşallah yakında arapça olarak yayınlanacaktır.).

Aynı eserinde Es-ari'lerin imamlarını saydıktan sonra şöyle demiştir:

Iste bunlar Mutezile'nin (itikadi) bazı gorsulerine reddiye verirken, Eser Ehline(yani Sunnet ehline – Ehli sunnet'e) Mutezile'ye yaptıkları reddiyelerden çok daha fazlasını yaparlar...

Bunların(Es-ari'lerin) hepsi Dalalet imamlarıdır. İnsanları Sunnet'in muhalefetine ve hadisi terk etmeye çağırırlar. Eger onlar ile ittiba ehlerinden(Ehli sunnet'ten) olan heybetli birisi konursa, derler ki: itikad sizin dediginizdir. Bizler ise Kelam ilmini muhaliflerimize reddiye vermek amacı ile öğreniyoruz.

Iste onların böyle demesi yalandır. Ashabi Hadis'ler(Hadisciler – Ehli sunnet) onların(Es-ari'lerin) itikadını öğrenip onlara(Es-ari'lere) karşı gelmemeleri için bu şekilde kendilerini(Ehli sunnet karşısında) saklarlar. (geçmiş masdarın 64.s. bak).

Imam **Siczi** çok büyük bir alimdir. Hicri olarak 444 yılda vefat etmiştir. Yani Selef zamanına çok yakın bir zamanda yaşamıştır. El-Evveliyye diye bilinen meşhur hadis rivailerindendir. Daha fazla bilgi için Hafız Zehebi'nin Siyeri Alami En-nubela adlı eserine bak(17.clt. 656.s.).

Iste bu imamin bu sözlerini anlarsak, Es-ari'lerin neden kitaplarında "bizler Ehli sunnetiz" veya "bizler Selef'in görüşü üzerineyiz" dediklerini anlamış oluruz. O da: Takiyyecilik nedeni ile demişlerdir.

Bu açıklamadan sonra Isfirayini'nin getirdiği şüpheye ve iddiaya cevap verelim:

İlk önce Allah'ın sıfatlarında yaratılan bir sıfat olmadığını söylemesinin doğru olduğunu, Allah'ın Dünya semasına inmesi gibi ihtiyari sıfatlarının olması Allah'ın yaratılmış veya sıfatlarında yaratılmış sıfatları olmasını gerektirmeyeceğini zikretmistim.

Ben gerçekten merak ediyorum; bu Mutekellimler eğer Allah Rasulu s.a.v. ile görüşseler, Allah Rasulu s.a.v. onlara "Allah'ın her gece indigini" haber verse, ne derlerdi acaba?

Mutekellimlerin hallerinden anladığımız kadarı ile şöyle cevap vermeleri gerekir: Ey Allah'ın Rasulu bu dedigin nasıl olur?

Allah inerse yaratılmış olmaz mı?

Hatta belki bu Mutekellimler Peygamberimiz s.a.v. ile Munazaraya bile girmeyi düşünebilirler.

Bizler Allah Rasulunun dedikinin aynısını diyoruz. Ama nedense Peygamberimiz s.a.v. "Allah her gece iniyor" derken bir şey olmuyor. Ama bizler "Allah her gece iniyor" dedikimiz zaman Kafir veya Mucessime oluyoruz. Bu ne ilginç ve uyuşmazlıktır böyle?

Iste muhaliflerimiz şöyle demislerdi: “El Enâm” suresi 76. ayetinde bildirildiği gibi şöyle denmektedir; ‘**Değişenleri, kaybolanları sevmem.**’ Yani İbrahim Peygamber burada ay, yıldızlar ve güneşin bir halden bir hale geçtiği için bunlar ilah olamazlar diye kavmine bildirmiştir. Allâh’ın Zatında yaratılmış olan sıfatlar olsaydı kendi zatı da yaratılmış olacaktı. Bu da Allâh hakkında imkânsızdır.

Derim ki: Iste bu batıl inançlarına bir kac yonden cevap verilebilir:

Birinci yon: Alimlerin dedigi gibi; Kuran'da ve Sunnet'te Muteşabih ve Muhkem ayetler vardır.

Mesela; bizler ayetler ve Hadisler ile Allah'in goklerin ustunde oldugunu ve yine Mutevatir Hadisler ile Allah'in her gece Dunya semasina indigini soylemeketeyiz. Bu zikredilen deliller Muhkem'dir. Asla muteşabih degildir(Burada hassas noktalar vardır; Ama bizler genel olarak hizlica uzerinden geciyoruz).

Ama bu zikrettikleri ayetin bu zikrettikleri sekilde mana verilmesi Muteşabih hukmundedir. Cunku bizler boyle bir soz ile acik bir sekilde Allah'in Ars'inin uzerine yeri ve gogu yarattiktan sonra cikmasini inkar edemeyiz.

Eger boyle anlarsak, Kuran'in icinde uyusmazsizlik oldugunu iddia etmemiz gerekir. Buda imkansizdir.

Cunku Allah c.c. burada "ben gokte degilim" veya "ben her gun gece inmem" demiyor. Bu nedenle bu sekilde yonlendirmek ile acik ve net olmayan bir ayeti ele alarak acik ve net olan bir ayeti silip atamayiz.

Ikinci yon: Bilindigi gibi Mutekellimler Allah'in sifatlarini kendi kucuk akillari ile istedikleri yone cekip istedikleri manayi vermeyi dogru gorurlerken, gelipte bu ayeti (kendi iddialerine gore) zahirine gore(oyle olmasada) almalari cok ilginctir.

Halbuki eger iki tane zahiri delil birbirlerine uyusmadigini gorsek, direk manasi daha acik olani zahirine gore alip manasi birincisi kadar acik ve net olmayani anlmaya gayret ederiz. Nasil ki Es-ari'ler boyle derler.

Ama nedense burada onlarca ayeti ve yuzlerce hadisi bir kenara atip manasi bu yönle acik olmayan bir ayeti ele almalari aslinda kendi kurallarina acikca muhalefet etmektir.

Bu nedenden dolayi eger iddia ettikleri gibi bu ayetin manasi zahirine gore ise:

O zaman ilzam yonunden bizler de deriz ki: O zaman yuzlerce delilin karsisinda olan sadece bu ayeti alirsak bilzer de bu ayeti tevil ediyoruz.

Iste bunun karsisinda Allah'in izni ile o kendilerini cok guclu munazir sanan aciz mutekellimler tek kelime cevap veremezler...

El-Hasil: soyle denilir; madem ki ayetler ve Hadisler tevil ediliyor. Bizlerde sizin bu ayetinizi dediginiz sekilde anlamiyoruz ve tevil ediyoruz...

Tabiki bu iddia, eger Mutekellimlerin ayeti zahirine gore anladiklarini soylessek gerceklesir. Halbuki onlar ayetin manasini da anlamamislardir. Nasil ki zikredecegimiz gibi...

Ucuncu yon: Simdi ise alimlerin sizin deil getirdiginiz ayette gecen "Afilin" kelimesinin ne manaya geldigine bir bakalim.

Malesef sizler, bu kelimeyi ele alarak mananın "hareket etmek olduguna" ve bununlada Allah'in istedigi zaman istedigini yapmayacagina inanmissiniz ve boyle iddia etmissiniz. Halbuki;

Imam Taberi tefsirinde bu kelimeyi tefsir ederken şu manalari vermistir: "gitmek" "kaybolmak".

Imam ibni Ishak'tan soyle dedigini senedi ile zikretmistir: "kaybolmak".

Şeyh Begavi "kaybolan" diye aciklamistir.

Hafiz ibni Kesir Katade'nin soyle dedigini zikretmistir: O Rabbi'nin kaybolmadigini ve her an daim oldugunu anladı.

Hafiz ibni Ebi Zemeneyn (tefsirinde) "gitmek" diye tefsir etmistir.

Imam Cevheri **Es-sihhahu fi El-luga** adli eserinde "kaybolmak" diye tefsir etmistir(4. 309.s.).

Ebu Hilal El-askeri **El-Furuku El-Lugaviyye** adli eserinde "bir sey in baksa bir sey arkasinda saklanmasi" diye tefsir etmistir(63.s.).

ibni Side ise **El-muhassas** adli eserinde ayni sekilde "kaybolmak" diye tefsir etmistir.

Imam ibni teymiyye **Der-i tearudu El-akli ve En-nakl** adli eserinde "kaybolmak" ve "batmak" diye tefsir etmistir. Ayni eserinde bunu zikrettiği yerde Es-ari'lere bes vecih'ten(yonden) reddiye vermistir. Bizlerde onlari zikredecegiz insallah.

Zebidi ise **Tacu El-arus** adli eserinde yine kaybolmak diye tefsir edip uzerinde durdugumuz ayet ile istişhad etmistir.

ibni Berri (Muhammed bin Mekram bin Manzur) **Lisanu El-arab** adli eserinde "batmak" diye tefsir edip uzerinde durdugumuz ayet ile istişhad etmistir.

Şeyh Ezheri **Tehzibu El-Luga** adli eserinde bu ayeti tefsir etmiş ve "Kaybolma" olduğunu açıklamıştır(15.clt. 378.s. / Samiledeki kitap numaralamasına göre 5.clt. 186.s.).

İste bu alimlerin ve bilginlerin ve bunlar dışındaki alimlerin eserlerine baktığımızda, hiç birinin "efe" veya "afil" kelimesinin hangi şekilde tasarruf edilirse edilsin "Hareket" manasını verdiğini zikretmemişlerdir.

Ayrıca gördüğümüz gibi bütün Selefî salihin alimleri "efe" kelimesinin "kaybolmak" veya "batmak" gibi manalar dışında başka uzak bir mana vermedikçe, heleki "hareket edenleri sevmem" manasını vermedikçe "**icma**" etmişlerdir.

Bu getirdiğim İcmayı Seyhülislam İbni Teymiyye'de **Der- tearudu EL-akli ve En-nakl** adli eserinde zikretmiştir.

Bu nedenle sadece bazı Es-ari müfessirlerinin hakkı göremeyip bu ayetin tefsirini kendi itikadi görüşlerine uysun diye zorlayarak bu manayı verdimeye çalışmışlardır. Ama bunların hepsi Selef'ten hiç bir delil zikretmemişlerdir. Ayeti de tahrif etmişlerdir.

Yine bu ayette Es-ari'ler kendilerine delil getirirken, bu ayetide **Tevil** ederek delil getirdiklerini görmüş oluyoruz.

Ayrıca hiç bir Lügat alimi veya Selef alimi Es-ari'lerin bu dediği gibi "efe" kelimesinin manasında hareket manasını vermemiştir.

Yine Es-ari'ler mecbur kalarak ayetin zahirini delil getiremediklerinden ayeti çok uzak bir şekilde kafalarına göre tevil ederek ihticac etmişlerdir.

İste Es-ari'lerin ve Maturidi'lerin delil yönünden ne kadar kuvvetsiz olduklarını burada görmekteyiz.

Dorduncu yön: Bu kişilerin geçmiş ayet üzerinde getirdikleri bu sapıkca tevili, Selef zamanında Selefin düşmanları olan Cehmiyye fırkası yapmıştır.

Seyhülislam İbni Teymiyye ise **Der-a tearudu EL-akli ve En-nakl** adli eserinde İmam Osman bin Said Ed-darimi'nin bu sapıklara reddiye verdiğini zikretmiştir.

İmam Osman Ed-darimi'nin "**En-nakdu Ala Bisr El-Merrisi**" adli eserini muracaat ettiğimde, Seyhülislamın dediğini zikrettiğini gördüm. İmam Darimi hicri 280'de vefat etmiştir. Yani Selef alimlerindendir.

Hatta İmam Darimi Seyhülislamın dediği gibi: **Bu ayetin bu şekilde tefsir edilmesinin Bidat olduğunu belirtmiştir.**

Derim ki: Bu tefsirin bidat olan tefsirlerden olduğunu zikretmesi, hiç bir mutemed alimin böyle bir şey demediğini ve söylemediğini göstermektedir("En-nakdu Ala Bisr El-Merrisi" 1.clt. 357-358.s. / Der-a tearudu EL-akli ve En-nakl 1.clt. 314.s.).

Iste bizler, Selef zamanındaki **bidat ehlinin**, ayetlerde gecen "Afilin" kelimesini nasilda sapikca "hareket etmeme" seklinde tefsir ettiklerini goruyoruz. Boylelikle gunumuzdeki Es-ari'lerinin ve Maturidi'lerinin nasil da eski Bidat ve küfür ehlini takip ettiklerini acikca gormus oluruz.

Besinci yon: Simdi ise bizler ayetin hepsini En-am suresinden burada zikredelim:

[75] Böylece biz, kesin iman edenlerden olması için İbrahim'e göklerin ve yerin melekûtunu gösteriyorduk.

[76] Gecenin karanlığı onu kaplayınca bir yıldız gördü, bu Rabbim'dir dedi. Yıldız batınca, batanları sevmem(La uhibbu El-**Afilin**), dedi.

Derim ki: Burada Hz. İbrahim'in "Bu Rabbim'dir" sozune cok dikkat edelim. Hz. İbrahim bu sozu hangi yonden soylerse soylesin asla "bu aylar benim ezelden beri olan rabbimdir" dememistir ve bunu kasd etmemistir. Iste boyle demedigi icin bu yaratiklar ile Allah c.c. kiyas edilmez.

Cunku eger bizler bu ayet ile Allah'in sifatlari hakkında istidlal edebilecegimizi soylerse, Filozoflar da karşimiza cikip "bizlerde Allah ile birlikte Yildizlarinda eski oldugunu soyleriz" derler. Cunku Hz. İbrahim burada "yildizlar ezeli degildir, bu nedenle benim rabbim degildir" demedi. Bu nedenle demekki Allah ile birlikte baska bir seyin ezeli olmasinda bir sakınca olmaz derler.

Eger bu ayet Allah ile kiyaslanacak olsaydi, Filozofların dedigide (haşa) bir yonden makul olabilirdi. Halbuki bizler asla Allah'i yaratiklari ile kiyaslamayiz.

Yani kisaca: İbrahim a.s. burada; Bunlar ezeli ve herseyi yaratan Rabbimdir demedi. Boyle demedigi icin Allah ile bu yaratiklar asla kiyaslanamaz. Eger kiyaslanacak olursa, Allah'in ezeli oldugunu, veya Allah'in ezeli olmadigini soylemek gerekir. Buda kufurdur.

Altinci yon: Eger Aylarin kaybolmasinda Allah'in sifatlari hakkında bir delil getirilecekse, o zaman deriz ki: Suphesiz ki Hz. İbrahim Ayın hareket etmesini degilde Ayın kaybolup batmasını delil olarak zikretmistir.

Iste o zaman demekki Allah'in hareket etmesinde bir sakınca yoktur. Cunku Hz. İbrahim Ayın sagdan sola veya soldan saga hareket etmesini gorunce; "bu hareket ediyor benim Rabbim degildir" demedi. Halbuki hareket ettigi halde onun icin "bu Rabbimdir" dedi. Demekki ilah olan şey hareket edebilirmis.

Ayrica eger Hz. İbrahim'in bu ayetler ile istidlal etmesini (haşa) Allah ile kiyaslarsak, o zaman Allah'ın bu Dünya'da gorulmesinde bir sakınca bulunmaması gerekir. Cunku Hz. İbrahim Ayı gorunce; "bu goruluyor, benim rabbim olamaz" demedi.

Ayrica Ay kucuk bir yaratik olup bir hacmi vardir. Bununla birlikte Ay bir cisim'dir. Iste o zaman (Es-ari'lerin yaptigi gibi Ay ile Allah'ı kiyas edersek) demekki Allah'in şekli ve hacmi ve cismi vardir manasi cikar.

Iste bu zikrettiklerimi hic bir akil sahibi asla soylemez.

Ama kendilerini aşırı derecede Zeki sanan dinsiz Es-ari'ler ve Maturidi'ler; bu ayeti Kuran'da buldukları zaman sevinip Allah'ın sıfatlarında "**sifati ihtiyariyye**"nin olmadığına dair bir delil bulduklarını sanmışlardır. Halbuki onlar bu ayet ile Allah'ın sıfatları hakkında istidlal edilirse Allah'ın cisim olup Dünya'da gurulebilir ve hatta hareket edebilir manalarının verilmesi gerektiğini algılayamamışlardır.

Daha fazla bilgi için Seyhulislam'ın Der- tearudu El-akli ve En-nakl adlı eserinin 1.clt. 310.s. bakılabilir.

4- Sonra soyle devam etmişler: Ebu Hanife “El-Fıkhıl Ebsat” adlı kitabında şöyle diyor: **“Allâh’ın sıfatları yaratılmış değildir. Sonradan olma da değildir. Yaratılmışlarda olan değişikliğe uğrama gibi durumlardan münezzehtir. Kim Allâh’ın sıfatları hakkında sonradan olmuştur veya yaratılmıştır derse veya onda duraklarsa (yani “yatılmıştır veya yaratılmamıştır demem”) gibi söyler veya şüpheye düşerse kafir olur.**

Derim ki: Goruldugu gibi büyük Ebu hanife'nin Fikhku El-ebzat adlı eserinden delil getiriyorlar.

Türkiyede belki çok meşhurlaşmamış olsa da, Ebu hanife'ye Fikhku El-ebzat'ın isbatında sorun vardır.

Simdi; Fikhku El-ebzat adlı eseri iki yonden inceleyeceğim insallah. Sened yönünden ve manası yönünden. Böylelikle Ebu hanife'ye nisbetinin ne kadar doğru olup olmadığını göreceğiz.

Senedinde; Ebu muti El-balhi adlı kişi vardır. Ben şimdi Fikhku El-ebzat'ı rivayet eden bu kişi hakkında Cerh ve tadil ulemasının görüşlerinden bir kısmını nakledeyim:

(1) İbni Hibban soyle dedi: **Murcie'nin başlarındandı. Sunnet'e ve ona bağlı olanlara kırdı ve sevmezdi...**

(2) İmam İbni Muin ise soyle dedi: **O hic bir sey degildir.**

Baska bir yerde şöyle dedi: **Zayıftır.**

(3) İmam Buhari şöyle dedi: Zayıftır, rey sahibidir.

(4) İmam Nesai şöyle dedi: Zayıftır.

(5) İmam İbni el-cevzi bu kişiyi zayıflarda zikretti. El-mevduat edli eserinde, **hadis uyduranlardan saydı.** Yani; **Yalancı** olduğunu belirtti.

- (6) Imam Ebu hatim Er-razi şöyle dedi: **Ebu muti murcielerden idi. Yalanci idi.**
- (7) Imam Ahmed şöyle dedi: **Ondan hic bir sey rivayet edilmemesi gerekir.**
- (8) Imam Ebu davud: **Onun hadisini biraktilar ve almadilar (rivayet etmediler). O Cehmiyye'den idi.**
- (9) Imam Ibni adiy şöyle dedi: **O zayiflik arasinda idi. Cogu rivayet ettigi şeylere mutabaa olunmaz**(burada cok asiri zayif oldugunu belirtti).
- (10) Imam ibni saad: **O murcie idi. Hadis rivayetinde Hadisçilerde zayif birisi idi. Kör idi.**
- (11) Imam El-akili şöyle dedi: **O murcie idi. Hadiste ise "Salih"(iyi) idi. Ama Ehli sunnet ondan hadis almadilar.**
- (12) Imam Cevzekani şöyle dedi: **Ebu muti; murcienin baslarindan idi. Hadis uydururdu. Sunnet'i kabul etmezdi**(veya sunnet ehline kizardi manasinda).
- (13) Imam Saci şöyle dedi: **Rey ehlinden oldugu icin ondan rivayet almayi biraktilar.**
- Yine Imam Saci onu itham etti** (buyuk ihtimalle yalan ile itham etti).
- (14) Imam Mahmud bin Gaylan şöyle dedi: **Ibni muin ve Ebu haysame onun ismini (hadis ravilerinden) cikardirlar. Hanefilerde ise buyuk birisi idi.**
- (15) Imam El-halili: **Belah şehrinin kadısı idi. Ama irak'taki ve Belah'taki hadis hafizlari ondan razi degiller idi.**
- (16) Zehebi ise, **Hadis uydurdugunu kesin bir sekilde ifade etti ve cezmetti.**
- (17) Ibni Mubarek'in ise, **ona ihtiram gosterdigi zikredilmistir.**
- (18) Yine ibni hacar ve zehebi, bu kisi hakkında **allame** ifadesini kullanmislardir. Ama hadiste ise bir sey anlamadigini ikiside belirtmistir. Bununla birlikte ibni hacar, Zehebi'nin kesin bir sekilde Ebu muti'in hadis uydurdugunuda soylemesini unutmamak lazim. Ayrica ibni Hacer

Zehebi'nin Ebu muti hakkındaki yalan uydurduğunu söyledikten sonra Zehebi'yi eleştirmemiş ve susmuştur. Buda ikrar ettiğinin belirtisidir.

Derim ki: yukarıda Ebu Muti hakkında zikrettiğim nakiller şimdiki zikredeceğim kitaplardan alıntidir:

İbni El-cevzi'nin **Elmevzuat** adlı eseri.

Zehebi'nin **Mizanu El-itidal** adlı eseri.

İbni Hacer El-askalani'nin **Lisanu el-mizan** adlı eseri.

Bilinmesi gerekir ki; İbni Hacer El-Askalani **Nuhbetu El-fikir** adlı eserinde "Cerh Tadil'e mukaddemdir" demistir. Genel olarak Hadis uleması İbni Hacerden çok önce bu kuralı almışlar ve kabul etmişlerdir. Oyleyse eğer bir kişi hakkında yalancı olduğu kesinleşirse, veya bazı muteber alimlerden o kişinin yalan söyleyi nakl olunursa, başka birisinin onun hakkında "hadisi zayıftır" veya "hasendir" veya "onu uydurmacılıktan kurtaracak" her hangi bir şey demesi onun yalancı olan hükmünü değistirmez. Asıl olan budur.

Taki eğer uydurmacı demesi; coğu cerh ve tadil ulemasına muhalif bir şey ise, veya kabul gormeyen bir şey ise, veya itham doğru değil ise, veya yalan söylemediği ortaya çıkarsa, veya bu ithami yapan kişi ithami yaptığı kişinin düşmanı ise, bunun durumu elbetteki ayrıdır.

Ama Ebu muti El-Balhi'deki gibi, Ahmed bin Hanbel gibi büyük ulema onun hadisinin alınmamasını söylerken, Zehebi ve İbni cevzi gibi büyük ulema onun açık bir şekilde "hadis uydurduğunu" söylerken, kimse gelip bu Ravi'den gelen nakillerin doğru ve kabul edilir nakiller olduğunu iddia edemez. En azından "Sika veya "Saduk" derecesinden düşmüş kabul edilmelidir. Yani sözleri ile ihticac edilmemelidir.

Sika: Güvenilir demektir. Sahih derecesindeki hadisleri rivayet eden ravi'ye denir.

Saduk: Doğru sözlü demektir.

Boylelikle El-Fikhu El-Ebsat kitabının senedinde bulunan bu ravi nedeni ile bu senedin çok zayıf bir sened olduğunu görmüş oluruz.

Ayrıca Maturidi'ler Hadis'te sadece **mutevatir** olan hadisleri kabul edip sahih hadisleri almazlarken, gelip de Ebu hanife'den uydurma şeyleri hemen alıyorlar. Bu onların ilmi emanete dikkat etmediklerini göstermektedir.

Şimdi Muhaliflerin zikrettiği bu sözün Ebu Hanife'nin **Fikhu El-ebsat** adlı eserinde var mı, yoksa yok mu konusuna gelelim...

Ben, Fikhu El-ebsat'ı defalarca okumama ragmen boyle bir sozu icinde bulamadim. Hatta tekrar okuyup bulamadigimda bilgisayardan arama motoru ile arattim. Buna ragmen yine bulamadim. Sanirim boyle bir soz Fikhu El-ebsat adli eserde yok.

Mana yonunden de bakarsak; Bizler asla Allah'in sifatlarinin içinde yaratılmış bir sifat oldugunu soylemedik. Bu nedenle bu sozun bizim ile bir alakasi yoktur.

Muhalliflerimizin Allah'in sifatlari hakkında zikrettikleri **"Sonradan olma da değildir."** Cumlesi hakkında soyle derim: Eger burada Allah'in Ars'a istivasi gibi sonradan Istiva'sini inkar etme kasd ediliyorsa, bunu demek batildir. Boyle bir seyi soylemek Bidat'tir. Selef'in icma'sina muhalif ve küfürdür.

Ama burada baska bir mana kasd ediliyorsa muhaliflerimizin onu bizlere aciklamalari gerekir.

Ama demekki sizler bu kitaptan delil getirdiniz(tabiki eger bu ceviriniz yalan degilse...), bende Ebu Hanife'nin bu kitabindaki Ehli sunnet inancindan sizlerin kabul etmediginiz şeyleri zikredecegim insallah.

Icinde soyle gecer: **Ebu Hanife dediki; Kim Rabbim Goktemi yoksa yerdemi bilmioyrum derse kafir olur. Ayni sekilde kim o (Allah) Ars'in ustunedir. Ama "Arş" nerede? goktemi yoksa yerdemi bilmiyorum derse yine kafir olur. Allah'u tealaya yukariya dogru dua edilir. Asagiya dogru degil. Asagiya dogru dua etmek onun Rububiyet ve Uluhiyyet vasiflarindan degildir.**

Derim ki: Ebu Hanife bunu zikrettikten sonra meshur olan su hadisi zikretmistir:

Peygamberimiz s.a.v. Cariye'ye "Sen Mumin'misin?" dedi.

Cariye: Evet, dedi.

Peygamberimzi s.a.v. soyle dedi: Allah nerededir?

Bunun uzerine Cariye eli ile gok yuzunu işaret etti.

Peygamberimiz s.a.v. sahibine soyle dedi: Onu azat et, suphesiz ki bu bir muminedir.

Derim ki: Ebu Hanife'nin bu hadisi itikadi bir konuda zikretmesi, bu hadisi Sahih gordugunu gostermektedir.

Yine Ebu Hanife Allah'in sifatlarini sayarken **"El"** sifati hakkında soyle demistir: **Allah'in El'i (Peygamberimize biayat eden Muminlerin)Ellerinin ustunedir(ayette oldugu gibi fetih suresi 10.ayet). El'i yaratiklarin eli gibi olmadigi gibi Cariha'da degildir.**

Ayrica Allah'in **kizma** ve **razi gelme** sifatlarinin Ehli sunnetin Allah'a nisbet ettikleri sifatlardan oldugunu zikretmistir. Bu gorusun Ehli sunnet'in gorusu oldugu gibi

Allah'in kizmasinin cezalandirmasi manasina gelmedigini ve razi gelmesinde Sevap verme manasina gelmedigini zikretmistir.

Derim ki: Aslinda Ebu Hanife'nin bu sifatlarin Allah'in sifatlari oldugunu zikretmesi, Ebu Hanife'nin **Sifati ihtiyariyye**'yi kabul ettigini gostermektedir. Cunku Es-ari'ler ve Maturidi'ler Allah'in kizdigina ve Razi geldigine inanmazlar. Ama Ebu Hanife ise boyle dememistir. Halbuki akseine Allah'in kizdigini ve razi gldigini zikretmistir.

Iste eger bu kitabi kabul ediyorlarsa, bizlerde Ebu Hanife'nin burada zikrettiği ve kendi mezheblerine muhalif olan sozleri ile itikad etmeleri gerektiğini soyluyoruz.

Eger bu kitap sizlerde mutemed gorulen ve kabul edilen bir kitap ise, neden Ebu Hanife'nin bu sozlerini gormemezlikten geliyorsunuz acaba?

5- Son olarak soyle demislerdir: Seyfettin Emidi, **“Gayetul Meram Fi İlmi Kelam”** adlı kitabında şöyle demektedir: **“Doğru ve hak olan görüş şudur; Şayet Allâh’ın sıfatlarında yaratılmış sıfatlar olmuş olsaydı ve kendi zatında yaratılmış olan sıfatlar bulunmuş olsaydı, bu Allâh hakkında noksanlık olurdu. Bu da Allâh hakkında imkânsızdır.**

Derim ki: Madem ki Amidi'den delil getirdiniz, şimdi de Amidi uzerinde kısa bir sekilde duralim ve itikadı hakkında kisaca bilgiler verelim.

Amidi butun Ehli sunnet'e ve hatta Es-ari ve Maturidi'lere muhalefet ederek soyle demistir:

... ve eger, "(Allah icin) Cisimdir ama cisimlere benzemez" denilirse, iste bu zaman ihtilaf ve konuşulmasi gereken nokta; bu lafızı soylemede olur. Ama manada ihtilaf olmaz(Ebkaru El-efkar, arapca baskisi ile 2clt. 16.s.).

Simdi ise Amidi'nin Kuran'ı ve Sunnet'i nasil gorudugune bir bakalim. Kendisi muhaliflerine reddiye verirken aynen soyle demistir:

... ve belkide muhalif(imiz), konu uzerinde Kitab'a ve Sunnet'e ve bazi alimlerin sozlerinin zahirine sarilmaktadir. Bunlarin hepsi Zanni'dir(yani belki dogru olma ihtimali vardir). Kesin olan meselelerde boyle seyler (delil olarak) kullanilmaz. Iste bu nedenden dolayi bu deliller uzerinde hic durmadik. Boşu boşuna cevap vererek vaktimizi harcamadik(Gayetu El-meram fi ilmi El-kelam 204.s.).

Derim ki: Iste burada Amidi'nin Kuran'ı ve Sunnet'i nasil aşagiladigini acikca gormekteyiz. Bu da onun kafir olduğunu göstermektedir.

Iddiasina gore; Kuran ve Sunnet sadece Zanni delillerden ibaretmiş...

Zanni delil: Kat'i delilin aksine kullanilir. Yani manası; acik olmayan ve menasi farkli yonlere cekile bilen ve kesin şeyler ifade etmeyen şeylerdir.

Ayrıca yine aynı eserinde **Kuran'ın zahiri ile itikad etmenin Tecsim olduğunu zikretmiştir**(156.syf.).

Yine aynı kitapta bu dedikleri ile yetinmeyip Allah'ın kıyamette görülmesi ile ilgili **"Bizler sadece akli deliller ile yetiniriz. Ama Kuran ve Sunnet'ten olan delilleri ise sadece arti olarak zikrettik. Kuran ve Sunnet kesin bir mana veremez"** manasında çok garip ve ummete muhalif sözler söylemiştir(184.s.) .

Nasıl olurda Amidi'nin küçük beyni kesin bir şey ifadesi verirken ve bununla yetinirken, Kuran'dan ve Sunnet'ten delilleri oglesine fazladan zikrettiğini iddia edebilir ki?

İşte şimdi kafir Amidi'nin kendi basit aklına guvendığını gordukten sonra ve Kuran'ı ve Sunnet'i duvara atıp oglesine zikrettiğini belirttikten sonra, bu sapık hali onu nerelere surukledığını görelim.

Ebkaru El-efkar adli eserinde Allah'ın kelami hakkında Mutezile'nin suphelerine cevap verirken şöyle demistir:

Onların "(Allah'ın)Kelam'ının ittihadı" hakkındaki getirdikleri (delillerdeki) sorun, ve ihtilafın "alakalar" ve "alakalandırılar"a geri çekilmesi sorunlu bir konudur. Umarın benden başkası bu sorunu cozer(1.clt. 400.s.).

İşte görüldüğü gibi bu Mutekellimlerin akılları artık muhaliflerinin zikrettikleri delillere cevap verememeye başlamıştır.

Halbuki Kuran ve Sunnet ile yetinselerdi her konunun cevabını bulabilirlerdi.

Ayrıca Amidi kendisinden önce olan Razi ve Bakillani gibi kendi hocaları olarak gördüğü kişiler hakkında, Allah'ın sıfatlarını bulmanın ve itikad etmenin nasıl olacağına onların istidlallerinin zayıf ve doğru olmadığını zikretmiştir(Ebkaru El-efkar 1.clt. 269.s.).

Hatta böyle kalmayıp bunuda aşarak Şeyh Es-ari'nin **"Allah'ın iki "El" sıfatı vardır"** sözüne karşılık bunu kabul etmeyip ona şöyle reddiye vermiştir:

Ama Seyh Ebu El-hasen El-esari'nin istediği şekilde iki "El" sıfatının olduğunu söylemek ise, iste bunun için zikredilen kesin bir delil gerekmektedir. Ama böyle bir delil bulunmamaktadır(bir önceki masdar, 454.s.).

Derim ki: Bu Mutekellim, Kuran'da Allah'ın iki El'inin geçtiği ayetleri bir duvara atarak **"Allah'ın iki eli olması için kesin delil"** istemekte... Kuran'da geçen ayetlerden daha kesin ne delil istiyor ki acaba?

Ayrıca Allah'ın sıfatı ihtiyariyye'sini inkar eden Es-ari'lerin delillerini beğenmeyen Amidi **"Hak Ehli'nin bu meselede zikrettikleri delilleri zayıf'tır"** cumlesini kurmuştur(Ebkaru El-efkar 2.clt 22.syf. – bir benzeri: Gayetu El-meram 193.syf.).

Ayrıca kendilerinin Selef'e ve imamları olan Şeyh Es-ari'ye muhalefet ettiklerini, Selef ile Es-ari'nin **Allah'ın Ars'inin üzerine gercek manada istiva ettigini, ama onun istiva'sinin yaratiklarin istivasina benzemedigini** zikrettigini soylemistir(Ebkaru El-efkar 1.clt. 461.s.).

Ayrıca (ileride işleyeceğimiz gibi) Es-ari'ler ve Maturidi'ler Allah'ın sözlerinin eski ve ezeli olduğunu söyleyerek bütün insanlığa muhalefet etmişlerdir. Amidi bu risalede bu inancı savunmakadır. Bunun küfür olduğu ve ayetlere muhalefet ettiği ise bilinmektedir. İleride konuşacağız inşaAllah.

Hatta kendileri de bu meselede karşı taraftan gelen suphelere cevap veremediklerini ve kendi aralarında bu nedenle çok uyumsuzluk içinde olduklarını ve birbirine uymayan sözleri olduğunu ve hatta en büyük ve kuvvetli imamlarının bile bazı delillere cevap veremediklerini Amidi Gayetu El-meram adlı eserinin 112.s. itiraf etmiştir.

Hatta bununla yetinmeyip kendi ashabi olan mutekellimlerin muhaliflere yeterli cevaplar veremediklerini ve kendi getirdikleri delillerin safsata'dan ibaret olduğunu aynı bölgede açıklamıştır.

Yine kendisi Allah'ın vahdaniyeti'nin isbatını akıl ile yapamayınca, mecburen Sem'i delillere (yani Kuran'a ve Sunnet'e) geri donup onunla Allah'ın vahdaniyetini isbat etmek gerektiğini söylemiştir.

İşte nasıl da bir yerde Kuran'ın ve Sunnet'in kesin mana vermediği için gidip kendi aklına sarılıyorsa, başka bir yerde ise kendi akli ile halledemeyince o kesin mana ifade vermeyen Kuran'a ve Sunnet'e sarılıyor ki? İşte bu açık bir uyumsuzluktur.

Daha fazlasına bakmak için: **Tabsiru zevi El-ukul bi hakkati mezhebi El-esairati fi El-istidlali bi kelamillahi ve Er-rasul s.a.v.** adlı esere bakılabilir. Yazarı: Ahmed En-neccar.

İşte bundan sonra elbetteki böyle birisinden itikadi bir konuda delil olarak alınacak bir söz asla alınmayacağını bilmemiz gerekmektedir. Allah'ın ayetlerini aşağılayan bir kafirin sözü ne zaman muteber olmuş?

Ayrıca muhaliflerimiz, Amidi'den naklettikleri söz ile, mana yönünden bizim biraz önce reddiye verdiğimiz sözler üzerine kendi basit delillerini kuvvetlendirecek her hangi bir şey eklememişlerdir. Yani Amidi ondan önce naklettikleri sözlerin aynısını zikretmiştir. Onlarında cevabını zaten vermistik. Allah bütün Ehli sunnet alimlerine rahmet ve mağfiret eglesin. Onların düşmanları olan kafirleri yerin dibine geçirsün, amin.

SON SÖZ

Risalemizin ikinci bölümünde genel olarak ileride konuşacağımız bütün konuların aslı olan "sıfatı ihtiyariyye" meselesini konuşup Allah'ın istediği zaman istediğini

yapabileceğini isbat edip, bu gorusun Ehli sunnet'in gorusunun ta kendisi oldugunu kuvvetli delilleri ile beyan ettik.

Kisaca; bizler bu bolumde sunu anladik ve boyle itikad ettik:

Kuran'da ve Sunnet'te Allah'in istedigı şeyi istedigı zaman istedigı sekilde yapabileceğine dair gelen butun sozleri direk alip kabul edip iman ederiz.

Boylelikle; Allah'in c.c. Her gece Allah'in dunya semasina indigini, Arş'ın uzerinde oldugunu, Istedigı zaman Ses ile konustugunu kabul edip iman ederiz. Nasil ki bu konulari ileride tafsilatli bir biçimde konusacagimiz gibi insallah.

Hamd alemlerin rabbi olan Allah'a mahsustur.

3 İbni Teymiyye'ye atılan tecsim iftirası

3- üçüncü mesele: ibni Teymiyye'nin Allah'a cisim isnad etmediginin isbatı

HAMD ALEMLERIN RABBI OLAN ALLAH'A MAHSUSTUR

Meselenin ozu ise sudur: imam seyhulislam ibni temiyye, asla Allah'u tealaya cisim isnad etmemistir. Hicbir Ehli sunnet velcemaat alimi boyle bir sey soylememistir. Allah kendisini Kuran'da ve Sunnet'te nasil tanitti ise kabul edip, nasil oldugu hakkında kanusmamislardir.

Simdi bu meseleyi ilmi bir biçimde inceleyelim. Allah'in izni ile bu konuda alimlere bazi iftiralar atan bazi yazılara cevap vererek kisaca aciklayalim.

SEYHULISLAM IBNI TEYMIYYE'NIN "RAHIMEHULLAH" ALLAH'A CISIM ISNAD ETTI IFTIRASI

Bu konuda ibni Teymiyye'ye sabah aksam kan kusanlar susmayip cikardiklari fitne ateşini devam ettirdiklerini goruyoruz. Ayni zamanda baska bir yerden Ehli sunnet mudafacilarından kimsenin bu fitne karşısında, fitneyi sondurmeye calistiklarini goremiyoruz. Iste boyle bir zamandayiz.

Ama Allah c.c. kesinlikle hak ehli olan ilim ehlini ve taifetulumansurayi hakli cikaracak ve muhaliflerin saptirici suphelerine cevap verecek birilerini cikaracaktır insallah.

Ibni Teymiyye'ye reddiyeler yazarak ibni Teymiyye'yi kotulemeye calisanlarin niyetinin ne odugunu bilmek aslinda zordur. Ya imam ibni Teymiyye'nin ilminin cok oldugundan dolayi, Ehli sunnet muhalifleri buna hased yaparak ve hazmemedeyerek kiskanclik yapip onun kotu odugunu ortaya koymaya calisiyorlar. Ya da kendileri selefin goruslerinden uzak olduklari icin, ibni Teymiyye'ninde selefin gorusunden ayrilmadigini bildikleri icin bu iftiralarini ortaya atiyorlar. Veya Allah'in bildigi baska nedenlerden dolayi olabilir.

Halbuki muhaliflerimizin kendi hocalarinda ibni teymiyye'ye isnad ettikleri seylerden cok daha beterleri var. Ama onlari gormemezlikten geliyorlar.

Onlarin hocalari; **"Allah ete kemige burundu mahmut diye gorundu"** deyip Allah'a iftira atip, ona cisim verip, hatta et ve kemik verirken, hatta bilinen bir kisinin cismine burundugunu soylarlerken susmalari, bunun karsisinda Seyhulislam ibni Teymiyye'de ne boyle bir söz, nede buna yakin bir soz bulunmadigi halde ona saldirmalari ne kadar onlarin taassubcu ve haktan uzak ve dinsiz olduklarini gosteriyor.

Bu sapiklardan kimisi de; **"Allah esittir muhammed, fark olarak bir eti bir kemigi var"** derken, bir digeri de **"Hocamiz naksibendi hazretleri Arş'ın ustune cikti"** diyorlar. Iste bunlar sayilamayacak kadar şirkin ve kufrun ve zındıklığın içine düşmüş,

okun yaydan ciktigi gibi dinden çıkmış, ardından da Muslumanlarin ulemasini kiskanarak ve Hased yaparak dayanamiyip iftira atmaya calismaktadirlar.

Onlar ne yapmaya calisirlarsa yapsinlar, ama bilsinlerki hak onlarin gittikleri yolda degildir, suphesizki hak gunes gibi aciktir, elbette Allah'in gosterdigi kisi icin...

Cok uzatmadan konuya girmeyi daha uygun goruyorum.

Muhaliplerimiz imam ibni Teymiyye hakkında diyorlar ki:

Üçüncü Mesele

Allâh'ın "cisim olduğunu" iddia etmesi.

Bu sapık görüşü şu kitaplarda geçmektedir:

Serh Hadis-i Nüzul.

Fetaval Kübra.

Beyan Telbis el-Cehmiyye.

Serh Hadis-i Nüzul" adlı kitabında diyor ki : "Şeraite göre bir peygamberden, bir sahabeden, bir tabi'den veya bir seleften Allâh'ın cisim olup olmadığını bildiren bir nakil yoktur. Ancak ispatlamak veya inkâr etmek bu şeraitte bir bid'attir

Fetave İbni Teymiyye" adlı kitabında da diyor ki: "Tecsim kelimesi, yani Allâh'ın " * cisim olduğunu ne inkâr etmek ne de ispatlamak niyetiyle hiçbir Selefin görüşünde "geçmiş değildir. O zaman Ehli Selef cismi reddettiler veya ispatladılar denemez

Beyan Telbis el-Cehmiyye" adlı kitabında şöyle diyor: "Kesinlikle Allâh'ın " * kitabında, Resulün Sünnetinde, Ehli Selefin sözlerinde, Allâh'ın cisim olmadığı konusunda kesinlikle bir nas yoktur ve Allâh'ın sıfatlarının cisim ve araz olmadığı konusunda da bir nas yoktur

Derizki: İlk önce gorulugu gibi imam ibni Teymiyye'den getirdikleri uc sozunde de Allah'in cisim oldugu gecmemistir. Hani nerede Cisim demis?

Ikinci olarak; sunu beyan etmek gerekir ki; Yaptiklari butun nakillerde hile ve tedlis vardir. Elbette uzun suredir bu risaleleri yazanlarin cokca tedlisini gordukten sonra, hicte bu yaptiklari garip gelmiyor. Kiyamette Allah'in karsisinda hesaplarini verecekler.

Ucuncu olarak; Bana sadece bir tane Kuran'dan ve Sunnet'ten ve Sahabe sozunden "Allah cisim degildir" diye Sahih bir soz getirebilir misiniz?

Bilin ki getiremeyeceksiniz. Cunku onlar "Allah cisimdir" yada "degildir" dememislerdir.

Iste imam ibni Teymiyye'nin demeye calistigi seyde budur. Yani seleften Allah'in cisim olup olmamasi hakkında hic bir nakil sabit degildir. Buda dogrudur.

Buradanda (Alimlerin dedigi gibi) ibni Teymiyye'nin mucessim oldugu ortaya cikmaz.

Aksine ibni Teymiyye'nin Allah'a cisim isnad etmediği, ayetleri ve hadisleri direk takip ettiği ortaya çıkar.

Bununla birlikte İbni Teymiyye; mucessimleri (yani Allah'i yaratıklarına benzetenleri) kafir görmüştür. Nasıl ki bunu birazdan nakil edeceğim inşaAllah.

BİRİNCİ FASIL: SEYH İBNI TEYMIYYE'NİN KITAPLARINDAN ALLAH'IN HİC BİR ŞEYE BENZEMEDİĞİNİ SOYLEDİĞİ YERLERDEN BAZI NAKİLLER

Şerhi Hadis-i Nüzul adlı eserinde şöyle demiştir:

Allah'ın sıfatları hakkında sözümüz(itikadımız) ; Onun zati hakkındaki sözümüz(Itikadımız) gibidir. Allah'u teala'nın bir benzeri yoktur. Ne zatında ne sıfatlarında nede fiillerinde...

(Seletfen Allah'ın gecenin son ucunda dünya semasına inmesi hakkındaki sözlerini ve hadisi zahirine göre almalarını zikretme esnasında şöyle der:) **Yine Harb'dan şöyle dediği rivayet olunmuştur: Bu ilim ehlinin imamlarının, hadis ve Eser ve Ehli sunnet ahabının, bu konu üzerinde bilinenlerin (itikadi) mezhebidir. İşte onların sözleri şöyledir: Suphesizki Allah her gece dünya semasına iner. Nasıl ve ne şekilde isterse. Onun benzeri yoktur. O işitendir ve görendir.**

Yine Harb'dan gelen bir rivayette dediği: İshak bin İbrahim dediği: Hic kimsenin Allah'ın sıfatları ve fiilleri hakkında yarattıklarının düşündüğü ve akillarına geldiği gibi olduğunu hayal etmesi caiz değildir...

Kesin olarak bilinmesi gerekir ki; suphesiz Allah kendini vasıflandırdığı bütün vasıflarda onun bir benzeri yoktur. (risalenin farklı farklı yerlerinden nakiller yaptım).

Meshur El-akidetü El-vasitiyye adlı eserinde şöyle diyor:

Ancak onlar(yani ehli sunnet velcemaat) Allah'ın hic bir benzeri olmadigina ve onun duyan ve goren olduguna iman ediyorlar...

Onun sıfatlarını yarattıklarının sıfatlarına benzetmezler...

O asla yarattıkları ile mukayese edilemez(karsilastirilamaz)...

Seyh Abdullah bin Salih "Deavelmunaviin li Seyhilislam ibni teymiyye" adlı eserinde şöyle diyor: **Seyhulislam(Allah ona rahmet etsin) Tecsım(cisimiyet ve Allah'a cisim isnadi) istilahini(kuralını) çok ciddi bir şekilde tarihi kapsamı ile, islamdan önceki zamanlardaki ve islamdan sonraki zamanlardaki bu istilahi araştırmıştır.**

Cisim kelimesinin manası hakkındaki insanların görüşlerini ortaya koymuştur. Sonrada bu meseleyi münakaşa ederek nerede hata ve nerede doğru olduğunu

ortaya koymustur. Cisim ıstılahi hakkında Lugat ve Şeriat ve Akil biçiminden munakaşasını yapmıştır. Selef'in Allah'a cisim isnad etme meselesindeki hakkındaki görüşünü açıklamıştır.

Derim ki: Bu şekilde şeyh Abdullah konuyu açıklamaya devam ediyor. Ben şimdi onun kitabından kısaca ve öz olarak bazı nakiller yapmaya çalışacağım.

Seyhulislam **"Elcevabussahih limen beddele dinulmesih"** adlı eserinde, yahudilerin en aşırı mucessimelerden olduğunu zikretmiştir. İslamdaki mucessime taifesinde onde gidenleri olduğunu zikretmiştir.

"Minhacussune ve beyan telbisulcehmiyye" adlı eserinde ve yine başka eserlerinde, **(İslam'da) ilk Allah'a cisim isnad eden kişinin Şii'lerin kelamcılarında olan Hisam bin Hakem adlı kişi olduğunu söylemiştir.**

Farklı farklı kitaplarında cisim kelimesinin lügat babında uzunca açıklamasını yapmıştır.

Şeriat'ta ise, ne Musa aleyhisselam, ne İsa aleyhisselam, ne Peygamberimiz s.a.v.'den, ne sahabelerden; Allah'ın cisim olup olmadığı hakkında hiç bir nakil gelmediğini beyan etmiştir.

Seleften Allah'ın cisim olup olmadığı hakkında hiç bir nakil gelmeme sebebinin iki yondan açıklanmıştır.

Bir: Ne Kuran ne Sunnet bundan bahsetmemiştir. Ne Sahabe ve tabiinden böyle bir nakil gelmemiştir... iki: Suphesiz ki "cisim" kelimesinin manasının içinde hakta batıl vardır. Yani "kim Allah'ın cisim olduğunu söylemişse" ona benzetme yaparak batıl bir şey işlemiştir. Kimde nefyetmişse(inkar etmişse) onları Allah'ın esma ve sıfatlarını inkar etmeye kadar götürmüştür.

Eğer birisi; "İbni Teymiyye'ye Allah'ın cisim olup ama başka cisimlere benzemediğini söylediğini" iddia ederse.

Deriz ki: Haşa, kesinlikle imam İbni Teymiyye böyle bir şeyi söylememiştir. Halbuki tersine, **"Der-i tearudu el-akli ve en-nakl" adlı eserinde; "Kim Allah'ın cisim olduğunu soylerse, ama insanların cisimlerine benzemediğini iddia ederse, onun muşebbihe olduğunu söylemektedir".**

Ayrıca bir seferinde muhaliflerinden birisi "Allah cisimdir ama cisimlere benzemez" dediğinde, onun bu sözünü inkar etmiştir(mecmu El-fetava'yla birlikte basılan, **Hikayetulmunazara filakidetilvasitiyye** adlı esere bakılabilir).

Şimdi Şeyh İbni Teymiyye'nin mesele üzerindeki itikadının özetini yapalım:

İmam İbni Teymiyye; Cisim isnadı hakkında meselenin biraz tafsilata kâcılması gerektiğini soylar.

Eger cisimden kasdedilen sey; Var olan ve sifatlari olan manasina geliyorsa, yani nasil olursa olsun her var olan cisimdir ve cisim olmayan sey yoktur, yani var degildir demek isteniyorsa. Iste mana sahihtir. Ama lafiz yanlistir. Cunku Kuran'da ve Sunnet'de boyle bir lafiz varid olmamistir. Ama eger Cisimden kasd ettigi (mucessimenin yaptigi gibi) bilinen cisim manasinda ise, veya "bir şeyden murekkep olandir" (birseylerden terkip edilmiş) manasinda ise, veya cevher ve araz gibi buna benzer manalari kasd ederse, iste bu zaman manada batil olur, lafizda batil ve merdud olur("Deavelmunaviin li Seyhilislam ibni teymiyye" 149.s. / Serhi Hadisi En-Nuzul).

Imam ibni Teymiyye, Selef'in Allah hakkında Cisim gibi kelimeleri kullanmadiklarinin nedenlerinden birisininde, bu kelimelerin hem hak, hemde batil icerdigini kayda gecirmistir(El-Fetava El-Kubra 1.clt. 137.s. / Der-I Tearudu El-akli ve En-nakl 1.clt. 44.s.).

Iste bu kadar netlikten sonra, anlamiyorum nasilda imam ibni Teymiyye'nin mucessime oldugunu iddia edebiliyorlar. Halbuki imam ibni Teymiyye kitaplarinin bir tanesinde bile Allah'a cisim isnad etmemişken, aksine cisim isnad etmenin dogru olmadigini soylerken, nasil ona bu iftira atilabilir ki?

Teşbih, Temsil, Haseviyye vb. gibi isimler; Şeyhulislam bunlari hic birinin islamda aslinin olmadigini aciklamistir. Bu lafizlari bazi taifelere nisbet edilginu zikretmistir. Mesela "Haseviyye" istilahina bakarsak; cogu itikadi mezhep, kendine muhalefet edenleri "Haseviyye" olarak adlandirdiklarini zikretmistir. Uzunca bunlari farkli farkli kitaplarinda zikreder. (Bu yaptigim nakillerin bir cogunu Abdullah bin salih yukarida isaret ettigimiz **Deavelmunaviin li Seyhilislam ibni teymiyye** adli kitabinda zikretmsitir).

Yine imam adli eserinde soyle demistir:

... ayni sekilde eger (muhalif bir kisi) derseki; Eger Allah Alem'in ustunde ise, onun cisim olmasi gerekir. Veya Alem kadar buyuk, veya ondan kucuk, veya onunla ayni boyda olmasi gerekir. Bunlari hepside Allah hakkında imkansizdir derse.

Iste buna denir ki: Insanlardan cok fazlasi (fitrat uzere olanlar), Allah'in Alem'in ustunde oldugunu, ama cisim olmadigini soylerler.

(Muhalif olan kisi) Bu sozun uzere derseki: Sizin bu sozunuz akledilecek bir sey degildir ve akilin boyle bir şeyi kabul gormedigini icin fasid bir gorustur.

Iste bu zaman o kisiye soyle denir: Sende Allah icin, Allah'in var oldugunu, ama ne Alem'in icinde, nede Alem'in disinda, ne Alem ile birleşik, nede Alem'den ayri, nede ona bir şey yaklaşımaz, nede ondan bir şey uzaklaşmaz, nede ona bir şey cikmaz, nede ondan bir şey inmez (burada hep ayetlere delalet ediyor. Mesela: "Guzel sozler ona cikar""Fatir suresi 10.ayet" ayeti gibi vb.) ve buna benzer yaptiginiz

garip inkarlar. Iste bunlar Fitrat'ı selim olan bir kisiye soylense kesinlikle boyle bir şeyi inkar eder. Boyle bir şeyin olmasının imkansiz oldugunu soylar.

Boyle bir şeyin inkarı, Allah'in cisim olmadan goklerin ustunde olmasının aklen inkarından daha fazla kabul edilemez bir şeydir. Eger fitrat senin bu sozunu inkar edip kabul etmedi ise, senin bu mezhebinin batil oldugu ortaya cikar. Boylelikle Allah'in Alem'in ustunde olmasi gerekir...(Minhacu es-Sünne en-Nebeviyye)

Derim ki: Yani imam ibni Teymiyye'nin buradan kasd ettigi; Kim akli bir delil ile Allah'in Alem'in ustunde oldugunu inkar ederse, bizde onun mezhebini akli deliller ile yok ederiz. Bu sekilde imamin aciklamaya calisdigi sey: Herseyde hakem tuttugumuz şeyin Akıl degil, Kuran ve Sunnet olmasi gerekir. Kuran'da ve Sunnet'de ne varsa onu kabul edip susmaktır. Allah imam ibni Teymiyye'ye ve butun Ehli Sunnet ulemasına ve onlari takip edenlere rahmet eglesin.

Yine bu gecmis sozunde, Allah'in cisim olmadan goklerin ustunde oldugunu isbat ettigini gormekteyiz.

Yine imam ibni Teymiyye soyle demistir:

Besinci vecih, bu konudaki gelen nakiller, eger bir seye delalet ederse, Allah'in cisim olmadigina delalet eder. Cisim kelimesini inkar edenler; sifatlari kabul edenlerin cogudur. Bazilarida bunu kabul etmez. Bazilarida bu konu hakkında hic konusmaz. Bazilarida bu konuda tafsile kacar(Der-i tearudu El-akli ve En-nakl 1.clt. 127.s.).

Derim ki: Sonrada imam, eger birisi; "Allah Alem'in ustunde" derse, bunu kabul etmeyenler; "boyle demenin Allah hakkında cisim isnad etmek gerektirir" sozune karşı uzunca reddiye verir ve boyle bir sozden Allah'in cisim olmasi gerekmedigini aciklar.

IKINCI FASIL: IMAM IBNI TEYMIYYE'NIN AÇIKÇA ALLAH'IN CISIM OLMADIGINI ZIKRETMESİ

Imam soyle diyor:

Dediki; "Ehli sunnet ve Hadis Ehli ise soyle demistir: (Allah) cisim degildir. Ona hic birsey benzemez. Kendinden haber verdigi gibi Arş'ının uzerindedir...(Beyan Telbisu El-cehmiyye 1.clt. 400.s.).

Yine ayni kitapta soyle demistir(bazi yerlerini hafiften aciklamak icin degistirerek zikrediyorum) :

... yaratan Allah'in c.c. Cisim olmadigini soyleyenler, iki kisima ayrilmislardir.

Birinci kisim: Demistir ki; Allah Alem'in ustunedir. Ars'ininda uzerindedir.

Bununla birlikte o cisim degildir ve bir yer ile temas halinde degildir (birlesik degildir).

Bunu soyleyenler ise: Kullabiyye, Kerramiyye, Es-ariyye akidelerine nisbet olunan bir grup, dort mezhep mensuplarından bir grup, Hadis ehli, Sufiler (imam'in burada Sufilerden kasd ettigi eski, selef zamanında olan sufilerdir. Mesela imam Cunejd gibi vb. kendi zamanındaki sapik sufileri elbette kasd etmiyor. Cunku sonradan sapitan sufiler, Allah'in her yerde oldugunu soyleyler. Bunuda cogu soyley. boylelikle sonradan gelen Sufilerin cogunda kufur olan hulul akidesi vardir) **ve bu akideyi (yani Allahin Alem'in ustunde olmasini) imam El-esari Hadis ve sunnet ehlinin akidesi olarak zikretmistir.**

Ikinci kisim: demislerdir ki; Allah Alem'in ustunde degildir. Alem'in ustunde hic bir sey yoktur. Ars'in ustunde de bir sey yoktur.

Bu da: Cehmiyye'lerin, Mutezile'nin ve Esari'lerden mutaahhir olan (yani ilk zamanında degilde sonradan ortaya cikan ve imamlarina uymayan Es-ariler'in), Felsefe'cilerin, Karamita'nin, Batiniyye'lerin akidesidir...(1.clt. 6.s.)

Yine soyle demistir:

Suphesiz ki **Cisim kelimesini Allah'in isimlerinde ve sifatlarında zikretmek Bid-attir.** Ne Kitap nede Sunnet boyle bir sey soylememistir. Nede Selef'in imamlarından hic biri boyle bir sey dememistir. Hic biri, ne Allah cisimdir demislerdir, nede Allah cisim degildir demislerdir(yani cisim kelimse Allah hakkında hic kullanilmamasi gerekir)... (Camiu El-Mesail'e bak. Seyh Aziz Şems'in tahkiki ile 6.clt. basilmistir. Icinde ibni Teymiyye'nin bir cok farkli eseri mevcuttur. 3.clt. 206.s. bak).

Son olarak bilinmesi gerekir ki Imam ibni Teymiyye Allah'ı yarattiklarına benzetenin kafir oldugunu soylemistir(Mecmu El-Fetava, arapca baskisi ile: 11.clt.).

UCUNCU FASIL: ULEMANIN IMAM IBNI TEYMIYYE HAKKINDAKI GORUSLERI

IMAMIN TECSIMDEN BERI OLDUGUNU ZIKRETTIKLERI SOZLERINDEN BIR KISMINI ZIKREDELIM

Once sunu aciklamak gerekir ki; Tarih boyunca gunumuze kadar hakki goremeyenler imam ibni Teymiyye'ye farkli farkli iftiralari atmislardir.

Imamin vefatindan cok gecmeden, hakki goremeyen tassupcu ve dinsiz bazi Hanefiler, imami mucessime olarak adlandirmislar. Bununla yetinmeyerek Seyhulislam lakabini ona takmayi haram gormusler. Bununlada yetinmeyip ona kim Seyhulislam derse onu tekfir etme fetvasi yayinlamislar.

Ama elbette sadik Ehli sunnet ulemasi bu sapik Hanefilerin haddini bildirmislerdir. Onlarin gercek Hanefilikten ciktiklarinida o zamanki Ibni Teymiyye'yi seven Hanefi bilginleri beyan etmistir.

Iste bu fitne bas gosterdigi gunlerdeki ulemanın imam ibni Teymiyye'yi nasilda savundugunu ve onu teccim akidesinden beri kildigini kisaca aciklayacagim.

Butun ulemmanın goruslerini ve yaptigi calismayi aktarmanın imkansiz oldugundan sadece bazi misaller ve ornekler ile yetinecegim insallah.

Iste bu fitne bas gosterdiiginde yapılan en buyuk calismalardan birisi ise:

"Seyh" "Allame" "Dimesk sehrinin Hadisteki Hafizi" **Muhammed Nasiruddin Eş-Şafii Ed-dimeşki** adli zât; **Er-raddul vafir ala men zeame enne men semme ibni teymiyye Şeyhulislam Kafir** adli eseridir.

Kitabin adinin manasi ise: **Ibni Teymiyye'ye Şeyhulislam diyene kafir diyenlere reddiye**dir. İşte bu kitap, Ehli sunnet muhaliflerinin göğüsüne ok gibi yerleşmiştir. Bu güne kadar hala ve hala iblisten korktuklari gibi bu kitaptan korkarlar.

Bu eser yazilınca direk Muslumanların bütün şehirlerine tasınmış ve büyük ulemanın eline geçmiştir. Butun büyük alimler bu kitabi okuyup begendikten sonra, bu kitaba takriz (yani bir önsöz) yazarak kıymetini aciklamislardir.

Kitabin icinde bir cok alimin ibni Teymiyye'yi ovmeleri ve onu seyhulislam diye adlandirmalari geçer.

Kitaba önsöz yazan butun ulemayı zikretmiyecegim. Isteyen kitaba donerek butun alimlerin adini bulabilir.

Hafiz Ibni hacar El-askalani. Buyuk muhaddis ve fethulbari'nin sahibi. Takrizi cok uzundur. Icinde su sozlerde gecer(Imam ibni hacar'in bu sozunun aynisini kitabimizin onsozune zikretmistim) :

Seyh Takiyyuddin'nin(ibni Teymiyyenin) sohreti gunesten daha fazladir.

"Seyhulislam" lakabi ile lakablandırılması, bu güne kadar saf dillerde dolasmaktadır. Yarında, dün gibi Seyhulislam lakabi kalacak ve devam edecektir. Onun(ibni Teymiyye'nin) seyhulislam olduğunu sadece onun mertebesini ve yerini bilmeyen, veya insaflığı asan birisi inkar edebilir ...

... Bu Zatin imamlığı için delil olacak sadece onun cenazesinde hiç kimsenin hiç bir cenazede toplanmadığı kadar toplanması bile yeterlidir...

... Hiç kimsenin(yani ibni teymiyye'ye muhalefet edenlerin bile) onu munafıklık ile veya kaninin akitilmesi ile hüküm verdiği bilinmemektedir(burada ibni Hacer, Şeyh ibni Teymiyye'nin kıymetini açıklamak için, ibni Teymiyye'yi sevmeyenlerin bile onu tekfir etmediklerini açıklıyor) ...

... O hiç şüphesiz "Seyhulislam"dir ...

... İste onun yazdığı eserler, kitaplarının içi **mucessimelere reddiyeler ile dopdoludur...**

... Çünkü zamanının büyük imamları onun müctehid olduğunu söylemişlerdir...

... İsin en ilginç tarafı ise bu Zat, bidatçılara karşı en çok reddiye yapan ve ayaklanan kisidir(sonrada ibni Teymiyye'nin reddiye verdiği bazı bidatçi fırkaların isimlerini sayıyor)...

... Onun kitapları bidatçılara reddiyeler ile dopdoludur...

... Şeyh Takiyyuddin'nin(ibni Teymiyye'nin) menkıbeleri olarak, sadece yetistirdiği öğrencisi olan Seyh Semsuddin ibnulkayyim bile olsa, onun ne kadar büyük mertebesi olduğuna dair bir delildir...

... İste kim ona Kafir derse, veya onu Seyhulislam diye adlandırana kafir derse; kesinlikle o kisinin sözüne itibar edilmez ve o kişiye güvenilmez. Halbuki asil gereken, bunu diyeni hakka geri donene kadar caydirmaktır(cezalandirmaktit).

İbni Hacer'in şu sözüne çok dikkat edin: **kitaplarının içi mucessimelere reddiyeler ile dopdoludur...**

İste burada nasılda ibni Hacer, imam ibni Teymiyye'yi savunarak onun mucessime olmadığını isbatlıyor.

Şunuda belirtmek isterim ki; Türkiye'de ibni Teymiyye hakkında kötü konuşanlar, ibni Hacerin geçmişteki sözü ile; İtibar edilmez ve güvenilmez derecesine inmişlerdir. Artık ya hakka geri dönsünler, yada batıllarında devam ederek ibni Hacer'i de (hocasının hocası olan ibni Teymiyye'ye yaptıkları gibi) bidatçi ilan etmeye çalışsınlar.

Bedruddin El-ayni El-hanefi. Iste bu bilgin ise yukarida adi gecen kitaba önsöz yazarak ibni Teymiyye'nin gercek bir Ehli sunnet alimi oldugunu soylemistir. Ona saldiran Hanefiler hakkında ise; ilim arkadası ibni Hacer'in dedigini ve hatta fazlasini bile soylemistir.

El-Ayni, imam ibni Teymiyye'yi sadece bu önsözde övmemistir. Farkli farkli yerlerde de ibni Teymiyye'yi ovdugu sabittir. Mesela **ikdu El-Cuman** adli eserini muracaat edebilirsiniz. Keza Sahihi Buhari'nin Serhinde de yer yer ibni Teymiyye'den nakiller yapip onu ovmustur.

Buyuk Hanefi **alimi Mulla Ali El-Kari**, bazi kisilerin imam ibni Teymiyye'ye ve talebesi olan imam ibnulkayyim'e dil uzatmasini ve Mucessime olduklarini iddia ettiklerini zikretmistir. Bundan sonra, **bu denilenin yapilan sadece bir iftira oldugunu aciklamistir. Cehmiyye gibi bidat firkalarinin Ehli sunnet imamlarina bu vasiflari taktigini zikretmistir.** Hatta imam ibnulkayyim'in Istiva hakkında uzunca bir sozunu zikrettikten sonra, bu sozunun Selefin sozu oldugunu, hatta Ebu Hanife'nin dedigini dedigini zikretmistir.

Mulla ayni bolumde sunuda zikretmistir:

Allah, **hocamiz** Ebu Abdullah **ibni Teymiyye'den razi olsun**. O soyle derdi: **Eger Muhammed'in s.a.v. arkadaslarini sevmek Nasibi olmak ise, Sekaleyn bilsin ki ben Nasibi'yim.**(Mirkatu El-Mefatih bi Şerhi Muskatu El-Mesabih 13.clt. 87-90).

Derim ki: Mulla, elbette imam ibni Teymiyye'nin talebesi degildir. Imam ibni Teymiyye'den cok sonra yasamistir. Ama ihtiram ve sevgi babindan bunu soylemistir.

Nasibi: Aslinda Peygamberimizin s.a.v. ailesine düşmanlik besleyenlere denir. Ama Sapik Rafizi'ler ve Şii'ler, Ehli sunneti boyle isimlendirirlerdi. Imam ibni Teymiyye'de onlara bu sekilde reddiye vermistir.

Sekaleyn: İnsanlar ve Cin'ler.

Mulla bundan sonra, imam ibnulkayyim'in "**Eger Allah'in sifatlari oldugunu soylemek Mucessimlik ise, Allah'a sukur herkes bilsin ki bende Mucessimim**" sozunu zikretmisitir. Bu iki imamin sozunu zikredip ikrar etmistir.

Yine Şeyh Numan bin Mahmud Efendi El-Alusi, "**Celaul Ayneyn**" adli eserinde imam ibni Teymiyye'nin Mucessim olmadigini zikretmis ve sibat etmistir. Allah butun müslüman alimlerimize rahmet eylesin.

Bununla birlikte imam **Ibrahim El-Kurani**'den imam ibni Teymiyye'nin tecsim akidesinden beri oluguna dair sozunu nakletmistir.

Yine imam **Munavi'nin** imam ibni Teymiyye'nin tecsim akidesinden beri olduguna dair bazi szolerini nakletmistir.

Yine muhterem alim babasi **Mahmud Efendi**'nin(30.clt. basılan meshur Ruhu El-meani tefsirinin sahibi) bir çok eserinden imam ibni Teymiyye'nin tecsim akidesinden beri olduguna dair sozlerini nakletmistir.

Yine bir suru alimin imam ibni Teymiyye'yi ovupte ona bu kadar saygi duymalari, ibni Teymiyye'nin Mucessim olmadigini gostermektedir. Yuzlerce alim Mucessim olan bir kisiyi ovecek kadar bilgisiz ve cahil olamaz. Bunu iddia eden alimlerin cahil oldugunu iddia etmistir.

Dimeskiyye diyor ki(tercumeyi daha iyi anlasilsin diye bazi hafif ziyadeler ile yaptim) :

Iste bunların ibni teymiyye'ye yaptıkları bu iftira; "muhalifi muhalifin kendine nisbet etmediği bir şeyi ona nisbet etme" kuralından gelmektedir.

Bu kuralda genellikle kelimcilerin kullandığı bir kuraldır(ve bu yuzden kelimciler hep muhaliflerine Kabul etmedikleri gorusleri nisbet etmislerdir). Bu yuzden Mutezililer, Esari'leri "yedi sifati Allah'a isnad ettikleri icin" ve "Allah ahirette gorunur dedikleri icin" tecsim ile suclamislardir. (iste nasil Es-ari'leri birileri tecsim ile sucladilar ise, nasilda Esari'lerde tecsim akidesi yok ise, ayni sekilde de gunumuzun Es-ari'leri Ehli sunneti tecsim ile suclamislardir. Halbuki Ehli sunnet'de de tecsim akidesi yoktur. Bunu yapma sebepleride her ikisininde (yani Esarilerinde ve Mutezileninde) kelimci olmalarından kaynaklanır. Kelamci oluklarından, ne Kuran'ı, nede Sunneti, nede Seleften olan Muhakkik alimlerin sozlerini, neden onlardan sonra gelen ve yollari uzerine gidenlerin sozlerini anlayamamalarına sebep olmustur. Allah bizi kelamdan ve kelim ilmi ile ugraslanlardan uzak tutsun).

Derim ki: Sonrada zamanimizdaki Es-ari'lerin buyuk hocalarından olan Ramazan El-Buti'nin ibni Teymiyye'ye tecsim akidesini nisbet edenlere yaptigi bazi reddiyeleri zikretmistir. Buti; kendisinin ibni Teymiyye'de tecsim fikrini veya tecsimi gosterecek bir kelime bulmak icin cokca aradigini, ama bulamadigini soyler. Ardından imam Es-ari'nin en son yazdigi eser olan "**El-ibane**" adli eseri muracaat ettigini ve ibni Teymiyye'nin dedigi herseyi Şeyh Esari'nin de soyledigini zikretmistir(bu sozunu Nedveti ittihazati elfikri elmuasar'da zikretmistir. Dimeskiyye bu eserinden nakil yapmistir).

Risalenin bu bolumunu bitirmeden once sunuda ilave etmek isterim ki; bazi hakki goremeyenler, Şeyhulislam ibni Teymiyye hakkında kotu nakiller bulabilirmiyiz diye ararken, hic bulamadıkları icin tarih kitaplarından bazi deliller getirmeye çalışirlar.

Bunlarada sunu deriz: Kesinlikle tarih kitaplarındaki hersey dogru degildir. Ayrica bir alimi Ehli sunnet'ten cikarmak gibi buyuk bir olayda tarih kitaplarına dayanilmaz. Aksine imamdanda sabit olan sozlere ve buyuk imamlarin nakillerine dayanilir. En dogrusunu Allah bilir.

DORDUNCU FASIL: BIDATCININ GETIRDIGI UC TANE ŞÜPHEYİ TEK TEK INCELEYELİM VE ÇÜRÜTELİM

İlk mucessime olarak bilinen kişi; **Mukatil bin Suleyman** adlı kisidir. Ama bunun mucessim olup olmasında da ihtilaf edilmiştir. Bazı alimler mucessime olmadığını söylemişlerdir. Bu konuyu İmam Ahmed bin Hanbel ve Selefin inancı adlı eserimizde zikretmiştik. İbni Teymiyye bu meseleyi **Beyan Telbusi El-Cehmiyye** adlı eserinde açıklamış, mucessime firkalarını saymıştır. Şeyh Ebu El-Hasen El-Esari'den de nakiller yapmıştır. Ama mucessimler, selef zamanında Cehmiyye'ler kadar çok fazla ortaya çıkmamışlardır. Böylelikle Seleften mucessime'ye yapılan reddiye, Cehmiyye'lere yapılan reddiyeden çok daha azdır. Ama elbette kim İmam Lelakai'nin Serhi usulu itikadi Ehli sunnet eserini muracaat ederse, içinde eşarilerin ve maturidilerin kafir olacağına dair delilleri göreceği gibi, Mucessimenin kafir olacağına dair nakiller yaptığını görür. Aynı şekilde Mucessime'lerden bahseden bir kaç konu ayırdığınızda görür. Fazlasını isteyen muracaat edebilir.

Eğer birisi derse ki: Peki neden İbni Teymiyye cisim kelimesinin Allah hakkında kullanılmayacağını söylemiş ki?

Deriz ki: Yukarıda belirttiğimiz gibi; Cisim kelimesi Kuran'da ve Sunnet'de ve Sahabelerde hiç bir şekilde Allah hakkında geçmemiştir. Yani hiç bir şekilde bu ifade Allah hakkında kullanılmamıştır.

Böylelikle; Cisim kelimesi hakkında konuşmamak gerekir.

Şimdi muhaliflerin suphelerine tek tek cevap verelim:

1- Diyor ki: Bağdat'taki Hanbelîlerin lideri olan, Ebu Fadl Abdul Vahid el- Bağdadi et-Temimi, "İtikadi İmam Ahmed" adlı kitabında: "Allâh'ın cisim olduğunu iddia eden Ahmed Bin Hanbel inkâr ve reddetmiştir." Dedi.

Derim ki: Bil ki Ebu el-fadl, bu kitabı mana ile kendi sözleri ile zikretmiştir. Nasıl ki bir konuda bir alim, bir mezhep imaminin fıkıh hakkındaki görüşlerini toplar ve ona nisbet eder, aynı şekilde Ebu El-Fadl'da İmam Ahmed'in r.h. itikadını böyle açıklamıştır.

Böylelikle, sadece İmam Ahmed'in akidesini kendi ağzı ile açıkladığı için, bu dedisinin İmam Ahmed'e nisbeti sabit değildir. Sahih senedler ile İmam Ahmed'de rivayet etmesi gerekir. Ama Selef'in Cisim kelimesini Allah c.c. hakkında kullanmadığı ise bilinen bir şeydir. Nasıl ki açıkladığımız gibi.(Bu konuyu daha tafsilatlı bir şekilde Allah'a şinir(Had) isnadı hakkındaki bölümde daha uzunca açıklayacağız insallah. Muracaat edilebilir).

2- Diyor ki: İmam-ı Eşari "En Nevedir" adlı kitabında diyor ki : "Her kim Allâh'ın cisim olduğuna itikad ederse o, Allâh'ı tanımamış olur ve Allâh'a karşı kâfir olur."

Iste buda gayet acikca bidatcilarin ilmi seviyelerinin yerin dibinde oldugunu ortaya cikariyor.

Delil olarak kullandiklari Nevadir adli kitap, bizim bildigimiz Şeyh Es-arinin kitabi degildir. Bizim bidigimiz ve Ehli sunnet imami olan, eşarilikten tevbe eden Esari'nin Mutezi'lelikten ve sonra eşarilikten tevbe ettikten sonra, Nevadir adli bir kitabi (bildigimiz kadari ile) yazdigi sabit degildir. Eger sabit oldugunu soyleyen muteber bir alim veya bir bilgin varsa gosterebilirsiniz. Onun kitaplari: **El-ibane - El-Mekalat** vb. gibi kitaplardir. Bu kitaplari Ehli sunnet akidesine donduktan sonra yazmistir.

Iste bizim bildigimiz esarinin adi ise: Ebu El-hasen Ali bin Ismail bin Ishak El-esari El-yemmani'dir.

Simdi ise bu sapik bidatcilarin zikrettikleri Esari'nin kim olduguna bakalim. Bir de bakiyoruz ve onun bir Şii olma ihtimali oldugunu goruyoruz.

Bunlarin zikrettiği bu Şii adamin adi ise: Ahmed bin idris'tir. Şiiler bu kişinin nevadir adli eserine onem verirler.

Ayni zamanda diyelim ki; Bazilari belki Ehli sunnet şeyhi olan El-esariye bu kitabi nisbet etmis ise, deriz ki: Şeyh Eş-ari hayati boyunca dolu fikirlere mensup oldu ve dolu kitaplar yazdi. Ama Ehli Sunnet'e girdikten sonra yazdigi eserler cok fazla degildir. Bilinen zikrettigimiz bir kac eser vardir.

Reddiye verdigimiz Bidat'cilarin, hangi Nevadir kitabindan nakil yaptiklarini, acaba şiilerin elinde gezen kitabimi muteber gorduklerini bizlere aciklamalari gerkir.

3- Diyor ki: İmam İbni Ma'lam el-Kuraşi "Necmul Muhtedi "adlı kitabında İmam Şafii'nin "Her kim, Allâh'ın cisim olduğunu iddia ederse kâfir olur " dediğini nakletmiştir.

Derim ki: Yine zikrettikleri nakil senedsizdir. Bu nedenle Sahih degildir deriz.

Ayrica bir muddettir cok aradigim halde necmul muhtedi adli eseri basili olarak bulamadim. Bu yuzden bu nakili nereden bulduklarini zikretmeleri durumundalar.

ONEMLI BIR FASIL:

Unutulmaması gerekir ki; bizler burada Allah'a cisim isnad etmenin caiz oldugunu soylemiyoruz. Nasil ki bunu bastan beri aciklamaktayiz. Muhaliflerimizin suphelerine cevap vermememizin sebebide, getirdikleri delillerin hem konu ile alakasi olmadigindandir. Cunku zaten imam ibni Teymiyye cisim kelimesini Allah'a isnad etmemistir.

Yine bizim muhaliflerimizin bu getirdikleri delillerine reddiye vermemizin sebebi; bu zikrettikleri uc delilinde sahih ve sabit olmadiginin isbati icindir. Eger hak ehli iseler, o zaman sabit deliller ve sahih nakiller ile Allah'a cisim kelimesini isnad edenin kafir oldugunu isbat etsinler.

Bizler ise, Mucessime firkasinin kafir oldugunu boyle zayif deliller ile degil, Selef ulemasindan gelen sabit ve Sahih deliller ile ogrendik. Isteyen imam Lalekai'nin r.h. "Serhi usulu itikadi Ehli sunnet" adli eserine bakabilir.

BESINCI FASIL: "HANBELI ULEMASI EHLI SUNNET ULEMASIDIR"

"HANBELILERE MUCESSIME DIYENLERE Hafız ZEHEBIDEN REDDIYE"

Hafız Zehebi soyle demistir:

Cahiller ise; Hanbeli mezhebi hakkında konusurlar ve onlari tecsim ile suçlarlar. Hanbeliler kabul etmese bile onlari mucessime oldugunu soylarlar. Aslinda onlar mucessimelerden beridirler(uzaktirlar). Sadece cok nadirleri haric(bazilari haric) ve Allah'ta onlari affetsin(Zaglelu El-ilim).

Iste burada Hafız Zehebi, cogu bidatcinin imam ibni Teymiyye gibilerine isnad ettigi tecsim akidesinden onlari beri ve uzak tutmustur. Allah ona rahmet eglesin.

ALTINCI FASIL: MUCESSIMELERIN HUKMU NEDIR?

Imam **Abdulkadir Geylani** "El-gunye" adli eserinde, Muşebbihenin tarifini yaparken kisaca sunlari belirtiyor:

Muşebbihler üç firkadir: El-hisamiyye – El-mukatiliyye – El-vasimiyye. Bu üç firka da Allah'in cisim oldugunda ittifak etmistirler.

Ayrice teşbih cogu zaman Rafizi'lerde ve Kerramiyye'lerde meydana gelmektedir...

Imam **Muri bin Yusuf bin Ebi bekir El-kerami El-hanbeli** soyle demistir:

Cok ilginctir ki; Hanbeli imamlari selefin mezhebini tercih etmekte iken... bununla birlikte goruyorsun ki dini tam ogrenememis kisiler, Hanbeli'lere tecsimi isnad ediyorlar. Aslinda Hanbeli'lerin mezhebinde mucessimler kafirdirler. Hatta Safii'lerde bile mucessime kafir degildir. Peki eger boyle ise nasil mucessime olabilirler ki?(bu sozu imamin "Ekavilu es-sikat" adli eserinde gecmektedir).

Şeyh **Osman El-alusi**, "Celaulayneyn" adli eserinde, mucessimenin tarifinde "onlari Allah'a hakiki bir cisim isnad ettiklerini soyluyor".

Ebu Bekir El-Bakillani, "Temhidu El-Evail" adli eserinde "Mucessime" firkasindan bahsederken onlari Allah'a cisim dediklerini zikretmistir. Bu goruslerinede reddiye vermistir. Ama Imam ibni Teymiyye gibi "**Kuran'da ve Sunnet'te cisim kelimesi hakkında bir bilgi gelmedigindne bu sozu Allah hakkında kullanmayiz**" gibi sozleri soyleyenleri Mucessime firkasina isnad etmemistir(Muessetu El-kutubu Es-sekafiyye bsk. 220-226).

EL-HASIL: Eger Mucessim olan kisi "Allah cisimdir, ama cisimlere benzemez" derse, iste bu durumda Bidat işlemiş olur. Ama eger "Allah cisimdir, ama cisimlere benzer" derse, iste bu durumda kafir olur(Osman bin Ali Ez-zeylai El-Hanefi'nin "[Tebyinu El-Hakaik](#)" adli eserine bak 1.clt. 135.s.).

Seyhuslislam ibni Teymiyye ise, "Allah cisimdir, ama cisimlere benzer" sozunu hic bir firkanin soylemedigini zikretmistir. Ama Mucessime'lerin "Allah'in eli benim elim gibidir" gibi sozleri oldugunu soylemistir. Boyle diyenlere imam Ahmed gibi buyuk imamlarin reddiye verdigini ve sozlerinin batil oldugunu isbat etmistir. Imam ibni Teymiyye'nin "Allah cisimdir, ama cisimlere benzemez" sozunun bidat ve dogru olmadigini soylediginide defalarca aciklamistik(Der-i tearudu EL-akli ve En-nakl 4.clt. 145.s.).

YEDINCI FASIL: SAPIK MUCESSIME FIRKASI KAFIR MIDIR?

Sunuda bilmiyorum; Bu yaziyi yazanlar acaba cahiller mi, yoksa insanlari kandirmaya mi calisiyorlar. Bir kac alimin sozunu zikrederek, sanki butun herkesin, eşarilerin ve maturidilerin Mucessime firkasinin kufrunde ittifak etmiş gibi gostermeye calismistir. Halbuki hakikat oyle degildir.

ibni Hacer El-Heysemi, Şafii mezhebinde "Mucessime" hakkindaki meşhur ve sahih olan gorusun, [mucessimenin kafir olmadigini belirtmistir](#). Nasil ki mutaahhirun (sonradan gelen Şafii ulemasi ise) "[mucessimelere genel olarak kafir denir, ama tekfiri muayyen yapilmaz](#)" demislerdir (yani bir mucessime gordukleri zaman kafir hukmunu vermezler).

Yine El-heysemi der ki: [Birinci olan kisim\(yani mucessimelere asla kafir denilmez gorusuu\) , eger birisi derse: Allah cisimdir ama cisimlere benzemez. Iste birinci gorus bu kisim icindir.](#)

[Kimde Allah cisimler gibi bir cisimdir derse, iste ikinci gorus bu kisim icindir](#) (yani boyle diyenlere genel manada kafir denilir) (El-heysemi'nin: **El-ilam bi Kavatii El-islam – Ez-zevacir an iktirafi El-kebair** adli eserlerine bakabilirsiniz).

Yine El-Heysemi, Esnevi'den "Meshur olan gorus Mucessimenin tekfir edilmemesidir" manasindaki bir sozunu nakletmistir(**El-ilam bi Kavatii El-islam** 25/38/50 / Daha fazla bilgi icin "El-Mekalatu Ed-Dimeskiyye" adli eser muracaa edilebilir).

Munavi soyle demistir: Bizler Meşhura (goruse) gore onlari (Mucessimleri) tekfir etmiyoruz(Celaul Ayneyn).

Derim ki: Sahih olan ise, eğer mucessimelerin görüşleri bir ayeti yada bir hadisi yalanlamaya götürüyorsa, işte bu tip mucessimeler tekfir edilir. Ayetleri ve Sahhi olduğu kesin hadisleri inkar edenin kafir olduğu ise, hak olan tek görüştür.

SEKİZİNCİ FASIL: ES'ARI'LERİN BUYUKLERİ MANA OLARAK ALLAH'IN CISİM OLDUGUNU SOYLUYOR

Buyuk mutekellim El-amidi El-esari soyle demistir:

Eger, (Allah icin) **Cisimdir** ama cisimlere **benzemez** denilirse, iste bu zaman ihtilaf ve konusulmasi geren nokta bu lafizi soylemede olur. Ama manada ihtilaf olmaz(Ebkaru el-efkar arapca bsk. 2.clt. 16.s.).

Derim ki: Iste simdi acaba kim mucessimelere daha yakin?

Mana olarak Allah'in cisim olup ve cisimlere benzemedigini soyleyen Amidi ve onun takipçileri olan kelamcilar mi?

Yoksa bu sozu Allah hakkında hic kullanmayan ve Kuran'da ve Sunnet'te Allah kendisi hakkında Cisim kelimesini kullanmadigi icin kullanmamak gerektigini soyleyen Hadis Ehli ve ibni teymiyye'mi?

Iste bundan sonra Kelamcilarin kendi aralarinda ne kadar tenakuz ve uyusmazsizlik icinde olduklari cok aciktir. Mutekellimler bir yonden Allah'in mana olarak cisim olup ama cisimlere benzemedigini soyleyip ihtilafin sadece "cisim denir mi? yoksa denmez mi?" meselesinde oldugunu soylelerken, baska bir yonden "eger Allah istiva etti, veya El sifati var dedigimiz zaman, bu vasiflar sadece Cisim'lerde olabilecegi icin inkar edilir" demeleri bu uyusmazsizlik icinde olduklarinin isbatini ortaya koymaktadir. Cunku bir yonden mane ile Allah'in cisim oldugunu kabul ederken, baska bir yonden Allah'in cisim olmasini kendilerince gerektiren seyleri inkar ediyorlar.

Halbuki imam ibni Teymiyye ve ibnulkayyim ve ibni Abdulhadi ve Zehebi ve Hafiz ibni Kesir ibni Recep El-Hanbeli ve onlardan once gelen imam ibni Kudame'ler ve Abdulkadir Geylani ve Buhari ve Osman Ed-Darimi ve Ahmed bin hanbel ve Abdullah bin Mubarek gibi buyuk Ehli sunnet ulemasi bu konuda nettirler. Eger Allah Kuran'da "iki elim var"(Sad suresi 75.ayet) dedi ise, biliriz ki onun iki eli vardir.

Eger birileri derseki: Allah'in eli olmasi onun cisim olmasini gerektirir.

Deriz ki: Hayir, Allah'in El'i olmasi cisim olmasini gerektirmez. Cunku Allah'a hic bir sey benzemes. Boylelikle onu yaratiklar ile kiyaslamayin. Sizlerin Allah'i yaratiklar ile kiyaslamaniz, sizleri Allah'in hic bir seye benzemedigni anliyamamanizdan kaynaklanmaktadir. Bu nedenle, sizler iamm Buhari'nin **-Halku Ef-ali El-ibad adli eserinde naklettigi gibi-** Allah'i yaratiklarina benzetmemeye calisirken onu yaratiklarini benzetmissiniz. Eger benzetmeseydiniz onun hic bir sifatini inkar etmezsiniz.

SON OLARAK

Son olarak sunu demek isterim: Bu risaleyi ihtiyac oldugu icin hizlica yazdim. Halbuki eger ibni Teymiyye'nin bu konudaki butun sozlerini ve alimlerin onu tecsimden uzak tutmalarini tek tek nakil edersek, bu risale buyuk ciltlere ulasir. Ama kasd edilen sey bu degildir. Halbuki kasd ettigimiz, Turkiye'de yeni tureme olan sapitmis bidatci kafirlerin agzini kapatmak ve sapikliklarini ortaya cikarmak ve alimlere dil uzatmalarini onlemektir.

Bu Bidatçilarin da sunu bilmeleri gerekir ki: Her zaman Allah'in izni ile hak yolda mucadele eden bir taife olacaktır.

Sizler bu taifenin dunyada guclu olmadigi icin, ortaya şüpheleri atip bu hak olan taifenin ulemasina rahatca saldirip ve hakki gizleyip, batılı hak gibi gosterip, bilmeyenlere ve cahillere bu munker ve batillarini ogreteceginizi dusunduyseniz yanilmışsiniz. Cunku Allah'in izni ile her zaman bizler Allah icin her şeye göğus gelerek sizlerle mucadele edip hakki beyan edecegiz. Unutmayin ki hak yol uzerinde olanlarin alametleri az olmak, ve batil yol uzerinde olanlarin alametleri ise cok olmaktir.

Salat ve selam Hz. Muhammed'in s.a.v. uzerine olsun. Hamd alemlerin Rabbi olan Allah'a olsun.

4 Allah'ın konuşması
harf ve ses ile midir?

4- Dörüncü mesele: Allah'ın konuşma sıfatı ve konuşmasının Hakiki olduğunun isbatı

RAHMAN VE RAHİM OLAN ALLAH'IN ADIYLA

Meselenin ozu: Bu bolumde Allah'in Ses ile konuştuğunu ve Allah'in istediği zaman istediği kisiye istediği sekilde konustugunu ve Kuran'i Kerim: Heryonu ile Allah'in sozlerinden ibaret olduğunu isbat edecegiz insallah.

Ayrıca mutekellimlerin dediği gibi Allah'in sozlerinin ezeli olduğunu ve istediği zaman konusmayacağını söyleyenlerin sözünün batıl ve bidat ve sapıklık ve küfür olduğunu da isbat edecegiz insallah. Ayrıca kısaca eşarilerin ve maturidilerin kafir olduğuna dair bazı misaller verip nakiller zikredeceğiz.

ALLAH'IN KONUSMA SIFATI VE BU KONUDAKİ EHİLİ SUNNET'İN GORUSU, VE ESARİLER'İN EHİLİ SUNNET'E MUHALEFETİ

Konuya giriş ve önemli bilgiler

Allah c.c. Kuran'i kerim'in farklı farklı yerlerinde Allah'in konustugunu bize bildirmiştir. Sahabede Allah Rasulu s.a.v. bu konuda Allah'in konustugunu onlara aktardığında, bunu Allah'a laik(uygun) bir şekilde algılayıp üzerinde kanusmamıdır.

Selefi salihinin ilk zamanlarında bu konu üzerinde konuşulmamıştır. Butun Muslumanlar Kuran'in Allah'in sozlerinin ta kendisi olduğunu bilirlerdi. Taki yavaş yavaş insanlar haktan uzaklaşmaya başladıkları zaman, sapık fırkalar ortaya çıktığı zaman, bu sapık fırkalar felsefe'den ve başka dinlerden etkilendiği zaman, gereksiz meseleler hakkında konuşup tafsilata kaçmaya başlamışlardır.

Bu fırkalar her konuyu konustukları için, Allah'in kelamininde (konusmasında), nasıl olduğunu araştırmaya başlamışlardır. Yani gereksiz tafsilata girmişlerdi.

Kimisi Allah'a hiç bir sıfatı uygun görmediğinden Allah'in sıfatlarını inkar ederken, baskaları sıfatları inkar etmeden manasını degistirmeye çalışmışlardır.

Iste o zamanlardaki en meshur fırka olan Cehmiyye fırkası, nerede konusulmayacak bir şey bulsalar o mesele hakkında konuşmaya başlamışlardır.

Allah'in konuşması hakkında nasıl olduğunu düşünerek, en sonunda Allah'in konuşmasının bir insan gibi yaratılmış olduğunu ileri sürmüşlerdi. Bu sapık ve küfür içeren kuralları, onların Kuran'i bile yaratılmış bir şey olarak kabul etmelerine goturmıştır.

Kuran Sünnet ise Allah'ın yaratık olmadığını söylüyor. Eğer konuşmak Allah'tansa, o zaman Allah'ın sözleri yaratık olamaz. Sözüne yaratık diyen Allah'a yaratık demiş olur ve kafir olur.

Sahabeler de Kuran'ın yaratılmadığını söylemişlerdir. Nasıl ki Imam Lalekai gibi alimler, Selefi salihinin itikadını toparladıkları eserlerinde Sahabelerin bu sözlerini nakletmişlerdir.

İste baska bir yandan İbni Kullab (Hicri 240'ta hayatta idi. Ne zaman vefat ettiğini bilmiyorum.), büyük bir bigin olmasına rağmen, Selefi salihinin bazı görüşlerine muhalefet ederek, ne Cehmiyye'nin dediğini ne de Ehli sunnet'in dediğini demeyerek baska bir görüş dogurmuş ve baska bir sapıklık icad etmiştir.

Bu görüş, cehmiyyenin görüşünden türemiş, onların görüşü ile karıştırılmış, ama fazlasıyla saptırılmış bir görüştür.

Bu görüşü ilk çıkaranın İbni Kullab olduğu zikredilmektedir. Ama ben sahih bir kaynakta bunu gördüğümü hatırlamıyorum. Ayrıca İbni Kullab'ın eserlerini direk hiç görmediğimden, onn görüşlerinin bu konuda ne olduğunu bilmiyorum.

Hafız Zehebi, İbni Kullab'ın **bu fasid gorusunu kimsenin soylemedigini** zikretmiştir (Siyerü Alami En-Nubela 11.clt. 175.s.).

İbni Kullab, Mutekellimlerden Ehli sunnet'e en yakın olan kişi olduğu zikredilir (bir önceki kaynak).

Alimlerin dediği gibi; İbni Kullab'ın bu konudaki görüşü, eski hristiyan ve yahudilerin dinlerinde bile bilinmeyen çok garip bir görüştür (İmam Siczi'nin Er-Risale'sine bak "**Risaletul Imam Es-Siczi**").

İbni Kullab'ın görüşü ise: Allah'ın kelamı'nın (konuşmasının) eski ve ezeli olduğudur. Harflerin ve sesin ile yaratık olduğudur.

Cehmiyyeler ise, Allah'ın konuşmasında harflerin ve sesin yaratık olduğunu söylemişler, ama manen tek bir parça olup ezeli olduğunu söylememişlerdir. İşte cehmiyyelerin görüşüne ek olarak bu son bölümü İbni Kullab dediğimiz kafir grup dogurmuştur.

Allah c.c. kullarına bu şekilde emirlerini ve yasaklarını bildirmistir.

Bu sözü söylediği zaman, alimler gerektiği şekilde bu görüşün fasid ve yanlış ve küfür görüş olduğunu belirtmişlerdir.

İste böyle bir söz söylendiği için, Ehli sunnet alimlerinde Allah'ın konuşmasından kasd edilenin bu olmadığını belirtmeleri gerekmektedir. Ehli sunnet imamları Allah'ın konuşmasının sahabilerin anlayışına uygun bir şekilde bir tarifini yapmışlardır; "**Kuran Allah'ın sözüdür. Yaratılmamıştır**".

İbni Kullab ve ona taabii olanların bu sözü söylemelerinin nedenide; Allah'ın sıfatlarının hepsinin ezeli olduğunu söylemelerinden kaynaklanmaktadır. Yani Allah istediği zaman istediğini yapmaz. Böylelikle her istediği zaman konuşamaz. Eğer konusursa yaratık olmuş olur ve yaratık bir şey onun sıfatında olmuş olur derler. Halbuki bu sapık ve fasid itikadları, sadece cahilliklerini ve Allah'ın hiç bir şeye benzemediğini anlayamadıklarını gösterir.

Ayrıca Allah'ın kelâmı(sözleri) hakkında İbni Kullab'ın bu sözü dışında başka sözler söyleyenlerde olmuştur. Bir kısmı Kuran'ın yaratılıp yaratılmaması hakkında hiç konuşmamış ve bu konu hakkında şüphesizdir. İşte böyle yapanlarada Selefî Salih'in asiri derecede bir tepki gösterip bu gorusun doğru olmadığını ve Kuran'ın yaratılmadığını söylenmesinin gerektiğini söylemişlerdir. Onların da kafir olduklarını zikretmişlerdir. Çünkü eğer birisi "Kuran yaratıldı mı? Yoksa yaratılmadı mı?" sorusunun karşısında şüphesiz, şüphe içinde demektir. Buda sapıklılığın ta kendisidir.

Başka bir grup ise; Agzimizden çıkan Kuran yaratık mı? yoksa değil mi?

İşte bu meselenin tartışmasına girmişlerdir. Kimisi yaratıktır derken, başkaları ise agzimizden çıkan Kuran yaratık değildir demişler. Ama yine Selefî Salih'in bu iki fırkayada tepki göstermiş ve bu konu hakkında asıl olan susulması gerektiğini söylemişlerdir. Çünkü zikredilen her iki sözünde doğru ve yanlış yanları var. farklı yönlere çekilebileceği için bu konuda susulması gerektiğini zikretmişlerdir.

Böylelikle Allah'ın kelâm'ı hakkındaki Ehli sunnet'in tutumu ise şöyledir: **Kuran Allah'ın kelâmıdır. Ondan çıktı ve ona geri dönecektir. Allah c.c. istediği zaman istediği şekilde konuşur.**

Her kim bu dedigimiz dışında başka bir şey söylerse o kişi sapıktır.

İşte asıl olan tarif budur. Ama maalesef bazıları bu konu hakkında konuştuğu için, Yani; Kuran Allah'ın kelâmıdır ama... diyerek başka başka şeyler ekledikleri için, Allah'ın kelâm'ının ne demek olduğunu değiştirdikleri için, bazı ulema muhaliflere reddiye amacı ile; **Allah'ın hakiki bir şekilde konuştuğunu ve konuşmasında ses ve harf ile olduğunu ilave etmişlerdir.**

Aslında bu ikinci tarif birinci tariftan bir farkı yoktur. İkisi de aynısını diyor. Ama ikinci tarif, İbni Kullab ve takipçileri olan Kullabiyye'lere reddiye ve hakkı isbatlamak amacı ile zikretmişlerdir. ("Kullabiyye"; İbni Kullab'ın takipçilerine denir.) Aynı zamanda Allah'ın sesinin olduğuna dair hadislerin olduğunu da unutmamak lazım. Ama tarif olarak Allah'ın kelâmı sesledir gibi bir şey meşhur değildi, çünkü bunu inkar eden yoktu. Ne zaman ki bu inkar edildi, onlara reddiye verilere bu sünnet ve hakikat ve İslam dini ihyâ edildi.

Kullabiyye'lere reddiye veren bir şura alim olmuştur. Büyük alim İmam Ebu Yala bin Ferra El-Bagdadi El-Hanbelî "**İbtalu Et-tevilat**" adlı eserinde bu fırkaya çok yeterli ve detaylı reddiyeler vermiştir.

Kelam(Allah'in konuşması) konusunda Ehli sunnete muhalif olan ibni Kullab'ı ve takipçilerini ve Esariler'i bazen isimleri ile zikredeceğim. Bazende kelamiciar diye zikredeceğim. Her iki şekilde de zikredersem bilinsin ki kasd ettiğim aynı kişilerdir. Yani: Mutekellimler = Es-ari'ler ve Maturidi'ler ve eski imamları ibni Kullab.

BU KONUDAKİ EHLİ SUNNET'İN TUTUMU

VE

EHLİ SUNNET İMAMLARININ SOZLERİ

Ehli sunnet ise; her konuda olduğu gibi, asil kaideleri(kuralları) üzerinden ayrılmamışlar ve Kuran'ın; **Allah'in kelami** olduğundan başka bir şey söylememişlerdir. Çünkü Sahabe Allah'tan gelen her şeyi o şekilde kabul etti ve bunun dışında hiç konuşmadı.

Seleften olan bazı ulema bunun dışında bazı sözler eklemişler ise, bu sadece fasid görüşleri yok edebilmek ve ortaya attıkları şüphelere cevap verebilmek için kullanılmıştır.

Alimler, ibni Kullab'ın fitnesi baş gösterdiğinde Kuran hakkında şöyle dediler:

Kuran Allah'in kelamıdır. Yarattır değil. Allah istediği zaman konuşabilir.

Bu konuda Seleften gelen çok fazla nakiller vardır. Bunların hepsini burada zikretmeyeceğiz. Zikredeceğimiz sadece konuyu anlamak için bir kaç tane olacaktır.

İmam Ahmed bin Hanbel'e sordular; Birisinin Kuran Allah'in kelamıdır (sozudur) deyip, sonrada susması doğrumudur? (yani kuran yaratılmış mıdır yoksa yaratılmamış mıdır, gibi sözler karşısında sussa olur mu?).

Bunun üzerine şöyle dedi: **Peki neden susacak ki? Eğer bu gün insanların bu konu hakkındaki sözleri ortaya çıkmasaydı susabilirdi. Ama kanustukları şeyler hakkında konuştular ise, Kuran hakkında susanlar neden konuşmuyorlar?** (yani neden konusup görüşlerini beyan etmiyorlardı, Kuran hakkında yaratık mı yoksa değil mi yoksa sadece ağızlarından çıkan kuran mı yaratık ve buna benzer değişik fikirlere bölünenler arasında kendi görüşlerini belirtmiyorlar)(İmam El-Acurri'nin **Es-seria** adlı eserinde **sahih** bir sened ile zikretmiştir).

İşte Ehli sunnet'in itikadında en büyük imami olan İmam Ahmed'in bu sözü, bütün Ehli sunnet'in bir kaidesi (kuralı) olmuştur. O da; itikadi meselelerde Kuran'da ve Sunnet'de bize ne zikredildi ise ona iman edip onun dışında konuşmamaktır. Ama eğer insanlar konusursa ve sapıklık çıkartırlarsa, onlara reddiye yapıp Sahabenin ve

eski imamaların bu konudaki itikadını belirtmek amacı ile konuşmak gerekir. Nasıl ki imam Ahmed'in yaptığı gibi.

Imam Ahmed'in kapisına Kuran hakkında yaratılıp yaratılmaması konusunda sasanlardan birisi geldi. (Imam Ahmed'e) Selam Verdi. Imam Ahmed selamını almadı ve "bir daha kapıma gelme" dedi (Es-seria senedi sahihtir).

Imam Safii'nin büyük arkadaşlarından olan imam El-Buveyti şöyle demistir:

Kim derseki Kuran yaratılmıştır, o kişi kafirdir. Allah şöyle buyurmıştır:

40 - Biz bir şeyi dilediğimiz zaman, ona sözümüz sadece "ol" dememizdir. O da hemen olur (Nahl suresi).

Iste bu ayette Allah c.c. "OL" demek ile yaratacağı şeyleri yarattığını ve yaratabildiğini söylüyor. Kimde Allah'ın "OL" demesine yaratılmıştır derse, Allah'ın yaratıklarını yaratık bir şey ile yarattığını söylemiş olur (Beyhaki Esmâ ve sıfat adlı eserinde **Sahih** bir sened rivayet etmiştir).

Derim ki: İste Imam Buveyti burada açıkça **Allah'ın konuşmasının gerçek manada ve istediği zamanda** olduğunu söylediğini görüyoruz. Kelamcıların dediği gibi Allah'ın konuşmasının sadece mana ile olmasını yalanlıyor.

Imam İshak bin Rahuyeh şöyle demistir: **Kim derseki ben Kuran hakkında yaratılmamıştır demem, iste o kişi Cehmidir** (Es-Seria, Hadis no:186 – Siyeri Alami En-Nubela 11.clt. 376.s. Senedi Sahih'tir.).

Imam Ahmed bin Salih; "Kuran Allah'ın kelamıdır deyip, ama yaratılıp yaratılmadığı hakkında birsey söylemeyenin hükmü nedir?" diye sorulmuştur, imam şöyle cevap vermiştir:

iste o kişi suphe içindedir ve bu konuda suphe eden Kafirdir (Es-Seria. Imam Acurri; "Ebu Davud dediki" diyerek rivayet etmiştir.).

Imam Muhammed bin Yahya Ez-Zuheli şöyle demistir: ... **Kimde agzimdan çıkan Kuran yaratılmıştır derse, iste o kişi bidatcidir. Onunla oturulmaz ve konuşmaz...** (Siyer Alami En-Nubela 12.clt. 456.s. / Tarihu Bagdad, yazarı; imam hatip Bagdadi. Daru El-Kutubu El-ilmiyye 2.clt. 31.s. Senedi ise **Hasen** derecesindedir.).

Yine şöyle demistir: **İman söz ve ameldir. Artar ve eksilir. Kuran her yönüyle ve nasıl şekilde tasarruf edilirse edilsin; Allah'ın kelamıdır. Sonradan**

insanların çıkardığı; Kuran'dan çıkan sesler hakkında ve yazılan kalem ve mürekkebi ve kâğıdı hakkında ve Kuran'ı okuyon ve okunan şeyler hakkında konuşmanın doğru olduğunu görmeyiz. Kimde Kuran'ın muhdes (yaratılmış / sonradan oluşmuş) olduğunu soylerse; o kisi bizim itikadımıza göre Cehmi'dir. Bu konuda kesinlikle şüphe edilmez (Siyerü Alami En-Nubela 12.clt. 289.s.).

Derim ki: Burada; Mutekellimler Kuran'ın harflerinin ve seslerinin yaratık ve muhdes olduğunu iddia etmelerini unutmayalım. İmam Ahmed ve diğerleri bu sapkın görüşü reddiye vermişlerdir.

İmam Muhammed bin Husey El-acurri **Es-saria** adlı eserinde soyle demistir: **Kim Kuran yaratılmış derse o kisi kafir olmuştur. Kimde Kuran Allah'ın kelamıdır deyip susarsa** (yani yaratılıp yaratılmadığı hakkında hiç bir şey soylemese) **oda Cehmi'dir** (Ehli sunnet'ten çıkıp sapık Cehmi fırkasından olmuştur). **Kimde ağızından çıkan Kuran yaratılmıştır derse o kisi yine Cehmidir. İmam Ahmed bin Hanbel bu şekilde soyledi. Kimde bu insanların okuduğu Kuran levhi mahfuzda olan Kuran'dan sadece bir hikayedir derse**(Buda Kullabî fırkasının görüşüdür), **bu sözde munkerdir. Alimlerde böyle diyene inkar etmişlerdir.**

Derimki: İmamin bu sözünden kasd ettiği; İbni Kullabî'nin görüşüdür. İmam Ahmed İbni Kullabî'nin görüşünde olanları diğer alimler gibi tekfir etmiştir. İbni Kullabî'nin ve ona tabii olanların Allah'ın kelamının ezeli olduğunu iddia ettikleri için, Allah'ın istediği zaman konuşmasını inkar ettikleri için, Kuran hakkında da soyle demislerdir: Kuran'ın ezeli hali Allah'ın kelamıdır. Ama şu anda bizlerin okuduğu ve Kuran'larda yazılı olan Kuran kesinlikle Allah'ın kelamı değildir.

Böyle dedikleri için, belkide Mutezile ve Cehmiyye gibi Kuran'ın yaratılmış olduğunu söyleyenlerden daha tehlikeli bir şey söylemişlerdir. Çünkü Cehmiyye'ler vb. Kuran'ın Allah'ın kelamı olduğunu kabul ediyorlar. Ama yaratılmıştır diyorlar. İbni Kullabî vb. ise bizim şu anda okuduğumuz Kuran'ın Allah'ın kelamı olduğunu kabul etmiyorlar. Kuran'ın Allah'ın kelamı olduğuna dair olan bütün rivayetleri tevil edip manasını değiştiriyorlar. Eğer cehmiyyeler kafirse, o zaman Kullabîler iki kat kafirlerdir.

İmam El-acurri soyle devam ediyor: **İşte bu sözü söyleyene soyle denir** (yani İbni Kullabî'nin sözüne), **Kuran seni yalanlıyor ve sözünü reddediyor. Yine Sunnet'te seni yalanlıyıp sözünü reddediyor.**

Allah soyle buyurmudur: [6] Ve eğer müşriklerden biri senden eman dilerse, Allah'ın kelâmını işitip dinleyinceye kadar ona eman ver (tevbe suresi).

Iste burada Allah c.c. dinleyenin Kuran'i dinledigini soyluyor. Kuran'in hikayesini veya manasini dinledigini soylemiyor.

Derim ki: Iste imamin dedigi gibi, bu ayet bu gorusun dogru olmadigina cok acik bir delildir. Kuran'da buna benzer iki ayet daha vardir:

75-Şimdi (ey müminler!) onların size inanacaklarını mı umuyorsunuz? Oysa ki, onlardan bir zümre, Allah'ın kelâmını işitirler de iyice anladıktan sonra, bile bile onu tahrif ederlerdi,(bakara suresi).

Derim ki: Iste burada Allah'in sozunu isittikleri zamandan bahsediyor. Allah'in sozunun manasini isittigini soylemiyor. Yine Allah c.c. soyle buyuruyor:

15-Onlar, Allah'ın sözünü değiştirmek isterler(fetih suresi).

Derim ki: Allah'in sozunu degistireceklerini soyluyor. Allah'in sozunun sadece manasini soyleyeceklerini bize haber vermiyor.

Yine Kullabi'lere soyle denir: ibni Kullab'in ve onu takip edenlerin gorusu dogru olsaydi, (bu gorusu Kuran'in yalanlamasi ile birlikte) Peygamberimiz s.a.v. bizlere bildirmesi gerekirdi ve Kuran'in aslinda gercek manada Allah'in kelami olmadigini ve su anda elimizde olan Kuran ile Allah'in konusmadigini...

Bunlari eger Allah Rasulu s.a.v. bizlere beyan etmediyse, demekki o zamandaki Sahabeler bu Kuran'in gercek manada Allah'in kelami oldugunu anlamislardi. Eger yanlis anlasalardi Allah Rasulu s.a.v. bunu duzeltirdi. Ama boyle yapmadi. Boylelikle Kuran'in gercek manada Allah'in kelami oldugunu anlamis oluruz.

Ayrica Kullabi'lere su soru sorulur: Allah rasulu s.a.v. bu Kuran'in sadece manasinin Allah'in kelami oldugunu bizlere bildirmedi ise, bunu nereden getirdiniz? Boylelikle bu gorusun bidat ve sapiklik oldugunu anlamis oluruz.

Imam El-acurri soyle devam ediyor:

Ve Allah c.c. soyle buyurmudur: 9 - Şüphesiz ki bu Kur'ân, insanları en doğru ve en sağlam yola iletir,(isra suresi).

Ve soyle buyurur: 29 - Ey Muhammed! Hani biz cinlerden bir grubu Kur'ân'ı dinlemeleri için sana yöneltmiştik. Onlar Kur'ân'ı dinlemek için hazır bulundukları zaman birbirlerine "susun" dediler. Kur'ân'ın okunması bitince de birer uyarıcı olarak kavimlerine döndüler(ahkaf suresi).

Ve yine soyle buyurur: **1** - Deki: Hakikat bir takım cinnin Kur'ân dinleyip de şöyle dedikleri bana vahyedildi. Şüphesiz biz, hayret verici bir Kur'ân dinledik,(cin suresi).

Iste burada Allah Cinler'in Kuran dinlediklerini haber verdi. Kuran'in hikayesini ve manasini dinlediklerini soylemedi. Ayrica nede cinler bizler Kuran'in manasini dinledik dediler. Iste Cinler yeni bir bidat ve dalalet cikarip, Kitab'in ve Sunnet'in ve Muminler'in sozu disinda bir gorus ortaya cikaranlar gibi demediler (yani ibni kullab ve onun gorusunde olanlari kasd ediyor).

...ve Kuran'da bu ayetlerin benzeri cok fazladir.

Ve Peygamberimiz s.a.v. soyle buyurmudur: Sizlerin en hayirlilariniz, Kuran'i ogrenip ogretendir(Hadis sahihtir).

(imam bu konuda bazi hadisleri zikrettikten sonra soyle der:) ve buna benzer hadisler coktur, ve Allah'a sukurler olsun.

Sonra soyle devam eder: Iste Muslumanlari Allah'tan korkmalari ve Kuran'i içindeki ahkami ile birlikte ogrenmeleri ve boylelikle helal'ı helal kilip haramida haram kilip, muhkemini ogrenip, muteşabihinede iman etmeleri, bu Kuran'in Allah'in kelami oldugunu ve yaratilmamis oldugunu bilmeleri(itikad etmeleri) gerekir.

Iste eger Cehmi bir kişi gelipte; "Kuran yaratilmistir" derse, veya "Kuran Allah'in kelamidir deyip (yaratilip yaratilmadigi hakkinda) susarsa", veya "agzimdan cikan Kuran yaratilmistir" derse, veya bu Kuran levhi mahfuzda olan Kuran'in bir hikayesidir derse, iste bunlari hepsinin **hukmu tehcir edilip konusulmaması gerekir. Nede arkasinda namaz kilinir. O kisiden insanlar sakindirilir.**

Iste bundan sonra sizlerin yapmaniz gereken sey ise; peygamberimizden gelen Sunnetlere ve Sahabe'nin ve Tabiinlerin sozlerine ve Muslumanlari imamlarinin sozlerine sımsıkı sarilmanızdır. Dini meselelerde kavga ve cedelden uzak durun. Iste kim bu yol uzerinde ise, Allah'tan onun icin her hayiri isterim...(Eş-Şeria, 1.clt. 519.s. oncesine ve sonrasina bak).

Derim ki: Imam Acurri'nin bu dedigini Selefî salihinden olan bir suru alimde zikretmistir.

Mesela imam Ahmed bin Hanbel'den gelen bir rivayette "Imam Amed, agizimdan cikan Kuran yaratilmistir" diyen kisi ile Kuran yaratilmistir diyenin ayni seyi dedigini zikretmistir(Ibtalu Et-tevilat, yazari imam Ebu Yala bin Ferra, senedi ihticac edilecek kadar gucludur. / benzerlerini imam Halla Es-Sunne adli eserinde yine imam Ahmed'den rivayet etmistir).

ibni Hacer el-askalani Fethulbari'de soyle demistir:

Ibni Battal dedi ki: Imam Buhari'nin bu bab'da(konuda) kasd ettigi ve aciklamaya calistigi sey ise; Allah'in duymasini isbat etmektir (yani duyma sifatini).

Bunun isbatinda cok uzatmistir ve ayni konu "Kitabu Et-tevhid"in basinda Allah'in duyan ve goren oldugu babinda zikredilmistir. Ama bu konudaki benim gorusum ise (yani ibni Hacer'in kendi gorusu) **bu babdaki hadisleri zikretmesinin sebebi kendi gorusu olan**(yani imam Buhari'nin gorusu olan) **Allah'in istedigii zaman konusabilecegini isbat etmek icindir**...(13.clt. 496.s.)

Derim ki: Burada imam ibni Hacer El-Askalani, acik bir sekilde imam Buhari'nin kelamcılara muhalefetini belirterek, Buhari'nin itikadının Allah'in istedigii zaman konusabilecegi oldugunu belirtiyor. Ama Kelamcılar ise malesef Allah'in istedigii zaman konusacagini inkar ediyorlar. Buda onların acikca Ehli sunnet'in en büyük imam'ı olan imam Buhari'ye muhalefetlerini ortaya koyuyor.

Büyük imam **Asbahani "El-hucce fi beyani el-meehacce"** adli eserinde soyle diyor (kitabın farklı farklı yerlerinden Allah'in istedigii zaman konusabilecegi hakkında sözlerini kitabından aktaracağım insallah) :

... Allah'in olum melegi ile konustugu ve istedigii zamanda konusabilecegi ve (ana karnında olan)rahimide yarattığında onunla konustugu hakkında...(sonrada bu konuda hadisler zikreder)

... Allah'in kelimeleri bitmez. Bunun delili ve tasdiki olarak; yaratıkların hepsi öldüğünde, Allah'in su sozudur: **Bugün mülk kimindir?** (imam soyle diyor:) Sonrada Allah kendi cevap verir ve derki: **Tek ve kahhar olan Allah'ındır**.(Mumin suresi'nin 16. Ayetinin bir kısmı. Bu konu hakkında sabit hadisler rivayet edilmistir.)

... Allah bir şey yapmak istediğinde onu Arş'ı taşıyanların duyacağı, sonrada gokyuzunun her katındaki melekeler en üstten en aşağıya doğru taki dünya'nın göğündeki melekeler kadar ulaşacağına dair olan bolum.

Bu konu hakkında Allah soyle buyurdu: Nihayet kalblerinden dehşet giderildiği zaman "Rabbiniz ne buyurdu?" derler. (Şefaati sahipleri de) : "Hakkı söyledi" derler. O, her şeyden yüksek ve büyüktür.(sebe suresi 16.ayet)...

Allah'ın seslenme (ses) sifati olduguna dair bolum...

Derim ki: Ehli sunnet velcemaat'in buyuk imamlarından olan Semseddin Ez-zehebi "Siyeri Alami En-nubela" adli eserinde, Allah'in kelami ve Kuran meselesini cok guzel bir sekilde aciklamistir. Imam Ahmed bin Hanbel'in tutumunu desteklemis ve "Kuran hakkında eskidir, veya muhdestir" demeyi, ikisinide Ehli sunnet'in inkar ettigini ve bu konuda konusulmaması gerekildigini zikrtmistir.

Yine "Kuran Allah'in kelamidir ve yaratilmamistir" demek ile yetinmenin gerekli oldugunu belirtmistir.

Yine soyle demistir: ... **Ondan sonrada bir grup daha ortaya cikti ve dediler ki: Gokten inen Kuran yaratilmamistir. Ama agizimizdan cikan Kuran yaratilmistir. Bunlarin kasd ettigi; agizlarından cikan Kuran'in ve kendi seslerinin ve yazilmasinin vb. yaratik olması idi. Bunuda soyleyen Hüseyin El-kerabisi ve ona tabi olanlardı. Boyle diyenlere imam Ahmed inkar etti...**

Yine soyle dedi: ... imam Buhari ise buyuk ve zeki olan imamlardin idi. Soyle dedi: **agizimizdan cikan Kuran'in yaratilmis oldugunu soylemedim, benim kasd ettigim agizlarini oynatmalarinin ve okuyan kisinin sesi ve yaptigi seylerin yaratilmis olmasidir, ama duyulan ve okunan ve agizimizdan cikan ve defterlere yazilan Kuran Allah'in kelami(sozu) olup yaratilmamistir.**

Bu konuda "**Efali El-ibad**" adli kitabini yazmistir. Imamin neyi kasd ettigini anlayamiyan bazilari onun bu dediklerini kabul etmeyip inkar ettiler...

Sonradan da Es-ariler'in ve Kullabi'lerin gorusleri ortaya cikti ve dediler ki: Kuran bir manadir. Bu inen ise, Kuran'in hikayesi ve ibareleri ve Kurana delalet eden seydir.

(yine Kullabi'ler) Dediler ki: Su anda elimizde okunan Kuran sayili ve ardardadir. Allah'in sozunun sayili ve ardarda olmasi imkansizdir. Oysaki Kuran sadece bir seydir...

(imam Zehebi soyle devam eder:) **ve sonrada bu gorus cok cogaldi ve genisledi. Bu konudaki bu gorusu kabul ettigimiz zaman, (Kuran ve kelam vb. gibi seyler hakkında) degisik ve garip gorusleri kabul etmek gerekti.**

Allah'a yemin ederim ki bu konuda bu seyleri terk etmek ve birakmak Iman'dandir.(11.clt. 511.s.)

Derim ki: Iste imam Zehebi, burada cok acik ve net bir sekilde Kuran'in hepsinin Allah'tan oldugunu ve dogru gorusun imam Ahmed'in ve Buharinin vb. gorusleri oldugunu aciklamistir. Kelamcilarin goruslerinin zayif ve dogru olmayan bir gorus oldugunu acikca belirtti. Uzunca imam'in sozune bakmak isteyen kitabini muracaat edebilir. Bu konuyu mukemmel bir sekilde aciklamistir. Hafız Zehebi'nin hocasi ve ilim arkadasi ibni Teymiyye gibi kelamcılara karsi dusmanligi bilinen bir seydir. Bu meseledeki Kitaplari en onemli şahiddir.

Imam Abdullah bin Mubarek, taha suresinin basindan altmis ayet okur ve soyle der:

Kim bunun yaratildigini soylerse iste o kisi kafir olur(ibni Et-taberi ihticac edilecek kuvvette bir sened ile zikretmistir. El-akidetü es-selefiyye fi kelami rabbi el-beriyye adli eser muracaat edilebilir. Arapca baskisi ile 247.s.).

Derim ki: Kelamcilar ise; okuduqumuz Kuran'in manasi hariç her sey yaratilmistir diyorlar.

Imam ibni Mubarek'te okuduğu ayete hangi sekilde olursa olsun "Yaratilmis" diyeni tekfir etmistir. Kullabi'ler ise; imam ibni Mubarek'in okuduğu ayetin seslerinin ve harflerinin yaratildigini iddia etmislerdir. Boyllelikle Kullabi'ler imam ibni Mubarek'e gore kafir ve Murted olmuslardir. Gunumuzde olan Es-ari'ler ve Maturidi'ler bu gorus uzere olduklari muddetce -imam ibni Mubarek'e ve bütün müslümanlara gore- Kafir olmuslardir.

Beyhaki **Esma se Sifat**'ta ve imam El-Hallal **Es-sunne** adli eserinde imam Ahmed'den **sahih** senedle uzun bir rivayet zikretmislerdir. Bunun icinde imam Ahmed ile imam Ebu talip arasinda gecen bir olay vardir. Imam Ahmed soyle der: **Kuran nasil tasarruf olunursa olsun, yaratilmis degildir.**

Ayrica imam Ahmed **Er-Raddu ala El-Cehmiyye** adli eserinde bu konudaki suphelere cevap vermistir.

Iste buradanda, arapca olan Kuran'in yaratilms olmadigini soyledigini goruyoruz. Buda kelimcilerin karallarina cok acikca muhalftir.

Imam Mufessir ibni Cerir Et-Taberi; Allah'in konuşmasinın duyulan bir ses oldugunu zikretmistir. Bu konuda Allah'in sesi olduguna dair sahabe'lerden Eser'ler rivayet edip ikrar etmistir. (mesela; şura suresi'nin 51. Ayet'inin tefsirine bak / Sebe suresinin 23.ayetne bak). Yine Sarihu Es-sunne adli eserinde Kuran'in nasıl okunursa ve nereye yazılırsa ve hangi şekilde olursa; onun(Kuran'in) Allah'in sozleri oldugunu soylemistir. Buda Kullabi'lerin akidesinin tamamen tersinedir.

Seyhulislam El-heravi **Zemmeulkelam** adli eserinde soyle demistir:

Ahmed bin Hamza'yı şöyle derken işittim: Taberistan'da bir kişi için meclis kuruldu(insanlar toplandı ve o kisiyi sınava tabi tutmak istediler). O kisi geldi ve Minber'e oturdu. Sonrada ona Kuran'in harfleri hakkında sordular. Oda(Kuran'in harflerinin Allah'in sozleri olup yaratılmadigini) inkar etti. Bunun üzerine o kisiyi öldurene kadar dovduler.

Derim ki: Iste Kuran'in harflerinin Allah'ın kelami olmadigini soylemesi üzerine Hadis Ehli o kisiyi öldürdü. Buda Hadis Ehli'nin Bidat'cılara karşı çok sıkı tutumunu göstermektedir.

Imam El-heravi aynı eserinde soyle demistir: Ahmed bin Ebi Nasr'ı(büyük tasavvuf alimi) soyle derken işittim; Muhammed bin Huseyn Es-Sulemi'yi "Kullabi'leri" lanetlerken gorduk.

Ahmed bin Ebi Nasr o kadar sunnete duskunmus ki, Cami'de Es-ari'lerin oturduğu yerde oturmazmis. Nasıl ki bunu imam Heravi aynı eserinde direk bu imamdan nakletmistir.

Buyuk "Allame" **Yahya bin Ammar** Es-ari'lerin ve Maturidi'lerin itikadi üzerine olanları lanetleyip tekfir ederdi. Nasıl ki bunu imam El-Heravi defalarca kendisinden işitmisti.

Imam Yahya soyle derdi: "Eger onu(Kullabi'yi, veya Es-ari'yi, veya Maturidi'yi, Kuran hakkında) soyle derken işitti isen; (o Kuran) kagıttır ve üzerine yazılan yazılardır(anliyamadığım bir kelime zikretmis. Onu çeviremedim.), iste bil ki (bunu diyen kisi) Zındık'tır".

Derim ki: Imamin kasd ettigi; Kuran'in harflerinin ve seslerinin yaratilms olduunu iddia eden kisi, Kuran hakkında "Bu sadece yazılardan ibaret, asil Allah'in kelami bu degil" gibi sozler soylerdi. Imam yahya'da bu fikirdekileri tekfir etti.

Imam Heravi'nin babasinin hocalarından olan imam Ebu Said Et-Talakani'ninde Kullabi'leri lanetledigini babasından nakletmistir.

Yine (imam Heravi) kendisi hocasi olan imam Ahmed bin Hasan El-Hamusi'nin, Es-arileri lanetledigini isitmistir. Bunuda **Zemmulkelam**'da kayit altına gecirdi. Bu imami, imam Zehebi Tarihu El-islam adli eserinde hararetle ovmustur(9.clt. 384.s. / **Zemmulkelam**'dan naklettigim nakillerin hepsi kitabın içindeki dokuzuncu tabaka'dan alıntılardır.).

Derim ki: Bu imamların Mutekellimleri tekfir etmelerinin en büyük nedeni de "Kuran'in harflerinin ve seslerinin yaratilms" olduğunu iddia etmeleridir. Nasıl ki bu imamların eserlerini okuyan kisi bu hakikati görebilir.

Imam Ebu El-Abbas Ahmed bin Muhammed En-Nehavendi, **Mutekellimlere hep inkar eder, Es-ari'leri tekfir ederdi**(Sekizinci tabaka'ya bak. Burada **Zemmulkelam**'dan yapılan nakiller bitmistir).

Buyuk imam Allame Hafiz Lalekai "Serhi usulu itikadi Ehli sunnet" adli eserinde; Kuran hakkında su kurallari zikretmistir.

"Allah c.c. Kuran ile hakiki bir sekilde konusmustur".

"Kuran hakikati uzerine Allah'in kelamidir(sozleridir)".

"Kuran ne (Allah'in sozlerinin) hikayesidir. Nede (hikaye) Kuran'in ibaresidir(yani; Kuran'in ibaresi -harfleri ve ses vb.- Allah'in sozlerindendir.).".

Imam bu kurallari zikrettikten sonra soyle demistir: "**Bunun disinda kim bir sey derse, iste o kisi Kafir'dir. Dalalet uzerindedir. Dalalete surukleyicidir. Bidat sahibidir. Ehli sunnet ve Cemaatin gorusune muhalefet etmistir**"(2.clt. 43.s.).

Yine imam Abdussatir bin Abdulhamid bin Muhammed bin Ebi Bekir El-Makdisi, **Es-ari'leri tekfir ettigi nakl olunmustur**(Zeylu tabakatu El-Hanabile, yazarı Hafız ibni Recep El-Hanbeli 1.clt. 303.s.).

Imam Allame Abdullah bin Ahme bin Muhammed El-Makdisi "El-Munazaratu fi El-Kuran" adli eserinde "Es-ari'leri ve Zindıkları" aynı

mertebeyle koymustur. Bununla birlikte "Onlar (Es-ari'ler) hic suphesiz Zindik'tirlar" demistir(50.s.).

Imama Allame Abdulvehhab bin Abdulvahid bin Muhammed El-Ensari El-hanbeli "Er-Risaletu El-Vadiha fi Er-raddi Ala Es-Esaira" adli eserinde Es-ari'leri "Allah'in dusmanlari" diye vasfetmistir(1.clt. 469.s.). Allah'in kelami hakkinda itikad ettikleri bu inancin Yahudi ve Haristyanlari inancindan daha beter oldugunuda zikretmistir(1.clt. 481.s.). **sozlerinin kufur oldugunuda zikretmistir**(1.clt. 507.s.).

"Imam" "Allame" "Selefin buyuklerinden olan" "Ahmed bin Hanbel'in hocasi" Ali El-Medini -minberde iken- soyle demistir:

Kim kuran'in yaratildigini iddia ederse kafir olur.

Kimde Allah'in(Ahirette) gorulmeyecegini iddia ederse kafir olur.

Kimde Allah'in Musa ile Hakiki bir sekilde konusmadigini iddia ederse Kafir olur(Imam Bagdadi "Tarihul Bagad" adli eserinde kuvvetli ve Sahih bir sened ile zikretmistir. 11.clt. ilk sayfalar bak, veya 472.s. bak / Imam Zehebi'de Siyeri Alami En-Nubela adli eserinde nakletmistir.).

Derim ki: Elbette cezmen ve kesin bir sekilde bilmekteyiz ki; Mutekellimler Allah'in hakiki bir sekilde Musa a.s. ile konustugunu inkar etmekte.

Ben burada Mutekellimlere reddiye yapan ve onlari sapikliklari ortaya cikan butun alimleri zikretsem bu eser cok uzar. Sadece ornek olsun diye bazilarini zikrettim. Umulurki hidayete erirler.

IMAM AHMED'IN ACIKCA IBNI KULLAB'IN GORUSUNU KABUL ETMEDIGINI ONUN ASHABI NAKLEDİYOR

Imam Hakim tarihinde **sahih** senedle, ibni Teymiyye Mecmu El-fetava'daki bir risalesinde sunu zikrederler:

ibni huzeyme ibni kullab'in gorusune meyillilerden birisi geldi ve soyle sordu: Ey imam, sen bizim mezhebimizden neyi inkar ettiinde ondan geri donelim?

ibni huzeyme soyle cevap verdi: Sizin Kullabi mezhebine meyletmenizdir. Ahmed bin Hanbel, Abdullah bin kullab ve Haris el-

Muhasibi gibi onun(Kullabi'nin) ekolunde olanlara karşı en sert olan kişilerdendi.

Yine Şeyh El-esari **ibane**'sinde imam Ahmed'in su sözünü ikrar ederek nakletmiştir:

Bizler asla elimizde olan Kuran hakkında(Bu Kuran'ın her yonu ile yaratık olmadığında) **hiç bir şüphe etmeyiz. Onda Allah'ın isimleri vardır. O Allah'ın ilmindendir. Kim de Kuran'ın yaratıldığını soylerse iste o kisi bizim itikadımıza göre Kafirdir**(El-ibane 87.s.).

Derim ki: İşte Şeyh Eşari bile günümüzün eşarilerini tekfir etmektedir.

Iste burada imam Ahmed'in bizim elimizde olan Kuran hakkındaki sözüne dikkat edelim. Elimizde olan Kuran arapcadır ve her yonu ile yaratılmamıştır. Şeyh Es-ari'nin ikrar ettiği ve imam Ahmed'den naklettiği bu söz, acıkca Kuran'ın içinde bulunan harflerinde yaratılmadığına delalet etmektedir. Bu dedigim çok nettir. Bunu inkar edenide tekfir etmişlerdir. Kelamcılar ise elimizdeki Kuran'ın yaratılmış olduğunu soylemektedirler.

Ayrıca bu konuda büyük ehli sunnet imami olan ibni Huzeyme'nin kelamcılarla sert carpismaları olmuştur. ibni Huzeyme'de her yere: **Allah konusandır. Isterse konusur. Isterse susar yazdirmistir.**(Seyhulislam Ebu ismail El-ensari'nin **Menakibu el-imami Ahmed** adlı eserini muracaat edin).

Imam **Hallal** soyle demistir: Ebu bekir El-Merruzi bize haber verdi, dediki: Ebu Abdullah'a(Ahmed bin Hanbel'e) soyle denilirken isittim:

Abulvehhab konustu ve soyle dedi: Kim Allah'ın Musa a.s. ile ses ile degil de ses olmadan konustugunu soylerse, iste o kisi Cehmi'dir. Allah'ın dusmanidir. Islam'ında dusmanidir.

Bunun uzerine Ebu Abdullah(Ahmed bin Hanbel) gulumseyerek soyle dedi: **Ne kadar guzel bir sey soylemis. Allah onu affetsin**(Es-sunne, goruldugu gibi Senedi kuvvetlidir.).

Derim ki: Imam Ahmed'in kabul ettiği bu sözde acık bir şekilde Allah'ın Musa ile ses konustugu, bunu inkar edeninde kafir olacağı gecmektedir. Mutekellimlerde bunu inkar etmişlerdir. Mutekellimler Allah'ın ses le konusmadığını, halbuki sesin Allah'tan cikmadığını iddia etmişlerdir. Buda Selefin alimlerince kufurdur.

Imam Muhammed bin Ebu Yala bin Ferra El-Hanbeli (Ibtalu Et-tevilat adlı eserin yazarinin oğlu) **Allah'ın konusmasının ses ve harf ile oldugunu,**

Kuran'in heryonu ile Allah'in kelamindna ibaret oldugunu
zikretmistir(El-Itikad, bu eser kendi eseridir. 24-25).

ALLAH'IN KELAMI HAKKINDAKI IBNI TEYMIYYE'NIN SOZLERI

Imam ibni teymiyye, bu konuya cok onem vermis ve bu konuda cok fazla konusmustur. Boylelikle sadece misal olarak bir kac tane sozunu zikredelim.

Soyle demistir:

...ve demislerdir ki (yani selefi salihin) ; **Allah'in kelami yaratilmamistir.**
Ondan basladi (ondan cikti) ve ona donecektir.

... Bu yuzden selef ise soyle dedi: **Allah'in kelami Allah'tandir. Onun kelamindan hic bir sey yaratilmis degildir.**

... Onlardan(Selef'ten) hic biri Allah'in kelaminin(kelamcilarin dedigi gibi) bir manadir, zati ile kaim oladir, buda tevatir ve incildir demediler.
Onlardan hic biri Allah'in konustugu sesin ardarda olmadiginida soylemediler. Nede Allah'in kelaminin ayni anda birlikte oldugunu ve eski oldugunu ve Musa'nin duyugu ses'in eski ve ezeli oldugunu soylemediler.

... Suphesiz ki soyle dediler: Allah ses ile konusuyordur. O(Hadislerde gectigi gibi) ses ile nida eder ...(Es-Safediyye).

Yine soyle demistir:

... Sehl bin Abdullah ise; Kuran'in hepsinin, harfleri ve manasi ile Allah'in kelami oldugunu soyleyenlerdendir.

... Ebu bekir bin ishak el-Kelabazi, **Et-tearruf fi mezahibi et-tesavvuf** adli eserinde; Haris el-Muhasibi ve Ebu el-Hasen bin Salim'den **Allah'in ses ile konustugunu soylemelerini** nakletmistir...(El-istikame).

Derim ki: Eger Sened'leri Sahih ise, o zaman bu kisilerin eski goruslerinen donduklerini ve hakki bulduklarini gostermektedir.

Yine soyle demistir:

... Imam buhari "Halku Efali El-ibad" adli eserinde soyle demistir: ... **ve bunda da Allah'in sesinin yaratiklarin sesine benzemedinin delaleti vardir, cunku Allah'in sesini**(hadislerde oldugu gibi) **yakindaki nasil duyarsa**

uzaktakide o sekilde duyacaktır. Buda sadece Allah icindir... (El-akidetu el-Asfahaniyye / imam ibni Teymiyye'nin imam Buhari'den naklen zikrettiği bu delil, basili olan imam Buhari'nin "Halku Efali El-ibad" adli eserinde de gecmistir.).

Yine soyle demistir:

Buyuk Sunnet imamlari olan; Ahmed(bin Hanbel) ve Buhari ve onun gibileri ve Davud ve onun gibileri ve ibni Mubarek ve onun gibileri ve ibni Huzeyme ve Osman bin Said Ed-Darimi ve ibni Ebi Şeybe ve baskalari; Allah'in meşiet(i) (isteyi) ve kudreti ile konuştugunda ittifak etmislerdir. Onlardan hic biri Kuran'in eski oldugunu soylememistir.

Bu soz ilk olarak ibni Kullab ile meşhurlaşmıştır. **Imam Ahmed'de Kullabilerden sakindirirdi.** Haris el-Muhasibi'yi hecretmeyi (onunla konusulmamsi ve gorusulmemesini) emretti. Cunku o onlardandi (yani kullabilerdendi). Haris'in Kuran hakkındaki Kullabi gorusunden dondugude zikredilmistir. Tovbe ettikten sonra; Allah ses ile konusuyor dedigi zikredilmistir (Mecmu El-Fetava 5.clt. 533.s.).

Yine soyle dedi:

Ebu Bekir El-kelabazi dediki (Imam ibni Teymiyye' kitabindna nakil yapmaktadir) : **Sufilerden bir grup ise soyle dediler: Allah'in kelami harf ve ses iledir.**

Yine soyle dedi:

Ibni Kullab ve onun takipçileri haric, hic kimse Allah'in ses ile konusmasini inkar etmemistir (Mecmu El-Fetava 6.clt. 528.s.).

ALLAH'IN HARF VE SES İLE KONUSTUGUNU ZIKREDEN ALİMLER

Imam ibni Teymiyye Mecmu el-Fetava'daki; **Kuran Allah'in kelimidir, harf ve ses ile midir?** Sorusunun cevabındaki risalesinde soyle demistir:

Kuran'daki kelimeler ve kelimelerin harf ve ses'le midir, yoksa muhtes olan harf ve ses'le degil midir? İste (hicri olarak) uc yuzuncu yillarda bir olay olmustur ki; bu olay dort yuzuncu yillardan sonra cokca yayilmistir. Cunku Ebu said bin Kullab sonrada Ebu el-Hasan el-Esari vb. Allah'in sifatlarinin varligi ve Kuran'in yaratilmadigi hakkında Mutezile'ler ile munazaralar yapip tartistiklerinde, baktilar ki bu meselede onlari yenmek icin Kuran'in kadim (eski) oldugunu soylememiz gerekiyor. Eger kadim (eski)

ise kesinlikle bir mana ve Allah ile kaim olması gerekir. Nasıl ki ilim sıfatı gibi mesela.

Bunada(bu fasid inanclarinin uzerine) Allah'in ne ses, nede bir Lugat ile konusmadigini, ister eski olsun ister eski olmasin konusmadigini eklediler.

Bunuda soylemelerinin nedeni; Allah'in sonradan havadis ile alakasi olmadigini iddia etmelerinden kaynaklanmistir (boylelikle derler ki; Allah istedigi zaman konusmaz. Sadece ezelde konusmustur. O kadar. Bir daha asla konusmaz. Bu nedenden cogu kelamcilar cogu sıfatları tevil etmislerdir). **Bu sozleri ile Muslumanların cumhurundan olan Hadis ve Fikih ve Kelam ve Tasavvuf ehillerine muhalefet etmislerdir. Bu ulemanın istinbatları degışsede, bu konudaki (Sahih ve Sabit) eserler**(Hadisler ve Sahabe ve Selef sozleri) Allah'in ses ile konusmasına delalet ediyor. **Iste bu nedenle imam Ahmed ve baskaları Allah'in ses ile konusmasını inkar edenlere "Cehmiyye" demislerdir...**(sonrada imam Abdullah'in babası imam Ahmed bin Hanbel'den bu konu hakkındaki sözünü zikrediyor. Bizler onu risalemizin sonuna dogru Kevseri'ye reddiye babında zikredeceğiz insallah).

Bundan sonra, Şeyhulislam Ehli sunnet'in Allah'in ses ile tekellüm ettigini(konustugunu) belirttikten sonra bu konudaki kendi aralarındaki ses konusundaki ve sesin nasıl olduğundaki cuzi ihtilafları zikretmistir.

Sonra soyle devam etmistir:

Sonra Esariler, dört yuzuncu yılların sonlarında **Kadi Ebu bekir El-bakillani** gibileri ortaya cikmaya basladıkları zaman, (Mutekellimler) Allah'in kelam'ının ne harf nede ses nede bir lugat ile olduğunu soylediklerinde, onlara Malik'in ve Şafii'nin ve Ebu Hanife'nin ve çok azda olsa Ahmed'in mezhebindeki Fukahaların bir kısmı bu gorse uyup tabii oldukları zaman, **Ehli hadis ve Cumhuru Ehli sunnet**(yani ehli sunnet'in cogu. Burada Hadis ehlini tahsislemesinin sebebi; ehli Sunnetin disında oldukları manasında degilde hepsinin bu gorse muhalefet etmelerini belirlemek icindir. Oysaki Ehli Hadis, Ehli Sunnet'in ta kendisidir) **bu gorusun Bidat olduğunu soylemislerdir. Iste boyle olunca bunlara muhalefetlerini aciklamak için, Ehli sunnet'ten bir kısım** (imamlar ve alimler, ve onları takip eden herkes) **Allah'in harf ve ses ile konustugunu soylemistir.**

Derim ki: Iste imam ibni Teymiyye'nin bu sozu gercekten cok guzeldir. Cunku burada nasil bazi Ehli sunnet'ten olan bir kisim ulemanin Allah'in sesi hakkında neden "Harf ve ses'tir" demelerinin nedenini aciklamistir.

Iste bundan sonra bazi sapiklar; bazi ulemanin Allah'in sesine "harf ve sestir" demelerine nasil kizabilirler ki?

Ehli sunnet'in en onemli kurallarından birisi olan kurali bilmiyorlar mi?

Ehli sunnet; Kuran ve sunnet dışında Allah'in sıfatları hakkında hic bir sey konusmazlar. Ama bazi bidatcılar eger Allah'in sıfatlarının manasını degistirmeye kalkarlarsa, iste bu zaman sadece Allah'in sıfatlarını degistirmeme amacı ile supheleri defetmek için bazi ziyadeler kullanabilirler.

Nasil ki eger birisi ciksa ve dese "Allah goruyor, ama onun gormesi sadece ilmidir. Onun disinda eger goruyor ise insanlara benzemiş olur. Boylelikle Allah sadece ilmi ile gorur." Iste eger birisi boyle derse biz de bunun karsisinda; "Hayir, Allah kesinlikle herseyi gorur" deriz. "Onun gormesi onun ilminin ta kendisidir demeyiz". Cunku gormek ve bilmek arasında her akil sahibi için fark vardır. Boylelikle "Allah hakiki bir sekilde gorur" deriz. Halbuki eger birisi yukarida zikrettigim sapıkliligi ortaya koymasa idi, bizim "Allah'in gormesi ilmi degildir." Gibi sozleri kullanmamizin bidat olması gerekirdi. Ama madem ki sapik firkalar bidatlarını sokmaya gayret gosteremis, bu durumda bizler de onların bu sapikliklarını ortadan kaldirmak ve Allah'in sıfatlarını aciklamak ve beyan etmek adına bazi aciklamalarda bulunabiliriz.

Iste bu tafsilat; Kuran'da ve Sunnet'te gelmese bile bizler sadece Allah'in gorme sıfatını inkar etmemeleri amacı ile bazi ziyadeler ile aciklarız. Iste Allah'in görmesinde durum nasil ise; Allah'in konusmasında da durum ayni sekildedir. Ne zamanki birileri cikip "Allah'in konusmasının ezeli olduğunu ve harflerin ve seslerin ve lugatların boylelikle Kuran'in ezeldaki manası olduğunu, binin disinda Kuran'in her yonu ile yaratılmak olduğunu" soyledikleri an, işte Ehli Sunnet uleması bunun karsisinda ciddi bir tavir alarak; "hayir, suphesiz Allah her sekilde tekellum eder(konusur) , seslede harflede" demislerdir.

Anlayamayanlar için bir tane daha aciklama yapalım:

Eger birisi Allah'in gormesinin sadece bilmesi olduğunu iddia ederse, deriz ki: kör bir kisiyi korlukten cikaran seyin gorme olduğu gibi, eger sen Allah'in gormesinin bilmesinden bir farkı olmadığını soylersen Allah'i kör vafına koymuş olursun. Buda sıfatları tam ve eksiksiz olan Allah için imkansızdır. Boylelikle Allah gorendir ve ilim sahibidir.

Ayni sekilde Eger biri Allah'in konuşmasının sadece mana ile olduğunu soylerse, deriz ki: Dilsiz ve konusamayan kisi ile konusan kisi arasındaki fark; kisinin konusmasıdır. Yani harfler ve sesler ile konusmasıdır. Sen eger Allah'in konusmasının sadece mana ile olduğunu soylersen, bil ki bir dilsiz de o zaman bir konusan ile ayni sey sayılır idi.

Cunku dilsiz ve konusamayan kiside mana ile konusur. Harfler ve sesler ile konusan dilli kiside mana ile konusur. Boylelikle sizler aslinda Allah'in konustugunu inkar etmis olursunuz. Cunku dili olmayan ve mana ile konusabilen, ama ses ve harfler ile konusamayan bir kisiye bizler konusuyor demiyoruz. Ama sizler Allah'in sadece mana ile konustugunu soyleyip Allah'in bu sekilde konustugunu ve konusan oldugunu soyluyorsunuz. Bu da imkansizdir.

Boylelikle aslinda Allah'in –haşa- konusamayan oldugunu soylemis oluyorsunuz. Boylelikle kafir oluyorsunuz. Iste eger bunlari anlarsak Allah'in her yonden konustugunu; yani mana ve ses ve harf ile konustugunu soylemek gerektigini anlamis oluruz. Cunku zaten konusmak bu sekilde olur. Yani konusan ve konusmayan Şeyin arasini ayiran Şey ses ve harf ile konusmaktir. Bununla birlikte hic bir Şeyin Allah'a benzemediginide unutmamak lazim. Iste meselede bu sekildedir. Aslinda meseleyi anlamak icin cok fazla misaller verilebilir. Ama bu kadarinin yetecegini saniyorum.

Boylelikle ibni Teymiyye'nin harf ve ses'ten neyi kasd ettigini simdi anlamis oluruz. Bazi sapiklarinda imam ibni Teymiyye'nin "Allah'in Ses ve Harf ile konustuguna dair zikrettiği sozlerini nasilda sozlerinin maksadini tahrif ederek manayi degistirdiklerini anliyoruz. Bu sozu kufur ile itham etmelerinin ne kadar buyuk bir iftira oldugunu goruyoruz. Bu sozu soyleyenlere tovbe etmedikleri muddetce Allah'in huzurunda hakkimizi helal etmiyoruz. Cunku Ehli sunnet ulemasini bu kadar kolay bir sekilde kufur ile itham etmek basit bir olay degildir. Asil kendileri kafirken, nasil oluyor da gercek müslümanlar olan Ehli Sünneti kafir yapabilirler? Nasil oluyor da Peygamberimiz s.a.v. Allah ses ile konusuyor derken, Allah'ın böyle konustuğunu soyleyenler kafir olabilirler?

Bu ancak sapkınlıktan başka bir Şey değildir.

Imam ibni Teymiyye'nin talebesi Hafız Zehebi soyle demistir: "**Kuran; Harfleri ve manasi ile Allah'in kelamidir**"(Siyeri Alami En-nubela 13.clt. 101.s.).

Imam Allame Ebu Hamid El-isfirayini "**kuran'in icinde bulunan harflerin yaratildigini iddia edenin kafir olacagini soylemistir**". Imam Isfirayini, bu zikrettiği itikadini imam Şafii'ye ve butun Safii'lere nisbet etmistir. (bunu imam Abdulmelik bin Muhammed El-Kurhi "**El-fusul fi El-usul**" adli eserinde Ebu Mansur Muhammed bin Ahmed bin Suayb adli imamdandan, oda direk imam Isfirayini'den zikretmistir. Zikrettigim Ebu mansur, imam Isfirayini'nin yakin arkadaslarindan oldugu ve nakillerinin kabul oldugu alimler arasinda bilinmektedir. Mesela: Hafız ibni Kesir'in El-Bidaye ve En-nihaye'sune bak. 15.clt. 695.s. Hicr bsk. / Imam Semani'nin El-Ensab'ina bak. 1.clt. 106.s. / Seyhulislam ibni Teymiyye bu sozunu **Deri tearudu El-akli ve En-nakl** adli eserinde nakletmistir. Unutulmaması gerekir ki iki tane isfirayini adında alim vardır. birisi Ehli sunnet imamıdır. Diyeri ise

Mutekellimlerdendir. Kisaca: Ebu Hamid El-isfirayni; Ehli sunnet imamidir. Ebu Muzaffer El-isfirayini Mutekellimlerdendir.).

Imam ibni Haddad Es-Şafii'de Kuran'ın harflerinin ve seslerinin yaratılmadığını ve hepsinin Allah'ın kelami ve sözleri olduğunu zikretmiştir(İctimail Cuyusul İslamiyye, yazarı imam ibnulkayyim. 104.s.).

Derim ki: Selef'ten gelen "Allah ses ile konuşur" kuralı; zaten Allah'ın konuşmasının ses ve harf ile olduğunu göstermektedir(Bunu Imam Abdullah, babası imam Ahmed bin Hanbel'den direk isitmiş, bu dediginide Es-Sunne'de zikretmiştir.). Çünkü Sesin olması için harflerinde olması gerekir. Duyan kişi sesi harfler ile duyar. Ayrıca Kuran'da hem sestten hemde harften oluşmaktadır. Hepsinde Allah'ın kelami ise; harflerinde Allah'ın kelami olması gerekir. Yine selef'ten gelen "Kuran her yönü ile Allah'ın sözüdür" kuralıda; Kuran'ın hem harflerinin hemde sesinin Allah'ın sözleri olduğuna delalet etmektedir(Bu Kuralı imam Ahmed'den sahih bir sened ile ricvayet edilmiştir. "Siyeri Alami En-Nubela" 11.clt. 291.s.). El-Hasıl; Bu konuda ne selef, nede Selefin menheci üzerinde gidenler ihtilaf etmemişlerdir.

ALLAH'IN KONUŞMASI İLE ALAKALI SELEF'TEN GELEN ÖNEMLİ BAZI SÖZLER

Şam'ın imamı Hisam bin Ammar'ı, bazı kişiler onun ağızdan çıkan Kuran'ın yaratılmış olduğunu söylediğini iddia etmişlerdir. İmama atılan bu iftira kendisine ulaşınca zaman çok kızmış ve şöyle demiş:

Kuran Allah'ın kelamıdır. Kimde Allah'ın kudretinin ve İzzetinin yaratılmış olduğunu soylerse o kişi kafir'dir.

Ardından ona şöyle soruldu: Ağızımdan çıkan Kuran yaratılmış diyen hakkında ne dersin?

Dediki: (Deki o Allah birdir, o Allah Samed'dir)(İhlas suresi 1-2.ayetler) taki surenin sonuna kadar okudu. Sonrada şöyle dedi: **Benim bu okudugum Allah'ın kelamıdır**(El-uluv, Senedide Sahih'tir.).

Derim ki: iste bu imam ağızdan çıkan Kuran'a yaratılmış diyenlerin manayı yanlış yere sarfetme ihtimali olduğu için öyle demenin doğru olmadığını belirtmiştir. Bu nedenle dikkat edilirse; ağızdan çıkan Kuran yaratılmış demenin ne demek olduğunu açıklamamıştır. Halbuki o okuduğu şeylerin yaratılmış olduğunu iddia edenin doğru bir şey söylemediğini açıklamıştır. Sozu çok net ve açıktır.

Imam El-Heravi soyle demistir: Muhammed bin Abdullah Ebu Abdullah El-buhari'yi soyle derken isittim: Sufi soyle demistir: Ebu Talib El-halavini'yi soyle derken isittim:

Ebu Abdullah El-hannati El-esari, Ebu El-abbas El-kassab El-amili'nin yanina geldi. Ebulabbas'ta Es-ari'ye bir Kuran'a dogru isaret etti ve soyle dedi: (Kuran'in) uzerine otur.

Es-ari'de soyle dedi: Ey hoca? Kuran?(nasil ustune oturayim?) Iste bunun uzerine imam Ebu El-abbas soyle cevap verdi: **Sizler bunun(Kuran'in) Kagit ve Murekkep'ten olustugunu soylemisyor musunuz?** (Zemmulkelam, kitabın dokuzuncu tabakasına bak).

Derim ki: Burada imamin kasd ettigi; Es-ari'lerin elimizdeki Kuran'in yaratılmış olduğunu iddia ettikleri için, onların görüşlerinin fasid olduğunu açıklamaktır. Yani imam sunu demek istiyor: Sizler elimizdeki Kuran'in Allah'ın kelami olmadığını iddia ediyorsunuz. O zaman ona neden saygı duyuyorsunuz ki? Sonuçta o Allah'ın sözleri değil. Allah'ın sözleri sadece manadır.

Iste sadece bu delil bile bu görüşün doğru olmadığına yeterlidir.

Imam Berbahari; "Allah'ın Hz. Musa ile direk kendisi ile konustuguna iman etmeyip, baskası ile konustugunu iddia edenin kafir olacağını" soylemistir(Serhu Es-Sunne).

Derim ki: Mutekellimler ise Allah'ın sesi olmadığını iddia ederek Musa ile Allah'ın konuşmasını kabul etmeyip, Musa ile havada veya ağacın olusan sesin konustugunu iddia etmişlerdir. Buda imam Berbahari'ye ve bütün ehli sünnet ulemasına göre, yine bütün müslümanlara göre kufurdur(Nasıl ki bu sapık görüşü Ebu El-Leys Es-Semerkandi soylemistir. Bunu Beyadi "Isaratu El-Meram"da nakletmistir. / veya Et-Temyiz fi beyani enne mezhebi el-Esairati leyse ala mezhebi Es-selefi el-aziz adli esere bak 164.s.). Hatta Beyadi "Isaratu El-Meram"da sesin ve harflerin ağacın yaratıldığını iddia etmiştir!!

Yine Imam ibni Betta El-Ukberi r.h. "El-ibane" adli eserinde "Allah'ın musa'yla a.s. Ses ile vasitasız bir şekilde konustugunu inkar edenin **kafir olacağını**" zikretmistir(2.clt. 306.s.). En doğrusunu Allah c.c. bilir.

KELAM KELIMESİNİN ARAPCA'DA LUGAT YONUNDEN NEYE DELALET ETTİĞİ

SADECE BU YÖNDEN KELAMCILARIN GORUSUNUN ARAPCA USULLERINE UYMADIGININ İSBATI

Imam ibni faris soyle demistir: **Kelam, anlasilan bir nutuk ifade eder...**
Dersin ki: Onunla konustum (kellemtuhu)... (Mucem mekayisu El-Luga.
5.clt. 131.s.)

Imam El-Acurrumi, **El-Acurrumiyye** diye bilinen arapca metninin basinda
soyle der: **Kelam faydali iki kelimedenden olusan, arapcadan olusan bir
lafizdir.**

Lugat alimi ibni malik "Elfiyye"sinde soyle diyor:

Bizim arapcada kelamimiz: faydali lafizdan olusandir.

Elfiyye'sini şerh eden ibni Akil bu tarife bazi şeyler ekliyerek soyle diyor:

Kelam; faydali lafizdan ve sonunda durulabilecek (yani mananın
tamamlanacak) **bir seyden olusur.**

Imam Es-Siczi Risalesinde soyle diyor: **Allah'in yaratiklari yarattiktan
sonra, degisik olmalarina ragmen, butun insanlar arasinda; kelam'in
manasinin harf'ten ve ses'ten olusmasinda ihtilaf yoktu. Taki Ibni
Kullab ve El-kalansi ve Eş-ari çıkana kadar...**

Imam Allame **Es-Sem-ani** "Kavatiu El-Edilleti fi Usuli El-fıkıh" adli
eserinde Es-ari'lerin Kelam hakkındaki goruslerinin yeni dogdugunu ve
onlardan once bu dediklerini kimsenin demedigini zikretmistir(1.clt. 49.s.
Darul kutubul ilmiyye bsk. / baska bir bsk. 1.clt. 80-81.s.).

Imam Allame Ebu Kasim ismail Et-Teymi soyle demistir:

**Arap lugatçıları icma etmislerdir ki; Seslerin ve Harflerin olmadigi
kelam(konuşma-söz), gerçek manada Kelam degildir**(El-Hucce fi Beyani El-
mehacce 1.clt. 433.s.).

Iste bu gecmislerden sunlari anladik: Kelam ancak lafiz ve mana ile olur. Arap dilinde
bu konuda hic bir ihtilaf yoktur.

Kuran bu arapca kaidesinin(kuralinin) dedigini diyor

Ayrıca burada Mutekellimler susturacak çok güçlü ve önemli bir delil vardır.

Kuran'da Allah c.c. Hz. Musa'nın kavmi Buzaga tapmaya başladıklarında şöyle buyurmuştur:

148 - Musa'nın arkasından kavmi, tutmuş süs takılarından böğüren bir buzağı heykeli edinmişlerdi. O buzağının kendilerine bir söz söylemediğini ve bir yol gösteremediğini görmemişler miydi? Fakat yine de onu tanrı edindiler ve zalimlerden oldular(Araf suresi).

Derim ki: Şimdi ayeti bir kaç kere okuyup iyi inceleyelim. Ayet'in bu bölümüne dikkat edelim: **O buzağının kendilerine bir söz söylemediğini ve bir yol gösteremediğini görmemişler miydi.**

İşte bu ayetten anlarız ki; konuşmak (kelam) sadece ve sadece lafız (ağızdan çıkması) ve mana ile birlikte olur.

Ayrıca Allah c.c. o kavim hakkında neden konuşamayan bir şeye tapıyorlar diye soru soruyor?

Eğer bizde buzağın lafız ve mana ile konuşamaması için tapılmaması gerektiğini anlarsak, şimdi anlarız ki; bizim ibadet ettiğimiz Allah lafız ve mana ile konuşur. Çünkü Allah c.c. konuşamayan buzağa tapanları kinamıştır. Bir ilahın bu kadar eksik olamayacağını açıklamıştır.

İşte bu çok güçlü delillerden birisidir.

Eğer kelamcı derse ki: Ama sen Allah'ı duymuyorsun. Nereden biliyorsun? Veya buna benzer bir soru sorarsa, ona deriz ki: Allah'ı biz duyamasak bile, eğer Allah c.c. kendisinin konuştuğunu söylemiş ise, ondan başka tapılan şeylerinde konuşmadığı için tapılmaması gerektiğini açıklamışsa, anlarız ki; Allah'ın konuşması lafız ve mana ile olur.

Çünkü eğer Allah c.c. buzağ hakkında şöyle derse: Sizin tapitığınız buzağ ezelden mana ile konuşmuş değil ki ona tapıyorsunuz?

Ama böyle bir şey asla demedi. Direk "onun konuşmadığını bildiğiniz halde neden tapıyorsunuz" dedi? Çünkü konuşmadığını görüyorlardı. Böylelikle Allah'ın lafız ve harf ile konuştuğu anlaşıldı.

Yine Allah c.c. şöyle buyuruyor:

4 - Ve "Allah çocuk edindi" diyenleri de uyarsın. 5 - Bu hususta ne kendilerinin, ne de atalarının hiçbir bilgisi yoktur. Ağızlarından çıkan (söz) Kelime ne büyük bir iftiradır. Onlar, yalandan başka bir şey söylemiyorlar.(kehf suresi).

İşte buradada Allah'ın; kelime'nin ağızdan çıkan şeye kullandığını görüyoruz.

Yine soyle buyuruyor:

27 - Onlar Allah'ın sözünün önüne geçmezler. Hep O'nun emriyle hareket ederler(Enbiya suresi).

Buna benzer ayetler coktur.

Bu konuda gelen hadisler hakkında ise; her Muslumanin bilmesi gerekir ki; Allah'in konusmasi hakkında gelen hadisler sahihtir. Bu konuyu Kevseri'ye reddiye verirken ileride zikredecegiz insallah.

Simdi sadece arapca dilinde kelime'nin tarifinin lafiz ve mana'dan olusacagina dair hadislerin hepsinin bu kurala delalet ettigini ve kelim'in sadece mana ifadesi verecek bir tane bile hadis olmadigini soylemek gerekir.

Mesela; Ebu Hureyre'nin meshur hadisinde, Peygamberimizin s.a.v. soyle dedigini soyluyor:

iki kelime vardir ki bunlar dilde kolaydir(yani dil zorlanmadan kolayca bu ifadeleri telaffuz eder). Mizan'da ise agirdir (yani kiyamet gunu sevabi cok fazladir). Rahman icinde cok sevgilidir (yani Allah bu zikirleri cok sever. Iste bu iki kelime ise sunlardir:) , Subhanallahi el-azim. Subhanallahi ve Bihamdih(Buhari ve Muslim ve bir cok Hadis alimi kitaplarinda zikretmislerdir).

Iste burada da acikca Allah Rasulu'nun s.a.v. kelimeyi lafiz ve mana olarak tanimliyor. Bunu her akil sahibi anlar.

Kelamcilar sunu bilsinler ki; Eger Kelam ulemasi ve bilginleri bu konuda hata yaptilar ve küfür işlediler ise, bizler de onların hatalarında ve küfürlerinde onlara tabii olmamamız gerekmiyor. Amacımız hakki bulmak olsun. Taasublucuk veya hoca ne derse pesinden gitmek olmasın. Umulur ki Kelamcılar hidayete erirler ve müslüman olurlar.

Baska br Hadiste Allah rasulu s.a.v. soyle buyurmıştır:

Suphesiz ki Allah peygamberi için s.a.v. istedigini söyler (veya yeniler). Peygamberine soyledigi seylerden birisi ise: Namaz'da konusmayin'dir(Buhari sahihinde muallak olarak zikretmis, ve baskalarida zikretmistir. Senedi Sahih'tir).

Derim ki: Iste bu Hadisin arapcasında "laa tekellemu" ifadesi vardır. Yani; konusmayın.

Iste eger kelam sadece mana ile olsaydi, insan namaz kilarken bir sey dusundugu an namazi bozulurdu.

Iste kelimelerin manasini araplar ve butun insanlar "lafiz ve mana" ile oldugunu bildikleri icin, buradaki kelimeden kasidin lafizla olan kelam oldugunu sahabe ve butun Muslumanlar anlamisti.

Daha fazlasina bakmak isteyen; **El-akidetü es-selefiyye fi kelami rabbi el-beriyye** adli eseri muracaat edebilir. Bu bolumdeki zikrettiğim seylerin cogunu bu kitaptan aldim.

Son olarak: Kelam arapca dilinde sadece ve sadece lafiz ve mana ile birlikte olur. Eger birisi bir cumlede kelam'in sadece lafiz veya sadece mana kasd ettigini soylerse, kesinlikle bu yanlistir.

Eger olursa ancak mecaz ve bir karine ile olur. Ondaki karine getirmesini isteriz. Yani zikredilen kelamin aslinda sadece icinde dusunulen ve harflerden ve seslerden ayri bir kelam olduguna dair karine getirilmesi gerekir. Bu karine; Hem Kuran'a, hemde Sunnet'e, hemde Arap diline uygun olmasi gerekir. Elbetteki mutekellimlerin elinde boyle bir fasid karine bulunmamaktadir.

Mutekellimlerden olanlar; Kuran hakkında nakli deliller olarak bir karine getiremeyecegi icin sadece akli ile delil getirecektir. Bzler ise Mutekellimden olan kisinin aklini, asla ve asla Kuran'in gunes gibi acik olan zahirinin delaletinin onune gecirmeyiz. Boylelikle kelamcinin akıl ile getirdigi delil Ehli sunnete gore bos sayilacaktır.

İbni Teymiyye soyle demistir: **kelam kelimesi eger normal bir cumlede kullanilrsa, lafizida ve manayida birlikte icerir. Eger sadece mana veya sadece lafizi kasd ediyorsa bu sadece bir karine ile olur**(Mecmu el-Fetava).

AGIZDAN CIKAN KURAN YARATILMISMIDIR YOKSA YARATILMAMISMIDIR MESELESİ VE

BU KONUNUN İBNI KULLAB'IN GORUSU İLE BİR BAĞI OLMAMASI

Kullabiler ve Esariler ve bu yol uzere gidenler, zaman zaman kendi goruslerini guclendirmek icin "agizdan cikan Kuran'in yaratilmis" oldugunu soyleyenlere kendi goruslerini dayandirmaya calismislardir. Ama aslinda elbette ikisinin arasinda fark vardir.

Bu iki gorus arasinda fark oldugunun en buyuk delili de tariflerinden anlasilir.

İlk grup diyor ki: Agizimizdan cikan Kuran yaratilmistir.

Kelamcılar ise diyor ki: Gokten inen ve arapca olan Kuran sadece mana olarak Allahın kelamidir. Onun disindaki herseyi yaratilmistir.

Nasil ki imam Zehebi'de bu iki gorus arasinda fark oldugunu aciklamistir. yukarida zikrettigimiz sozleri muaraat edilebilir.

Maalesef bazı eşariler ve benzerleri, ağızımdan çıkan Kuran yaratıktır ifadesinin kendilerine delil olacağını iddia edip, bu küfür olan iğrenç görüşlerini azıcık da olsa kuvvetlendirmeye çalışmışlardır. Ama elhamdulillah Ehli Hadis ve Sünnet ulemasının çabaları karşısında başarısız kalmışlardır.

Simdide kısaca; ağızdan çıkan Kuran'ın yaratılıp yaratılmaması hakkındaki ihtilafın nasıl çıktığına göz atalım.

İmam Ahmed bin Hanbel'in zamanında, Ehli sunnet ile Cehmiyye'ler arasında büyük bir fitne olmuştu.

Ehli sunnet dediki: Kuran Allah'ın kelamıdır ve yaratılmamıştır.

Cehmiyyeler dediki: Kuran yaratılmıştır.

O günlerde cehmiyye kafirleri, bir nebze islam hükümetinden destek almışlardı. Böylelikle sayısını bilmediğimiz kadar fazla alimi hapse alıp taki Kuran yaratılmıştır diyene kadar eziyet ettiler. Kimisini öldurdüler. Kimisi ise eziyete dayanamayarak zorla Kuran'ın yaratılmış olduğunu söylediler. Sonra tevbe edip tekrar istikamete döndüler. Kimisi de Allah'ın üzerlerine sebat verdiği kişilerden oldu ve eziyete göğüs gelerek asla Kuran hakkında yaratılmıştır demedi. İşte imam Ahmed'de bu kişilerdendi.

Bir zaman sonra bu fitne bitti. Cehmiyyelerin bu görüşü ortadan yavaş yavaş kaybolmaya başladı. Ehli sunnet görüşü zuhur etmeye başladı. İslam hükümeti küfürlerle karışmaya başlasa da, İmam Ahmed'in bazı ashabının uğraşılırlı ile tekrardan islam devleti berraklaştı ve necaetlerden temizlenmeye başladı. Ama bu fitneden sonra maalesef, yeni doğan bir fitneye sebep olan bir olay oldu. O da; ağızdan çıkan Kuran yaratılmısmıdır yoksa yaratılmamısmıdır meselesi.

Bu sozu ilk söyleyen kişi ise: Huseyn bin Ali el-Kerabisi adlı kisidir.

Bu kişi "Kuran ağızdan çıktığı zaman yaratılmıştır" sözünü ilk söyleyen kisidir. Bizlere ulaşan bazı rivayetler Kerabisi'nin bu sozu söylemesinin nedeninin su olduğunu aktarır:

Kerabisi bir kitap yazıyor ve kitabın içinde bazı sahabelere laik olmayan sözler söylüyor. Bunun üzerine imam Ahmed bin Hanbel bu adam hakkında kötü sözler söylüyor ve sahabeye yaptığı edepsizliğe karşılık veriyor. Bunun üzerine Kerabisi; "imam Ahmed'in kızacağı büyük bir olay yapacağım" diyor ve ağızdan çıkan Kuran'ın yaratılmış olduğunu söylüyor. **Hatta bu sozu üzerine imam Ahmed'in ona kafir dediği de zikrediliyor** (Siyerü Alami en-Nubela 11.clt. 289.s. / imam ibni Betta El-Akberi El-Ibane'sinde imam Merruzi'den naklen zikretmiştir 5.clt. 344.s. derim ki: Bu sozu imam ibni Betta, Acurri'den, oda Merruzi'den duyma ihtimali güçlüdür. Eger

duyudu ise Senedi cok kuvvetlidir. Tabakatu El-Hanabile 1.clt. 58.s. imam Merruzi'nin "El-Kasas adli bir eseri vardir". buyuk ihtimallede alimler onun bu eserinden bu nakili yapmislar. Boylelikle imam Ahmed'in bu sozunun Sahih oldugunu anlamis oluruz.).

Imam Ahmed'in talebesi imam Merruzi El-**Kasas** adli eserinde imam Ahmed ile Kerabisi arasinda olan aolayi aciklamistir. Kerabisi'nin "Kuran her yonu ile yaratilmamistir. Sadece agizimdan cikan Kuran yaratilmistir. Bunu demeyende Kafir'dir" dedigini zikretmistir. Bunun uzerine imam Ahme'in onu tekfir ettigini zikretmistir(Siyer Alami En-Nubela 11.clt. 289.s.).

Kerabisi'nin "Kuran her yonu ile yaratilmamistir. Agizimdan cikan Kuran haric" demesi; Kerabisi'nin Kullabi'lerden cok uzak ve ayri bir soz dedigini anlamis oluruz.

Imam Ahmed'in Kerabisi'yi tekfir etmesinin nedeni; Kerabisi'nin kendi gorusune muhalefet edeni tekfir ettigi icin olmasi muhtemeldir. Veya bu sözü ile Kuran'ın yaratık olduğunu kasd ettiğini anladığı da muhtemeldir.

Ayrica Kerabisi hakkında ulemanın cogu iyi seyler soylememislerdir. Eğer ağızımdan çıkan Kuran yaratıktır derken, insanların fillerinin yaratık olduğunu değil de, bizzat Kuran'ın yaratıklığını kasd ediyorsa, zaten icmâ ile kafir olmuştur. Ayrica Kerabisi'nin Kelamcılardan olmadığı unutulmaması lazımdır. Ama kelamcılardan etkilendiği kesindir. Zaten böyle çok garip meseleleri ancak kelamcılar soyler. Allah bizleri kelam ilminden uzak tutsun.

Burada imam Ahmed'den gelen bir rivayeti zikretmekte fayda vardır:

Fadl bin iyad dediki: Ebu Abdullah'a (Ahmed bin hanbel) El-kerabisi hakkında sordum.

Yuzu degisti ve soyle dedi:

Bu kisi **Cehmiyyenin** gorusunu **tekrar ortaya cikarmistir**. Allah soyle buyurdu:

6 - Eğer müşriklerden biri aman dilerse, ona aman ver. Ta ki, Allah'ın kelâmını dinlesin(tevbe suresi).

Peki Kuran'ı dinleyen kisi neyi dinliyor?

Peygamberimiz s.a.v. soyle buyurmıştır: O kisi Allah'in sozunu dinleyene kadar emanlıdır(o kisiye eman verilmiştir. Yani o kisi koruma altındadır)(bu hadisi: ...o kisi eman altındadır... şeklinde Ebu Davud'un suneninde zayıf senedle buldum. Ama Kuran'ın zahiri bu ayetin manasının doğru olduğunu gösterir.). **Iste onların belaları** (yani kelamcılardan) **kendi koydukları ve okudukları kitaplardan dolayidir. Peygamberimizden s.a.v. ve Sahabeden olan nakilleri**(hadisleri

ve eserleri) **biraktılar ve bu kitapları okumaya daldılar**(Tarihu el-Bagdad 8.clt. 66.s.).

Yine Ahmed bin Hanbel soyle demistir: **Bisr El-Merris öldü. Simdi de onun yerini Huseyn El-Kerabisi aldı**(bir onceki kaynak. Bisr El-merrisi: Imam Osman Ed-Darimi'nin reddiye verdigi sapik Kafir Mutekellim'dir. Selef ulemasi bu kisinin tekfirinde icma etmislerdir).

Imam Yahya bin Muin'de "**Bu kisinin(Kerabisi'nin) dayak yemeye ne kadar ihtiyaci vardır**" demistir(Siyeri Alami An-Nubela 12.clt. 81.s.).

Imam ibni Recep El-Hanbeli, Kerabisi'nin Hadis ulemasina saldirisini ve yazidig risalelerin icindeki hileleri ve sapmalari "Serhu ileli Et-Tirmizi" adli eserinde aciklamistir.

Imam Abdullah bin Ahmed bin Hanbel babasinda "Agizimdan cikan Kuran yaratilmistir" diyenler hakkında "**Eger bunu diyen konusmayi biliyorsa Cehmi'dir**" dedigini ankletmistir(Siyeri Alami En-Nubela 11.clt. 290.s. / imam Abdullah'in **Es-Sunne** adli eserine bak / imam Ahmed'in bu sozunun iki manasi olabilir. Bir: zikrettigim gibi. Iki: "Eger bunu diyen kelim'i(yani Kelim ilmini) biliyorsa Cehmi'dir". Bu ikinci yaptigim tercumenin imam Ahmed'in kasd ettigi manaya daha yakin oldugunu dusunuyorum).

Derim ki: Iste bizim zamanimizdaki kelimcilerinde eskilerinden bsr çok farkları vardır. Eski kelimcilerin kafir olduğunda selef icmâ etmişlerdir. Muasır kelimciler ise, eski kelimcilerden kat kat daha fazla dinsizlerdir. Zamanımızın mutekellimleri Hadislerden daha fazla uzaklasmalarıdır. Sonrada "bizler Hadisleri sizler gibi anlamıyoruz, halbuki daha ciddi bir şekilde arastirarak manalarını algilayarak anliyoruz" deyip insanları kandiriyorlar.

Bu son zamanlarda cikan Kevseri ve onun talebeleri, belkide tarih boyunca hic yapılmayan seyleri yaptılar ve kelimcileri Ehli sunnet gibi göstermeye çalıştılar. Sahabelere kadar dilleri uzandı. Mezhep taasupculugu yaparak fitnelere sebep oldular... Ben her muslumani kafir Kevseri'den ve onun kafir talebelerinden sakindirmek ile kendimi gorevli hissediyorum.

Ey kardesim; Kuran ve sunnet yolunu takip et. Buhari ve Muslim'i oku. Kurani cokca oku. Bunun disinda sagdan soldan gelenlerin sozlerine cok bakip cok fazla onların sozlerini okuma. Bil ki Allah Rasulu s.a.v. bize Kuran ve Sunnet'ten baska bir sey birakmadi.

Ey kardesim bu risalede bazi meseleleri senin icin uzattiysam bil ki bazi kelim ile kafalari dolanların anlamasi icin ve sonradan cikan Allah'in sozu hakkındaki sozlerin cok fazla olması nedeni ile sahabenin bu konudaki anlayisini belirtmek icin yazdim.

Yoksa kelama dalmayan her musliman Allah'in sozu hakkında ne kasd edildigini cok rahat bir sekilde anlar. Ama kelam ilmi ortaya cok suphe koydugu icin bizlerde bunlara cevap vermek icin buralara kadar geldik. Allah bizleri affetsin.

Imam Ahmed'in r.h. vefatından sonra Ehli sunnet'ten olduğunu söyleyen bazı alimler konu üzerinde iki gorus ortaya cikarmislardir. Kimisi "agizimdan cikan Kuran yaratilmistir" demistir. Ama bununla elbette Kuran'ın yaratık olduğunu kasd etmemişlerdir. Yalnız bu söz, o manaya götürebileceği için, bunu demek bidat çıkarmak ve gereksizce söylenen bir şeydir. Kimiside "agizimdan cikan Kuran yaratılmamistir" demistir. bu iki sozunde dogru ve yanlis manalari vardır.

Elbette bu meseleyi tahkik eden ulema; Bu konudaki ihtlafa aslında lafzi bir ihtilaf olduğunu ve hakikati olmadığını söylemişlerdir.

Yani meselenin aslında bir ihtilaf yok. Ama bazı kelimeler hakkında ihtilaf etmişlerdir. Yani konu ağızdan cikan Kuran'a yaratılmış diyebilirmiyiz, yoksa diyemeyiz meselesi üzerinde gezer. Ama aslında iki sozu soylemekte tehlikelidir. O nedenle doğru olan, İmam Ahmed'in ve müslümanların dediği gibi, Kuran her yönü ile yaratılmamıştır.

Ehli Sünnetten olduğu söylenen bir kaç kişinin, ağızdan cikan Kuran yaratılmistir derse, Kulların fiillerinin ve hareketlerinin yaratılmış olması babından demistir. Yoksa bununla İma Ahmed'in zamanındakilerin dediği gibi Kuran'ı kasd etse, icmâ ile kafir olur. Çünkü Kuran'ın yaratıklığını iddia eden kafirdir. Yalnız bu kişiler başka yonden Cehmiyye'leri ve Kullabileri ve benzerlerini bidata surukleyecek ve kendi goruslerini guclendirecek bir kapi acmis olurlar. İkinci grubun sozu olan "agizimdan cikan Kuran yaratılmamistir" sozune gelince; bunlar ise Kuran'ın manasi ve lafzi hepsi birlikte Allah'tan olduğunu soylemek istemişlerdir. Buda dogrudur. Ama aynı zamanda bunların bu sozude "yaratıkların fiilleri yaratılmistir" kaidesine(kuralina) muhalefet edenlere bir kapi acmis olur.

Yani; "agizimdan cikan Kuran yaratılmistir" diyenlerin sozunu sapitan Mutekellimler sanki kendi sozlerimis gibi kullanip kendi itikadlarını kuvvetlendirmeye gayret göstermişlerdir. Bu da tamamen yalandır.

"Agizimdan cikan Kuran yaratılmamistir" diyenlerin sozunude sapitan bazı gruplar "kulların hareketleri ve fiilleri yaratılmamistir" kurallarını guclendirmek için kullanmışlardır. Sanki bu alimler kendilerinin dedigini demis gibi göstermeye gayret göstermişlerdir. Halbuki alimler bu iki sapık firkanın dediginide dememişlerdir.

İste böylelikle bu iki sozu soylemenin hem dogru yanı hemde yanlis yanı vardır. Bu yuzden imam Ahmed bu konuda susmayı dogru gormus ve ağızdan cikan Kuran yaratılmistir diyenlerde demiyenlerde reddiye vermiş ve ikisininide dogru gormemistir. Doğru olan ve Kuran'a uyan tek hak görüş de budur.

Ama imam Ahmed'in vefatından sonra; malesef imam Ahmed'in talebeleri ve Ehli sunnet'in buyukleri bu konuda ihtilafa dusmusler ve birbirlerine karsi agir sozler soylemeye baslamislardir.

Bu fitne anini goren ve insafli bir sekilde iki grubunda birbirlerine yaptigi hatayi goren ve orta yollu olan cok kisi olmasada, bazilari vardir. Bunlarin en onemliside buyuk Ehli Sunnet imami ibni Kuteybe'dir. Bu konuyu kitaplarinda uzunca aciklamistir. Bunun disinda baska alimlerde ayni sekilde bu meseleyi tafsilatli bir sekilde aciklamislardir. En guzel aciklayanlardan birisi ise konumuzun en onemli kisisi olan imam ibni teymiyye'dir. Yukaridaki yazdigim cogu meseleyi ibni Teymiyye'nin ve ibni Kuteybe'nin kitaplarindan ozetledim.

Imam El-Mervezi r.h. soyle demistir: **Ebu Abdullah'ı (Ahmed bin Hanbel) soyle derken isittim:**

Cehmiyyeler uc firkaya ayrildiler, kimi kuran yaratilmistir dedi, kimi yaratilip yaratilmadiginda suphe etti, kimi agizimizdan cikan kuran yaratilmistir dedi...(senedi sahihtir).

Derim ki: Burada imam Ahmed'in "agizdan cikan Kuran yaratilmistir" diyenlere inkar etmesine cok dikkat etmek lazim. Peki neden inkar etti?

Cunku agizimdan cikan Kuran yaratilmistir derken, arapca olan Kuran da yaratilmistir manasina cekilmesinden korkmustur. Veya birisi oyle anlar diye bunu boyle demeyi caiz gormemistir. Hatta bazilari bu sözü söylerken Kuran'ın yaratıldığını iddia ettiği için, Eşariler ve cehmiyyeler ve benzerleri gibi, onların kafir olduklarını haber vermiştir.

Ayrica imam Ahmed'in agizdan cikan Kuran hakkında kim yaratilmistir derse Cehmi'dir ve kimde yaratilmamistir derse bidatcidir sozunu; imam Müfessir Taberi **Sarihu Es-Sunne** adli eserinde zikretmis ve ikrar etmistir. Boylelikle bu konuda en dogrusunun susmak oldugunu soyleyebiliriz.

Imam ibni Kuteybe soyle demistir: **Ehli Sunnet Lafiz meselesi disinda hic bir seyde ihtilaf etmemislerdir**(Mecmu El-Fetava 7.clt. 660.s. / ibni Kuteybe'nin Mesletun fi El-lafz adli eserinden naklen).

Derim ki: imam ibni Kuteybe'nin bu sozu soylemesi; Mutekellimlerin gorusunun bu meselenin disinda baska bir gorus oldugunu gostermektedir. Imam ibni Kuteybe'nin Hadis ehlinden oldugu ve kelamcılardan ayri durdugu bilinmektedir. Bu nedenle bazilari imam ibni Teymiyye'ye Mucessime dedikleri gibi bu imama da aynisini demislerdir. Imam Zehebi Siyeri Alami En-Nubela'da(13.clt. 296.s.) imam ibni Kuteybe'yi haratlerle savunmus ve imama Mucessime diyenlere agir konusmustur.

Imam Es-ari, imam Ahmed'in yolundan gittigini ilan ettigi gibi, ayni sekilde Kuran hakkında agizdan cikanin yaratilip yaratilmamasi hakkında hic bir sey soylene memesi gerektiğini soylemistir. Bu gorusu Mutezili'likten tovbe edip Ehli sunnet'e girdikten sonra soylemistir(Der-i tearudu El-akli ve En-nakl 1.clt. 268.s.).

Bu konuda imam Buhari ile imam Zuhli arasinda yasanan olay bilinmektedir. Imam Zuhli imam Buhari'nin sozunu ve dedigini ve maksadini anlayamadigindan, endisine ulasan haber bazı fitneciler tarafından yanlış aktarıldığından, onun "Agizimdan cikan Kuran yaratilmistir" dedigini zannetmistir. Halbuki imam Buhari boyle bir sey dememistir. Sadece "Kisilerin fiileri yaratiktir" demistir. Ama gorulene gore imam Buhari'ye birileri iftira atmislardir. Bu nedenle imam Buhari imam Zuhli arasinda sorun cikmis ve ayrilmislardir. Imam Buhari **Halku Ef-ali El-ibad** adli eserinde Kuran'in yaratilmadigindan bahsetmistir. Kitabın icinde asla "agizdan cikan Kuran yaratilmitir" dememistir. Aksine her yönü ile Kuran'ın yaratık olmadığını isbat etmiştir. Buda imam Buhari'nin boyle demedigini gostermektedir. Ayrica kim imam Buhari'nin "agizdan cikan Kuran yaratilmistir" dedigini iddia ederse Sahih senedle bunu isbat etmesi gerekir. Imam Buhari'den Sahih bir senedle boyle bir seyin rivayet edildigi de bilinmemektedir.

Bu meseleye uzunca girmek istemiyorum. Ama konumuzla cok ciddi alakali oldugu icin kendimi yazmak mecburiyetinde hissettim. Cunku bazi Mutekellimler imam Buhari'nin vb. sozlerini kendilerine dogru cekmeye calisiyorlar. Burada amacimiz ise Mutekellimler ile bu meselenin hic bir alakasi olmadigi ve bu lafiz meselesi Ehli sunnet'in kendi icinde olan bir ihtilaf oldugunu belirtmektir.

Unutulmasın ki İmam Buhari r.h. Halku Efali adlı eserinde Allah'ın göklerin üstünde olduğunu inkar edeni bile tekfir etmiştir. Böyle bir kişinin mütekellimlerle nasıl alakası olabilir ki?

Bu meselenin en guclu delillerinden birisi de; imam Buhari'ye "agizdan cikan Kuran yaratilmismidir?" diye sorduklarında soyle cevap vermesidir: Kuran Allah'in kelamidir. Bizim fiillerimiz ise yaratilmistir(Siyer Alami En-nubela 12.clt. 454.s.).

Ayrica **Halku efali el-ibad** adli eserinde net bir sekilde, suhuflara yazilan Kuranin da Allah'in sozu oldugunu aciklamasına bakilabilir(**Halku efali el-ibad** adli eserin Efulu ibad babina bakilabilir).

iste bu nakillerden sonra, meselenin Mutekellimler ile hic bir alakasi olmadigi iyice aciklanmis oldu. Ayrica birazdan Mutekellimlerin buyuk imamlarinin ve dinsiz hocalarının bu konudaki itiraflarini ve goruslerinin bu mesele (Kuran'ın ağızdan çıkması meselesi) ile hic bir alakasi olmadigini inceleyecegiz ve gorecegiz insallah.

Daha fazla bilgi için "Muhammed bin Yahya Ez-zuheli Muhaddisen" adlı esere bakabilir.

KULLABI'LERİN (İBNI KULLAB'IN TAKİPCİLERİNİN) VE ESARİLERİN ALLAH'IN KELAMİ VE KURAN HAKKINDAKİ GÖRÜŞÜNÜN İLMİ BİR ŞEKİLDE MÜNAKASESİ

Selefler Cehmiyye'lere en çok iki yondan saldırırlardı. Allah'ın kelaminin hepsinin ne şekilde olursa olsun yaratılmamış olduğu ve Allah'ın Alem'in üstünde olduğunu inkar etmeleri. İşte malesef günümüzün kelamcıları olan Kevseri'ciler, bu iki husustada Cehmiyye'nin izinden gidiyorlar. Şimdi bu kelamcıların selefin görüşünden ne kadar uzak olduklarını anlayabiliriz.

Kullabilerin ve Esari'lerin bu konudaki görüşlerini kısaca dört başlık altında konuşabiliriz.

Bu konuyu genel olarak şu kitaplardan "**Erau el-Kullabiyye el-Akdiyye**" "**El-akidetu Es-selefiyye fi Kelami Hayri El-Beriyye**" "imam ibni Teymiyye'nin Mecmu El-Fetva'sındaki bazı risalelerinden" vb.

Kullabilerin ve Esarilerin kendi aralarında bazı basit ihtilafları vardır. Bu ihtilafların hepsini tek tek zikretmeyeceğiz. İsteyen yukarıda adını verdiğimiz kitabı muracaat edebilir.

1- Arapça olan elimizdeki Kuran'ın Allah'ın kelamı olmadığını iddia etmeleri:

İbni kullab şöyle demistir: Allah'ın kelamı (sozu) harfler ve ses ile değildir. Bolunmez ve degişmez ve ayrılmaz. Allah'ın kelamı sadece bir mana olup degişmez(Esari'nin r.h. Makalatu el-islamiyyin adlı serine bak).

Derim ki: Eğer gerçekten bu sözü söylemişse, İbni Kullab da kafirdir. Allah korusun. Geçmişte bu sözü söyleyenin kafir olacağına dair nakilleri zikretmiştik. Onlar Kuran'ın yaratık olduğunu iddia ettiklerinden dolayı kafirdirler. Allah yaratık değildir, Allah'ın sözü yaratıktır diyen de kafirdir.

Seyhulislam ibni teymiyye ibni Kullab'ın bu sözü hakkında şöyle demistir:

Bu nedenle Kullabilerin eskileri; arapcadaki lafız ve kelam kelimelerinin manasında, bunların manası Lafız(agızdan çıkan söz) ve mana ile olduğunu asla söylemezler idi. Çünkü eğer böyle derlerse kendi görüşlerini inkar etmiş olacaktı. Onların mutezile ile birleşip Allah'ın kelaminin böylelikle yaratılmış olduğunu söylemeleri gerekecekti. Ama onlar (kullabiler) şöyle derlerdi: Kelam'ın(konusmanın) lafız ile olması (konusmak ile

olmasi) sadece mecaz yoluyladir. Ama lafız'in mana ile olmasi mecaz yoluyla degil hakikidir. (ibni teymiyye soyle devam ediyor:) iste bu iki gorusunde **fasid gorus** oldugu bilinir...(Mecmu El-Fetava 6.clt. 535.s.)

2- Allah'in kelim'inin aslinin sadece bir mana oldugunu iddia etmeleri:

Boylelikle Kuran'in sadece manasi ile Allah'in konustugunu ve lafızlarınida yarattigini iddia etmislerdir. Iste bu goruslerinin fasid oldugu cok acik bir sekilde ortadadir.

Bizde onlari bu sozleri uzerine bazi seyler ile mulzim tutacagiz insallah(yani madem ki Allah'in sozleri sadece Allah'in ezelde bilgisidir. Iste bu sozleri nasil fasid sozler soylemeleri gerektirdigini isbat edecegiz) :

A- Eger Allah'in sozleri bir mana ise; Bir mana'nin Emir ve nehy ve haber olmasi imkansizdir.

Bir mana'nin hem Kuran'a ve Tevrat'a ve incil'e delalet etmeside imkansizdir.

Peki Allah c.c. nasil bir mana ile bizlere emir verecek ve yasak koyacak?

B- Eger Allah'in sozleri bir mana ise; bilinir ki mana duyulmaz. Bununla birlikte Kuran ve Sunnet ve Icma ile Allah'in sozlerinin duyuldugu sabittir. Nasil ki Hz. Musa'nin duyugu gibi. Peki eger Allah'in sesi duyuluyorsa nasil bir mana olabilir?

Boyle diyorsaniz Allah'in konusmasinin duyulmamasini inkar etmeniz gerekir. Buda Selef ulemasina gore kufurdur. Nasil ki yukarida zikrettigimiz gibi.

C- Eger Allah'in konusmasi sadece mana ise; Hz. Musa gibi Allah'in sesini duyan ve perde arkasindan Allah ile konusan ile, Allah'in sadece bir kisinin kalbine bir seyi bildirmesi ile hicbir farki olmaz.

Boylelikle Hz. Musa'nin Allah'in sozunu duymasi ile birisinin kalbine Allah'in bir seyi bildirmesi ile bir farki olmaz. Nede fazileten daha yuksek olmaz. Buda Kuran'in ve Sunnet'in zahirine muhalefettir.

D- Eger Allah'in konusmasi sadece mana ise; insanlar Allah'tan daha ustun olmalari gerekir. Cunku bilindigi gibi yasayan oluden daha ustundur. Alim ve bilen kisi; bilgisiz cahilden daha ustundur. Ayni sekilde konusan konusmayandan daha ustundur. Konusan kisi sadece mana ile konusandan daha ustun olur. Buda Allah'in yaratiklarindan -haşa- daha aciz olmasini gerektirir. Buda Allah hakkında imkansizdir.

E- Eger gercekten Allah'in sozleri mana ile olmus olsa; Kuran'in sadece yarisinin(veya cok az kisminin) Allah'in sozu olmasi gerekir. Kalan yarisininda Allah'in sozu olmaması gerekir. Yani mana Allah'in sozu ama arapca olan lafızları ise Allah'in sozleri degildir. Buda butun Musلمانların bildikleri seyin disindadir.

Eger boyle bir sey olsaydi Kuran'da Allah c.c. kendi sozunun sadece mana oldugunu soylardi. Halbuki buna zit olarak, istisnasiz Kuran'ın Allah'ın kelami oldugunu soyledi. Boylelikle bu deliller onlarin gorusunu yalanlamaktadır.

F- Eger Allah'in kelami bir sey ise; bizde sorariz: Elbetteki Allah c.c. Hz. Musa ile konustu.

Peki konusmasi nasil idi?

Eger derseki: Allah'in onunla konusmasi sadece Allah'in ona bir seyleri anlamasini saglamasidir.

Deriz ki: O zaman Allah'in Musa'ya a.s. bir seyleri anlamasini sagladigini derken ve Allah'in Musa ile arasinda gecen kelamin bu sekilde oldugunu iddia ederken, baska bir yandan Allah'in kelaminin bir mana oldugunu soyluyorsunuz. Boylelikle o zaman demekki Allah Musa'ya herseyi anlamasini sagladi olmus olur. Boylelikle -haşa- Musa ile Allah arasinda bilgi olarak fark kalmaz. Yani ezelden beri ne varsa Musa'nin bildigini soylemis olursunuz. Buda imkansizdir. Kafirlerden baskasi Allah ile birlikte herseyi bilen birisi vardir demez.

Ama eger derlerseki: Hayir Allah kendi sozunun hepsini bilmesini saglamadi. Sadece bir kismini bilmesini sagladi.

Deriz ki: Eger bunu dersiniz, kendi kaidenizi(kuralinizi) bozmuş olursunuz. Cunku sizler Allah'in kelaminin asla ve asla ayrilmadigini ve bir sey oldugunu soyluyorsunuz. Buda Musa a.s. ile konusurken herseyi ona aktarmasını gerektirir. Eger dersiniz ki; gerektirmez ve sadece bir kismini aktardi, o zaman zaten kendi kaidenizi(kuralinizi) kendiniz bozmuş olursunuz. Boylelikle bu gorusun fasid bir gorus oldugu ortaya cikar.

G- Kullabilerin bu konuda meshur bir kaideleri vardir. Derler ki: Allah'in kelami ezeli olup bir manadir. Boylelikle Dunya'ya inen Kitapların sadece ezelde olan manasi Allah'in kalamidir. Ama gokten inen Kitapların mana disindaki herseyi yaratilmistir. Hakiki manada Allah'in kelami degildir.

Yine derler ki: Eger Allah'in kelami arapca ile tabir edilirse Kuran denir. Eger ibranice ile tabir edilirse Tevrat denir ve bu sekilde (bu kaide(kural) kalamcılarda meshurdur. Mesela **Ummu el-Berahine** bak).

Bizde onlara sorariz: Eger Kuran'i kerim arapcadan ibranice'ye cevrilir ise, Kuran Tevratami donusecek? Veya Kuran'a tevrat'mi denecek?

Eger hayir derlerse, kendileri kendi kaidelerini yerle bir etmis olurlar.

Eger evet derlerse kufurlerinde hic suphe edilmez ve zaten hic bir musluman evet diyemez.

H- Deriz ki: Eger kalamcilarin dedigi gibi Kuran'in lafzini (yani harflerini ve sesini) Allah'tan baskasi koydu ise, o zaman Kuran'da Allah'in kelami disinda bizim bilmedigimiz seylerde vardir.

Mesela: "Elif lam mim" ve bunun gibi **hurufu mukattaa** diye bildigimiz seyler.

Bunlari nasil mana olarak Allah'tan baskasi koydu?

Kim nasil bu harfleri belirledi?

Cunku bu harfler ne bir lugattir ve nede bizim bildigimiz bir manayada ifade ediyor. O zaman bunu Allah c.c. disinda kim ve nasil koyabilir ki?

Eger Allah disinda baskasi bu harfleri oydu ise, o zaman bunlari koyan ve uyduran kisi kafasindan bazi seyler atmis ve oylesine bazi seyleri uydurmus olur. Buda hem aklen ve hemde (Mutekellimlerin dayandigi) aklen mumkun degildir. Bunun mumkun olduugnu soyleyen Peygamberin Allah'a c.c. iftira attigini soylemesi gerekmektedir.

Bunun cevabini Kuran'dan ve Sunnet'ten ve Selef ulemasinin sozlerinden isbat ederek cevaplarmalarini istemekteyiz.

Deriz ki: Kim Kuran'da Allah'in kelami disinda bir sey oldugunu iddia ederse, Kuran'a ve Sunnet'e ve Ummetin Icma'sina muhalefet etmis olup Kafir olur. Bunu diyenin Ebu Cehil ve Firavin'dan bir farki yoktur.

I- Allah Kuran'da kendinin kelimeler ile konustugunu zikretmistir. Kuran'nin farkli yerlerinde soyle buyurmustur:

34 - ... Allah'ın kelimelerini değistirecek hiçbir kimse yoktur...(Enam suresi).

158 - De ki; ey insanlar! Ben sizin hepinize Allah'ın resulüyüm. O Allah ki, göklerin ve yerin bütün mülkü O'nundur. O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur. Öldüren de, diriltten de O'dur. Bundan dolayı gelin, Allah'a ve resulüne iman edin. Allah'a ve Allah'ın bütün kelâmlarına(kelimelerine) iman etmiş bulunan o ümmî peygambere, evet ona uyun ki, hidayete erebilesiniz.(Araf suresi).

82 -Allah, hakkın hak ve gerçek olduğunu kelimeleriyle ispat eder, günahkârların hoşuna gitmese de.(yunus suresi).

12 - Irzını korumuş olan, İmrân kızı Meryem'i de Allah örnek gösterdi. Biz, ona ruhumuzdan üfledik ve Rabbinin sözlerini(kelimelerini) ve kitaplarını tasdik etti. O, gönülden itaat edenlerdendi.(Tahrim suresi).

Peygamberimizin soyle dedigi rivayet olumustur: Senin eksiksiz kelimelerine siginirim.(Sahihi Buhari. Ulema mutevatir oldugunu soylemistir).

Derim ki: Iste bu kadar sabit delillerden sonra Allah'in konusmasinin nasil sadece eski ve mana oldugunu soyleyebiliriz ki?

Cunku kelimeler nasil sadece mana olabilir?

Boylelikle Allah'in konusmasinin mana, harfler ve ses ile oldugunu anlamis oluruz.

Iste bu zikrettigimiz deliller cok net bir sekilde Allah'in konusmasinin kelimelerden ibaret oldugunu bizlere beyan etmistir.

J- Allah soyle buyurmustur:

23 - Eğer kulumuz (Muhammed)e indirdiğimiz (Kur'ân)dan şüphe içinde iseniz, haydi onun gibi bir sûre getirin, Allah'tan başka güvendiklerinizin hepsini çağırın; eğer doğru iseniz(Bakara suresi).

Buna benzer Kuran'da cokca ayet vardır. Iste bu ayetlerde Allah c.c. musrikler ile Kuran'dan sadece bur sure getirmeleri icin meydan okuyor. Allah c.c. bu meydan okuma ile Kuran'in harfleri ve sesleri ile aynisini getirmelerini istiyor. Boylelikle Allah c.c. kendi sozleri ile musriklere meydan okumus olur.

Ama kelimcılara gore Allah'in iddiaya girdigi sozler Allah'in sozleri degil, halbuki melegin veya peygamberin sozudur. Buda makul ve menkul degildir. Bunu diyenin kufrunden korkulur.

K- Allah c.c. soyle buyurmustur:

18 - ... Peygambere(rasul'e yani ulastiriciya) düşen yalnız açık bir tebliğdir(ulastirmadir). (Ankebut suresi).

Derim ki: Iste bu ayette Allah c.c. kendi peygamberlerinin gorevinin sadece Allah'tan geleni ona ulastirmak oldugunu bizlere ogretiyor.

Bizim Peygamberimiz s.a.v. sadece bir peygamberdi. Ona Kuran'i Allah tarafından ulastiran Cibril aeyhisselamda meleklerin bir peygamberi(elçisi) idi. Yani sadece bir ulaştırıcı idi.

Bundan sonra kimse elçinin kendi kafasına gore Allah'in sozlerinin uzerine bir sey ekledigini iddia edemez.

Yine Allah soyle buyuruyor:

102 - (Ey Muhammed!) Onlara de ki: "Kur'ân'ı Cebrail, iman edenlere sebat vermek, müslümanlara bir hidayet ve bir müjde olmak için Rabbinin katından hak olarak indirdi.(Nahl suresi).

Derim ki: Eger Peygamberin gorevinin sadece ulastirmak oldugunu anlarsak, Cibril'inde a.s. meleklerden bir peygamber oldugunu ve Muhammed'inde s.a.v. bir peygamber oldugunu anlarsak, iste bu zaman anlariz ki **ulastirmeden baska hic bir**

gorevi olmayan birisi asla Allah'in sozlerine kendisi bir sey ekleyemez. Boylelikle eger sadece Allah mana ile konusseydi; Kuran sadece mana ile inerdi. Cunku peygamberin ulastirmaktan baska bir gorevi yoktur. Yani Allah c.c. ne Cibril'e a.s. nede Peygamberimize s.a.v. Allah'in insanlara ulastirma emrinde kendi sozlerine hic bir katkı yapmasına izin vermemistir.

Eger bunlari anlarsak, elimizdeki Kuran'in manadan ve harflerden ve seslerden olustugunu anlarsak, **Kuran'in hepsinin sadece ve sadece Allah'in sozleri oldugunu anlamis oluruz.** Boylelikle kelamcilarin gorusunun ne kadar fasid bir gorus oldugu ortaya cikar.

L- Elbetteki Mutekellimler(kelamcilar) Kuran'in cogunun Allah'in kelami oldugunu inkar etmeleri, onlari iki goruse ayrilmalarına neden olmustur. Kendi aralarinda demislerdir ki: Eger Kuran'in harfleri ve sesi Allah'in kelami degilse kimin kelami? Bu durumda da sapikliklari uzerine yeni bir sapiklik koymuslardir. Bir kısmi Kuran'in lafizlarini Cibril a.s. koydu demistir. kisimide Peygamberimiz s.a.v. koymustur demistir.

Bu iki goruste Ehli sunnet'te sapikligin ta kendisidir.

Kelamcilar eger Kuran'in lafizlarini peygamberimiz s.a.v. olusturdugunu iddia ederlerse, bir yonden Mekke musrikleri ile ittifak etmis olurlar. Cunku Allah c.c. Kuran'da mekke musriklerinin Kuran hakkında soyle dediklerini haber vermistir:

25 - Bu, sadece bir insan sözüdür.(Muddessir suresi).

Boylelikle her yonu ile Kuran'in Allah tarafından olmadigini soylemeri; Mekke musrikleri ile Kuran'in lafizlarinin peygamberin uydurdugunda ittifak etmis olurlar.

Ama eger Cibril'in Kuran'in sozlerini kendi uydurdugunu iddia ederlerse; ne Kuran'da nede Sunnet'te bir delili olmayan, nede seleften bu konuda bir esere dayanmayan bir sey soylemis olurlar. Her halukarda kafir olurlar. Küfürden kurtulmanın tek yolu, Kuran'ın her yönü ile, harflerinin ve seslerinin sadece yaratılmamış Allah'ın sözü olduğunu söylemek ve kabul etmek ile olabilir.

Allah bizi sapiklikten korusun...

M- Derler ki: Allah'in kelami "eger Arapca ile tabir edlinirse(yani aciklanirsa) o Kuran'dir..."

Deriz ki: Burada kullandiginiz "tabir edilirse" sozune cok dikkat edelim. Yani dediginize gore Kuran'ı ve Incil'i ve Allah'in butun kitaplarini birileri tabir etmis ve sozlerini degistirmis. Peki sizler neden burada bu tabir edenin kim oldugunu beyan etmediniz?

Iste bunun sebebidir daha kendilerinin bir cevabini bulamayip uyusmasizlik icinde olmalarından kaynaklanmaktadır.

N- Eger elimizde yazili olan Kuran'in Allah'in sozleri oldugunu inkar ederlerse; iste o zaman elimizdeki Kuran'ı Allah'in kelami degildir diyerek inkar eden kafirleri tekfir etmeyip taki mananın Allah'in ezeli bilgisi oldugunu inkar edene kadar ne yaparsa yapsin Musluman olmasini soylemeleri gerekir. Elbetteki buda butun Musluman'larin itikadina ve Kuran inancina muhaliftir.

Eger elimizdeki Kuran'in butun icindeki her Harf ve ses Allah'tan degilse, neden alimler Kuran'in icindeki her hangi bir harfi inkar edenin kafir olacaginda "Icma" etmislerdir ki?

Madem ki Kuran'in harfleri ve sesleri Allah'tan degil ve Allah ile alakasi yok, o zaman Kuran'in Hadis hukmune gecmesi gerekir. Halbuki Sahih olan Hadis'teki her hangi bir harfi inkar eden kisi kafir olmaz. Ama Kuran ise oyle degildir.

Boylelikle Mutekellimlerinde ayni sekilde Kuran'in harflerini inkar edeni tekfir etmemeleri gerekir taki manasinin Allah'tan olani inkar edene kadar.

O- Eger Allah'in kelami ezelde sadece mana ile konusmasi ise, o zaman Allah'in konusmasi ile bilgisinin bir farki kalmamis olur. Cunku; Bilgide mana ile olan bir seydir. Ayni sekilde Mutekellimlere gore Allah'in konusmasida mana ile oluyor. Bu durumda iki arasinda fark olmamis olur.

Iste kalamci taifesinin tarih boyunca cevap veremedikleri ve icinden cikamadiklari ve onlari şoka goturen sorular. Umulur ki hdayete erirler.

Ehli sunnet tarafından kalamcilara yoneltlen butun sorulari ben burada zikretmedim. Bunlarin disinda baska baska sorularda vardir. Ama umarim bu kadar bilgi bir kisinin hakki gorebilmesi icin yeterlidir.

3- Bu konuda ehli Sunnet'e muhalefetleri.

Sanirim bu konudaki Ehli sunet'e muhalefetlerini iki çizgi altinda ozetleyebiliriz:

A- Bunlarin bu sozunden anlasiliyor ki; Allah'in indirdigi Kuran'in hepsi Allah'in sozlerinden degil.

B- Kuran'in yarisi Allah'in sozu, yarisida Allah'in sozu degil. Boylelikle kalan yarisida yaratilmis olur. Yani Kuran'in manasi Allah'in sozu ve yaratilmis degil, ama Kuran'in lafizlari ise Allah'in sozu degil ve yaratilmistir.

4- Bu konuda Mutezile'ler ile genel olarak ittifak etmeleri ve itirafleri:

Kullabi'lerin ve Esari'lerin vb. Kuran'in lafizlarinin Allah'in kelami olmamasini soylemeleri, bundan sonrada yaratilmis oldugunu iddia etmeleri, Allah'in kelaminin hepsinin yaratilmis oldugunu soyleyen Mutezile'nin sozunden daha kotu ve tehlikelidir. Cunku mutezile'ler ve Cehmiyye'ler vb. Kurandaki lafizlarin Allah'in

kelami olduğu soyleyerek yaratilmistir diyorlar. Ama Kullabiler Kuran'in lafizlarinin ve sesinin ve harflerinin Allah'in kelami oldugunu bile kabul etmiyorlar.

Ama Mutezile'ler ve Cehmiyye'ler ile Kullabilerin ve onlara tabii olanlarin arasindaki fark ise iki yondendir:

A- Mutezileler yaratilan Şeyin Allah'in kelami oldugunu soyleler. Ama Kullabiler ise' Kuran'in yaratilan kisminin Allah'in kelami olmadigini ve sadece mecazi manada oldugunu soyleler.

B- Kullabi'ler Allah'in eski sifatlarindan birisinde kelam oldugunu soyleirken. Mutezile'ler ise Allah'in kelam diye bir sifati oldugunu inkar ederler.

Derim ki: Bu konda Kullabi'lerin ve onlara tabii olanalarin Ehli sunnet'e muhalefetlerinin sebebi ise; asil olarak herseyde akillarini yurutmelerinden kaynaklaniyor. Cunku Mutekellimer bir seyi Allah hakkında soyleyecekleri zaman, Kuran'a ve Sunnet'e bakip yetinmezler. Birde akillarini calistirip mantik yurutup eger kendi mantiklarina uyarsa kabul edip uymazsa Kabul etmezler. Iste bu Kelam sifatinde da sorunlari budur.

Derler ki: Eger Allah konusuyor ise konusmasinin bizim gibi olmasi lazim ve bu imkansizdir. Demekki Allah'in konusmasi sadece mana ile olur. Eger ses ile olursa bize benzemis olur. Buda Allah c.c. icin imkansizdir.

Bizde bu fasid Őuphe ve batil iddia icin deriz ki: Bu delil asla dogru degildir. Cunku eger sizler kelam sifati hakkında bunu dersiniz, baska birileride aynisini size Allah'in duyma sifati hakkında soyle ve derki: Eger biz duyuyorsak Allah nasil duyacak ki? Onun bir benzeri yoktur?

Bunun karsiliginda sizler soyle cevap vereceksiniz: Hayir, Allah'in duyar ama onun duymasi bizim duymamiz gibi degildir.

Iste sizler bunu dediginiz zaman, bizde size kelam sifati hakkında ayni seyi soyleyecegiz ve soyle deyecegiz: Neden Allah'in konusmasini inkar edip sadece konusmasinin mana ile oldugunu iddia ettiniz ki?

Insanlara benzedigi icinmi?

Bil ki Allahin hic bir sifati insanlari hic bir sifatina benzemez.

Allah'in duymasi ve konusmasi bizim duymamiz ve konusmamiz ile asla kiyaslanamaz.

Allah duyuyor ve onun duymasi hic kimsenin duymasina benzemez. Ayni sekilde Allah konusuyor ve onun konusmasi hic kimsenin konusmasina benzemez.

Boylelikle de sizlerin boşuna Allah'in konusmasinin sadece mana ile oldugunu iddia edip kelam sifadini yok etmeniz de hic bir anlam yoktur. En dogrusunu Allah bilir.

İstintac – Netice: Peki simdi kelamcilarin Allah'in sozunun eski ve sadece mana oldugunu soylemelerinin neticeleri nelerdir:

1- Yazili olan elimizdeki Kuran'in yaratilmis oldugunu soyleyenleri tekfir etmemek. Halbuki selef ulemasi aksine bunu soyleyeni tekfir etmislerdir.

2- Kuran'i kerimde defalarca Allah c.c. kafirlere meydan okumus ve Allah'in sozleri gibisini getirmelerini istemistir.

Ama Esari'lerde bu aslinda Allah'in sozu ile meydan okuma degil, Cibril'in a.s. veya Muhammed'in s.a.v. sozleri ile meydan okumadir. Buda Kuran anlayisina ters olup kufurun takendisidir.

3- Gogusumuzde ezberlenen ve okunan Kuran'in yaratilmis olup hakiki manada Allah'in sozleri olmamasidir. Buda yanlis olup selege ve Sahabelere muhalfttir.

4- Biz okudugumuz her harf ile on sevap aliyoruz ve bu her harf aslinda Allah'in sozleridir. Ama Kelamcilara gore bizim sevap alidigimiz o harfleri Cibril veya Muhammed s.a.v.(hangisinin olusturdugunda kendi aralarinda ihtilaf vardir) kendisi olusturdugunu soylemislerdir.

Iste Mutekellimler boylelikle bazi fasid gorusler dogurmuslardir. Iste bu yuzden yukarida da isaret ettigimiz gibi, imam Zehebi bu gorusun cok fazla fasid seylere yol actigini zikretmistir.

Bu konudaki kelamcilerden olan Esari ve Kullabi'lerin goruslerine bir goz atalim ve Ehli sunnet'in bazi delillerini kelamcilarin delilleri ile karsilastiralim ve kıyaslandiralim

Simdi zikredecegim seyleri tek tek siralayacagim ki kolay anlasilsin.

Birinci olarak: Kelamci El-Amidi, bu konuda Sunnet'ten ve buyuk imamlardan gelen sozlere dayanmanin, sadece zan icerdigini ve ne metin olarak(yani mana olarak) nede sened olarak kesinlik ifadesi asla veremeyecegini belirtmistir (Gayetu el-Meram fi ilmi el-Kelam 111.s. / 114.s. / vb.).

Subhanallah, yani bizler eger Peygamberin ve Sahabenin ve ondan sonra gelen buyuk imamlarin sozlerine simsiki sarilirsak, bu yaptigimiz nasil kesinlik ifade etmesin?

Eger bu konuda Sunnete ve alimlerin sozlerine dayanmayacaksak nelere dayanacagiz?

Derler ki; o zaman akila dayanmak gerekir.

Deriz ki: Subhanallah, ne zaman akil Sunnetin onune gecti?

Sunnet sahih bir sekilde bizlere ulasiyor, ama bizler yinede senedinden suphe ediyoruz ve tam olarak neyi kasd ettigini anlayamayacagimizi soyluyoruz. Sonrada

her gun fikri degisen zavalli olan kendi aklimize giveniyoruz ve her meselede akli hakem tutuyoruz. Bir Musluman boyle bir sey yapabilir mi?

Allah'tan korkan bir kul nasil Sunneti terk ederde kafasini Sunnetin bile onune gecirir? Vallahi anlayamiyorum...

Bu küfür değilse, yer yüzünde küfür nedir, bilmiyorum.

Iste bunlari hepsi sadece kelim ilminin insanlari kafasini karstirmasindan kaynaklanan seylerdir.

Islam dini akil ve mantik dini degildir. Bu din Kuran ve Sunnet dinidir.

Eğer sen mantıklı olsan, senin mantığının bile ulaşamayacağı bir yaratıcın olduğunu kabul edersin. bunu kabul edersen de, yaratıcının her dediğini kabul etmen lazım. O ufak beyninle kıyas etmemen lazım. Eğer kıyas edersen, bil ki cehennemlik olursun.

Amidi "Allah'in konusmasinin harf ve ses" ile olmasinin seleften bazilarinin(halbuki hepsinin) itikadi oldugunu itiraf etmistir(Gayetü el-Meram fi ilmi el-Kelam 112.s.). "Allah'in harf ve ses ile konusmasi yaratiklari harf ve ses ile konusmasi gibi degildir" diyenlerin kuralina reddiye verirken "Bu gorusun Akla uymadigini ve nakilden de bunu destekleyen bir seyin olmadigini" iddia etmistir.

Deriz ki: Ne Amidi'nin akli bu meseleyi anlamak icin yeterlidir. Nede Hadis ilmindeki cahilligi bu konu uzerinde gelen Hadisleri anlamasina ve hukum vermesine yeterlidir. Mutekellimlerin Hadis ilmi gibi bilmedigi konulara girmemeleri gerekirdi. Halbuki aksine Hadis'ler Allah'in konusmasinin ses ile oldugunda cok nettir. Nasil ki zikredecegimiz gibi.

Kafir ve din düşmanı Amidi bu dedigi ile yetinmeyip, Allah'in kelami hakkındaki bazi Selef ulemasina nisbet ettigi bu itikad hakkında "ilim tahsil etmeyen ve derinlikleri bilmeyen ve dalalet ehlinin arasina girenlerin" gorusu ve itikadi oldugunu iddia etmistir(gecmis kaynakin aynisi).

Burada da Mutekellimlerin Selef ulemasina karsi ne kadar terbiyesiz olduklarini gormus oluruz.

Demek ki haktan ayrilan Amidi'ye gore imam Ahmed bin Hanben ve imam Ali El-Medini vb. sadece; "ilim tahsil etmeyen ve derinlikleri bilmeyen ve dalalet ehlinin arasina girenler"den bazilaridir. Allah bizleri affetsin.

Eğer onlar ilim tahsil etmedilerse, kafir Amidi gibi hadis ilminin cahilleri mi bu ümmeti binlerce yıl gütmüş?

Eğer terbiyesizce laf attıkları selef uleması Kuran'ı ve hadisleri korumasalardı, ne Amidi İslam adını duyardı, nede bir başka mütekellim.

O zaman en azından bu gariban dinsiz mütekellimler, sadece bizim ulemamızın hakkını verip yerlerini ve seviyelerini bilmeleri gerekmezmiydi?

İkinci olarak: imam Muslim Sahih'inde "Hadisi kudsi" rivayet ediyor. Onun icinde soyle geciyor:

Eger kul "Hamd alemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur" derse, Allah soyle der: Kulum bana hamd etti.

Eger...

Bu Hadisten her Muslumanin anladigi sey: Bir Musluman eger Allah icin namaza durursa ve Fatihayi okumaya baslayip onun ilk ayeti olan; "Hamd alemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur" dedigi zaman, Allah c.c. ona karsilik olarak soyle der: Kulum bana hamd etti.

Bu sekilde Fatiha suresinin her ayetini okurken Allah c.c. kulu icin bir sey soyler.

Peki bizler Kelamcılara sorariz: Allah burada bir kisi namazda iken kulu hakkında konusuyor ve kulunun ona hamd ettigini soyluyor. Bu sekilde bir konusma o anda oluyor. Yani her Musluman namazda iken Allah onun hakkında bunu soyluyor. Cunku onun bir benzeri yoktur. Bir anda binlerce Musluman namaz kilarsa o anda butun kullari hakkında bu sozleri soyleyebilir. Bunun nasil olduug hakkında soru sorulmaz. Allah hic bir seye benzemes ve her seye kadirdir.

iste boyle demek Allah'in kulun namaz kildigi anda konusmasini gerektiriyor. Kelamcilar ise; Allah'in sadece ezelde konustugunu soyluyor.

Bunun cevabini bir kelamci soyle verdigini zanneder: Hayir, Allah o anda, yani kulu namaz kilarken konusmuyor konusmuyor. Cunku onun konusmasi ezeldedir. O anda bir mana yaratiyor ve konusturuyor...(veya buna benzer bir cevap verecektir. Cunku baska bir cevap bulamayacaktır.).

Deriz ki: Bunu demek sapikliklidir.

Ilk once Allah'in kulunun namaz kilarken konusmadigini kabul etmemen, Kadisi kabul etmemenin takendisir.

Eger dersen ki: O sadece mecazen konusmustur.

Deriz ki: Hadisi mecaza goturecek bir karine yoktur. Ayrica Hadis zahirine goredir. Ayrica Allah'ın sıfatları icmâ ile zahirine göre kabul edilir. Nasıl ki sizler Allah'ın ahirette görülmesini tevil etmedne zahirine göre kabul etti iseniz, diğer sıfatları da zahirine kabul etmek zorundasınız.

Allah'in baska bir sey yaratip konusturdugunu veya o anda kelimeler yaratip konusturdugunu soylemen ise, Hadisi mana olarak yalanlamaktır. Cunku Hadiste "Allah dediki" diyor. Eger senin dedigin gibi olsaydi ve Allah kendisi konusmayip baska bir seyi yaratsaydi, derdi ki: "Allah bir sey yaratip konusturuyor".

Ama boyle bir sey demedi. Peki senin bu dediklerine dair (yani o anda Allah'in konusmadigina ve sadece ezelde konustuguna dair) Kuran'dan veya Sunnet'ten veya Selefî salihinin buyuklerinden bir delilin varmidir?

Iste Allah'in izni ile bu soru Kelamcinin işini bitirecektir. Umulur ki bu nasihatlerden sonra Kuran'a ve Sunnet'e geri doner ve akli calistirmayi birakir.

Ucuncu olarak: Kelmacilarin bu goruslerine reddiye olarak Kuran'da ve sunnet'de cok fazla deliller vardir, mesela Allah soyle buyuruyor:

30. Hatırla ki Rabbin meleklere: Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım, dedi. Onlar: Bizler hamdinle seni tesbih ve seni takdis edip dururken, yeryüzünde fesat çıkaracak, orada kan dökecek insanı mı halife kılıyorsun? dediler. Allah da onlara: Sizin bilemiyeceğinizi herhalde ben bilirim, dedi.

34. Hani biz meleklerle (ve cinlere): Âdem'e secde edin, demiştik. İblis hariç hepsi secde ettiler. O yüz çevirdi ve büyüklük tasladı, böylece kâfirlerden oldu.

38 - Onlara dedik ki: "Hepiniz oradan inin. Size benim tarafımdan bir hidayet rehberi geldiğinde, kim o hidayetçimin izinde giderse, onlar için hiçbir korku yoktur, onlar mahzun da olmayacaklardır.(Bakara suresi).

Derim ki: Iste buradaki Allah'in bu sozleri, Allah'in yeryuzunde halife yaratacagi ve Allah'in c.c. Ademe a.s. secde edin demesi vb. iste bunlarin hepsi ezelde olmamistir. Mesela Adem'e secde etme emrini Allah c.c. Adem'i yarattiktan sonra soylemistir. Bunu ezelde soylememistir. Elbetteki ezelde boyle bir sey soyleyecegini bilmekte idi. Ama kendisi o sozleri sadece Adem'i yarattiktan sonra soyledi.

Peki Allah'in bunu ezelde dedigine dair bir delil varmi? Elbetteki yok. Boylelikle eger yoksa Allah'in o anda konustugunu soylemek durumundayiz.

Kim Allah o anda konusmadigini ve o anda konusmasinin o an degilde ezelde oldugunu soylerse Ayeti inkar etmis olur.

Allah c.c. Hz Musa hakkında soyle buyurur:

14 - Şüphesiz ben Allah'ım, benden başka hiçbir ilâh yoktur. Onun için bana kulluk et ve beni anmak için namaz kıl(Taha suresi).

Derim ki: Eger Allah c.c. bu ayet ile sadece ezelde konusmus ve Cibril'in indirdigi Kuran lafiz olarak yaratilmis ise, nasil lafiz kendisi kendi icin; "ben Allah'im diyebilir ki?"

Boylelikle bu Kuran'in sadece ve sadece her yonu ile Allah'in sozleri oldugu ortaya cikiyor.

Cunku eger lafiz yaratilsaydi boylelikle harfler "ben Allah'im" demis olurlardi.

Eger lafiz yaratilsaydi, ayetin zikredildigi gibi degilde; "iste o Allah'tir, ona ibadet edin" seklinde olmasi gerekirdi.

Halbuki Selef; Allah hakkında gelen boyle ayetlere yaratilmis diyenleri direk tekfir ederlerdi. Ister sadece sesin yaratildigini iddia etsin, ister sadece harflerin yaratildigini iddia etsin, her halukara Selef ulemasi onu tekfir etmisti.

Imam Sufyan Es-Sevri soyle demistir: **Kim derseki "Deki, o Allah Tektir. Allah Samed'dir."** (Ihlas suresi 1-2ayetleri) **yaratilmistir. Iste o kisi Kafir'dir** (Imam Abdullah'in Es-Sunne adli eserine bak. Senedi **Hasen'dir**).

Imam Yahya bin Said Kuran'a yaratik diyenler hakkında bahsederken soyle demistir;

Bunlar "Deki Allah Tektir". (Ihlas suresi1) **ayetini ne yapacaklar?**

Bunlar "Şüphesiz ben Allah'ım" (Taha suresi14) **ayetini ne yapacaklar?**

Bunlar yaratikmi olacak? (Yani; "Bu ayetler yaratik olamazki" demek istemistir. / Gecmis kaynak. Senedi Sahih'tir.)

Dorduncu olarak: Gorulugu gibi Allah'in istedigi zaman konusacagina dair bir cok ayet ve Hadis vardır.

Mesela Buhari ve Muslim'in Sahihlerinde rivayet ettikleri bir hadiste soyle gecer:

Sizlerin hepiniz (kiyamet gunu) Allah ile, aranızda bir tercuman olmadan konusacaksınız...

Derim ki: Allah'in konusmasi bu Hadiste belirtildigi gibi kiyamet gunu olacaktır. Hadiste acikca Allah'in konusacagini belirtmistir. Peki kelimcilerin "Allah'in buradaki konusmasi mecazdır ve aslında sadece ezelden konusmustur ve kiyamet gunu ise ses yaratacaktır ve oyle konusacaktır" demelerinin bir tane bile olsa delili varmidir?

Elbetteki yoktur. Peki nereden bu garip sozleri ve küfür inancını getirmisler?

Elbetteki akıllarından getirmisler. Peki Kuran ve Sunnet'i akla uymadigi icin tevil etmek caizmidir?

Elbetteki caiz degildir. Peki ne zaman tevil edebiliriz?

Ancak Kuran ve Sunnet ve Seleften tevil gelirse tevil edebiliriz. Peki bu ayetlerin ve Hadislerin zahiri disinda bir tevili varmidir?

Elbetteki yoktur. Hatta bunun tersine acikca Hadislerde Allah'in kiyamet gunu konusacagi ve hatta tercume bile olmadan direk konusmasina delalet etmesi vardır. Buda Kelamcilarin bu konudaki goruslerini yalanliyor.

Hadis'te "Allah ile kulu arasinda teruman olmayacagi" gecmektedir. Eger Allah'in sesi yaratik olsaydi, Kul ile Allah arasinda yaratilan bir tercuman olmus olurdu. Boyle demekte Hadisi inkar etmektir. Allah'a sukurler olsun.

Beşinci olarak: Esarilerin buyuklerinden olan Bakillani soyle diyor:

Gercekten gokten inen ve sehirden sehire tasinan sey ise (burada Kuran'i kerimi kasd ediyor), iste o Cibril'in sozudur.

Bunada su ayet delalet ediyor (iste o Kerim olan Rasul'un sozudur)(Hakka suresi 40.ayet / Tekvir suresi 19.ayet)...

Burada Allah, kendi kelaminin okundugu Kuran'in Arapca olan nazmini(yani; siralamasini. Veya; Ayetin harflerini ve sesini) Cibril'in sozu oldugunu haber veriyor.(El-insaf)

Derim ki: Bakillani bir çok mesele selefi salihin takip etmiştir. Ama böyle birisinden bu gibi söz nasıl çıktı, bunun iki cevabı olabilir:

Bir: Bu sözü dinsiz ve münafıklık ile meşhurlaşmış Eşariler Bakillani'nin eserine sokmuşlardır.

İki: Bakillani bu konuda küfre düşmüştür.

Ama Bakillani'nin bu konuda böyle diyeceğini izannetmiyorum. Çünkü diğer konularda selefi çokça takip etmiştir. Bu nedenle bu sözü eserine dokuşturulmuş olabilir. Ama en doğrusunu Allah c.c. bilir. Artık bu meselenin aslını, adaletli olan Allah'ın huzurunda göreceğiz.

Şimdi Bakillani'nin bunu deyip demediğın ibir kenara bırakalım ve bu küfür sözünün cevabını verelim:

iste Bakillani'nin bu sozunde duraklamak gerekir. Bunun uzerine konusacagimiz bazi mulahazalar olacak.

Unutulmaması gerekir ki; Hakka suresinde Rasul'den kasd edilen Peygamberimiz Muhammed'dir s.a.v.

Ama Tekvir suresinde Rasul'den kasd edilen ise Cibril'dir. Nasıl ki ayetin gidisati acikca buna delalet etmektedir(Seyhulislamin "**El-cevabu Es-Sahih li men Beddele Dinu El-Mesih a.s.**" adli eserine bak. 5.clt. 312.s.).

Bir: Elimizde olan Kuran'in Allah'in sozu olmadigini ve Cibril'in sozu oldugunu soylemesi.

Derim ki: Bu supheye sanirim yukarida defalarca cevap verdik. Seleften kimsenin boyle birsey demedigini acikladik. Bu konudaki hak olan meselenin Kuran'in heryonu ile Allah'in kelami oldugunu soyledik. Selef'ten olan icma bile bu gorusun fasid bir gorus oldugnu gostermetedir.

Bakillani'nin ve takipçilerinin Kuran'in kelaminin bir kısmının Cibril'in sozu oldugunu isbat etmek icin en azindan Selef'ten olan bazı alimlerin bunu dediklerini nakletmeleri gerekirdi. Elbetteki bunu yapamayacaklardır. Cunku boyle bir sey yoktur.

İki: Bu ayetlerin aslında Cibrilin sozu olduguna dari delil olarak kullanmasi.

Derim ki: Seyhulislam ibni Teymiyye bu delil hakkında cok guzel bir sekilde cevap vermistir.

Sozunun ozu ise su sekildedir:

İlk once eger bu konuda kendimiz icin delil alacaksak, Kuran'daki bu konudaki butun ayetleri bir araya getirmemiz gerekir ki hukum verebilelim. Cunku eger bir ayeti alip baska bir ayeti birakirsak, yanlis ifadeler kullanabiliriz.

Mesela Allah tovbe suresinde soyle buyurmuster:

6 - Eğer müşriklerden biri aman dilerse, ona aman ver. Ta ki, **Allah'ın kelâmını (sözünü)** dinlesin.

Iste bu ayet Allah'in kelaminin lafiz ve mana ile ve heryonu ile tafsilsiz bir sekilde Allah'in kelami oldugunun delilidir.

Tekvir suresinde, kafirlerin sözlerini aktarırken soyle buyurmuştur:

19 - Kuşkusuz o Kur'an, değerli bir elçinin sözüdür.

20 - O elçi güçlüdür, Arş'ın sahibinin yanında çok itibarlıdır.

21 - Orada ona itaat edilir, güvenilir.

Burada da kasd edilen Cibril'dir.

Allah yine soyle buyurmuster:

25 - Bu, sadece bir insan sözüdür.(Muddessir suresi)

Iste burada ise, kim Kuran'in insan sozu oldugunu soylerse onun Kafir olacagini haber vermistir.

Eger biriside gelip derseki bu sozlerin bir kısmi insanin sozudur, boylelikle Kafirlerin dediginin bir kısmini soylemis olur.

Bu meseleyi seyhulislam **Deri tearudu el-akli ve en-nak** adli eserinde uzunca mukemmel bir sekilde aciklamistir.

Ayrıca bu meseleyi İbni Teymiyye'nin talebesi Hafız İbni Kesir'de tefsirinde güzel bir şekilde açıklamıştır. Kuşkusuz o Kur'an, değerli bir elçinin sözüdür ayetinin tefsirinde, değerli bir elcinin tebliğ ettiği sözüdür şeklinde açıklamıştır.

Aynı ayetin Hakka suresinin kırkinci ayetinin tefsirinde ise; kasd edilenin Muhammed s.a.v. olduğunu ve Allah'ın sözünü Peygamberimize nisbet etmesinin sebebinde; tebliğ manasında olduğunu açıklamıştır. Çünkü Rasulun görevi; gönderilen şeyi ulaştırması olduğunu söylemiştir.

Aynı şekilde de Tekvir suresinde Cibril'e nisbet etmesinin sebebinde tebliğ babından olduğunu zikretmiştir.

Derim ki: Nöyle;ikle bu ayetlerden delil getirmelerinin doğru olmadığını anladık. Çünkü Allah Hakka suresinde Kuran'ı peygamberimize nisbet ederken, Tekvir suresinde Cibril'e nisbet ediyor.

Boylelikle asıl mana tebliğ babından onun ulaştırdığı Kuran olduğunu Allah bize açıklıyor.

Eğer birisi bunu peygamberin sözü diye anlarsa, deriz ki: Başka ayette ise onu Cibrile nisbet etti.

Peki hangisinin sözü? Bunun karşısında Allah'ın izni ile bir şey diyemez.

Boylelikle bunu anlarız; Kuran Allah'ın kelamıdır (sözüdür). Bu açıkça Tevbe suresinde belirtilmiştir.

İmam İbni Kesir'in bu dedisinin bir benzerini Hafız İbnü'l-Kayyim "İlamul Muvakkain" adlı eserinde de zikretmiştir(2.cilt. 300.s.).

Üç: Kuran'da "Allah'ın sözü bazen Cibril'e bazende Muhammed'e s.a.v. nisbet edilmiştir".

Eğer Mutekellimlerin dediği gibi, Cibril'e veya Peygamberimize s.a.v. nisbet etmesi ikisinden birisinin Kuran'ın sözlerini ve sesini koyduğu doğru olsaydı, o zaman Kuran sadece Allah'ın kelamı değil, aslında Üç kişinin kelamının karışımıdır demeleri gerekirdi. Onlar da bunu demeye cürret edemiyorlar.

Bir kısmı Allah'ın kelamı, bir kısmı Muhammed'in s.a.v. kelamı, bir kısmı Cibril'in kelamı. Halbuki bunu Mutekellimlerde demiyor. Bazıları Muhammed s.a.v. ile Allah'ın ortaklaşarak Kuran ortaya koyduklarını iddia ediyor. Kimisi de aynı ortaklığı Allah ile Cibril arasına gerçekleştirdiğini iddia ediyor.

İşte bu ne kadar kötü ve sapıklık içeren ve Sahabe'nin ve Selef'in İcma'sına muhalif bir görüştür.

Dört: Eğer Kuran'ın Peygamberimize s.a.v. veya Cibrile nisbet edilen ayetleri alipta "Cibril'in veya Peygamberimizin s.a.v. Kuran'ın bir kısmını inşa ettiğini iddia ediyorlarsa" bu yaptıkları yanlış olur. Çünkü eğer bu ayetleri zahirine göre alıyorsa,

Kuran'in hepsinin Cibril'den veya Peygamberimizden s.a.v. oldugunu iddia etmeleri gerekir.

Mutekellimlerin hepsi, ya Cibril'in Kuran'in lafzlarini koydugunu iddia edip, Peygamberimiz s.a.v.hakkinda gelen ayni ayet iicn bizim dedigimiz gibi "Ulastirma amaci ile Muhammed'e s.a.v. nisbet edilmistir" derler. Veya Muhammed s.a.v. Kuran'in lafzlarini koymustur derler. Bu durumda da ayni ayetin Cibril hakkinda geleni icinde "bu ayet ulastirma ve teblig amaci ile Cibrile atfedilmistir" derler.

Her iki durumda da ya Hakka suresinde Kuran'in atfedildigi Muhammed'in s.a.v. uzerine atfedilme sebebinin teblig amaci ile oldugunu iddia edecekler, yada aksine Tekvir suresinde kasd edilen Cibril a.s. icin aynisini diyecekler.

Halbuki neden bu Mutekellimler ikisinede Kuran'in atfolunmasinin sebebinin teblig amaci ile oldugunu kabul etmiyorlar ki acaba?

Boyle kabul etmediler, cunku eger boyle derlerse kendi sapik goruslerine dair hic bir elil bulamayacaklari icindir.

Halbuki Mutekellimler eger adaletli olsalardi, bu ki ayetten birisinin oteki ile uyusmazsizlik icinde olmasi gerekirdi(Seyhulislamin "Er-Raddu Ala El-Mantikiyyin" adl eserine bak. 541.s.).

Ama Mutekellimler kafalarina gore ayetin istediklerini kismini istedikleri manaya cevrip aliyorlar. Buda onlarin dalalet uzerine olduklarini gostermektedir.

Beş: Eger bu ayetler bu şekilde anlaşılrsa idi(unutulmaması gerekir ki tekvir ve hakka sureleri Mekke'de inen surelerdendir), mekke musrikleri bu ayetleri duyunca sevinip Kuran'in Muhammed'in s.a.v. olusturduguna delil getirirlerdi. Halbuki bunu yapmadilar. Buda, bu ayetlerin Mutekellimlerin zikrettigi manaya delalet etmedigini gostermektedir. Bu ayetlerde kasd edilenin "Kuran'ı Teblig amaci ile okuduklari ve ulastirdiklari"dir.

Altı: Ayetlerin zahiride Mutekellimlerin dedigine asla delalet etmemektedir.

Simdi ayetleri uzunca zikredelim ki ayetlerin Mutekellimlerin anlayisina ters oldugunu ortaya koyayim ve isbat edelim.

Allah c.c. Tekvir suresinde soyle buyurmustur:

[19-20] O (Kur'an), şüphesiz değerli, güçlü ve Arş'ın sahibi (Allah'ın) katında itibarlı bir elçinin (Cebrail'in) sozudur (getirdiği sözdür).

[21] O orada sayılan, güvenilen (bir elçi) dir.

[22] Arkadaşınız (Muhammed) de mecnun değildir.

[23] Andolsun ki, onu (Cebrail'i) apaçık ufukta görmüştür.

[24] O, gaybın bilgilerini (sizden) esirgemez.

[25] O lânetlenmiş şeytanın sözü de değildir.

[26] Hal böyle iken nereye gidiyorsunuz?

[27-28] O, herkes için, sizden doğru yolda gitmek isteyenler için bir öğüttür(zikir'dir).

[29] Âlemlerin Rabbi Allah dilemedikçe siz dileyemezsiniz.

Derim ki: Allah c.c. b uayetlerde Kuran'in Seytanin sozu degil, Allah'in sozu oldugunu soylemektedir. Mutekellimler ise Bu ayetlerin Cibril'in(Cebaril) sozu oldugunu iddia etmketeler.

Allah c.c. Hakka suresinde ise soyle buyurmudur:

[40] Hiç şüphesiz o (Kur'an), çok şerefli bir elçinin sözüdür.

[41] Ve o, bir şair sözü değildir. Ne de az iman ediyorsunuz!

[42] Bir kâhin sözü de değildir (o). Ne de az düşünüyorsunuz!

[43] (O), âlemlerin Rabbi tarafından indirilmiştir.

[44] Eğer (Peygamber) bize atfen bazı sözler uydurmuş olsaydı,

[45] Elbette onu kısıvrak yakalardık.

[46] Sonra onun can damarını koparırdık (onu yaşatmazdık).

[47] Hiçbiriniz buna mâni de olamazdınız.

[48] Doğrusu o (Kur'an), takvâ sahipleri için bir öğüttür.

[49] İçinizde (onu) yalan sayanlar bulunduğunu şüphesiz bilmekteyiz.

[50] Muhakkak o, kafirler için bir iç yarasıdır.

[51] Ve o, gerçekten kat'î bilginin ta kendisidir.

[52] O halde, ulu Rabbinin adını yüceltip noksanlıklardan tenzih et.

Derim ki: Burada Allah c.c. Kuran'in Alemlerin Rabbi tarafından indirildigini haber veriyor. Mutekellimler ise; Kuran'in manasi haric, sesinin ve harflerinin elçinin uydurduğunu iddia etmekte. Halbuki Kuran onlari yalanlamakta.

Ayni sekilde Kuran elçinin eger Allah'in ona indirdigi Kuran'a **bir sey eklerse** elçiyi mahfedeceğini haber veriyor. Mutekellimler ise; Elçi Kuran'a bir seyler eklemis ve Allah elcisini mahfetmemis diyorlar.

Iste bu ne kadar acik bir dalalet ve sapiklik ve Kuran'ı yalanlamaktır.

Yedi: Allah c.c. soyle buyurmudur:

Peygamber'e düşen, yalnız açık bir tebliğdir. (Ankebut suresi 18.ayet / Nur suresi 18.ayet / Nahl suresi 35.ayet).

Derim ki: Allah c.c. bu ayetlerde acikca "Elçi'nin" yaptigi sey in sadece ve sadece teblig oldugunu ve kendisinin teblig disina vahyi istedigi gibi degsitiremedigini soylemektedir.

Bu ayet acik bir sekilde Mutekellimlerin delillerini curutmektedir. Bu ayet, Mutekellimlerin dedigi gibi degil, Vahyin hepsinin Allah'tan geldigini gostermektedir. Bu ayet; net bir sekilde Kuran'in manasinin ve sesinn ve harflerinin Allah'tan olduguna delalet etmektedir(Seyhulislamin tefvalarinin toparlandigi **El-Fetava El-Kubra**'ya bak. Tahkik: Mustafa Abdulkadir Ata ve Muhamme Abdulkadir Ata. 5.clt. 10.s.).

Altinci olarak: Mutekellimlerin imamlarından olan El-Cuveyni soyle demistir

Iste onların (Kuran yaratilmistir diyen Mutezile firkasini kasd ediyor) sozunun manasi ise; Bu ibareler (yani Kuran'in ibareleri) Allah'in kelamidir ve oda bunlari yaratmistir diyorlar.

Bizlerde(yani kelimciler) **bunu**(yani Kuran'in ibarelerini) **Allah'in yarattigini inkar etmiyoruz...**(El-irşad 116-117.s.).

Yine bu konuda kelimcilerin buyuk imam'i El-iici soyle demistir:

Bil ki (mutezilelerin kuran hakkında) harfin ve sesin yaratilmis oldugunu soylemeleri ise, biz zaten bunlari Allah'in yarattigini inkar etmiyoruz. Ama biz (bu sapikligimiz ve kufrumuz ile birlikte) bu olayin arkasinda baska bir sey daha oldugunu soyluyoruz(yani; "bizler Allah'in ezeli bir kelimada olduugnu soyluyoruz. Bunun disinda bizler ile Mutezile arasinda fark yoktur" demek istemistir.). (El-mevakif 3.clt. 129.s.).

El-iici ayni sayfada soyle devam eder: Eger bunu anarsan, bil ki "Harflerin ve Seslerin yaratildigini ve sonradan olustugunu(Hadis oldugunu) soyleyen" **Mutezile'nin dedigini bizde diyoruz. Bunda bizler ile onlar arasinda hic bir ihtilaf yoktur.**

Derim ki: iste Mutekellimler burada Kuran hakkında herseyde olmasada buyuk bir kisimda Mutezile'yle muvafakat ettiklerini acikladilar. Mutekellimlerin buyuk hocasi olan El-iici, acikca kendi kufrunu ilan edip Kuran'in yaratildigini soylemistir. Allah bizleri kufurden uzak tutsun. Bu mutekellimler eger olmeden once bu kufur olan goruslerinden tovbe etmediler ise; vay onların haline... onların yeri Cehennemden baska bir sey degildir.

Yedinci olarak: ibni Hacer el-Askalani **Fethu el-Bari**'de Esari'lerin gorusunun zayif oldugunu belirtiyor.

Beyhaki'den (Beyhaki bir zamanlar Es-ari olduğu için, cogu konuda Ehli sunnet'e uysa da bu konuda kelamcılara uymuştur. Ama sonrada tevbe ettiği de nakledilmektedir) kelam hakkındaki sözünü nakledip; "eger bu gorusun dogru oldugunu birisi soylerse, Allah'in c.c. ne bir Peygamber nede bir melek ile konusmadigi ve konusmasinin sadece ilham seklinde oldugunu ortaya ciktigini" belirtmistir. **Yani İbni Hacer bu gorusu zayıflayıp aslında Allah'in kelamini inkara goturdugunu beyan etmistir.**

Ayrıca kelamcıl原因 delili sadece **yaratıkların sesi ile kiyastan** baska bir sey olmadigini soylemistir. Sonrada bu goruste sorun oldugunu ve bu kadar hadisten sonrada Allah'in sesi olduguna iman edilmesi gerekildigini, ama sonrada ya tevil yada tafvid yapilmasi gerektiğini soylemistir.

Derim ki: Hafız ibni haker; Esari degildir. Ama bazı meselelerde Es-ari'lere uyum saglamıştır. Son cumlesi olan "tafvid veya tevil yapmak", iste burada biraz duraklamak lazim. Ama tevil yapan Esarilere reddiye yaptıktan sonra bunu demesi, teviden tam olarak neyi kasd ettigini anlamanın kolay olmadigini gostermektedir. Ama en azindan bizim burada kasd ettigimiz; ibni Hacer'in Es-arilerin goruslerine muvafakat etmedigini isbat etmektir. Aynı zamanda ibni haker Allah'ın Arş'ının üzerinde olduğunu da söylemiştir. Ama Eşarilerin küfürlerden tam manada kurtulmuş mu? Bunu bilmek için eserlerinin hepsin iyice okumak lazımdır.

Ayrıca ibni Hacer'in akidevi konulardaki gorusleri cokda acik degildir. Cunku uyusmazsizlik icinde olduğu gorusleri vardır.

ibni Hacer'in Allah'in sesi meselesinde bile gorusu uyusmazsizlik icindedir(isteyen **Menhecu ibni Hacer fi el-Akide min Hilali Fethu el-Bari** adli eseri muracaat edebilirler. Zikrettiğimiz gibi Allah'ın sesinin olmadığını söyleyen de, bir çok delili inkar ettiğinden kafirdir).

Sekizinci olarak: Küfür taifesi olduğunu delillerle isbat ettiğimiz Eş-ari'lerin büyük imami Beycuri **Cevheratu Et-tevhid**'de Kuran'ın sozlerinin ya Cibril'den veya Muhammed'den s.a.v. oldugunu soylemistir. Yani ya Peygamberimiz s.a.v. veya Cibril a.s. Kuran'ı kendi kafalarına gore olusturmuslarmis.

Bakillani **El-insaf** adli eserinin 147.s. kuran'ın sozlerini olusturanin Cibril oldugunu tercih etmistir.

Iste "Kuran'ın sozleri Muhammed'in s.a.v. sozleridir" diyenlerin Mekke musrikleri ile ittifak ettiklerini goruyoruz. Cibril'in sozleri oldugunu soleyenlerin ise hic bir kimsenin demedigi bir sey in dediklerini goruyoruz.

Iste bu dediklerine gore Kuran soyle olur: Ya gercek manada Kuran Muhammed'in s.a.v. sozleridir, veya gercek manada Kuran Cibril'in sozleridir. Iki halde de Allah'in sozleri olmasi sadece Mecaz babindandır. Iste bu gorusunde nasil acik ve sabit delillere muhalif oldugunu gormus oluyoruz.

Dokuzuncu olarak: Fahreddin Er-razi **El-metalibu El-aliye** adli eserinde Es-ari'lerin Allah'in nefsi kelimindeki(kelam sifatındaki itikadlarındaki) goruslerinin dogru gorusten uzak bir gorus oldugunu zikretmistir.(2.clt. 106.s. – 3.clt. 204.s.)

Derim ki: imam Razi'nin kendisinde Es-ari'dir ve kendisinin kendi itikadında yanlışlık olduğunu açıkça beyan ettiğini görmekteyiz.

Bu imamin hayatının sonunda bu sapıklılığın dondugunu unutmamamız gerekir.

BUYUK ŞEYH ABDULKADIR GEYLANI KURAN KONUSUNDA SELEFE UYARAK KELAMCILAR OLAN ES-ARILERE VE MATURIDI'LERE MUHALEFET EDİYOR

Imam Geylani **Elgunye** adli eserinde şöyle demiştir:

... Iste Peygamberimiz s.a.v. Kuran'in tilaveti(okunması) Kuran'in ta kendisi olduğunu belirtti.

... Eger bizim Kuran'ı okumamız bizim sözlerimiz olsaydı ve Allah'in sözleri olmasaydı, namazda Kuran okuduğumuz için günaha girmiş olurduk(çünkü namazda sadece Allah'in sözleri okunur).

Derim ki: Burada imam Geylani açıkça Kuran'in lafızları ve manasında Allah'tan olduğunu belirtmiştir.

Sonra şöyle devam etmiştir: Kuran'in anlaşılan harfler ve duyulan sesler olduğuna itikad ediyoruz. Çünkü bunlar ile dilsiz olan ve konuşamayan ve susan kişi konuşmuş olur.

Allah'in konuşması ise bundan farklı değildir(yani Allah'in kelimada harfler ve sesler ile olur).

Iste kim bu kitab hakkındaki bu şeyleri inkar ederse, kibirlenmiş olur ve basiretinde korlesmiş olur...

Derim ki: Iste imam Geylani burada Mutekellimlerin kibirlenmiş ve kalpleri korlesmiş olduğunu beyan etmiştir. Imam Geylani'nin Mutekellimlere karşı şiddeti meshur ve bilinen bir şeydir. Onları tekfir etmiştir. Eserlerini okuyan bunu görecektir.

IBNI CEVZI BU KONUDA KELAMCILARA MUHALEFET EDEREK EHLİ SUNNET'İN GORUSUNU DOGRU GORUYOR

ibni Cevzi **Saydu el-Hatir** adli eserinde; Cedel'in(kelam ilmini kasd ediyor) avam'a tehlikesi babinda, Bagdad'a arap olmayan bazi **bidat ehlinin** geldigini ve onların cogu meclislerinde **Allah'in yer yuzunde konusmasinin olmadigini** soylediklerini ve **Kuran'in sadece kagitlardan olustugu icin Allah'in kelami olmadigini** ve **Allah'in gokte olmadigini** soylediklerini ve Allah'in gokte oldugunu belirten cariyeye Hadisini tevil ettiklerini aciklamistir.

Ayrice soyle dediklerini zikretmistir: Kuran'in harf'ten ve ses'ten olustugunu soyleyen harfciler varya, nerelerde imis onlar? Bunlar(yani Kuran) Cibrilin ibareleridir...

iste bundan sonra ibni Cevzi onların bu suphelerine tek tek cevap verir ve bu konudaki ehli Sunnet'in gorusunu acikca belirtir.

İbnul Cevzi bir çok eserinde Ehli Sünneti savunmuştur. Yazdığı el-Muntazam adlı eserinde ise Eşarileri açıkça tekfir etmiş, onları tekfir eden İmam İbni Betta r.h. gibilerinin tarafında yer almış, muhaliflere mükemmel cevaplar ve sözler sarfetmiştir.

Bu nedenle Eşarilerin yanında yer aldığı iddia edilen ve bu günlerde basılan bir eserinin uydurma olduğu, bu geçmiş bilgilerle isbat edilmiştir. En doğrusunu Allah c.c. bilir.

SAPKIN GAZALİ BİLE ACIKÇA EŞ-ARILERİN İMAM AHMED'İN GORUSUNE MUHALEFET ETTİGİNİ SOYLUYOR VE İMAM AHMED'İ "AŞIRICILIK" İLE SUÇLUYOR

Gazalai **ihya**'sında soyle diyor:

... Bu konuda kimileride **Ahmed bin Hanbel** (Alla ondan razı olsun) gibi **asiriya** kacmistir. Hatta "ol der oluverir" ayetini bile tevil etmeye izin vermemistir. Bu hitab'in harf ve ses ile oldugunu iddia etmislerdir...

(sonrada bu meseleyi aciklar ve sifatlar konusunda tevilden bahseder ve çok berbat sözler söyler).

Derim ki: Iste burada Gazali, imam Ahmed'in asiriya gittigini soyluyor. Allah'in hitabinin (yani konusmasinin) ses ve harf ile oldugunu soylediklerini zikrediyor. Gazali'nin iddiasina gore asiriya kacmalarinin nedenide budur.

Iste burada Esarilerin nasil imam Ahmed'in mezhebinden itikadi olarak uzak olduklarini goruyoruz. Halbuki imamlari oldugunu iddia ettikleri Seyh Eş-ari, kitaplarında kendisinin tovbe ettikten sonra imam Ahmed'in itikadi mezhebi uzerinde oldugunu soylemis ve talebeleri bunu ondan rivayet etmistir. Ama hala Esariler bu gune kadar malesef imam Ahmed'e muhalefet etmeye devam ediyorlar.

Hakki goremeyen Gazali'nin hayatinin sonlarına dogru tovbe ettigi varid olmustur. **Ilcamu El-avam an ilmi El-Kelam** adli eserinde eski goruslerinden dondugunu aciklamistir. Umulur ki boyle kufur iceren sozlerinden de tovbe etmistir.

EBU MUHAMMED EL-CUVEYNI EŞ-ARI'LERIN ALLAH'IN SOZLERI VE KELAMI KONUSUNDA ŞAFİİ MEZHEBİNE MUHALEFET ETTİĞİNİ AÇIKLIYOR

Seyhulislam ibni teymiyye **Mecmu El-fetava** adli eserindeki bir risalesinde soyle demistir:

Imam Ebu Hamid El-isfirayini sole demistir: Benim ve Şafii'nin mezhebi ve Ahmed bin Hanbel'in mezhebi ve Şehirlerde bulunan alimlerin genelinin Kuran hakkındaki mezhepleri (itikadi gorusleri) bu goruse (Mutekellimlerin gorusune) **muhaliftir**.

Ayni sekilde Ebu El-meali'nin babasi olan Ebu Muhammed El-cuveyni soyle demistir:

Şafii'nin ve onun ashabinin (Mezhebinin) "Kelam"(Allah'in sozleri) konusundaki gorusleri ise; asla Eş-ari'nin dedigi gorus degildir... (12.clt no:557.s.).

Derim ki: Bu da Cuveynî'den önemli bir itiraftır.

ŞEYH EŞ-ARI'NIN ALLAH'IN SOZLERI HAKKINDAKI ITIKADI

Elbetteki bu meselede sunu unutmamak gerekir ki; imam Eş-ari hayatının sonunda imam Ahmed bin Hanbel'in itikadını takip ettiğini kendisi eserlerinde ve ondan sonra gelen onun takipçilerinde aynı şeyi zikretmişlerdir (ibni Asakir'in **Tebyinu Kezibi el-Mufteri**'sine bak). İşte eğer bunu anlarsak şimdi bakacağımız iki nokta olması gerekir:

1- Şeyh Es-ari hayatının son dönemlerindeki yazdığı eserlerinde Allah'ın sözleri hakkında tafsilatlı bir şekilde meseleyi açığa vurmuşmu acaba?

Elbetteki bunun cevabı "Hayır" olacaktır. Çünkü eserlerinde kendisi açık bir ifade kullanmamıştır. Eğer bu noktada cevap bulamazsak ikinci noktaya geçeriz.

2- O zaman imam Ahmed bin Hanbel Allah'ın sözleri ve konuşması hakkına neler dedi?

Elbetteki imam Ahmed'den bu konuda rivayetler nakledilmiştir. Imam Ahmed, oğlu büyük Hafız Abdullah'ın **Es-sunne** adlı eserinde babasından zikrettiği gibi; **Allah'ın ses ile konustugunu söylemiştir.**

Eğer imam Ahmed'in Allah'ın **ses** ile konustugunu söylediğine inanırsak, Şeyh Es-ari'nin de bu imami takip ettiğini göz önünde bulundurursak, işte bu zaman Şeyh Es-ari'nin Allah'ın **ses** ile konustugunu söylediğini zikredebiliriz.

Ayrıca buradaki önemli bir noktaya değinmek gerekir: Şeyh Es-ari **El-mekalat el-islamiyyin** adlı eserinde islami firkaların itikadlarını zikrederken Hadis ehlini (Ehli sunnet'i) ayrı ve Kullabi'leri ise ayrı zikretmiştir. Kendisinin Kullabi'nin görüşüne bağlı olduğunu asla söylememesi ile birlikte Hadis Ehline muvafakatini ve onlardan bir ferd olduğunu açıklamıştır. Bu nedenle **El-mekalat** adlı eserinde Kullabi'lerin Allah'ın konuşması hakkında zikrettiği şeyleri Şeyhin kendi mezhebi gibi anlamak aslında onun kitabındaki metodunu anlamamaktan kaynaklanmaktadır.

Bu dedigimiz görüşü destekleyen başka bir delil daha vardır: Şeyh Es-ari **El-ibane** adlı eserinde Allah'ın konuşması hakkında zikrettiği konuda "sadece Allah'ın konustugunu ve onun konuşmasının yaratılmadığını" zikretmiştir. Şeyh Es-ari'nin r.h. Allah'ın c.c. kelamının (sözlerinin) yaratılmadığını söylemesi mutlak ve genel manada gelmiştir. Bu nedenle Allah'ın her şekilde konuşmasının yaratılmadığını söylemek istemistir. Buda imam Ahmed'in itikadi mezhebine tam olarak muvafakat etmektir.

Ayrıca bu konudaki getirdiği delillere bakılırsa; tarih boyunca Allah'ın ses ile konustugunu söyleyen Hadis ehlinin getirdiği delillerin takendisidir.

Ben bu delilleri görmeden önce aynı delilleri bu eserimde Allah'ın sözlerinin ses ile olduğunu ve ezeli olmadığını ve bir mana olmadığını isbat ederken aynılarının bir kısmını zikretmiştim. Sonrada aynı delilleri Şeyh Es-ari'ninde zikrettiğini görmem

onun Allah'in konusmasi hakkındaki itikadının imam Ahmed'in itikadi üzere olduğunda çok daha fazla emin oldum. İsteyen karşılaştırabilir.

Mubarek bin Ahmed **Mucered Mekalatu El-esari** adlı eserinde Şeyh Es-ari'nin itikadının Allah'in sesinin hakiki bir şekilde duyulacağı olduğunu söylemiştir.

Ayrıca bir benzerini Seyhulsilam ibni Teymiyye'de zikretmiştir.

Meseleye tafsilatlı bir şekilde bakmak için: Ebulhasen El-esari beyne El-mutezileti ve Es-selef adlı eser muracaat edilebilir.

Eğer birisi derse: Bazi Es-ari'lerden olan alimler kendi imamlarının Allah'in ses ile konuşmadığını ve bu meselede imam ibni Kullab'a uydugunu iddia etmektedirler?

Deriz ki: Onların bu sözleri Şeyhin bu konudaki görüşünün net olmadığından ve onun mucmel sözlerini iyi kavrayamalarından kaynaklanmaktadır. Ayrıca Şeyh Es-ari tam olarak Ehli hadis(Ehli sunnet) itikadına intikal etmeden önce, onun ashabinin naklettigi fasid görüşünde olabilir. Böylelikle son döneminde tövbe etmiş olabilir. Ama bu konudaki hiç kimsenin tevil edemeyecekleri sözü kendisinin hayatının sonlarında imam Ahmed'in itikadi mezhebine uydugunu belirtmesidir.

Ayrıca sonradan gelen Es-ari'ler Şeyh Es-ari'nin en açık sözlerini anlayamamış iken, nasıl da mucmel olarak konustugu "kelam" meselesini kavrayabilsinler ki?

Şeyh Es-ari defalarca açıkça Allah'in göklerin üstünde olduğunu belirtirken, imamin sonradan gelen mensupları bu durumda zikrettigi sözlerini bile gormemezleikten gelmişlerdir.

En doğrusunu Allah c..c bilir.

Yeni tureme gunumuzdeki Kelamcilarin getirdikleri şüpheler ve cevabı

Şimdi zikredilen şüpheleri tek tek sıralayalım ve cevapları verelim inşallah:

Birinci olarak: Son zamanlarda çokça zikrettikleri bir şey vardır.

Derler ki: Sizlerin kendi alimlerinizden ve Hadis ulemanızdan Kuran'ın eski olduğunu söyleyenler var. Buda demekki bazı Hadis uleması kelam ulemasına muvafakat etmiş demektir.

Deriz ki: Hayır. Bu sadece imamların dilini ve kullandıkları istihlaları iyi anlamamanızdan kaynaklanıyor. Çünkü bilin ki bizim Ehli sunnet ve hadis ulemamız; asla ve asla omurları boyunca kelam ilmi okumamışlardır ve böylelikle kelam ilmindeki hiç bir istihlattan ve deyimden haberdar değildirler.

Bu nedenle bazen Kuran için **eski** deyip Kuran'ın yaratılmamış olduğunu kasd etmişlerdir. Asla ve asla eski derken kelam ilmindeki bilinen istihahi kasd etmemişlerdir. Zaten belki bu ulema bir yerde Kuran'ın eski olduğunu söylerken,

baska bir yerde ise Kuran'in her yonden Allah'in kelami oldugunu belirtmistir. Boylelikle işkal(sorun) gitmistir ve Ehli sunnet'in gorusunun dogru gorus ve uyusmazsizlik icinde olmayan gorus ve Peygamberimizin s.a.v. ogrettiginin aynisi oldugu ortaya cikmistir insallah.

Simdide bu konuda ibni Teymiyye'nin sozunden bir nakil yapalim. Soyle demistir:

... Bunlardan bir kısmi der ki: O eskidir. Ama o kişi eski'nin ne demek oldugunu anlamaz.

... ve onlardan bir kismida der ki: eski derken(kasd ettigimiz, Kuran'in) onun disindaki baska seylerden daha oncedir(manasindadir).

... ve onlardan bazilarida der ki: Biz eski derken yaratilmamis manasinda soyledik. Bununla birlikte onun ezeli olacagi anlamina gelmez.

... ve iste onlar tam olarak ne dediklerini tasavvur edemediler...(Mucmu el-Fetava).

Derim ki: Boylelikle, asla ve asla Ehli sunnet'in bazi imamlerinin sadece lafızda yaptiklari bazi hatadan dolayi onlarin sunu veya bunu kasd ettikleri soylenebilir. Onlarin bazı yaptiklari lafzi hatalardan dolayi sozlerini maksadlarindan cikartmak dogru degildir.

Boylelikle onlarin acik olan ve maksalarinin ne oldugunu tam olarak beyan ettikleri sozleri alinir. Kapali ve bir kac yonde degisik manalar iceren sozleri alinmaz.

İkinci olarak: Mutekellimler el-**Ehtal** adli şiir yazan kisinin bir şiirinden delil getirmislerdir.

Ehtal soyle demiş: Kelam insanin icinde olan seydir.

Derler ki: Demekki Arap dilinde "kelam" kelimesi sadece ve sadece mana ile konusmak icinde kullanilmaktadir. Boylelikle sizlerin zikrettiginiz gibi "Kelam illaki ses ve harf ile olusur" kuraliniz dogru degildir.

Deriz ki: Iste buna bir kac yonden cevap verilir.

Bir: Ne sahih nede zayıf bir senedle **Ehtal**'den bu dedigi rivayet edilmemistir.

Ayrica Ehtal denilen kişi hristiyandır(El-Bidaye ve En-Nihaye 9.clt. 10.s. Arapca olarak Daru ihyai turas bsk.). Boylelikle ne kadar delillerinin zayıfladigini ve sonunda paçayı kurtarabilmek icin gidip bir hristiyanin senedi bile olmayan bir şiirine sarildiklari cok aciktir.

İki: Eger Ehtal'a nisbet ettikleri şiirin bir oncesinide soyleseler manasi aciklanacak ve Kafir Ehtal'in kelimadan kasd ettigi seyin "soz ve insanin icinde olan sey" oldugu anlasilacaktır.

Cunku şiir su sekildedir:

Kelam insanin icinde olan seydir = Suphesiz ki "dil"i kelama delil yapmistir

Derim ki: Bundan da anlasilna; Kelamin olmasinin delili dil ile konusulmasidir. Buda Mutekellimlerin delillerini cokertmektedir.

Uc: imam **Siczi** gibi buyuk alimler Mutekellimlerin aslinda šiiri degistirdiklerini soylemislerdir.

Bu alimler šiir aslinda soyle idi demislerdir: **Beyan** insanin icinde olusan seydir.

Sonrada kalamcilar kendilerine uysun diye onu degistirip "Beyan" kelimesi yerine "Kelam" demislerdir. Boylelikle bu šiirden alinacak bir delil kalmamistir(imam ibnulkayyim'in "**Es-Savaikul Mursele**" adli eserine bak. 1.clt. 345.s.).

Dort: Mutekellimler, peyagmberimizden s.a.v. acikca gelen Allah'in sesi olduguna dair rivayetleri terk edip inkar ederken, gelipte senedi bile olmayan bu siire sarilmalari, onlarin ne kadar sapiklik icinde olduklarini gostermektedir.

Sapik Mutekellimler, Peygamberimizden s.a.v. gelen Hadisleri Mutevatir degildir diye inkar ederken, daha senedi bile olmayan ve asilsiz olan bu šiire sarilmalari onlarin ne kadar Hadis'lerden uzak olduklarini gostermektedir.

Hic bir akil sahibi Peygamberin s.a.v. sozunu terk edipte bir kafirin sozune sarilabilir mi? Allah kelami ve kalal ilmi ile itikad edenleri kahr etsin (Mutekellimlerden Cuveyni gibileri, Mutevatir olmayan "Ahad" hadislerini itikadda kabul etmemeyi dogru gormuslerdir. "**El-irsad**" adli eseri muracaat edilebilir. Daha fazla bilgi icin Dimeskiyye'nin "**Er-raddu ala hizbi Et-tahrir**" adli eseri muracca edilebilir. Orada meseleyi tafsilatli bir sekilde aciklamistir.).

Imam Ebu Beyan Muhammed bin Mahfuz (Hicri 551de vefat etmistir) soyle demistir:

(Mutekellimlere meyilli olan birisini kasd ederek:) **Vay senin haline.**

Hanbeli'lere(Ehli sunneti kasd etmektedir) "**Kuran'in Harf ve Sesten**

olduguna dair delil nedir?" denildigi zaman derler ki: Allah soyle dedi, Allah rasulu s.a.v. soyle dedi. Sonrada imam bu konuda gelen ayetleri ve Hadisleri siraladi.

(sonra soyle devam etti:) Ama sizlere(Mutekellimlere) "Kuran'in mana olan bir sey olduguna dair delil nedir?" denildiginde, diyorsunuz ki: Ahtal dediki: Kelam insanin icinde olan seydir.

Bu Ahtal'da neyin nesidir? Pis bir Hristiyan'dir. Sizler kendi mezhebini onun kullandigi ber beyt'ten kurdunuzda Kuran'ı ve Sunneti terkmi

ettiniz?(Imam Zehebi El-uluv adli eserinde senedi ile rivayet etmistir. Imam Zehebi bu imami cokca ovmustur. Senedide kuvvetlidir.)

Irak'in nahivcisi diye bilinen imam Ebu Muhammed El-Haşşab soyle demistir: "**ben, Ehtal'in Siirini Divan'inda cokca aradim, ama boyle bir beyt bulamadim**"(bir onceki kaynak).

Kelamcilarin kafasina bomba gibi dusecek imam ibni Teymiyye'nin bir sozu vardir. Soyle demistir:

Eger birisi her hangi bir meselede Sahihayn'da (Buhari ve Muslimde) olan bir Hadisi kelamcılara delil olarak getirse, derler ki: Bu haberi ehaddir(Mutevatir degildir. Boylelikle kabul edilemez). Halbuki bu (inkar ettikleri) Ummetin icma ederek kabul ettigi bir hadis'tir.

Ama onlarin delil getirdikleri bu beyt ise, ne sahih bir senedle ulasmistir, ne bir tane senedi, nede bir den fazla senedi vardir, nede arapca ehli kabul etmislerdir.

Bundan sonra bu söz ile Lugatta en basit bir sey icin bile delil getirilmez, peki o zaman nasil kelam gibi bir konuda bunu delil getirebilirler ki? (iman Kitabi. 132.s.)

ibni Hazm ise, Ahtal'in beyti ile kendilerine delil getirenler icin soyle demistir:

Bizler bununla (yani; Ahtal'in beyti ile) ihticac edip bizlere delil getirenlere deriz ki:

Bu beyti yazan kisiye lanet olsun, lanet olsun.

Allah'in dininde bu Haristiyani huccet haline getirene (Hristiyanin sozleri ile Kuran'ı anlamak icin Haristoyandan delil getirene) lanet olsun, lanet olsun.

... Bizler ise; Allah'ı tasdikleyip, Ahtal'ı yalanliyoruz.

Allah'in laneti; Ahtal'ı Allah'in dininde Huccet yapanin (Delili alinacak bir kisi haline getirenin) **uzerine olsun**(El-Fisal, fi El-milel ve El-Ehvai ve En-nihal 3.clt. 122.s.).

Derim ki: Bu konudaki suphelere cevap vermek isteyen ve daha tafsill bir sekilde konuya vakif olmak isteyen; imam Siczi'nin risalesini ve **El-akidetu es-selefiyye fi kelami rabbi el-beriyye** adli eseri muracaat edebilir. Orada kafi ve yeterli cevaplar vardir insallah.

Ama benim buraya bunlari yazmamin sebebi; Turkiye'deki kelamcılara ve Kevseri'cilere kanan cok fazla kisi oldugundandir. Bunlarin karsisinda duran ciddi bir

Ehli sunnet alimide blmiyorum. Bu yazdigim risale Turkce olarak konu uzerindeki belki yazilan ilk mudafadir. Umarim bu yazdiklarimiz ile kendi yoluna birilerini hidayete erdirir.

SAPIK ve KAFİR KEVSERİ'NİN TALEBELERİ'NİN ŞÜPHELERİNİN MUNAKAŞASI VE CEVABI VE

ASLINDA ELLERİNDE DELİL OLMADIGININ ISBATI

Yukaridaki bolumde, kelim meselesine genel manada Mutekellimlerin yonelttikleri fasid ve batil suphelerin cevabini vermistim. Simdi ise reddiye verdigimiz kisilerin getirdikleri suphelerin cevabini tek tek verelim insallah.

En basta unutulmaması gerekir ki; bu sapıklar imam ibni Teymiyye'nin bu gorusunu kufur saymislardir. Buda kendi ilmi zayıflıklarından ve alimlerin sozlerinden anliyamadilarından kaynaklanmaktadır.

1- Ebu hanife'nin **Fihkhu el-Ekber** adli eserinden delil getiriyorlar.

Derim ki:

Ilk once bu deyimin senedine bakalim: Bilindigi gibi bu kitap Muhammed bin Mukatil'den, oda Isam bin Yusuf'tan, oda Hammad bin Ebi hanife'den, oda Ebu Hanife'den rivayet etmistir.

Iste bu zikredilen uc ravi'de Cerh Tadil alimlerinin bildirdigi gibi aşırı derecede zayıf ravi'lerden ibarettirler.

Bu uc ravi'de zayıf olduklarından sened yönünden böyle bir kitap asla sahibine nisbet edilemez veya ondan istidlal edilemez.

Daha da ilginç; gunumuzun Hanefi'lerinin cogu Maturidi olduklarından itikadi konularda Sahih hadis geldiginde "bu mutevatir degildir" deyip reddederlerken, aşırı derecede zayıf bir sekilde kendi hocalarından rivayet edilen seyleri ise direk kabul ederler.

Iste buda kendilerinin uyusmazsizlik icinde olduklarını ve hevalarının pesinde gidip hakki bir kenara biraktıklarını gostermektedir.

Simdi ise; bu kitabın icine bir bakalim.

Sefer El-havali **Fikhu el-ekber**'in serhini yaparken, kitabın icindeki: "Agizimizdan cikan Kuran yaratilmistir" sozu hakkında soyle demistir:

Iste bu soz ise, aciklanması gerekir.

Cunku imam Ahmed soyle demistir: **Kim agizimdan cikan kuran yaratilmistir derse o kisi bidatcidir demistir**(imam Zehebi'nin Tarihu el-islam adli eserinde vb. gecer. Imam Ahmed'in boyle deidigi bilinmektedir. Yukarida bu konudan bahsetmistik.).

Ebu hanife ise burada agizdan cikan Kuran'in yaratildigini soylemistir(eger dedigini farz edersek).

Ilk once; Fikhu el-Ekber'de her gecen şeyi Ebu hanife'ye nisbet edemeyiz.

Racih ve kesin olan gorus ise; Ebu muti El-belhi'nin(Bu Seyh Sefer'den hata'dir. Halbuki bunun senedinde Ebu Muti yoktur. Birazdan konuyu beyan edecegiz insallah.) Ebu hanife'nin sozleri arasina cok sey katmis olmasidir. Bunun delillerinden biriside, agizdan cikan Kuran'in yaratilmis olma meslesidir. Cunku agizdan cikan Kuran'in yaratilmis veya yaratilmamais olmasi hakkındaki ihtilaf, Cehmiyye'lerle olan buyuk ihtilaftan sonra ortaya cikmistir. Yani 220. Hicri'den sonra. Ebu hanife ise 150. Yilda vefat etmistir. Boylelikle bu sozun Ebu Hanife'den cikmasi imkansizdir. Cunku daha o konu hakkında ihtilaf bile olmadan o konu hakkında konusamaz. Bu konudaki ihtilaf Mutezile'lerin ilk gunlerinde ortaya cikmisti...

O zaman "agizdan cikan Kuran yaratilmismidir", bu konu hakkındaki fitne ortaya cikmadan bu konu hakkında kimse konusmamistir. Ikinci olarak ... (özet olarak zikrettim)

Derim ki: Iste buda muhteva yonunden bu kitab'in hepsinin tamamen Ebu hanifeye guvenilmemesini gostermektedir.

Unutulmaması gerekir ki; bu eserimizde onceden Ebu hanife'ye nisbet edilen Fihkhu El-ebzat adli bir eser vardır. onun senedinde Ebu Muti adli kisi vardır. Şimdi uzerinde konustugumuz eser ise, Ebu Muti'in irvayet ettigi eserden farklıdır. Ikiside ayrı kitaplardır. Ebu Muti'in rivayet ettigi eser, Hanefi'lerde meshur olan eserdir. Ama simdi uzerinde konustugumuz bu eser ise; Ulema tarafından bilinmemektedir. Abdulaziz El-Humeydi "**Beraetu el-eimmetu el-erbea min mesaili el-Mutekellimine el-mubtedea**" adli eserinde su an uzerinde konustugumuz eserden hic kimse nakil yapmadigini ve bu eserin Ebu Hanife'ye cezmen uydurma oldugunu belirtmistir(67.s. ve sonrasina bak.). Abdulaziz, zikrettigim iki eserede "Fikhul Ekber" adinin verildigini zikretmistir. Buda cok onemli bir faydadır.

Fikhu el-ekber'de yazan ifade ise su sekildedir: Allâh tekellüm eder ama bizim kelimamız gibi değil. Biz alet ve harflerle konusuruz, Allâh ise alet ve harfsiz tekellüm eder.

Sozunun su kısmi: **Allâh tekellüm eder ama bizim kelimamız gibi değil**. Doğrudur ve selefin gorusune tipa tip uymuştur.

Su sozu ise: **Biz alet ve harflerle konuşuruz, Allâh ise alet ve harfsiz tekellüm eder**. İşte burada işkal(sorun) olabilir. Cunku bu sozu selef'ten hic kimse soylememistir. O zamanlara boyle bir sozde zaten yokmus. Yani Ebu Hanife zamanlarında hic kimse "Harf ve ses" yaratikmi yoksa degilmi konusmazmis bile. Bu meseleyi ilk ortaya cikaran Kullabi'lerdir. Kullabi'lerde Ebu Hanife'nin vefatindna cok sonra ortaya cikmislardir. Buda bu sozun kesin manada uydurma oldugunu gostermektedir.

Ama manayi dogruyada cekmeye calisabiliriz. Deriz ki: Allah'in bir alet ile konustugunu kimse soylememistir elbette. Bu konu hakkında konusulmaması gerekir. Cunku Kuran ve Sunnet ve selef susmustur.

Harfsiz ifadesi ise; Allah'in harfsz konusmustur manasında degilde, Allah c.c. insanların agizından cikan harfler gibi harfler ile konusmamaktadır.

Tabiki bu soze yaptigimiz bu aciklama manayi dogruya cekmeye calismaktan baska bir sey degildir.

Yoksa zaten bu sözlerin tamamen uydurma olduğunu zikrettik.

Fikhu el-ekber hakkındaki butun nakilleri asla yapmadim. Bu meselede tafsilatli bir sekilde konuyu aciklamadim. Cunku meselemizin ozu bu konu degildir.

Bu meseleyi tafsilatli bir sekilde ogrenmek isteyen, muhammed El-hamis'in **Usulu ed-din inde el-imam Ebi hanife**, adli eserine, veya Abdulaziz El-humeydi'nin "**Beraetu el-eimmetu el-erbea min mesaili el-Mutekellimine el-mubtedea**" adli eserine bakabilir.

2- Yine sunu delil olarak getirmislerdir: El-İz b. Abdisselam Tabakatuş Şafiiyyel Kübra adlı kitabında şöyle diyor: Allâh, harf ve ses olmayan ezeli kelim ile tekellüm eder.

Derim ki: İz bin Abdusselam'in kelimci ve Esari oldugunu sanirim her ilim talebesi bilir. Bu yuzden bu gorusu tercih etmistir. Şeyh ibni Teymiyye kitaplarında İz bin Abdusselam'a reddiyeler yapmistir.

Mesela ibni teymiyye'nin **nakdu el-mantik** adli eserinde bir kac sefer İz'ze akidevi bazi konularda reddiye yapmistir.

Hepimizin bilmesi gerekir ki; herkes hata edebilir. Sadece Allah Rasulu s.a.v. dini aciklamada hata edemez. Boylelikle kim hata ederse onun hatasini takip etmek caiz olmadigi gibi hakki arayip hakka donmek bir muslumanin yapabilecegi en guzel seydir.

Hele bu İz gibi kişiler küfür işledilerse, elbette bizler onlarla birlikte cehenneme girecek değiliz.

3- Delil olarak soyle demisler: El İsfarayini, Et Tabsir fid Din adlı kitabında diyor ki: Allâh tekellüm eder, Allâh'ın kelamı ne harftir ne sestir. Çünkü bu, Allâh hakkında imkânsızdır.

Derimki: Ebu Muzaffer el-isfirayini, 471. Hicri yilinda vefat etmistir. Buda sapkın Mutekellim ulemasindandır. Bu kisinin sapıkliligindan ve garip goruslerinden onceden bahsetmistik. Isteyen Sifati ihtiyaariye bolumunu muracaat edebilir. Haktan boyle sapan, kafir olan ve alimlere yalan soyleyen birisinin gorusu asla ve asla bizde makbul olamaz.

4- Yine su sozu naklettiler: Mulla Ali Al-Kari Şerh el-Fıkhıl Ekbar adlı kitabında diyor ki: Hanbelî mezhebine müntesip olan bazı bid'atçiler diyorlar ki, Allâh'ın kelamı harften ve sestem oluşun bir kelimadır. Bu da ezelidir deriz ki, bu kesinlikle batıldır.

Derimki: En ilginç olan da; alimlerden dört tane delil getirmisler. Ucu de ibni Temiyye'den önce yaşamış, bir tanesi ibni Teymiyye'den sonra yaşamış, oda Mulla Ali'dir.

Daha da ilginç; bu yazıyı yazanlar ibni Teymiyye'den sonra yaşayan Mulla Ali el-Kari'nin bu sozu soylemesi ile birlikte ibni Teymiyye'yi ve talebesi ibnul-Kayyimi defalarca ovdugunu ve bu yazıyı yazanların ibni Teymiyye'yi itham ettikleri mucessimelik iftirasi hakkında ibni Temiyye'yi ciddi bir şekilde savundugunu gormemezlikten gelmişler.

Peki bunların hepsini bir kenara birakip, ibni Temiyye'den naklettiginiz sözünü nasıldan kufur olarak sayabilirsiniz ki?

Halbuki sizin Huccet olarak gordugunuz ve imaminiz olarak gorugunuz Mulla Ali el-Kari, imam ibni Teymiyye'yi savunmuş ve bu dediginin kufur olmadigini beyan etmistir.

Boylelikle Mulla'nin burada kasd ettigi; ibni Teymiyye ve onun gorusunde olanlar olmadigini anlamış oluyoruz. Cunku eger oyle olsaydi ibni Teymiyye'yi ve onun yolundan gidenleri ovmezdi.

Boylelikle Mulla'nin bu sozu asla delil olamaz. Cunku tam olarak kimleri kasd ettigi bile belli degildir. Hatta farzedelim ki cogu Hanbelileri kasd etti(halbuki bunu kasd etmesi mumkun degildir. Zaten bu da sozunden anlasiliyor. Cunku "bazi" diyor. Bilindigi gibi "bazi" ifadesi azlık icin kullanilir.) , o zaman da deriz ki: Hata etmiş ve bu konuda hakkı görememiş olur.

ibni Hacer El-Askalani ise, Fethilbari'de Hanbelilerin bu gorusunu zikrettiginde hicte reddiye vermiyor ve dogru olmayan bir gorus oldugunuda soylemiyor.

Boylelikle kişilerin hatalari, sapmaları ve küfürleri takip edilmez derim. Tabiki bu eger Mulla'nın hanbelilerin cogunu kasd ettigini farz edersek. ama Mulla'nin butun sozlerini topladigimizda bu mana cikmadigi daha acik oldugu icin, bu sozunde sizin kullanacaginiz bir delil yoktur.

Ilginc olani da: Muhaliflerimiz her zaman yaptiklari gibi zikrettikleri butun delilleri Selef ulemasindna sonra gelenlerdendir. Selef ulemasindan bir tane bile soz zikretmemisler. Aslinda sadece bu halleri bile kendilerinin dalalet uzerine olduklarini gostermektedir. Mutekellimlerin Selef'ten delil getirememeleri; kedni bu sapik goruslerinin aslinin olmadigina delalet etmektedir. Asli olsaydi zikrederlerdi. Ama zikredemediler. Bizler ise Kuran'in sesi dahil Allah'in sozleri oldugunu Peygamberimize s.a.v. kadar dayandirmaktayiz. Peki sizler bu kufur iceren itikadinizi kime kadar dayandirmaktasiniz?

İşte mütekellimlerin iddiaları:

Sadece dinsizlerden nakiller, seleften sonra gelenlerin sözleri ...

Ne ayet nede Hadis zikredememişlerdir. Elhamdulillah.

SAPIK BIDATCI KEVSERI'NIN HADIS ILMİNDE VE SENED KRITIGINDE ZAYIFLIĞI VE İŞİNE GELMEDİĞİ İÇİN VE KENDİ MEZHEBİ OLAN CEHMIYYELİĞE UYMADIĞI İÇİN, MUTEZİLE VE CEHMIYYE'NİN YOLUNDAN GIDIP SAHİH OLAN HABERLERİ VE HADISLERİ ZAYIFLAMASI

Iste bu risalede de belirttigim gibi; Kevseri'nin bu sozu hakkında bir bolum acmayi daha uygun gordum.

Bilinir ki; cogu bidatci taifeler, eger bir hadis kendi mezheplerine uymazsa, onu yalan oldugunu isbatlamaya calisrlar.

Bu olayi cok iyi gormek icin "imam" "Allame" "muhaddis" "Hafiz" ibni Huzeyme'nin tevhid kitabi okunmasi lazim. Onu okuyunca Kevseri'nin kime tabi oldugu cok acik bir sekilde belli olacaktır.

Sapik Kevseri (Muhaliflerin zikrettigine gore) soyle demistir: Kevseri Makalat el-Kevseri adlı kitabında şöyle diyor: Allâh'a ses nispet eden hiçbir hadis sabit değildir.

Derim ki: Selef dusmani olan Kevseri'nin bu konuda bu sozu disinda baska fasid ve sapik sozleri de vardir. Birazdan nakledecegimiz gibi.

Imam Ahemd'in Allah'in **ses** ile konustugunu soylemesi acik ve bilinen bir sey oldugu halde, KafirKevseri imam Ahmed'in bu sozunu yok gorup, sanki imam Ahmed'in

kelamcılara uydugunu aciklamaya calismistir. Buda Kevseri'den ehli sunnet ulemasina yapilan ayri bir iftira ve yalandir.

Burada zikredecegim seylerin cogu; "**Muhammed Zahid el-kevseri ve erauhu el-itikadiyye**" adindaki kitaptan alintidir.

Simdi Kevseri'nin hadislerin sened yonuyle hangi bahane ile zayiflamaya calistigina bir bakalim.

Ses hakkında gelen Hadisler hakkında Beyhaki'nin Esmâ ve sîfat adli eserinin, Kevseri'nin kendi bastigi nushanın hasiyesinde uc tane illet getirmiştir(262.s. / 263.s.). 262.sayfasında önceden Ses hakkında konusuldugunu söylemiştir. Zikrettiği yere dondugumde Kevseri'nin hic bir sey demedigini gordum. Sanirim Beyhaki'nin ses hakkındaki zikrettiklerini kasd etmiştir.

Kevseri'nin zikrettiği supheleri uc baslik altında özetleyebiliriz.

1- Bu hadisi (birazdan zikredeceğiz insallah) Buhari sahihinde talik olarak "soyle zikredilir" diyerek zikretmiştir. Boyle demesinde Hadisi'in zayıflığını gösterir. Buda bu hadisin Sahihinin sartında olmayan bir hadis oldugunu gösterir. Ayrica boyle talik olarak zikrettiği Hadislerde de adeti budur.

2- Raviler ibni Akil'den Ses kelimesini hadiste zikretmede ihtilaf etmişlerdir.

3- isnad mecazi'dir(yani; sesin Allah'a nisbet edilmesi mecazidir). Buda eğer Hadiste kasd edilen Allah c.c. ise.

Derim ki: ilk önce Hadise bir bakalim:

Abdullah bin Uneys dediki: Rasulullahı s.a.v. soyle derken isittim:

Allah kıyamet gününde kulları toplar da onlara uzak olanın yakın olan kimsenin işitmesi gibi işiteceği bir ses ile nida eder: Melik ancak benim! Deyyân (yânî karşılık verici) ancak benim buyurur.

Simdi bu hadis hakkında zikredilen uc supheye tek tek cevap verelim insallah.

1- ilk önce: Bu Hadisi imam **Buhari Sahihinde** Hadisi zikrederken, "soyle zikredilir" ifadesi ile kullandığı doğrudur.

Ama yine imam Buhari, aynı senedle -yani Cabir bin Abdullah, oda Abdullah bin Uneys'ten- gelen senedle baska bir kıssayı(hikayeyi) senedi ile sahihinde zikretmiştir. Buda Buhari'nin bu senedde bir sorun görmediini ve bu senedi Sahih gördüğünü ortaya çıkarır. Bu dedigimizde; Kevseri'nin delilini curutmaktadır.

Ayrica imam Buhari **Halku efali el-ibad** adli eserinde bu Hadisi senedi ile tam olarak zikretmiştir. Ardındanda soyle demistir: **ve bu Hadis'te ise Allah'in sesinin yaratıkların sesine benzemediği vardır.**

Derim ki: Iste burada Kevseri'nin tuzagi yerle bir oluyor ve yalani ve hilesi ortaya cikiyor.

Cunku Kevseri bu hadisi zayıflamaya calisarak, sanki imam Buhari'nin bu hadisi zayıf gordugu imajini vermeye calismistir. Ama aslında durum oyle degildir. Burada acikca imam Buhari Allahin sesi oldugunu ve sesinin yaratiklarin sesine benzemidigini soyledigini goruyoruz.

Ayrica Hafiz ibni Hacer el-Askalani **Fethu el-bari** adli eserinde, baska bir Hadis'in şerhinde, imam Buhari'nin: "soyle zikrediliyor" sozununne maksada geldigini aciklama amaci ile soyle demistir:

Iste bu da hocamiz Ebu el-fadl bin huseyn El-hafiz'in (rahimehullah) bana zikrettiği bir kaideye (kurala) gore halledilir. O kaide ise: imam Buhari sahihinde, her hangi bir Hadis'i temrid sigasi ile zikretmesi (yani mesela: "ve şöyle zikredilir" sozu gibi mesela vb.) bu siga ile **zayıflık vasfi tahsis etmez**(imam Buhari her talik ettigi hadisi zikrederken zayıf oldugundan onu talik ile zikretmez.).

Ayni sekilde eger mana ile zikretmek isterse veya senedi kisaltmak isterse yine temrid sigasi ile kullanir("Temrid" yani; hastalikli, bu tarif hakkında hadis istilah kitaplarini muracaat et. Temrid kisaca; Belli hallerde zaman zayıflık maksadi ile kullanilir. Ama İbni Hacer'in dediği gibi her zaman bu şekilde kullanılmamaktadır)(1.clt. 111.s.).

Derim ki: Boylelikle Kevseri'nin dediği gibi degil, "şöyle zikredilir"(temrid sigasi ile – Talik olarak) ifadesi sadece zayıflık için degil, ayrica kisaltmak icinde kullanilir.

Imam Buhari'nin Allah'a c.c. ses isnad eden Hadis'tede ayni sekilde Temrid sigasi ile rivayet etmesi, kesinlikle ve sadece kisaltma amaci ile bu sekilde zikretmistir. Cunku yukarida da belirttigimiz gibi baska bir karine(delil) daha vardir. O da; imam Buhari'nin **Halku efali el-ibad** adli eserinde de bu hHadisi delil olarak getirip senedi ile zikretmistir. Hatta bununla birlikte kalmayip hadisten bazi akidevi meseleler cikarmistir.

Imam Buhari gibi Hadis Tashihinde titiz ve dikatli birisi Zayıf olan bir Hadis'ten faydalar cikarip mutemed gormsinin imakni varmidir? Boyle diyen imam Buhari'yi taninamistir.

Bundan sonra imam Buhari'nin bu hadisi Sahih olarak gordugu kesinlesmistir.

Muhammed ishak Kenudu "Menhecu el-Hafiz ibni hacer el-Askalani fi el-Akide min Hilali Kitabihı Fethu el-Bari" adli eserinde soyle demistir: ... ve her halukarda bu Hadis sahih ve sabittir.

Seyhulislam ibni Teymiyye muhalifleri ile munazara yaparken "Allah'in sesinin oluguna dair" bu hadisi zikretmistir. Bu hadis ile muhaliflerine reddiye vermistir. Bu

Hadisin sihhatinde hic kimsenin ihtilaf etmedigini zikretmistir. Muhaliflerin hic biride hic bir sey soyleyememistir(Mecmu El-Fetava 3.clt. 170.s.).

Derim ki: Imam ibni Teymiyye'nin burada icma'yi zikretmesi ve muhaliflerinin bile bu icma'ya muhalefet edememeleri bu Hadisin sihhatine ciddi bir sekilde delalet etmektedir.

2- ikinci olarak: Kevseri'nin "imam Abdullah bin Muhammed bin Akil adli raviden bu hadisi zikredenler, bu hadisteki Allah'a ses nisbetini hepsi zikretmemislerdir" iddiasinin cevabi.

Derim ki: Kevseri'nin bu iddiası bir onceki gibi batildir. Bilmiyorum hangi ihtilaftan bahsediyor. Bu konuda **Fethu el-bari**'ye bakilabilir. Onun disinda bu hadisi kim rivayet etmis ise ses kelimesi hakkında ihtilaf etmemislerdir. Bu konudaki muhakkik ibni Hacer ihtilaf oldugunu zikretmemistir. Gercekten de yoktur.

Bundan sonra anlamis oluruz ki asla **ses** hakkında Hadis'lerin turuklarında (senedlerinde) hic bir ihtilaf yoktur. Sanirim burada Kevseri'nin yapmaya calistigi sadece insanların kafasinda suphe birakmak. Yoksa oda hadiste hic bir ihtilaf olmadigini biliyor sanirim.

Eger ihtilaf varsa zikretseydi o zaman. Simdide talebelerinin bu ihtilafi zikretmeleri gerekir.

3- Ucuncu olarak: Kevseri'nin Hadis'in mecazi oldugunu soylemesine gelince, deriz ki: Hadisi mecaze sarfedecek hic bir karine(delil) yoktur.

Ayrica Hadiste Allah'in seslenecegi kesin bir ifade ile kullanilmistir. Buda asla mecaze cekilemez.

Ayrica bununla birlikte Ehli sunnet'in hepsi Sifat hakkındaki Hadislerde mecaz olmadigini soylemislerdir. Bunlari soyleyenlerden birise imam Ibni Abdilber'dir(et-Temhid). Sifat ayetlerinde ve Hadis'lerinde mecazin olmadigini "Allah'in goklerin ustunde oldugunu inkar edenlere reddiye" adli risalemde meseleyi aciklamistim.

Ayrica Kevseri, Allah'ın ahirette görüleceğini inkar mı ediyor? Bu konuda ki rivayetleir tevil mi ediyor?

Eğer etmiyorsa, neden diğer rivayetleri ediyor ki?

Bu uyumsuzluktur.

Boylelikle kisaca uc suphesinde cevap vermis oluruz. Umarim ki hakki arayan okuyucular, Ehli sunnet ulemasina dil uzatmaktan sakinirlar ve Kevseri gibi alimlere dil uzatanlardan sakinirlar.

Son olarak Kevseri'nin gecmis şüphesine cevap veren imam Ahmed'in bir sozunu nakledeyim.

Imam Ahmed'in oğlu Abdullah bin Ahmed bin hanbel, Es-sunne adli eserinde soyle demistir:

Babama, Allah musa ile konustugunda ses ile konusmadi diyenler hakkında sordum. Babamda bana soyle dedi: Suphesiz ki Ses ile konustu, bize ulasan bu hadisler geldiği gibi rivayet edilir.

Sonrada ibni mesud'un ve baskalarinin hadisini zikretti.

Sonra soyle dedi: **Iste bunu Cehmiyye'ler inkar eder.**

Derim ki: Bundan sonra Cehmiyye'leri tekfir etmistir. Imam Ahmed'in Bu Hadisi inkar edenleri Cehmiyye'den gormesi tekfir ettigini gostermektedir. Cunku imam Ahme'e gore Cehmiyye'ler kafir'dir. Zaten onceden zikrettigimiz gibi imam Ahmed Mutekellimleri bir suru yonden tekfir etmistir.

Bunu ibni hacir **Fethu el-bari**'de, ibni teymiyye **ikametu ed-delil**'de zikretmislerdir.

Ayrica ibni Hacer bu hadisi zikrederken bu konudaki kelamcilar ile ehli sunnet arasinda olan ihtilaftan bahsetmistir ve ehli sunneti hanbeliler diye isimlendirmistir, muracaat edilebilir, iste ibni hacir'in orada yazdigi mukemmel yaziyi okuyan bir musuman sanirim hangi gorusun daha dogru oldugunu kolayca kavrayacaktır insallah.

Ayrica imam Ahmed'in oğlu Abdullah hakkında Turkiye'deki bazi sapiklar mucessime oldugunu soylemislerdir.

Derim ki: Tam tersine bilakis o Ehli sunnet'in buyuk imamlarindandir. Onun sika ve guvenilir ve itikadi selim olduguna bakmak icin; tarihte yazilan butun Cerh ve Tadil kitaplari delildir. Tarih boyunca Ehli Sunnet imamlarinin onu muteber gormeleri bile bu imamin Ehli sunnet'ten olmasina bir delil olarak yeterlidir. Konumuzu uzatmamak icin bu mesleye girmeyecegim. Isteyen arastirsin. (Bu konuda bir eserimiz mevcuttur. Isteyen muracaat edebilir)

SON SOZ

Umarim burada maksadimi beyan edebilisimdir. O da Allah'in konusmasi konusunda Ehli sunnet'in gorusunun "Allah'in istedigi zaman ve istedigi sekilde" konusabilecegidir.

İbni Teymiyye'de bunu soylemistir. Selef'in hespside bu konuda boyle demislerdi.

Kuran ise her yonu ile manasi ve telaffuzu ve herseyi Allah'in sozudur. Bunu hic kimse inkar etmemistir. Taki ibni kullab cikmistir ve yeni bir gorus ortaya koymustur. Bu goruste Cehmiyye'lerin gorusune yakindir. Ehli sunnet ise ibni Kullab gibilerine bu konudaki hatalarina ve sapmalarina yeterli reddiyeler vermekten geri kalmamislardir. Ehli sunnet ulemasi ibni Kullab'in vb. Allah'in konusmasi hakkında neyi inkar

etmislerse onun dogru olmadigini soylemsiler ve zikrettikleri suphelerinin cevabini verip hakki gunes gibi beyan etmislerdir.

Ehli Sünnet, Allah'ın ses ve harf ile konuşmadığını iddia edenlerin kafir olduklarında icmâ etmişlerdir. Hele selefin sözleri bu konuda çok nettir.

Her konuda Ehli Hadis ve Sunnet ve Cemaat olan peygamberin yolundan giden hak taifeyi Bidatcılara galip getirdigi gibi bu konuda da Ehli sunnet imamlarini bidatcılara galip getiren yedi kat gogun ustundeki Allah'a hamd olsun. Rabbimize sukrediyoruz. Bizi affetmesini ve Cennetine koymasini ve bidattan ve kufurden uzak tutmasını diliyoruz.

Salat ve selam Hz. Muhammed'e s.a.v. olsun ve hamd alemlerin Rabbi'ne olsun.

5 Allah'ın her
gece Dünya
semasına
inmesi

5- Beşinci mesele: Allah'ın her gece Dünya semasına inmesi

HAMD ALEMLERİN RABBI OLAN ALLAH'A MAHSUSTUR

Meselenin özü: ibni Teymiyye bu konuda Allah'ın her gece dünya semasına inmesini bildiren ve mutevatir derecesine ulasan hadislerin manasini degistirmeyip, Hadisi nasilsa o sekilde almistir. Bu hadsin manasini inkar edip tevil edenlere reddiye vermistir. Buda Kuran'ın, Sünnetin ve Selefi salihinin gorusunun ve inancının ta kendisidir.

ALLAH'IN GOK YUZUNE INME MESELESİ

VE

BU KONUDAKI EHİLİ SUNNET İLE MUHALİFLERİNİN GORUSLERİ

BU KONUDA GELEN HADISLER VE MUTEVATİR OLUŞU

Hiz. Ebu Abdullah El-egar r.a. ve Hiz. Ebu seleme bin Abdurrahman r.a. , ikiside Peygamberimiz'in s.a.v. soyle dedigini rivayet ettiler: Rabbimiz her gece'nin sonda ucu kaldiginda dunya'nin sema'sina(gokyuzune) iner ve soyle soyler: Kim bana dua etse de ben de onun dua'sini kabul edeyim, kim benden bir sey istese de onun istegini yerine getireyim, kim bana tevbe etse de onun tevbe'sini Kabul edeyim.

Bu hadisi imam Malik Muvatta'sinda, imam Muslim sahih'inde, imam Tirmizi Sunen'inde(bu hadis hakkında soyle demistir: Bu hadis Hasen ve Sahih bir hadistir.), imam Darimi Cehmiyye'lere Reddiye'sinde ve Mirrisi'ye yazdigi reddiye'de , ibni Ebi Asim Es-sunne'de, Abdullah bin Ahmed bin Hanbel Es-sunne'de ve bunlara benzer cokca hadis imamlaribu hadisi bu lafzi ile kitap'larinda zikretmislerdir.

Allah'ın her gece Dünya semasına inmesine delalet eden hadislerin bir kısmı İmam Buhari'nin Sahihinde de vardır. Genel olarak hic bir Musned veya Mucem ve Sunen kitabı olmasın ki icinde Allah'ın gok yuzune inecegine dair Hadisler bulunmasın.

Allah'ın her gece'nin sonlarında gokyuzune indigini rivayet eden sahabelerin sayıları yaklaşık olarak otuz civarındandır. Fazla bilgi isteyen Abdulkadir el-Caberi'nin **Sifetu en-nuzulu el-ilahi** adlı eserini muracaat edebilir(bu yazımdaki cogu nakili bu eserden yaptım).

Ayrıca Ehli sunnet'in bir çok uleması bu konudaki hadislerin sahih olduğunu ve hatta **Mutevatir** derecesine ulaştığını zikretmişlerdir.

Mesela:

1- imam Ebu zura er-razi, Allah'in her gece gok yuzune inmesi hakkındaki hadislerin mutevatir oldugunu zikretmistir(ibni hibban'in es-sunne adli eserine bak).

2- imam Ibni Abdilber, mutevatir oldugunu ve Allah'in gok yuzune inmesi hadisleri hakkında hic bir Hadis ehli'nin ihtilaf etmedigini belirtmistir. Yani icma oldugunu soylemistir(et-Temhid).

3- imam Abdulgani el-Makdisi soyle demistir: **Allah'in her gece gok yuzune indigene dair hadisler mutevatir ve sahih derecesindedir**(el-iktisad fi el-itikad).

4-ibni Teymiyye, bu konudaki hadislerin sahih ve makbul olmasinda hitilaf olmadigini, yani ibni Abdilber'in yaptigi gibi icma oldugunu zikretmistir(et-Tisiniyye / Şerhi Hadisi en-Nuzul).

5- Şemseddin Ez-zehebi, bu konudaki Hadislerin mutevatir oldugunu ve baska bir yerde kesin bir sekilde mutevatir oldugunu cezmetmistir(el-Uluv adli kitab'inin iki yerinde zikretmistir). Bu konudaki hadisleri topladigini soylemistir.

6- Ibnul-kayyim el-Cevziyye, mutevatir oldugnu soylemistir(Savaikul-Mursele).

7- Kettani **nazmu el-mutanasi fi el-hadisi el-mutevatir** adli eserinde mutevatir hadisler arasinda zikretmistir.

8- Abdurrahman bin Sadi, Serhi El-kafiye Es-safiye adli eserinde Mutevatir oldugunu zikretmistir.

Ve baskalari ...

ALLAH'IN DUNYA SEMASINA INMESI HAKKINDA RIVAYET OLUNAN BAZI ESERLER VE ALIMLERIN SOZLERI

1- imam Hammad bin Seleme, Allah'in inmesini inkar edenler hakkında soyle demistir: **Kim bunu inkar ettigini gorurseniz onu itham edin**(sanirim kasd ettigi dininde itham edin manasindadir. Veya ehli sunnet'ten cimkmasi ile itham edin veya buna benzer seyler ile itham edin.)(Siyeri alami en-nubela, El-uluv).

2- Ebu Hanife'nin Allah'in inmesi hakkında soruldugu zaman soyle dedigi rivayet olunmustur: **iner ve nasil denilmez**(Beyhaki esma ve sifat'ta, Sabuni Akidetu es-selef'te, Makdisi El-iktisad'da, Molla kari Serhi fikhi el-ekber'de zikretmislerdir).

Derim ki: Ebu Hanife rey okulünden olduğu için bizim için muteber birisi değildir. Ama bizler onun bu konuda bizlerle aynı sözü söylediğini isbat etmek için nakletmekteyiz.

3- imam Hammad bin Zeyd'e Allah'in her gece dunya'nin uzerindeki gokyuzune inmesi hakkında sordular ve soyle dediler: **yani Allah bir mekandan baska bir mekanami gecmis oluyor?**

Hammad ise sustu, sonra soyle dedi: **o mekanindadir. Istedigi sekilde yarattiklarina yaklasir**(imam Abdullah bin Ahmed bin Hanbel es-sunne'de, imam ibni Mende Tevhid adli eserinde, imam ibni batta El-ibane'sinde, imam Acurri Seria'dli eserinde, Zehebi El-uluv'da zikretmislerdir. Senedi ise **sahihtir**).

4- imam Abdullah bin Mubarek, Allah'in Şaban ayinin ortasindaki gecede inmesi hakkında soru sorulugunda (bu konu hakkında sahih hadisler vardir. Bu konudaki hadisleri kisaltma amaci ile bu risalede zikretmedik. Isteyen hadis kitaplarini muracaat edebilir) soyle demistir:

Ey zayif kisi, sadece Şaban ayinin ortasindaki gecedemi iniyor? Suphesiz ki her gece iniyor.

Soruyu soran soyle dedi: peki nasil iniyor?

Onun mekani bosaliyormu?

Ibni Mubarek soyle cevap Verdi: **istedigi sekilde iniyor**(imam Sabuni Akidetu es-selef'de ve imam Beyhaki Esmâ ve sîfat'ta zikretmislerdir).

5-imam Fudayl bin İyad soyle demistir: Eger sana bir Cehmi derse: Ben inen bir ilah'a inanmiyorum. Sende ona soyle de: **Ben ise istedigini yapan Allah'a iman edioyurum**(imam Buhari **halki ef-ali el-ibad** adli eserinde, ibni batta İbane'sinde **sahih** senedler ile rivayet etmislerdir).

Derim ki: imam'in zamaninda Cehmiyye'ler Allah'in inmesini inkar ediyorlarmis. Bu gun ise Es'ariler ve maturidiler inkar ediyor. Boylelikle bu kelamcilarin nasilda Ehli sunnet'ten uzak olduklarini acikca gormus oluuz. Ayrica bu sozden Allah'in isedigii zaman istedigii herseyi yapacagini, yani efali ihtiyariyye dedigimiz seyin Allah hakkında caiz oldugunu gormus oluuz.

6- imam Sufyan bin Uyeyne, sîfat hadisleri hakkında soru sorulmustur. O sorularin arasinda Allah'in inmesi hakkindaki hadislerin ne demek olduguda yer alır. Imam soyle cevap vermistir: Bu konudaki hadisleri rivayet ederiz. **Nasil geldi ise ikrar edip Kabul ederiz.** Nasil demeyiz(et-temhid).

7- imam Ahmed bin Hanbel'e Allah'in her gece gok yuzune iniyormu diye sorulugunda soyle demistir: **evet**(ibtalu et-tevilat).

Derim ki: Iste burada imam Ahmed'in tevil etmedigini acikca gormus oluuz. Imam Ahmed'den bu konuda gelen rivayetler cok fazladir.

8- imam Ishak bin Rahuyeh, ondan cokca meshur olan bir hikaye kisaca soyledir:

Birisi gelir ve imam Ishak'a sorar: sizler Allah'in dunya'nin uzerindeki gok'e indigi hakkında hadisler rivayet ediyormuşsunuz?

Imam ishak soyle cevap verir: **ahkami(yani ibadetleri) rivayet eden guvenilir kisiler rivayet etmistir.**

Soru soran soyle der: peki gok'e inip Arş'ını boş mu birakıyor?

Imam Ishak soyle cevap verir: **Ars'ini bos birakmadan inmeye kadirmidir?**

Soru soran soyle der: evet.

Imam Ishak soyle cevap verir: **peki o zaman neden bu konuda konusuyorsunki?**

Derim ki: Bu hikayeyi **sahih** bir senedle alimler kitaplarında zikretmislerdir. Mesela imam Zehebi El-uluv adli eserinde zikretmistir. Bu rivayetin senedinin sahih oldugunu bir cok alim soylemistir. Aksini soyleyenide bilmiyorum.

Bu eser, Selefin en buyuk alimlerinden birisinden rivayet edilmistir. Bu alimin acikca bu sozlerinde Allah'in geceleyin goge indigini soylemesini gormekteyiz.

Kelamcilar; imamlarin cogu sozunu muradından ve istenilen manasından cikartmaya calışsalar bile, bu imamin sozu o kadar aciktir ki bu sozu kaflarina gore tevil etmeleri imkansizdir insallah. Boylelikle kim Allah'in goge indigini soyleyen birisini Ehli sunnet'ten cikarma gibi bir cürrette bulunursa, bilsin ki aslında bu buyuk imamlari ve imam Ishak'lari ehli sunnet'ten cikarmaya calismistir. Boylelikle boyle yapan bir kisinin kendisini tekrar bir gozden gecirip hakka geri donmesi icin Allah'a dua etmesi gerekir.

Ayrıca bilinsin ki Allah'ın dünya semasına inmesini zahiren kabul eden müslüman, inkar eden de dinsizdir. Bu müslümanların bildiği bir şeydir.

9- imam ishak El-kermani (eski buyuk selef ulamasindandır. Buyuk eserleri vardır), Seyhulislam ibni teymiyye'nin ondan naklettigi bir eserinde, **Allah'in her gece istedigigi gibi dunya semasına inecegini** soylemsistir(Der-i Tearudu el-Akli ve en-Nakl).

10- Buyuk imam Tirmizi, Camiut-tirmizi diye bilinen hadis kitabının sahibidir(Suneni tirmizi). Cami'inde Allah'ın dünya semasına inmesinden bahsediyor. Bu ve bunun gibi Allah'ın sıfatlarının oldugunu isbatlıyor. **Allah'in inmesini ve buna benzer butun sıfatlari inkar edenlerin Cehmiyyeler oldugunu soyluyor.** Allah'in inmesini ve buna benzer butun sıfatlari kabul edenlerinde Ehli Sunnet'in ta kendisi oldugunu soyluyor. Boyle sıfatların Cehmiyye'nin inkarının sebebinde Allah'ı yaratıklara benzetmiş olmamak için inkar etmeleri oldugunu aciklıyor.

Derim ki: iste bu gunun Cehmiyye'lerinin kimler oldugunu imam Tirmizi'nin sozunden anlaya biliriz. Suphesiz ki onlar gunumuzun Es-ariler'i ve Maturidi'leridir.

11- imam Ebu Cafer et-Tirmizi'ye birisi Allah'in inmesi hakkında soyle sorar: Allah'in inmesi nasil olur? Yani onun ustunde bir ustunlukdemi oluyor(Allah'in ustunde bir seymi oluyor)?

Imam Tirmizi soyle cevap verir: **Allah'in inmesi akledilecek bir seydir. Ama keyfiyeti ise mechuldur(bilinemez). Buna iman etmek ise vaciptir. Bu konuda soru sormak ise Bidat'tir**(El-uluv, **sahih** bir senedle).

Bu eseri imam Zehebi, El-uluv adli kitab'inda zikrettikten sonra; Allah'in inmesinin manasinin acik ve net oldugu icin, boylelikle nasil olmasini dusunmenin dogru olmadigini aciklamistir. Muracaat edilebilir.

12- Zamanindaki butun Tasavvufcularin imami "Seyhus-sufiyye" diye bilinen imam Mamer bin Ahmed El-Asbahani, bir risalesinde soyle demistir:

Benim ashabima (arkadaslarima) **Sunnet'ten bir vasiyyet etmek istedim...** (Vasiyyeterinden bazilarida) **Eser ve Hadis ehlinin ve Marifet ve Tasavvuf ehlinin ister eskilerden ister simdikilerden olsun hepsinin icma ettigi seylerden bazilarini zikredecegim... ve Allah istedigii gibi her gece dunya'nin semasina iner... ve Allah'in inmesi hakkında nasil denmez ve benzetilmez ve Tevilde edilmez. **Iste kim Allah'in inmesini inkar edip tevil ederse iste o kisi Dalaletе dısmus bir Bidatcidir**(El-uluv- El-fetva el-hameviyye el-kubra- ictimai elcuyus el-islamiyye vb. hepsi imamin bir kitabindna nakletmislerdir. Burada eşarileri ve maturidileri ve benzerlerini dalalet ve bidatçılık ile suçlamıştır. Eski alimler bu ifadeleri tekfir için de kullanmaktadırlar).**

Derim ki: Bu imam dort yuzuncu yillarda yasmistir. Butun sufilerin imamidir. Iste bu imam'in bu eserindeki sozlerinin en onemlisede, zamanindaki ve zamanina kadar olan hic bir Ehli sunnet'ten birisinin ve hatta hic bir tasavvuf imaminin Allah'in inmesini tevil etmeyip onu direk kabul etmesini zikretmesidir.

Bir de geelim gunumuzdeki "Sufi'yim" diye gezen kisilere bakalim; bu imamin zikrettiği tasavvuf ile hic alakalari varmi acaba?

Ehli sunnet mutasavvuflari Allah'in her gece dunya semasina inmesinde icma etmislerdir. Evet, icma etmislerdir. Peki gunumuzdeki tasavvuf ortusune burunenler?

Ben dieyebilirim ki gunumuzdeki tasavvufcular eski tasavvuf imamlarin aksine ve tersine Allah'in inmemesinde icma etmislerdir. Allah islah etsin.

13-imam Ebu nuaym el-asbahani (meshur hilyetu el-evliya diye bilinen mukemmel eserin sahibidir), akidesinde soyle demistir: **ve Allah her gece dunya semasina istedigii sekilde iner... kimde Allah'in inmesini inkar veya tevil ederse, iste o kisi Dalaletе**

duşmus bir bidat sahibidir, ve butun arifler(yani sufiler) bu akide uzerindedirler(ictimai el-cuyus el-islamiyye).

14- Büyük imam Ebu Nasr es-Siczi, yazdığı **el-ibane** adli eserinde, selef ulemasından bir çok kisinin adını zikredip hepsinin Allah'ın Zati ile Arş'inin üzerinde olduğuna ve ilmi ile her yerde olduğuna ve dünya semasına indiginde icma olduğunu zikretmiştir.

15- Seyhulislam Ebu ismail el-Ensari El-Heravi Es-Sufi, **El-faruk** adli eserinde, Allah'ın her gece dünya semasına ineceği hakkındaki hadisleri zikrettikten sonra, bu hadislerin tevili Kabul etmediğini söylemiştir(fethu el-bari / imam Faruk adli eseri arapça olarak basılmıştır.).

Derim ki: Bu imam zamanındaki bütün sufi'lerin imamıdır. Bütün sufiler bunu kabul ederler ve imamları olarak görürler. Ama malesef itikadi meselelerde bu imam'ın sözlerini duvara vurup gecerler.

16- Bütün sufilerin imami diye bilinen Abdulkadir el-Geylani hazretleri, **El-gunye** adli eserinde şöyle demiştir: ... **ve Allah'u teala her gece dünya semasına iner. Nasıl isterse ve istediği şekilde... ve Mutezile'nin ve Es-ari'lerin iddia ettikleri gibi (Allah'ın inmesi) onun rahmetinin veya sevabının inmesi manasında değildir.**

Derim ki: iste bu Şeyh, nasıl da Eş-ariler ile Mutezi'leleri bir araya koymuş ve ikisinde yaptığı bu tevili asla ve asla kabul etmemiş ve doğru bir görüş olmadığını söylemiştir. Umarım hidayete erirler.

17- Şeyh Es-ari **Mekalatu el-islamiyyin** adli eserinde kendisine nisbet ettiğini haber verdiği Hadis ehlinin inancından bahsederken şöyle demiştir: Peygamberimiz'den s.a.v. gelen hadislere inanırlar...(Ve örnek olarak Allah'ın dünya semasına inme hadisini zikretmiştir)... **ve istediği şekilde yaratıklarına yaklaşır...**

derim ki: Şeyh Eşari bile Allah'ın semaya inmesini kabul ediyor, ama eşariler bunu inkar ediyor.

İşte bu Eşariye atılan ne büyük bir iftira ve yalandır. Eğer se tevil ediyorsan, nasıl oluyor da eşariyim diyorsun?

İşte Şeyh Eşari, kafir olan muasır eşarilerin hepsine muhalefet etmektedir.

Sanırım bu kadar misal hakkı arayan için yetmesi gerekir. Ehli sunnet'in ve ilk uc yuz yıldakilerin icma ettiği meselenin, Allah'ın dünya semasına inmesi olduğunu görürüz. Böylelikle bu konudaki en doğru görüşün, bu meslede gelen hadisleri zahirine göre kabul edip tevil etmemek olduğunu anlamış oluruz.

SEYHULISLAM IBNI TEYMIYYE'NIN ALLAH'IN HER GECE DUNYA SEMASINA INDIGINI SOYLEDIGI SIZLERI VE BU KONUDA SELEF'E MUALEFET ETMEDIGININ ISBATI

Ikametu ed-delil ala ibtali et-tahlil adli eserinde, selefe uyarak Allah'in inmesinin ve genel olarak Allah hakkındaki sifatların gerçek manada olduğunu ve nasıl denilmemesi gerektiğini söylemiştir.

Beyan Telbisu El-cehmiyye adli eserinde, Ehli sunnet'in Allah'in sıfatları hakkında Kuran ve Sunnet dışında hiç bir şey eklemediklerini ve böylelikle, Allah'in her gece dünya semasına inmesi ve buna benzer Allah'in sıfatlarında sadece Kuran ve Sunnet ile konuştuklarını açıklamıştır.

Mecmu el-fetava'sında olan bir risalesinde; Allah'in her gece dünya semasına inmesi hakkındaki Cehmiyye'lerin(Mutekellimlerin vb.) suhplerine cevap vermiştir. Ben sozu daha net olsun diye, imam'ın bir risalesindeki bazı sözleri ile baska risalelerindeki bazı sözlerini bir araya getirip, kısaca bu meseleyi imam'ın sözlerinin özü ile açıklamaya çalışayım. Imam ibni Teymiyye'nin inancının özü şu şekildedir:

Cehmiyye'ler Allah'in dünya semasına inmesi ve göklerin üstünde olması ve buna benzer sıfatları inkar etmelerinin sebebi ise; bu sıfatların yaratıkların sıfatlarına benzediğini iddia etmeleridir.

Derler ki: Eğer birisi bir yerde ise yaratılmış olması gerekir. Eğer birisi inerse demekki o cisimdir ve buna benzer şeyler derler.

İşte bunlara cevaben şöyle denir: Sizler Allah'in "var" olduğunu söyluyormusunuz? Evet hepside bunu söylerler. Peki eğer Allah varsa bizde varız ve biz varsak Allah'da varsa Allah bize asla benzemez.

Bizler olduğumuz için Allah'in var olduğunu inkar etmek gerekirmi?

Asla akli olan birisi bunu söylemez. İşte böylelikle yaratık ile yaratan arasında iştirak mehalli sadece lafzidir. Böylelikle Allah hakkında zahir olan sıfatlar; bizim hakkımızda zahir olan sıfatlara asla benzemez. Böylelikle Kuran'da ve Sunnet'de olan Allah'in sıfatları hakkında asla hiç bir benzetme yoktur. Eğer bunu anlarsak, Allah'in sıfatlarını istinbat etmemiz(Allah'in sıfatlarını öğrenmemiz sadece) Kuran'dan ve Sunnet'den olması gerekir. Sadece akla dayanmak ile değil.

Minhacu es-sunne adli eserinde, Allah'in dünya semasına indiginde onun üstünde bir şeyler olduğunu veya iki şey arasına girmesi gerektiğini söylemenin, asla doğru olmadığını ve Selef'in icma'sına muhalefet ettiğini ve Kuran'a ve Sunnet'e muhalif olduğunu ve hatta bu meseleyi baska kitaplarında uzunca açıkladığını ifade etmiştir.

Imam ibni teymiyye'nin bu konuda yazdigi bir kitap vardir: "**Serhi hadisi En-nuzul**". Bu eserinde cok guzel bir sekilde bu konuyu uzunca aciklamistir. Icinde missal olarak soyle demistir:

... ve ibni Mubarek'ten soyle dedigi rivayet edilmistir: Kim sana(yani ehli sunnet'ten olan birisine) ey Muşebbih(veya mucessim) derse, bil ki o kisi **Cehmi'dir** (derim ki: Iste zamanimizdaki ibn Teymiyye'ye ve Allah'in dunya semasina indigini soyleyenerin ne oldugunu Abdullah bin Mubarek'in sozu ile cok guzel bir sekilde anlariz).

Abdurrrhman bin Mende soyle demistir: Sakin ben istedigini yapana(Allah'a) inaniyorum deyipte sonrada Kuran'da ve Sunnet'te Allah'in yaratiklarinada iman etmeyi farz kildigi seyleri inkar etme. Bunlarin iddialarindan da Zati ile ger gece Arş'indan dunya semasina inmesidir. Zindiklar ise bunu inkar ederler. Allah'in her yerde oldugunu iddia ederler.

Ve Merfu bir Hadisi Nuaym bin Hammad'da oda Cerir'den oda Bisir'den oda Enes'ten oda peygamberimiz s.a.v. den soyle dedigini isitmistir: **Allah Arş'indan inmek istedigii zaman zati ile iner**, rivayet edilmistir.

Derim ki(yani ibni teymiyye): Hadisin bu lafzini Ebu el-kasim El-temimi ve baska buyuk hafizlar zayıflamistirlar. Ibni el-Cevzi bu hadisi El-mevduat adli eserinde zikretmistir.

Ebu el-kasim Et-temimi soyle demistir: "iniyor" manasi sahihtir. Ben bunu kabul ediyorum. Ama merfu olarak Peygamberimizden s.a.v. sabit olmamistir. Ama elbette sozlerin kendisi sabit olmadigi halde mana sahih olabilir. Nasil ki: Allah nefsi ve zati ile gokleri ve yeri yaratmistir. O nefsi ve zati ile musa ile tekellum etmistir. O zati ve nefsi ile Ars'a istiva etmistir. Buna benzer kendi nefsi ile yaptigi her sey hakkında durum boyledir. Yani mana sahih olur ama her Kuran'i ve Hadis'i aciklayan lafizlar Kuran'dan ve Hadis'ten olmasi gerekmez. Iste bu Abdurrahman bin mende'nin dediginin ozetidir. O bu hadisin butun yollarina vakif olmustur...

Derim ki: Bu kitabinin hepsi muthis faydalar ile doludur. Bu kitaptan sapik bidatcilar hala cok fazla korkarlar. Allah'a sukurler olsun.

Seyhulislam ibni teymiyye, imam Ahmed'in Allah'in hareket etmesi hakkındaki isnad edilen sozleri icin soyle demistir: **Bu imam Ahmed'den sozleri ile sabit degildir.** Ben bu sozun uc tane karanlik(cok zayıf) senedini inceledim. Hepsinin icindeki ricaller(ravi'ler) karanlik(senedindeki raviler cok zayıf), ve sozleri ise Harb bin Ismail'in sozleridir. Imam Amed'in degil(el-istikame).

Yine ayni kitabinda soyle demistir:

... ve her halükarda, imam Ahmed'in ashabinda meshur olan itikadi gorus ise; hareket cinsinden olan hic bir sifati tevil etmezler. Allah'in gelmesi ve inmesi ve yaklasmasi ve...

Ayni sekilde selefi takip amaci ile bunlarin disindaki seyleride tevil etmezler. Selef'ten olan bu konudaki sozleri; -tartisilan bu meslede- manasi ile itikad etmektir(yani; Allah'in dunya semasina inmesini mana ile itikad etmek gerekir).

Imam Evzai Allah'in inmesi hakkında soru soruldugunda soyle demistir: **Allah istedigini yapar.**

Hammad bin Zeyd ise soyle demistir: **istedigi sekilde yaratiklarina yaklasir.**

Yine ayni kitapta soyle demistir:

Imam Ahmed'den meshur olan ise, bunu nefyedene inkar etmektir. Belki hareketi (mana ile) oldugunu imaji veren bazi sozler soylese de, (lafiz olarak) hareketi Allah'a nisbet etmemistir. Bir kisiyi Allah'in (dunya semasina) inme hadisini rivayet edip soyle derken duyunca: Hareket etmeden ve intikalde etmeden ve halide degismeden iniyor.

Imam Ahmed ona inkar edip soyle demistir: **Peygamber'imizin s.a.v. dedigini de ...**

Derim ki: ibni Teymiyye'nin sozlerinden anlasilan; Allah'in inme sifatini hadiste geldigi gibi soylemektir. Bunun disinda hareket ve intikal gibi sozlerin mana olarak dogru bile olsa Allah'in sifatlarina lafzen atfetmemektir.

Yine ibni Teymiyye'nin bu gibi Kuran'da ve Sunnet'te gelmeyen sifatlara bazi ziyadeli sozler hakkında genelde kullandigi bir munazara seklide vardir. Bizde imam ibni Teymiyye'nin o aciklama sistemini burada tatbik edelim.

Eger birisi derse: Ben Allah'in inmesinin hareket ve intikal ile oldugunu dusunuyorum.

Deriz ki: Senin hareket ve intikladi kasdin nedir? Eger kasd ettigin Allah'in yaratiklarina benzemeden dunya semasina inmesi ise, iste bu zaman mana dogrudur. Söz ise Bidat'tır.

Ama hareket ve intikladien kasd ettigin Allah'in dunya semasina yaratiklarin inmesi gibi inmesini -yani keyfiyetli inmesini- kasd ediyorsan iste bu zaman hem lafiz hemde mana yanlistir.

Iste ayni bu dedigimizi Allah'in Dunya semasina inerken Hareket ve intikal ile inmesini inkar eden birisi icinde kullanabiliriz. Soyle deriz: Sen "Allah hareket ve intikal etmez" derken neyi kasd ediyorsun?

Bundan kasd ettigin Allah'in dunya semasina inmemesi ise, işte bu zaman kullandigin lafizda ve manada bidattir. Ama eger kasd ettigin yaratiklara benzemeden inmesi ise iste bu zaman mana dogrudur ama lafiz -yani hareketi ve intikali mutlak manada inkar etmen- bidattir.

Iste Kuran'da ve Sunnet'te gelmeyen lafizlar hakkında en dogrusu sumakttir. Kuran'da ve Sunnet'te ne varsa onu aliriz onun ustune baska bir sey eklemeyiz.

Iste bunlari anladiktan sonra bazi bidatcilarin, ibni Teymiyye'nin direk Allah'a hareket nisbet etmistir demeleri asla dogru olmaz. Bu sozleri hakkında ibni teymiyye'nin seleften olan bir alimin sozunu aktarmasindan baska bir delilleri yoktur. Imam ibni Teymiyye kendinden once gelen bazi alimlerin Allah'in inmesinde hareket ile indiigni soylemelerini aktarabilir. Aktarmasi kendisinin onunla ayni goruste oldugunu gostermez. Cunku ona muhalif bir gorus ortaya koymustur.

Yani kitaplarinin baska yerlerinde Allah'a hareket ve intikla'in lafiz olarak nisbetinin dogru olmadigini soylmistir. Bundan sonra onun Allah'a hareket nisbet ettigini iddia etmek asla dogru olmaz.

Elbette bu konuda Hadis ehli(ehli sunnet) uc goruse ayrilmislardir. Bunu ileride zikredecegiz insallah. Ama en dogru olan gorus ibni Teymiyye'nin gorusudur. Yani mana olarak dogru bile olsa hareket ve intiklai Allah'in sifatlarina nisbet etmemek.

MUHALIFLERIN EN ONEMLI SUPHELERINE CEVAP

Bu bolumde Allah'in izni ile sadece en onemli şüphelerine cevap verecegiz. Umarim cevaplarimiz hakki arayan icin yeterli olur.

Mufessirlerin imami Muahmmmed bin Cerir Et-taberi, Allah'in dunya semasina inme sifatini inkar edenlere cevap veriyor:

Imam Taberi soyle demistir:

Deriz ki: ... ve her gece dunya semasina iner.

Iste eger birileri bu zikrettigimiz seylerden her hangi birisini inkar ederse ona soyle deriz: Suphesiz ki Allah'u teala bu zikrettigimiz seyleri kendi kitabinda zikretmistir. Soyle buyurmustur: ((22 - Rabbin gelip melekler sıra sıra dizildiği zaman))(Fecr suresi).

Ve soyle buyurmuştur: ((**210- Onlar, ille de buluttan gölgeler içinde Allah'ın ve meleklerinin gelmesini mi beklerler?**))(Bakara suresi).

Ve soyle buyurmuştur: ((**158- Onlar ancak kendilerine meleklerin gelmesini veya Rabbinin gelmesini yahut Rabbinin bazı alâmetlerinin gelmesini bekliyorlar.**))(En-an suresi).

Iste sen zikrettiğim bu Haberlere(ayetlere) inaniyormusun?

Yoksa yalanlıyormusun?

Eger yalanladığını iddia ederse, iste o zaman bizim ile onlar arasında olan munazara bitmiş olur.

Ama eger inandığını soylerse, ona denir ki: Allah Rasulu'nden s.a.v. (Allah'in) her gece dünya semasına ineceğini bildiren rivayeti neden inkar ettin?

Eger derse ki: Benim bu hadisi inkar etmemin nedeni; inmek bir yerden başka bir yere intikal etmektir. Ve Allah hakkında bir yerden başka bir yere intikal etmek caiz olmaz(imkansızdır). Çünkü böyle bir şey yaratılmış cisimlerin sıfatlarındandır.

Iste bu kişiye soyle denir:

Suphesiz ki Allah soyle buyurmuştur: ((**22** - Rabbin gelip melekler sıra sıra dizildiği zaman))(Fecr suresi). Peki Allah'ın gelmesi mümkünmüdür?

Eger derse ki: Hayır, mümkün değildir. Suphesiz ki bunun manası Allah'ın emrinin gelmesidir.

Iste soyle cevap verilir: Suphesiz ki Allah c.c. bizlere kendisinin ve Melek'lerinin geleceğini bildirmiştir. Sen ise Allah'ın emrinin gelip Allah'ın gelmesini kabul etmedin. Eger böyle dersin sunuda demen gerekir: **Nasıl ki ayetin manasının Allah'ın emrinin gelip Allah'ın kendisinin gelmemesi gerekirse, aynı şekilde Melek'te gelmez ve sadece Meleğin emri gelir.**

...

Ve eger onlardan birisi bizlere derseki: peki o zaman sen bu zikrettiğin şeylerin manası hakkında ne diyorsun?

Denilirki: iste bu zikrettiğimiz(itikadi meselelerdeki ayetlerin ve hadislerin) **manası ise, ZAHIRININ DELALET ETTİĞİ SEYDİR.**

Bizlerde(yani Ehli sunnet'te) bu zikrettiğimiz haberler(ayetler ve hadisler) hakkında sadece iman ve teslim etmekten baska bir sey yoktur. Ve soyle deriz:

1- Rabbimiz c.c. Kiyamet gunu gelir, ve meleklerde saf saf gelirler.

2- Her gece dunya semasina iner.

3- Allah'in inmesinin, Allah'in emrinin inmesi oldugunu soylemeyiz.

4- Suphesiz ki soyle deriz: Allah'in emri her an ve her saat hem dunya semasina ve hemde yarattigi herseye zaten iner. Cunku yaratik seyler madem mevcuttur ve Allah'in emride hic bir seyden hic bir an boş kalmaz, o zaman Allah'in emrinin goklere bir vakit indigini soyleyerek onun emrini tahsislemeye (kisitlamaya) gerek yoktur.

Ve bu zikrettiğimiz manalara(ayetlere ve hadislere) benzeyen ayetler ve hadisler hakkındaki itikadımız ise: **Allah'in Sifatlari ve İsimleri hakkında dogru olan görüş; Bizim biraz once zikrettiğimiz gibidir**(burada byyük mufessir imam Taberi'nin sozu bitmistir. Bu sozunu **Et-tabsir fi Mealimi Ed-din** adli eserinden naklettım. Arapca baskisi ile 147.s. bildigim kadari ile turkceye cevirlmemistir).

Derim ki: İste imam Taberi'nin bu sozu; tam olarak bizim zamanımızdaki Es-ari ve Maturidi'ler icindir. Cunku onlar Allah'in gelmesini ve dunya semasina her gece inmesini inkar edip manasını tevil ederler. Sanirim her hakki arayan kisi icin imam Taberi'nin bu sozu yeterlidir.

Simdi ise Allah'in izni ile muhaliflerimizin bazi suphelerine cevap verelim:

muhalif derlerseki: Eger sizler Allah'in indigini soylerseniz, Allah'ı yaratiklarina benzetmis olursunuz.

Deriz ki: Eger Allah'in inmesinin ve hic bir sifatinin yaratiklara benzemedigini soylerseki; ona benzetmemis oluruz. Ayrica sizler Allah'in gordugunu ve duyduğunu soyluyorsunuz. Bunlarda sifattir. Eger Allah'in duymasi yaratiklarinin duymasina benzemiyorsa ayni sekilde Allah'in her gece dunya semasina inmeside yaratiklarin inmesine benzemes.

Muhalif derseki; Allah'in inmesi mecazidir.

Deriz ki: Selef'ten olan hic bir alim bu Hadis'te mecaz oldugunu soylememislerdir. Hatta alimler sifad hadislerinde asla mecaz olmadigini soylemislerdir. Ayrica hadisin zahiri hadisin manasinin hakiki oldugunu gosterir. Arapcada bir manayi hakikatinden mecaze sarfetmek icin; cumlede bir karine bulunmasi gerekir. Allah'in her gece

inmesi hakkındaki hadislerin hic birinde hic bir karine yoktur. Buda mananın zahrine gore alınmasi gerekildigini aciklar. Boylelikle bu hadisin manasinin zahirinden cikmadigini anlariz.

Ayrica Allah'in dunya semasina inme Hadisi, Allah'in inmesini belirten bir suru kelime ile rivayet edilmistir. Kimi "**yenzilu**" ifadesi ile kullanmistir. Kimi "**yetedelle**" kimi "**yednu**" kimi "**yehbitu**" gibi ve buna benzer ifadeler ile rivayet etmislerdir. Bunlarin hepsinin genel olarak ortak birlestikleri mana ise inmektir. İnmeninde ne manaya geldigini alimlerden once cahillerde bilir. Boylelikle Hadisin hic bir ifadesinde inme manasini baska bir ifadeye goturecek bir karine yoktur. Ayrica eger manasi zahrine muhalif olsaydi boyle onemli bir meseleyi sahabeler bizlere ogretirlerdi. Sahabelerin ve Selefin manasini degistirmedikleri muddetçe manayi zahirinden alı koymak caiz olmaz. Boylelikle mana zahiri üzerine kalir.

Mana'nin zahirinden cikmadiginin en onemli delili; bazi rivayetlerde sonrada cekar ziyadesi bulunmasidir.

Ayrica manan'nin zahrine uydugunu belirten rivayetler vardir.

Mesela Ebu Hureyre'nin r.a. rivayetinin birisinin sonunda su ziyade vardir: ... sonrada semaya cekar(yukselir. Gercek lafzi ile: yes-ad). Bu rivayeti imam Darukutni meshur En-nuzul adli eserinde rivayet etmistir ve soyle demistir: **Yunus bin Ebi ishak guzel bir ziyade ekledi.**

Derimki: Hadisin senedindeki yunus bin Ebi ishak hakkında ibni hacir soyle demistir: Saduk'tur. Azıcık hem'mi vardir(yani biraz hata edebilecegini soylemistir)(et-takrib). Ayrica Yunus muhtalat'tir(buradaki zikrettiğim hadis istilahinda kullanılan terimler icin, her hangi bir hadis kitabina bakilabilir, muhtalat: hadisleri karistiran demektir.). Ama ne zaman ihtilat ettigini ve bu hadisi ihtilat'tan oncesi yoksa sonrami rivayet ettigini iyi incelemek gerekir.

Bu hadisi ise Yunus babasından rivayet etmistir. Babasından dinlemesinde ihtilat etmeden once olmustur(ibni Receb'in Şerhi ileli et-tirmizi adli serine bak). Boylelikle bu Hadis'in senedi Hasen'dir. Sifetu en-nuzul adli eserin sahibinin zikrettiği gibi.

Yine Ebu Hureyre'den gelen baska bir rivayette indikten sonra **Allah'in yukselecegini** ifade etmistir. Bu Hadis ise Ibni Ebi Asim'in Es-sunne adli eserinde rivayet edilmistir.

Yine Ebu Avane Musned'inde Allah'in dunya semasina indikten sonra cikacagini zikreden hadisi iki sened ile zikretmistir. Senedlerin ilki sahih olup ikincisi ise Hasen derecesindedir.

Ve buna benzer Hasen ve Zayif derecelerinde olup baska rivayetlerde Allah'in dunya semasina indikten sonra cikacagi bildirilmistir. Boylelikle bu rivayetlerin sahih oldugunu anlamis olduk.

Hafiz ibni Hacer el-Askalani ise Fethu el-Bari adlı eserinde, Allah'ın dünya semasına indiginden sonra çıkacağı hakkında bir kaç tane zayıf senedli olan rivayetleri zikreder ve zayıf olduğunu söyler. Ama bizim zikrettiğimiz sahih ve hasen derecelerindeki Allah'ın indikten sonra çıkacağını (veya yükselineceğini) zikreden hadislerle hiç deyinmemiştir. Hafiz ibni Hacer'e bu hadisler ulaşmamış olabilir. Bu nedene bu Sahih olan Senedli hadislerden bahsetmemiştir. En doğrusunu Allah bilir.

Elbette bu zikrettiğimiz rivayetler, cumhurun rivayetinde olmayan bir ziyade olduğu için, Şaz'ıdır (zayıf) yoksa mahfuz'mudur (sahih), iste bu konuda konuşulabilir. Ama en azından hiç kimse kalamcıların dediğini diyemez. Çünkü onlar eğer birisi onlara Allah dünya semasına her gece iniyor sonrada çıkıyor denilirse, kalamcılarda böyle diyen ve itikad eden bir kişi sapıktır.

Bizde onlara bir soru sorarız: Eger sapıklık ise, size göre Şaz bile olsa bazı senedleri sihat derecesine ulaşmış ve Allah'ın indikten sonra çıktığını rivayet eden ve kitaplarına koyan herkeste sapıkmıdır?

Bu kadar hadis alimi bu Hadisleri rivayet etmiştir. Bir çoğu bu Hadisleri zikrederek Allah'ın Dünya semasına inip çıkacağına delil getirmiştir. Bunların hepsi sapıkmıdır acaba?

İste bu soru karşısında kalamcılar cevapsız kalacaklardır. Çünkü eğer "sapık değildir" derlerse kendi kurallarını inkar edip Allah'ın dünya semasına inip çıktığını söyleyen alimlere "sapık denir ve hatta mucessimedir" dedikleri ve haykirdikleri önemli kurallarına muhalefet etmiş olurlar.

Eğer "sapıktır" derlerse büyük alimlere ve Ravilere dil uzatmış olurlar ve sanırım buna daha curret edemezler. Eger derlerse kendilerinin Eli sunnet'ten olmadıklarını ve Cehmiyye olduklarını şahadet etmiş olurlar.

Ayrıca Selef'ten gelen Allah'ın istediği şekilde yaratıklarına yaklaşıp ifadeleri; Allah'ın inmesinin gerçek manada olduğunu dahada açıklıyor. İste bu kadar delil karşısında hala Allah'ın dünya semasına indigini inkar eden birisine "Allah ıslah etsin" demekten başka bir şey yoktur.

İmam Ahmed tevil etti iddiası

Muhaliif derseki: Ama İmam Ahmed bin Hanbel'den gelen bir rivayette Allah'ın inmesinin, Allah'ın emrinin inmesi olarak tevil edilmistir.

Deriz ki: İlk önce zikredilen tevil hakkında İbni Hazm **El-fasl** adlı eserinde şöyle demiştir:

İmam Ahmed bin Hanbel'den Rabbin geldi ayetinin açıklamasında Allah'ın emri geldi dediğini rivayet ettik.

İşte buna bir kaç yonden cevap verilir:

Bu hikayeyi imam Ahmed'den rivayet'te teferrud eden kisi; Hanbel adli ravi'dir. Bu kisiden baska hic kimse boyle bir tevili rivayet etmemistir.

Ayrica Hanbel'in imam Ahmed'in bu sozunu naklettigi yer imam Ahmed'in Cehmiyye'ler ile olan bir munazarasi esnasindadir. Bu Munazarayi Hanbel disinda baska ravilerde rivayet etmisler ve hic biri bu tevili zikretmemistir. Boylelikle Hanbel'in bu sozu "Şaz" olup zayif hukmune dusup delil olarak huccet olmasi imkansizdir.

Ayrica Hanbel'in imam Ahmed'den rivayetleri bir cok alimler tarafından kabul edilmemistir. Hatta Hanbel eger fikhi bir konuda imam Ahmed'den bir hukum rivayet etti ise, bu hukum Hanbeli'lerde basta olmak uzere zayif olup kabul edilmez. Eger Hanbel'in fikihtaki nakilleri kabul edilmiyorsa akidevi bir konudaki nakili nasil kabul edilsin?

Ayrica mana olarakta Hanbel'in imam Ahmed'den zikrettiği nakil; imam Ahmed'in tevil ettigini belirtmiyor. Cunku imam Ahmed bu sozu munazara esnasinda zikretmistir.

Bilindigi gibi Cehmiyye'ler Allah'in inmesini inkar edip onun emrinin indigini soylarlar. İmam Ahmed'le de munazara esnasinda Kuran'in yaratilip yaratilmadigi hakkında tartisirlarken, Kuran'in yaratilmis oluduguna dair Kiyamet gunu surelerin gelecegi hakkındaki hadisleri delil olarak getirmislerdir.

İmam Ahmed'de onlara cevaben; Sizler nasil ki Hadislerde Allah indi dedigi zaman onun indigini inkar edip sadece emrinin indigini soyluyorsanız, ayni sekilde de Kuran hakkında da boyle deyin deme istemistir. Yani kiyamet gunu Kuran'in kendisi degilde Kuran'in sevabinin geldigini soyleyin. Yani neden kafaniza gore bir yerde tevil edip baska bir yerde tevil etmiyorsunuz demek istemistir.

Ayrica Hanbel'in kendisi imam Ahmed'den bu rivayetin tersinide nakletmistir. İmam Ahmed'e Allah'in dunya semasına inermi diye sordugunda, imam Ahmed Evet demistir(bunu imam Lalekai vb. zikretmislerdir). Hanbel Allah'in inmesinin ilmi ilemi yoksa nasil oldugunu sordugunda imam Ahmed'in cok kizdigini ve bu konuda ona susmasi gerektigini zikretmistir.

Elbetteki bizler Hanbel'den gelen bu zayif rivayetler ile imam Ahmed'in bu konudaki itikaini ogrenmedik. Ama bunu zikretmemizin sebebi; Hanbel'in kendisinin bu konuda rivayet ettigi sozu "İmam Ahmed tevil ediyor" seklinde rivayet etmediginin isbati icindir. Yani Hanbel'in kendisinde burada tevil etmeyi kasd etmemistir. En ogrusunu Allah c.c. bilir.

Hanbel disinda sahih senedlerle baska raviler imam Ahmed'in Allah'in dunya semasına inmesi hakkında sorduklarinda evet diye cevap verdigini ve bunun uzerinde konusup tevil yapmadigini zikretmislerdir(sifetu en-nuzul el-ilahi adli eserin 242. Sayfasini muracaat et).

Boylelikle hem sened yonunden hemde mana yonunden bu rivayetin asla kabul edilemeyecegini ve imam Ahmed'den nakledilen sahih "eser"lere(rivayetlere) muhalefet ettigini anlamis olduk(bu konuda ibni Teymiyye'nin **El-istikame** ve **Şerhi Hadisi Nuzul** adli eserlerine ve ibnu el-kayyim'in **Muhtasaru es-Savaiku el-Mursele** adli eserine bakilabilir).

Imam Malik tevil etti iddiası

Muhaliif derseki: İmam Malik'te Allah'in inmesini, Alah'in emrinin inmesi olduğunu soyleyip tevil etmistir.

Deriz ki: Bu haberi bazi alimler imam Malik'in Allah'in emrinin ve Rahmetinin incegini soyledigini naklederler. Halbuki bunu soylemek insaf dairesinden cima ve imam Malik'e yalani nisbet etmekten ibarettir.

imam Malik'ten zikrettigin tevil iki sened ile rivayet edilmistir.

Birincisi ise: Habib El-misri yolu iledir. Habib adindaki kişı; alimlerin ittifaki ile yalanci bir ravi'dir. Yalanci birisinin rivayeti asla kabul edilmez.

İkincisi ise: Bu ikinci senedde ise üç tane illet(Senedizayifliiyacak uc tane hastalik) vardır.

Senedindeki "Cami bin Sevade" adli kisi zayıf bir Ravi'dir.

Yine senedindeki "Muhammed El-bicli" adli ravi hakkında alimler onun rafizilikte aşırı olduğunu soylemislerdir. elbetteki Bidat sahibi bidatini guclendirme adina yaptigi rivayet asla kabul edilemez. Rafiziler de Mutezile'ler gibi Allah'in sıfatlarını tevil etmislerdir. Boylelikle kendi mezheplerini guclendirme adina yaptıkları rivayetler asla kabul edilmez.

Sonuncu illet ise: "Matraf" adli ravi'dir. Bu Ravi'nin hadisleri muztarip olduğu için rivayetleri kabul edilmemistir.

Boylelikle birinci senedini bir yalanci rivayet ederken, ikinci senedinde ise uc tane hastalik bulunan iki sened ile fıkhı bir meselede bile delil olarak kimse alamaz. Eger fıkhı bir meselede muteber olmuyorsa nasıl bir akidevi ve boyle ince bir meselede muteber olabilir ki?

Ayrıca bu uydurma rivayet, imam Malik'ten sahih ve sabit bir şekilde gelen rivayete acik bir şekilde muhalefet etmektedir.

Imam Zehebi soyle demistir: Imam Malik'ten Mahfuz olan (ondan sahih bir şekilde rivayet edilen ve bilinen) rivayet ise, Velid bin Muslim'in rivayetidir, Velid Sifat hadisleri hakkında Malik'e sorar, soyle cevap verir: **Nasil geldi ise tefsir yapmadan uzerinden gecin**(Siyer Alami en-Nubela, sözünün tamamı için kitabı muracaat et).

Elbette Allah'in dünya semasına inen hadisleri sıfat hadislerindendir. İmam Malik ise Sıfat hadisleri hakkında nasıl demeden üzerinden geçenlerdenir.

İşte ziikrettığımız bu Sahih rivayet, İmam Malik'in tevil etti iddiasının yalan olduğunun açıkça göstegesidir.

Ayrıca Malikî alimlerinin buyugu olan İmam İbni Abdilber şöyle demistir:

Bazı **Bid-atcılar**, Allah'ın inmesini ve (kıyamet günü) gelmesini ve buna benzer bazı ayetleri ve hadisleri zahirine muhalif bir şekilde **tevil** etmişlerdir. Allah'ın inmesinin onun emrinin ve Rahmetinin inmesi olduğunu veya bir Melek'in inmesi olduğunu söylemişlerdir (İbni teymiyye'nin **Esasu et-takdis** ve **Serhi haidis en-nuzul** adlı eserlerine veya **Akidetu İbni Abdilber** adlı esere bak).

Yine şöyle demistir:

Eser ehlinde bir kısım "onun emrinin ve rahmetinin" inecğini söylemişlerdir. Buda Malik'in katibi Habib'den rivayet edilmistir. Başkalarıda bunu inkar etmişlerdir...(sonrada bu konudaki sahih delilleri nakleder. kaynağı muracaat et, bunun uydurma bir söz olduğunu ileride zikredeceğiz inşaAllah)(et-Temhid).

Yine şöyle demistir:

Bir grup ise şöyle demistir: onun emri ve rahmeti iniyor, (İbni Abdilber reddiye vererek şöyle diyor:) ve bu ise hiç bir şey değildir (yani kabul edilemez bir görüştür). Çünkü onun emri ve rahmeti gece gündüz vakitsiz bir şekilde, gecenin son ucte birinde ve her zaman iner (el-İstizkar- akidetu İbni Ebdi el-ber 349.s.).

Derim ki: Bu nakillerin arasında İbni Abdilber, İmam Malik'ten gelen zayıf rivayetide zikretmistir. Sened bakımından üzerinde hiç konuşmamıştır. Ama El-istizkar adlı eserde ise, İmam Malik'ten olan rivayet hakkında şöyle demistir:

Eğer İmam Malik'ten olan rivayet sahih ise, manası dua edenin duasının rahmeti ile isticabet edilen vakitin o an olduğu manasındadır (akidetu İbni Abdilber adlı esere bak).

Derim ki: Alimler zayıf bir söz hakkında "eğer sahih ise manası şöyle olur" demeleri, sözün sahih olduğunu kasd etmeleri anlamına gelmez. Alimlerin sözünü bilen bunun böyle olmadığını anlar. Alimlerin böyle demekle kasd ettikleri şey ise; diyelimki ve farzedelim ki bu nakil sahihtir, mana yönünden bile Allah'ın dünya semasına inmiyor diyenlerin kullanacağı bir mana yoktur anlamına gelir.

Ama cok onemli bir meseleye deyinmenin gerekli oldugunu dusunuyorum. Imam ibni Abdilber'in "bazi hadis ehlinin Allah'in inmesini tevil ettigini" zikretmesi ise, bu sozunde biraz celişki vardır.

Cunku selef'ten bir tane bile sahih bir sekilde, hic bir sifatin tevili rivayet olunmamistir. Boylelikle bu meseledeki en dogru olan gorus selef'in zikrettiği gibidir. Eger butun selef'in Allah'in dunya semasına inmesini tevil etmedigini ogrenirsek, Selef'in bu konuda Icma ettigini anlamis oluruz.

Buraya kadar zikrettiğimiz muazzam sayıda ulemanın ve selef ulemasının Allah'ın inmesini zahirine göre kabul etmeleri, İbni Abdilberin o sözünü yalanlamaktadır. O zaman anlarız ki o söz İbni Abdilberin eserine sokuşturulmuştur.

Aynı zamanda İbni Abdilberin sıfatları zahirine göre kabul edeceğine dair icmâyî naklettiği sözü ise sabit ve sahtir. Burada naklettiği ise, bu sözüne uymamaktadır. Bu da bu sözün uydurulma olduğunu isbat eden ayrı bir delildir. Elhamdulillah.

Her halukarda, İbni Abdilber'in bu görüşü tercih etmeyi, Allah'ın inmesini zahirine göre kabul ettiği bilinmektedir.

imam İbni Abdilber'in Allah'ın dunya semasına inmesi hakkındaki gorusunun **zahirine** gore alınması oldugunu ve bunu tercih ettigini unutmamak lazim.

Yani; imam ibni Abdilber bazi Hadis ehlinin bu konuda tevil etti iddiasinin yanlış olduğunu söylüyoruz. Hatta ona uydurulma ve eserine sokuşturulma ihtimali olduğunu da söylüyoruz. Maalesef selef zamanından sonra cerh ve tadil ilimlerinin gitmesi nedeni ile, bir çok söz alimlerin eserlerine sokuşturulmuştur. Bunları anlamak için, sened tahkiki ve mahtuta nisbetlerini iyi bilmek gerekmektedir. Allah yardımcımız olsun. İbni Abdilber Kendi gorusu olan bu hadisleri zahirine gore aldığını ise dogru gormekteyiz. Bu gorusunun Selef'in Icma'sına tipa tip uydugunu gormekteyiz.

Ibnul-kayim soyle demistir:

Imam Malik'ten ve Sunnet imamlarından meshur olan gorus ise, Sifat hakkındaki nasların(Kuran ve Sunnet'in) uzerinden gecip tevilden de kacinmaktır(Savaiku el-mursele).

Derim ki: Boylelikle imam Malik'in boyle bir sozu soylemedigini ve bu sozun uydurma oldugunu, en azindan ihticac edilmeyecek bir konumda oldugunu anlamis olduk.

İbni Abdilber gibi Malikii olup imam Malik'in sozunu cok iyi kavrayan birisinin bu sozun manasi bile Allah'ın dunya semasına indigini teville goturmeyecegini acikladigini, imam Malik'ten olan sifatlari zahirine gore almak hakkında sabit ve sahih naslara muhalif ve uyumsuz oldugunu ogrenmis olduk.

Burada Hafız ibni Abdilber'in et-Temhid adli eserinde Ehli Sunnet'in Icma'si ile Sifat ayetlerinin tevil edilmedigini ve zahirine gore alınmasi gerektigini zikretmesini unutmamak gerekir. Allah'in Dunya semasına inmeside Allah'in sıfatlarındandır.

Allah değil de Melek iniyor iddiası

Eğer derseki: Bazı Hadislerde her gece dünya semasına Allah değil de melek indigi haber veriliyor. Buda Allah'ın değil Melek'in indigi anlamına gelir.

Deriz ki: Hayır, ne Uşlu fıkıh kuralları, nede Hadis ıstılahı kuralları bu dediginizi desteklemiyor.

Şimdide bütün kelamcılara cevabı çok zor veya imkansız olan bir soru soracağım insallah:

Sizler Akide konularında bir hadis alırsanız, o Hadis Mutevatir derecesine ulaşmadan almanın doğru olmadığını iddia ediyorsunuz.

Peki o zaman bırakın Mutevatir derecesine ulaşmayı, daha doğru olup olmadığında bile ihtilaf olan bir hadis ile nasıl akidevi bir meselede kendinize delil olarak getirebiliyorsunuz?

İşte kelamcılardan olan Selefte muhalefet eden Es-ari ve Maturidi'ler, bu soru karşısında cevapsız kalmışlardır. Bu soruyu benim hocalarım farklı farklı Es-ari hocalarına sordular ve onlar cevap veremediler. Çünkü ya kendi kurallarını bozacaklar veya mutevatir olmayan hadis ile itikad etmeyecekler.

Kelamcılar sadece bu konuda değil, akidevi bir çok konuda bu tarz hareket edip kendi kurallarını yerle bir etmişlerdir.

Bizim Reddiye verdiğimiz kişiler; Sahih Muslim'de olan "Allah nerededir?" hadisini mutevatir olmadığı için itikadi konularda almayan kişilerdendirler. Peki o zaman Sahih Muslim'deki Hadisi alıyorsunuzda, Gök yüzüne Allah değil de melek inecek iddianızı doğru göstermek için "Allah nerededir?" Hadisinden daha fazla Zayıf olan Hadisi neden alıyorsunuz? İşte bu Mutekellimlerin heva ve heveslerinin gittiklerini, ilmi emanete saygı göstermediklerini gösterir.

Halbuki bizler(Hadis ve Sunnet Ehli) bir hadis eğer doğru ise onu direkt kabul ederiz ve bu konuda ayırım yapmayız. Şimdi meseleyi açıklamaya başlayalım:

Bilindiği gibi eğer iki Hadis uyuşmazsa ilk önce ikisinde doğru mi diye bakılır, eğer ikisinde doğru ise Buhari ve Muslim'in ittifak ettiği hadis kabul edilir. Bu zikrettiğimizi her ilim talebe bilir.

Allah'ın dünya semasına ineceğini zikreden Hadis ise Buhari ve Muslim'dedir. Sizin melek'in ineceğini söylediğiniz Hadis ise ne Buhari'de ve nede Muslim'de değildir.

Peki sizler hangi kural ile Buhari ve Muslim'in disinda olan bir Hadisi Buhari ve Muslim'de zikredilen Hadisten daha racih ve dogru olarak gorebiliyorsunuz?

Bize akildan bir delil getirmeyin. Bizler zayif aklimizi dinimizin onune geciren bidacilardan degiliz. Bizlere Nakli bir delil getirin.

Ayrica sizlerin delil getirdiginiz Meleklerin dunya semasina indigi hadisler hakkında; alimler ihtilaf etmislerdir. Bazilari sahih derken bazilari zayif demistir.

Peki sihhatinde ihtilaf olan bir hadisi nasil sihhatinde ihtilaf olmayan ve hatta mutevatir derecesine ulasan Hadislerden daha dogru gorebilirsiniz ki?

Veya nasil manasini ona gore degistirebilirsiniz ki?

Mana yonunden de bakarsak asla Melek'in inmesi Allah'in inmedigini belli etmez. Cunku Allah'in inidigni belirten Hadislerde Allah soyle sesleniyor: kim bana dua eden de onun duasini Kabul edeyim?...

Melek'in inidigni haber veren hadiste ise Melek soyle nida ediyor: Hic dua eden kimse yokmuda onun duasi Kabul edilsin?...

(Melek'in indigini belirten kalan rivayetlerin lafizlarida buna yakindir. Sifetu un-nuzul el-ilahi adli eseri muracaat et).

Boylelikle mana yonunden bile, Allah'in inmesini Melek'in inmesi ile degistiremeyiz. Cunku Allah indiginde duayi kendisinin kabul edeceğini soyluyor. Melek indiginde ise kendisinin degil Allah'in kabul edeceğini soyluyor. Boylelikle mana yonunden bile Allah'in indigini inkar etmek imkansizdir.

Cunku eger Buhari ve Muslim'deki hadislerde asil kasd edilen Melegin inmesi olsaydi, butun Buhari ve Muslim'in ittifak ettigi bu hadis su sekilde olurdu: "Allah dunya semasina indiginde kim dua etsin onun duasi Kabul edilsin" derdi. **Ama Buhari ve Muslim'in ittifak ettigi hadisler bu sekilde elbette degildir.** Boylelikle Melek'in inmesi ile Allah'in inmesini hic kimse asla inkar edemez.

El-Hasil: Eger Melegin Dunya semasina inme hadis'leri Sahih ise, bu durumda hem Allah c.c. gok yuzune iner, hemde melekleride iner deriz.

Boylelikle asla Melek'in inmesi ile Allah'in inmesini aciklayip Allah'in inmesini inkar etmenin bir luzumu yoktur. Bu yaptiklari mantiga ve ilmi kurallarada terstir. Ayrica her ne kadar kelamcilar kendilerinin mantik ve zeka ile konusutklarini iddia etselerde malesef onlar hicte mantik ile konusmuyorlardir.

Eger Allah'in gok yuzune inmesi ile Meleklerin inmesi arasinda bir uyusmazsizlik olduugunu farzederek, bu durumda elbetteki daha sahih oldugundan Allah'in indigini tercih ederdik. Cunku Allah'in indigine delalet eden Hadisler Sahihayn'dadirlar(Buhari-Muslim).

Ama Hadis ehlinin itikad ettigi sahih olan gorusunun Allah'in dunya semasina inmesi ile Melek'in inmesi arasinda cesliski olmadigidir. Boylelikle eger cesilki yoksa sorun ortadan kalkmis olur.

Muhalif derseki: Ama bazi rivayetlerde bir munadi'nin inip dua eden yokmu duasini Kabul edeyim dedigi zikredilmistir. Boylelikle munadi(cagiran) kisinin melek oldugunu anlarsak rahatca gok yuzune inenin melek oldugunu soyleyebiliriz.

Deriz ki: Hayir, yaptiginiz cikarim yanlistir. Zikrettiginiz Hadis sened yonunden **batıldır.**

Sened yonunden bakarsak hadisin iki tane senedi vardir. Iki senedide asiri derecede zayıftir. Boylelikle sizler gibi mutevatir derecesine ulasmayan hadisleri almayanalarin bu kadar zayıf olan bir hadisi almalari dogru olmaz.

Ayrica mana yonunden de eger dunya semasina inenin melek olduugunu farzetsek bu imkansiz olur. Cunku melek'in inip Allah disinda kendisine bazi Allah'in sifatlarini nisbet etmesi imkansizdir. Hic bir Melek duayı kabul edeyim diyemez. Boylelikle sizlerin yaptiginiz bu cikarim mana yonunden deyanlistir.

Mana olarak farzetsekki hadis sahihtir. Munadi(cagiran) kisinin bir melek degil kalan hadisler ile Allah oldugunu soylememiz gerekir. Cunku sizin delil getirdiginiz Hadis'te bir Munadi'nin oyle diyecegi gecmistir. Munadi'nin melek oldugunu siz eklediniz. Buda yanlis olur. Melek kendine Allah'in sifatlarini nsibet edemez. Boylelikle kasd edilenin Allah c.c. olduugunu gormus oluruz.

Ayrica ulasabildigim butun rivayetlerde dunya semasina inenin Allah oldugu vardir. Yani Melek'in nida ettigi bile rivayet edilse yinede indigi rivayet edilmemistir. Yani inem sifati melek isnad edilmemistir. Ama benim gozumden kacitigi bir hadis varsa bilmiyorum, ama eger yoksa inme sifatinin inkar edenlere guclu bir delil olur.

Eger derseki: Ama ibni Forak soyle demistir: Nakil ehlinden bazilari bize Peygamberimiz'den s.a.v. olan bu haberdeki "yenzilu"(iniyor) ifadesini damme ile("yunzilu" yani: indiriyor) harekeledigini, ve bu harekelemsini guvenilir kisilerden yaptigini soylemistir(Muskilu El-hadis).

Deriz ki: İste bu zikrettiginin supheye bir kac yonden cevap verilir.

A- Zikrettigi kisinin kim oldugu bilinmemektedir. Boylelikle kabul edilmez.

B- Kendisi guvenilir olduugunu bile soylese Hadis ulemasinda bilinen bir kural vardir. O da: Eger bir ravi, baska bir guvenilir ksiden rivayet ediyorum derse kabul edilmez. Cunku kendisine gore guvenilir bile olsa belki baskasina gore guvenilir degildir. Boylelikle boyle senedleri Mechul sayarlar ve hic bir sey ifade etmez. hafız Hatip

Bagdadi ve Ebu Bekir Es-Sayrafi gibi alimler bu dedigim gorusu destekleyenlerdendir(Serh ileli Et-Tirmizi, Yazari; ibni recepel-Hanbeli. 1.clt. 200.s.).

imam ibrahim bin Musa bin Eyyub El-Ebnasi, bir kisinin "Guvenilir kisiden rivayet ediyorum" dediginde bu dediginin kabul olmamasi dogru olan gorus oldugunu zikretmistir(Eş-Şeza el-Feyyah min ulumi ibni es-Salah 1.clt. 85.s.).

Sehavi'de bu gorusun Sahih olan gorus oldugunu zikretmistir(El-Gaye fi Serhi el-Hidaye fi ilmi er-Rivaye 122.s.).

Ayni gorusu imam ibni Cemaa "El-Menhelu er-Raviy" adli eserinde tercih etmistir(64.s.).

C- Boyle bir olayi ibni forak haricinde selef'e kimse nisbet etmemistir.

D- Eger gercekten "indirdi" seklinde harekelenseydi, en azindan bazi alimler bu sekilde harekelese idi, ibni forak disinda yuzlerce olan Muhaddis'lerden en azindan bir kac tanesi zikrederdi.

Hic bir Muhaddis'in zikretmemesi boyle bir seyin olmadigni gostermektedir.

Bu olay zaten ibni Forak'ın güvenilirliğini de zedelemektedir.

E- Hadis'in kendisi Allah'in baskasini indirdigini inkar edip yalanliyor.

Iste o Mutekellimlerin "indi" degilde "indirdi" diye delil getirdikleri Hadiste soyle gecer:

"Kim dua ederde duasini kabul edeyim". Eger gercekten bir Melek inseydi boyle bir sey demesi asla caiz olmazdi. Cunku melek'in kendisi boyle demesi imkansizdir. Boylelikle Allah'in inmesini baskasinin inmesi ile soylemek, Hadis'te celiski olusturmaktır. Buda imkansizdir.

Ayrica sahihi Muslim'de gecen bir rivayette ise Allah'in nidasi su sekildedir: ... **ve derki: ben kralim, ben kralim, kim bana dua ederde onun duasini kabul edeyim?...**

Derim ki: iste bu hadis ise daha net bir sekilde inenin Allah oldugunu acikliyor.

Sunuda unutmamak gerekir: Bizler Melek'in nida etmesini inkar etmiyoruz. Ama bizler Melek'in nidasi ile Allah'in nidasini inkar edenlere reddiye veriyoruz. Bunu karistirmamak lazim.

F- Bir de Ibni forak'a muhalefet eden alimlerin bazi sozlerini nakledelim:

Imam Ebu yala, Ibni forak'a verdigi reddiyede soyle demistir: **Bu dedigi yanlistir. Hic bir Hadis ehlinde birisi "damme" ile bu hadisi rivayet ettigi bilinmemektedir. Bu yuzden boyle bir sey iddia etmek dogru degildir.**

Bunun da batil oldugunu belirten hadisin su bolumudur: Kim bana dua ederde duasini kabul edeyim...(ibtalu et-tevilat).

Allame Abdulgani El-makdisi, Allah'in dunya semasina indip, sahih olan hadiste "kullarima benden baskasina sormyacagim" ifadesini ve baska bir sahih hadiste "ben kralim ben kralim, kim bana dua ederde onun duasini kabul edeyim" ifdelerini zikrettikten sonra soyle demistir:

Suphesiz ki bu iki hadis, (Allah'in inmesini) tevil eden butun tevilcilerin delillerini yoke der. Inkar eden butun inkarcilarin delillerini de yalanlar (El-iktisad fi El-itikad).

Imam ismail Et-teymi soyle demistir:

Ehli sunnet'in mezhebinden de; Allah'in sifatlari hakkında Peygamberimiz'den s.a.v. sabit olarak rivayet edilen hadislere iman etmektir. Allah'u teala her gece dunya semasina inmesi gibi...(el-hucce fi beyani el-mehacce).

Yine soyle demistir:

Eger "iniyor" veya "indiriliyor" denilirse, denilir ki: "yenzilu"(iniyor) "ye" harfi meftuh ve "ze" harfi ise kesralidir. Kimde "yunzilu"(indiriyor) "ye" harfini dammeli bir sekilde harekelerse ve boyle derse(itikad ederse) **iste o kisi Bidat cikarmis olur.** Kimde Allah'in bir ışık indirdigini soylerse **iste o kiside bidat cikarmis olur**(bu sozunu Seyh abdulkadir el-caberi, sifetu en-nuzul elilahi adli eserinde zikretmistir).

Seyhulislam ibni teymiye soyle demistir:

Bu bazi bidatcilarin yalanlarindandir(Serhi hadisi en-nuzul).

Yine ayni eserde, kalamcilarin yaptigi bu tevilin aynisi Cehmiyye'lerde yaptiklarini siylemistir.

Derim ki: Boylelikle kalamcilarin kimlere daha yakin oldugunu cok rahat anlayabiliriz.

Buna benzer alimlerin sozleride vardir. Boylelikle Ibni Forak'in soyledigi seyin yanlis oldugunu ve boyle bir ricali(senedindeki kisiler) mechul olan bir senedi hadis ehlinin kabul edemeyecegini ogrenmis oluru.

Eger derseki: Ama bazi kalamcılardan olan alimler Allah'in inmesini tevil edip onun rahmetinin veya melek'in inmesini soylemişlerdir.

Deriz ki: Kalamci sapkınları bunu demişlerdir. Ama Müslümanların alimleri böyle dememişlerdir.

Bizler simdi bakalim kimler tevil etmis?

Selef'ten kim var?

Elbetteki kimse yok.

Peki tevil edenler ne zaman tevil yapmislar?

Cok sonradan yapmislar.

Peki selefin zamaninda kimler Allah'in inmesini tevil ederlerdi?

Selefin tekfir ettikleri Cehmiyyeler ederlerdi. Iste boylelikle selef'in kizdigi Cehmiyyelerin bazi alametleri kalamcilar da varmis. Bsr el-Merrisi gibi selefin reddiye verdigi Cehmiyye'ler simdiki kalamcilarin getirdikleri deliller ile ayni delilleri kullanip Ehli sunnete reddiye vermeye calisirlar. Bu konuda imam Sabuni'nin Bsr'e yazdigi reddiye muracaat edilebilir.

Eger derseki: Ama sizler Allah'in inmesinin hareket ile oldugunu soyluyorsunuz?

Deriz ki: ilk once Allah'in inmesinin hareket ile olup olmamasi hakkında bilginler uc goruse ayrilmislardir. Kimi Allah hareket ile iner derken, kimileri hareket etmeden iner demistir. kimileri de bu konu hakkında susmayi tercih etmistir.

Simdide kisaca üç gorusu kimlerin soyledigini nakledelim:

1- Hareket ile iner diyenler:

Imam Ebu yala soyle demistir: Bu gorusede hocamiz **Ebu Abdullah bin Hamid** gitmistir(tercih etmistir). Soyle dedi(yani hocasi) : **Cunku araplarda inmenin hakikati bu sekilde olur...**(er-rivayeteyn ve el-vecheyn - sifetu en-nuzul el-ilahi).

Osman bin Said ed-darimi soyle demistir: **Hay Kayyum olan istedigini yapar, istedigini zaman hareket eder...**(nad el-merrisi)

Derim ki: imam Zehebi bu zat hakkında soyle demistir: Osman Ed-darimi Bidatcilarin gozunde bir ok gibidir(yani bidatcilar ondan korkarlar manasinda demistir)siyeri alami en-nubela.

2- Kimisi de Allah'in hareket ile inmesini inkar etmislerdir. Bu goruste ibni ez-Zaguni(mecmuum el-fetava'ya bak) ve ibni hibban(sahih'ine bak) ve benzerlerinin gorusudur.

Bu görüş ise, zikredilen en zayıf görüştür. Selef zamanında böyle diyen birisi de yoktur.

3- Kimisi de Hareket kelimesini konuyla hic karistirmeden Allah'in c.c. indiigni soyleyenler. Bu goruste hadis ehlinin cogunun ve fukahanin ve Sufilerin gorusudur. Hak olan da budur.(serhi hadisi en-nuzul- sifetu en-nuzul el-ilahi).

Bu konuda ibti Teymiyye'nin sozlerini zikretmistik. Sozlerinden onun gorsunun bu gorus oldugu cok acik bir sekilde bellidir.

Imam ibnu el-kayyim soyle demistir:

iki sozden de dillerini uzak tutup soyle diyenler: (Allah hakkında) hareket ve intikal sozlerini kullanmayiz. Inkarda etmeyiz(yani bu konuda konusmyaz ve susariz). Iste boyle diyenler dogruyu bulup ve(selefi takipte) en mutlu kimselerdir. Cunku onlar nas(Kuran ve Sunnet) ne dedi ise onu dediler. Neyde sustular ise onda sustular. Boylelikle bu gorusun dogru bir gorus oldugu ortaya cikmistir. Cunku konusmayip sustuklari seyler genis mana icerip dogruyu ve yanlisi bir arada blundurma ihtimali vardir(savaiku el-mursele).

Imam ibni Recep el-Hanbeli soyle demistir:

Bizim ashabimizdan olan(yani Hanbeli'lerden) ve sonradan gelen bazi Hadisciler bunun isbati hakkında bir kitap yazmislardir(yani Allah'in hareket ile inmesi hakkında).

Bunu imam Ahmed'e bazi vecihler ile nisbet emislerdir. Ama hepsi zayıftir ve hic biri sabit degildir...

Allah'in inmesi hakkında Hadis disinda hareket ve bir yerden baska bir yere intikal etmek ve Arş'ın bosalması ve onun tersi gibi baska seyleri Allah'in sifatlarına ziyade etmek Bidat'tir. Boyle seyerde konusmak guzel bir sey degildir(yazarin Fethu el-Bari'sine bak).

Yine Suleyman ibni Sahman bu gorusu tercih etmistir(tenbihu ibni sehman).

Boylelikle direkmen Hadis ehline Allah'in hareket ve intikal ettigini soylediklerini nisbet etmek, sadece bir zulum olur. Ama uc firkaninda Allah'a bir benzerlik isnad etmedikleri cok aciktir. Asla hic bir ehli sunnet alimi boyle bir sey dememistir.

Ayrıca, İbni Forak, İbni Kullab'ın Allah'ın gökte olduğunu isbat etme ve Cehmiyyeye reddiyesi hakkındaki sözünü eserlerinde nakletmiştir. (Es-Savaikul Mursele Darul Asime bsk. 4.clt. 1238.s.)

Hafız ibni Cevzi "El-Muntezam"(9.clt. 71.s.) adli eserinde imam Kadiri'nin "El-itikad el-kadiri" adli eserinin yazildigini ve imam ibni Forak'in ayaga kalkip Bidatcileri lanetledigini ve soyle dedigini nakleder: "**Bunun icerdigi sey disinda baska bir sey ile itikad etmeyiz**".

Derim ki: ibni Forak'in ovdugu risalenin icinde "Allah'in gokte oldugu" ve "Kendisi vafsettigi butun sifatların zahirine gore oldugunu" zikredilmektedir. **Iste bu da, ibni**

Forak'in eski gorusunden tovbe edip bu gorusu(Ehli Sunnet gorusunu) destekledigini gostermektedir.

Bundan sonra sanirim, cok olmasada onemli olan suphelere cevap verdigimiz icin, hakki arayan herkes icin bu aciklamanin kifaye ve yeterli oldugunu dusunuyorum. Umarim Allah hakki buldurur.

Muhalliflerimizi bu zikrettigim seyler disinda onemli ve reddiye verilmesi gereken her hangi bir sey zikretmemislerdir. Hatta muhaliflerimiz benim reddiye verdigim suphelerin cok az kismini zikretmislerdir. Ama ben okuyucunun kafasinda suphe kalmasin diye fazladan aciklamaya calistim.

Muhalliflerimiz Beyhaki'nin eserinden sunu nakletmislerdir:

El Beyhaki, “El Esme Ve Sifat” adli kitabinda, Hafız Ebu Süleyman Hattabi’den şöyle naklediyor: “Her kim Allâh-u Teâlâ dilediği vakitte hareket eder, dilediği vakitte durur” şeklinde bir ifade kullanana deriz ki, bu çok büyük bir yanıltır. Allâh, kesinlikle hareket etmekle vasıflandırılmaz. Çünkü hareket ve durgunluk arka arkaya yapılan fiillerdir. Hâlbuki Allâh, hiçbir şeye benzemez. “Allâh, hiçbir şeye benzemez (Eş-Şurâ / 11)” buyurmaktadır.

Derim ki: Bizler zaten bu soz hakkında Ehli Hadisin en dogru olan gorusunun susulmasi oldugunu zikretmistik. Aynı zamanda hareket ile inmeyi inkar etmek ise, çok batıl ve mesnedsiz konuşmaktır. Hattabi bu sözlerinde derin bir hata etmiştir. Onun susması doğru olandır. En dogrusunu Allah c.c. bilir.

Ey kardesim: Peygamberimiz s.a.v. Rabimizin her gece dunya semasina indigini bizlere haber vermistir. Sende selefi salihinin yaptigindan baska bir sey yapma ve buna bu sekilde inan. Bu sana yeter. Bil ki kiyamet gunu Allah sana Kuran'a ve Sunnet'e inandinmi diye soracaktır. Tevil ettinmi diye sormayacaktır. Hatta belki tevil edersen neden tevil ettin? Ben sana tevil et dedimmi? Diye sorarsa ne cevap vereceksin?

O zaman Allah ve Rasulu s.a.v. ne dedi ise ona o sekilde inan. Bu seni cennete sokacaktır insallah.

Ve hamd Allah'a mahsustur.

6 Allah'ın zatının
sınırı var mıdır?

6- Altıncı mesele: Allah'ın Arş'ının üzerinde olmasının bir sınırı varmıdır?

HAMD ALEMLERİN RABBI OLAN ALLAH ICINDIR

Meselenin özü: Had kelimesi arapçada sınır manasına gelmektedir. Bu konudaki Ehli Sünnetin tutumu; Kuran'da ve Sunnet'te Allah'ın sıfatlarında bu kelime hakkında bir bilgi gelmediği için susmaktır. Ama bazı sapık firkalar çıkıp "Allah her yerdedir" dediklerinde, buna delil olarak "Allah'ın Zati'nin sınırlı olmadığını" söylemişlerdir. Bunun üzerine bazı seleften olan ulema, bunların bu şüphelerini ve bidatlarını ve küfürlerini yok etmek için; "Allah'ın sınırı olduğunu" söylemişlerdir.

İbni Teymiyye ise; bu konudaki tutumu kalan konulardan farklı olmayıp yine selefle uyumlu olmuştur. Yani Kuran'da ve Sunnet'te Allah c.c. sıfatları ile kendini nasıl tanıttı ise İbni Teymiyye'de öyle tanıtmıştır. Ama Selef'ten gelen bu konuda rivayetler olduğu için, kitaplarının bazı yerlerinde, yine sapık firkalara reddiye vermek amacı ile, seleften gelen Had ile alakalı rivayetleri olduğu gibi aktarmış ve üzerinde çok fazla durmamıştır.

Elbetteki bizler Allah'ın ilminin ve kudretinin ve bilgisinin vb. bir sınırı olduğunu iddia etmiyoruz. Allah'ı yaratıklara benzeterek Allah'ın sınırı olduğunu iddia eden kişi de Kafir'dir. Ama bizim ve selefın kasd ettiğimiz; Allah'ın yüce Zat'ının Arş'ının üzerinde olmasının bir Haddi olduğunu söylemenin doğru olup olmamasını konuyuşuyoruz. Bu ihtlaf zaten sözdendir. Hakikatte ise hepsi aynı şeyi söylerler. O da: Allah Arş'ının üstündedir. Yaratıklarından ayrıdır. Bu risalemizin bu bölümünde de bu meseleden bahsedeceğiz insallah.

İBNI TEYMIYYE'NİN ALLAH'A SINIR KOYDU İFTIRASI VE BU KONUDAKİ SELEF'İN GORUSU

HAD KELİMESİNDEN ALİMLER NEYİ KASD ETMİSTİRLER VE HAD KELİMESİNİN MANALARI VE İBNI TEYMIYYE'NİN HAD KELİMESİNDEN KASD ETTİĞİ MANA

Nahivcilerde ve Lugatçıarda ve Usulcülerde, Had kelimesi, bir şeyi başka bir şeyden ayıran şeydir.

Kelamcılarda ise; öyle bir şeydir ki, o vasfı almak için hak ettiği şeydir.

Mantıkçılarda ise; bir şeyin mahiyetine delalet eden şeydir.

(Bkz: Gazali, **Miyaru el-ilim**, Ez-zerkeşi, **El-bahru el-muhi**, Dimeskiyye, **El-mekalatu ed-dimeskiyye**)

Had kelimesinin farklı farklı manaları oldugunu ogrendikten sonra, simdide Şeyhulislam ibni Teymiyye'nin had derken neyi kasd ettigini ogrenelim.

Nakdu Et-tesis adli eserinde soyle demistir: **Had, her hangi bir varligin sifatlari ve miktari ile baska bir seyden ayrilmasidir.**

HAD KELIMESI ILE ALAKALI SELEF'TEN GELEN BAZI RIVAYETLER VE ULEMANIN IBNI TEYMIYYE'DEN ONCEKI TUTUMU

"Allah'a had kelimesi isnad edilirmi edilmezmi" bu konuda Kuran'dan ve Sunnet'ten gelen her hangi bir rivayet yoktur. Ama selefi salihinden gelen bazi rivayetler vardır.

Selef'ten olan bazi Ulema'nin bu kelimeyi Kuran'da ve Sünnet'te olmamasina ragmen kullanma sebepleri ise; sapik Cehmiyye'ler ciktiginda, Allah'in her yerde oldugunu soylemislerdir. Ulema onlara karsi; hayir, Allah Alem'in ustunedir. Yanimizda zatı ile degildir. Bu sekilde Zati'nin yanimizda olmadigi icin, bir sınırı vardır emislerdir.

Nasil ki Cehmiyye fırkası "Allah zatı ile her yerededir" dediklerinde, selef soyle demistir: hayir, suphesiz ki Allah zati ile Alem'in ustunedir, ama ilmi ile her yerededir.

Ayni sekilde Cehmiyye'ler; "Allah'in siniri yoktur, boylelikle her yerededir" dedikleri zaman, selef soyle demistir: hayır, halbuki onun zatinin siniri vardır. Cunku Alem'in disindadir (eger zatinin siniri olmazsa herşey Allah'in icindedir manasi oluşmuş olur. Buda hulul ittihadidir. İste selef bunlari durdurmak adına haddi var demistirler).

Beyhaki'nin rivayet ettigi bir haberde, Ali bin hasen soyle demistir:

Abdullah bin Mubarek'e sordum, Rabbimizi nasıl bilmeliyiz?

Dediki: **Yedi kat gogun ustunde Arş'ına istiva etmis bir sekilde bilmeliyiz.**

Dedim ki: **Ama Cehmiyye'ler diyorki, bu boyledir** (yani; Allah oradadır. Ama ayni sekilde her yerededir).

Bunun uzerine soyle dedi: **Bizler Cehmiyye'nin dedigini demiyoruz. Bizler diyoruz ki: O odur.** (yani; Allah Allah'tir ve her yerde degildir).

Dedimki: **Had ilemi?** (Had'di varmidir).

Dediki: **Evet, Vallahi Had ile.**

Imam **Ed-Dişti** el-hanbeli r.h. "**isbatu el-had lillah**" adli eserinde, Abdullah bin Mubarek'in eserini rivayet ettikten sonra soyle demistir:

Ve imam Ahmed'den Allah hakkında Had'din oldugunu isbat etmesi **sahih** bir sekilde zikredilmistir. **Imam Ebu bekir El-hallal sahih senedler ile rivayet etmistir.**

Imam Hallah dediki; Bize Ebu bekir el-mervezi haber Verdi, dediki: Ebu Abdullah'ı(yani Ahmed bin Hanbel'i) soyle derken isittim:

Ali bin Hasen'den soyle rivayet olunduki, o da ibni Mubarek'ten ona soyle soruldu ...(ve biraz onceki ibni Mubrek'in sozunu naklediyor ardindan soyle devam ediyor:)

dediki(yani Ahmed bin hanbel) ; **Bu sozu bana ulasti.**

Ravi dediki: **ve bu sozu begendi**(yani imam Ahmed begendi).

Sonrada Ebu Abdullah Ahmed bin Hanbel şu ayetleri okudu:

210 - Onlar sadece gözetiyorlar ki, Allah, buluttan gölgelikler içinde meleklerle birlikte geliversin de iş bitiriliversin. Halbuki bütün işler Allah'a döndürölüp götürölür.(Bakara suresi).

22 - Rabbinin geldiği ve melekler saf saf dizildiği zaman(Fecr suresi).

Derim ki: Yine imam Ed-dişti, bu konudaki imam Ahmed'den gelen baska rivayetleride zikreder. İmam'in zikrettiği senedlerin cogu sahihtir. **Bu sekilde iki rivayetinde sahih oldugunu anlariz.**

Beyhaki ibni Mubarek'in sozunu zikrettikten sonra; kendince imam'in kasdini aciklamistir. Imam'in bundan kasd ettigi; aslinda Cehmiyye'ye reddiye yaparak, onun yerde olmadigini ve yarattiklarindan ayri oldugunu kasd etmistir, demistir (aciklamasina uzunca bakmak icin kitabi muracaat edilebili: El-esma ve es-sifat).

Derim ki: Zaten Allah had ile Arş'ının üstündedir derken, bundan başka bir şey kasd edilmez.

Yinede sunuda belirtmek gerekir ki; Şeyhulislam ibni Teymiyye, imam Ahmed'den gelen baska bir rivayette, "Allah'ın Had'siz(sınırsız), Arş'a istiva etti" dediginide nakletmistir.

Ama ardindan Şeyhulislam, imam Ahmed'in burada kasd ettigi seyini; "Allah'in ilminin ve duymasinin ve gormesinin bir siniri olmamasidir" manasinda oldugunu aciklamistir. yani Allah'inn Ars'in uzerinde olmasi, Allah'in bilgiisiz ve gormesinin ve duymasinin bir siniri oldugu manasina gelememektedir. Onun bilgisi sinirsizdir. Boylelikle, imam Ahmed'in gecmis iki sozu arasinda uyusmazsizlik olmadigini anlamis oluruz. Her bir sozunde farkli bir mana kasd etmistir. (imam ibni Teymiyye'nin Muvafakatu Sarihi el-makul li sahihi el-menkul adli eserine bak).

Baska bir rivayet:

Şeyhulislam El-heravi "**Delailu Et-tevhid**" adli eserinde soyle demistir:

Allah'in Had'dinin olmasinin isbatı.

Derimki: Bu bolumde bu zikrettiği basligin isbatında şu hadisi delil getirmistir: "**Sen, Zahir'sin, senden üstte hiçbir şey yoktur. Sen Bâtın'sın, senden öte hiçbir şey yoktur.**"

Derim ki: İste bu şekilde Selef'in bir kısmının Allah'ın sınırı olduğunu kabul ettiklerini gormekteyiz. Ama elbetteki sınırının ne kadar olduğunu bildiklerini hic kimse soylememistir. Bunu demek ise hak yoldan sapmaktır. Goruldugu gibi büyük ihtimalle Allah'ın sınırının olduğunu soylemelerinin nedeni; zamanlarındaki "Allah'ın siniri yoktur ve bu nedenle her yerdedir" diyen Cehmiyye'nin karşısında onların bu gorusunun batil olduğunu isbatlamak için olmuştur. Bizler eger Selefin bu maksatlarını iyi anlarsak ne demek istediklerini ve neden dediklerini anlamış oluruz, Allah bizi hak yoldan ayırmaz.

Derim ki: Bu gerideki yaptığım çalışmadan sonra imam ibni Teymiyye'nin **Der-i te-arudu El-akli ve En-nakl** adli eserinin 2.clt. 34.s. soyle dedigini gordum:

Hallah (Es-sunne'de) soyle demistir:

Bize Muhammed bin Ali El-verrak haber verdi ve soyle dedi:

Bize Ebu bekir El-esram haber verdi ve soyle dedi: Bize Muhammed bin Ibrahim El-Kaysi haber verdi ve soyle dedi:

Ahmed bin Hanbel'e soyle dedim: ibni Mubarek'ten soyle bir şey zikredilir: Ona soyle sorulmuş: Allah'ı nasıl bileceğiz? Demis ki: **yedinci katin ustunde, Ars'inin uzerinde, sınırlı bir şekilde.**

Derim ki: Simdi bu Senedi kısaca inceleyelim:

Muhammed bin Ali: Guvenilir bir ravi'dir. Guvenilir olmadigini sadece Kevseri soylemistir. Kevseri'de Cerh ve Tadi ulemasi tarafından kabul goren birisi degildir. Aslında bizler Kevseri'ye cerh ve tadi yolundne bakarak hukmunu versek; "Halik"(helak olmus), "Munkerulhadis"(Hadisleri çok kotudur), "La yuhteccu bihi"(onun sozleri ile delil getirilmez) gibi sozleri soylememis gerekir.

Kevseri'nin bu fasid iddiasının cevabını da el-Mu-allimi **Et-tenkil** adli eserinde vermistir. Kevseri'nin sadece bir Cehmi olduğunu da isbat etmistir.

Ebu bekir: imam ibni hacar ve imam Zehebi onun hakkında "guvenilir" demislerdir (**Ruvatu Et-tehizibin'e** bak).

Muhammed bin Ibrahim: Hanbeli imamlarından imam Ahmed'den rivayet edenler arasında bilinen bir ravi'dir. Ama kendisi hakkında tecrih ve tadil bulamadım. Ama imamlar arasında bu ravi'nin sözü makbul'dur. Mesela imam Ibrahim bin Muflih El-mekadisi'nin **El-maksadu El-irşad**'ine bak. Veya Muhammed ibni ebi yala El-ferra'nın Tabakatu El-hanabile'sine bak. Ayrıca imam Zehebi İslam tarih'inde imam Ahmed'den bu zikrettiğimiz sözü zikretmiştir. Bilindiği gibi Mezhep'in büyük imamlarının makbul gördüğü ravi'lerin rivayetleri kabul edilir. Tabiki: O ravi hakkında büyük ulemaların tecrih'leri yok olması şartı ile.

Ama bazı ilim talebeleri ise bu ravi'nin Muhammed bin Ibrahim bin Saad El-kaysi En-naysaburi olduğunu söylemişlerdir. Bu ravi hakkında munkar sözleri olduğunu imam Zehebi zikretmiştir. Ama ben bu olduğunu sanmıyorum. Yinede en doğrusunu Allah bilir.

Ayrıca eğer Hafız Zehebi bu ravi hakkında munkar sözler rivayet ettiğini söylerken, yine aynı kitapta bu ravi'nin sözü ile imam Ahmed'den gelen rivayetler arasında zikretmesi pek makul değildir.

Eğer bu ravi ilim talebelerinin zikrettiği gibi olsaydı, aynı kitapta bu ravi'nin sözü ile ihticac etmezdi. Ama belki de bu sözü munkar görmeyerek zikretmiş olma ihtimali vardır.

Çünkü hafız Zehebi (ilim talebelerinin zikrettiği ravi hakkında) şöyle demiştir: Onun bazı munkar sözleri vardır. Yinede bırakılmamıştır.

Derim ki: Yinede bırakılmamıştır sözü. Bu ravi'nin her sözünün zayıf olduğu anlamına gelmediğini göstermektedir...

İmam ibni Teymiyye eserinde imam Hallal'dan rivayetleri zikretmeye şöyle devam etmiştir:

Bana Harb bin İsmail şöyle haber verdi: İshak'a yani İbni Rahuyeh'e sordum ve dedimki:

O (yani Allah) Arş'ının üzerinde sinir ile midir?

Dediki: **Evet.**

Derim ki: imam Harb'in güvenilir bir ravi olduğu ilim talepleri arasında bile malumdur. Böylelikle imam Rahuyeh'in bu sözünün senedi **Sahih'tir.**

Sonra imam ibni Teymiyye şöyle demiştir:

Abdullah bin Mubarek'ten şöyle dedikini zikretti: o (Allah) **Arş'ının üzerinde, sınır ile yaratıklarından ayrıdır.**

Derim ki: İşte bundan sonra Selefin bu konu hakkında bir cogunun Allah'ın Arş'ının üzerinde sınırlı bir şekilde (yani; bizden ayrı olarak) olduğunu söylediklerini görmüş

oluyoruz. Kim boyle dyeni tekfir ederse, veya Bidatci olarak gorurse, Selefî Salihinden olan bir cok imama dil uzatmis olur.

ABDULLAH BIN MUBAREK'TEN GELEN SAHİH RIVAYETİ, KEVSERİ'NİN HEVA VE HEVESİNE UYMADIĞI İÇİN ZAYIFLAMAYA ÇALIŞMASI VE CEVABI

Son zamanlarda cikan yeni tureme olan Alimlere dil uzatan kisilerin buyuk başi olan "Muhammed Zahid El-kevseri", Beyhaki'nin Esmâ ve sıfat adli eserini (sözde) tahkik ederken, Abdullah bin Mubarek'in sozune ulasinca, Şeytanı geliyor ve yine zevkine uyarak, bu sahih senedle gelen rivayeti zayıflamaya kalkışıyor. Aslında Esmâ ve sıfat kitabini tahkik etmeside ayrı bir sorundur. Cunku o kitap, her zaman olmasa da, bir çok yerde selefin gorusune uyan bir kitaptir. Kevseri ise bu kitabi tahkik yaparak; "bakın bu kitap aslında bizim akide de olan bir kitaptir" demeye çalışmıştır. Ama Elhamdulillah, bilginler bu adami çok defa rezil ettiler. Kevseri'nin itikadi ile Beyhaki'nin eserinin hic bir alakasi olmadigini isbat ettiler.

Kevseri bu Haber'ı (imam ibni Mubarek'ten gelen rivayeti) zayıflamak için, üç tane illet(senedi zayıflama adına, zayıflatıcı üç tane hastalık) zikretmiştir. Aslında zikrettiği şeylerin hepside boş sözlerden ibarettir.

- 1- Senedinde geçen **El-hasen bin Es-sabbah El-bezzar** olan ravi'yi zayıf göstermeye çalışarak, Nesai'nin "çok güçlü birisi değil" sözünü nakletmesi.
- 2- Senedinde geçen **ibni Şakik**'in irca ile itham olunması öne sürmüştür.
- 3- Gelen rivayetler arasında mana olarak ihtilaf olması öne sürmüştür.

Derim ki: Belki Hadis ilminde çok derinleşmeyen birisi Kevseri'nin bu şüphelerini doğru sanabilir. Ama asla durum böyle değildir. Şimdi de üç şüphesine tek tek cevap vereceğiz insallah.

- 1- Bu Haberin bütün senedlerinde Hasan bin sabbah yoktur. Sika (güvenilir) olan raviler Hasan bin Sabbah'a mutâbaa ederek rivayet etmişlerdir. Böylelikle bütün senedlerinde olmayan ravi hakkında konuşmanın bir değeri yoktur.

Ayrıca Hasan bin Sabbah'ın zayıf ravi olmadığı da bilinmektedir. Cunku imam Nesai'nin "Hasan bin Sabbah" hakkındaki sözü Cerh ve tadil uleması tarafından makbul görülmeyip, başka başka alimler bu ravi'yi zayıf görmemişlerdir (bu konuda ibni Hacer'in **Hedyu es-sari** adli eserini muracaat edebilirsiniz).

- 2- Ravi'nin irca ile ittiham olması. Hadis ulemasında bilindiği gibi, ravi'nin irca ile itham olması onun Hadis'inin alınmamasını asla gerektirmez (ulemadaki sahih olan görüş budur). Heleki rivayet ettiği Hadisler'in eğer irca'lık fikrini güçlendirici değilse, nasilki bu hadiste olduğu gibi, bu durumda ravi sika(güvenilir) olarak kalır. Ayrıca Hadis ravilerinde bidatçılık ile itham edilen dolu raviler de vardır. Eğer hepsini

cikartacak olursak, bir suru Hadis'i zayıf gormemiz gerekir. Bu da hadis ulemasının yaptigina terstir.

Ayrıca bidatçılık ile itham edilen bir çok ravi, yalan yere itham edilmiş ve bu ithamlar hata olabilir. O zaman mesele tahkik etmeye geri dönüyor.

Ayrıca, imam İbni Şekik'i irca'lık ile itham etmeside elbetteki doğru değildir. Çünkü Ravinin kendisi basta olmak üzere bu itham'ın doğru olmadığını söylemiştir. Ayrıca bazı ulemalar irca fikrinden döndüğünü zikretmişlerdir.

Ayrıca bununla birlikte alimler, İbni Şakik'ten gelen rivayetleri makbul görmüşler.

Ayrıca ulema(alimler) bu Zat'ın "Abdullah bin Mubarek"ten kitapları defalarca dinlediğini ve İbni Mubarek'in sözleri hakkında çok bilgili birisi olduğunu zikretmişlerdir. Hatta bazıları, İbni Mubarek'in sözleri hakkında İbni Şakik'ten daha bilgisinin olmadığını bile zikretmiştir (Hatip Bağdadi'nin **Tarihu el-bagdad** adlı eserini muracaat et).

Ayrıca eski imamlar, iman meselesinde imamin "itikad ve söz ve amel" olugunda icma etmişlerdir. Bu Kuran ve Sünnet akidesine muhalefet edenleride irca'ya nisbet etmişlerdir. bu nedenle Ebu Hanife'yi de Irca'ya nisbet etmişler ve Ebu Hanifenin murcî olduğunda icmâ etmişlerdir.

İste eğer Kevseri irca ile itham olan herkesin sözünü makbul görmüyorsa, o zaman neden Ebu Hanife'nin hadislerini alıyor acaba?

Halbuki Kevseri kendi zikrettiği bu kuralı takip etseydi, Ebu hanife'nin Musned'ini terk etmesi gerekirdi.

Sabah akşam bir suru eserlerinde Ebu Hanife'yi savundugunu iddia eden Kevseri, neden acaba aynı ithami yemiş olan hafız Sakiki'de savunamdiki?

İste bu, Kevseri'nin ilmi emanete uymadığını ve zevkine göre istediği şeyi zayıflayıp istediği şeyi de Sahih göstermeye çalıştığının göstergesidir.

3- Rivayetler arasında mana olarak ihtilaf olmasını söylemesi. Bu dedigide asla doğru değildir. Bilmiyorum Kevseri hangi ihtilafı kasd etmiş acaba...

Bizler hiç bir rivayette bir ihtilaf olduğunu gormedik. Ayrıca eğer Kevseri İbni Mubarek'ten gelen "Allah'ın gökte olduğuna" dair başka rivayetleri ele alarak, orada "had" kelimesi geçmediği için, raviler arasında ihtilaf olduğunu söylemek istiyorsa, bu dediği gerçekten onun cehaletini ve bilgisizliğini gösterir. Çünkü her ikisi de ayrı sözlerdir. Bir alim bir konu hakkında defalarca farklı sözler söyleyebilir.

Sadece aynı konu hakkında konuştuğu için, sonradan aynı konudaki gelen bütün rivayetleri toplayarak, ravilere suç atmak ve gelen rivayetlerin mana ile zikredildiğini veya iztirap içinde olduğunu iddia etmek doğru olmayıp Hadis ilmi kriterlerine muhaliftir.

Ayrıca İbni Mubarek'in r.h. hiç bir sözünde Allah hakkında Had'din olmadığını söylemesi rivayet olunmamıştır. Nede bunu hissettiren bir sözü söylemesi bile rivayet olmamıştır. Bundan sonra acaba hangi ihtilaf hakkında konuşuyor bu Kevseri...

Yoksa sadece heva ve hevesine mi uyuyor?

Allah imansız Kevseri'ye İslam uleması yaptığı hiyanet karşılığında hak ettiğini versin inşaallah.

BU KONUDAKİ ŞEYHULİSLAM İBNI TEYMIYYE'NİN GÖRÜŞÜ

İmam İbni Teymiyye **Beyan telbisü el-ceymiyye** adlı eserinde, Had kelimesinin iki tane manası olduğunu zikretmiştir. Birincisinin: Bir şeyin kendi içindeki hakikati manasında olduğunu, ikincisinin ise; Göz ile veya akıl ile bir şeyin olması (el-vucudu el-aynî) olduğunu zikretmiştir.

İmam Ahmed'in **Allah'ın had'di olmadan Arş'ının üzerinde olduğunu** söylemesini zikretmiştir. Sonrada İbni Teymiyye kesinlikle, Had'din iki manasının da Allah hakkında imkansız olduğunu belirtmiştir. Allah'ın Had diye bir sıfatının olmadığını zikretmiştir. Ama Had'den kasıd; Allah'ın kalan şeylerden ve yarattıklarından sıfatları ve kemali ile birleşik değil ve ayrı olmasını ve Arş'ının üstünde oluşunu belirten bir söz olduğunu zikretmiştir.

İşte İmam İbni Teymiyye burada Had'den kasd olunan şeyin; aslında Cehmiyye'lere reddiye babından kullanılan bir kelime olduğunu ve Allah'ın yaratıkları ile hulul etmediğini (birleşik olmadığı) açıklamak babından söylendiğini ve Allah'ın kesinlikle Had diye bir sıfatı olmadığını ne güzel bir şekilde açıklamıştır. Burada İbni Teymiyye'nin sözü önceden zikrettiğimiz Beyhaki'nin sözüne benzemekte olduğunu unutmamak lazım.

Yine aynı kitapta şöyle demistir:

Ayrıca Sunnet ve Hadis imamlarından bir çoğu; Allah'ın Göklerinin üstünde Arş'ının üstünde olduğunu ve yarattıklarından (zatı ile) **bir Had**(sınır) ile ayrı olduğunu, söylemişlerdir. Bazılarıda Had(sınır) kelimesini Allah hakkında kullanmamışlardır. Bazılarıda had'di inkar etmişlerdir.

Derim ki: Sonrada İmam İbni Teymiyye, Şeyh Eşari'nin sıfatlar hakkındaki güzel bir sözünü nakletmiştir.

Yine aynı kitapta, had kelimesinin lügattaki manası hakkında uzunca konuştuktan sonra şöyle demistir:

... iste ibni Mubarek onlara Allah'in Arş'ının uzerinde oldugunu ve yarattiklarindan ayri oldugunu belirtmistir. Had kelimesinide kullanmistir.

Bu kelimeyi kullanmasinin sebebi ise; Cehmiyye'lerin "Allah'in haddi yoktur, haddi olmayanda her yerdedir ve herseyin icindedir" demelerine karsilik kullanmistir. Ayrica "Allah goklerin ustunde degildir, cunku eger oyle olsaydi onun bir siniri olmasi gerekirdi" demislerdir. İste bu yüzden herseydeki Müminlerin emiri olan Abdullah bin Mubarek'e "Rab'bimizi nasil taniyalim?" diye sorduklari zaman: **"goklerinin ustunde, Arş'ının ustunde, yaratiklarindan (zati ile) ayridir"** diye cevap vermistir.

Bundan sonra ... (ibni Mubareke) Sorarlar: "Had ilemi?"

Derki: "Had ile".

Iste bunu Mulhidler ve Cehmiyyeler ile Müminlerden olan Ehli sunnet velcemaat arasinda olan ihtilafi bilen herkez anlar (derim ki: Hattabi Allah hakkina Had kelimesinin kullanilmamasi gerektitigini zikredip, ibni Mubarek'e reddiye vermistir. Ibni Teymiyye'de ibni Mubarek'i savunarak Hattabi'nin dediginin yanlis olugunu zikretmistir. Yukarida tercume ettigim sozude, imam Hattabi'ye verilen reddiyeenin bir kisimidir. Bilmiyorum, Hattabi neye güvenerek Abdullah bin Mubarek'e bu konuda reddiye vermiş? Bu gibi kişilerin böyle işledikleri büyük hatalarda onları takip etmemek gerekir. Ama Hattabi Allah'ın Arşın üstünde olduğunu savunan birisidir. Allah'ın diğer sıfatları hakkında görüşlerini bilmek için de, daha fazla araştırmak gereklidir).

Yine soyle demistir:

... Allah hakkında Had kelimesini kullanmyanlardan ve dogru gormeyenlerden biriside imam Ebu nasr Es-siczi'dir, derki... ve derki: bizim Allah'in Arş'ının uzerinde olmasini soylememiz, ona Had vermemiz anlamina gelmez. Cunku had(sınır) yaratiklar icin gecerlidir. Allah c.c. ise yaratiklarinin ustundedir. Boylelikle Allah icin ne mekan nede had vardir. Cunku ittifak etmisizdir ki; Allah onceden vardi ve mekanda yoktu, sonrada mekani yaratti ve o onceden nasil ise simdide oyledir...(sonrada imam Es-siczi had meselesinin Allah hakkında olmadigini aciklamistir).

Ibni teymiyye yine soyle demistir:

...ve bazilarida Had kelimesini Allah hakkında kullanmamislardir. Osman bin Said'in zikrettiği gibi; Sunnet'teki imamlik ile meşhur olanlar, had kelimesini Allah hakkında kullandiklarini soylemislerdir.

Şeyhulislam Ebu ismail El-ensari El-heravi **Zemmu El-kelam** adli eserinde, senedi ile Ahmed bin Hanbel'in arkadaslarindan olan Harb bin ismail El-kermani ile Ishak bin Ibrahim ile kendi aralarinda gecen bir konusmada, Harb, ishak'a soyle demistir:

Nerede olsanız, O sizinle beraberdir(Hadid suresi 4.ayet'in bir kısmi) ayeti hakkında ne dersin?

Oda dediki: Sen nerede olursan ol, o(Allah) sana (ilmi ile) şah damarından daha yakindir. O yaratiklarından (zatı ile) ayridir.

ishak'a Dedimki: Arş'ının üzerinde had ilemidir?

Dediki: **Evet Had iledir...**

Derim ki: Sonrada ibni Teymiyye, ibni mubarek'in gibi bu konuda bazi nakiller yapar. Ulema'nin bir kişinin Allah'in siniri oldugunu inkar ettigi için Sicistan'dan surgun edildiğini, Seyhulislam El-heravi'den zikreder.

Yine Seyhulislam **Der-i Te-arudu el-Akli ve en-Nakl** adli eserinde, Harb bin ismail El-kermani'nin bir kitabından bazi nakiller yapmistir ve soyle dedigini naklemistir:

... ve onun bir haddi (siniri) vardır. Sinirini Allah'tan baska kimse bilemez...

Derim ki: imam El-kermani'nin burada haddi ya Allah'a nisbet etmiş veya Allah'in Arş'ına nisbet etmistir.

Hangisine Had kelimesini atfettigindeki sorunun cikma nedeni; cumledeki zamirin tam olarak neye dondugunu anlamadigimdan kaynaklaniyor. Ama cumlenin siyaki ve gelisi Allah'ı kasd ettigini gosteriyor gibi. Ama Arş'ida kasd etmiş olabilir. En dogrusunu Allah bilir.

BAZI SAPIKLARIN IBNI TEYMIYYE'YI BU SOZLERINDEN DOLAYI TEKFİR ETMELERİ VE

GETIRDIKLARI DELİLLERİN İLMİ MUNAKAŞASINI YAPARAK CAHİLLİKLERİNİ ORTAYA KOYALIM

Diyorlar ki: Seyhulislam ibni teymiyye Muvafakat adli kitabında soyle demis: Allâh'ın bir sınırı var ancak bu sınırı Allâh'tan başka kimse bilemez.

Deriz ki: Aslında Muhaliflerimizin zikrettiği bu tercumede, imam ibni Teymiyye'ye karşı yapılan bir hile vardır. Muhaliflerimiz, Seyhulislamin **Muvafakat Sarihil Ma'kul Lisahihil Menkul** adli eserinde, Darulkutubu elilmiyye baskisi ile 1.clt. 325.sayfasındaki bir sözünü naklettiklerini görüyoruz.

Ama ibni Teymiyye'nin sözünün böyle olduğunu göremiyoruz. Halbuki selefi salihinden Allah hakkındaki Had (sınır) kelimesi hakkında bazı nakiller yaparak "Had" kelimesinden neyi kasd ettiklerini zikrettikten sonra soyle dedigini görüyoruz:

Nasil ki bu bölüm dışında bundan daha fazlasini zikrettiysemde, burada Imamlardan (seleften) zikrettiğim nakillerde, bu imamlar Allah'in bir had'di(sınırı) olduğunu ve onun Had'dinide ondan baskasının bilemeyeceğini açıklamislardir.

Derim ki: Sonrada imam Malikten ve baskalarından farklı farklı sıfatlar hakkında rivayetler yapar.

Kesinlikle imam ibni Teymiyye'nin bu sözünün, yukarıdaki sözü ile alakası yoktur. Çünkü imam ibni Teymiyye burada "Had" kelimesini selef'e nisbet etmiştir.

Halbuki aksine muhaliflerimizin naklettigi söz ise, sanki kendisi bu deigini kafasindna soylemiş imajı vermektedir.

Allahim, ancak eğer muhaliflerimiz kitabın içinde farklı bir yerden benim göremediğim bir nakili yaptı iseler o zaman baska. Muhaliflerimizin bu nakili hangi yerden tam olarak yaptiginizi aciklamaniz gerekiyor.

muhaliflerimizin kasd ettigi, aynı kitab'ın 1.clt. 336. sayfasındaki imamin sözü ise, derim ki: o söz ibni Teymiyye'nin sözü değil, bilakis imam Osman bin Said Ed-darimi'nin Biser el-merisi'ye yazdığı reddiyeden bir alintidir. Böylelikle eğer sizin kasd ettiğiniz bu söz ise, yaptığınız hile dahada büyük olmuş olur. İbni teymiyye'nin baskasından yaptığı bir nakili ona nisbet etmiş olursunuz. Ayrıca imam Darimi'nin sözü ise sizin zikrettiğiniz ve ceviriginiz sözün aynisidir.

Ayrıca burada sunuda zikretmek isterim: Eğer ilimden haberi olmayan bazı cahiller, imam Darimi'yi mucessimelik ile suçlamaya kalkışarlarsa, derim ki: Sizin bu yaptığınız sadece cahillığınızden kaynaklanıyor. Cehmiyye'nin alametinin Ehli sunnet'e mucessime demeleri olduğunu unutmayın.

Ebu el-fadl El-carudi şöyle demiştir: **Osman bin Said yasarkende olu ikende takip edilecek birisi idi.**

İmam Osman şöyle demiştir: Bizler(yani ehli sunnet) Allah'ın sıfatları hakkında nasıl demeyiz ve yalanlamayız ve tefsirinde yapmayız.

Hafız Zehebi onun hakkında şöyle demiştir: imam, Allame, Hafız, nakid, kendi şehrinin imami... imam Darimi bidatçıların gözünde bir ok gibidir...(bu nakillere bakmak için, Hafız Zehebi'nin siyeri alami en-nubela adlı eseri muracaat edilebilir).

İmam Darimi hakkında bu sözleri nakletmemin sebebi; Türkiye'deki bazı sapık yazarların kitaplarında bu imam hakkında çok ağır ve kötü sözleri olduğu içindir. İnsanların bu sapık yazarların kitaplarını okurken etkilenmelerinden korktuğum için bunu yazdım. Şimdi muhaliflerimizin zikrettiği şeylere cevap vermeye devam edelim:

Diyorlar ki: seyulislam ibni teymiyye Muvafakat adlı kitabında şöyle demiş: “Her kim Allâh hakkında sınırlı olduğunu itiraf etmezse küfre girmiş olur ve Allâh’ın ayetlerini inkâr etmiş olur.

Deriz ki: Buda ayrı bir hiledir. (Allah'ım, sadece eğer benim göremediğim başka bir yerden nakil yaptılar ise hile yapmamış olurlar. Eğer böyle ise açıklamak durumundadırlar) Çünkü yine bu sözün aynısını, biraz önce adı geçen kitab'ın 337. Sayfasında imam Darimi'nin sözü ile buluyoruz. Bu sözün manasında yukarıdaki naklettığımız sözlerde imam ibni Teymiyye açıklamıştır.

Yani; kim eğer "Allah'ın bir sınırı yoktur" deyip böylelikle "o her yerdedir ve her şeyin içindedir" derse, yani hulul ittihadini soylerse kafir olur manasındadır.

Nasıl ki Ebu hanife'nin dediği gibi: Kim Allah göktemi yerdemi bilmiyorum derse kafil olur. Başka bir rivayette: Allah'ın gökte olduğunu inkar eden kafir olur(Hafız Zehebi'nin El-uluv adlı eserine bak).

Diyorlarki: seyulislam ibni teymiyye Muvafakat adlı kitabında şöyle demiş: Müslümanlar ve kâfirler Allâh’ın göklerde ve sınırlı olduğuna ittifak etmişlerdir.

Deriz ki: Yine eğer hata yapmıyorsam buda bir hiledir. Bu sözde imam Darimi'nin bir sözüdür. 337. Sayfasında bu sözü ibni Teymiyye imam Darimi'den nakletmiştir.

Ama burada ikinci bir hile daha vardır. O da imam Darimi'nin sözünü tamamlamamışlardır. Sözün tamamı ise şöyledir:

Müslümanlar ve kâfirler Allâh'ın göklerde olduğunda ittifak etmişlerdir. Bununla onu sınırladılar. Sadece dalalete düşen "Mirrisi" ve onunla aynı görüşte olanlar hariç.

Hatta küçücük çocuklar bile bunu bilirler. Eger ona bir şey olursa elini havaya doğru kaldırıp göğe doğru dua eder, baska bir yere doğru değil.

Herkes Allah'in ve onun mekani hakkında Cehmiyye'lerden daha bilgililerdir.

İste sözün tamamını eğer zikretselerdi, mana çok güzel bir şekilde açıklanacaktı. Ama hile yapmaya çalışanlar böyle yapmadılar ve hakkı batıl gibi göstermeye çalıştılar. Ama eğer onların bir tuzagi varsa, bilsinler ki Allah'ında bir tuzagi var.

Ayrıca tercümeyle kendi kafalarına göre yaptıkları için manayı da değiştirmişler. Onların tercemesi şu şekildedir:

Müslümanlar ve kâfirler Allâh'ın göklerde ve sınırlı olduğuna ittifak etmişlerdir.

Asıl mana ise yukarıda cevirdiğimiz gibi şöyledir:

Müslümanlar ve kâfirler Allâh'ın göklerde olduğunda ittifak etmişlerdir, ve bununla onu sınırladılar.

İmâmın şu sözü: ve bununla onu sınırladılar, yani Cehmiyyelere reddiye yaparak "Allah göktedir ve bununlada sınırlıdır" demistir. Yani; "Ey Cehmiyye'ler, sizin dediginiz gibi Allah hem yerde hemde gökte değildir, halbuki Allah sadece gökte olup yerde değildir" demek istemistir.

İmâm Abdullah bin Mubarek'in sözü gibi: Biz Allah göklerin üzerinde Ars'inin üstündedir deriz ve cehmiyyelerin dediği gibi Allah yerdedir demeyiz(imâm Zehebi'nin el-uluv adlı eseri).

Ayrıca bu konuyu İbni Teymiyye güzel bir şekilde açıklamıştır. Onun sözünü bu risalede zikretmistik. Muracaat edilebilir. İste bu zikrettiğimiz şüpheler, İmâm İbni Teymiyye'nin eserlerinden yapılan hilelerin açıklanması içindir. Bir ileri konuda da muhaliflerin başka alimlerden getirdikleri deliller üzerinde konuşacağız insallah.

BAZI BIDATCI'LARIN DELİL OLARAK GETİRDİĞİ SUPHELERİNİN MUNAKAŞASI VE CEVAPLARI

1- Diyorlar ki: Ebu Mansuri Bağdadi, El Farkul Beynel Firak adlı kitabında diyor ki: Ehli-sünnet ve cemaattekiler dediler ki; Allâh, sınırlı olmaktan, sonu olmaktan münezzehtir.

Derizki: İlk önce, Bağdadi'nin bu sözünü tamamlayalım ki mana daha açık olsun:

... Allâh, sınırlı olmaktan, sonu olmaktan münezzehtir, bunun tersine Hisam bin Hakem Er-rafizi Allah'ın yedi acıklık uzunluğunda olduğunu söylemiştir. Bazı Kerramiyye'lerde Allah'ın beş cihetten sonunun olmadığı ve bir cihetten sonunun olduğunu, sonu olan cihette Arş ile birleşik olan cihetidir demislerdir. Bu iki görüşte Ehli sunnet'in dışındaki görüşlerdendir.

Derim ki: Sanırım sözünün tamamını zikrettiğimizde mana daha fazla anlaşılıyor.

Bagdadi'nin Allah'ın Had'di (siniri) yoktur derken, Cehmiyye'lerin dediği gibi her yerdedir manasını değil, bu Alem'in dışında Allah'ın bir siniri yoktur demek istediği çok açıktır. Bagdadi'nin bu sözü de Allah hakkında Had'din olduğunu söyleyen rivayetler arasında bir ihtilaf söz konusu değildir. Aslında ihtilaf sadece lafzi bir ihtiliftir. Yani hakikatte **ikisi de aynı şeyi demek istemislerdir**. Böylelikle mana anlaşılmış olur.

Ayrıca Bagdadi, dikkat edilirse kendi zikrettiği bu görüşe ters olan görüşleri zikrederken, imam ibni Mubarek'in ve Ahmed bin Hanbel'in sözlerini zikretmemiştir. Aksine, Kerramiyye gibi fırkalara muhalefet ettiğini zikretmiştir. Eğer bu sözünde kasd ettiği; reddiye verdiğimiz kişilerin anladığı şekilde olsaydı, o zaman imam ibni Mubarek gibilerinin de kendisine muhalefet eden Kerramiyye'ler arasında zikrederdi.

Ayrıca Şeyh ibni Teymiyye'ye mucessime diyen kendini bilmezler için, deriz ki: Yukarıda zikredilen: Ebu Mansuri Bağdadi, El Farkul Beynel Firak adlı kitabın Mucessime hakkındaki bölümünü okumaları gerekir ki mucessimelerin kim olduğunu anlasınlar ve ibni Teymiyye ile hiç bir alakası olmadığında görensınler.

2- Diyorlar ki: Ebu Fadl Temimi, İtikadi İmam Ahmed adlı kitabında diyor ki: İmam Ahmed; Allâh-u Teâlâ kesinlikle değişikliğe uğramaz, Arş'ı yaratmadan önce ve yaratıktan sonra da sınırlandırılmaz diyordu ve her kim Allâh, zatıyla her yerdedir' diyen kimseye karşı geliyordu. Çünkü bu mekânların hepsi sınırlıdır.

Derizki: İlk önce bu kitap hakkında Seyhulislam ibni Teymiyye'nin bir sözünü zikretmeyi uygun gördük. İmam şöyle demistir:

Onun(yani imam El İmam Ebu Fadl Temimi'nin) bu konuda bir kitabı vardır. O kitapta imam Ahmed'in itikadını kendi anladığı şekilde zikretmiştir. İmam **Ahmed'in sözlerini zikretmemiş**, halbuki genel ve micmel(öz) olarak imam'ın itikadını kendi sözleri ile **acıklamaya çalışmıştır**.

Kitapta soyle demsitiir: ve Ebu Abdullah(yani imam Ahmed bin hanbel) soyle derdi(sonrada ne diyecekse kendi dili ile acikliyor).

Bu kitap nasil ki bir imam'in mezhebi hakkinda baska birisi kendi agzi ile, baskasi o imam'im mezhebi hakkinda daha bilgili bile olsa, o imam'in mezhebini aciklayici bir kitap yazarsa, iste bu kitapta oyledir(Mecmu El-Fetava 4.clt. 167.s. / imam Temimi'nin kitabinin Darul kabul ilmiyye bsk. 7.s. bak).

Derim ki: Eger sizler bu kitaptaki bazi meseleleri delil olarak getiriyorsaniz, Temimi'nin bu kitapta zikrettiği bütün herseyi kabul etmeniz gerekir. Kafaniza göre işinize geleni alıp işinize geleni bırakırsanız, bu kitabı delil olarak almamanız gerekir.

Bu kitapta Allah'ın yüz'ü olduğunu ve yüz'üde Allahın bir sıfatı olduğunu ve yüz'ün Allah için mecaz olmayıp hakiki bir sıfat olduğunu ve yüz sıfatını Allah'ın zatı diye tevil etmenin caiz olmadığını zikretmiştir. (nasıl ki şimdiki kelamcı Es-ari'lerin ve Maturidilerin yaptığı gibi. Onlar yüz sıfatını Allah'ın zatı diye tevil ederler)

Bununla birlikte Allah'ın iki "El"i olduğunu ve iki El'in Zat'ındaki bir sıfatı olduğunu, ama elbetteki yaratıklarına benzemediğini açıklamıştır.

Ayrıca "El" sıfatı'nın şimdiki Eş-ari'lerin ve Maturidi'lerin yaptığı gibi manasının kuvvet ve kudret ve nimet olmasının fasid olduğunda deliller ile açıklamıştır.

Allah'ın Ars'ına istiva ettiğini de söylemiştir.

Allah'ın istiva'sinin manasının **yukseklık** olduğunu da açıklamıştır.

İste imam Temimi, Allah'ın yuksekte olugunu isbat ettikten sonra muhaliflerimizin yukarida zikrettikleri sozu soylemiştir.

Simdi Temimi'nin sozunun zikredilmeyen kismini zikredelim: **Allah'ın Arş'a istivasi hakkında, birlesmek veya dokunmak ile oldu denmesi caiz degildir. Allâh-u Teâlâ kesinlikle değişliğe uğramaz, Arş'ı yaratmadan önce ve yarattıktan sonra da sınırlandırılmaz...**

Derim ki: İste Temimi'nin burada kasd ettiği, mücessimelere reddiye yapmaktır. Cunku onlar(biraz oncede acikladigimiz gibi) -haşa- Allah'i Arş'ın icinde bir cisim halinde tasavvur ediyorlardı. Temimi de bunlara reddiye vererek Allah'ın Arş'a istiva etmesinden sonra Arş ile sinirlanamayacağını ve Allah'ın bu manada bir siniri olmadığını belirtti. Elbetteki "sınırı yoktur" derken zatı ile heryerdedir manasını vermemek icinde, direkmen bundan sonra Cehmiyye'lerin bu gorusune saldırdırarak dogru olmadığını acikladı.

Boylelikle selften gelen Allah'a had verenler ile bu ulemanın sozu arasında bir tanekuz ve uyumsuzluk olmadığı ortaya cikiyor.

Ayrıca sizin nakletmenizde baska bir hile daha var. O da; "imam Ahmed dedi" diye cumle baslamıyor. Halbuki bundan uc cumle once "ve soyle derdi" sozu vardır.

Ardından da üç tane cümle zikretmiştir. Bu her cümlenin başında da "imam Ahmed şöyle derdi" dememiştir. Zaten eğer muhaliflerimiz zikrettikleri cümlenin bir üstünü zikretseler kendi görüşlerinin fasid bir görüş olduğu ortaya çıkacaktır. Çünkü bunu demeden hemen önce Allah'ın yükseklerde olduğunu zikrettiğini görüyoruz. Muhaliflerimiz ise bunu zikretmemsilerdir. İşte bu sinsice yaptıkları şey; ilmi emanete hiç uymayan bir insafsızlık ve manayı değiştirmektir(38.s. darul kutubul ilmiyye bsk. Temimi'nin itikad kitabı).

Boylelikle, heleki zaten mana ile rivayet ettiği için, Allah için Had(sınır) kelimesi hakkındaki sözleri ve mucessimler hakkındaki sözleri imam Ahmed'in itikadını açıklamak babından kendi sözlerinden olma ihtimali çok büyüktür. Ama iki halde de bu cümlede sizler için alacak bir delil yoktur. Aksine bu dedikleri bizler için bir delildir.

Eğer birisi imam Ahmed'in itikadını Senedler ile ve kendi ağzından çıkan cümleler ile öğrenmek istiyorsa, imam El-hallal'in **Es-sunne** adlı eserini muracaat edebilir. Orada nasıl ibni Teymiyye'nin imam Ahmed'e itikadda muvafakat ettiğini her akıllı çalışan anlayacaktır inşallah.

Cok önemli bir soru: Muhaliflerimiz; Allah'in sözlerinin harf ve ses ile olduğunu söyleyenlerin kafir olduğunu zikretmişlerdir. Bizler de Temimi'nin itikad eserinde, imam Ahmed'in Allah'in sözleri hakkındaki itikadının; "Allah'in harfler ve sesler ile konuşuyor" olduğunu zikretmiştir(33.s.).

Yine Şeyh Temimi, Mutekellimlerin görüşü olan "Kuran, Allah'in kelamının kendisi olmayıp onun hikayesidir" sözünü imam Ahmed'in beğenmediğini ve kötü gördüğünde zikretmiştir. Hatta böyle diyenin dalalet üzere olduğunu imam Ahmed'in dediğini zikretmiştir. Temimi'nin kendisi de, böyle diyenin islamda yeni bir bidat çıkardığını ve böyle bir şeyi Müslümanların imamlarının demediğini zikretmiştir(36.s.).

İşte bu durumda, muhaliflerimizin hem imam Ahmed'i ve hemde imam Temimi'yi tekfir etmeleri lazım olur. Çünkü onlar, Allah'in konuşmasının ses ve harf ile olduğunu söyleyenleri tekfir etmişlerdir.

Temimi'nin geçmiş sözlerde Allah'ın ses ve harf ile konuştuğunu inkar eden tekfir ettiği de, çok nettir.

3- Diyorlar ki: Ebu Hanife, El Fıkhıl Ekber adlı kitabında diyor ki: "Allâh'ın sınırı yok ve zıttı da yoktur.

Derim ki: Sizler bir denizde, Ebu hanife başka bir denizde...

Ama bununla birlikte yinede Ebu hanife'yi kendinizden gostermeye calisyorsunuz.
Hile ustune hile... Allah sizleri ıslah etsin.

Ebu hanife bir çok konuda hata etse de, hakkı göremese de, ki bunun açıklanmasının yeri burası değildir, Allah'ın Arş'ın üstünde olduğunu savunmuştur. ya sizler?

Ebu hanife, kim Allah goktemidir yoksa yerdemidir bilmiyorum derse kafir olur demistir. Yine Allah'in gokte oldugunu soylemistir (Hafız Zehebi'nin El-uluv adli serine bak). Ya sizler?

Sizler ise, tam olarak Ebu hanife'nin dediginin tersini demekten baska bir sey demiyorsunuz. Yaptiginiz şey Allah'in goklerin ustunde oldugunu inkar etmektir.

Ebu Hanife'nin, sizlerin parmaginezla üstünü kapatarak okudugunuz o **fikhul ekber** adli eserinde Allah'in "El" sifati oldugunu soyluyor. Ya sizler? Inkar ediyorsunuz.

Ayni kitapta, Yüz sifati oldugunu soyluyor. Ya sizler? Inkar ediyorsunuz.

Imam Ebu hanife, Allah'tan baskasinin adi ile Allah'a dua etmeyi(mesela: ey Allah'im, fulanca'nin hakki icin bana sunu ver), mekruh gormustur(ibni teymiyye'nin Et'tevessul ve el-vesile adli eseri). Ya sizler? Tam tersine mustehab(guzel ve dogru bir sey) gormussunuz (Burada amacimiz bunlarin Ebu Hanife'ye muhalefet ettigi seyleri saymaktir).

Ebu hanife, sizler gibi Allah'in "El" sifatinin inkar edenlere soyle demistir:

"Allah'in El'i hakkında manasi Kudret'idir veya nimet'idir denilmez, cunku boyle demek El sifatinin inkar etmektir. Bu söz(yani şimdiki Esarilerin ve Maturidilerin sozleri) kader ve itizal Ehlinin gorusleridir.

Simdi kendinizin hangi firkaya daha yakin oldugunu kendiniz soyleyin.

Ebu hanife'nin kelamcılara karsi olan sertligi bilinmektedir. Kelam'in kotu bir sey olduguna dair cok fazla sozleri vardir (mesela: Seyhulislam El-heravi'nin Zemmu El-kelam adli eserini ve Zehebi'nin El-uluv adli eserini muracaat edebilirsiniz). Peki sizler? Sizler zaten Ebu hanife'nin kizdigi ve o kisilerden sakindirdigi kelamcilarin ta kendilerisiniz.

Bundan sonrada hala Ebu hanife'yi imam'iniz olarak insanlara gostermekten ve bunu iddia etmekten utanmıyor musunuz?

Ebu hanife'nin "Allah'in siniri yoktur" sozune gelince; (nisbeti sıkıntılı olsa da, deriz ki) bunu biraz once zikrettigimiz gibi anlamamiz gerekir. Yani Allah c.c. kesinlikle yaratiklarına benzeyen bir siniri yoktur. Arş'a istivasi veya (imam'in kendisinin dedigi gibi) goklerin ustunde olmasi, onun bir sınırı olmasini gerektirmez.

Ayrıca bu söz ile sınırı vardır diyenler arasında da bir tenakuz ve uyumsuzluk olamdigi çok nettir.

Çünkü sınırı vardır diyenler hulul ittihadında olan Cehmiyye'lerin şüphelerini yok etmek için derlerdi.

Sınırı yoktur diyenler ise; Allah'ı insan'a benzetenlere(mucessimeye) cevaben derlerdi. Böylelikle Allah'ın izni ile işkal ortadan kalkar ve Ebu hanife'nin muradı anlasılır.

Eger birisi derseki, Ebu hanife'nin zamanında Mucessime diye bir taife tam olarak bilinmiyordu. Derim ki: Bu sozu fikhulekberi rivayet eden bazı raviler de **eklemis** olabilir. Veya mucessimeler olmasa bile, Ebu hanife'nin kasd ettiği; insanların aklında Allah'ı insanlara benzetmemesi için, bu sozu söylemiş olabilir.

Ayrıca **Fikhu El-ekber'in sened yonunden sahih olmadigini onceden aciklamistik.**

Bu zikrettiğimiz reddiyenin hepsi, sadece fikhul ekber'in sened bakımından doğru olugunu farzederek geçerlidir. Halbuki sened bakımından Sahih değildir. Böylelikle zaten bu kitaptan delil getirmek doğru olmaz.

4- Diyorlar ki: El Hafız Muhammed Murtada Ez Zebidi, Şerh İhya Ulumuddin adlı kitabında İmam Zeynel Abîdin (Hz. Hüseyin'in oğlu Hz.Ali)'den şöyle naklediyor: “(Ey Allâh’ım’) Sen sınırlandırılmayan Allâh’sın; bundan dolayı sınırlı değilsin” Aynı zat diyor ki: “Ey Allâh’ım, senin sınırların yoktur.” Yani Allâh sınırlardan münezzehtir.

Deriz ki: İlk önce bu sözlerin senedi yoktur. Senedsiz bir söz asla makbul değildir. Ama mana olarak bu sözün manasını yukarılarda açıklamistik. Böylelikle tekrara gerek yok.

Böyle bir uyduruk sözü Hz. Ali'ye nisbet etmek de, sadece hadis ilmini bu olayda kullanmayn be hata eden birisi için olabilir..

Ayrıca burada yaptığınız ayrı bir hile daha vardır. Sizler bu sozu zikrederek Zebidi'nin sanki ibni Teymiyye'ye kötü baktığını göstermeye çalışıyorsunuz. Ama aslında durum böyle değildir. Zebidi, ibni Teymiyye'ye "Şeyhulislam" diyen birisidir. Zikrettiğiniz kitapta defalarca "Şeyhulislam ibni teymiyye"den ve talebesi imam Ibnulkayyim'den nakiller yapmıştır. Hatta bir seferinde: "İşte ibni teymiyye'nin çok güzel bir sözü burada bitti" demistir.

Böylelikle ibni Teymiyye'yi muteber bir alim olarak gördüğü açıkça ortadadır. ve Hamd Allah'adır (bu konuda imam Zebidi'nin İhya serhi, arapça baskısı ile: 4clt. 537.s. – 1clt. 67-170.s. vb. bakılabilir).

5- Diyorlar ki: Ebul Kasım Şerhil İrşad adlı kitabında diyor ki: Allâh kesinlikle yön ve mekânlarla vasıflandırılmaz.

Deriz ki: "yön" (yani cihet) veya mekan hakkında Kuran'da ve Sunnet'te ve seleften gelen bir rivayet olmadığı için, en doğrusu susmaktır elbette(ibni Teymiyye'nin dediği gibi).

Bu konudaki imam Abdulkadir Geylani'nin şu sozunu unutmamak lazim: **ve Allah uluv cihetindedir**(el-gunye). Zaten susmak ile bu iadeyi kullanmak arasında, lafız dışında hiçbir fark yoktur. Elbetteki bu ayrı bir konu olduğu için yeri gelince uzun uzun acıklayacağız insallah.

Dolayısıyla bu gibi sözleri bize karşıymış gibi zikretmek, boş sözden başka bir şey değildir.

SON OLARAK

İste bu kadar nakilden sonra, şunları öğrendik:

1- Kuran'da veya Sunnet'te Allah hakkında Had(sınır) ile alakalı hic bir sey gelmemistir. Boylelikle kesinlikle Had diye Allah'in bir sifati yoktur. Ehli sunnet bu dedigimde icma etmislerdir.

Aynı zamanda selef ve bütün müslümanlar, Allah'ın Arş'ının üstünde olduğuunda icmâ etmişlerdir. Seleften bazı alimler, Allah'ın haddi vardır derken, Arş'ının üzerindedir, kendisi bizim yanıımızda değildir, ilmi ile biizm yanıımızdadır demek istemişlerdir. Ayetlerin gösterdiği de budur zaten.

2- Bazi Selefî salihinden olan ulema Had(sınır) kelimesini Allah c.c. için kullanmalarının sebebi; Cehmiyye'ler ortaya cikip "Allah'ın sınırı yoktur" deyip, böylelikle "her yerdedir" sözü karşısında olmuştur.

3- imam ibni Teymiyye genel olarak bu meselede Selefî Salihine muvafakat etmistir.

4- Hic kimsenin; Seleften olan bazı alimleri Cehmiyye'lere cevap vermek için Allah hakkında Had kelimesini kullanırsa onu tekfir etmeye hakkı yoktur. Eger tekfir edecekse, ibni Mubarek'i ve Ahmed bin Hambel'i ve imam Dişti'yi ve Hafız Osman Ed-Darimi'yi ve böyle büyük ulemayı tekfir etmesi gerekir.

Onları tekfir edenin de, Kuran'ı yalanlaması gerekir. Çünkü bu kişiler Kuran'ın savunucularıdır.

5- Had kelimesi hakkında ne Kuran'da nede Sünnet'te bir nakil gelmediği için, en eslem yol bu kelimeyi Allah hakkında kullanmamaktır.

En doğrusunu Arş'in üzerindeki Rabbimiz Allah c.c. bilir.

Salat ve Selam Muhammed'in s.a.v. daima üzerine olsun. Hamd alemlerin Rabbine olsun.

7 Allah'a isnad edilen Mekan meselesi

7-Yedinci Mesele: “Allah’ın mekanı vardır denilir mi, yoksa denilmez mi?” meselesi

HAMD ELEMLERİN RABBI OLAN ALLAH'A MAHSUSTUR

Meselenin özü: Risalemizin bu bölümünde, imam İbni Teymiyye'nin bu konudaki görüşünün Kuran'a ve Sunnet'e ve selefi salihine uydugunu gormus olacagiz insallah.

Imam İbni Teymiyye bu konuda, Kuran'dan ve Sunnet'ten gelen mekan hakkında bir bilgi gelmedigi için, doğru olan görüşün; Allah hakkında mekan kelimesini kullanmanın bidat ve hata olduğunu söylemiştir.

Bizler de Müslümanlar olarak deriz ki: Allah c.c. bize göre Göklerin üstündedir. Arş'ının üzerindedir. Kuran ve Sunnet'te bunlar zikredildiği için bizlerde dedik. Bu konuda fazla konuşmayıp Kuran'da ve Sunnet'te olan ile yetinmeliyiz.

İBNI TEYMIYYE ALLAH'A MEKAN İSNAD ETMEMSİTİR

AKLİ BİR ŞEKİLDE ALLAH'IN HEM GÖKLERİN ÜSTÜNDE OLMASI İLE ONUN BİR CİHETTE VEYA (yaratık) MEKANDA OLMADIGINI BELİRTELİM

Bu meseleyi anlayamayanlardan bazıları; kelam ve felsefe'den etkilendikleri için, akıl ile Allah'ın göklerin üstünde olduğuna delil isterler. Halbuki Kuran'ın ve Sunnet'in onlara yetmesi gerekirdi. Ama yetmedi ve karşı geldiler. Bu şekilde Kuran'da ve Sunnet'e ve Ehli sunnet ulemasına muhalefet ettiler. Hatta Eş'ari'lerin eski büyük imamlarına bile muhalefet ettiler. Allah onları ıslah etsin.

Şimdi sizlere akıl ile Allah'ın göklerin üstüne olmasının doğru olduğunu açıklayalım. Umarım şimdi yazacaklarımı çok dikkatlice okursunuz.

Allah c.c. tek idi. Yaratıkları yaratmaya başladı. Arş'ını yarattı ve yedi kat göğü ve yeri yarattı. İlâhi hikmet yer yüzünün alçak olmasını istedi ve böyle yarattı. Bize göre Arş'ın da yuksekte olmasını gerektirdi ve böyle yaptı. Kendinde bütün yaratıklarının içinde olmadığını söyledi. Bu şekilde eğer Arç yaratıkların en sonu ise, Allah ta yaratıklarının dışında ise, böylelikle bizlere göre, Allah göklerin üstünde olduğunu Kuran'da ve sunnet'te açıkladı. Yani bize göre Arş'ının da üstünde olmuş oldu. Çünkü bize göre ya Allah c.c. göklerin üstünde olacak, yada yerde olacak, yada göklerin içinde olacak, yada her yerde olacak. Bunların hepsinin doğru olmadığını her Müslüman bilir. Böylelikle yaratıklarının dışında olduğunu anladığımız zaman, bize göre göklerin üstünde olduğunu anlamamız gerekir.

Eğer dersiniz; Ey Ehli Sunnet, siz bunu demekle Allah'a mekan ve yer isnad etmiş oluyorsunuz.

Deriz ki: Asla boyle bir sey demek istemiyoruz. Biz Kuran'da ve Sunnet'te ne varsa onu kabul ederiz ve onun disina da cikmayiz. Ayrica size sorariz, mekandan ne kasd ediyorsunuz?

Mekandan iki sey kasd edebilirsiniz.

Birincisi: Mekandan kasd ettiginiz;"mekan'in dışında olan herşey yoktur" manasinda olabilir. Yani bir şey varsa mekandadir ve mekanda degil dersek yok demek isteriz. Eger boyle demek isterseniz, deriz ki: Bu sekilde Allah mekan'da derseniz, mana dogrudur, ama lafiz yanlistir. Yani; Allah Mekanda demeniz yanlis olur. Bizler(yani ehli sunnet) mekan kelimesini Allah'a hakkında kullanmayiz. Cunku Kuran'da veya Sunnet'te mekan kelimesi hiç gecmemistir.

Ikincisi: Eger Mekandan kasdiniz yaratiklarin bulunduğu yerdir derseniz, yani; gramla olculen ve bir yer kaplayan seyi kasd etti iseniz, deriz ki: Bu sekilde Mekan kelmesini Allah' hakkında kullanmak asla caiz degildir. Bu sekilda kullanan kisi hem lafizda hemde manada hata etmis olur.

Bu mana ile, eger yaratiklarin en sonunun Arş oldugunu bilerseniz, onun ustunde de yaratik bir sey yoksa, Allah'ta Arş'ının ustunde ise, demekki Allah mekandan munezzeh olmus olur. Yani; "yaratılan mekandan munezzehtir" olur.

İste burada Ehli sunnet'in cok onemli bir kaidesini(kuralini) görmüş oluyoruz. O da; Allah c.c. hakkındaki soyleyecegimiz herşeyi, kafamizdan veya kelimeden vb. almayiz. Bizler sadece Kuran'dan ve Sunnet'ten ne geldi ise onu soyleriz ve "iman ettik" deriz ve "nasil oldugunuda Allah'a birakiriz".

Nasil ki Kuran ve Sunnet buna delalet ediyor ve bizim bolye yapmamizi istiyor.

Allah c.c. soyle buyurmuster: **Ve hiç bir şey O'nun dengi değildir**(İhlas suresi 4.ayet).

Yine soyle buyurmuster: **O'nun benzeri hiç bir şey yoktur. Ve O; Semi'dir**(Duyandır), **Basir'dir**(Görendir)(şura suresi 11.ayet).

Yine soyle buyurmuster: **Gerçekten, Allah, fakirdir, bizler zenginiz, diyenlerin lafını; Allah işitmiştir. Dediklerini ve haksız yere peygamberleri öldürdüklerini yazacağız. Ve: Tadın o yangın azabını, diyeceğiz**(Ali imran suresi 181.ayet).

Derim ki: Burada Allah c.c. kendisinin izin vermedigi bazi sozleri kendisi hakkında kullananlari azaplandiracagini haber vermistir. İste bu zikrettigim ayetlere benzer bir cok ayette Allah c.c. "Kendisinin sifatlari hakkında sadece bizlere ogrettigini kullanmamiz gerektigini, bunun disinda kafamizdan Allah'in c.c. sifatlari hakkında konusmamiz gerektigini" aciklamistir.

Eger bunu anlarsak, Allah'in Arş'ının uzerine istiva etmesinin, onun ustunde olması anlamina geldiginide anlariz. Nasil ki bu konudaki eserler buna delalet ediyor.

Bu konuda bazilarina reddiye yaparken bir cok delil getirdigimiz icin cok fazla Kuran'dan ve Sunnet'ten deliller getirmeyecegim. Sadece bir kac tane dlil getirecegim. Isteyen bu konuda yaziigimiz bir cok risalelerimize bakabilir.

Şunuda belirtiyim ki; hala getirdigimiz akli deliller ile hakkı göremeyenler icin sunu soylerez; bil ki Allah kendisinin goklerin ustunde oldugunu soyledi ise, buna iman edip susmamiz gereklidir. Illaki buna aklimizin yetmesi ve mantigimiz kabul etmesi gerekmez. Cunku bu gayp ilmidir. Hic birimiz nasil oldugunu akledemeyiz. Butun selefi salihin bu konuda icma etmislerdir.

KURAN'DAN VE SUNNET'DEN VE ALIMLER'DEN ALLAH'IN GOKLERININ USTUNDE OLDUGUNA DAIR DELILLER

AYETLER

1- Şüphesiz Rabbiniz Allah, gökleri ve yeri altı günde yarattı, sonra Arş üzerine istiva etti.(Araf suresi 54.ayet).

2- Yeri ve yüce gökleri yaratanın katından yavaş yavaş bir indirilişle (onu) indirdik.

O Rahmân Arş'a istiva etti.(Taha suresi 4-5.ayetler).

3- Emîn misiniz o Semâdekinden; sizinle Arzı göçürüvermesinden? O vakit bakarsınız ki o Arz çalkalanıyordur.

Yoksa emîn misiniz o Semâdekinden: üzerinize bir mermîler yağdırıcı gönderivermesinden? O vakit bilirsiniz ki nasılmış inzarım.(Mulk suresi 16-17. ayetler).

4- Firavun dedi ki: "Ey Hâmân! Bana bir kule yap, belki ben o yollara ulaşabilirim."

"Göklerin yollarına ulaşabilirim de, Musa'nın ilâhının ne olduğunu anlarım. Ben onu mutlaka yalancı sanıyorum." İşte böylece Firavun'a kötü ameli süslü gösterildi de yoldan çıkarıldı. Çünkü Firavun düzeni hep boşa çıkar.(Mumin suresi 36-37.ayetler).

Bu ayette de, Musa aleyhisselam'ın Firavuna, Allah'ın goklerin ustunde oldugunu haber verdigini goruyoruz.

Hadisler

5- Meşhur "Cariye hadisi" diye bilinen hadis: ... Onu bana getir, buyurdu. Bende cariyemi Resulullah s.a.v'e getirdim. Resûlullah s.a.v cariyeye'ye hitaben: ALLAH NEREDEDİR? diye sordu. Cârîye: **SEMADADIR**, dedi. Tekrar, BEN KİMİM? Buyurdu. Cârîye : SEN ALLAH'IN RESULÜSÜN, dedi. Bunun üzerine Resûlullah s.a.v bana: Onu azad et, çünkü o bir " MU'MİNE " dir, buyurdu.(sahihi Muslim).

Derim ki: Bu hadisi ummet'in hepsi kabul etmislerdir. Sadece bu zamanlarda cikan bir kac kendini alim sanan cahiller haric. Onlarada itibar edilmemektedir.

Ayrıca bazı cahiller, Ehli sunnet "Allah semadadır" dedikleri zaman, göklerin onu kuşatır anlamına geleceğini sanmışlardır. Ama şimdi bu onların Arapça dilinden hiç haberdar olmadığını gösterir. Çünkü Arapçada "semaa" senin üzerinde olan herşeye denir. Gökte sema'dadır. Arş'ta semadadır. Böylelikle Arş'ının üstünde olan Allah'ta semadadır (senin üstünde olan herşeye sema denir. Bu kaideye bakmak için her hangi bir Arapça dil kitabına bakabilirsiniz. Mesela: tacu el-arus vb).

Bu konuda çok fazla hadis vardır. burada bir tanesi ile yettik.

Bu hadis hakkında bütün kelimcilerin en eski hocası olan İbni Kullab'ın açıklaması

6- İbni Kullab mana olarak şöyle demiştir:

İste Allah Rasulu s.a.v. Allah hakkında "Nerededir?" sorusunu caiz görüyor ve kendi de bu soruyu soruyor. Ve "Göktedir" diyen kişinin sözünü de doğruluyor. Boyle diyenin imanına hükmediyor.

Cehm bin Safvan(Cehmiyye fırkasının başkanı ve önderi) **ve onun görüşündekiler, Allah'a "Nerede?" sözünü caiz görmüyorlar. Ama eğer bu soruyu sormak yanlış olsaydı , ilk önce Allah Rasulunun s.a.v. sorusunu inkar etmek gerekirdi. Aslında kadına doğru demesi yerine, "Hayır asla böyle deme, deki; Allah her yerdedir, çünkü eğer sen böyle dersen Allah'ın sınırlı olduğunu sanılabilir" demesi gerekirdi** (yani Cehmiyyelere göre böyle demesi gerekirdi).

Ama asla böyle bir şey olamaz. Şüphesiz ki Allah Rasulu böyle diyeni tasdikledi(yani Allah c.c. göktedir diyeni tasdikledi). **Karsısındakinin bu cevabı verdiğinde içinde ne düşündüğünü de bilirdi. Bu şekilde en doğru olan sözün bu söz olduğunu biliyordu. Boyle dendiğinde**(yani Allah Gökte dendiğinde) **İman'ın olması gerektiğini de biliyordu. Çünkü bu yüzden bu cevap ile onun imanlı olduğuna hükmetti.**

İste böyle ise(eğer Cariye'nin bu cevabı doğru ise) **nasıl bunun tam tersi bir şey doğru olabilir ki?** (yani nasıl Allah'ın gökte olmadığı doğru olabilir ki?).

Kitap da (yani Kuran da) **bunu söylüyor ve bu cevabı tasdik ediyor** (yani Allah'ın gökte olduğunu).

Derim ki: Bunu imam İbni Teymiyye "**Der-i Tearudu El-akli ve En-nakl**" adlı eserinde, İbni Forak'ın kitabından naklen zikretmiştir(6.clt. 193.s.).

Şeyh Eş-ari'de, İbni Kullab'ın "Şüphesiz ki Allah c.c. Arş'ına istiva etmiştir ve o her şeyin üstündedir" dediğini nakletmiştir(ictimai el-cuyusu el-islamiyye, yazarı; imam İbnü'l-kayyim. 179.s.).

Aynı zamanda İbni Kullab, Allah ne dünya'nın içinde nede dışındadır diyenlere, yani simdiki Eş-ari'lere ve Maturidi'lere **reddiye vermiştir**. İbni Teymiyye'nin biraz önce zikrettiğimiz kitabını muracaat edebilirsiniz.

Bu konuda sahabe'nin ve ulemanın ve bilginlerin sözleri

7- Abdullah bin Mesud şöyle buyurmuştur:... **ve Arş suyun üstündedir. Allah'ta Arş'ın üstündedir...**

Zehebi El-uluv adli eserinde bu hadis hakkında soyle demsitir: Senedi sahihtir.

8- Muhaddislerin hocasi imam Abdullah bin mubarek'e Rabbimiz'i nasil tanimamiz gerekiyor sorusu soruldugu zaman soyle demistir: Yedinci gokte Arş'ının uzerindedir. Cehmiyyenin dedigi gibi o buradadir yani yer yuzundedir demeyiz.

Imamin bu sozu imam Ahmed bin Hanbel'e ulasinca soyle der: **iste bu konudaki bizim gorusumuz budur.** (Zehebi'nin el-uluv adli eseri)

9- Ebu hanife soyle demistir: **Kim Allah'in gokte oldugunu inkar ederse kafir olur.**(el-uluv. Fikhu el-ekber'den naklen).

(Bu sözü hep zikrettiğimiz gibi Ebu Hanife'yi muteber gördüğümüzden değil, sadece muhaliflerimizin ona attığı iftiraların yalan olduğunu ortaya çıkartma için, muhaliflerimizin küfürlerini yayamak için Ebu Hanife'yi sadece bir kalkan gibi kullandıklarını deşifre etmek için naklettik)

10- İmam Malik'in meşhur sözü. İstiva'nin nasil oldugu hakkında soru soruldugu zaman soyle demistir:

Istiva bilinir (yani arapcada bu kelimenin manasi bilinir. Nasil ki imam Kurtubi tefsirinde bunu boyle aciklamistir.). **Keyfiyeti mechuldur** (yani nasil oldugu bilinemez). **Bu konu hakkında soru sormak ise bidattir.** (el-Uluv).

11- Şeyh Geylani r.h. şöyle demistir:

Ve o (Allah) uluv (yükseklik) cihetindedir. Arş'ına istiva etmiştir. Mülk'ü herşeye ihtiva etmistir(kuşatmıştır)...(imam Geylani'nin **El-gunye li talibi tariki el-hak** adli eserine bak).

12- Kurtubi "**El-Esna fi Serhi el-Esmai el-Husna**" adli eserinde "**Suphesiz ki Allah'u teala Ars'inin uzerindedir**" demistir. ibni Forak'in da bu zirettigi görüş uzerine oldugunu ve inancinin böyle oldugunu zikretmiştir(İmam ibnulkayyim el-cevziyye "ictimai el-cuyusu el-islamiyye" adli eserinde bunu zikretmistir. 178.s. Kurtubi'nin zikrettiğim eseride Arapca olarak basılmıştır).

Kurtubi kitabında bir çok imamdanda Allah'ın göklerin üstünde olduğunu zikrettikten sonra şöyle demiştir:

Derim ki(Kurtubi diyor) : İşte bu Şeyh Ebul Hasen(eş-Ari)'nin sözüdür. Keza bunu Ebu Ömer (ibni Abdilber) nakletmiştir. Bununla da bir den fazla alim ihticac ederek demişlerdir ki: Allah Arş'ının üzerindedir. Nasıl zikrettiğimiz gibi(169.s.).

(Kurtubi, kelim ilmine çok dalan birisidir. Ama muhaliflerimiz onu tevilci zannettikleri içi bu gibi sözlerini naklettik)

13- Yine kurtubi, Hattabi'nin "**Şiaruddin**" adlı eserindeki şu sözünü nakletmiştir: **Zor durumda kalindigi zaman Allah'a dua etmenin ve dua edilenin gokte oldugunu**

bildikleri için ellerini ona doğru acmak, müslümanların ve hatta avâm tabakasının bile adeti olmuştur.

14- imam Nevevi r.h. bir çok eserinde Allah'ın göklerin üstünde olduğunu zikretmiştir. mesela: RAVDATU ET-TALİBİN ADLİ ESERİNDE SOYLE DEMİSTİR: (BİR KAFİR) **EGER LA İLAHE İLLALLAH, GÖKTEKİ KRÂL TEKTİR DERSE**, VEYA(HİÇ BİR İLAH YOKTUR) **SADECE GÖKTEKİ DERSE, O KİSİ MÜMİN OLMUŞTUR**. ALLAH SOYLE BUYURMUŞTUR: (SİZ GÖKTEKİNDEN EMİNİMİ OLDUNUZ?)(Mulk 16.âyet)(burada Allah'ın göklerin üstünde olduğuna dair âyeti zikretmesine dikkat et) (10.clt. 85.s.). (Nevevî r.h. hayatının sonunda eski sapkın görüşlerinden tevbe etmiştir. Bu konuda da bir eseri mevcuttur. Elhamdülillah)

Meseledeki İCMA

13- ibni El-kettani, **icma** meselelerini zikrederken soyle demistir: **ve Allah'in göklerinin üzerlerinde olduğunda icma etmişlerdi**(el-ikna fi mesaili el-icma. Arapça baskisi ile 45.s.).

Derim ki: Bu şekilde bütün Ehli Sunnet uleması, hatta eşarilerinde çoğu ve bir çok kişi bu konuda ihtilaf etmemişlerdir. tarih boyunca sadece bu konuyu açıklayan bir çok kitap yazılmıştır. Bir kısmı bizim zamanımıza kadar ulaşmış ve basılmıştır. Zehebi'nin El-uluv adlı eseri gibi.

BU KONUDAKİ ŞEYHULİSLAM İBNI TEYMIYYE'NİN SELEFİ SALİHİNE MUVAFAKAT ETTİĞİNİ İSBAT ETMEK İÇİN BAZI SÖZLERİNİ NAKLEDELİM

Er-Risele et-Tedmuriyye adlı kitabında soyle demistir:

... ve derlerki, (Allah) ne dünya'nın içinde ne de dünya'nın dışında ne de... iste aslında Allah'a isnad ettikleri bu sıfatlar ile ancak olmayan bir şey vasfedilebilir...

Aynı kitabta soyle demistir:

... Bilinmektedir ki; Cihet hakkında (kuran'da veya sunnet'de) sabit bir nas yoktur.

... Ciheti nefyeden kisiye sorulur. Cihet'i(cihet'tern kasid mekandır) nefyederken kasd ettiğin var olan ve yaratılan bir şeymi?

İste Allah yaratıklarının içinde değildir. Yoksa cihet'i nefyederken kasd ettiğin Alem'in (yaratılan şeyler) disimi?

İşte hiçbir şüphe yoktur ki Allah (yaratığı) Alem'in üstündedir ve yaratıkları ile birleşik değildir.

Aynı şekilde de "Allah cihettedir" diyen kişi için şöyle denir: Cihetten kasd ettiğin Allah'ın Alem'in üstünde olmasımıdır?

Yoksa bundan kasd ettigin Allah'in yaratiklarinin içinde olmasimidir?

Eger birincisini kasd etti isen bil ki o haktır (yani allah'in alem'in ustunde olmasi). Ama eger ikincisini kasd etti ise bil ki o batildir...

Derim ki: imam ibn Teymiyye bu kitabının farklı yerlerinde Allah'in göklerin üstünde olduğunu çok güzel bir şekilde açıklamıştır.

Yine aynı kitapta şöyle demistir:

... Aynı şekilde insanların içinde istikrar eden görüş ise; Allah'in herşeyin üstünde ve en yüce olmasıdır. Bu şekilde "o göktedir" denildiği zaman, anlaşılan şey ise: Onun yusekte olması ve herşeyin üstünde olmasıdır. Aynı şekilde Cariye hadisindeki gibi ona Peygamberimiz s.a.v. sordugunda "Allah nerededir?" dedi ki: "Semadadır". İşte buradan kasd ettiği Allah'in yuksekte olmasıdır. Böylelikle yaratılmış olan cisimlerin içinde olmasını veya hulul etmesini kasd etmemiştir (yani göklerin içinde olmasını kasd etmemiştir).

Eger (Allah c.c. hakkında) uluv (yükseklik) denilirse, bütün yaratıkların üstünde kasd etmiş olunur.

... Çünkü Alem'in üstünde Allah'tan başka hiç bir şey yoktur...

Minhacu es-Sune ennebeviyye adlı eserinde şöyle demistir:

... Eger birisi derseki: Allah göklerinin üstündedir. Arş'ının üzerindedir. Yaratıklarından ayridir (birlesik degildir). İşte bu mana haktır...

Yine aynı kitabında şöyle demistir:

... Aynı şekilde eger (muhalif bir kişi) derseki: Eger Allah Alem'in (yaratılan yerlerin ve göklerin) üstünde ise, onun cisim olması gerekir, veya Alem kadar büyük veya ondan küçük veya onunla aynı boyda olması gerekir. Bunların hepsinde Allah hakkında imkansızdır.

İşte buna denir ki: İnsanlardan çok fazlası (fıtrat üzere olanlar), Allah'in Alem'in üstünde olduğunu ama cisim olmadığını söylerler.

Bu sözün üzerine derseki: Sizin bu sözünüz akledilecek bir şey değildir ve akıl böyle bir şeyi kabul gormedigi için fasid bir gorustur.

İşte bu zaman o kişiye şöyle denir: Sende Allah için, Allah'ın var olduğunu ama ne Alem'in içinde nede Alem'in dışında, ne Alem ile birlesik nede Alem'den ayrı, nede ona bir şey yaklaşmaz nede ondan bir şey uzaklaşmaz, nede ona bir şey cikmaz, nede ondan bir şey inmez (burada hep ayetlere delalet ediyor. Mesela: "Güzel sözler ona çıkar" "Fatır suresi 10.ayet" ayeti gibi) ve buna benzer yaptığınız garip inkarlar. İşte bunlar Fitrat'ı selim olan bir kişiye soylense kesinlikle böyle bir şeyi inkar eder. Böyle bir şeyin olmasının imkansız olduğunu söyler. Böyle bir şeyin inkarı; Allah'in cisim olmadan göklerin üstünde olmasının aklen inkarından daha

fazla kabul edilemez bir şeydir(yani; Allah'in gokte oldugunu kabul etmek, akli selim olan kisilere daha yatkindir).

Eger fitrat senin bu sozunu inkar edip kabul etmedi ise, senin bu mezhebinin batıl oldugu ortaya çıkar. Boylelikle Allah Alem'in ustunde olmasi gerekir...

Derim ki: Yani imam ibni Teymiyye'nin buradan kasd ettigi; herkesin fitratı ile Allah'in alem'in ustunde oldugunu bilmesinin isbatidir. Ayrica kim akli deliller ile Allah'in Alem'in ustunde oldugunu inkar ederse, bizde onun mezhebini akli deliller ile yok ederiz. Ayrica akli selim kisilerin aklina en yatkın olan gorus Allah'in golerin ustunde oldugu gorustur.

Bu sekilde imam'in aciklamaya calisdigi şey: Herşeyde hakem tuttugumuz şey Akıl degil, Kuran ve Sunnet olmasi gerektigidir. Kuran'da ve Sünnet'te ne varsa onu Kabul edip susulmasi gerektigidir. Allah ibni Teymiyye'ye ve butun Ehli Sünnet ulemasına ve onlari takip edenlere rahmet eglesin.

Imam bu kitabında bu konuyla alakali bir cok sozu vardir. Ama bizler bunlar ile yetinecegiz insallah, isteyen kitabi muracaat edebilir.

Beyan Telbis el-Cehmiyye adli eserinde şöyle demiştir(bazi yerlerini hafiften aciklamak icin degistirerek zikrediyorum) :

... Yaratan Allah'in c.c. Cisim olmadigini soyleyenler, iki kisima ayrilmislardir.

Birinci kısım: Demistir ki; Allah Alem'in ustundedir ve Arş'ında uzerindedir. Bununla birlikte o cisim degildir ve bir yer ile temas halinde degildir (birleşik degildir).

Bunu soyleyenler ise: (1) Kullabiyye, (2) Kerramiyye, (3) Eş-ariyye akidelerine nisbet olunan bir grup, (4-5-6-7-) dört mezhep mensuplarından bir grup, (8) Hadis ehli, (9) Sufiler ve bu akideyi (yani Allahin Alem'in ustunde olmasini) imam El-Eşari Hadis ve sunnet ehlinin akidesi olarak zikretmistir.

(imamin burada Sufilerden kasd ettigi eski ve selef zamanında olan sufilerdir. Mesela imam Cunejd gibi vb. kendi zamanındaki sapik sufileri elbette kasd etmiyor. Cunku sonradan sapitan ve küfre düşen sufiler, Allah'in her yerde oldugunu soylerler ve cogunda da kufur olan hulul akidesi vardir. Allah bizleri korusun.)

İkinci kısım: demişlerdir ki; Allah Alem'in ustunde degildir ve Alem'in ustunde hic bir sey yoktur. Arş'in ustunde de bir şey yoktur.

Buda: (1) Cehmiyye'lerin, (2) Mutezile'nin, (3) Eşari'lerden mutaahhir olanların (yani ilk zamanında degilde sonradan ortaya cikan ve imamlarina uymayan Eş-ari'ler), (4) Felsefe'cilerin, (5) Karamita'nin, (6) Batiniyye'lerin akidesidir...

Derim ki: Bunun dışında imam ibni Teymiyye'nin kitapları bu meselelerin izahı ile doludur. Kendisi bu meselelerde kesinlikle Ehi sunnet'in görüşünden çıkmamıştır. Allah ona rahmet etsin.

BU KONUDAKİ MUTAAHHIRUN(SONRADAN GELEN) EŞ-ARİLERİN BAZI SÖZLERİ VE ONLARA REDDİYE VE İDDİALARININ MUNAKAŞASI

Şüpheler:

Abdul Kahir Temimi El-Bağdadi, El-Farku Beynel Firak adlı kitabında diyor ki : Alimler icma ettiler ki, Allâh mekânlardan münezzehtir.

Şerefuddin bin Tilmiseni, Luma'ul Edille adlı kitabında Eş Şûra Sûresi 11. ayetini hatırlatarak Allâh'ın kesinlikle yaratıklara benzemediğini söylemiştir. O halde bir yerde bulunmak, bir yerde barınmak cisimlere benzetmektir ve Allâh bundan münezzehtir.

İmam Ebu Sene El-Lamişi, Et-Temhidu Li Kavaidit Tevhid adlı kitabında diyor ki: Allâh, kesinlikle mekân ile vasıflandırılmaz.

Cevaplar:

Deriz ki: Abdul Kahir Temimi El-Bağdadi. Bu kişi Eşari akidesi ile maruftur. Aynı şekilde bu kişinin "Allah mekanlardan munezzehtir" derken, burada kasd ettiği yaratılan mekandan munezzeh olmasıdır. Yani yaratıkları ile birlesik değildir. Nede yaratık olan Mekan'ın içinde de değildir. Ama eğer Arş yaratıkların sonu ise, onun üstündeki herşey de yaratık değilse, Allah da Arş'ının üstünde ise, böylelikle onu mekan'dan da munezzeh tutmuş oluruz. Nasıl ki Şeyh ibni Teymiyye'nin önceki aktardığımız sözlerindeki gibi.

Şerefuddin bin Tilmisani'nin sözü hakkında ise; Allah'ın yarattıklarına benzemediği hakkındaki sözleri doğrudur. Bu tıpkı ibni Teymiyye'nin dediğidir zaten.

Ayetten sonra muhaliflerimizin zikrettikleri hakkında ise; Yukarıdaki ibni Teymiyye'nin sözleri ile cevap veririz. Şunu da deriz: Eğer Allah hic bir şeye benzemesi ise, nasıl ki onun duyması ve görmesi hic bir şeye benzemez, aynı şekilde Arş'ının üstünde olması da hic bir şeye benzemez. Bu durumda onun Arş'ının üstünde olması ile birlikte mekandan munezzeh olması makul bir şeydir.

Şunu da bilmek lazım ki; Kuran'dan veya Sünnet'ten gelen bir delil varsa, akıla uymadığı için bunu inkar etmek veya tevil yapmak doğru değildir. Yapılması gereken ise; duyduk ve itaat ettik demektir. Bunu diyemeyen, Allah'ın c.c. Nisa suresi 60.ayet ve devamında açıkladığı gibi, müslüman değildir zaten.

Şunu da belirtiyim ki; Tilmisani sizin zikrettiğiniz kitabında "Allah'ın istiva sıfatını, istevla olarak tevil ediyor". Bu da açıkça bütün selef'in görüşüne ve hatta imamları

olan Eşari ve ibni kullab vb. gibilere muhalefettir. Ayetleri inkar etmektir ve küfürdür. Maalesef Tilmisani'nin yaptığı Mutezile gibi sapık firkalara muvafakattir. Malesef **çoğu Eşariler bu konuda kendi hocalarının gorusune muhalefet ederek, Mutezile'nin gorusunu takip etmişlerdir.** Böyle bir meselede eger bu kişi hata ve sapıklık işledi ise; hatalarında ve küfürlerinde da onu takip edecek degiliz elbette. Selef'in icma ettiği bir meselede, seleften sonra gelen bir kaç cahilin sözünü alıp, bütün büyük ulemanın sözünü cöpe atmak insaf dairesinden çıkmak ve sapıklığın pesinde gitmektir.

Heleki çoğu ulema Kuran'a ve Sunnet'e uyduktan sonra batılı asla seçemeyiz.

Son olarak şunu da söylemek isterim ki; Biz Kuran'da ve Sünnet'te ne varsa iman ederiz.

Eger dersiniz bize; Ey Ehli Sünnet'çiler Vve ey Ehli Hadis, sizler Allah'ın gökte olduğunu soylerseniz ona mekan isnad etmiş olursunuz ve...

Cevaben deriz ki: (duyduk ve itaat ettik) (bakara 285.ayet) bu gayb'tır. Yani nasıl olduğunu sadece Allah bilir. Bizler sadece iman ederiz ve susarız.

Ebu Sene El-Lamişi'den getirdiğiniz delil hakkında deriz ki: Bizler zaten Allah'i bir yer ile vasıflandırmadık. Nede ibni Teymiyye kitaplarında hic bir yerde böyle bir sey söylememestir. Nede seleften olan hic bir Ehli sunnet imami ve Peygamberin s.a.v. yolundan gidenler bunu dememistir. Aksine Allah'a yaratılmışçasına mekan isnad etmenin bidat olduğunu, cunku Kuran'da ve Sünnet'te böyle bir kelimenin nakil olmadığını açıklamışlardır. Boylelikle Ebu sene'nin sözü ile imam ibni Teymiyye'nin sözüne reddiye yapmanın sadece yanlış anlamadan kaynaklanabileceğini düşünüyorum.

Sizin zikrettiğiniz Ebu Sene'nin Et-Temhidu Li Kavaidit Tevhid adlı eserini aramama rağmen bulamadım. Halbuki bildiğim kadari ile; aynı isimli Ebu el-muayyen ennesefi'nin bir kitabı vardır. Sizin zikrettiğiniz Ebu sene'nin kitabına nasıl ulaştığınızı ve nerede olduğunu ve basılıp basılmadığını belirtirseniz ve Ebu sene'nin kim olduğunu da kısaca eklerseniz ve hangi tercümelede adı geçtiğini açıklarsanız iyi olur inşallah.

Hakkı gösteren Allah'a şükürler olsun.

MUTAAHHIRUN'DAN OLAN ESARILER ALLAH'A CİHET ISNAD EDENİN KAFİR OLMAYACAGINI SOYLUYOR

Yukarıda zikrettiğimiz selef ulemasının ve onlara uyan ibni Teymiyye gibi ulemanın Allah'a cihet isnad etmediğini öğrendikten sonra, bazı Eş'ari alimlerinin Allah'a cihet isnad edenler hakkındaki görüşlerini alalım.

Bundan önce bilelim ki, Allah'ın bir cihette olduğunu söyleyen Geylani gibi (az da olsa) bazı alimler, bunu derlerken, Arşının üzerinde olduğunu kasd etmişlerdir.

Gazali **Feysalu et-tefrika beyne el-islam ve ez-zendeka** adli eserinde Allah'a cihet isnad edenin kafir olmayacagini soyluyor.

Izzeddin bin Abdusselam **El-havi li el-fetava ve Kavaidu el-ahkam** adli eserlerinde cihet isnad edenin kafir olmayacagini belirtiyor.

İbni Hacer el-Heysemi **Ez-zevacir** adli eserinde kafir olmayacaklarini belirtiyor.

Bu aciklamayi yapmakdan kasd ettigim: Eş-ari'lerin eskileri Allah'in goklerin ustunde oldugunu soyleyip kabul etmekte iken, sonradan gelenler ise bunu inkar etmişlerdir. Daha kötüsü eski Eş-ari'lerin sozlerini tevil edip onlar Allah'in goklerin ustunde oldugunu soylemiyor demislerdir.

Bunu demek ile kalmayip Eş-ari olmayan alimlerin sozlerini kendi eski Eş-ari hocalarinin sozleri gibi tevil etmeleri gerekirken, onlari bu sozlerini cok buyuk bir hata ve yanlış bir inanç sayarak Allah'a bir bolge ve yerleşme isnad ettiklerini soylemişlerdir. Halbuki boyle demenin acik bir hata ve yanlış oldugunu aciklamistik. Allah ıslah etsin.

Aynı zamanda muasir eşari ve maturidi müşrikleri arasında Allah'a cihet isnad edenin kafir olacağına dair bir iddia bulunmaktadır. Bunu diyenlerin, Geylani (Bkz: el-Gunye) gibilerini böyle dediklerinden tekfir etmeleri gerekirken, etmezler. Bu da uyumsuzluk içinde olduklarını göstermektedir.

Bizler ile bazı alimlerin Allah'ın bir cihette olduğunu söylemeleri arasında, hep dediğimiz gibi manen hiçbir fark yoktur. Sadece lafzen bir fark vardır. O nedenle mana farklı değilse, lafızlara pek önem vermemek lazımdır.

Yalnız fitneler ve yanlış anlamalar çoğalmasın diye, yapılacak en güzel şey, Kuran ve Sünneti takip etmek, orada olanları direk kabul etmektir. Bununla da yetinmektir En doğrusunu Allah c.c. bilir.

SON SÖZ

Boylelikle ibni Teymiyye'nin bu konudaki görüşünün bütün Selefî Salihine ve hatta kelimcilerin sapkın imamlarina bile muvafakat etmekte oldugunu gormus oluyoruz.

Bu sekilde ibni teymiyye'nin bu konudaki gorusunun Kuran'a ve Sunnet'e uyduğunu gormüş oluruz. En dogrusunu Allah bilir ve Allah'a hamd olsun.

8 Peygamberimizin s.a.v. kıyamette Allah'ın Arş'ına oturması ve bu konuda gelen rivayetler

8- Sekizinci mesele: Peygamberimizin s.a.v. Kıyamet günü Allah'ın yanında Arş'ına oturması

Hamd alemlerin rabbi olan Allah'a mahsustur

Meselenin özü: Allah c.c. soyle buyurmudur: (Umulur ki Rabbin seni makamı Mahmud'a ulaştırsın)(isra suresi 79.ayet). Bu ayetin tefsirinde imam Mucahid r.h. soyle demistir: Kıyamet günü, (Allah'in) Arşında, (Allah'in) yanına otutturacaktır.

Iste bu rivayeti kabul eden bir suru ulema vardir. Onlardan biriside imam ibni Teymiyye'dir. İşte bu rivayeti makbul gordugu için, bazı cahiller onu sapiklik ile suçlamıştır. Halbuki ibni Teymiyye'nin Mucahid'in rivayetine dayandigini unutuyorlar. İbni Teymiyye'den önce onlarca alim'in bu rivayeti kabul ettigini de unutuyorlar.

Bizler de inşallah risalemizin bu bolumunde Mucahid'den naklolunan bu rivayet'in sihatini araştıracağız. Ulemanın neden acaba bunu kabul ettiklerini ve bu Hadis hakkında ulemanın bazı sözlerini nakledeceğiz inşallah. Aynı zamanda bu ayetin tefsirinde Mucahid'in zikrettiği görüş ile, bu ayetin şefaate delalet etmesi arasında uyumsuzluk olmadığını unutmamak gerekmektedir.

Şeyhulislam ibni teymiyye; "Allah, Hz muhamed'i s.a.v. Arşında yanına atutturuyor" sözünü dedigi için bidatçı olur mu?

İLK ÖNCE BU KONUDAKİ ŞEYHULİSLAM İBNI TEYMİYYE'DEN NAKLEDİLEN SÖZLERİ ZİKREDELİM

1- İmam ibni Teymiyye soyle diyor:

... ve dediki (yani imam Ebu bekir ibni Ebi Asım **Es-sunne** adli eserinde) : Bize Ebu Bekir bahsettiki, dediki: Bize ibnu Fanil bahsettiki, o da Leys'ten oda Mucahid'den (şu ayetin tefsirinde) "Umulur ki Rabbin seni makamı Mahmud'a ulaştırsın"(isra suresi 79.ayet). dediki (yani imam Mucahid) : Arşında yanına otutturacaktır (ikametü ed-delil ala ibtali et-tahlil).

Derim ki: Bu Rivayet'in sahih ve zayıf olması hakkında konuşmayacağım. Çünkü o konuyu birazdan ayrı bir konu olarak açıklayacağım inşallah.

2- Yine soyle diyor:

Seleften bir grup, peygamberimizi Arşında yanına otutturdugunu soylemislerdir. Kimileride bunu inkar etmişlerdir (er-raddu ala el-bekri).

3- Yine soyle diyor:

O kitapta (yani imam Ebu yala'nin ibtalı et-tevilat adlı eserinden bahsediyor) dolu uydurma hadislerde vardır.

... Bazılarının merfu olarak rivayet ettikleri şeylerde vardır. Mesela Allah Rasulu'nun s.a.v. Arşında yanına otutturacağı hakkındaki rivayetler gibi. Bunu bazı kişiler bir çok sened yolları ile merfu olarak rivayet etmişlerdir. Bu tür rivayetlerin hepsi uydurmadır. Sabit olan ise Mucahid'den gelen rivayettir. Selef ve imamları bunu rivayet edip inkar etmezler ve kabul ederler (deri tearudu el-akli ve en-nakl).

4- Yine şöyle diyor:

Eğer bu beyan olursa, bilinmesi gerekir ki; büyük Alimlerin ve Allah'ın makbul evliyalrı; Muhammed'i s.a.v. Rabbi Arşında yanına otutturacağını söylemişlerdir. Bunu Muhammed bin Fudayl, Leys'ten, oda Mucahidden şu ayetin tefsirinde zikretmiştir: "Umulur ki Rabbin seni makamı Mahmud'a ulaştırsın"(isra suresi 79.ayet). (mecmu el-fetava).

5- Yine sapık mucessime fırkasına reddiye yaparken, bu konudaki mucessimenin gorusunun (haşa) Allah Arşının içinde olduğu ve Arş'ta biraz bir boşluk olduğu, o boşlukta (haşa) peygamberimiz içine girip oturarak kapatacağını söylemişlerdir.

İmam ibni Teymiyye bu gorusu zikrettikten sonra Ehli Sünnet'in gorusunu zikrederek Mucessimlere reddiye yapar. Bu konudaki Ehli Sunnet'in gorusunun Allah'ın Kuran'da dediği gibi Arşına istiva ettiği ve Arşına dokunma halinde olmadığı ve buna benzer bütün sapıkca fikirlerin doğru olmadığını açıklamıştır (telbisu el-cehmiyye).

Bu son olan kitabındaki sözünün özetini zikretmemin sebebi ise; kesinlikle ibni Teymiyye'nin bu Hadisi alarak sapık mucessimler gibi düşünmediğini ortaya koymak içindir.

Şimdi bu konudaki ibni teymiyye'nin sözlerini zikrettikten sonra, alimlerin sözlerini ve seleften gelen bu rivayet hakkındaki sözleri nakledelim.

PEYGAMBERİMİZİ ALAH'IN ARŞ'INDA YANINA OTUTTURACAGINA DAIR OLAN RIVAYETLER

VE

BU RIVAYETLERİ KABUL EDEN ALIMLERDEN BAZI NAKİLLER

Genellikle senedleri zikretmeden sadece ilim ehlinin sözlerini zikredeceğim. İsteyen asla geri döner ve senedlerini inceleyebilir inşaAllah. Senedinin hukmunu zikredip hangi hadis kitabında olduğunu cogu zaman beyan etmeye çalışacağım inşaallah.

1- Abdullah bin Sellam r.a.h. , kıyamet günü Allah'ın kursisi'ne peygamberimizi otutturacağını zikretmiştir.

Senedi: Zayıftır. Ravilerinin arasında meçhul olanlar (yani kim olduğu bilinmeyenler) vardır.

Zikreden: imam El-hallal **Essunne**'de ve imam Taberi tefsirinde.

2- İbni Abbas'tan gelen bir Rivayet'te bu ayetin tefsirinde (umulurki Rabbin seni makamı mahmu'da ulaştırır) şöyle dedi: **Arş'ına otutturacaktır.**

Senedi zayıftır. Hatta Zehebi (El-Uluv'da) senedine sakıt demistir. Ama Zayıf bile olsa, imam Mucahid'den gelen Sahih rivayeti güçlendirmektedir.

Derim ki: Seleften olan bir grup alim, imam Mucahid'in rivayetinin sabit olup onun dışındaki rivayetlerin batıl olduğunu ve rivayet edilmemesi gerektiğini zikretmişlerdir. Hatta bazıları imam Mucahid'in rivayeti dışındaki rivayetleri zikreden Allah'a tövbe etmesi gerektiğini zikretmişlerdir. Nasıl ki bunları imam Ebu Yala el-Hanbeli "**ibtalu et-Tevilat**" adlı eserinde bir çok alimden rivayet ettiği gibi. Bizlerin de burada bu hadisleri zikretmemizin sebebi; imam Mucahid'in rivayetini manen güçlendirme babındandır. Nasıl ki Hadis usulünde mukarrar olduğu gibi.

Yine unutulmaması gerekir ki; Mucahid'in rivayeti dışında kalan rivayetlerin uydurma olduğunu söyleyen alimler imam Mucahid'in rivayetini kabul görmüşlerdir. Bunu da unutmamak gerekir.

3- Mucahid şu ayetin tefsirinde: "Umulur ki Rabbin seni makamı Mahmud'a ulaştırsın"(isra suresi 79.ayet) şöyle demiştir: **Muhammed'i s.a.v. Arş'ta yanına otutturacaktır.**

Senedi: Bazı alimler zayıf demistir. Bazıları ise sahih demistir. Büyük Mufessir ibni cerir et-Taberi tefsirinde sahih olduğunu zikretmiştir.

Zikreden: ibni Cerir tefsirinde, ibni ebi Şeybe musannef'inde, ibni Abdilber es-sunne'de, El-hallal es-Sunne'de zikretmişlerdir.

4- Suneni Ebu Davud diye meshur olan Es-sunen adli eserin sahibi "imam Ebu Davud es-sicistani" soyle demistir: **Kim bunu inkar ederse, iste o kişi bizde muttehemdir** (kötü bir sekilde itham edilmistir. Birazdanda anlasilacagi gibi imam'in kasd ettigi bidatçı demek olabilir. Yine en dogrusunu Allah bilir).

Yine dedi ki: **Hala insanlar bu hadisi zikrederler ki bununla Cehmiyye'yi kizdirmek isterler. Çünkü Cehmiyye'ler, Arş'ın ustunde bir sey oldugunu inkar etmislerdir.**

Yani; Cehmiyye Allah'in arsinin uzerinde oldugunu inkar ettikleri icin, selef'te onlari kizdirarak bu hadisi zikrederlermiş ki Arş'ın ustunde Allah'in oldugunu isbatlamak icin. Gunumuzun Cehmiyye'leride bunu duyunca cok fazla kizarlar. Reddiye verdiklerimiz gibi...

Imam'in bu sozunu imam El-hallal, Es-sunne adli eserinde direkmen işittigini soyler. Boylece imam ebu davudun bu sozu Sahih'tir insallah.

5- imam Ebu bekir bin Ebi talip soyle demistir:

Kim bunu reddederse (yani zikrettigimiz Mucahid'in haber'ini) **Allah'a reddetmis olur, ve kimde Peygamberimiz'in bir faziletini yalanlarsa, Kafir olmus olur.**

Yani; Kim bilerek ve ozellikle sabit oldugunu bile bile peygamberimizi kucuk dusurmek adina, Peygamberimizden gelen guzel bir menkibeyi ve faziletini ve onun mertebisi aciklayan bir hadisi inkar ederse kafir olur manasindadir.

Bunu yine imam El-hallal, Es-sunne adli eserinde sahih bir senedle rivayet etmistir.

6- Yine imam El-hallal adi gecmis kitabinda soyle der:

Bana Ahmed bin Asram El-muzeni bu hadisi okuduktan sonra soyle dedi: Kim bunu reddederse, Allah'a ve Rasulune karsi bir sey reddetmis olur. ve o kisi bizde Kafirdir...

7- Bu konuda imam Ebu bekir El-mervezi'nin "**Makamı Mahmud**" adli bir kitabi vardir. bu kitabinda imam Mucahid'in bu sozu hakkında konusmustur. Bu kitabi yine imam El-hallal adi gecmis kitabinda zikretmistir.

8- İmam Ebu bekir bin Hammad El-mukri soyle demistir:

Kimin yaninda bu Hadisler zikredilirse ve oda susarsa (yani ne kabul eder nede reddederse) **o kisi islam'daki bir sey reddetmis olur. İşte bunun durumu bu ise, bunlari inkar edenin hali ne olur?**

Bunu yine El-hallal, Es-sunne adli eserinde sahih bir senedle rivayet etmistir.

9- İmam Ebu cafer Ed-dakiikii soyle demistir:

Kim bunu inkar ederse, o kisi bizde Cehmi'dir. Boyle bir seyi reddeden kisinin hukmu; o kisiden uzak durmaktır.

Cehmiyyeler; selef'in kafir dedigi sapik bir firkadir. İste onlar Allah'in goklerin ustunde oldugunu inkar edip, Allah'in her yerde oldugunu iddia ederler. Kuran yaratilmistir derler. Hepsi ayni itikadda degildirler elbette. Kendi aralarinda itikadi bazi farkliliklarda vardir. Boyle bir cok sapik fikirleri vardir.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

10- Abbas Ed-duri ise soyle dedi:

Bunu ancak bir sey ile itham edilmis bir kisi reddedebilir.

Yani; akidesi sahih olmayan bir kisi ancak inkar eder manasindadir.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

11- Ishak bin Rahuyeh soyle demistir:

Bu hadise iman edip, teslim olmak gerek.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

12- Yine imam Ishak, Ebu ali El-kohistani'ye soyle demistir:

Kim bunu reddederse, iste o kisi bizde Cehmi'dir.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

13- Abdulvehhab El-verrak soyle demistir:

Kim Peygamber'in s.a.v. (kiyamette) Allah'in yaninda Arş'a oturacagi faziletini inkar ederse, bu kisi islam dininde itham edilir.

Yani; dinden cikmasindna korkulur. Veya; dininde sorun vardir manasindadir.

Yine soyle demistir:

Kim bu hadisi inkar ederse, o kisi Cehmi'dir.

Bu iki rivayeti imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

14- İbrahim El-asbahani soyle demistir:

Bu hadisi alimler yuz atmis senedir zikrederler ve sadece bidatçılar inkar eder.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

15- Yine Ibrahim soyle dedi, Hamdan bin Ali'ye bu hadis hakkında sordum. Dediki:

Bu hadisi elli yıldır yazmıstım, ve Bidatcılar disinda inkar edeni gormedim

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

16- İbrahim El-harbi dediki, bize Harun bin Maruf soyle dedi:

Bunu sadece Bidat ehli inkar eder.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

17- Yine İbrahim soyle dedi:

Bu hadisi Osman bin Ebi şeybe, insanların cokca bulundugu bir mecliste zikretti. Mecliste kaç kişi olabilir ki? yaklasik yirmi bin diyelim.

Duşunsene, eger insanlardan birisi kalksada Osman'a(yani ibni Ebi Şeybe'ye) soyle dese: Bu hadisi okuma, veya inkar ettigini belli etse.

Eger boyle bir sey yapsa kesinlikle onu öldururdu.

Ebu bekir bin sadaka dediki:

Dogru soyledin, bende boyle yapanin hükmü sadece ölümdür.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

18- Harun bin Maruf şöyle demistir:

Bu hadis ile Allah Zindiklar'in (munafiklar'in) gozlerini ateşlendirir.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

19- Yine soyle dedi:

ibni fudayl, oda Leys'ten oda Mucahid'den olan haberi sadece Cehmiyye'ler inkar eder.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

20- Muhammed bin İsmail Es-sulemi soyle demistir:

Kim ki Muhammed s.a.v. Allah'tan olan, Mucahid'in dedigi haber'e isticabet etmedigini soylerse, iste o kisi kafir olmus olur.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

21- Muhammed bin Musab El-Âbid soyle demistir:

Evet, onu Arş'ına otutturacak, ki yaratiklar onun mertebesini gorsunler.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

22- Mucahid'in haberindeki olan Leys adli ravi hakkında Ahmed bin Hanbel'e sorarlar, o kisi bidat ile itham edilir miydi? Imam Ahmed'de derki: Hayir.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

23- Yine Leys hakkında imam Fudayl bin iyad soyle demistir:

Leys bin Ebi selim, Menasik ilminde Kufe'nin en ilimli kisi idi.

Imam Hallah Es-Sunne'de rivayet etmistir. Senedi sahihtir.

24- imam Mucahid hakkında Ahmed bin Hanbel'e sorurlar, Soyle der:

O Mekkelidir, Allah'in Rasulu'nun s.a.v. bir cok ashabi ile karsilasmistir.

Bunuda imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir senedle zikretmistir.

Derim ki: Zaten boyle bir fazileti, asla kendi kafasından degil, sahabelerden alması gerekir. Onların da Allah rasulünden s.a.v. almaları gerekir. Cunku hadis istilahında maruf bir kaide(kural) vardır; Eger sahabe veya tabiin, gelecek hakkında veya gaybta olan ve bilinmeyen meseleler hakkında bir seyden bahsederlerse, kesinlikle onu kendileri soylememislerdir. Suphesiz ki Allah rasulüne bir isnadi vardır. Eger sahabe ise Allah Rasulünden eger tabiin ise sahabeden oda Allah Rasulu'nden s.a.v. duymustur.

Eşbette bir başkası da, bunun direk Peygamberimizin s.a.v. sözü olmadığından îman etmenin gerekli olmadığını söyleyebilir. Çünkü hüccet ancak ayet ve hadisle olabilir. Bunun hadis mertebesine çıktığı ise, ihtilaflıdır. Yalnız bu rivayeti inkar etmek ise, bunu selef zamanında sapkın cehmiyyelerden başkasının yaptığını görmedik. En doğrusunu Allah c.c. bilir.

25- imam El-hallal soyle demsitir: **Tarsus'ta iken benim Es-sunne adli eseri defalarca Cami'de okuyordum. Taki ikiyuz doksan ikinci(Hicri 292) yilda okudugumda, Cehm bin Safvan'in ashabından (onunla ayni itikadda olanlar) birileri (tirmiz şehriden) kovulmuslar ve onlarda tarsus'a gelmisler. Peygamberimizin s.a.v. Arş'a Allah'in yanina oturacagini belirten bu haberi inkar etmisler. İnsanlarada inkar ettiklerini duyurmuslar. Guvenilir arkadaslar onların boyle yaptiklari hakkında şahit oldular. Bende Bagdat'taki hocalarimiza bu meseleyi aciklayan bir yazi yazdim. Onlarda bana bir kitap gonderdiler. Bende onların bana yazdiklari o kitabi bizim ashabimiza (sahih itikadda olanlara) okudum. İnsanlarda benden alip yazdilar. Bu sekilde Allah Ehli sunnet'i sevindirdi...**

Derim ki: Sonrada imam Eline gecen bu kitabın tamamını zikreder.

Imam Hallal'in hocalarının gonderdigi kitabın icinde imam Mucahi'den gelen rivayeti inkar edenlerin sehirden kovulmaları gerektigi zikredilmistir.

Bunu kendi kitabında (Es-sunne) zikretmsitir.

26- Ali bin Davud El-kantari soyle demistir:

Bu hadisi ancak cehmiyyeler inkar eder.

Bunu imam Hallal Es-Sunne'sinde direk bu imamdan zikretmistir.

27- Ebu Ali İsmail bin İbrahim El-Haşimi hadisin sabit oldugunu zikretmistir.

Bunu imam Hallal Es-Sunne'sinde direk bu imamdan zikretmistir.

28- İmam Muhammed bin İmran El-Farisi Ez-Zahid soyle demistir:

Bu hadisi inkar eden aslında Mucahid'e inkar etmiş olur. Mucahid'e inkar eden Abdullah bin Abbas'a inkar etmiş olur (çünkü mucahid tefsiri ondan almıştır). Kimde ibni Abbas'a inkar ederse, Allah Rasulune inkar etmiş olur.

Derim ki: Uzunca Cehmiyye'lere reddiye vererek, bu hadisin inkar edilmemesi gerektiğini açıklamıştır.

Bu imamin sözünü imam Hallal Es-Sunne'sinde direk kendisinden zikretmistir. Bu nedenle elbetteki Sahih'tir(imam Hallal'in direk duyduğu veya eserlerinden ve rsalelerinden naklettigi kisilerin sözlerinin hepsi Sahih'tir. Bu nedenle imam Hallal eger birisinden direk bir şey rivayet etmiş ise; bizler ona Sahih dememize gerek yoktur. Çünkü zaten direk duyduğu ve rivayet ettiği bir şeyin zayıf olma ihtimali olamaz.).

Ayrıca imam, uzunca sözlerinde önemli bir konuyada deyinmiştir. O da bu ayetin tefsirinde ayrıca; "makami Mahmud'un Peyagmber'imizin s.a.v. kıyametteki ummetine Sefaateylemek olduğu" sahih hadislerde zikredilmiştir. İşte bu ayetteki Makami Mahmud'un bir yandan Sefaateyle delalet ederken, başka bir yandan Allah Rasulu'nun Arş'a oturmasında bir tenakuz ve uyumsuzluk olmadığında belirtmiştir. Çünkü bir ayet iki şeye veya daha fazlasında delalet edebilir. Hem Allah Rasulu'nun s.a.v. Arş'a oturacağına hemde şefaateyledeceğine aynı zamanda delalet etmesinde bir terlis yoktur. Böyle meselelerde meshur usulu fikh kuralını unutmamak lazim; "Eger iki delil birbiri ile uyusmazsa, elimizden geldigince ikisininide bir araya getirmeye calismak gerekir"(Mesela; imam Zurkani'nin Muvatta'ya yazdigi şerhine bak "Serhuzzurkani" 1.clt. 283.s.).

29- imam Hafız Muhammed bin Yunus El-basri soyle dedimsitr:

... Bizler eski Ehli Sunnet'ten olan eski hocalarımızdan hiç birinin bu Hadisleri inkar ettiklerini gormedik. Hepsi kabul edip, Cehmiyye'ye delil olarak getirirlerdi. Bununla Cehmiyye'leri ezmek isterlerdi. Bununla Cehmiyye'leri tekfir ederlerdi.

Bu Hadis'leri sadece sıfatları inkar eden bir Cehmi inkar edebilir. İşte kim bu hadisleri kabul etmezse(o kisi ile) konuşulmaz. Eger olursede arkasında(cenaze namazı) kilinmaz...

30- imam Allame Abdullah bin Ahmed bin Hanbel soyle demistir:

Bu hadisi çokca kişiden dinledim. Hic bir Muhaddis'in bunu inkar ettiğini gormedim. Bizim bu hadisi dinledigimiz vakit, bu Hadisi sadece Cehmiyye'ler inkar ederdi...

Derim ki: imam Hallal Es-Sunne'sinde bunu direk imam Abdullah'dan rivayet etmistir. Yine bunu Zehebi El-Uluv adli eserinde zikretmistir.

İmam Abdullah'in Mucahid'den gelen bu Haberi rivayet ettiği sabittir. Hatta babasi imam Ahmed'in bu hadisi "Aalii" bir sened ile duymadigindan uzuldugunude zikretmistir. Bu dedigimde sabittir. İmam Halla bir kac yonden sabit oldugunu isbat etmistir.

İmam Hallal'in eserini tahkik eebib imam Abdullah'in babasından rivayet ettiği bu son zou zayıfladığını gordum. Ama neden zayıfladığını ve zayıflanacak illetin ne oldugunu anlamadım. Dogrusu bu soz imam Abdullah'dan sabittir. Yine muhakkik imam Ahmed'in bu hadisi zayıfladığını iddia etmistir. Bunuda Sabit senedlerle zikretmemistir. Bu nedenle imam Ahmed'in ashabında olan bir cogunun gorusu; bu hadisin sabit oldugudur. İmam Ahmed'in ashabının ona muhalefet etmeleride imkansızdır. Ayrica imam Ahmed'in oglunun bu hadisi kimsenin inkar etmediginizikretmesi, babasıninda inkar etmedigini gosterir. Iste bunu anlarsak, imam Ahmed'in bu eseri zayıflamadığını ve kabul ettiğini ogrenmis oluruz.

31- Muhammed bin Osman bin Ebi Şeybe soyle dedi:

Bana bazi cahillerden, Alimler'in Hadisleri kabul etmeleri hakkında az bilgileri olduğu için bu hadisi inkar etmeleri ulaştı. Ben bu hadisi kimden rivayet etmiş isem, hiç birinin bu hadisi inkar etmesini duymadım. Hepside bu Mucahid'in rivayet ettiği haber nasıl onlara ulaştı ise o sekilde kabul etmişlerdir. Onlar Kuran'ın ve Allah Rasulu'nun s.a.v. sunnet'inin manalarında, bu hadisi inkar eden cahillerden daha bilgililerdi. Bu cahiller "Makamu Mahmud'un" sadece Şefaati oldugunu ve onun disinda hic bir sey olmadigini soylarler. Yazdigim bu kitabida uzatmak istemeseydim, bu konuda başka başka hikayelerde eklerdim, ama bu zikrettiklerimiz yeterlidir insallah (ve bu konuda cok fazla rivayetler zikretmistir).

Bunu imam Hallal Es-Sunne'sinde Sahih bir sened ile rivayet etmistir.

32- Ebu kilabe soyle demistir:

Bunu sadece Bidat ehli ve Cehmiyye'ler inkar ederler.

Imam Hallal Es-Sunne-de rivayet etmistir. Senedi zayıftır.

Derim ki: Alimlerin bu Hadisi inkar eden Cehmiyye'lerden saymalarına veya tekfir etmelerine dikkat etmeyeliyiz. Acaba buradan kimin tekfirini ve nasıl tekfiri kasd ettiler.

Elbetteki Selef zamanında Cehmiyye fırkası Peygamberimizden s.a.v. gelen haberleri inkar edip yalanlıyorlardı. Kabul edip tevil edenler ise daha yoktu. Tevil eden Cehmiyyeler sonradan çıkmaya başlamıştı.

Bu nedenle Cehmiyye fırkası Hadisleri inkar ederlerdi. Selef ulemasında; "Kim Mucahid'in haberini inkar ederse Cehmiyye'dendir" derken; Sıhhatini öğrendikten sonra manasını kötü görerek zayıflayanları Cehmiyye fırkasından gördüler.

Yoksa bir kişi imam Mucahid'in bu eserini sıhhat babından deliller ile senedini zayıflayıp zayıf görürse bu kişiye Selef asla Cehmiyye demezdi.

Tekfirden de kasd ettikleri aynı şekildedir. Yani sıhhatini bilen birisi inkar ederse ve manasını kötü görürse bu kişi Kafir'dir. Ama eğer Hadisin senedini zayıf gördüğünden dolayı bunu zayıflarsa bu kişi Kafir değildir ve olamaz da. Selef tekfir konusunda en doğru yol üzere, Kuran Sünnet yolu üzere olan kişilerdendirler.

33- imam Allame "imam şafii'den sonraki yüz yıldaki Şafii'lerin en büyük imamı" ibni Surayc, Mucahid'den gelen bu rivayeti kabul edip inkar edenlere reddiye vermiştir. Nasıl ki bunu imam Zehebi el-Uluv adlı eserinde zikretmiştir.

34- İmam Mufessir Muhammed bin Cerir et-Taberi tefsirinde (İsra suresi, 79. Ayetin tefsirinde) uzunca bu meseleyi çok güzel bir şekilde açıklamıştır. Muracaat edilebilir. Orada coğu ilim ehlinin bu ayetin tefsirinde Şefa'at mertebesi olacağı rivayet olduğu için, bu ayetin tefsirinde Şefa'at olması daha doğru olduğunu, ama yine de Mucahid'in haberi hakkında da, Sahih olduğunu ne nazar nede haber babından herhangi bir sorunu olmadığında açıklamıştır (yani aynı anda hem şefa'at hemde Arş'a oturtulmasının olabileceğini açıklamıştır).

35- imam el-Acurri, Eş-şeria (Şeriat) adlı eserinde, İsra suresi, 79. Ayetin tefsirinde Mucahid'in sözünü zikretmiştir. Kitabına baktığımızda; Makami mahmudun bir anda bir kaç şey olmasını doğru gördüğünü itikad ettiğini görüyoruz. Aynı zamanda genel olarak ulemadan şu sözü rivayet etmiştir: Kim Mucahid'in haberini inkar ederse o kişi kötü bir kişidir. Yine imam Mucahid'in bu sözünü kabul ettiğinden haber vermiştir.

36- Zehebi El-uluv adlı eserinde, Peygamberimizin Arş'ta oturması hakkında bazı haberleri zikretmiştir. İmam Mucahid dışında hiç kimseden sabit olmadığını belirtmiştir. Ama bunu imam Mucahid'in söylediğinden cezmetmiştir.

İmam Ebu yala'nın bu konu hakkında rivayet ettiği mubalagali bir sözünü zikreder ve onun bu sözünü tenkitler.

Ayrıca bu konu hakkında bazıları, Zehebi'nin Mucahid'in rivayeti hakkındaki sözlerinin muhtarip olduğunu iddia etmiştir. Kimi yerde zayıflarken, kimi yerde Sahih olduğunu ve kabul edilmesi gerektiği imajı vermekte olduğunu zikretmiştir. Halbuki durum dediği gibi değildir. Hafız Zehebi hocası İbni Teymiyye gibi bu konuda olan bütün rivayetlerin zayıf olduğunu, sadece İmam Mucahid'den sabit olduğunu belirtmiştir. Hafız Zehebi hiç bir yerde de İmam Mucahid'in sözünün zayıf olduğunu veya makbul olmadığını zikretmemiştir. Buna da dikkat edilmesi gerekir.

Hafız Zehebi'nin İmam Ebu Yala'nın bir rivayetine inkar etmesi ve tenkit etmesi ise farklıdır. Çünkü o Muhaddis "Allah c.c. Peygamberimizi s.a.v. Ars'ına oturturmuyacaksa hanımım boş olsun" şeklinde olan bir şeyi doğru görmüştür. Hafız Zehebi'de "böyle zayıf bir haberi alipta nasıl böyle asiriya gidilir" babından bu kişiyi tenkid etmiştir. Bu konuda hakkı göremeyen zirettiğimiz kişi de Hafız Zehebi'nin buradaki zayıflamasını İmam Mucahid'in sözü içinde geçerli kılması ve bu nedenle Hafız Zehebi'nin sözlerini birbirine uyumsuz görmüştür. Halbuki Hafız Zehebi'nin burada kasd ettiği; Bu haber Peygamberimizden s.a.v. sahih bir şekilde rivayet olunmamıştır. Sadece İmam Mucahid'den sahih bir şekilde rivayet olunmuştur. Ama birisi derseki; "İmam Zehebi'nin sözlerinden bu haber sadece tabiinden olan birisinden rivayet edildiği için bu haberi inkar edene çok fazla saldırmaması ve tenkid edilmemesi gerektiğini anlıyoruz". Bu durumda bu dediği doğru olabilir derim. En doğrusunu Allah c.c. bilir.

37- İmam Darukutni, bu konuda bir kaç beyt şiir yazmıştır. İçinde "**Peygamberimizi s.a.v. Allah'ın Arş'ına oturturmasını inkar etmeyiz**" geçer.

Bunun senedini bazı kişiler zayıf görmüş olsa bile, aslında senedi sahihtir. Çünkü Hafız Zeheb'inin El-uluv adlı eserinde bu şiirleri zikrederken seneddeki ravi zayıftır. Ama İmam Ebu yala'nın **İbtali et-tevilat**'ında **sahih** bir senedle rivayet olunduğunu görüyoruz. Böylelikle inşaAllah senedi sahihtir. Yine bunu El-hafaci **Şerhi Eş-şifa** adlı eserinde Darukutni'den zikretmiştir.

38- İmam el-Hatip el-Bagdadi **Tarihu El-bagdad** adlı eserinde bu konu hakkında bayağı rivayeti zikretmiştir. Ama malesef bazılarında tevil etmiştir.

39- "İmam" Abdulkadir Geylani **El-gunye litalibi tariki el-Hak** adlı eserinde (itikad bölümünde) şöyle demiştir:

Ehli sunnet, Allah'ın teala'nın kıyamet günü, Peygamberimizi s.a.v. kalan peygamberlerden daha yüce tutarak Arş'ında yanına oturtacaktır.

40- İmam İbnülcayyim el-Cevziyye **En-nuniyye** adlı manzumesinde Mucahid'in haberine isaret etmi; ve bunu kabul etmiştir.

41- İbnülcayyim yine soyle demistir:

İmam Kadı demistir ki; imam Mervezi Allah'in Peygamberi s.a.v. Arş'ında yanına otuttutması hakkında bir kitap yazmıştır.

Yine Kadı soyle dedi: Bu gorus şu ulemanın gorusudur (bu ulemanın bir kismini onceden zikretsek bile daha fazlası ile burada zikredelim) :

(1) Ebu davud(sunenin sahibi) – (2) Ahmed bin Asram – (3) Yahya bin Ebi talib – (4) Ebu bekir bin Hammad – (5) Ebu Cafer ed-Dimeski – (6) Ayyaş Ed-duri – (7) İshak bin Rahuyeh – (8) Abdulvehhab El-varrak – (9) İbrahim El-asbahani – (10) İbrahim El-harbi – (11) Harun bin Maruf – (12) Muhammed bin İsmail Es-sulemi – (13) Muhammed bin Musap El-ayid – (14) Ebu Bekir bin Sadaka – (15) Muhammed bin Bısr bin Şurayk – (16) Ebu kilabe – (17) Ali bin Sehl – (18) Ebu Abdullah bin Abdunnur – (19) Ebu Ubeyd – (20) El-Hasen bin Fadl – (21) Harun bin El-abbas El-hasimi – (22) İsmail bin İbrahim El-haşimi – (23) Muhammed bin İmran El-farisi Ez-zahid – (24) Muhammed bin Yunus El-Basri – (26) Abdullah bin Ahmed bin Hanbel – (27) El-mervezi – (28) Bısr El-hafi.

Derim ki (bunu İbnülcayyim diyor) : Bu yine (29) İbni Cerir et-Taberi'nin gorusudur (tefsirini muracaat et). (30) Hepsinin imam'ı olan (bu hadisi rivayet eden) Mucahid'in sozudur. (31) Darukutni'nin sozudur.

Derim ki: Sonrada Darukutni'nin siirini koymuştur. Bunu imam İbnülcayyim **Bedaiu El-fevaid** adlı eserinde zikretmiştir.

42- İmam Ebu el-Huseyn Muhammed bin El-kadi Ebu yala El-Ferra "ibtalu et-Tevilat" adlı eserinde bu konuda hadisler zikretmiştir. İbni Forak'ın zikrettiği tevillerin bir cogunada yeterli cevaplar vermiştir. Kimi zamanda bazı hatalarda yapmıştır.

43- Eş-Şevkani tefsirinde Mucahid'in haberini zikretmiştir. Muracaat edilebilir.

44- Şeyh Suleyman bin Sehman "Essavaiku Es-sihabiyye" adlı eserinde, Peygamberimizin özel mucizelerini zikrederken Mucahid'in bu haberinide zikretmiştir.

Bu rivayeti zikreden başka kişiler:

45- İbni hacir El-askalani, Fethulbari'de makamı Mahmud hakkında uzunca konuşmuştur. Muracaat edilebilir. Makamı Mahmud hakkında gelen butun rivayeletlerin hepsininde aynı zamanda "Makamı Mahmudun" sıfatları olabilme ihtimali olduğunu belirtmiştir. Bu konudaki bazı rivayetleride malesef tevil ettiği görülmektedir. Bu da, sapkınlıktan kurtulmadığı, selefi takip etme yerine bazı tevillerinde sapıklığı ercih ettiği içindir.

Tevil etmek Selefin çizgisinden gidenlerin yapacağı bir şey değildir. Zaten bizler ilk yüzyıllarda bu gibi haberleri tevil edenleri görmedik. O zaman bu tevil edenler ilk yüzyılda olan Alimleri ve Muhaddisleri ve Butun Müslümanları dalalet üzere görmeleri gerekir. Bu da imkansızdır. Allah c.c. uzun müddet ve yüzyıllar boyunca mutekellimler ve tevilciler çıkana kadar dalalet üzere bırakacak değildir. Eğer ummetin ilk zamanlarındaki Muhaddisler ve imamlar tevilci değilse, tevilde sonradan çıkmış ise, tevil yapmanın dalalet ve haktan sapma olduğunu öğrenmiş oluyoruz.

46- Eşariler'in hocası Ebu bekir bin el-Arabi, Peygamberimiz'in s.a.v. ahirette Allah'ın kürsi'sine oturacağını zikretmiştir. Bunu Hafız Zehebu El-uluv adlı eserinde zikretmiştir. İbni Arabi'de **Ahkamulkuran**'ında zikretmiştir.

47- İbni forak, büyük Eşari bilgini, bu haberi kabul etmiştir. Ama malesef, Eşariler'in kendi usullerine göre tevil etmiştir. Manasının belki Allah Peygamberimize s.a.v. yardım etmesi ve mekanetini yüceltmesi vb. gibi manalar olduğunu zikretmiştir (elbetteki böyle bir tevil Alimlerin görüşünden uzak ve batıl bir tevildir). Bunu **Muşkilü el-Hadis ve Beyanuhu** adlı eserinde zikretmiştir.

İbni Forak'ın hayatının son dönemlerinde tövbe ettiğini zikretmistik. Umulur ki tevil bidatini terk edip vefat etmiştir. Şüphesiz ki bu kişi kitapları ile Eş-ari mutekellimlerini saptıran en önemli şahsiyettir.

48- El-Âlusi, tefsirinde, Mucahid'in rivayetini zikreder. Ama malesef kelmaclara uyarak mecaz olduğunu söyler.

Unutmamak gerekir ki; kesinlikle Allah'ın Sifat ayetlerinde mecaz yoktur. Hepsi hakikidir. Ehli sunnet'in bu konuda İcma'sı vardır (İbni Abdilber'in et-Temhid'dine bakılabilir).

49- Kurtubi tefsirinde İsrâ suresi, 79. Ayetin tefsirinde dört tane görüş olduğunu belirtmiştir. En Sahih'inde Şefaât olduğunu belirtse de, aynı zamanda üçüncü görüş olarak Allah'ın c.c. Peygamberimizi s.a.v. Arş'a yanına oturturmasında rivayet edilebileceğini söyler. Ardından bunun vuku bulmasının caiz olduğuna akli deliller getirmiş. Ama yine de anlaşılan (kelamcılara uyarak) manasını tevil etmiştir.

İmam Taberi bu rivayeti hakiki olarak aldığı için, doğru olmadığını söylemiştir.

Derim ki: Halbuki doğru olan İmam Taberi'nin görüşüdür. Uzak olan görüş ise Kurtubi'nin görüşüdür (çünkü tevil etmiştir). (uzunca bakmak için tefsiri muracaat edilebilir).

Ve başkaları da zikretmişlerdir ...

Derim ki: Buraya kadar zikrettiğim bu alimler ve Selef uleması; veya zikrettiğim (belli konularda sapsmış) eşari bilgileri ve başkaları, bu görüş üzere olanların sadece bir kısmıdır. Eğer isteseydim çok daha fazla alimi ve bilgini de zikrederdim. Ama bu zikrettiğimiz hakkı arayanlar için yeterlidir insallah.

MUCAHID'IN SENEDİNDEKİ "LEYS BIN EBI SELİM" HAKKINDA CERH VE TADİL ULEMASI'NIN GORUSU

VE

ULEMANIN MUCAHID'IN ESERİ HAKKINDAKİ GORUSLARI

Selef'in büyük bir kısmının Mucahid'den gelen bu rivayeti kabul etmeleri; bu rivayeti sahih olarak görmelerinden kaynaklanmaktadır elbette. Şimdi de senedindeki "Leys bin Ebi Selim" hakkındaki ulemanın görüşünü kısaca alalım.

Yakub bin ebi Şeybe dedi ki: Saduktur. Hadisi ise zayıftır.

İbni sahin sikat adli eserinde dedi ki: Osman bin ebi Şeybe dedi ki: Saduk değildir ve hucce'de değildir.

Saaci dedi ki: Saduktur. Ama onda biraz zayıflık vardır

Ayrıca imam Buhari bu Ravi'yi Sahih'inde bir hadisi Mutabaa ettiğini zikretmiştir. Bu da imam Buhari'nin bu Ravi'yi zayıflamadığını göstermektedir. En azından bu ravi, Menihtecce bihimul Buhari (Buhari'nin Sika ve güvenilir gördüğü raviler) ıstılahına girmese de, "Ricalul Buhari" dedigimiz; Buhari'nin ricalleri, yani; rivayet ettiği Ravi'lerin arasına girmiştir.

İbni Udey ise şöyle demiştir: Onun Salih Hadisleri vardır... Zayıflığı ile birlikte Hadisleri yazılır.

Derim ki: İmam Leys'i kimileri zayıflamış kimileride hadisini makbul görmüşler ve zayıflığının hafif olduğunu zikretmişlerdir (Fazlasına bakmak isteyen Hafız Mizzi'nin Tehzibulkemal'ine vb. bakabilir)..

Sunu da bilmemiz lazım ki; Ley'sin zayıf olduğunu söyleyen bazı ulemalar, Mucahid'in bu haberinin sahih olduğunu söylemişlerdir. İbni Ebi Şeybe gibi.

Ama senedleri incelediğimizde, bu rivayeti sadece Leys rivayet etmeyip, başka ravilerde Leys'e mutabaa etmişlerdir (yani Leys dışında başka ravilerde bu haberi rivayet etmişlerdir).

Onlar da, Hallal'in Es-sunne'sinde olduğu gibi; Ata bin Saib, Ebu Yahya El-kattat, Cabir bin Yezid'dir.

Ama yine de bu uc ravi'de sika olmasalar da, Leys'in Hadisine mutabaa ettikleri için güçlendirmişlerdir. Ayrıca çok zayıf senedler ile rivayet edilmiş olsa bile; İbni Abbas, Abdullah bin Selam vb. gibi bazı Sahabelerden gelen aynı konudaki rivayetler birbirlerini güçlendirmektedir.

Ayrıca; İmam Leys, Mucahid'in ashabi arasında tefsiri rivayet edenlerden en sağlam kaynaklarından birisi olduğu bilinir. Çünkü Leys hep yazdığı şeylerden rivayet ederdi.

Hadis'çilerde bunu bildigi için Mucahid'in bu haberine önem vermişlerdi (Sanani'nin **irsadu el-fuhul** adlı eserini muracaat et).

Nasıl ki imam Malik Medine ehli bir şey üzerinde icma etmişlerse, o konuda hadis bile bulamadi ise, bunu huccet olarak gorup amel ediyorsa, aynı şekilde genel olarak Muhaddisler'in bu haber'i kabul etmeleri bu haberin makbul olduğunu gösterir insallah.

Hadiscilerin kabul gormesi ile bunu sahih derecesine ulastirabiliriz.

Ayrıca bir Ravi'ye zayıf demek onun her hadisinin alınmadığını gerektirmez. Nasıl ki Sahih'i Buhari'de bile bazı ulemanın zayıf gördüğü raviler de vardır. Ama Buhari'deki bütün hadislerin sahih olduğu bilinen bir şeydir. Çünkü ummet bunu kabul görmüş ve hadislerinin sahihliğinde ittifak edilmiştir.

Sehavi **Fethulmugis** adlı eserinde şöyle demektedir: **Eğer ummet zayıf hadisi kabul görürse, Sahih gibi muamele edilir (sahih hukmüne çıkar). Taki mutevâtir mertebesine bile çıkar. Taki kesin olan bir şeyi bile nesh edebilir. İşte bu nedenle imam Şafii (rahimehullah) (Varis için Vasiyyet yoktur) hadisi hakkında şöyle demistir: "Hadis ehli bu hadisin sabit olmadığını söylerler. Ama genel ulema bunu kabul etmişlerdir. Bununlada amel etmişlerdir. Taki bu haberi Vasiyyet ayeti için bir Nasih görmüşlerdir".**

El-kasimi, **Kavaidu Et-tahdis** adlı eserinde şöyle demistir: **Hangi hadisi ummet kabul olarak görmüş ise, Sahih bir senedi olmasa bile, ona Sahih hukmu verilir.**

Derim ki: Bu dedikleri Medine ehlinin ameli hüccettir sözüne benzemektedir. Zaten sened, medine ehlinin ameli ve benzeri şeyler, Peygamberimizin s.a.v. ahkamlarına ve sözlerine ulaşmak için kullanılan vasıtalarından ibarettir.

Ayrıca ibni Hacer'in **Fethulbari**'de zikrettiği gibi; küçük tabiinlerden olan "Said bin Ebi Hilal"den gelen bir rivayette açık bir şekilde Mucahid'in haberini zikretmese bile, Peygamberimiz'in s.a.v. kıyamette Cibril ile Allah c.c. arasında olacağı ve makamının yükseleceği zikredilmiştir (rivayeti **Fethulbari**'de 8.clt. 400.s. muracaat et). ibni Hacer bu rivayetin senedindeki Ravi'lerin hepsinin güvenilir olduğunu zikretmiştir. Ama Said bin Hilal'in kimden duyduğu zikredilmediği için Mursel olduğunu zikretmiştir. Mursel'de elbette zayıftır. Bu da bir yönden Mucahid'in haberine işaret etmektedir.

Ayrıca Abdullah bin Selam'dan gelen rivayette: Peygamberimiz s.a.v. Kıyamet günü Allah'ın c.c. yanında Rab'bin Kürsüsüne oturacağını zikrettiği rivayet etmiştir. Bu da biraz önce zikrettiğimiz gibi Mucahid'in haberini manen güçlendirir.

Ayrıca bu Mücahid'in haberi ile imam Taberi tefsirinde ihticac ettiğini (delil olarak getirdiğini) unutmamak lazım.

Bu konudaki ibni Abbas'tan gelen rivayette ise Makamu Mahmud'un hem Muhammed s.a.v. Arş'ında oturması ve hem de Ummetine Şefa'at etmesi aynı anda zikredilmiştir. Ama senedinde ibni Luheya vardır. o da zayıftır. Ata bin Dinar'ın da ibni Cubeyr'den dinlemesi hakkında ihtilaf vardır. Böylelikle senedinde iki illet bulunmuştur. Ama her halukarda bu imam Mucahid'in sözünü kuvvetlendirmektedir.

Abdullah bin Selam'ın haberi ise; Senedindeki Seyf Es-sedusi hakkında bir bilgi bulunmamaktadır. Böylelikle Seyf mechuldur.

İşte bu kadar delili bir araya getirdiğimizde; imam Mucahid'in bu haberinin Sahih olduğunu söyleyebiliriz.

MUCAHİD'DEN GELEN BU HABER'İ KABUL ETMEYEN ALİMLER VAR MIDIR?

Sunu belirtmek isterim ki; Selef'i salihinden bu haberi inkar eden muteber bir alim bilmiyorum. Hatta bu güne kadar gelen alimler arasında bu haber inkar eder hiç bir alim bilmiyorum. Sadece eski alimlerden ibni Abdilber'in konu üzerinde bir sözü olduğunu biliyorum.

En ilginç de kelamcılardan olan büyük Eşari bilginlerinin bile tevil etselerde bu hadisi kabul etmeleridir.

Hafız ibni Abdilber, Mucahid'in bu Haberini Ehli sunnet'de Mehcur bırakıldığını söylemiştir (yani makbul görülmemiştir). Kendisi Mucahidden gelen iki rivayeti makbul görmemiştir. Birisi İsrâ suresinin 79. Ayetinin tefsirindeki görüşünü (oda bizim üzerinde konuştuğumuz bu haber) ve diğeri de Kiyame suresi'nin 22. Ayetinin tefsirindeki görüşünü kabul etmemiştir (Et-temhid 7.clt. 157-158.s. / 19.clt. 64.s.).

Derim ki: Görülene göre; Hafız ibni Abdilber Selef ulemasının "Makamu Mahmud" hakkında imam Mucahid'in sözüne nasıl dayandıklarını görmemiştir. Bu nedenle bu sözün Sahih olmadığını sanmıştır. Bunun delili de; Hafızın kendisi **El-İstizkar** adlı eserinde; imam Mucahid'in kendisinin başka bir rivayette "Makamu Mahmud'un" Şefa'at olğunu zikrettiğini söylemiştir. Bu nedenle Ehli sunnet'in Makamu Mahmud'un tefsirinin Şefa'at olduğunda icma ettiklerini zikretmiştir (Samile'deki sayfa sıralamasına göre 1329.s. bak).

İşte Hafızın bu sözü; Selef ulemasının üzerinde icma ettiklerini görmediğini göstermektedir. Eğer görseydi belki görüşü daha farklı olabilirdi.

Kısaca; Hafız ibni Abdilber, imam Mucahid'den gelen bu rivayeti "Şaz" olarak görmüştür. Bunu görmesinin nedeni de; Makami Mahmud'un her Şefa'at ve hemde Peygamberimizin s.a.v. Ars'ına oturması olmasının aynı anda imkansız olduğunu

sanması olabilir. Neden inkar ettiğini kendisi zikretmese bile, bizler sadece böyle bir ihtimali goze alarak zayıflayabileceğini zikrediyoruz. En doğrusunda Allah c.c. bilir.

MUCAHID'IN BU SOZU HAKKINDA TARIHTE OLAN ILGINC BIR OLAY

Hafız ibni Kesir **El-bidaye ve En-nihaye** adli eserinde şöyle demistir:

O yilda da Bagdat fitnesi baş göstermişti. Ebu bekir El-mervezi El-Hanbeli'nin bazı Ashabi ile bazı avamdan bir topluluk arasında "umulur ki rabbin seni makamı Mahmud'a ulaştırır"(Isra suresi 79.ayet) **ayetinin tefsirinde ihtilafa düşmüşlerdi.**

Hanbeliler dediki: Peygamberimizi s.a.v. Arş'ında yanına otutturacaktır.

Otekiler ise dediler ki: Bundan maksad Peygamberimizin s.a.v. kıyametteki büyük Şefa'at'idir. Bu sebep yüzünden savaştılar ve birbirlerini öldurdüler. Fe inna lillah ve inna ileyhi raciun (yani; Biz Allah'taniz ve ona geri donduruleceğiz. Bunu çok acaip bir olay olduğu için söylemistir. Şaşırma anında söylenen bir zikirdir. Nasıl ki bu şekilde Hadislerde zikredildiği gibi).

Sahih'i Buhari'de Sabit olani ise; Makamu Mahmud'dan kasd edilen büyük şefa'at olmasidir...

SONUÇ

Iste meseleyi gecmiste kısaca ve öz bir şekilde inceledikten sonra gorduk ki; Tarih boyunca ummetin cogu Mucahid'den gelen rivayeti kabul gorup "Makami Mahmud"un hem Sefa'at ve hemde Peygamberimizin s.a.v. Arş'a oturması olduğunu söylemişlerdir.

Imam Mucahid'den gelen rivayet ile Sefa'at Hadisini birbirleri ile uyumsuz goren ve Senedini zayıflayan imam ibni Abdilber ise; Bu Haberi zayıflayan ender alimlerdenidir.

Demek ki Ehli Sunnet ulemasi bu Hadis hakkında sadece iki goruse ayrılmışlardır:

Ehli Sunnet ulemasi; Ya İmam Mucahid'den gelen bu rivayeti senedi zayıf olduğundan dolayı, veya Senedini "Şaz" gorduklerinden dolayı, veya Şefa'at Hadis'lerine ters dustugunu sandıklarından dolayı zayıflayan kisi olacaktır. Bunlar da selef zamanında hiç olmamış, sonradan gelen çok ve çok az bir gruptur

Veya; Bu Haberi Sahih olarak gordugunden dolayı bu Hadisi kabul eden kisi olacaktır.

Iste kim bu iki gorus disinda baska bir gorus uzere ise; o kisi Bidat ehlinde olup Ehli Sunnet'ten cikmis olur. Mesela: Imam Mucahid'den gelen bu rivayeti Allah c.c. hakkında imkansiz olduğunu ve böyle olmasının Allah'ı yaratıklara benzettigini iddia eden kisi Cehmiyye fırkasındandır. Cehm fırkası da, kafir fırkalarındandır.

Peygamberimizin s.a.v. Allah'in yanında Ars'ina oturmasının imkansız olduğunu ve böyle olmasının Allah'ı yaratıklara benzettiğini iddia eden kişi yine Cehmiyye firkasındandır.

İste eski ve yeni Cehmiyye firkasının alametleri bunlardır. En doğrusunu Allah c.c. bilir.

BAZI SAPIKLARIN KONU ÜZERİNDE ZİKRETTİĞİMİZ DELİLLER KARSISINDA ZİKRETTİKLERİ SOZLERİN MUNAKAŞASI

Yine bazıları hakkı göremeyip ibni Teymiyye'nin Mucahid'in rivayetini kitaplarında zikretmesini doğru görmeyip kim böyle bir şeyi zikrederse sapık olacağını iddia etmişlerdir.

Onlara deriz ki: Vallahi hata yaptınız. İnsaflı olmadınız. İftira attınız. Cehmiyye firkasını takip ettiniz.

Suphesiz ki Allah c.c. şöyle buyurmuştur: **Ağızlarından çıkan söz ne büyük bir iftiradır.** (kehf suresi, 5.ayet'in bir kısmı).

Acaba imam ibni Teymiyye'nin sözlerini tahrif ederek zikredenler, Peygamberimizin s.a.v. su hadisini hiç duymamışlar mı? "Suphesiz ki Kul (Allah'in kulu) bir kelime ile konuşur ve o kelime Allah'ı kızdırır ve oda o kelimeye kafasını bile takmaz ve o kelime ile Cehennem'i boylar (Buhari).

Acaba imam ibni Teymiyye böyle dediği için ona sapık diyenler; Selef ulemasının bir coguna sapık dediğini bilmiyor mu?

Muhalliflerimiz bu konuda imam ibni Teymiyye'ye reddye verecek alimler aramaya başlamışlar. Ama ne olsun? İmam ibni Teymiyye'nin sözüne reddiye verecek sadece iki tan edelil bulabilmisler. Baska hiç bir şey zikredememişler. Halbuki bu zikrettikleri iki delil bile onların dediğini dememektedir. Nasıl ki göreceğimiz gibi insallah.

Şimdi de zikrettikleri delillerine hızlıca cevap verelim:

Soyle demisler: Ebul Kasın el-Kuşeyri "Er-Risele el-Kuşeyriyye" ve Ahmed er-Rifai "El-Burhan el-Mu'eyyed" adlı kitaplarında naklettiklerine göre İmam Cafer es-Sadık şöyle buyurdu: "Her kim Allâh'ın bir şeyin içinde, bir şeyin üstünde veya bir şeyden gelme olduğunu iddia ederse müşrik olur. Çünkü bir şeyin içinde olursa kuşattırılmış olur, bir şeyin üstünde olursa taşınmış olur ve bir şeyden gelmiş olursa yaratılmış olur."

Derim ki: Bu sözün bir senedi yoktur. Elbetteki Senedi olmayan bir sözü asla kabul edemeyiz.

Burada da muhaliflerimizin Hadis ilmi konusunda ne kadar cahil olduklarını ve itikad gibi önemli bir meselede senedi bile olmayan bir söze dayandıklarını göstermektedir.

Ayrıca sizler Akide gibi önemli bir konuda "bir naklinin doğru olması yetmez, ayrıca mütevatir olması gerekir. Eğer mütevatir olmazsa bunu kabul edemeyiz" dersiniz. Çünkü sizler kelamcisiniz. Bu kelamcıların akide de olan hatalı ve kötü olan bir kaideleridir(kurallarıdır). Peki burada bırakın Mütevatir olmasını, senedi bile olmayan bir sözü nasıl elil getirebilirsiniz ki?

Dahada ilginç; Bizler muhaliflerimizin delil getirdikleri imam Cafer'in bu sözünün aynısını Şii'lerin kitaplarında buluyoruz. Hem de akide de delil getirdikleri hadislerin arasında. İstersen Şii'lerin en önemli kitapları olan "El-kafi, tevhid kitabı 1.cilt no:89s." muracaat edebilirsiniz.

Yoksa acaba muhaliflerimiz Es-ari ve Maturidi Mutekellimleri arkasında saklanan ve takiyye yapan Şii'ler mi?

İşte burada Muhaliflerimizin Şii'ler gibi sapık bir fırka ile nasıl aynı itikadi paylaştıklarını gördük. Allah ıslah etsin.

İmam Muslim sahihinde imam Abdullah bin Mubarekten senedi ile bu sözünü nakletmiştir: **Sened dinimizin bir parçasıdır. Eğer sened olmasaydı her isteyen istediğini istediği kişi hakkında söylerdi.**

Ayrıca bizler imam Mucahid'e ulaşan Sahih bir söz ile Peygamberimizin Ars'ta Allah'ın c.c. yanında oturacağını zikrettik.

Muhaliflerimiz ise bizim bu delilimizi yok etmeye çalışırken Senedi bile olmayan bir söz ile kendilerine delil getirmişler.

Peki o zaman kimin yaptığı insafa daha yakın? ve kimin yaptığı haktan daha uzak?

Muhaliflerimiz şöyle evam etmişler: Müfessir Ebu Hayyan El-Endelusi "En-Nehrul Med" adlı tefsirinde şöyle diyor: "Bizim zamanımızda yaşayan Ahmet İbn Teymiyye kendi eliyle yazmış olduğu "El-Arş" adlı kitabında, 'Allâh-u Teâlâ, Kürsü'ye oturmuş ve oturması için Muhammed'e yer ayırmıştır' şeklinde yazıldığını gördüm."

Derim ki: imam Ebu Hayyan'ın ilk önce imam İbni Teymiyye ile arası iyi iken sonradan ayrıldıkları zikredilmiştir. Büyük ihtimalle Arap dili ile alakalı bir meselede Münazara yaptıklarında imam İbni Teymiyye "imam Sibeveyh hata yapmıştır" dedikinden dolayı kızdığını söylemiştir.(Safedi'nin "**Ayanu en-Nasr ve Avan en-Nasr**" adlı eserine bak. 1.cilt. 63.s. / İbni Hacer'in "**İnbau el-gumr bi ebna el-umr**" adlı eserine bak. 5.cilt. 318.s.).

Ebu hayyan'ın bu sözü dışında başka sözleri de vardır. Ölmeden önce İbni Teymiyye'yi övenleri görmüş ve duymuş ve bu yaptıklarını ikrar etmiş ve beyanmıştır. Nasıl ki birazdan açıklayacağımız gibi inşallah. Yani; Ebu hayyan'ın İbni Teymiyye hakkındaki görüşü tam olarak ne olduğu belli değildir.

Ayrıca; Bir kişinin Alim olduğu sabit olduğu zaman, o kişi hakkında birisi kötü bir söz söylerse onun sözü asla makbul değildir. Heleki onun hakkında kötü konuşan kişi

onunla aynı zamanda yaşamış olursa, aralarında da bellisorunlar olursa, o zaman sözü hemen öyle kabul edilemez. Bu konudaki nakilleri birazdan zikredeceğiz inşaAllah.

Ebu Hayyan, ibni Teymiyye ile aynı zamanda yaşamışlardır. Bu nedenle Ebu hayyan'ın ibni Teymiyye hakkındaki kötü sözleri asla kabul edilmez.

Ayrıca alimler demislerdir ki; Bir kişinin muasiri onun hakkında kötü bir şey söylese, ona karşı kötü sözünü söylemek nedenini açıklamak gerekir.

İşte burada görüyoruz ki; Ebu hayyan sebebi çok açık bir şekilde belli etmemiştir. Halbuki belli etmesi gerekirdi. Eğer bu ayrılmanın ve kavganın sebebi "Allâh-u Teâlâ, Kürsü'ye oturmuş ve oturması için Muhammed'e yer ayırmıştır" sözü ise; deriz ki: Eğer kasd ettiği imam Mucâhid'in sözü ise; Bizler bu konudaki Mucâhid'den olan rivayeti zikrettik zaten.

Alimlerin bir kısmının bu haberi doğru bulduğunu da açıkladık. Bu şekilde de bu haberi ibni Teymiyye kendi uydurmamış, halbuki Seleften rivayet etmiştir.

Ayrıca Ebu hayyan'dan olan bu hikayeyi sapık Subki'de nakletmiştir.

Acaba eğer gerçekten böyle bir risale varsa neden Subki'de ona bakmadı ve oradan nakiller yapmadı?

Halbuki Subki'nin imam ibni Teymiyye'nin hatalarını bulması gerekirdi ki onu kötü olarak göstermeye çalışsın. Zaten Subki o kadar zavallı ki, hayatının bir kısmını buna adanmış ve başarısız bir şekilde cehenneme doğru yol almıştı. Ama Subki hiç de böyle bir kitaptan nakil yapmadı.

Eğer Ebu Hayyan'ın kasd ettiği **El-Ars** risalesi şu andaki elimizdeki **Ars** risalesi ise; onun içinde böyle bir rivayet yoktur. Eğer dersiniz ki; basılan nüshada silinmiştir. Deriz ki (eskiden yazılan nüshalar olan) "Mahtutalar"ı araştırın ve bakın, hangisinde ibni Teymiyye'nin bu sözü var acaba? Ve sanırım bulamayacaksınız.

Eğer bu risale; şu anda elimizde olmayan risale ise; Subki'nin bile bakmadığı bu risale nerede acaba?

Neden acaba Ebu hayyan dışında hiç bir alim o kitap hakkında konuşmadı ve o şekilde ibni Teymiyye'ye sapık demedi?

Heleki ibni Teymiyye'nin ashabında büyük ulemada bulunurdu. Hafız El-mizzî ve Hafız Zehebi ve Hafız ibni Kesir ve Hafız ibni Abdülhadi gibi alimler. Eğer gerçekten imam ibni Teymiyye'nin böyle bir risalesi varsa, o zaman neden acaba bu ulemanın hiç biri ibni Teymiyye'ye inkâr etmediler?

Eğer imam ibni Teymiyye gerçekten böyle bir şey deseydi o zaman imâmın zamanındaki alimler ona inkâr ederlerdi. Ama hiç kimse böyle bir şeyi nakletmemiştir.

Ayrıca imam ibni Teymiyye büyük alimlerden olduğu için bir sürü kişi onun hakkında yalan söylemiş ve yalanlar uydurmuştur (El-Bidaye ve En-Nihaye 14.clt. 57.s. daru ihyai et-turas).

Yine hafız ibni Kesir; "Bir sürü Fakihlerin ve Zahid'lerin imam ibni Teymiyye hakkında böyle kötü şeyler söylediklerini zikretmiştir. Hatta birakalim islam dinini, başka dinlerde olanların bile kabul edemeyeceği ve kişinin fitratına asiri derecede aykırı şeyleri imam ibni Teymiyye'den yalan olarak" aktardıklarını zikretmiştir (bir önceki kaynak. 14.clt. 158.s.).

Yine imam ibni Teymiyye'nin Kafir Tatar'lar ile birlikte gizli antlaşma yaptığını berliten bazı kitaplarda uydurmuşlardır (bir önceki kaynak. 14.clt. 26.s.).

Büyük ihtimalle de Ebu Hayyan'ın eline geçen eser, imam ibni Teymiyye'ye uydurulan ve tahrif edilen eserlerden birisidir.

Ayrıca İbni teymiyye'yi oven yüzlerce büyük alimlerin karşısında, Ebu hayyan olursa acaba hangisini tercih etmek gerekir ki?

Yine ne zaman Ebu hayyan, Muhaddis ve Hafız mertebesine veya ibni Teymiyye'yi oven hatta ibni Hacer gibilerinin mertebesine ulaştı da, cerh ve tadilde ibni Hacer'in bile ibni Teymiyye hakkındaki sözlerini bırakıp Ebu Hayyan'ın sözlerini aldınız?

Ebu Hayyan'ın genel ilim çerçevesi ise lugat ve tefsirdir. Yani Muhaddislik ve cerh ve tadil değildir.

Ayrıca Ebu hayyan, ilk baslarda imam ibni Teymiyye'yi seviyordu ve çokça övüyordu. Sonradan kendi aralarında Arapçada bir kural hakkında ihtilafa dustuler ve tartistilar. Bir meselede ibni Teymiyye ondan delil istedi. O da Sibeveyh'den delil getirdi. İbni temiyye'de kızdı ve dedi ki; Sibeveyh Nahv'in peygamberi değildi. O kitabında seksen yerde hata yaptı, ne sen nede o anlamazsınız bu hataları.

Bu sozu üzerine Ebu Hayyan ibni Teymiyye'yi terk etti ve bir daha hiç görüşmedi (ibni Hacer'in Ed-duraru el-kamine'sine bakılabilir).

Bu hikayeyi rivayet edenlerin her biri farklı farklı şekilde rivayet ettikleri için bu olayın tam olarak nasıl vuku bulduğunda bazı farklılıklar bulunmaktadır. Bu nedenle bazı muasirlar bu olayın doğru olma ihtimalinin düşük olduğunu da belirtmişlerdir. Yani bu olayın uydurma olma ihtimali olduğunu zikretmişlerdir. Ama eğer doğru ise; ibni Temiyye'yi terk etme sebebinin bu olduğu anlaşılar. Halbuki doğru olmama ihtimali yoktur. Çünkü bir sürü tarihçi ve bilgin bu meseleyi eserlerinde zikretmişlerdir. Bu da uydurma olmadığını göstermektedir. Yinede en doğrusunu Allah c.c. bilir.

Ayrıca Ebu Hayyan; Subki gibi Eşari akidesine sahip birisidir. Eşariler de kafirdir. Eşariler ile ibni Teymiyye gibi Hadis ehli (selefe uyan) olan kişilerin arasında tikaği ihtilaf dolayısıyla olan bazı kızgınlıklar her zaman olmuştur. İste itikaği konuda ihtilaf ettikleri için aralarının bozuk olmas çok normaldir. Bu da, Ebu Hayyan'ın imam ibni

Teymiyye hakkındaki Cerhinin ve kotulemesinin gecerli sayılmayacağını göstermektedir. Heleki bir muasiri ve akide olarak muhalifi oldugu için.

Ayrıca eğer gerçekten muhaliflerimizde Ebu hayyan muteber bir kişi ise, Ebu Hayyan'ın tasavvuf hakkındaki sözlerini, bütün sufilerin en büyük hocası olan Muhyiddin ibni Arabi'ye kafir demesini ve buna benzer ağır sözlerini de almak mecburiyetindeler (tefsirini muracaat ediniz). Eğer Ebu Hayyan'ın bu konulardaki görüşlerini almiyorsanız, ibni Teymiyye hakkındaki görüşlerinizde almamanız gerekir. Neden acaba heva ve hevesinize uyarak istediğiniz alimden istediğiniz görüşünü alıp, istediğiniz görüşünü yok kabul edip gormemezlikten geliyorsunuz?

Kısaca sunu da belirtelim; **şu anda elimizde olan ibni Teymiyye'nin Arş risalesinde Ebu hayyan'ın zikrettiği gibi bir söz ve sapıklık yoktur.** Eğer eski el yazılarında olduğunu soylerseniz, delilinizi getirmek zorundasınız. Yoksa boş söz, boşluğu doldurmaz.

Yine Ebu hayyan hakkında daha farklı bir bilgi de vardır: Zikredildiğine göre; imam ibni Teymiyye'nin vefatından sonra, bazı Misirliler onun hakkında güzel sözler yazmışlardır ve Ebu Hayyan'a göndermişlerdir. O da bunları dinlemiş ve ikrar etmiştir (yani; imam ibni Teymiyye hakkında kötü bir şey dememiştir) (bunu Hafız İbni nasiruddin ed-Dimeşki, Er-raddu el-vafir adlı eserinde zikretmiştir).

İşte Ebu hayyan'ın, ibni Teymiyye hakkındaki görüşü bile tam olarak ne olduğu belli değilse, bununla birlikte kendisinden imam ibni Teymiyye hakkında mutanakiz ve uyumsuz görüşler zikredildi ise, nasıl onun ibni Teymiyye hakkındaki kötü sözleri alınıp, güzel sözleri bırakılabilir ki? Ve nasıl yüzlerce ulemanın ve bilginin sözünün onune geçirilebilir ki?

Hatta Ebu Hayyan'ın ilk günlerinde ibni Teymiyye hakkındaki yazdığı şiirdeki ibni Teymiyye'yi ovması kadar omru boyuca hiç kimseyi ovmediği bile söylenmiştir (erradulvafire bak).

Ayrıca bizler yukarıda imam ibni Teymiyye'nin sözlerini zikrederken, kendisinin "Allah'ın oturmasında dört parmak boşluk kalacak ve onu da Peygamber dolduracak" gibi sapıkça inançları reddettiğini zikretmiştik. Bu da Ebu Hayyan'ın sözünün uydurma olduğunu ve doğru olmadığını göstermektedir.

Ayrıca Ebu Hayyan imam ibni Teymiyye'nin kitaplarını okurken, ibni Teymiyye kendi muhalifinin sözünü zikrettiği yeri okumuştur. Bu görüşün de ibni Teymiyye'nin sözü sanmıştır. Sonrada kitabı kapatmış ve ibni Teymiyye'nin eserinde böyle bir sapıklık gördüm diye yaymış da olabilir.

Ayrıca Ebu Hayyan'ın ibni Teymiyye'nin vefatından sonra onu övenlere bir şey dememesi ve ikrar etmesi, onun bu sözlerini begendiğini göstermektedir. Bu da, belki Ebu Hayyan'ın imam ibni Teymiyye'nin eserindeki o yanlış anlamasını sonradan öğrendiğini ve bini Teymiyye'nin aslında öyle bir şey demediğini ve kendisi sözünü

yanlis anladigni ve reddiye verdigi sozu ile kendi itikad ettigi sozleri karstirdigini gosterebilir. Veya sonradan imam ibni Teymiyye'ye bu sozlerin muharref oldugunu anlamista olabilir. İste bu zikrettiğim ihtimallerin hepsi muhtemeldir.

Ayrica **su anda basili olan Ebu hayyan'in tefsirinde ibni teymiyye hakkında hic bir bilgi gelmemistir.** İnşallah yakinda Ebu Hayyan'in tefsiri Arapca olarak guzel bir tahkik ile basilacaktır. Bildiğimiz bir grup ilim ilim talebesinin tahkiki ile olacaktır. Kitap hemen hemen eski el yazilari ile yazilmis butun nushalar ile mukabele edilecektir. İste orada bildiğimiz ilimle uğraşan bazı bilgili kişiler; Ebu hayyan'in ibni Teymiyye hakkında gercekten bir sey demis mi yoksa dememis mi, bu konuyu iyi arastiracaklar ve sunucaklar insallah.

Simdi Ebu Hayyan'in suphesinin cevabini kisaca ozetleyelim:

1- Ayni zamanda yasayan alimlerin kendi aralarinda birbirleri hakkindaki kotu sozleri ilim ehline bilindigi gibi gecerli degildir. Bu nedenle Ebu Hayyan'in sozunu zikrtmekte bir fayda yoktur.

2- Ebu Hayyan, imam ibni Teymiyye'nin sozunu yanlis anlamis olabilir.

3- Ebu Hayyan ibni Teymiyye vefat ettikten sonra ibni Teymiyye'yi ovenlerin sozlerini kotulememis ve ikrar etmistir. Bu da o gorusunden geri dondugunu ve ibni Teymiyye hakkında kotu konusmadigini gostermektedir.

En dogrusunu Allah c.c. bilir.

İste sizin delilleriniz bunlar, birincisi Şiilerin uydurmasi, ikincisi ibni Teymiyye hakkında gorusleri mutanakiz ve uyumsuz olan Ebu hayyan'in size uyan bir sozu.

Nerede ilmi emanet?

Hic Allah'tan korkmuyormusunuz?

Allah sizleri affetsin.

Muasir alimlerin kendi aralarinda birbirleri hakkindaki cerhleri gecerli degildir

Cerh: Bir kisi hakkında kotu konusmaktır.

Tadil: Bir kisi hakkında iyi konusmak veya onu ovmehtir, daha fazla bilgi icin hadis istilah kitaplarina muracaat edilebilir.

Bazi kisiler ilim talebeligini hak etmedikleri halde, kendilerini ulema mertebesine koyuyorlar. Ulemayi cerh edip onlar hakkında kotu konusmayi bir sey saniyorlar. Bu kisilerin insanlari kandirmaya basladiklari bir zamanda yasiyoruz. Bu yuzden bu onemli meseleyi beyan etmekte fayda vardir.

Aynı zamanda hele Seyhulislam ibni teymiyye hakkında, onun muasirlarından olan imam Subuki veya imam Veliyyuddin el-iraki ve benzerlerinin, ibni teymiyye hakkındaki sözlerini nakil edip ibni teymiyye'yi kötü göstermeye çalışıyorlar.

Sanki onlar büyük ulemanın ibni teymiyye hakkındaki övgülerini bilmiyorlar da, onun hakkında kötü konuşan birisini bulabilmek için araya araya sadece onun muasirlarını bulabiliyorlar.

Şimdi bu konu hakkındaki alimlerin bazı sözlerini nakledeyim:

El-alusi şöyle diyor: ...Eğer dersin ki: Bazı ilim ehlinin ibni teymiyye hakkında doğru görüşleri olmadığı ortadadır. Halbuki onlar ibni teymiyye'yi övenlerden daha azdır. Bununla birlikte cerh ve tadil'deki maruf kuralı şöyledir: Cerh, Tadil'e mukaddemdir (yani bir kişi hakkında cerh ve tadil, ikisinde gelmiş ise cerh alınır), işte bunun cevabı ne olur?

Ve cevap işte: Allame ibni abidin Ed-durrulmuhtar'ın hasiyesinde şöyle der:

Şüphesiz ki bu kaide (yani cerh tadile mukaddemdir kuralı), adaleti meshur olmayan kişi hakkındadır ve adaleti meshur olan kişi hakkında kötü konuşanın, heleki onun hakkında kötü konuşması bir düşmanlık ve cehalet ve aptallıktan kaynaklanıyorsa, kesinlikle kabul edilmez.

... El-baci şöyle demistir: bizdeki doğru olan görüş işte, hangi kişi hakkında onu övenler çok ve onun hakkında kötü konuşanlar nadir işte ve onun hakkında kötü konuşanların bir mezhebi taassubculuk yüzünden veya başka bir şey yüzünden olduğu ortaya çıkar işte, işte bu durumlarda cerh edenin ve o kişi hakkında kötü konuşanın görüşüne iltifat edilmez. O kişi hakkında adalet ile hükmederiz, eğer böyle yapmazsak, cerhide kayıtsız ve sartsız, tadil'in onüne geçirirsek, bizim elimizde alim kalmaz. Çünkü hiç bir imam olmasın ki, onun hakkında birileri kötü konuşmuş olmasın.

İmam Malik bin Dinar şöyle diyor: Alimlerin ve Kurra'ların (kıraat ilmi ile uğraşan ilim erbabi) sözleri ve görüşleri her meselede alınır. Sadece kendi aralarındaki birbirleri hakkındaki kötü sözleri hariç (tabakatu es-subuki).

Abdullah ibni Abbas'ın r.a. şöyle dediği zikredilmiştir: Alimler'in ilmini alın, onların kendi aralarında birbirleri hakkındaki sözlerine inanmayın (ithafu sadetul muttakin biserhi ihyai ulumuddin, imam Zebidi).

İmam Ahmed bin hanbel diyor ki: Kimin hakkında adalet sabit olmuş işte, o kişi hakkında hiç kimsenin cerhi ve kötü sözü kabul olmaz. Taki o kişinin Cerh edilmiş olduğuna dair öyle bir delil getirilir ki, o kişinin cerh hükmünü almaktan başka bir care kalmamasın (tehzibu ettehzib, ibni Hacer).

Abdulaziz bin Ebi Hazim, eski zamanlarda ilim ehlinin birbirlerine saygılı olduklarını, ama kendi zamanında ise alimlerin birbirlerini kiskandıklarını zikreder. Bu nedenle de insanların haktan ayrıldıklarını belirtir (ibni abdilber'in camiu beyanul ilmi ve fadlihi adli eseri).

ibni abdilber soyle diyor: kimin adaleti sabit oldu ise, hic kimsenin o kisi hakkındaki kotu sozu onu etkilemez(camiu beyanul ilmi ve fadlihi adli eseri).

Imam mufessir Taberi soyle diyor: Eger herhangi bir alim, bir mezhep ile itham edilirse ve o itham edicinin sozu direkmen Kabul edilirse, ummetin cogunun buyuk ulemasini terk etmesi gereklidir(yani cogu ulemayi cerh edilmis Kabul etmek gerekir). Cunku hepsi hakkında birileri kotu sozler soylems ve fasid goruslere nisbet etmistir (Hedyussari Mukaddimeti Fethulbari, Ibni Hacer).

Hafız Zehebi soyle diyor: Eger Fudayl bin iyad gibi birisi hakkında bile kotu sozler soylenmis ise, o zaman kim insanların dilinden kurtulabilir ki? Eger birisinin adaleti sabit olursa, onun hakkında soylenen kotu sozler o kisinin adaletine zarar vermez (siyeri alami ennubela).

Yine soyle demistir: Alimlerin kendi aralarındaki birbirlerini cerh etmesini toplayip kaydetsem(bütün islam tarihi boyunca), bir kac cildi aşardı.

Yine soyle demistir: Ayni zamanda yasayan alimlerin kendi aralarındaki birbirleri hakkındaki sozleri, eger heva'dan (hevesine uymaktan) veya bir asabiyetlik yuzunden (yani mezhep farkliligi vb.) kaynaklaniyorsa, kesinlikle iltifat edilmez ve bu sozler gizlenir ve zikredilmez (siyeri alami ennubela).

ibni hacer el-askalani soyle demistir: Bilki bazi guruplar arasinda, itikadi bazi ayriliklar yuzunden birbirlerine kotu sozler soylemislerdir. iste buna dikkat edilmesi gerekir. Boyle bir soze itibar edilmemesi gerekir (tehzibu ettehzib).

Yine soyle demistir: ayni zamanda yasayanların birbirleri hakkındaki sozleri, eger açıklayıcı degilse muteber degildir (Hedyussari).

Iste bu imamların ve bilginlerin sozlerinden sunlari anladik:

- 1- Cerh tadile mukaddemdir. Ama her zaman degil, sartlari bulunmasi gerekir.
- 2- Cerh edilen kisi, adalet ile meshur ise, onu cerh etmek icin onu cerh edenlerin onu tadil edenlerden daha fazla olmasi lazim ve Cerhlerini beyan edici sozlerinin bulunmasi lazim.
- 3- Alimlerin kendi aralarındaki birbirlerini Cerh etmeleri alınmaz.
- 4- Alimler, birbirlerini bazi farkli goruslerde olduklari icin cerh edebilirler ve bu yuzden onların sozune iltifat edilmemesi gerekir.

5- Eger bu kurallari tatbik etmeden, har alim hakkında cerhi takdim edecek olursak, cogu alimi cerh etmek zorunda kaliriz.

6- Ayni vakitte yasiyan alimlerin kendi aralarindaki hasedden kaynaklanan sozleri saklanir ve zikredilmez.

Derim ki: Bununla birlikte, Seyhulislam ibni teymiyye'nin yasadigi donem, cok karisik ve mezhepler savasi oldugu bir zamandi. Hatta her sehirde dort tane kadi vardi ve her kadi kendi mezhebi ile hukum verirdi.

Iste uzerinde alimlerin sozunun sabitlestigi bir kisi, Seyhulislam ibni teymiyye. Yuzlerce ilim erbabi, hatta muhaliflerinin alimleri dahi onu ovduler ve seyhulislam vasfini onun icin laik gorduler. Bundan sonra bazilarinin onun hakkindaki yanlis goruslerine dayanmanin dogru olmadigi cok aciktir.

En dogrusunu Allah c.c. bilir

SAPIK SUFILER'IN PEGAMBERIMIZI S.A.V. KISKANARAK ONUN MERTEBISINI BILE GECME IDDIALARI

VE

IBNI TEMIYYE'YI KOTULEYENLERIN BUNUN KARSISINDA SUSMALARI

İbni Teymiyye'ye kotu soz soyleyen sapik ve müşrik sufilerin, Hocalarinin ibni Teymiyye'nin sozunun on kati daha agirini soylerken, ibni Teymiyye hakkında kotu yazilari yazanlarin sufilere karsi susmalari cok ilginctir.

Halbuki ibni Teymiyye'nin seleften bir dayanagi vardir. Ama sapik Sufilerin hocalari olan şeytanlardan baska bir dayanagi yoktur.

Halbuki ibni Teymiyye Allah Rasulunu s.a.v. sevdiginden bu rivayeti zikretmistir. Ama sapik sufiler Peygamberimizin s.a.v. Ars'inin ustunde olduguna dayanamayip o mertebeye kendilerini cikartmaktaya çalışmaktadırlar.

Sanirim Sufilerin sapik hocalari, ibni Abbas'in talebesi Mucahid'in Peygamberimiz'in s.a.v. Ars'a oturmasini kaldiramayip kiskanmislar ve sonrada bunu inkar edip, kendilerinin Arş'ın ustunde havalandiklarini iddia etmislerdir.

Sofilerin sapık İmamlarından birisi diyor ki; **Bilirmisin ben ne zaman Arş'ın ustune cikmak istesem kolaylasiyor ve cikabiliyorum.**

Ayrica derim ki: Bunu diyen sapik soyle demistir: "**Arş'tan o kadar yukseye cikiyorum ki, taki yer yuzunden Arş'a kadar olan mesafe kadar Arş'ın**

ustunden de o kadar mesafe kat ediyorum" (el-envaru el-kudsiyye – el-mevahibu el-leduniyye)

Derim ki: İste sapik sufiler bu kadar Allah'a karsi iftiraci ve en son noktaya kadar yalan soylemekten cekinmeyen insanlar.

Simdi size soruyorum hangisi sapiklik?

Seleften bir dayanagi olarak, kendinden once onlarca alim onun dedigini derken "Allah'in Rasulunu Arş'ında yanina otutturacaktır" demek mi?

Yoksa Peygamberimiz'in s.a.v. bu mertebesini kiskanarak, kendilerini Arş'ta oturmayi bile kucuk gorup Arş'ın yukarilarina cikmalarini iddia etmeleri mi?

Herhalde her akli olanın cevabi; sapik olan kişinin ikincisi olduğu olacaktır.

SON SÖZ

Iste yazdigimiz bu risalenin cogu yonden daha cok fazla deliller ile doldurup ve daha ilimli bir risale olmasi gerektigini biliyorum. Bende ilmi zayifligim ve vakit darligim nedeni ile bu kadarini yapabildim. Gerekirse gelecekte ilaveler edebilirim insallah.

Iste bu risalemizde muhaliflerimizin nasilda "**yalanci**" ve "**alimlerin sozlerini kendi istedikleri gibi mana disinda tercume ettiklerini**" ve "**alimlerin sozlerini ellerine alip istedikleri gibi dondurup dolastirmalarini**" ve "**eger kendi itikadlarina uyduğu zaman alimin sozunu alip, kendi itikadina uymadigi zaman alimin sozunu gormemezlikten gelmelerini**" ve hatta daha fazlasini ve çeşit çeşit küfürlerini acik bir sekilde hepimiz gormus olduk.

Ama ben kendim adina soyle demek isterim: **Yedi kat gogun ustundeki Rabbim olan Allah c.c. şahittir ki asla bir tane alimin sözünde veya bir tane kaynak zikretmede yalan soylemedim.** Asla hic bir yerde hileli bir şey yapmadim. Asla hic bir alimin sozunu kendi gorusume uysun diye manayi degistirerek tercume etmedim. Bilinsin ki ben bu dediklerimden kıyamette sorguya cekilecegim. Ben bu dediklerimi bunu bile bile yazmaktayim.

Umarim rabbim her okuyana hidayet verir.

Elimden geleni bu kadari...

Rabbim bu yazdigimi ve butun yazdigim seyleri sirf ve sadece onun rizasi icin yazmaması nasip etsin ve benden bu yazdiklarimi kabul etsin. Butun okuyanlarında gunahlarini affetsin ve hepimizi hak yoldan ayirmasin.

En dogrusunu c.c. Allah bilir. Salat ve selam onun Rasulunun uzerine olsun. Hamd alemlerin rabbi olan Allah icindir.

Iste bu Allah Rasulunun ogrettiği ve Sahabeyi kiramin takip ettiği Selef'in yolu, var mı katılan???

Kuran ve Hadis ve islam ilimlerinin hizmetçisi:

Ebu Musa El-Medeni

2012-05-30

9 Şeyhulislam ibni Teymiyye'yi öven alimlerden örnekler

Dokuzuncu mesele: Şeyhulislam ibni Teymiyye hakkında alimlerin sözleri

Allah'a yemin olsun ki Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye "Şeyhulislam"dır. Onlar (dusmanlari) onun ne dedigini anlasalardi, tekrar onu sevmeye ve onunla birlikte olmaya geri donerlerdi(Şeyh Ahmed el-Halebi)

Allah'a yemin olsun ki; ibni Teymiyye'ye sadece bir bidatci, veya nefsinin hevasi pesinde giden birisi kizabilir. Cahil ise; ne dedigini bilmez. Nefsinin hevasinin pesinden giden ise; Hakki bildikten sonra kendi hevasi onu haktan alikoyar(Mısır Müftüsü Muhammed es-Subki)

Allah'a yemin ederim ki onda (ibni Teymiyye'de) oyle faziletler vardi ki, o faziletler Ahmed bin Hanbel'de yoktu(Allame Burhanuddin el-Fezari)

Evet, bizler onun (ibni Teymiyye'nin) Murted oldugu fetvasini vereni tekfir ediyoruz(Allame Ebu Hafs el-Mahzumi)

İşte kim derseki: O (İbni Teymiyye) kafir'dir, bunu diyen kisi Kafir'in ta kendisidir.
Kimde ona Zindik derse, o Zindik'tir. (Bedruddin el-Ayni el-Hanefi)

Hamd alemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salat ve Selam efendimiz Muhammed'in ve Ailesinin ve arkadaşlarının ve onları takip edenlerin üzerine olsun. Bundan sonra:

Geçmişte yazdığımız sekiz bölüme ilaveten imam İbni Teymiyye hakkında eski alimlerin sözlerinide eklemeyi önemli buldum. Bazı kardeşlerimin isteği üzerine bunuda ekledim. Allah onlardan ve bütün Müslümanlardan razı olsun.

Artık bu nakillerden sonra hiçbir sapık necis kişi ağızını bu temiz imama karşı açamasın. Bu alimlerin temiz sözleri ile bu necis kişilerin sözleri zelil ve alçak kalsın. Her zaman Arş'ın üstündeki Rabbimiz Allah'a şükürler olsun.

Bu çalışmamı bitirdiğimi hala söyleyemem. Gelecekte boş vaktim olursa başka nakillerde ilave edebilirim. Ama şimdilik bayağı nakil toparlandığından dolayı ilk olarak yayınlamaya karar verdim. Maalesef Türkiye'de bu şekilde bir çalışma olduğunu daha önceden görmedim. Rabbim bizleri ve müslümanları affetsin.

İlk önce Hafız İbni Nasiruddin'in er-Raddul Vafir adlı eserinde zikrettiklerini zikredeceğim. Sanırım hepsini zikrettim. Bunların hepsi yaklaşık yüz kişi idi. Bunlardan sonrada İmam İbni Nasiruddin'in zikretmediği bazı önemli alimleri ve bilginleri zikrettim.

Her zaman dediğim gibi, benim burada bir kişiye alim, bilgili ve allame gibi sözleri söylemem, o kişinin her dediğini kabul ettiğim manasına gelmemektedir. Bu kişilerin eserlerini de tek tek okumadım. O nedenle gün gelir, ilmini beyendiğim bu kişilerin (Allah korusun, eğer varsa, bir) küfürleri de ortaya çıkabilir. Eğer böyle bir şey olursa,

kimse bu kişileri övdüğümü zannetmesin. Çünkü ben bunların sadece ilimlerine deyer verdiğimden bu sözleri onlar hakkında zikrettim. İmam ifadesi de böyledir. Bu kişilerin gün gelir, sıfatları tevil etme gibi küfürleri de meydana çıkabilir. Bilinsin ki ben her kafirden beriyim. Yanlış anlaşılma olmasın diye bunu zikrediyorum. Ayrıca amacımız hep Kuran ve Sünneti takip etmek olsun, onun veya bir başkasının sözünü takip etmek ise, vallahi sadece dinden sıyrılmaya ve bidatlara götürür. Allah korusun.

Nakilleri yaparken bu zikrettiğim alimlerden birkaç tanesine muhaliflerin iftira atıp İmam İbni Teymiyye'yi kötülediğini göstermeye çalıştıklarını gördüm. Ben de bunların bu iftiralarına o iftira atılan alimden bahsederken cevap verdim.

Simdi de Seyhulislam ibni Teymiyye hakkında alimlerin sozlerinin bir kismini nakledelim insallah.

Alimlerin bir cogunun imam ibni Teymiyye'yi "Seyhulislam" diye vafsetmeleri dikkat cekmektedir. Cunku "Seyhulislam" demek: "islamin Hocasi" manasina gelmektedir. Bir kisinin bu vafsi alabilmesi icin Bidatci ve dalalet uzere olmamasi gerekir. Bir cok alimin bu vafsi imam ibni Teymiyye'ye verdiklerini gordugumuzde, imam ibni Teymiyye'nin Ehli sunnet alimlerinden oldugunu ogrenmis oluruz.

1- **ibni Seyyidil Murselin**(veya **İbni Seyyidinnas** diyede bilinmektedir. Hicri 734 vefat etmistir), ibni Teymiyye'nin dostu olan imam Mizzi'den bahsederken şöyle demiştir:

Kendisi de benim "Seyh" "imam" "Seyhulislam" "Takiyyuddin Ebul Abbas Ahmed bin Abdulhalim bin Abdusselam bin Teymiyye"yi gormeme sebep olmustu.

Kendisini(ibni Teymiyye'yi) ilimlerden cok sey ogrendigini gordum. Neredeyse Sunen'leri ve Aasar'lari(Eser'leri, yani sahabelerden gelen nakilleri) muthis ezberliyordu. Eger Tefsir hakkında konusursa, o zaten tefsirin bayragini tasimakta. Eger Fikih'ta fetva verse, o zaten Fikih'in gayesine ulasmis. Eger Hadis'te muzakere etse, o zaten bu ilmin sahibi ve rivayetci biri. Eger Milel ve Nihal(Mezhepler ve dinler) konusunda konuŖsa, ondan daha genis caplisini ve daha bilgilisini goremezsin. (Yaş olarak)Kendi seviyesinde olanlarin hepsini(ilmi olarak) gecmistir. Onu gorenin gozude, onun gibisini gormemistir. Nede kendi gozleri kendisi gibisini gormustur...

Ona nefret edici akrepler saldırdı. Ama Allah'u teala hepsinin üçkâğıtçılıklarını kendilerine geri cevirdi. Allah'in sectigi kullar tarafından onu(ibni Teymiyye'yi) kurtardı...(er-Raddul Vafir)

2- **ibni Abdiddaim**, ibni Teymiyye'yi Seyhulislam diye vafsetmistir(er-Raddul Vafir).

3- **imam Muhaddis, Muhammed bin Ahmed bin Abdulhadi**(hicri 744 vefat etmistir) kendisi imam ibni Teymiyye'nin hayati hakkında mustakil bir eser yazmistir. Icinde sunlarda gecer:

Dimesk'e geldi. Onceden oylesi gorulmeyen ve ondan sonrada ona ulasilamayan(onun gibi yazilamayan) kitaplar yazdi. Bu kitaplari Tevhid ve Tefsir ve

İhlas ve Fikih ve Hadis ve Lugat ve Nahiv ilimlerindeydi. Her ilimde dolu kitapları vardı(er-Raddul Vafir).

İbni Abdulhadi'nin Yazdığı bu mustakil eser **el-ukudud Durriyye fi Menakibi Seyhulislam ibni Teymiyye** basıldığı altındadır. Bu eseri basılmıştır. İçinde imam ibni Teymiyye hakkında önemli bilgiler vermiştir.

Yine yazdığı "**Tabakatu Ulemaul Hadis**" adlı eserinde Hocası Seyhulislam ibni Teymiyye hakkında mustakil bir konuda bahsetmiştir(4.clt. 279-296.s.). Yazdığı **el-ukudud Durriyye** sanki bu Tabakat kitabında yazılanın uzuncasıdır. Yani bu tarih kitabındaki, bu mustakil eserin muhtasarıdır.

Yine şöyle demistir: Kucuklugunde Derslere ve çok kisinin toparlandıkları yerlere giderdi. Konuşup Munazaralar yapıp büyükleri yenerdi. İlimde ülkenin en büyük adamlarının bile sasırdığı bir çok şeyi zikrederdi. On yedi yaşında iken Fetva vermeye başladı. O vakitten itibaren kitapları yazmaya başladı(Tabakatu Ulemaul Hadis 4.clt. 283.s. / el-ukudud Durriyye).

4- **Hafız Allame Şemseddin Zehebi** şöyle demistir:

Kendisi İskenderiyye'de hapista iken, Sebte şehrinin sahibi ondan kendisine rivayette icazet vermesini ve Kendi rivayet ettiği şeylerden bazılarında zikretmesini istedi. (İbni Teymiyye) bunun üzerine On kagitin üzerine kendi senedlerinden bir kısmını ezberinden yazdı. Onun bu ezberinden yazdığı şeylerin bazısını en büyük Muhaddisler bile yazmaktan acizdirler.

Şimdide o bir kaç yıldır her hangi bir mezhep ile fetva vermemekte. Artık doğru olan delil ile fetva vermekte.

Kendisi **Muhammedi Sunneti yüceltti**. Selefiyye yolunu da savundu. Bu inancına oyle şeyler ile deliller getirdi ki, ondan önce kimse böyle delilleri zikretmemişti. Öncekilerin ve sonrakilerin kullanmaya cesaret edemediği ibareler kullandı. Kendisinde bu ibareleri cesaretle zikretti. Taki ona karşı Misir ve Sam ulemasından bazı yaratıklar, son derece üzerine gitmeye başladılar. Bu yaptıklarından daha da fazlası yapılmazdı. Taki onu Bidatçı ilan edip onunla Munazara yaptılar. Yine onunla Yazıştılar. Ona karşı gelenler nedeni ile onlara hoş görünmek adına bir şey yapmayıp, (hak yolda) sabit kaldı. Hatta kendisi o zorla söylenen Hakki soyluyordu. Kendi ictihadinin ulaştığı hakkı soyluyordu...

Onlar ona(ibni Teymiyye'ye) yaptıkları ve bir yerden vurdukları o kadar çok hamle var ki, (hepsinde) Allah onu onlardan kurtardı(er-Raddul Vafir).

İmam Zehebi yine şöyle demistir: Ben, Seyhulislam Takiyyuddin Ebul Abbas Ahmed bin Teymiyye'nin -Allah ondan razı olsun- kitaplarını topladım. Buldum ki hepsi bin tane imiş. Bundan sonra bile onun başka kitaplarında gordum(er-Raddul Vafir).

Imam ibni Nasiruddin soyle demistir: Ebu Abdullah ez-Zehebi'nin, Seyh Takiyyuddin'i(ibni Teymiyye'yi) "Seyhulislam" diye vafetmesi, anlatmaktan daha fazla meshur bir seydir. Yine bunu demesini saymak imkansizdir(er-Raddul Vafir).

Derim ki: imam Zehebi ibni Teymiyye'yi bolca oven alimlerin onde gidenlerindendir. Onun en onemli talebelerindendir.

5- **Hadis alimi ibnul Vani el-Muezzin**(Eminuddin el-Vani diyede bilinir)(hicri 735 vefat etmistir) imam ibni Teymiyye'yi su vasiflar ile vafetmistir:

Takip edilecek kisi.

Imamlarin takip edicisi.

Bidatlari yerle bir eden.

Sunneti savunan.

Zamaninin en ender kisisi.

Ummetin faydacisi(yani: ummete cokca fayda veren) (er-Raddul Vafir).

6- **ibni Muhendis el-Hanefi** (hicri 733 vefat etmistir) imam ibni Teymiyye'yi su vasiflar ile vafetmistir:

Hocamiz.

Allame.

Huccet - Kudvet(yani: takip edilecek ve izinden gidilecek imam).

Zamaninin tekili.

Şam'ın Muftusu.

Derim ki: Imam ibni Nasurrdin, imam ibni Muhendis el-Hanefi hakkında soyle demistir: Kendisi defalarca takiyyuddin'i(ibni Teymiyye'yi) "Seyhulislam" diye vafetmistir(er-Raddul Vafir).

7- **Muhammed el-Hazraci el-Beyani**, imam ibni Teymiyye'yi "Seyhulislam" diye vafetmistir(er-Raddul Vafir).

8- **Muhammed bin Berdes**, imam ibni Teymiyye'yi su vasfilar ile vafetmistir:

Rabbani alim.

Peygamberlerin biraktiklarini ortaya cikaran.

Dinin hakikatlerini kesfeden(er-Raddul Vafir).

9- **ibnun Nakib el-Kirmani**, imam ibni Teymiyye'yi su vasfilar ile vafetmistir:

Seyhulislam.

Selefin yolu uzerinde giden(Bakiyyetusselef ifadesini kullanmistir) (er-Raddul Vafir).

10- Turk alimlerden olan **ibnul Minsafi el-Hariri el-Hanbeli**, imam ibni Teymiyye'yi ovenlerden idi.

Hafız ibni Nasiruddin bu imam hakkında soyle dedi: O Seyh Takiyyuddin'i (ibni Teymiyye'yi) cokca yuceltiyordu. Onu cok fazla seviyordu. Bir den fazla onu "Seyhulislam" diye vasiflandirdi(er-Raddul Vafir).

11- **imam Allame ibni Raafi**, imam ibni Teymiyye'yi su vasiflar ile vafetmistir:
Alimlerin hocasi.

Takip edilecek kisi(Kudvet) (er-Raddul Vafir).

12- **Ebu Abdullah Muhammed bin Sadullah ibni Necih el-Harrani**.

Imam ibni Nasiruddin, imam ibni Necih hakkında soyle demistir: Bir cok kisiden (ders alarak) fakih olmustur. Onlardan biriside Takiyyuddin'dir(ibni Teymiyye'dir). (ibni Teymiyye) ona (ibni Necih'e) Fetva vermede izin vermistir. Bunun uzerine (ibni Necih) Fetva vermeye baslamistir.

...

O (ibni Necih) Şeyh Takiyyuddin'i (ibni Teymiyye'yi) mulazeme eden (hep yaninda ders alan) talebelerinden idi. Onun hizmetinde kosanlardan birisi idi. Bizim ondan naklettigimize gore o hocasinin hayatini yaziyordu. Onun hakkında Seyhulislam diyordu(er-Raddul Vafir).

13- **ibnus Sayrafi** (Hicri 737 vefat etmistir) imam ibni Teymiyye'yi su vasiflar ile vafetmistir:

Efendimiz.

Kamil kisi(yani: ilmi ve ameli cok olan kisi manasindadir).

Yolunden gidilen(Kudvet).

Seriatin dili.

Zamaninin Muctehidi.

Imamlarin imami(er-Raddul Vafir).

14- Turk alimlerinden olan **Muhammed ibni Tulub Aga**, ibni Teymiyye'yi "Seyhulislam" diye vafetmistir. Yine imam ibni Teymiyye'den bir cok nakillerde bulunmustur. Itikadi konularda da ondan nakiller yapmistir(er-Raddul Vafir).

15- imam ibnul Muhib es-Samit el-Hanbeli, imam ibni Teymiyye'yi bir cok yerde "Seyhulislam" ve "imamlarin imami" diye vafetmistir. Yine bir cok Siir yazarak ibni Teymiyye'yi ovmustur.

Imam ibni Nasiruddin, imam ibnul Muhib hakkında soyle demistir: O(ibni Teymiyye) bu kisinin en onemli hocalarindandir.

imam ibnul Muhib, hocasi ibni Teymiyye hakkında soyle derdi:

Hocamizin butun ilimlerde, hem duydugu seylerde, hemde akil ilimlerinde, hemde nakil ilimlerinde, hemde arastirmalarinda sona ulasmasi ile birlikte Nadir hata yapmasi, onun icin (muthis bir fazilet olarak) yeterlidir(er-Raddul Vafir).

16- ibni Teymiyye'nin kardesi olan; **Ebu Muhammed** soyle derdi: Benim kardesim (ibni Teymiyye'yi kasd ediyor) Nadir hata yapan birisidir(er-Raddul Vafir).

17- Mısır'ın müftüsü, **Muhammed ibni Suvvar es-Subki**(Hicri 776 vefat etmistir. Bu kişi ibni Teymiyye'ye düşmanlık besleyen Subki değildir. İbni Teymiyye karşısında duran Subki hakkında ileride onuşacağiz inşaallah).

Bu imam gunlerden bir gun abdest alirken yanina bazi Tarikatlerden kisiler gelmistir. Onlara bir sey emretmistir. Sonrada gitmis ve iki rekat namaz kilmistir. Ardindan soyle demistir:

Allah ibni Teymiyye'ye rahmet eylesin. O bu taifelerin sapikligi nedeni ile onlardan nefret ediyordu.

Sonra soyle demistir: Ey fulanca(konustugu kisinin adini zikretmistir) Allah'a yemin olsun ki; ibni Teymiyye'ye sadece bir bidatci, veya nefsinin hevasi pesinde giden birisi kizabilir. Cahil ise; ne dedigini bilmez. Nefsinin hevasinin pesinden giden ise; Hakki bildikten sonra kendi hevasi onu haktan alikoyar.

Ravi diyor ki: Bunu ondan duyunca beyendim ve elini optum ve dedim ki: Allah senden razi olsun.

Imam ibni Nasiruddin bu hikayeyi anlattiktan sonra soyle demistir: iste bu, bu hikayeyi anlatan kisinin hali. Bu kisi Sahih bir rivayet ile Seyhulislam Seyh Takiyyud es-Subki'nin, Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye'yi ovmesini birde gorseydi? O zaman sevincinden ucardi bile...(er-Raddul Vafir)

Derim ki: Takiyyuddin Subuki ile ibni Teymiyye arasinda sorunlar vardi. Subuki imam ibni Teymiyye'ye cok zulum ediyordu. Ama bununla birlikte imami ovmustur. Imam Muhammed es-Subuki ise imam ibni Teymiyye'ye kotu bir soz soylememistir. Onu sevdigide zaten gorulmektedir.

Bu hikayeyi imam İbni Nasiruddin, kendisinin bazı Alim hocalarından bu hikayeyi duyduğunu zikretmiştir. Bu Alimlerde bu olayı İmam Muhammed es-Subki'den rivayet etmişlerdir.

18- **Büyük Subki**. Adı da: Takiyyuddin Ali bin Abdulkafi'dir.

Hafiz İbni Hacer El-askalani, İbni Teymiyye'yi overek hayatini anlattigi "**Ed-duraru El-kamine**" adli eserinde soyle demistir:

... Ve Zehebi, Subuki'ye bir mektup gondermistir. O mektubunda İbni Teymiyye hakkında konustugu bir sey icin(kotu sozleri nedeni ile) onu AZARLAMISTIR.

Subuki, kendi hocası Zehebi'ye verdiği cevabında şu sözler geçmiştir:

Efendim'in ve Hocam'in(imam Zehebi'yi kasd etmektedir) benim İbni Teymiyye hakkındaki yönelttiğim sözleri hakkındaki açıklamaları hakkında sunu soylarım:

Kole olan kisi (kendini kasd ediyor ve bu sözü onun mutevazi olduğunu gösterir), onun büyük yerini bilmektedir. ilimlerdeki genişliğinde bilmektedir. zekasının keskinliğini ve Muctehid olduğunu, ve her yerde onun bu mertebeye ulaştığını bilmektedir. Onun ulaştığı mertebe vasfı aşmıştır(yani bizler onun dehşet ilmini vasfedemeyiz). **ve kole olan kisi**(kendini kasd ediyor) **bunu her zaman söylemektedir. onun bendeki derecesi ise**(yani İbni Teymiyye'nin) **benim bu anlattıklarımın daha fazladır. bununla birlikte o zahid birisidir. ve hakkı hep savunmuştur. sadece Allah c.c. için, hak için uğrasmıştır. ve selef yolu üzerinde gitmektedir. ve onun gibisi bu zamanda yoktur hatta** (sadece bu zaman değil) **zamanlardan beri onun gibisi yoktur**(Bu hikayeyi İbni Hacer dışında İmam İbni Nasiruddin "er-Raddul Vafir"de ve İmam İbni Recep "Tabakatul Hanabile"de rivayet etmişlerdir).

19- Salih **Muhammed bin Ceyş er-Rakki el-Muezzin**, İmam İbni Teymiyye'yi "Seyhulislam" diye vasfetmiştir.

20- **İbni El-hariri El-Hanefi** söyle diyor:

Eğer İbni Teymiyye Şeyhulislam değilse, peki kim Seyhulislam?

Bir seferinde bazı arkadaşlarına dedi ki:

Şeyh İbni Teymiyye'yi seviyor musun?

Dediki: Evet.

(İmam İbni El-hariri El-hanefi)Dedi ki: **Vallahi çok özel bir kişiyi sevmişsin**(Er-radul El-vafir – İmam İbni Abdul Hadi el-Kevakibud Duriyye – el-Bidaye ve en-Nihaye 14.clt. 163.s.).

21- **İbni Şukr el-Hanbeli.**

İmam İbni Nasiruddin, İmam İbni Şukr hakkında söyle demiştir: O Takiyyuddin İbni Teymiyye'nin hayatını yazarken ona "Seyhulislam" derdi. Onu çokça överdi(er-Raddul Vafir).

22- **İbnul Yunaniyye el-Balebekki el-Hanbeli.**

İmam İbni Nasiruddin, İmam İbnul Yunaniyye hakkında söyle demiştir: Seyh Takiyyuddin'in(İbni Teymiyye'nin) bir çok yerde hayatını yazarken bir çok kere, "Seyhulislam" diye vafetti(er-Raddul Vafir).

23- **Muhammed bin Ali bin Hamza el-Hüseyni**(Hicri 765 yılda vefat etmiştir).

Imam ibni Nasiruddin, imam Muhammed bin Ali hakkında soyle demistir: Kendi hattı ile yazdigi eserlerinin bir cok yerinde ibni Teymiyye'yi "Seyhulislam" diye vafsettigini gördüm(er-Raddul Vafir).

24- **Kemaluddin ez-Zemlekani**, imam ibni Teymiyye ile arasi bozulmadan once onu cokca overdi. Sonradan arasi bozuldu ve Seyh ibni Teymiyye ile Munazaralar yapti(Arasi bozulduğunu Seyh Abdullah el-Gusn "Deaval Munaviin li Şeyhulislam ibni Teymiyye" adli eserinde zikretmistir. 93.s. Arasi bozulduğuna dair tek delilde, ibni Teymiyye ile munazara yapmasidir. En dogrusunu Allah c.c. bilir).

Hafiz ibni Hacer el-Askalani ise, Zemlakani'yi su sekilde vafsetmistir: Onun(ibni Teymiyye'nin) karsisinda duran ve ona şerri ulaştıranların arasındaki en Taassubcu olanı Kemaluddin ez-Zemlekani idi...(er-Raddul Vafir'e yazdigi onsoze bak).

Imam ibni Recep el-Hanbeli "Tabakatul Hanabile" adli eserinde soyle demistir: Bana ibni Zemlakani'den Sahih bir yol ile ulasti ki: Ona ibni Teymiyye hakkında sorulmus.

O da soyle cevap vermis: **Bes yuz yildir ondan daha fazla ezberi guclu olan birisi bilinmemektedir**(Bu hikayeyi zikreden Ravi, Dort yuz yilmi dedi, yoksa bes yuz yilmi dedigini tam hatirlayamamistir. Ama buyuk ihtimalde bes yuz yil dedigini zikretmistir)(er-Raddul Vafir).

Yine şöyle demistir: Herhangi bir ilim dalına dair kendisine soru sorulacak olursa, onu gören ve onu dinleyen bir kimse, onun bu ilim dalından başka bir şey bilmediğini zanneder ve bu seviyede kimsenin o ilmi bilmediğine hükmederdi. Farklı mezheblere mensub fukaha onunla birlikte oturduklarında kendi mezhepleri ile ilgili olarak daha önceden bilmedikleri şeyleri ondan öğrenirlerdi. **Herhangi bir kimse ile tartışıp da hasmı tarafından susturulduğu bilinmemektedir.** İster şer'î ilimler olsun, ister başka ilimler olsun herhangi bir ilim hakkında söz söylediği zaman mutlaka o ilim dalının uzmanlarından ve o ilmi bilmekle tanınanlardan üstün olduğu ortaya çıkardı.

Yine şöyle demistir: İctihad şartlarının hepsi onda (ibni Teymiyye'de) toparlanmıştır...

Yine şöyle demistir: O(ibni Teymiyye) Fıkıh ve Nahiv be Usul gibi bir çok ilim dallarında maharetli birisi idi. Hayır işlerini devamlı yapardı. İlmide devalı öğretirdi. Güzel konuşması vardı. Dinide sağlam birisi idi. Akıllı ve algılayan birisi idi(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Kendisi genelde Selef çizgisi üzerinde giden alimlere dil uzatmazdı. Mesela imam ibni Teymiyye'nin kardesi olan imam Abdullah bin Teymiyye'den bahsederken soyle demistir: O fikh'ta olan bir cok fen'de iyi bilgisi vardı. Keza Nahiv'de ve Usul'da da bilgisi vardı. Hayir islerine simsiki sarılan birisi idi. İlmi ogretirdi. Yumusak sozlu birisi idi. **Dini saglam idi.** Fikih bilgiside iyi idi. Kendi mezhebini iyi ezberlemisti. Guzel bahisler yapardı. Zihni iyi. Kuvvetli anlayisi vardı. Allah'u teala ona Rahmet eylesin(imam ibni Receb'in Tabakatul Hanabile'sine bak. Imam Abdullah bin Teymiyye'nin hayatini anlattigi bolumde gecer.).

25- **ibni Dakik el-İyd**(Hicri 702 yilda vefat etmistir).

(Özetle) İmam ibni Nasiruddin şöyle demistir: Hicri 700. yilda tatarlar Şama saldırdıklarında, Mısır oldulari onlarla savaşmak için yola çıkmışlardı. Ama yağmur ve şiddetli soğuk hava nedeni ile geriden Mısıra dönmeye başlamışlardı. Bu haberi alan Şeyhulislam ibni Teymiyye r.h. hemen orduyu yolda yakalayip Cihada gitmelerini tesvik etmek için Sam'dan hızlıca yola koyulmustu. Ama malesef Seyhulislam orduya yetişememisti. Ordu Misira ulasmisti. Seyhulislam Misir'a girip orduya karsi uzunca bir ders verdi. İmam ibni Dakik el-İyd'de bu derse katılanların arasında idi. İmam ibni Teymiyye'nin siddetli maharetini gordugunde şöyle dedi: Ben artık senin gibilerinin yaratıldığını sanmıyordum. (Yani; Sen o kadar bilgili ve eski alimler gibi yücesin ki, artık bu zamanda senin gibi birisinin kaldığını düşünmüyordum) ("el-Bidaye ve en-Nihaye" 14.clt. 32.s. / Yine bu hikayeyi imam ibni Abdul Hadi Arkadasi imam Zehebi'den direk isittigini zikretmistir. "el-ukudud Durriye fi Menakibi Seyhulislam ibni Teymiyye" 115.s.).

İmam ibni Teymiyye dersini ve vaazini bitirdikten sonra imam ibni Dakik'e, imam ibni Teymiyye hakkında sordular. Cevabi ise soyle oldu: **O adam müthiş ezberi olan birisidir.**

İmam ibni Dakik'e şöyle denildi: Onunla(ibni Teymiyye ile) konuşsan ya?

İmam ibni Dakik soyle cevap verdi: **Bu adam konuşmayı seviyor. Ben ise susmayı seviyorum.**

Yine şöyle demistir: **İbn Teymiyye ile bir araya geldiğimde bütün ilimlerin onun gözü önünde bulunduğunu, bu ilimlerden istediğini alıp, istediğini bırakan bir kişi olduğunu gördüm**(er-Raddul Vafir).

Bazilari bu imam ile imam ibni Teymiyye'nin arasinin bozulduğunu zikretmislerdir. Halbuki bu zikredilenin bir asla dayanağı yoktur. Cunku imam ibni Dakik bu olaydan iki yıl sonra vefat etmistir. Yani çok kısa süre sonra vefat etmistir. İki yıl içinde de goruslerinin birden bire zıt olarak değişmesi makul bir şey değildir.

İbni Teymiyye'nin Mısır'a gelmesi hicri 700 olurken, İmam İbni Dakik'in vefatı ise hicri 702 olmuştur(Zerakli el-Alam kitabında bu yılda vefat ettiğini zikreder).

Bu nedenle deriz ki: Kim gelipte imam ibni Dakik'in bu gorusunden dondugunu ve ibni teymiyye'ye karşı çıktığını iddia ederse, ondan Sabit olan ve alimlerin makbul gorudugu bir nakli getirmeleri gerekir. Yoksa bu itham asla kabul edilmeyecektir.

26- **ibnul Munecca et-Tennuhi**(Hicri 724 yilda vefat etmistir).

İmam ibni Nasiruddin, Seyh ibnul Munecca hakkında şöyle demiştir: Kendisi Fıkıh ilminde ilerledi ve Fetva verdi. Çok Takvalı ve haramlardan uzak birisi idi. Takiyyuddin İbni Teymiyye'nin özel arkadaşlarından birisi idi. Onu hem yolculukta, hemde ikamet ettiği zamanlarda mülazeme etti(er-Raddul Vafir).

27- **Muhammed el-Yunini**(Hicri 765 yilda vefat etmistir), imam ibni Teymiyye'yi "Seyhulislam" diye vafetmistir(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Bu kişi buyuk bir alimdir. Ama Yunini adi ile meshurlasan baska bir alim daha vardir. Bu alimin adi ise: Ali bin Muhammed el-Yunini'dir. Ali, imam Buhari'nin Sahihini cok guzel bir nushada yazmistir. Gunumuzdeki bir cok baskida bu imamin el yazisi olan nushaya dayanmaktadirlar. 701. yilda vefat etmistir. Bunu zikretmemin sebebide bu iki alimin karistirilmamasi icindir. En dogrusunu Allah c.c. bilir(Daha fazla bilgi icin imam Zehebi'nin el-Meşiha adlı eseri bakilabilir).

28- **Muhammed bin Musa ibnus Sened**(Hicri 691 yilda vefat etmistir).

Imam ibni Nasiruddin, imam ibnus Sened hakkında soyle demistir: Adaletli olan kisiler gibi, buda(imam Muhammed ibnus Sened'de) ibni Teymiyye'yi "Seyhulislam" diye vafederdi(er-Raddul Vafir).

29- **Muhammed bin Zekeriyya ibnus Saad**(Hicri 721 yilda vefat etmistir). Imam ibni Teymiyye'yi su vasiflar ile vafetmistir:

Islam hocalarinin hocasi.

Kalan buyuk imamlardan birisi.

Imamlarin imami.

Ummetin takipcisi.

Zamaninin Allame'si.

Yuz yilin inci'si.

Imam ibni Nasiruddin, imam ibnus Saad hakkında soyle demistir: Kitaplarinda, Takiyyuddin ibni Teymiyye'yi "Seyhulislam" diye cokca vafetmistir(er-Raddul Vafir).

30- **Ebu Hayyan el-Endelusi**(Hicri 745 yilda vefat etmistir).

İmam ibni Teymiyye 700. yilda Misir'a girdiginde Ebu hayyan ile gormustu. İkisi arasinda Nahiv ile ilgili bir meselede tartisma cikti. Seyhulislam Ebu Hayyan'dan bir delil getirmesini istedi. O da Sibeveyh'ten bir delil getirdi. Seyhulislam'da ona soyle cevap verdi: Sibeveyh rezil olsun (Burada "Yefşur" kelimesini kullanmistir. Tam karsiligini bulamadim. Anladigim kadari ile agir bir ifade).

Sibeveyh Allah'in gonderdigi Nahvin peygamberimi imiste, Sibeveyh hata yapmaz olsun? Sibeveyh Kuran'da(nahvi olarak) seksen yerde hata yapmistir. Ne o nede sen bunu anlamazsin(el-Bidaye ve en-Nihaye – er-Raddul Vafir).

Derim ki: Iste bu nedenden dolayi Ebu hayyan ile imam ibni Teymiyye'nin arasi bozulmustur.

Bazi sapiklar bu ihtilafin nedeninin ciddi bir itikadi sorun olarak oldugunu zikrederler. Buda yanlis bir ithamdir. Imam Ebu Hayyan ile imam ibni Teymiyye'nin arasinin

bozulmasının sebebi, itikadi bir konu olmayıp Lugatta bir meselede ihtilafa dusme nedeni ile olmuştur.

İmam İbni Nasiruddin, hocası İmam Muhammed bin el-Muhib'bin yazılarında Ebu Hayyan ile İmam İbni Teymiyye arasında yaşanan olayı, Seyh Muhammed'in bizzat Ebu Hayyan'dan nasıl dinlediğini anlatır. Özet olarak şöyledir:

Ebu Hayyan, İmam İbni Teymiyye'nin Misira geldiğini öğrenince onu ziyaretinde, İmam İbni Teymiyye'yi asiri derecede öven şiirler okur. Bu şiirlerindeki yazdığı bir Divan'ına koyar. İmam Muhammed'de hocası olan Ebu Hayyan'a bu Divan'ını okurken İmam İbni Teymiyye'ye yazdığı şiiride okur. Bunun üzerine Ebu Hayyan şöyle der: Ben bunları Divan'ımdan yırttım(cıkardım). Onun (İbni Teymiyye'nin) hakkında Hayırlı bir şeyde demem. Ben ona Sibeveyh'in sözünü zikrettim. O da "Sibeveyh rezil olsun" dedi. Bunu diyen kaside muhataba alınmaya deymeyen bir kisidir.

Derim ki: Burada dikkat etmemiz gereken önemli bir şey vardır. Görüldüğü gibi Sahih bir şekilde varid olan bu olayda Ebu Hayyan, İmam İbni Teymiyye ile arasının bozulmasının sebebi, itikadi bir mesele değil Lugavi bir mesele olmuştur.

Ama Ebu Hayyan'nin bu yüzden dönüp İbni Teymiyye'yi sevmeye başlaması ihtimalide büyüktür. Çünkü İmam İbni Teymiyye'nin vefatından sonra İmami öven bir şiir kendisine okunmuştur. Bunun üzerine Ebu Hayyan'ın bu şiirleri reddetmesi varid olmamıştır. Hatta sustuğu ve bir şey demediği zikredilmiştir. Buda İbni Teymiyye'ye kötü bakmadığını gösterir(er-Raddul Vafir). En doğrusunu Allah c.c. bilir.

Ebu Hayyan'ın yanında zikredilen şiirlerden bazıları şunlardır:

Hutbeler azaldı, ona (İbni Teymiyye'ye) İslam ağıladı = İslamın ağlamasına da günler ağıladı

O ilmin denizi, o yüz yıldaki faziletli her şeyin definesi idi = zamanının elması, İmam kisi idi

Beyaz sunnetten olenini diriltti = Böylelikle Sunnet onun koruması ile sabahladı

Dalaletin Bidatlarından bir cogunu öldürdü = Onun bu yaptıklarını Samsam kılıcı bile durduramaz

(Samsam, meshur bir kılıç ismidir. İmam Zebidi'nin Tacul Arus adlı eserine bak 7.clt. 77.s.)

Eğer yaşamda sekizinci yüz yılda yaşamak ile geç kaldı ise = ilimlerde İmam olarak önde gidenlerden olmuştur

Derim ki: İste Ebu Hayyan bu beyitleri duyduğunda inkar etmemiştir. Buda, kendisinin bu İmam hakkında bu vasıfları doğru gördüğünü gösterir. Yoksa hemen itiraz ederdi. En doğrusunu Allah c.c. bilir.

Ayrıca burada imam ibni Teymiyye'nin ilmini gösteren başka bir şey daha vardır. imam ibni Teymiyye'nin "Sibeveyh hata yaptı" derken bir dayanağı elbette vardır. Hatta "Seksen yerde hata yaptı" derken bile bir dayanağı vardır. Yani imam sinirinden bos konuşmamıştır. Delilide: Muberrid, "Ahtau Sibeveyh" (Sibeveyh'in hataları) diye bir kitap yazmıştır.

Yine Lugatta Kufe mezhebine mensup olan imam Kisai ile imam Ferra'dan, imam Sibeveyh'in kitabına reddiye amacı ile baktıkları zikredilmiştir(Sibeveyh'in el-Kitab adlı eserinin mukaddimesine bak. Alemulkutub bsk. 34.s. ve sonrası. İçinde bir suru alimin imam Sibeveyh'e verdikleri reddiyelerin isimleri geçmektedir. Bir kısmını zikrettik).

Yine Allame Mahmud el-Alusi, büyük tefsiri olan "Rahul Meani" adlı eserinde, imam ibni Teymiyye'ye muvafakat ederek Sibeveyh'in Kitab adlı eserinde hatalar ettiğini zikretmiştir(5.clt. 226.s.).

Ayrıca ibni Teymiyye'nin talebesi imam ibni Abdulhadi, hocası ibni Teymiyye'nin, Sibeveyh'in Kitab adlı eserini alıp onu iyice okudugunu, taki içindekileri anladığını zikreder(Tabakatu Ulemail Hadis 4.clt. 282.s. / el-ukudud Durriye fi Menakibi Seyhulislam ibni Teymiyye). Yine bunun aynısını imam el-Ukkeri "Şezeratuzzeheb" adlı eserinde de zikretmiştir(8.clt. 143.s.). Buda, ibni Teymiyye'nin bu dedigini kafasından değil, ilmi bir şekilde dedigini göstermektedir.

Derim ki: Burada kasd ettiğim; imam ibni Teymiyye'nin bu meselede bir dayanağının olduğudur. Bunu dememin sebebi bazı yeni turemelerin imam ibni Teymiyye'nin bu tenkidde büyük bir hata ettiklerini zikretmeleridir. Benim açıklamaya çalıştığım, bu meselenin bilinen bir ihtilaf söz konusu olduğudur. En doğrusunu Allah c.c. bilir.

Yine Ebu Hayyan'ın imam ibni Teymiyye hakkında yazdığı şiiri imam Ayni, er-Raddul Vafir'e yazdığı onsozunda zikretmiştir. 102 numaralı alime bak. Bu uc beyitin daha uzununu, imam ibni Nasiruddin er-Raddul Vafir'inde Ebu Hayyan'dan bahsederken zikretmiştir. imam ibni Nasiruddin, ibni Teymiyye'yi ovdugu şiirleri, ibni Teymiyye'nin huzurunda zikrettiğinin de söylemiştir.

Bazıları Ebu Hayyan'ın kendi kitapları içinde İmam İbni Teymiyye hakkında çirkin ifadeler zikrettiğini söylerler. Bizlerde bunu diyenlerin el yazılı nushalara muracaat edip bu iddialarını isbatlamalarını istiyoruz. Aksi takdirde bu ifadeleri bizler için bir şey ifade etmeyecektir.

Tenbih: Eşari olup da Allah'ın sıfatlarını kabul etmeyip inkar eden her kişiden bütün müslümanlar berîdir. Eğer Ebu Hayyan da tevil etti ise, o zaman Şeyhulislamlı övmelerini beyensek de, itikad olarak ondan ve onun gibi tevilcilerden tamamen beriyiz. Eğer bu tevilleri Allah'ın Arşın üzerinde olması gibi sıfatlarını inkar etmeye sevk etti ise, o zaman küfürlerinde zaten şüphe edilmez. Nasıl ki kitabın başından beri

bu konuda bolca nakiller zikrettik. (Ebu Hayyan'ın tefsirine bakan, içinde itikadi olarak çok fazla kayıklık görecektir) Rabbim bizleri haktan ayırmasın.

31- **Muhammed Bedruddin bin İzzuddin Abdulaziz el-Magisi**. Imam ibni Teymiyye hakkında bir siir yazmıştır. Imam Ebu Hayyan'ada okumustur (Biraz önce Ebu Hayyan'ın hayatında bu alimin siir yazdığını zikretmiştik).

İçinde geçen siirlerin bazisinin özetli şöyledir:

O bilgilerin toparlandığı denizdi = O her ilmin cinsinin bir Parçasıdır (her ilimin ender kisilerindendir)

O bu yüzyılın inci'sidir = O zamanının imamıdır

O Temiz Sunnetten oleni diriltendir = O sonradan ortaya çıkan Dalalet bidatlarını öldürendir

O eğer yaşam olarak sekizinci yüzyılda yaşaması ile geç kaldı ise = O zaman O ilimlerde imam olarak erken yaşayanlara ulaşmıştır (Bunları biraz önce zikretmiştik)

Derim ki: imam Bedruddin, Seyhulislamin en önemli ve kıymetli eserlerinden olan "Minhacus Sunne" diye bilinen ve Rafizi'lere reddiye verdiği eseri kendi eli ile yazan alimlerden birisi idi.

(er-Raddul Vafir)

32- **İzzeddin Abdulaziz el-Magisi**. Bir önce zikrettiğimiz imamin babasıdır.

Imam ibni Nasiruddin bu imam hakkında şöyle demiştir: Kendisi Takiyyuddin'in (ibni Teymiyye'nin) Özel dostlarındandı (er-Raddul Vafir).

33- **imam ibnulkayyim el-Cevziyye**. Bu imam hocası olan ibni Teymiyye'yi övmesi bilinen bir şeydir.

Imam ibni Nasiruddin, imam ibnulkayyim hakkında şöyle demiştir: Kendisi bir çok kere hocasını "Seyhulislam" diye vasfetmiştir (er-Raddul Vafir).

Derim ki: Hatta eserlerinde "Seyhulislam" dediği zaman hocası ibni Teymiyye'yi kasd eder. Allah bütün alimlere rahmet eylesin.

34- **Tacuddin el-Humeyri** (veya: el-Himyeri).

Imam ibni Nasiruddin, imam Tacuddin hakkında şöyle demiştir: Seyh Takiyyuddin (ibni Teymiyye) ile karşılaştı. Ondan (Hadisi ve rivayetleri) dinledi. Bir çok şeyi ondan rivayet etti. Bunlardan biriside onun şöyle demesidir: Seyhulislam Takiyyuddin Ebul Abbas Ahmed bin Teymiyye rahimehullah, bize sunları okudu. (imam ibni Nasiruddin der ki:) Sonrada iki "Beyt" Şiir okudu (er-Raddul Vafir).

35- **Ahmed el-Bukai es-Şafii**.

Imam ibni Nasiruddin, imam Bukai hakkında soyle demistir: Onun yazisi ile bir cok yerde ibni Teymiyye'nin hayatindan bahsederken "Seyhulislam" diye vASFettigini gordum.

Derim ki: imam Bukai'nin Seyhulislami vASFettigi vAsiflardan bazisida sudur:

Zamaninin inci'si.

Zamaninin Muctehidi.

Halef'in takipcisi(Halef imamlari bu imami takip eder manasindadir) (er-Raddul Vafir).

36- **imaduddin Ahmed ibnu Şeyhil Hizamiyyin el-Vasiti**(Hicri 711 yilda vefat etmistir).

Imam ibni Nasiruddin, imam Şeyhil Hizamiyyin'den bahsederken soyle demistir: ... Sonra Dimesk'e intikal etti. Seyh Takiyyuddin İbni Teymiyye'nin yaninda durdu. (ibni Teymiyye) ona Siyer ilmini ogrenmesini emretti. O da arastirmaya basladi. Cokca bu ilimde okudu. İbni Hisam'in tehzibi ile olan ibni Ishak'in siyerinin muhtasarini yazdi. Peygamberden s.a.v. gelen Hadislerin pesinden gitti. Muhammedi hidayete sarildi. Ahmed bin Hanbel'in mezhebine intikal etti. "Bulga" diye isimlendirdiği kitabi bu konuda(Ahmed bin Hanbel'in mezhebi uzerine fikh kitabi olarak) yazdi. Bu yazdigi kitabda Kafi'nin muhtasaridir. Onun cok fazla kitabi vardir. Çoğu Sunneti takip etmede ve Sunnet uzere olan Tasavvuf uzerinedir. Yine "ittihadiyye" gibi Bidatci mezheplere reddiye de yazmistir.

Derim ki: Bu imam, ibni Teymiyye'nin arkadaslarindan olan bir gruba bir risale yazmistir. Icinde ibni Teymiyye'yi su vAsiflar ile vASFetmistir:

Imamlarin imami.

Sunnetin ihyacısı.

Bidatlari rezil eden kisi.

Hadislerin savunucusu.

Firkalarin muftusu.

Hakikatleri gecen ve bu hakikatleri Şeri usullere ulastiran.

Kalplerde hayatları unutilan ve ummetin takib etmeyi unutturulan Hulefai raşidi'nin benzeri. Seyh(ibni Teymiyye) bunlari(Hulefai rasidin'i) hatirlatti. Onlari yolu uzerinde giderdi. Onlari takip edilecek kaybolan yonlerini diriltmisti...(er-Raddul Vafir)

Imam ibni Abdulhadi, imam Vasiti'nin imam ibni Teymiyye'yi "Hocamiz" diye vASFettiginide zikretmistir(Tabakatu Ehlil Hadis 4.clt. 285.s.).

Imam Ukkeri "Şezeratuzzeheb" adli eserinde, bu imam Vasiti'nin imam ibni Teymiyye'den daha onceden vefat ettigi halde, imam ibni Teymiyye'nin Muceddid oldugunu acikca ifade ettigini zikretmistir(Şezeratuzzeheb 8.clt. 146.s.).

37- **Ahmed bin ismail el-Hasbani.**

Imam ibni Nasiruddin, imam Hasbani hakkında soyle demistir: Seyh Takiyyuddin'i (kitaplarında) cok guzel bir sekilde zikretmistir. Onu "Şeyhulislam" diye vasfetmistir(er-Raddul Vafir).

38- **Ebul Abbas Ahmed ibnul Hacci.** Imam ibni Teymiyye hakkında hocalarından guzel seyler nakletmistir. Seyh ibni Teymiyye'nin vefatından sonra onun kabrinden toprak alindigina ve bereketlenildigine dair bir rivayet nakletmistir. imam ibni Nasiruddin bunu er-Raddul Vafir'de zikretmistir. Ama bu yapılanın Şeriatta olmadığı hakikattir. Hic kimsenin toprakından alinip istişfa yapılmaz. Bu Şeriata muhaliftir. Bu konuda Peygamberimizden s.a.v. hic bir rivayet gelmemistir. Bu nedenle hic kimse kafasından bir bidat cıkarıp onu din edinemez. Allah ibni Nasiruddin'e bu hikayeyi naklettigi için magfirette bulunsun.

Eğer böyle bir şey yapmak doğru olsaydı, en başta Ebu Bekir ve Ömer ve Osman ve Ali gibi büyük Sahabe'lr, Peygamber efendimizin s.a.v. kabrindeki topraktan istifada bulunurlardı. Ama bunu yapmadılar. Buda, böyle yapmanın açık bir bidat olduğunu göstermektedir.

Imam ibni Nasiruddin, ibnul Hacci hakkında soyle demistir: Onun (ibnul Hacci'nin) Seyh Takiyyuddin (ibni Teymiyye) hakkında gorusu, kendi zamanında yasayan ilim arkadaşlarının ve hocalarının gorusunden farklı degildir(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Yani bu imamda ibni Teymiyye'yi seven ve ovenlerdendir demek istemistir.

39- **Allame Ebu Abdullah Muhammed ibnul Musili et-Tarablusi es-Şafii.**

Imam ibni Teymiyye hakkında Şiir'ler yazan bir alimdir.

Bir şiirinde özet olarak soyle demistir:

Eger bütün sıfatların isbatı = "nasıl" demeden söylemek sapıklık ise

O zaman bende bu dediklerim ile sizin yanınızda **Teymi** olarak kalıyım = Demek ki Müslümanların hepsi Teymi imiş

Derim ki: Bu imamin bu zikrettiklerinden nasılda imam ibni Teymiyye'ye bağlı olduğunu anlayabiliriz.

Imam ibni Teymiyye'nin "**Minhacus Sunne**" adlı eserini yazarak reddiye verdiği sapık kafir; "ibnul Mutahhar el-Hilli" adlı Rafizi, imam ibni Teymiyye'nin kitabını görünce, iki satırlık beytte imama reddiye vermiştir. imamımız Muhammed et-Tarablusi ise bu iki beyte yine iki beyt ile reddiye vermiştir.

Yine imam Muhammed, imam ibni Teymiyye'nin çok yakın arkadaşlarını ve aynı akideyi temsil eden önemli adamlarını çokça ovenlerdendir. Bu nedenle Şiir'lerinde imam Zehebi'yi ve imam Mizzi'yi ve imam Berzali'yi hararetle ovuştur(Butun nakillere bakamk için; er-Raddul Vafir bakılabilir).

40- **Ahmed bin Hasan, ibni Kudame el-Makdisi.**

Derim ki: "ibni Kudame el-Makdisi" adındaki alimler çok fazladır. Aslında bu isim sulalenin ismidir. Bu alimde, bu sulaleye mensup olan alimlerden birisidir. İlim talebeleri isim benzerliğinden dolayı bu sulaledeki bir çok alimi karıştırabiliyorlar. Buna da dikkat edilmesi gerekir.

İmam ibni Nasiruddin, imam Ahmed hakkında şöyle demiştir: Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye'nin talebesi oldu. Ondan (Hadisi ve rivayetleri) dinledi. Ondan fıkıh ilmini aldı. Ondan (her ilimden) aldı(bir şeyler öğrendi). Onuda(ibni Teymiyye'yide) kendi zamanındaki büyükler(imamlar) gibi "Seyhulislam" diye vasfettir.

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, imam Ahmed'in bir şiiirini zikretmiştir. özeti şu şekildedir:

Benim Peygamberimin ve imamımın adı Ahmed = Hocamda Ahmed'dir, o Deniz gibi

Adım da Ahmed, bununla isterim ki = Peygamberin ve Kramların efendisinin Şefaati

Derim ki: hocası derken imam ibni Teymiyye'yi kasd etmekte(er-Raddul Vafir).

41- **Ahmed bin Tarhan el-Milkavi eş-Şafii.**

İmam ibni nasiruddin, imam ibni Tarhan hakkında şöyle demiştir: O Seyh imam Takiyyuddin ibni Teymiyye'yi yüceltiyordu. Onun hayatında yazarken, kendi ilim arkadaşları gibi "Seyhulislam" diye vasfediyordu(er-Raddul Vafir).

42- **Şihabuddin Ahmed el-Halebi.**

İmam ibni Nasiruddin şöyle demiştir: ... (imam Omer el-Mahzumi) dedi ki: Bir defasında Seyh Şihabuddin el-Milkavi'nin(biraz önce adını zikretmistik) yanında bulunuyordum. Onun yanına Dimeşk şehrinde ikamet eden, "Darul Hadisil eşrafiyye"de kalan Şihabuddin Ahmed el-Halebi geldi ve dedi ki: İnsanlar bu gün bir şeyler söylediler. Bana ağır geldi(Büyük ihtimalle bazı zor soruların cevaplarını veremediğinden bahsetmektedir).

Bunun üzerine Seyh Şihabuddin el-Milkavi dedi ki: Nevevi'nin Muslim'e yazdığı Serhini sat, (o parayla) Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye'nin "er-Raddu Ala en-Nesara"(Hristiyanlara reddiye) kitabını satın al.

Bunun cevabında dedi ki: Bende (imam Nevevi'nin Şerhi olan) Muslim'in şerhinden iki tane vardı. Bir tanesini satıp yerine (ibni Teymiyye'nin Hristiyanlara karşı yazdığı) reddiyyeyi satın aldım. Eğer bende Muslim'in Serhinden sadece bir Nusha(tane) elimde kalsa, (onu satıp ibni Teymiyye'nin kitabını satın almak) ayıp olmazdı. Çünkü Muslim'in Serhindeki şeyleri biliyorum. Ama "Hristiyanlara reddiye"deki şeylere ihtiyacım var.

Bununla birlikte Allah'a yemin olsun ki Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye "Şeyhulislam"dır. Onlar (dusmanlari) onun ne dedigini anlasalardi, tekrar onu sevmeye ve onunla birlikte olmaya geri donerlerdi.

Denildiği gibi: Her bidat sahibi ve Her Bidat sahibinin destekçileri eger bir zaman ortaya cikip zuhur ettiler ise, kesinlikle (bir zaman gelip) onların sonmesi ve ortadan koybolmaları gerekir.

İşte bu da Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye, günler gectikçe onun kerametleri cogalıyor. Onu sevenler ve onun dostlari artiyor(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Bu söz imam ibni Teymiyye'yi öven en güzel sözlerden birisidir.

43- **"Büyük" ibni Recep el-Hanbeli.**

Derim ki: Nasıl ki Eş-ari'lerde "Büyük Subki" ve "Küçük Subki" varsa, aynı şekilde Ehli Sunnet'te de "Büyük ibni Recep" ve "Küçük ibni Recep" vardır. Büyük ibni Recep, Küçük ibni Receb'in babasıdır. Küçük ibni Recep, Hanbeli mezhebinde bir çok eseri olan Meshur alimdir.

Imam ibni Nasiruddin, Büyük ibni Recep hakkında şöyle demiştir: Kendisinin hocalarını zikrettiği "Meşiha" yazmıştır. Bu eseri faydalıdır. Hocalarının tercümelerini kısaca yapar. ibni Teymiyye'yi "Şeyhulislam" diye vasfetmiştir. Onu ovuştur. Onu severdi. Sevgi ile ona meyilli idi(er-Raddul Vafir).

44- **Ahmed bin Salih bin Kerame**(Hicri 795 yılda vefat etmiştir).

Imam ibni nasiruddin, imam ibni Kerame'yi ibni Teymiyye'yi Şeyhulislam diye vasfedenlerin arasında zikretmiştir. Ama nerede zikrettiğini haber vermemiştir(er-Raddul Vafir).

45- **ibni Bekkar en-Nabulsi.** Imam ibni Teymiyye'yi şu vasıflar ile vasfetmiştir:

Efendimiz.

Hocamız.

Allame.

Hafiz.

Önder.

Müslümanların önderi.

Şeyhulislam.

Zamanının imami(er-Raddul Vafir).

46- **Ahmed bin Fadlullah (Fadlu Allah) el-Ömeri.**

Derim ki: imam ibni Teymiyye'yi hararetle öven alimlerden birisidir.

Imam ibni Nasiruddin, imam Fadlullah hakkında soyle demistir: Ondan Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye icin hayatini cok guzel bir sekilde yazdigi rivayet edilmistir. bu yazdigi hayat hikayesi kabul gorenlerdendir. Kimisi şiiir'den kisimide düz yazıdan olusmaktadır. Bu yazdigida "Mesalikul Ebsar fi Memalikil Emsar" adli kitabinda gecer. Seyh Takiyyuddin hakkında dediklerinin bazisida sudur:

O zamaninin inci'sidir(ender kisisidir).

(yazdigi şiiir'lerden biriside:)

O öyle birisidir ki hangi yonden ona ulasmaya calissan o bir Denizdir = O öyle birisidir ki ne taraftan ona bakmaya calissan o bir Dolun Ay'dır

...

Onunla(ibni Teymiyye ile) Munazara(tartisma) yaptigi kisiler ile, kendisinin arasini bir tutmak, kisinin kendisine kabul ettiremeyecegi bir seydir(Yani ibni Teymiyye muhaliflerinden çok daha fazla haklı ve iyi munazara een birisidir). Herkesin gozu ondadir(ibni Teymiyye'ye dogrudur. Buda Munazara esnasinda olur. Cunku Muhaliflerini susturdugu icin herkes imami dinler). Sonrada Hakimlerden birisi cikar ve onu hapse attirir veya Fetva vermesini yasaklar, veya buna benzer bir bela basina getirmeye calisir. Bu yaptiklarida ne bir beyandan sonra olur... nede delil ile onun delilini yenebildikten sonra olur(imam Burada munazaralarından sonra Seyhi haksiz yere hapse atmalarından bahsediyor. Munazalarından yenilmedigini zikrettigine de dikkat edelim).

...

Supesiz ki ona karsi Misir'in ve Sam'in Fukahasinin ve kadilarinin sinirleri kalkti. Atlari ve ayaklari ile onun(ibni Teymiyye'nin) uzerine biriktirler. (Munazara yapınca da) hepsini susturdu ve onlari apacik deliller ile yendi. Iflas ettiklerinde de onu Hakimler ve mevkililer ile (hapse) aldilar. Hepside her seyi bilen kralin (Allah'in) yanina gittiler. Ki Allah kotu iş işleyenleri yaptiklari ile cezalandirsin(ibni Teymiyye'nin dusmanlarini kasd etmekte). Iyi isler isleyenleride Husna(Cennet ve Allah'i gormek) ile mukafatlandirsin(ibni Teymiyye'yi ve ashabini kasd etmekte)(er-Raddul Vafir).

47 + 48- **ibrahim bin Muhammed bin Ebu Bekir bin Eyyub bin Saad bin Hariz ez-Zur-i.**

Imam ibni Nasiruddin, imam ibrahim hakkında soyle demistir: Onun hakkında "Meşhur imam olan Şeyhulislam ibni Teymiyye" derdi. Yani(48) ; Babasinin (ibni Teymiyye) hakkında dedigini diyordu. Boylelikle zulmetmis olmadi(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Subhanallah, imam ibni Nasiruddin Şeyhulislam ibni Teymiyye'ye "Şeyhulislam" vasfini vermeyenleri "Zalimler" olarak nitelemektedir. Allah onu ve bzleri ve butun Muslumanlari cennet ile mukafalandirsin.

Imam ibni Nasiruddin, bu imamin babasini, alimleri sayarken onceden bu kitabinda zikrettigini soylemistir. Oysaki ben adini bulamadim. Belkide hata ederek zikrettigini zannetmistir. En dogrusunu Allah c.c. bilir.

49- ibrahim bin el-Muhib es-Sadi.

Imam ibni Nasiruddun, imam es-Sadi hakkında soyle demistir: Kendisi asiri derecede "Seyh Takiyyuddin(ibni Teymiyye)"in sozlerine ilgi gosterirdi. Guzel yazisi ile yazardi. Bir cok defasinda onu "Seyhulislam" diye vafsetti(er-Raddul Vafir)i.

50- Mecduddin ibrahim ibnul Kalansi(Hicri 765 yılda vefat etmiştir).

Derim ki: imam ibni Teymiyye'nin ashabindandır(arkadaşlarındandır). Ondan Guzel şiir'ler rivayet etmistir. Imam ibni Teymiyye onun hakkında su siiri okumustur:

Senin bana karsi sefkatin gibisi nerede? = Senin adimlarin her zaman bizden ondedir (er-Raddul Vafir)

Derim ki: imam ibni Teymiyye'nin arkadasina okudugu bu siir, ikisi arasindaki sadakati ve yakindligi gostermektedir.

51 + 52 + 53- "Burhanuddin" ibrahim bin "Tacuddin" Abdurrahman el-Fezari.

Hafız ibni Nasiruddin soyle demistir: Seyh Taiyyuddin ibni Teymiyye vefat ettiginde, zikredilen Burhanuddin, bir grup Şafii ulemasi ile birlikte onun kabrine uc gun arka arkaya gittiler. Kendisi Seyh Takiyyuddin'i sevdiği gibi çokça yüceltirdi(er-Raddul Vafir).

Hafız Ebu Abdullah ez-Zehebi soyle demistir: Seyh Tacuddin el-Fezari, Seyh Takiyyuddin'i asiri derecede fazla yuceltirdi.

Hatta (sevgisinden dolayi) Sukkeriyye'ye bile kendi hatti ile (ibni Teymiyye'nin) bir dersini yazip(medreseye) asmisti(Sukkeriyye: Darul Hadis es-Sukkeriyye diye bilinen bir hadis medresesinin adidir. Seyh ibni Teymiyye orada kaliyordu. Veya yakınlarında kaliyordu)(er-Raddul Vafir / imam Ukkeri Şezeratuzzeheb adlı eserinde Zehebi'den naklen zikretmistir 8.clt. 143.s.).

Derim ki: imam Hafız ibni Kesir ed-Dimeşki, imam Burhanuddin'in imam ibni Teymiyye'nin kabrine gitmesini soyle anlatir: Hocamız imam Allame Burhanuddin el-Fezari onun (ibni Teymiyye'nin) kabrine (vefat ettikten sonraki) uc gun boyunca defalarca gitti. Burhanuddin el-Fezari gelirken Esegine binik bir vaziyette gelirdi. Gelirken kendisinde Asaleti ve agir basliligi gorurdun. Allah ona rahmet eylesin(el-Bidaye ve en-Nihaye 14.clt. 160.s. dari ihyait turas bsk.).

Hafız ibni Nasiruddin soyle demistir: ... (52) Bedruddin Muhammed bin Alaaddin bin Ganim'in yazisindan naklettim (o kendisinden bahsederek soyle der) : Seyh Takiyyuddin(ibni Teymiyye) Rahimehullah'in vefat ettigi gun, Seyh Burhanuddin ile gorustum. "Bedraiyye" medresesinin kapisindaki sandalyelerde oturuyorduk. Onu

(ibni Teymiyye'nin vefati icin) Taziyyede bulundum. Ama kendisini onun(ibni Teymiyye'nin) vefati icin cok teessuf ettigini ve cok fazla uzuldugunu gordum.

O sirada talebelerden birisi geldi ve (Burhanuddin'e) dedi ki: Efendim, sen bu gun derse gelme. Bizlerde senin yanina gelelim ve sana hizmet edelim.

Bunun uzerine (Seyh Burhanuddin) asiri fazla kizdi ve cok fazla huzursuzlasti. O anda kalkip evine girdi. O adamda(soruyu soran ogrenci) gitti. Bende onun kizmasına uzulmus bir vaziyette hala yerimde oturuyordum. (Seyh Burhanuddin) birden o adamin gittigini anlamis ve benim hala yerimde oturduugmu ogrenmis. Bunun uzerine beni cagirdi. Bende yanina gittim. Onun (Burhanuddin'in) hala o sinirli hali uzere oldugunu gordum.

Bana soyle dedi: Bu hali nasil karsiliyorsun?

Fukaha kadar olmamis olan adam oluyor(kendini kasd ediyor), bu adam nedeni ile dersler iptal oluyor. Yanı sıra boyle yuce birisi ölüyor(imam ibni Teymiyye'yi kasd ediyor), onun olmesi nedeni ile dersler iptal edilmiyor.

Allah'a yemin ederim ki onda (ibni Teymiyye'de) oyle faziletler vardi ki, o faziletler Ahmed bin Hanbel'de yoktu.

Bu kisi(ibni Teymiyye) benim kucuklugumden beri arkadasimdi. Babamla hep gorusurdu. Benim babamda onun babasini severdi ve ziyaretine giderdi. Onun oglu(ibni Teymiyye) babasinin vefatından sonra ders vermeye baslayınca (53) benim babam onun dersine katilmisti. Sonrada ta o zamandan onun (ibni Teymiyye'nin) dersini ovup faziletlerini zikretti(er-Raddul Vafir).

Derim ki: iste bu hikayeden sunu ogrendik: imam Burhanuddin, ibni Teymiyye'yi sevenlerden ve alimlerin en buyuklerinden sayanlardan birisidir. ayni sekilde İmam Fezari'nin babasi Tacuddin'de oyledir. Ayni sekilde imam Bedruddin Muhammed bin Alaaddin bin Ganim'in bu sozleri kitabinda zikretmesi, beyendigini gostermektedir. Boylelikle bu uc aliminde imam ibni Teymiyye'yi seven ve buyuk alimlerden goren ve Bidatcilardan gormedikleri ortaya cikmistir. Hamd Allah'a olsun.

54- Burhanuddin ibni Cemaal eş-Şafii(Hicri 790 yilda vefat etmistir).

Derim ki: imam ibni Nasiruddin bu imami, imam ibni Teymiyye'yi "Şeyhulislam" diye vassettigini zikretmistir(er-Raddul Vafir).

55- ibrahim bin Yunus el-Balebekki(Hicri 741 yilda vefat etmistir).

İmam ibni Nasiruddin, imam ibrahim bin Yunus hakkında soyle demistir: Kendisi, yine buyuk imamlarin yaptigi gibi ibni Teymiyye'yi "Seyhulislam" diye vassfetmistir(er-Raddul Vafir).

56- Turk alimlerinden olan **İshak bin Ebu Bekir bin Almay bin Atsız et-Turki**. En son 720 yılda ortalıktan kaybolmuştur. Sonradan bu alime ne olduğu bilinmemektedir. Allah rahmet eylesin.

İmam İbni Nasiruddin bu Turk alimin imam Ahmed'in mezhebi olan Hanbelileri ovdugu uzunca şiiri oldugunu zikretmistir. icinde imam İbni Teymiyye'yide ovmustur.

Şiirde gecen iki beyit su sekildedir:

O (İbni Teymiyye) Halim ve Kerim ve sefkatli biri olmasıyla beraber = Allah'a itaat edilmediginde Allah için kizardi

O İslam dininin zafere kavusmasını en büyük ganimet olarak gorurdu = O Allah'ın dinini izhar etmeyi kazanılan en kıymetli şey olarak bilirdi (er-Raddul Vafir)

Bu şiirde imam İbni Teymiyye'nin insanları tassupculuktan hakka geri cevirdigide gecmektedir.

Derim ki: imam İbni Nasiruddin, imam Sermeri'nin bir yazisından (96 numaralı alime bak) o da Turk alim imam İshak bin Almay'dan, o da Abdullah adında Salih bir kuldun bir ruyasını aktarmıştır. Bu kisinin ruyası ozetle su sekildedir:

Salih kul Abdullah, 705. yılındaki recep aynının Cuma gecesinde uyudugunda ruyasında Turk alim imam Almay'a soyle gordugunu anlatmıştır:

Ben, sanki evimden bir şey için çıktım. Sanki bir kişi bana diyordu ki: "Suphesiz ki Allah'ın Rasulu s.a.v. sehirin içinde". Ben de onun yanına gittim. Peygamberimizi s.a.v. Fırın dükkanının onunde otururken gordum. Ona selam verdim. Onunla konuşmak için yanına gittim, ama konuşmaya güc yetiremedim.

Peygamberimiz s.a.v. bana soyle dedi: Ey Abdullah, ne demek istiyorsan soyle.

Bende dedim ki: Ey Allah'ın Rasulu s.a.v. , insanların arasında olan bu ihtilafı ve hevaların ve fitnelerin cogaldığını gormuyormusun?

Bunun üzerine Peygamberimiz s.a.v. gulumsemis ve soyle demistir: **Ey Abdullah, Hak Ahmed bin Teymiyye ile birlikte**dir. O benim yolumu ve ayaklarımı(n izini) takip etmekte. Ben, sadece bunların arasında hukum vermek için geldim.

Bundan sonra Peygamberimiz s.a.v. sinirlendi ve benim anliyamadığım bazı şeyler soyledi. Ben sadece onun sözünün son kısmında soyle dedigini anliyabildim:

Onlar benim Miracımı inkar edecekler?

Nefsim elinde olana yemin ederim ki, ben bir gokten diyer göre, diğer gokten diğerine yükseltildim ve Rabbimi gordum.

Peygamberimiz s.a.v. sağ elini sağ gözünün altına koyar(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Salih Abdullah'ın Mubarek ruyası bitmiştir. Bu Ruyada Allah'ın goklerin üstünde olduğuda geçmektedir.

57- **İsmail bin Muhammed bin Berdis bin Rusulan el-Balebekki el-Hanbeli**(Hicri 786 yılda vefat etmiştir).

Derim ki: Bu imamin oğluda imam ibni Teymiyye'yi oven alimlerdenidir. Ismini 8. Numarada zikretmistik.

Imam ibni Nasiruddin, imam ibni Berdis hakkında soyle demistir: Onun hatti ile (kendisini) Seyh Takiyyuddin'in hayatından bahsederken, "Seyhulislam" diye vasfettigini gordum. Onun hakkında da bir Şiir yazmisti...(er-Raddul Vafir)

58- **Hafiz ibni Kesir ed-Dimeski**(hicri 774 yılda vefat etmiştir).

Derim ki: bu imam el-Bidaye ve en-Nihaye adli eserin sahibidir. Imam ibnulkayyim ve Zehebi'den sonra imam ibni Teymiyye tarafında duran ucuncu sıradaki alimdir. Imam ibni Teymiyye hakkındaki guzel sozleri cok fazladir. Burada toparlayamayacagimiz kadar coktur.

Imam Nasiruddin soyle demistir: Kendisinin vasiyyet ettigi gibi ibni Teymiyye'nin turbesinde gomuldu(er-Raddul Vafir). Sonrada imam ibni Nasiruddin, imam ibni Kesir'in el-Bidaye ve en-Nihaye adli eserinden imam ibni Teymiyye hakkındaki bazi sozlerini zikretmistir.

Bende misal babından Hafiz ibni Kesir'in el-Bidaye ve en-Nihaye adli eserinde imam ibni Teymiyye'den bahsettigi yerlerden bazilarini zikredeyim:

710 yilından bahsederken soyle demistir:

Kadilkudat Şemseddin Ebu'l-Abbas

Şemseddin Ebu'l-Abbas Ahmed b. İbrahim b. Abdülğanî es-Sürucî. Hanefî Mezhebine mensuptu. el-Hidaye adlı eseri şerhetmiştir. Çeşitli ilimlerde yükselmiş bir alimdi. Bir süre Mısır'da hakimlik yaptı. Vefatından birkaç gün önce azledildi. Rebiyülahir ayının onikisinde perşembe günü vefat etti. Şafîî'nin yakınına defnedildi. **İlm-i kelamda İbn Tey-miye'ye karşı itirazları vardı. Ancak bu itirazlarında kendini gülünç duruma düşürmüştü. İbn Teymiye de ona birkaç ciltlik cevaplar vermiş ve reddiye yazmıştı. Delillerini de iptal etmişti.**

Yine şöyle demiştir:

Hicretin Yediyüzyirmialtıncı Senesinde Vefat Eden Meşhur Şahsiyetler

İbn Mutahhar Eş-Şîî Cemaleddin

Cemaleddin Ebu Mansur Hasan b. Yusuf b. Mutahhar el-Halebî el-İrakî eş-Şîî. O yörelerdeki Rafizîlerin şeyhi idi...

imametın ispatına dair Minhacü'l-İstikame adlı eser de onundur. Bu eserinde aklî ve naklî delilleri birbirine karıştırmıştır. İstikametın dışına çıktısı için hedefe nasıl

yöneleceğini bilememiştir. **Şeyhü'l-İslâm, İmam, Mlame Takiyyüddin Ebü'l-Abbas İbn Teymiye, ona karşı birkaç ciltlik bir reddiye yazmıştır ki, bu reddiyesinde güzel ve mazbut deliller ileri sürerek akılları durgunlaştırmış, gözleri kamaştırmıştır. Bu reddiye muazzam bilgilerle doludur.**

Yine şöyle demiştir:

728 yılından bahsederken şöyle demiştir

Şeyhü'l-İslam Ebü'l-Abbas Takiyyüddin Ahmed B. Teymiye'nin Vefatı

Şeyh Alemüddin el-Berzâlî, tarihinde şöyle demiştir: "Bu sene zilkade ayının yirmisinde pazartesi gecesi şeyh, imam, âlim, allame, fakih, hafız, zâhid, âbid, önder, mücahid, Şeyhü'l-İslam Takiyyüddin Ebü'l-Abbas Ahmed b. İmam Allame Müftü Şihabüddin Ebü'l-Mehasin Abdül-halim b. Şeyh İmam Şeyhü'l-İslâm Ebü'l-Berekât Abdüsselâm b. Abdullah b. Ebü'l-Kasım Muhammed b. Hızır b. Muhammed b. Hızır b. Ali b. Abdullah b. Teymiye vefat etti. Harranlıydı. Sonraları Dimaşk'a yerleşti. Zilkade ayının yirmisinde pazartesi gecesi Dimaşk Kalesi'nde tutuklu bulunduğu salonda vefat etti. Vefatı nedeniyle büyük bir kalabalık kaleye gitti. Yıkanmasından önce bir cemaat, cenazesinin yanında oturup Kur'an okudu. Onu görmek bereketine ve onu öpme saadetine erdiler. Sonra kaleden ayrılıp gittiler. Daha sonra da kadınlardan bir topluluk cenazenin yanına geldi. Aynı şeyleri yapıp geri döndüler. Artık cenazeyi yıkayıcılarla başbaşa bıraktılar. Yıkandıktan sonra cenaze dışarı çıkarıldı. Kalede ve yolda büyük bir cemaat toplandı. Cemaatın bir ucu kalede, diğer ucu da Emevî Camii'nde idi. Caminin içi, sahnı, külase kısmı, Babü'l-Berid ve Babü's-Saat kısmı insanlarla dolmuş, kalabalık Lebbadin ve Gevara kapısına kadar uzanmıştı. Cenaze gündüz saat dörtte hazırlandı ve camiye getirildi. Askerler, aşırı kalabalık ve izdihama karşı onu koruyorlardı. Kalede cenaze namazı kılındı. Namazı önce Şeyh Muhammed b. Teramam kıldırdı. Sonra öğle namazının ardı sıra Emevî Camii'nde de ikinci kez cenaze namazı kılındı.

Kalabalık gittikçe fazlalaşıyordu. Nihayet meydanlar, sokaklar, caddeler, insanlarla dolup taşı. Daha sonra namazın ardı sıra cenazesi eller ve başlar üzerinde taşındı. Naaş, Babü'l-Berid'ten şehir dışına çıkarıldı. İzdiham fazlalaştı. Ağlayanların, feryad-ü figan edenlerin, ona rahmet dileyenlerin, dua edenlerin, övenlerin sesi göğe yükseldi. İnsanlar, mendillerini, sarıklarını ve elbiselerini onun naaşının üzerine attılar. Cenazeye gelenlerin ayakkaşları izdiham nedeniyle sıyrılıp ayaklarından çıkıyor, kabanları, mendilleri ve sarıkları da üzerlerinden düşüyor, ancak kimse buna aldırmıyordu. Çünkü hep cenaze ile ilgileniyorlardı. Cenaze başlar üzerinde taşmıyor, bazan ileriye gidiyor, bazan geride kalıyor, bazan insanların geçebilmesi için durduruluyordu. İnsanlar büyük bir izdiham içinde Emevî Camii'nin tüm kapılarını açarak dışarı çıkabildiler. Ancak yine de sıkıştılar. Sonra insanlar şehrin bütün kapılarını açarak yine büyük bir izdiham içinde şehir dışına çıkabildiler. Lâkin kalabalık

daha fazla şehrin şu dört kapısında yoğunlaşmıştı: Cenazenin çıkarıldığı Ba-bü'l-Ferec, Babül-Feradis, Babü'n-Nasr ve Babü'l-Cabiye. Sûkü'l-Hayl'e, gelindiğinde izdiham daha da büyüdü, kalabalık arttı, insanlar fazlaştı. Cenaze oraya konuldu. Kardeşi Zeyneddin Abdurrahman orada öne geçip cenaze namazı kıldırdı. Namaz tamamlanınca cenaze, Sufiye Mezarhğı'na götürüldü. Kardeşi Şerefüddin Abdullah'ın yanı başına defnedildi. Allah ikisine de rahmet etsin.

Defin işi ikindiden az Önce tamamlanmıştı. Çünkü cenaze merasimine gelenler çoktu. Bahçelerden Gota mıntıkasından, köylerden ve kasabalardan çok sayıda insan cenaze merasimine gelmiş, bu yüzden bütün dükkanlar kapatılmıştı. Gelemeyenler de ona rahmet ve dua okuyorlardı. Bunlar mazeretli kişilerdi. Cenazeyi teşyî etmeye birçok kadın da gelmişti. Bunların sayısı tahminen 15.000 kadardı. Damlarda ve diğer yerlerde toplananlar halkın hepsi de İbn Teymiye'ye rahmet okuyorlar, kendisi için ağlıyorlardı. Cenazeye iştirak eden erkeklerin sayısı ise tahminen 60.000 ile 100.000 civarındaydı. 200.000 kişinin katıldığına dair rivayetler de vardır. Bir cemaat da onun yıkanmasından sonra artan suyu içmişler, geride kalanlar da yıkanması esnasında kullanılan sedir otunu kendi aralarında paylaşmışlardı. Kimil nedeniyle boynuna taktığı civalı ipin değeri 150 dirhemdi. Başındaki takke için de 500 dirhem ödenmişti. Cenazede ayrıca büyük bir gürültü ve çok yüksek sesli ağlaşma meydana gelmişti. İnsanlar tazarru ve niyazda bulunmuşlar, Salihîye'de ve şehirde onun için çok sayıda hatim indirmişlerdi. Mezarı gece gündüz denmeden ziyaret edilmiş, bazıları sabaha kadar yanında kalıp gecelemişlerdi. Vefatından sonra bazıları onun hakkında çok salih rüyalar görmüşlerdi. Bir grup şair de onun için kasidelerle mersiyeler yazmıştı.

Merhum Şeyhü'l-İslâm Takiyyüddin İbn Teymiye, hicretin 661. senesinde rebîülevvel ayının onunda pazartesi günü Harran'da doğmuş, babası ve ailesiyle birlikte küçük yaşta Dimaşk'a gelmişti. İbn Abdüd-daim, İbn Ebil-Yüsr, İbn Abdan, Şeyh Şemseddin el-Hanbelî, Şeyh Şemsuddin b. Ata el-Hanefi, Şeyh Cemaleddin b. Sayrafi, Mecdüddin b. Aâskir, Şeyh Cemaliddin al-Bağdadî, Necip b. Mikdad, İbni Ebi'l-Hayr, İbn Allan, İbn Ebî Bakir el-Yahudî, Kemal Abdurrahim, Fahr Ali, İbn Şeyban, Şeref b. Kavvas, Zeynep binti Mekki ve adları burada anılmayan çok sayıda âlimden hadis dinledi. Kendisi Hadis okudu. Hadis toplamaya çalıştı. Tabakat yazdı. Hadis tespit etti, senelerce başkalarına hadis okuyup dinletti. Dinlediği herşeyi mutlaka ezberlerdi zeki bir kimseydi. Sonraları ilimle de iştigal etti. Tefsirde ve tefsire dair bilgiler-. de büyük âlim oldu. Fıkıhta arif oldu. Anlatıldığına göre kendi zamanında ve diğer zamanlarda mezheplerin hükümlerini, nkhî bilgilerini mezheplerin âlimlerinden çok daha iyi öğrenmişti. Âlimlerin ihtilafını, usûl, fûrû, nahiv, lûgat ve diğer aklî ve naklî ilimlere dair hususları çok iyi bilirdi. Bir mecliste faziletli bir kimse kendisiyle herhangi bir ilme dair konuşma yaptığında, İbn Teymiye'nin konuştuğu o ilimde mutlaka en büyük üstad olduğunu anlar, onun bu hususta derin bilgilere sahip olduğunu görürdü. Hadis'e gelince o, hadisin bayraktarlığını yapmış, hadisi muhafaza etmiş, sahih ve sahih olmayan hadisleri birbirinden ayırdetmiş, hadis ricalini iyi tanımış, bu hususta

derin bilgilere vakıf olmuştu. Çok sayıda eser tasnif etmiş, usûl ve fiirû'a dair faydalı taliklerde bulunmuştu. Bu taliklerin bir kısmı tamamlanıp temize çekilmiştir. Ben de bunları kendisinden nakledip yazdım, bir kısmını huzurunda okudum. Ama taliklerinin büyük bir kısmı tamamlanmamıştır. Bir kısmı da tamamlanmış, ama şu ana kadar temize çekilmemiştir. Asımdaki âlimlerden bir cemaat onu, ilimlerini ve faziletlerini övmüşlerdir. Kadı Habî, İbn Dakikül İyd, İbn Nahhas, Mısır'daki Hanefî Kadısı İbn Harirî ve İbn Zemlekânî bunlardandır. İbn Zemlekânî'nin onun hakkında kendi el yazısıyla şöyle yazmış olduğunu gördüm:

"İçtihadın şartları uygun bir şekilde onda toplanmıştır. Güzel eser tasnif etmede, güzel ibare kullanmada, tertipte, taksimde, dindarlıkta ileri merhalelere ulaşmıştır."

İbn Zemlekânî, onun bir tasnifi hakkında da şu beyitleri yazmıştı:

"Onu niteleyenler ne diyorlar?

Onun nitelikleri sayılamayacak kadar çok ve açıktır.

O, Allah'ın ezici bir hüccetidir.

O, aramızda zamanın bir harikası olarak durmaktadır.

O, yaratılanlar içinde bir mucizedir.

Nurları ve aydınlığı apaçıktır.

Aydınlığı, fecrinkinden daha fazladır."

İşte İbn Zemlekânî, onu böyle övmüştür. O zamanlar İbn Teymiye'nin yaşı **otuz civarındaydı**. Küçük yaştan beri onunla aramızda bir sevgi ve arkadaşlık bağı vardı. Bir sene kadar hadis dinledi. Faziletleri çoktu. Eserlerinin adlarını, yaşantısını, onunla fakihler ve devlet yetkilileri arasında cereyan eden hadiseleri, defalarca hapse atılışını, başından geçen halleri burada anlatmak mümkün değildir. **Bu kitap aslında bu kadar finiş bilginin nakletmeye müsait de değildir.**

"O, vefat ettiğindi bin Hieaz yolunda olup Dimaşk'tan uzaktaydım, Vefatından elli gün sonra Tebuk'e ulaştığımızda vefat haberini aldık. Onu kaybetmekten ötürü hepimiz üzüldük. İnsanlar da üzüntü içine düştüler. Allah ona rahmet etsin."

Alemüddin el-Berzâlî, İbn Teymiye hakkında tarihinde böyle demiştir.

Şeyh Alemüddin, İbn Teymiye hakkında bu biyografik bilgileri verdikten sonra Bağdat'ta İmam Ahmed b. Hanbel'in cenaze merasiminden, onun şöhretinden, Ebu Bekir b. Ebu Davud'un cenaze töreninin görkemli oluşundan bahsetmiştir.

İmam Ebu Osman es-Sabunî, Ebu Abdurrahman es-Süyufî'nin şöyle dediğini nakletmiştir:

"Ebü'l-Feth Kavvas adındaki zahid şahsın cenaze merasimine Şeyh Ebü'l-Hasan ed-Darekutnî ile birlikte iştirak etmiştim. Böyle büyük bir cemaate katıldığımızda Şeyh

Ebü'l-Hasan bana dönüp şöyle dedi: Ebu Sehl b. Ziyad el-Kattan'ın İmam Ahmei'den naklen Abdullah b. Ahmed b. Hanbel'in şöyle dediğini işittim: "Bid'atçüere deyin ki, bizimle sizin aranızda ayırıcı özellik, cenazelerdir." Kuşkusuz İmam Ahmed b. Hanbel'in cenazesine iştirat eden cemaatin sayısı çok yüksekti. Çünkü belde ahalisinin sayısı fazla olup bu törene hayli insan iştirak etmişti. Ayrıca İmam Ahmed'i tazim ettiklerinden, devlet tarafından sevilen bir insan olduğundan ötürü de cenaze merasimine katılan cemaatin sayısı Çok olmuştu. Şeyh Takiyyüddin b. Teymiye ise Dımaşk'ta vefat etmişti.

Dımaşk'ın ahalisi ise o zaman sayı bakımından Bağdatlıların onda biri bile değildi. Ama zorba bir sultan kendilerini toplayacak olsaydı bile İbn Teymiye'nin cenaze merasimine bu kadar büyük bir cemaat katılmazdı. Kaldı ki İbn Teymiye, sultan tarafından hapsedildiği kalede vefat etmişti. Ayrıca fakihlerin ve yoksulların çoğu da bırakınız Müslümanları, diğer dinlere mensup kimseleri dahi nefret ettirecek şeyleri, İbn Teymiye'den naklediyorlar ve bu gibi şeyleri ona isnad ediyorlardı. İşte bütün bunlara rağmen İbn Teymiye'nin cenazesine katılan insanların sayısı oldukça fazla olmuştu!"

İbn Teymiye, zilkade ayının yirmisinde pazartesi gecesi seher vaktinde vefat etti. Kale müezzinleri vefatını minarede ilân ettiler. Burçlar-daki nöbetçiler de bu haberi etrafa söyleyip duyurdular. Sabah olunca insanlar bu büyük olayı duymuşlar, birbirlerine aktarmışlardı. İnsanlar gelebildikleri her taraftan, hatta Gota'dan ve Merc'den gelip kalenin etrafında toplanmışlardı. Pazardaki, çarşıdaki insanlar birşey yapmamışlar, âdet üzere açılması gereken dükkanların çoğu da açılmamıştı. Saltanat naibi Tengiz, avlanmak için bir yere gitmiş, bu yüzden devlet erkânı ne yapacaklarını şaşırılmıştı. Kale naibi Sahip Şemseddin Gabri-yel gelip cenazenin yanında oturdu. Kendisine baş sağlığı dilekleri sunuldu. Havastan, dostlardan, ahbaptan gelmek isteyen kimseler için kalenin kapısı açıldı. Devlet erkânından, şehir ahalisinden ve Salahiye halkından has dostlar, yakın arkadaşlardan bir grup gelip salonda toplandılar. Cenazenin yanında oturup ağlamaya ve inlemeye başladılar. Adeta kendi canlarına kıyacak derecede feryad-ü figan ettiler. Ben de şeyhimiz Hafız Ebü'l-Haccac el-Mizzî merhumla birlikte orada hazır olanlardan biriydim. Şeyh İbn Teymiye'nin yüzünü açıp seyrettim ve öptüm. Başında ucu iğneyle tutturulmuş bir sarık vardı. Başında kendisinden ayrıldığı zamandakine nisbetle daha çok beyaz tel vardı. Kardeşi Zeyneddin Abdurrahman, onun kaleye girdiğinden bu yana seksen hatim indirdiğini ve seksenbirinci hatme başladığını, orada hazır bulunan kimselere bildirdi ve Kamer sûresinin şu âyet-i kerimesine varmış olduklarını söyledi:

"Allah'a karşı gelmekten sakınanlar güçlü hükümdarın katında, yüksek bir derecede cennetlerde ferahlık ve aydınlık içindedirler." (Kamer, 54-55.)

Kardeşi Zeyneddin'in böyle demesinden sonra âlim olan, iki hayırlı ve salih şeyh Abdullah b. Muhib ile Abdullah ez-Zer'î (amâ) Rahman sûresinden başlayarak Kur'an'ı

hatmettiler. İbn Teymiye merhum, bu zatların okuyuşlarını çok severdi. Ben de orada hazır olduğum için onları dinledim.

Sonra Şeyh İbn Teymiye'nin cenazesini oradaki bir mescide götürerek yıkamaya başladılar. Yanında yıkama işine yardımcı olacaklardan başkasını bırakmadılar. Şeyhimiz Hanz el-Mizzî, ilim ve iman ehli bir grup salih ve hayırlı insan, yıkama işine yardımcı oldular. Yıkama tamamlanır tamamlanmaz kale, insanlarla doldu. Kalede ağlama, övme, dua etme ve rahmet dileme sesleriyle büyük bir uğultu meydana geldi. Sonra onu camiye götürmek üzere İmadiye yoluna koyuldular, Adiliye-tü'1-Kebîre'nin yanından geçtiler, Natifaniyyin Medresesi'nin köşesine yöneldiler. Çünkü Babü'l-Berid pazarı onarım amacıyla yıkılmıştı. Cenazeyi Emevî Camii'ne götürdüler. Cenazenin önünde, arkasında, sağında, solunda sayılarım ancak yüce Allah'ın bileceği miktarda çok insan vardı. O esnada adamın biri yüksek sesle, "Bhl-i Sünnet imamlarının cenazeleri işte böyle olur!" diye bağırdı. Oradaki diğer insanlar da ağlaşmaya başladılar. Bu çığlının duyulduğu esnada diğer insanlar da büyük bir gürültüyle ağlaştılar. Şeyh İbn Teymiye, Maksure yanındaki cenaze yerine konuldu, insanlar kalabalıktan ötürü saf düzenine giremeden içli dışlı karışık vaziyette namaza durdular. Ancak kalabalıktan ötürü hiç bir kimse caminin içinde, sokaklarda ve caddelerde secde etme imkânı bulamıyordu. Öğle ezanının vakti yaklaşmış, insanlar her mekandan gelip oraya toplanmıştı. İnsanlardan bir kısmı da o gün yeme ve içme imkânı bulamayacaklarından ötürü oruca niyetlenmişti. Kalabalık ve çokluğun haddi yoktu. Öğle ezanı okunduktan sonra âdete aykırı olarak saray kapısının yanında namaza duruldu. Namaz kılındıktan sonra hatibin Mısır'da oluşu nedenîyle İmtip naibi geldi. Orada İbn Teymiye'nin cenaze namazını kıldırıldı. Hatip naibi Şeyh Alaeddin el-Harratî idi. Sonra insanlar önceki sayfalarda da anlattığımız gibi caminin ve şehrin kapılarından çıkıp ilerlediler, Sükû'l-Hayl'de toplandılar. Bazıları da camide namaz kılındıktan sonra beklemeyip doğrudan Sufi-ye Mezarhğı'na gitmişlerdi. Herkes kendi kendine ağlayıp tekbir ve teh-lü getiriyor, İbn Teymiye'yi övüyor, ona dua ediyor, onun ölümüne üzülyordu.

Kısaca demek istediğimiz şudur ki; O gün Emevîlerin zamanından beri Dımaşk'ta daha önce misli görülmemiş görkemli bir gün olmuş, bu vesile ile büyük bir kalabalık toplanmıştı. İkinci ezanına yakın bir zamanda İbn Teymiye kardeşinin yanma defnedildi. Cenaze merasimine iştirak eden insanların sayısını tespit etmek mümkün olmamıştı. Ama diyebiliriz ki şehir halkından, Banliyö sakinlerinden küçük yaştaki çocuklar ve aciz insanlar hariç olmak üzere cenaze merasimine katılmayan hemen hemen hiç olmamıştı. İlim ehlinden ise üç kişi hariç herkes cenazeye iştirak etmişti. Bunlar da İbn Teymiye'ye düşmanlıkta şöhrat bulmuş olan İbn Cümle, Sadr ve Kafçozi idi. Bu kişiler bu törende dışarı çıktıkları taktirde insanlar tarafından öldürüleceklerini bildiklerinden korkup gizlenmişlerdi. Şeyhimiz İmam, Allame Burhaneddin el-Fezarî ue üç gün sureyle İbn Teymiye'nin mezarını ziyaret etmişti. Şafiî ulemasından bir grup

da böyle yapmıştı. Burhaneddin el-Fezarî, vakarlı ve heybetli bir şekilde merkebine binerek İbn Teymiye'nin mezarını ziyarete gidiyordu. Yüce Allah rahmet etsin.

İbn Teymiye için çok hatim indirildi. Vefatından sonra bazı kimseler onun hakkında hayret verici salih rüyalar gördüler. Kendisi için birçok mersiye ve uzun kasideler söylendi. Onun için bir çok âlim tarafından biyografiler yazıldı. Faziletli ulemadan ve diğerlerinden oluşan bir cemaat bu hususta eser tasnif etti. Ben bunların tümünden onun menkıbeleri, faziletleri, şecaati, cömertliği, samimiyeti, zahidliği, abidliği, çeşitli ilimlere vakıf oluşu, büyük ve küçük sıfatları hakkında bilgi verirken veciz bir biyografiyi özet olarak sunacağım. O bir çok ilimlere sahipti. Kitap ve sünnetle te'yid ettiği bazı orijinal hükümler ve fetvalar vermişti.

Özetle diyeceğimiz şudur ki: Merhum İbn Teymiye büyük âlimlerden biri olup ictihadlarında hata yaptığı da, isabet ettiği de olmuştur. Ancak isabetine nisbetle hatası engin denizdeki bir nokta kadardır. Ayrıca Sahih-i Buharî'den nakledilen bir hadis-i şerifte de anlatıldığı gibi bu işte yapmış olduğu hataları da bağışlanmıştır:

"Bir hâkim hükmedeceği zaman ictihad eder, yani hakkı arayıp hükmeder da sonra bu hükümde iaabit ederse, o hâkime iki dr vardır. Hakkı aramak ve isabet etmek sevapları). Eğer hâkim hükmedeceği zaman hakkı ictihad edip arar. Fakat sonunda hata ederse, bu hâkime de bir ecir vardır. Hakikati arama sevabı vardır.)" Demek ki İbn Teymiye her halükârda sevap kazanmıştır. İmam Malik b. Enes de şöyle demiştir: "Bu mezardaki hariç, herkes sözünden ötürü hesaba çekilecektir."

Yine israiliyyattan bahsederken şöyle demiştir

Cünüp Kimsenin Tevrat'a El Süremeyeceği

Hanefi fıkıhçılarına göre cünüp olan kimse, gusletme dikçe, Tevrat'a el süremez. El sürmesi, caiz olmaz. Hanati de fetvalarında, Şafii'nin arkadaşlarından bazılarının bu görüşte olduklarını nakletmiştir ki, bu, gerçekten tuhaf ve gariptir. Diğer bazı alimler, Tevrat'a el sürmenin cünüp kimse için caiz olacağı veya olmayacağı görüşleri arasında orta bir yol tutmuşlardır. Bu orta yolu tutanlardan biri de şeyhimiz **Allâme** Ebu'l-Abbas b. Teymiye'dir.

Yine 11. yılından bahsederken peygamberimizin s.a.v. vahiy katiplerinden bahsederken şöyle demiştir

Ebu Davud, Kuteybe b. Said kanalı ile İbn Abbas'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Sicil, Peygamber (s.a.v.)'in katibi idi."

Neseî, İbn Abbas'ın, el-Enbiyâ süresindeki: "Göğü adamın kitap dürüşü gibi durduğumuz gün..." ayet-i kerimesinde geçen "sicil" kelimesinin adam anlamına geldiğini söylediğini rivayet etmiştir.

Ben bu hadisi, hocamız Hafız el-Kebir Ebu'l-Haccac el-Mizzî'ye arzettim. Şeyhimiz Allame Ebu'l-Abbas İbn Teymiye'nin de bu hadisin mevzu olduğunu söylediğini kendisine haber verdim. O da dedi ki: Bende öyle diyorum.

Yine nübüvvetin delillerinden bahsederken şöyle demiştir:

Rasûlullah'in peygamberliğini ispatlayıcı manevî delillere örnek olarak onun temiz ve mükemmel ahlakını, şecaatini, yumuşak huyluluğunu, cömertliğini, zahitliğini, kanaatkârlığını, başkalarını kendine tercih edişini, hoş sohbet oluşunu, doğru sözlülüğünü, emanetini, takvasını, ibadetini, soyunun asaletini, nesebinin temizliğini, temiz yerlerde yetiştirilmiş olmasını gösterebiliriz. Bütün bunları yerinde detaylı olarak önce anlattık. Şeyhimiz Allame Ebu Abbas b. Teymiyye, Yahudi ve Hristiyanlarla benzerleri kitab ehli kimselere reddiye olarak yazdığı kitapta bu konuyu çok güzel bir şekilde işlemiştir. Kitabının sonunda peygamberlik delillerini ele almış; bu konuda güzel bir üslub ve belîğ sözlerle bir netice bölümü işlemiştir ki, bu ifadeler üzerinde düşünüp kafa yoran kimseler, onun ifadeleri karşısında boyun eğecek ve gerçeği kavrayacaktır. O zat, mezkur kitabının sonunda aynen şöyle demiştir: (sonrada imamin sözünü zikretmistir)

59- Hasan bin Omer bin Habib.

Yazdığı eserlerinden olan "Durratul Eslak fi Devletil Etrak" adlı eserinde imam ibni Teymiyye'nin hayatından bahsetmiştir. Imam ibni Teymiyye'nin "hakki haykiran birisi" olduğunu zikretmiştir(er-Raddul Vafir).

60- Ebu Yala Hamza bin Kutub ibni Şeyhusselamiyye.

Imam ibni Nasiruddin şöyle demistir: Bir çok yerde kendisinin hattı ile şöyle yazdığını gordum: "Seyhulislam ibni Teymiyye"(er-Raddul Vafir).

Derim ki: imam ibni Teymiyye hakkında şöyle dediginide zikretmistir: Zahidlerin imami. Yaratılmışların kutbu.

61- Halid el-Mucavir.

Imam ibni Nasiruddin, imam Mucavir hakkında şöyle demistir: Kendisi, Şeyh imam Takiyyuddin ibni Teymiyye'nin Ashabından (arkadaşlarından - Ekolünden) idi. Kendisi büyük alimler gibi onu (ibni Teymiyye'yi) yüceltiyordu. Hayatından bahsederken "Seyhulislam" diye vasfediyordu(er-Raddul Vafir).

62- Salahuddin el-Ala-i.

Imam ibni Nasiruddin, bu kisinin imam ibni Teymiyye'yi ovdugunu nakletmistir. Ala-i, imam ibni Teymiyye'yi üç tane vasıf ile vasfetmiştir:

Hocamız – Efendimiz – Şeyhulislam.

Yine imam ibni Nasiruddin, imam Zehebi'nin bu imam hakkında "**Temiz zihinli ve Hızlı ezberli**" oldugunu zikretmistir(imam Zehebi'nin el-Mucemul Muhtas'sindan naklen zikretmistir).

Imam ibni Hacer el-Askalani, yazdigi "**ed-Durarul Kamine**" adli eserinde, imam Abdullah bin Halil'in "**Sebet**"inden, Ala-i'nin imam ibni Teymiyye'ye yaptigi ovguilerden bazilarini zikretmistir. icinde imam ibni Teymiyye'yi cok hararetli bir sekilde savunarak ovmustur(1.clt. 186.s.).

Ama Ala-i, goruldugune gore ilk gunlerde ilmi Ehli Sunnet'ten almistir. Nasil ki imam ibni Teymiyye gibi alimlerin dizinin dibinde ders almistir.

Ama sonradan, Mutekellimlere kaymistir. Kendi sozlerinden anlasildigina gore, ilk gunlerde Ehli sunnet itikadina sahip idi, ama sonradan sapitip Eş-ari mezhebine girmistir.

Veya, ilim almak adina kendi sapik mezhebini gizleyip Ehli sunnet imamlarinda ders almisti. Ama sonradan muhalefetini izhar etmistir. Onemli olan, ilim aldigi ilk gunlerdeki zahir hali, Ehli sunnet'in mudafacisi gibi idi.

Eş-ari'lerin buyuklerinden olan "küçük Subki", yazdigi "Takabatuş Şafiiyye el-Kubra" adli eserinde, Arkadasi Ala-i'nin cok sapikca bir sozunu aktarmistir. Icinde, imam Zehebi'ye agir iftiralarla bulunmustur. Imam Zehebi'nin korkudan bazi Eş-ari'lerin sapik oldugunu aciktan soyleyemedigini, bu nedenle gizliden Eş-ari'lere saldirdigini iddia etmistir(2.clt. 13.s.).

Halbuki bizler hakikate bakarsak, bu sozlerin imam Zehebi'ye uymadigi, aksine bu sozlerin bu iftirayi atan Ala-i'ye uydugunu gormus oluruz. Cunku kendisi imam ibni Teymiyye gibi alimlerin yaninda ders almisi, bununla kalmayip Ehli sunnet imamlarinin yaninda iken Ehli sunnet imamlarini ovmus, ama sonradan ilmi aldiktan sonra da, ilmi aldigi hocalarina saldirmistir.

Eger kendisi o kadar cesur ise, gecip Ehli sunnet imamlarinin karsisinda bu iftiralari soylemesi gerekirdi. Imam Zehebi'nin arkasindan konusacagina, imam Zehebi'nin karsisina gecip bu iftiralari yuzune soylemesi gerekirdi.

Ama bunu yapamadi. Cunku kendiside biliyor ki bu iftiralari yuzlerine soyleyince, Ehli sunnet imamlari nasilda Hakki savunup beyan edip muhalifi susturabileceklerini iyi biliyordu. Allah'a sukurler olsun.

Ama suda olabilir: Belkide Ala-i boyle bir sey demedi. Bunu Subki ister bilerek, ister bilmeden Ala-i'ye nisbet etti. En dogrusunu Allah c.c. bilir. Cunku imam ibni Teymiyye'yi oyle oven birisinin sonrada ona karsi oyle sert dilli olmasida biraz zorlama oluyor.

Muasirlardan olan bazi muhaliflerimiz, eski alimlerin tarih kitaplarindan olan "Zehairul kasr" adli eserden bazi nakiller yapmaktalar. Bu kitabın yazari ise Seyh

Şemsuddin bin Tolon'dur. Bu kisinin, imam Ala-i'den ibni Teymiyye hakkında bazı kötü sözler söylediğini naklettığını zikrederler.

Benim elime bu kitap gecmedi. Bu kitap hala Kahire'deki "Hazzanetut Teymuriyye"de el yazısı olarak bulunmaktadır. her hangi bir kutuphanenin bastığını bilmiyorum.

Önemli olan: Eğer imam Tolon, imam Ala-i'den bu nakilleri yaptı ise, hangi kaynaktan yaptığını nakletmesi gerekir. İmam ibni Tolon Hicri olarak 880. Yılda doğmuştur. İmam Ala-i ise 761 vefat etmiştir. Demek ki aralarında uzun bir zaman vardır. Nereden naklettığını zikretmediği müddetçe bu nakiller kabul edilemez.

63- **Said ed-Dehli** (Hicri 749 yılda vefat etmiştir).

İmam ibni Nasiruddin, imam ed-Dehli hakkında şöyle demiştir: Bir den fazla yerde, Seyh Takiyyuddin'i (ibni Teymiyye'yi) "Şeyhulislam" diye vasfetmiştir(er-Raddul Vafir).

Derim ki: imam Dehli, Şeyhulislam ibni Teymiyye'yi öven alimlerin şiihlerini rivayet edenlerdendir(er-Raddul Vafir'e bak).

64- **Ebu Muhammed Selman bin Mubarek el-Bagdadi el-Gabuni el-Hanbeli**.

İmam ibni Nasiruddin, imam Gabuni hakkında şöyle demiştir: ibni Teymiyye'yi Şeyhulislam diye vasfetmiştir. Kendisi güzel ve nazıkce Muhadaralar verirdi(dersler yapardı. Yani: Nazıkce konuşan birisi idi). Yine kendisinin Güzel Şiirleri vardır. Güzelce ilmi müzakereler yapardı. Bizim ilminden alıp kendisinden de Hadis dinlediğimiz kişilerden biriside odur(yani: imam Gabuni, imam İbni Nasiruddin'in hocalarındandır) (er-Raddul Vafir).

65- **Selman bin Yusuf bin Muflih el-Makdisi el-Yasufi eş-Şaafii**.

İmam ibni Nasiruddin, imam Yasufi hakkında şöyle demiştir: Kendisi Seyh imam Takiyyuddin ibni Teymiyye'yi sevenlerden birisi idi. Bir çok defa onu "Şeyhulislam" diye vasfetti. Vefat ettiğinde de "Sufiyye" kabristanında (ibni Teymiyye'nin) temiz Türbe'sinin yakınına gömüldü(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Türbe yapmaktan kasid, kisinin ustune bina yapmak ise, bu kesinlikle caiz degildir ve haramdır.

Şeyhulislam ibni Teymiyye'nin kendisi bile "**İktidai sıratı Mutakim**"(SIRAT-İ MÜSTAKİM başlığı altında türkçeye çevirilmistir) kitabında, kabirlere Türbe yapmanın caiz olmadığını söylemiştir.

İmam ibni Teymiyye şöyle demiştir: **Yine Buhari ile Müslim'in bildirdiğine göre Aişe şöyle bir olay anlatıyor; "Bir defasında Ümmü Seleme ile Ümmü Habibe Peygamberimize Habeşistan'dayken görmüş oldukları Marya adlı bir kiliseden bahsettiler, bu kilisenin güzelliğini ve duvarlarındaki resimleri anlattılar. Bunun üzerine Peygamberimiz onlara şöyle karşılık verdi:**

"Onlar öyle bir kavimdirler ki, aralarındaki iyi kimseler öldüğü zaman mezarı üzerine mesçid yapar ve mescidin içine de o söylediğiniz tasvirleri çizerler. Onlar Allah katında en kötü yaratıklardır."

Dört büyük hadis kaynağının, Buhari, Müslim, Tirmizi ve Nesai'nin, İbn-i Abbas'a dayanarak bildirdiğine göre "Peygamber Efendimiz (s.a.v.) **mezarlık ziyaret eden kadınlara, buraları mescit edinenlere ve buralara kandil dikenlere lanet etmiştir.**"

Peygamberimizin gerek bu uyarısı ve gerekse salih kişilerin mezarları üzerinde mescid yaparak kitab ehline benzemeyi lanetlemesi bu konuda onlara benzemekten açıkça yasaklama ve onların diğer adetlerinden uzak durma hususunda da delil niteliği taşır. Çünkü onların diğer adetlerinin de aynı türden olmadığından hiç kimse emin olamaz.

İşte onun (Peygamberimizin) bu meseledeki bu tahziri ve Salih adamın kabrinin üzerine Mescid yapmada Ehli kitaba benzemeyi nehyedip onları lanetlemesi, bu meselede onlara benzemeyi yasakladığına dair açık bir delildir. Yine onların yaptıkları şeyleri yapmanın caiz olmadığını göstermektedir...

Gerçi bu davranışların haram olduğunu gerek Malik'in gerek Şafii'nin ve gerekse Hanbel'in çoğu arkadaşları belirtmiştir. Zaten bu böyle olduğu için gerek sahabilerden ve gerekse Tabiin kuşağından olan ilk dönem müslümanları (selef) insanı böyle davranışlara sürükleyen adetlerden titizlikle alıkoyarlardı. Bu alanda şimdi burada ele alıp inceleyemeyeceğimiz kadar çok sayıda belge vardır. Bu belgelerden birine göre Ali'nin torunu Ali b. Hasan "Bir defasında biri ile karşılaştı. Adam Peygamberimizin mezarının yanında bulunan bir boşluğa giriyor ve orada dua ediyordu. Ali b. Hasan adamı böyle yapmamaya çağırarak şunları söyledi; "Şimdi size benim babamdan ve babamın da dedemden ve dedemin de Rasulullah'dan işitmiş olduğu bir hadisi nakledeyim ister misiniz? Söyleyeceğim şudur:

"Benim mezarımı bayram yeri ve evlerinizi mezarlık edinmeyiniz. Siz nerede olursanız olunuz, salat-ü selamınız bana ulaşır."

Aynı konu ile ilgili olarak Süheyl b. Ebu Süheyl de şöyle diyor:

"Bir defasında Peygamberimizin mezarı başında Ali'nin torunu Ali b. Hasan gördü. O sırada Fatıma'nın evinde akşam yemeği yiyordu. Bana:

"Buyur, yemek yiyelim" diye seslendi. Kendisine:

"İsteğim yok" diye karşılık verdim. Bu defa da bana:

"Bu mezarın başında durmuş, ne yapıyorsun?" diye sordu.

"Peygamberimize salat-ü selam getirdim" diye cevap verdim. Bu cevabım üzerine bana:

"Mescide girince salat-ü selam getir" dedikten sonra sözlerine şöyle devam etti: Çünkü Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

"Benim mezarımı bayram yeri ve evlerinizi mezarlık edinmeyiniz. Yahudilere Allah lanet etsin! Çünkü onlar Peygamberlerinin mezarlarını mescid edindiler. Bana salat-ü selam getiriniz. Biliniz ki, nerede olursanız olun, selat-ü selamınız bana ulaşır."

Bu bakımdan seninle Endülüs'de (İspanya'da) bulunan, kimse arasında fark yoktur.

Nitekim gerek Ahmed b. Hanbel ve gerekse Malik'in ve başka imamların bazı yakın arkadaşlarının belirttiğine göre müslüman belirli cümleleri söyleyerek Peygamberimize salat ve selam getirdikten sonra, eğer O'na dua etmek isterse, yüzünü kıbleye çevirmeli ve Rasulullah'ın mezarını soluna almalıdır (SIRAT-I MÜSTAKİM "Veda Hutbesinin Önemi" babının öncesine bak / aynı bölümün arapça baskısına bakmak için: 1.clt. 299.s. oncesine ve sonrasına bak. Mektebetur Ruşd bsk.).

Yine şöyle demiştir: Aynı şekilde İbni Ebu Asım'ın bildirdiğine göre Mu-aviye şöyle diyor:

"Mezarları toprak seviyesinde bırakmak sünnet gereğidir. Yahudiler ile hristiyanlar mezarlarını toprak düzeyinin üzerine çıkarırlar. Sakin onlara benzemeyiniz"

Muaviye bu sözleri söylerken şuna dayanıyor: Müslim'in bildirdiğine göre sahabelerden Fudale b. Ubeyd'i birgün bir mezarın toprak seviyesinde tutulmasını istedikten sonra bu isteğinin gerekçesini belirtmek üzere: **"Vakıtle Peygamberimizin, mezarını toprak seviyesinde tutulmasını emrettiğini işittim"** dedi.

Öteyandan Müslim'in Ebu Heyyac Esedi'ye dayanarak bildirdiğine göre Ali -Allah onun yüzünü ağartsın- şöyle diyor: **"Peygamber Efendimiz bana rastladığım zaman toprak seviyesinden yüksek her mezarı yıkmamı ve gördüğüm her anıtı ortadan kaldırmamı emretti"**. (Aynı kitabın "Ayrımın Hikmeti" babına bak / aynı bölümün arapça baskısına bakmak için: 1.clt. 347.s. Mektebetur Ruşd bsk. Bilinmesi gerekir ki bu iki bolumdeki tercumenin bazı bölümlerini, Türkçe tercümeden farklı olarak çevirdim. Çünkü Tercüme edenler bazı cümleleri doğru tercüme edememişlerdir.)

Derim ki: iste bu zikrettiklerim, hem Şeriatımıza göre Türbe yapmanın caiz olmadığını, hemde türbe yapmanın haram olması görüşünün Seyhulislam İbni Teymiyye'nin görüşü olduğunu öğrenmiş olduk.

Buradan da anlaşıyor ki: imam İbni Teymiyye kendi kabrine Türbe yapılmasını istemesi imkansız bir şeydir. Eğer yapıldı ise ondan sonra onun isteği ile olmayan bir nedenle yapılmıştır. Bunu yapmakta asla caiz değildir. Sahabe'lerin icma'sına muhaliftir. Bu konuda bir çok alim caiz olmadığını söylemiştir. Ama konumuz ile alakası olmadığından zikretmedim. En doğrusunu Allah c.c. bilir.

66- Muhibuddin Abdullah bin Ahmed bin el-Muhib.

İmam İbni Nasiruddin, imam İbnu el-Muhib hakkında şöyle demiştir: Seyh Takiyyuddin İbni Teymiyye onu severdi. Onun okumasında severdi. Onun hattı ile bir

cok yerde Seyh Takiyyuddin'i (ibni Teymiyye'yi) "Şeyhulislam" diye vasfettigini gordum(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Sonrada imam İbnulmuhib'bin, hocasi imam ibni Teymyiye'yi ovdugu sozlerini zikretmistir. onlardan bazilarida sunlardir:

Efendimiz.

Hocamız.

Allame.

Hafız.

Kudvet(Önder – Takip edilecek kişi).

Hüccet.

Zahid.

Buyuk imamlarin gunumuzde ender kalanlarindan birisi.

Islam hocalarinin hocası.

Mezheplerin hücceti.

Zamaninin incisi.

Bidatçıları rezil eden kişi.

Sünnetin savunucusu(er-Raddul Vafir).

67- **Abdullah bin Musa el-Cezeri**(Hicri 725 yilda vefat etmistir).

Hafiz ibni Kesir, imam Abdullah'in bir cok guzel yanini ovduktan sonra soyle demistir: Kendisi Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye'nin derslerine devamlı katılanlardan birisi idi. Onun sozlerinden oyle seyler naklederdi ki, keza onun konusmalarindan oyle seyler anlardi ki, Fukaha bile bunlari anlamaktan ve nakletmekten acizdirler(el-Bidaye ve en-Nihaye 14.clt. 138.s. Arapca olarak basilan Daru ihyai et-turas bsk. / imam ibni Nasiruddın, imam ibni Kesir'in bu sozunu "er-Raddul Vafir"de zikretmistir).

68- **Abdullah bin Yakub el-İskenderi**.

Imam Zehebi, imam Abdullah hakkında soyle demistir: ibni Teymiyye (meselesi) nedeni ile eziyet gördü. Rızkı kesildi. (Muhalipler) Onun ustune gelmekte asiriya kactilar. Sonrada hali düzeldi(el-Muceul Muhtas 132.s. / imam ibni Nasiruddın "er-raddul Vafir"de bunu nakletmistir).

Derim ki: Hakkı savunmak ve söylemek ile eziyet çeken Müslümanlardan Allah c.c. razı olsun.

Imam ibni Nasiruddın, imam Abdullah hakkında soyle demistir: Bir cok yerde Şeyh Takiyyuddin'i (ibni Teymiyye'yi) "Şeyhulislam" diye vasfetmistir(er-Raddul Vafir).

69- Türk alimlerinden olan **Abdurrahman bin Ebu Nasr Muhammed bin Tulub Aga es-Seyfi**.

İmam İbni Nâsiruddin, İmam Abdurrahman hakkında şöyle demiştir: Kendisi İbni Teymiyye'yi "Şeyhulislam" diye vâsfederdi. Nasıl ki babasında öyle vâsfederdi(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Babasının İmam İbni Teymiyye'yi öven alimlerden olduğunu zikretmistik. Zikrettiğimiz 14 numaralı alim, bu İmâmın babasıdır. Muracaat edilebilir.

70- **Fahraddin Abdurrahman bin Muhammed bin Abdurrahman el-Balebekki ibnül Fahr**(Hicri 732 yılda vefat etmiştir).

İmam İbni Nâsiruddin, İmam Fahraddin hakkında şöyle demiştir: İbni Teymiyye'nin "Aalii" rivayetlerini (şenedlerini) bir cüz'de (bir ciltlik kitapta) bir araya toparlamıştır. Kendisi onu (İbni Teymiyye'yi) "Şeyhulislam" diye vâsfederdi. Nasıl ki büyük alimler (İbni Teymiyye'yi bu vasıf ile vâsfetmekte) onun onderi oldular(yani: O zamandaki alimler, nasıl İbni Teymiyye'yi Şeyhulislam diye vâsfettilerse, bu İmamda zamanının büyük alimlerini takip ederek öyle yaptı).

Derim ki: Hafız İbni Nâsiruddin, kitabında (er-Raddul Vafir'de) bu İmâmın İbni Teymiyye'yi öyle vâsfettiğini kendi yazılarında gördüğünü söylemiştir.

71- **Küçük İbni Recep el-Hanbeli**. İsmi ise şöyledir: İmam Abdurrahman bin Ahmed bin Recep el-Hanbeli.

Bu İmâmın babasının İbni Teymiyye'yi övdüğünü zikretmistik(43 numaralı İmâma bak).

Küçük İbni Recep el-Hanbeli, Hanbeli mezhebinin meşhur alimlerindendir. Bir çok eseri vardır. İmam İbni Teymiyye'yi öven alimlerin önde gidenlerindendir.

İmam İbni Receb yazdığı "**Zeylu Tabakatul Hanabile**" adlı eserinde İmam İbni Teymiyye'yi çok güzel bir şekilde anlatmıştır. Bir çok ilim ehlinin İmam İbni Teymiyye'yi öven sözlerini nakletmiştir.

Mesela Hafız Zehebi'nin hocası İbni Teymiyye hakkında şöyle dediğini nakletmiştir: **O (yani hocası İbni Teymiyye) benim gibi birisinin onun hayatı hakkında konuşmasından daha büyük birisidir.**

Yine İmam Zehebi'nin şu sözünü nakletmiştir: **Sunneti en açık deliller ile açıkladı ve savundu. Allah için muhalifleri tarafından eziyet çekti. Sunnet'i müdafa ettiği için korkutuldu. Taki Allah Takva ehlinin onun sevgisi ile ve onların duası ile doldurdu. Onun düşmanlarını rezil etti. Onunla "Şam" hayata geri döndü. Hatta birakin Sam'i İslam hayata geri döndü. O benim gibi birisinin onun hayatı hakkında konuşmaktan çok daha büyüktür(bu söz hakkında özel bir soru sormuştuk). Ben Makam ve Rukun arasında (yani Kabe'nin yanında) gözlerim ile onun gibisini görmedim diye yemin etsem, ederim.**

Yine imam Zehebi'nin soyle dedigini nakletmistir: **İbni teymiyye'nin bilmedigi hadis, "Hadis degildir" demek ise dogrudur.**

Derim ki: imam ibni Recep, bu kitabinda imam Zehebi kanali ile imam ibni teymiyye'den bir çok şey nakletmistir.

İmam ibni Recep, ibni Teymiyye'yi "Şeyhulislam" diye vasfeden alimlerden birisidir.

İmam ibni Nasiruddin, imam ibni Recep hakkında cok ilginç bir olay anlatmistir. İmam ibni Recep, vefat etmeden bir kac gun once, kabirleri kazan kisiye kendisi için bir kabir kazmasını istemistir. Kabiri kazdiginda da kabrin içine girip yatmistir. Sonrada kabirini beyenmiş ve kabri kazan kisiye soyle demistir: Bu güzel işte. Sonrada kabirden cikmistir. Bu olaydan bir kac gun sonrada, kabri kazan kisi ibni Receb'in vefatini haber alınca şok olmuş ve kendi eli ile imami kabrine koymuş ve gommustur. Allah ona rahmet eylesin. Bu hikayeyi imam ibni Nasiruddin, kabri kazan kisiden bizzat dinledigini zikretmistir(er-Raddul Vafir).

72- **Abdurrahim bin Huseyin el-İraki.**

İmam iraki, Hadis ilminde meshur olan kisidir. Allah ona Rahmet eylesin.

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, imam İraki'den ibni Teymiyye hakkında bir tane sözünü nakletmistir. Bu sözünü imam ibni Nasiruddin, imam İraki'den direk isitmistir. İmam İraki şöyle demiştir: ...

Ebu Hureyre'den, o da Peygamberimiz'den s.a.v. soyle buyurdugunu nakletmistir: **Kim Aşure günü kendine ve ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.**

Bu Hadis'in senedinde "Liin"(hafiften zayıflık) **vardir.** (Senedinde gecen) Haccac bin Nusayr ve Muhammed bin Zekvan et-Tahi ve Suleyman bin Ebi Abdillah (Hadis hafızları tarafından) **zayıflanmışlardır.** Ama ibni Hibban bunları "es-Sikat"(Güvenilir Ravi'ler)**de zikretmistir.** (Sened'de gecen) **Kalan** (Raviler) **ise "Sika"**(Güvenilir Ravi'lerdir. Böylelikle ibni Hibban'ın görüşüne göre bu (hadis) **Hasen'dir(!!!).**

Ebu Hureyre'nin r.a. Hadisinin başka bir tariki(Senedi) **daha vardir. bu** (senedide) Hafız Ebul Fadl bin Nasir Tashih etmistir(Sahih kabul etmistir). **Onda** (o Hadis'in metninde) **Munker** fazlalıklar **vardir.**

Aşure günü ikram Hadisi'de (bu gecmiste zikrettiği Hadisi kasd etmekte) **"Cabir"den ve "ibni Mesud"dan ve "Ebu Said el-Hudri"den ve "ibni Omer"den -Allah hepsinden razı olsun- rivayet edilmistir.**

Bu sözleri Ebul Fadl ibni el-iraki soylemistir.

(imam ibni Nasiruddin, imam iraki'nin sözlerini anlatmaya soyle devam eder:) Yine (Hafız İraki) soyle demistir: **Yine bunu Beyhaki Şuab'da** (Şuabul iman adlı eserinde) **ibrahim bin Muhammed bin el-Munteşir'in sözü olarak rivayet etmistir.**

Ama Şeyh imam Takiyyuddin ibni Teymiyye'nin şu sözüne gelince: "**Hic bir Hadis imamı Aşure gunu nafakanin cogaltılması hakkında bir hadis rivayet etmemislerdir(!!!)**" ve bu konuda ona (ibni Teymiyye'ye) ulaşan(!!!) sadece ibrahim bin Muhammed el-Munteşir'in sozu imiş.

Iste (imam ibni Teymiyye'nin bu dedigi) **ondan** (boyle bir ilmi hatanın olması) **ilginçtir**. Halbuki o (Hadis) **zikrettiğim gibi bir çok Hadis imaminin kitabında vardır**. Ben, bu **Hadis'in turuklarini** (senedlerini - Yollarini) **bir Cüz'de** (bir ciltlik kitapta) **toparladım**. En dogrusunu Allah c.c. bilir.

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, Hocasi imam iraki'nin bu sözünü naklettikten sonra her hangi bir sey dememistir.

Ama bizim imam İraki'nin bu dediklerinde kisaca bir duraklamamız gerekir. Burada Hak olan gorusun beyani ve imam ibni Teymiyye'ye nisbetin sihhatini incelememiz gerekir.

Imam iraki'nin bu Hadisi'in senedlerini ve yollarini bir ciltte topladigi kitabın adı "**et-Tevsiatu ala el-iyal**"dir. internette yayınlanmistir.

Imam iraki'nin r.h. sozlerini bastan alarak kisaca incelemeye baslayalım:

İmam İraki demis ki: **Bu Hadis'in senedinde "Lin"** (hafiften zayıflık) **vardır**. (Senedinde gecen) **Haccac bin Nusayr ve Muhammed bin Zekvan et-Tahi ve Suleyman bin Ebi Abdillah** (Hadis hafizlari tarafından) **zayıflanmislardır**. Ama ibni Hibban bunlari "**es-Sikat**" (Güvenilir Ravi'ler) **de zikretmistir**. (Sened'de gecen) **Kalan** (Raviler) **ise "Sika"** (Güvenilir) **Ravi'lerdir**. **Boylelikle ibni Hibban'in gorusune gore bu** (hadis) **Hasen'dir(!!!)**.

Deriz ki: Imam iraki'nin ilmi kuvveti ile birlikte gelip imam ibni Hibban'in "**es-Sikat**" adli eserine boyle dayanmasi gercekten ilginçtir. Ilginç olan, Butun alimlerce bilindiğine göre imam ibni Hibban zayıf olan ravi'leri "**guvenilir**" yaptigindan onun kitabi Ravi'lerin derecelerine hüküm vermek babından muteber degildir. Peki nasilda imam iraki onu muteber goruyor ki?

Mesela zikrettiği **Haccac bin Nusayr** adli ravi hakkında imam Darukutni soyle demistir: **Basrali'dir. İcma ile Zayıf kabul edilir** (imam Darukutni'nin "**ed-Duafa vel Metrukin**" adli eserin 174. numarali ravi'sine bak).

Peki bir tek bu ravi'nin bu zayıfligi bu Sened'in zayıfliginda yeterli bir sey degilmidir? Elbetteki yeterlidir. Bilindiği gibi bir Ravi hakkında bazi alimler "**Güvenilir**" derken bazilarida "**Zayıf**" derlerse, bu durumda Zayıf'tır diyenin sozu alınmaktadır. Meselede tafislat olsada genel hüküm babından durum böyledir. Peki bu Ravi hakkında İbniCevzi alimlerin icma ile zayıfladığını zikrederken nasilda onu Hasen görebiliriz ki?

Peki bu ravi'yi gercekten imam ibni Hibban "**Güvenilir**" olarak kabul etmismidir?

Cevabini imam Zehebi Tarihul islam'da vermistir. imam Zehebi [Haccac bin Nusayr'dan](#) bahsederken soyle demistir: **ibni Hibban onu "es-Sikat"ta zikretmistir. Ama soyle demistir: Hata edip yanlis seyler yapar.**

Derim ki: Demek ki imam ibni Hibban bile bu Ravi'yi tam manada Guvenilir gormemektedir. Imam iraki'de buna isaret etmemistir.

Ayni senedin icinde bulunan zikrettiği ikinci ravi olan [Muhammed bin Zekvan et-Tahi](#) hakkında imam Buhari soyle demistir: "[Munkerul Hadis](#)"(Munker hadis'ler rivayet eden birisidir manasinda / imam Zehebi'nin "Tarihul islam"ina bak).

Peki bu ravi'yi gercekten imam ibni Hibban "Guvenilir" olarak kabul etmismidir?

Yine cevabini imam Zehebi Tarihul islam'da vermistir. imam Zehebi Muhammed'den bahsederken soyle demistir: **ibni Hibban dedi ki: Az Hadisi olmasina ragmen "Guvenilir" Ravi'lerden "Mudal"ler rivayet etmektedir.**

Derim ki: Buda, imam ibni Hibban'ın bil bu Ravi'de zayıflık olduğunu söylediğini gösterir. O zaman nasıl bu Ravi hakkında güvenilir denilebilir ki? Veya nasıl İbni Hibban'ın bu ravi hakkında güvenilir dediği iddia edilebilir ki?

Gelelim üçüncü Ravi'ye. O da [Suleyman bin Ebi Abdillah](#)'tir. Imam Ukayli "ed-Duafa" adli eserinde bu ravi hakkında soyle demistir: **Nakillerinde "Mechul"(bilinmeyen) birisidir.**

Derim ki: Iste boylelikle bu Senedin hic bir sekilde Sahih olma ihtimali olmadigini gormus oluruz. Hic bir sekilde de bu kadar Zayıf olan bir Sened Hasen derecesine ulasamaz. İbni Hibban'ın kendisi bile yukarida zikredilen Ravi'lerin ikisini zayıflamistir. Bundan sonra nasıl bu Sened Hasen derecesinde olabilir ki?

İmam İraki demis ki: [Ebu Hureyre'nin r.a. Hadisinin baska bir tariki](#)(Senedi) **daha vardir. Bu** (senedide) [Hafiz Ebul Fadl bin Nasir Tashih etmistir](#)(Sahih kabul etmistir). **Onda** (o Hadis'in metninde) [Munker](#) fazlaliklar vardir.

Deriz ki: Aslında imam iraki'nin kendisi bu rivayetin zayıf olduğunu goruldugu gibi sözünün sonunda itiraf etmistir. Ama yinede bizler hizlica bu Hadis üzerinde konusalim insallah.

İmam ibni Cevzi "**el-Mevzuat**" adli eserinde Ebu Hureyre'nin r.a. bu Hadisini rivayet ettikten sonra soyle demistir: **Bu Hadis oyle bir hadis'tir ki, butun akil sahipleri bunun uydurma oldugunda hic suphe etmezler.**

Bu Hadisi uyduran kisi o kadar ustaca uydurmus ki, kendi yuzundeki maskeyi cikartip utanmadan imkansiz seyleri zikretmistir. İmkansiz zikrettiği sey ise sudur: **Allah'in yarattığı ilk gun Aşure günüdür(!!!).** iste buda, bu Hadisi uyduranin dikkatsizce uydurduğunu gösterir. Çünkü Aşure gunu (Aydan) dokuz gun gecmeden once olmaz ki?

Yine bu gecmis Hadis'i uyduran kisi Hadis'inde soyle demistir: Gokler ve Yer yuzu ve Daglar Aşure gunu yaratilmistir(!).

Sahih Hadis'te ise (soyle rivayet edilmistir) : Suphesiz ki Allah'u teala Topragi Cumartesi gunu yaratmis ve Daglarida Pazar gunu yaratmistir(Hadis'i imam Nesai "es-Sunenul Kubra"sinda rivayet etmistir. Arapca olarak Risale bsk. 11328 numalari Hadis. 10 clt. 213.s. / Senedi ise Sahih'tir. Imam Zehebi "el-Uluv"da senedinde hafiften zayiflik oldugunu zikretmistir. Ama Senedin zahiri Sahih'tir.).

Yine onda (o uydurulan Hadis'te) Sevaplarin miktarinda da tahrifler yapilmistir. Bu tahrifler Güzel Şeriata uyacak seyler degildir.

Hem nasil ki bir tane adam bir gun Oruc tutacak, sonrada Hac ve Umre yapip Şehid olarak oldurulenin sevabini alacak ki? Bunlar Şeriatin usulune muhalif seylerdir.

Bizler bunda (bu uydurulan Hadiste) gecenleri tek tek munakaşasını yapsak mesele uzar. Ben bunun sadece "Güvenilir" Ravi'lerin sozlerine sokusturulan seylerden birisi oldugunu dusunuyorum.

Yine bunu (o uyduran kisiden duyup) rivayet eden kiside de biraz gaflet (dikkatsizlik) oldugu bellidir. Bu gafletin sadece sonradan gelen Ravi'lerde oldugunu dusunuyorum.

Yine ibni Muin (Bu Hadisin Ravi'lerinden olan) ibni ebiz Zinad hakkında soyle demistir: O hic bir sey degildir. Hadis'leri ile ihticacda edilmez.

Ebuz Zinad'in adida "Abdullah bin Zekvan"dir(Bu kisi, ibni Muin'in zayıfladigi Ravi'nin babasidir).

Oglunun adi ise (ibni Muin'in zayıfladigi Ravi) "Abdurrahman"dir. Bu kisiden ibni Mehdi (zayıfliğı nedeni ile) Hadis rivayet etmezdi.

Ahmed ise soyle demistir: O Hadis'lerde Muztarip birisidir.

Ebu Hatim er-Razi soyle demistir: Hadis'i ile ihticac edilmez.

(imam ibniCevzi soyle der:) Heralde bazi hevalarina uyan kisiler bu Hadisi onun Hadis'ine sokusturdular(Arapca olarak Abdurrahman Osman'in Tahkiki ile basilan baskinin 2.clt. 202.s. bak).

Derim ki: Halbuki bu uydurma Hadis'in senedinde zikredilecek baska illetlerde vardır. imam ibni Cevzi nedense onlari zikretmemistir. Halbuki onlari zikretmesi daha evladi.

Herseyden once, bu Hadis'in senedini zikredelim. Bildigim kadari ile bu Hadis'in bu metni ile senedini sadece ibni Cevzi zikretmistir. imam iraki'de yazdigi "**et-Tevsiatu ala el-iyal**" adli eserinde bu Hadisi senedi ile yine ibni Cevzi kanali ile zikretmistir.

Simdi ibni Cevzi'nin senedini zikredelim: ibni Cevzi hocasi **Ebul Fadl Muhammed bin Nasir**'den isitmistir. O da **Ahmed bin Huseyin bin Kureys**'ten rivayet etmistir. O da **Ebu Talip Muhammed bin Ali bin el-Feth el-Uşari**'den rivayet etmistir.

Yine ibni Cevzi hocası **Ebul Kasım el-Hariri**'ye bu Hadisi okumustur. O da zikrettiğimiz **Ebu Talip**'ten rivayet etmiştir.

Ebu Talip ise bu Hadisi **Ebu Bekir Ahmed bin Mansur el-Berteri**'den isitmıştır. O da **Ebu Bekir Ahmed bin Suleyman en-Neccad**'dan isitmıştır. O da **ibrahim el-Harbi**'den isitmıştır. O da **Surayc bin Numan**'dan isitmıştır. O da **ibni Ebiz Zinad**'dan isitmıştır. O da **Babasından** rivayet etmiştir. O da **Arac**'dan rivayet etmiştir. O da **Ebu Hureyre**'den r.a. rivayet etmiştir, o da Peygamberimizden s.a.v. rivayet etmiştir.

Simdi seneddeki Ravi'leri inceleyelim:

İbni Cevzi'nin hocası **Ebul Fadl Muhammed bin Nasir** güvenilir bir imamdır.

Onun rivayet ettiği **Ahmed bin Huseyin bin Kureys** ise yine güvenilir biridir. Ama burada dikkat edilecek bir nokta vardır. O da, Ebul Fadl, bir çok rivayeti duymadan ve sadece icazet ile hocalarından rivayet etmiştir. Dikkat edilirse bu rivayette Ebul Fadl, hocası Ahmed'den duyduğunu zikretmemiştir. "enbe'ena" lafzı ile rivayet etmiştir. Bu lafız, mutaahir Hadis'cilerde sadece icazet ile rivayete denilir. Bu nedenle muhtemelen Ebul Fadl, Ahmed'den bu Hadisi duymamıştır. Peki bu Hadisi duymadı ise nasıl Ahmed'den rivayet ediyor?

İşte burada birinci illeti görmüş oluyoruz.

Burada Hocamız Allame Muhaddis Musaad Beşir'in (Allah onu hapisten kurtarsın) bana söyle dediğini hatırlamaktayım: [Bir Hadis eğer ilk Ulema'da zayıf kabul edildi ise, sonradan gelen Beyhaki gibilerinin zikrettikleri senedlere itibar edilmez. Sonradan gelen Mutaahir Hadis'cilerin zikrettikleri Sened Sahih gibi bile gözüke, ilk ulemada hadis Sabit değilse sonradan gelenlerin rivayetleri kabul edilmez. Çünkü mutaahhirunlar genellikle icazetle ve kopuk senedler ile rivayet emtekteler. Senedin Zahiri Sahih gibi gözüksede durum böyledir.](#)

Derim ki: Hocamızın zikrettiği bu bilgiyi bir çok ilim talebesi bilmemekte. Bu nedenle bir çok yerde hata etmekte. İmam Zehebi Hocamızın bu dediğinin bir benzerini "el-Mukiza" adlı eserinde zikretmiştir.

Zikrettiğimiz imam Ahmed'de, hocası **Ebu Talip el-Uşari**'den rivayet etmiştir.

İmam Zehebi Ebu Talip hakkında "**Tarihul İslam**"da söyle demiştir: Saduk bir hocadır. Ama (Hadis uyduranlar) ona bazı şeyler sokturdular. Kendisinde bunlar ile tahdis etti (Bu hadisleri rivayet etti). Bununla birlikte içi temiz birisi idi.

Bu uydurulan Hadis'lerden birisi de: **Aşure gününün fazileti ile ilgili olan uydurma bir Hadis'tir.**

Derim ki: Demek ki İmam Zehebi bu Ravi'ye şaod derken, kendi halinde iyi birisi manasında söylemiştir. Çünkü Sahih Hadisleri ile uydurma hadisleri karışan birisi, Hadisleri temyiz edili ayıklanamadığı müddetçe zayıf hükmünde kalır.

Sonrada imam Zehebi, ibni Cevzi'nin zikrettiği uydurma Hadis'in aynisi zikrettikten sonra şöyle demistir:

Allah bunu uydurani rezil etsin. Azarlanması gereken kişiler ise Bagdad'ın Muhaddis'leridir. Nasilda Uşari'nin böyle yabıt seyleri rivayet etmesine izin verebilirler? (7.clt. 375.s. 7211 numaralı Ravi'ye bak. Ebu gudde'nin tahkiki ile basılmıştır)

Derim ki: imam Zehebi bunu zikrettikten sonra bu zikrettiği Hadis'i ibni Cevzi'nin "el-Mevzuat"ında zikrettiğini şöylemiştir. Sonrada ondan bizim naklettigimiz sözlerinin bir kısmını rivayet etmiştir. İste buda, hadis'te zikrettigimiz ikinci illet.

Ayrıca **Ebu Talip**'in **Ahmed**'den Hadisi duyma ihtimalide düşüktür. Çünkü yine "enbeena" lafzı ile rivayet etmiştir. Zikrettigimiz gibi direk duymama ihtimalide büyüktür. Buda üçüncü illet olmaktadır.

İbni Cevzi'den **Ebu Talip**'e ulaşan ikinci senede bakarsak, ibni Cevzi ile **Ebu Talip**'in arasında sadece **Ebul Kasım el-Hariri** adlı Ravi vardır. **Ebul Kasım** ise **Ebu Talip**'ten bu Hadisi "An" ifadesi ile rivayet etmiştir. "An" ifadesini kullanan kişi, hocasından duyma ihtimalide vardır, duymama ihtimalide vardır. yani Ebu Talip'ten bu Hadis'i direk isitmesi kesin değildir. **Ebul Kasım**'in Güvenilir bir Ravi olduğunda unutmamak gerekir.

Şimdi **Ebu Talip**'in hocasına bakalım. O da **Ebu Bekir Ahmed bin Mansur el-Berseri**'den rivayet etmiştir. Bu kaside "Güvenilir" birisidir.

Ebu Bekir Ahmed bin Mansur el-Berseri'de hocası **Ebu Bekir Ahmed bin Süleyman en-Neccad**'dan rivayet etmiştir.

İmam Bağdadi, "**Tarihu Bagdad**" adlı eserinde senedi ile şunu rivayet etmiştir: İmam Darukutni'ye **Neccad** hakkında sorulduğunda şöyle demistir: **Ahmed bin Selman baskalarının kitabından tahdis etmişti. Bu tahdis ettiği şeyler (Hadisler) kendi usulünde (kendi kitaplarında ve bildiği şeylerde) olmayan şeylerdi.**

Neccad hakkında imam Bağdadi şöyle demistir: **Neccad omrunun sonunda kör olmuştur. Heralde bazı Hadis talebeleri ona Darukutni'nin zikrettiği şeyleri okumuştur. En doğrusunuda Allah c.c. bilir**(5.clt. 309.s.).

Derim ki: imam Zehebi'de "Tarihul İslam" adlı eserinde Neccad'ın kör olduğunu, bizim üzerinde konuştüğümüz uydurma hadisinde Neccad'ın kör olduktan sonra ona okunma ihtimali olduğunu zikretmiştir(7.clt. 375.s.).

Görüldüğü gibi bu illet, Hadisin senedindeki dördüncü illet'tir.

Bulabildigim besinci illet ise şudur: **İbni Ebiz Zinad**'ın rivayetlerinin makbul olmaması ibni Cevzi'nin zikrettiği gibi değildir. Halbuki **İbni Ebiz Zinad**'ın rivayetlerinde tafsıl vardır. Bu kişi omrunun ilk günlerinde Medine'de idi. Sonradan Bağda'da gitti ve orada vefat etti(Mizzi'nin "Tehzibul Kemal"ine bak).

İmam Ali el-medeni, **ibni Ebiz Zinad** hakkında soyle demistir: Medine'de tahdis ettigi Hadis'leri Sahih'tir. Bagdad'da Tahdis ettiklerini Bagdad'lilar ifsad etmislerdir(bozmuslardir).

Derim ki: Uzerinde konustugumuz uydurma Hadis'i **ibni Ebiz Zinad**'dan **Surayc bin Numan** rivayet etmistir. **Surayc** ise Bagdad'lidir. Boylelikle **Surayc**'in rivayeti makbul degildir. Buda besinci illettir. Alah'a sukurler olsun.

Hafiz iraki, yazdigi "**et-Tevsiatu ala el-iyal**" adli eserinde imam ibni Teymiyye'nin bu Hadis hakkındaki fetvasini zikretmistir. Sonrada imam ibni Teymiyye'nin bu Hadisin uydurma olduguna dair sozunun dogru oldugunu zikretmistir. Buda kendisinin imam ibni Teymiyye'ye muvafakat ettigini gostermektedir.

Burada da onemli bir seyi gormus oluyoruz. Hafiz iraki imam ibni Teymiyye'nin su sozune sasirdigini zikretmistir: "**Hic bir Hadis imami Aşure gunu nafakanin cogaltılması hakkında bir hadis rivayet etmemislerdir**". Ama ilginç olanı, kendisi bile imam ibni Teymiyye'nin imam ibni Cevzi'nin "el-Mevzuat" adli eserindeki bu rivayet hakkındaki fetvasını nakletti. Peki nasıl ibni Teymiyye'nin bu Hadis hakkında hic bir sey bilmedigini nakledebilir ki?

Eger ibni Teymiyye gercekten hic bir Hadis imaminin boyle bir hadisi zikretmedigini soyledi ise, nasıl ibni Cevzi'nin bu uydurma Hadisi hakkında konussun? Demek ki ibni Teymiyye biliyormus. Hafiz iraki'nin kendisi bile sozlerinde, ibni Teymiyye'nin bildigini beyan ettigini gormus oluyoruz. Bu sadece, Hafiz iraki'nin ibni Teymiyye'nin sozlerini anliyamadigini ve muradini yanlış anladigini gostermektedir.

İmam Hafız Ebul Fadl bin Nasir ise imam ibni Cevzi'nin hocasidir. Buyuk Hadis hafizlarindandır. Bu Hadisin Sahih oldugunu ondan talebesi imam ibni Cevzi yazdigi "en-Nur" adli eserinde "Fedailu Şuhur" bolumunde zikretmistir. ileride bu konuda imam ibni Teymiyye'nin onemli bir sozunu nakledecegiz insallah.

İmam iraki'nin sozlerinin munakasasına devam edelim.

İmam İraki demis ki: **Aşure gunu ikram Hadisi'de** (bu gecmiste zikrettiği Hadisi kasd etmekte) "**Cabir**"den ve "**ibni Mesud**"dan ve "**Ebu Said el-Hudri**"den ve "**ibni Omer**"den -Allah hepsinden razı olsun- rivayet edilmistir.

Bu sozleri Ebul Fadl ibni el-iraki soylemistir.

Derim ki: Simdi bu Hadis'lerin senedini kisaca inceleyelim.

Bu Sahabe'lerden gelen rivayetlerin hepsinin metni yaklasik su sekildedir: **Kim Aşure günü kendine ve ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.**

Cabir bin Abdullah'dan r.a. gelen rivayeti imam ibni Abdilber "et-Temhid" adli eserinde rivayet etmistir.

Senedi su sekildedir: ibni Abdilber, Hadisi üç tane hocasından rivayet etmiştir. Onlarda "Ahmed bin Kasim" ve "Mihammed bin ibrahim" ve "Muhammed bin Hakem"dir. Bu ucude Muhammed bin Muaviye'den Hadisi duymuslardır. O da Fadl bin el-Hubab'dan duymuştur. O da Hisam bin Abdulmelik et-Tayalisi'den duymuştur. O da Sube'den duymuştur. O da Ebuz Zubeyr'den rivayet etmiştir. O da Cabir'den r.a. rivayet etmiştir. O da Peygamberimizden s.a.v. rivayet etmiştir.

Bu rivayetin zahiri senedinin birazcik guclu oldugu imajini vermektedir. Bu nedenle Hafiz iraki "**et-Tevsiatu ala el-iyal**" adli eserinde bu Senedi elinden geldigince guclendirmeye calismistir.

Ama imam ibni Hacer el-Askalani r.h. Hafiz iraki'nin Sahih sandigi bu senedi zayıflamis ve muthis bir sekilde bunu isbat etmiştir.

Imam ibni Hacer "Lisanul Mizan" adli eserinde, soyle demistir: ibni Abdilber "el-istizkar" adli eserinde bu kisinin(Fadl bin Hubab) kanali ile asiri derecede "Munker" bir Hadis rivayet etmiştir. Bilmiyorum, sorunu cikartan (senedinde hata eden) kisi bumudur acaba? (Sonrada Hadis'i zikretmistir)

...

ibni Abdilber'in uc tane hocasi "Guvenilir" kisilerdir. Ucununde hocasi olan Muhammed bin Muaviye, ibnul Ahmar'dir(bu isimle meshur olmustur). Bu kisi Sunen'i Nesai'den rivayet etmiştir. Ibni Hazm ve baskalari bu kisiyi "Guvenilir" gormuslerdir.

Gorunene gore (Sened'de) yapilan hata Ebu Halife'den (Fadl bin el-Hubab) kaynaklanmistir. Belkide ibnul Ahmar (Muhammed bin Muaviye) (bu uydurma Hadisi) ondan (Fadl'dan) kitaplari yandiktan sonra duymustur(6.clt. 336.s. 6042 numarali Ravi'nin hayatina bak).

Derim ki: Buradan anladik ki Fadl bin el-Hubab'in kitaplari yanmistir. Yanditan sonra da hata ettigi bir cok Hadis olmustur elbette. Kimden rivayet ettiginide karistirmistir. Nasil ki hata ettigi tek Hadis bu Hadis degildir. Baska Hadis'lerde vardir. Bir tanesinide imam Darukutni kesfetmistir. Nasil ki imam Zehebi zikrettigimiz kaynakta bunu nakletmistir.

Ayrica Sened de bulunan tek illet bu degildir. Hadisi Cabir'den rivayet eden Ebuz Zubeyr adli kisidir. Bu kiside Cabir'den r.a. Hadisi duyugunu zikretmeyip "An" ifadesini kullanmistir.

Ebuz Zubeyr, imam Nesai gibi bir cok alimin dedigi gibi "Mudellis"tir. Yani Sahabe'lerden direk duymadigi bir cok Hadisi, sanki Sahabe'lerden duymus gibi rivayet ederdi(mevsuatu akvali ebul Hasen ed-Darukutni fi Ricalil Hadisi ve ilelihi adli esere bak). Iste buda, bu Sened'de zikredilen ikinci illet.

Senedin ucuncu illetide, bu Hadisi mutaahhurundan birilerinin tashihlemesidir. İlk zamanlarda yaşıyan alimlerden hic kimsenin tashih etmemesi Hadisin zayıf olduğunu gostermektedir. Nasıl ki bu şekilde de Hadisin zayıf olabileceğine önceden işaret etmistik.

Peki böyle bir Sened nasıl Sahih olabilir ki?

Kendisi "**et-Tevsiatu ala el-iyal**"da bu Hadis'i Cabir'den r.a. sadece Ebuz Zubeyr'in rivayet etmedigini zikrederek, biraz önce zikrettigimiz ikinci illeti curutme gayretinde bulunmustur. Ama basaramamistir. Çünkü zikrettiği ikinci senedin içinde Ebuz Zubeyr'den çok daha fazla Zayıf kisiler mevcuttur. Hatta neredeyse Senedinde zikredilen Ravi'lerin hepsi zayıftır. Mesela "**Muhammed bin Yunus el-Kudeymi**" hadis uydurmacılığı ile itham edilmistir. peki böyle uydurmacıların rivayet ettiği bir senedi alıp nasıl ihticac edebilir ki?

Daha da ilginç, Hafız iraki bu seneddeki bazı ravilerin sadece zayıf olduklarını zikretmistir. Halbuki durum öyle değildir. Görüldüğü gibi Yalancılık ile itham olunan Ravi'ler bile içermektedir.

Sonrada hemen üçüncü bir Sened ile Cabir'in r.a. sözünü tekrar rivayet etmistir. Ama senedinde "**Muhammed bin Abdullah el-Umeri**" vardır. Bu kaside çok zayıf bir Ravi'dir(ibni Hacer'in Lisanul Mizan adlı eserine bak).

Yine senedindeki "**Abdullah bin Ebi Bekir**" Mechul birisidir. Böylelikle bu Sened asiri derecede zayıf bir senedir.

Hafız iraki, bunu zikrettikten sonra senedinin sahih veya Zayıf olması hakkında hiç konuşmamıştır.

Bundan sonrada bir Sened zikretmistir. Ama bu senedin Zayıf olduğunu kendisi itiraf etmistir.

Gelelim Abdullah ibni Mesud'dan gelen rivayete. Bu rivayetide Hafız iraki imam Beyhaki kanalı ile rivayet etmistir. Ama senedindeki "**Heysam bin Seddah**" asiri derecede zayıf bir ravi olması ile birlikte yalan söylemek ile itham olunmustur.

Sonrada ibni Mesud'un Hadisinin bir tane daha senedi olduğunu zikretmistir. Ama senedin içinde bir den fazla illet olup zayıflık bulunduğunu kendisi itiraf etmistir.

Gelelim Ebu Said el-Hudri'nin Hadisine. Bunun senedinde ise "bir adamdan" ifadesi vardır. Yani bu Sened'in Ravi'lerinden birisi tanınmamaktadır. Böylelikle bu Sened kabul edilemez bir sened olup Zayıftır.

Sonra Ebu Said'in r.a. Hadisine baska bir sened bulmuş ve o senedi zikretmistir. Ama kendisi Senedinde bir den fazla "Munker" ravi olduğunu itiraf etmistir.

Abullah ibni Omer'in r.a. Hadisine gelelim. Bunuda iraki imam Darikutni'den naklen zikretmistir. imam Darikutni ise bunu zikrettikten sonra şöyle demistir: Zuhri'den

oda Salim'den rivayeti (Bu Hadis için) Munker'dir. Halbuki bu ibrahim bin Muhammed bin Munteşir'in sozu olarak rivayet edilir.

Derim ki: imam Darukutni'nin sozu, Seyhulislam ibni Teymiyye'nin sözünün aynisidir. Demek ki Darukutni'ye göre bu Hadis'in aslı sadece ibni Münteşir'in kanalı iledir. Nasıl ki birazdan zikredeceğimiz gibi.

Sonra Hafız iraki, imam Hatip'ten naklen ibni Omer'in hadisini başka bir senedle rivayet etmiştir.

Ama imam Hatip bunu zikrettikten sonra şöyle demistir: Senedinde bir den fazla Mechul Ravi'ler bulunmakta. Malik'ten böyle bir şey Sabit değildir.

Hafız iraki sonrada Hz. Omer'den r.a. gelen bir rivayeti zikretmiştir. Senedinde [Muhammed bin Veddah](#) vardır. imam ibni Hacer "Lisanul Mizan" adlı eserinde hata yaptığını söylemiştir. Muhtemelen bu rivayette hata yaptığı rivayetlerdendir. Yine ibni Museyyeb Omer'den r.a. duymamıştır. Böylelikle Senedinde kopuklukta vardır. Bu illetler dışında Hafız iraki'nin hocası Katalani'nin kitabından tahdis etmiştir. Burada da kopukluk vardır. Yine senedindeki [Ahmed bin Abdurrahman'in](#) kim olduğu hakkında bir bilgi bulamadım. İste bunun gibi bir sürü illet bu rivayetinde ne kadar zayıf ve uydurma olduğunu göstermektedir.

Evet, imam Beyhaki "Şuabul iman" adlı eserinde bu Hadis'in çok senedi olduğundan dolayı kuvvetleneceğini zikretmiştir. Ama durum hiçte dediği gibi değildir. Her zaman bir Hadisin çok fazla senedi bulundugundan dolayı Hadis Sahih olamaz. Keza senedide güçlenemez.

Güçlenmesi için en azından bazı senedlerinde hafiften güçluluk olması gerekir. Ayrıca bu Hadis bir çok büyük Hadis alimi tarafından illetlenen bir Hadis'tir. O zaman nasıl Sahih olabilir ki?

Ayrıca ilk zamandaki Darukutni ve Ahmed bin Hanbel gibi büyük hafızların sabit görmediği bir Hadis'i onlardan sonra gelip onlar kadar ilmi olmayan kişilerin tashih etmesi hiç bir şey ifade etmez.

Hafız İraki demis ki: [Yine bunu Beyhaki Şuab'da](#) (Şuabul iman adlı eserinde) [ibrahim bin Muhammed bin el-Munteşir'in sözü olarak rivayet etmiştir.](#)

[Ama Şeyh imam Takiyuddin ibni Teymiyye'nin şu sözüne gelince: "Hic bir Hadis imamı Aşure günü nafakanin cogaltılması hakkında bir hadis rivayet etmemislerdir\(!!!\)" ve bu konuda ona \(ibni Teymiyye'ye\) ulaşan\(!!!\) sadece ibrahim bin Muhammed el-Munteşir'in sözü imis.](#)

[İste \(imam ibni Teymiyye'nin bu dediği\) ondan \(böyle bir ilmi hatanın olması\) ilginçtir. Halbuki o \(Hadis\) zikrettiğim gibi bir çok Hadis imaminin kitabında vardır. Ben, bu Hadis'in turuklarını \(senedlerini - Yollarını\) bir Cüz'de \(bir ciltlik kitapta\) topladım. En doğrusunu Allah c.c. bilir.](#)

Deriz ki: Hafiz iraki imam ibni Teymiyye'nin sozunu bir fetvasindan naklen "**et-Tevsiatu ala el-iyal**" adli eserinde zikretmistir.

Imam ibni Teymiyye sozunde hic bir Hadis hafizinin Aşure gunu Aileye nafaka vermede bir Hadis rivayet etmediğini ve kendisine konu uzerinde Peygamberimizin s.a.v. zamanina yakinlik olarak en ust duzeyde ibrahim el-Munteşir'in rivayeti ulastigini zikretmistir.

Hafiz iraki'de imam ibni Teymiyye'nin ne dedigini anlamamis ve bu nedenle ona reddiye vermeye kalkmistir. Zaten bu kitabini yazma nedenide budur.

Halbuki kendisini bu kadar yormasına hic gerek yoktu. Çünkü imam ibni Teymiyye onun sandigi gibi degildir. konu uzerinde bu rivayetler hakkında bilgiye sahip birisidir.

Simdi imam ibni Teymiyye'nin konu uzerindeki bazi sozlerini nakledelim insallah.

Imam ibni Teymiyye soyle demistir:

... Onlardan biriside sudur: "**Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.**"

Harb el-Kirmanî soyle demistir: Ahmed bin Hanbel'e r.h. rivayet edilen "**Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.**"

Hadis hakkında sordum.

Soyle dedi: Bunun asli yoktur.

Derim ki (bunu imam ibni Teymiyye diyor) : Bunun asli soyledir: ibrahim bin Muhammed bin Munteşir'den o da babasından o da demis ki: Bize ulasti ki(sonrada bu uydurma hadisi zikretmistir). Kendisine kimden ulastigini zikretmemistir(Ehadişul Kısas 79.s.).

Yine soyle demistir: Ailelere ikram yapma meselesinde bilinen Eser'ler rivayet edilmistir. Bu bilinenlerin arasinda en yuksek olani ise (Sahih olarak gelen Peygamberimize s.a.v. en yakin olani ise) sudur: ibrahim bin Muhammed bin Munteşir'den o da babasından o da demis ki: Bize ulasti ki "**Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.**"

Bunu ibni Uyeyne rivayet etmistir. Bu haber vermede kopukluk vardir. Bunu kimin dedigi (ve rivayet ettigi) bilinmemektedir.

Buyuk ihtimallede bu haber, Nasibi'ler ile Rafizi'ler arasinda cikan Asabiyet nedeni ile meydana gelmistir. Cunku bir taraf bu gunu kötüleyince diyerleride bu gunde ikram yapılması gerektigine dair, keza bu gunu bayram edinmeye tesvik eden seyler uydurmuşlardır. Bu ikisinin yaptığı seyde Batildir(İktidai Sirati Mustakim 2.cilt. 131.s.).

Yine bazi uydurma Hadisler hakkında sorulan bir sorunun cevabinda soyle demistir: Bu konuda Peygamberimizden s.a.v. Sahih bir Hadis rivayet olunmamistir. Nede ashabından boyle bir sey rivayet olunmamistir. Nede Dort imam gibi Muslumanların

imamlari nede baskalari boyle seyleri Mustehab gormemislerdir. Nede bu konuda itimad edilen kitaplar boyle bir sey rivayet etmemislerdir. Ne Peygamberimizden s.a.v. nede Sahabelerden, nede Tabiinlerden, bunlari hic birinde Sahih veya Zayif olarak boyle bir sey rivayet edilmemistir. Bunlar ne Sahih kitaplarda, nede Sunen'lerde, nede Mesanid'lerde yoktur. **Bu Hadisler ilk faziletli yuz yillarda da bilinmemekte idi. Ama bazi Mutaahhirler bu konuda Hadis'ler rivayet etmislerdir.** mesela ...

Yine (mutaahhirun ulema) bu konuda Peygambere s.a.v. uydurma ve yalan olarak nisbet edilen bir sey rivayet etmislerdir. (o da) "**Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.**" Hadis'idir.

Iste bunlari hepsinin Peygamberden s.a.v. rivayeti uydurmadir.

Ama bu Sufyan bin Uyeyne kanali ile, o da ibrahim bin Muhammed el-munteşir'den o da babasindan rivayeti bilinmektedir. Bu rivayette soyledir: Bize ulastigina gore (soyle bir rivayet vardir) **Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.**

Ibrahim bin el-Munteşir'de Kufe ehliindendir. Kufe ehlinde de iki tane (itikadi) akim vardir. birinci akim Rafizi'lerin akimidir. Onlar kendilerini (Peygamberimizin) Ehli beyti(ni) seven kisilermiş gibi gosteremeye calisiyorlardi. Halbuki onlari ic yuzlerinde Mulhid'lik ve Zındıklık vardir. Veya onlar Cahil insanlar ve hevalarina uyanlardandirlar.

Oteki akim ise Nadibe(nasibi'ler) olanlardir. Bunlarda Ali'den r.a. ve ashabindan nefret ederler. Bunun nedenide bilinen o savaslar ve fitnelerdir(Beyanud Delil Ala ibtalit Tahlil 4.clt. 199.s.).

Bundan sonra ayni eserinde baska konulardan konustuktan sonra uzerinde konustugumuz Hadis hakkında tekrar konusmaya geri donup soyle demistir: İşte bunlari hepsi Munker bidatlardandir. Bunlari hic birinde ne Allah Rasulu'nden s.a.v. ve Hulefai Rasidin'den gelen bir Sunnet yoktur. nede Muslumanlari imamlari boyle bir sey Mustehab gormemislerdir. Ne Malik, nede Sevri, nede Leys bin Saad, nede Ebu Hanife, nede Evzai, nede Şafii, nede Ahmed bin Hanbel, nede ishak bin Rahuyeh, nede bunlar gibi Muslumnalrin imamlari boyle bir sey dememislerdir.

Bununla birlikte Mutaahhirunlardan (sonradan gelen alimlerden) olan Mehzeptakipcilerinin bazilari bu zikrettigimiz seylerin bazilarini (Mustehab gorere amel etmeyi) emrederlerdi. Yine bu meselelerde Hadis'ler ve Eser'ler rivayet ederler ve derler ki:"Bunlari bazilari Sahi'tir". Iste bu kisilerin hali, işlari hakikatini bilen Marifet ehlince hic suphe yoktur ki bu yaptiklarinda hataya dusmuslerdir.

Harb el-Kermani "Mesail"inde soyle demistir: Ahmed bin Hnabel su hadis hakkında sorus soruldu "**Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa.**" (bunun uzerine

imam Ahmed) bunu hic bir sey gormedi(yani boyle bir seyin asli olmadigini beyan etti. Boyle bir seyin hic bilinmedigini zikretti.).

Bu konuda onlarda (Selefte) en "ali"(Peygamberimize s.a.v. yakin) olani ibrahim bin Muhammed bin el-Munteşir'den ... (sonrada bildigimiz ibrahim'in sozunu zikretmistir. ondan sonra soyle demistir:)

Sufyan bin Uyeyne soyle demistir: iki yildir bunu denedik. Bunun Sahih oldugunu gorduk.

Ibrahim bin Muhammed'de Kufe ehliindendir. Bunuda kimden duydugunu ve kendisine nasil ulastigini zikretmemistir.

Buyuk ihtimalle bunu Ali'ye r.a. ve ashabina kin besleyen ve Rafizi'lerin yalani karsisinda onlarin yalanina ylan ile karsilik vermek isteyen Bidat ehli soylemistir. Bunlarin bu yaptigi Fesada fesad ile karsilik vermek, Bidata Bidat ile karsilik vermektir.

Ibni Uyene'nin sozu ise, ondan alinacak hic bir Huccet bulunmamaktadır. Suphesiz ki Allah'u teala kendisine ikramda bulunmustur. Allah'in ona ikramda bulunmasinin nedeninde kendisinin Aşure gunu ikramda bulunmasinin nedeni degildir.

Suphesiz ki Allah yaratiklarin en hayirlilari olan Muhacir'lere ve Ensar'a ikramda bulunmustur. Onlarda hic bir zaman Ailelerine Aşure gunune ozel olarak ikramda bulunmak gibi bir kasidda bulunmamislardir.

Bu olay ayni sunun gibidir: Bir cok insan bir sey istediginde bir seye (gider ve ona) adak adar. Allah'ta onun istegini yapar(hacetini goturur). O kaside bu isteginin olmasinin adak adamasindan kaynaklandigini sanar(Sebebin adak oldugunu zanneder).

Sahih olarak Peygamberden s.a.v. "Adak adamayi nehyetmistir ve soyle demistir: O bir hayir getirmez. Halbuki adaktan bir seyin geldigini sanan az akilli kisidir".

Kim kendi hacetinin karsilanmasini, adadigi bir adak ile oldugunu zannederse, o kisi Allah'a ve Rasulune yalan soylemis olur. Insanlarda Allah'a ve rasulune tabi olunmak ile emrolunmuslardir. Peygamberin s.a.v. yolu uzerinde ve gosterdigi deliller uzerinde gitmekle emrolunmuslardir...(Beyanud Delil 4.clt. 213.s.)

Derim ki: imam ibni Teymiyye'nin zikrettigi bu muthis sozu, Hafiz iraki'nin, imamin sozunu yanlis anladiginin apacik bir delilidir.

Yine soyle demistir: Peygamberden s.a.v. Asure gunu ile ilgili gelen butun rivayetler uydurmadir. Sadece oruc tutmasi haric. Bu uydurmalardan bazilari o gun yikanmak ve ictihal etmek ve Asure namazi kilmak gibi. Keza uydurmalardan birisinde sudur: **Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.**

[Ahmed bin Hanbel](#) soyle demistir: bu Hadis'in asli yoktur(ibni Teymiyye'nin risalelerinin toparlandigi "Camiul Mesail"e bak. Seyh Bekr Ebu Zeyd'in işrafı ile basilmistir. 5.clt. 151-152.s.).

Yine Minhacus Sunne adli eserinde Hz. Huseyin'in r.a. şehid edilmesinden ve o zamandaki Fitneler nedeni ile uydurulan Hadis'lerden bahsederken soyle demistir:

Yine soyle bir sey rivayet etmislerdir: **Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.**

Harb el-Kermani soyle demistir: Ahmed bin Hanbel'e bu Hadis hakkında sordum. Dedi ki: Bunun asli yoktur.

Bunun Sabit bir isnadi yoktur. sadece Sufyan bin Uyeyne'nin ibrahim bin Muhamed bin Muntesir'den (sonrada zikrettigimiz bu rivayetin senedini zikretmistir. sonrada soyle demistir:) ibni el-Munteşir'de Kufeli birisidir. bilnmeyen birisinden duymus ve rivayet etmistir(4.clt. 333.s.).

Yine ayni eserinde imam Harb'in imam Ahmed'e sordugu bu sozunu tekrardan zikretmistir(7.clt. 25.s.).

Yine ayni eserinde bir kere daha bu Hadis'ten biraz daha detaylica bahsetmistir. Orada soyle demistir: Biz bu meseleyi baska bir yerde genisce aciklamistik. O gun Oruc disinda yapilan her seyin Bidat oldugunuda aciklamistik(8.clt. 103.s.).

Derim ki: Demek ki imam ibni Teymiyye bu meseleyi uzunca aciklamis. Buyuk ihtimalle de bu acikladigi risale bize ulasmamistir. Veya ben goremedim.

iste bu gecmiste, imam ibni Teymiyye'nin bu Hadis hakkında nasil geniş çapta bilgiye sahip oldugunu gorduk.

Kısacası şudur: Bu konuda zikredilen rivayetlerin hepsi uydurmadır. Sabit ve Sahih olarak sadece ibnul Munteşir kanalı ile rivayet edilmiştir. Bu rivayette de kopuluk olduğu açıktır. Kalan rivayetlerin hepside Selef ulemasından sonradan uydurulmuştur.

Hafiz iraki'de ne ibni Teymiyye'yi bilenlerdendir. Nede onun ashabindandır. Nede onun ashabinin ekolundendir. Yine İbni Teymiyye'nin kitaplarından ve sozlerinden ve sozlerinin menhecinden haberdar degildir. Iste bunlari hic birini bilmemektedir. Bu nedenle ibni Teymiyye'nin sozunden maksadini anlamakta zorluk cekmis ve yanlis yormustur. Ama bizler bu zikrettigimiz nakiller ile bu Hadis'in uydurma oldugunu anlamis olduk. Allah'a sukurler olsun.

Simdide baska alimlerin bu Hadisi zayiflayan sozlerini nakledelim.

Onceden bu Hadisi imam ibni Hacer'in zayifladigini nakletmistik. Yine "el-Emali el-Mutlaka" adli eserinde bu Hadis'in zayif oldugunu nakletmistir. Onceden zikrettigimiz imam [Darukutni'nin](#) su sozunude nakletmistir: Zuhri'den od a Salim'den rivayeti (Bu

Hadis icin) Munker'dir. Halbuki bu ibrahim bin Muhammed bin Munteşir'in sozu olarak rivayet edilir.

Imam Beyhaki'nin Hadisin senedleri ile kuvvetlenecegine dair sozunude nakletmistir. Ama Hafiz ibni Hacer'in Hadisi zayıflayıp imam Beyhaki'nin gorusune uymadigi cok aciktir.

Yine [Hafiz Ukayli](#) bu uydurma Hadisi "ed-Duafaul Kebir" adli eserinde zikrettikten sonra soyle demistir: Suleyman bin Abi Abdillan nakilde mechul birisidir. **Hadis'te Mahfuz bir Hadis degildir**(Yani zayıftır).

Derim ki: Hadis'in mahfuz olmadığını soylemesi zayıfladığını aikca gostermektedir.

Yine onceden Hafiz ibni Cevzi'nin bu Hadisi uydurma Hadislerin arasinda zikrettigini beyan etmistik.

Yine imam ibnul Kayyim el-Cevziyye yazdigi "el-menarul Munif Fis Sahihi ved Daif" adli eserinde bu Hadisi uydurma Hadislerin arasinda zikretmistir. Bu kitabi "Uydurma hadisleri Tanima yollari" basligi altinda Turkceye cevirilmistir. Imam ibnul Kayyim bu Hadisi zirkettikten sonra soyle demistir: imam Ahmed der ki: "Bu Hadis Sahih degildir"(Polen bsk. 283.s. Turkce bsk.).

Yine imam ibnul Kayyim, bu eserinde zikrettiginin aynisini "**Nakdul Menkul**" adli eserinde de zikretmistir.

Derim ki: imam ibnul Kayyim'den sonra gelen bir cok alim, imam Ahmed'in bu sozunun Hadisi uydurma hukmune indirmedigini zikretmislerdir. Bunu bir cok Hadis'le uğraşanların kitaplarında gordum. Ama buna bir cok yonden cevap verilir. Mesela:

Bir: imam ibnul Kayyim Hanbeli ulemasindandır. Hanbeli alimleride kendi imamlarının sozlerini baska mezheptekilerin anlamasından cok daha iyi anlarlar. Nasil ki bu alimlerde bilinen bir seydir. Her mezhepte olan alimler, kendi imamlarının goruslerini baska mezheptekilerden daha iyi bilmekteler.

Imam ibnul Kayyim'de imam Ahmed'in sozunu bu Hadisi uydurma olarak gorduğu seklinde anlamistir. Bu nedenle dogru mana budur.

İki: imam ibni Teymiyye, imam Ahmed'in bu Hadisin aslinin olmadigini soyledigi sozunu nakletmistir. Buda, sonradan gelen bazı alimlerin bu iddialerini kökten çürütmektedir.

Ayrıca bir cok alimin imam ibnul Kayyim'in imam Ahmed'den zikrettiği sozu tevil edip muradini degistirmeye calisirlarken, imam ibni Teymiyye'nin naklettigi imam Harp'tan gelen nakil hakkında susmaları gercekten sasirticidir.

Hatta imam Ahmed bunu demekle de yetinmemistir. Imam Ahmed, imam ibni Teymiyye'nin tashih ettiği Muhammed bin Munteşir'in rivayeti hakkında soyle

demistir: Senesinde Zayiflik vardır(Mevsuatu Akvalil imami Ahmed fi Ricalil hadisi ve ilelihi).

Bundan sonra nasıl imam Ahmed'in bu hadisi zayıf görmediği iddia edilebilir ki?

Yine imam İbni Teymiyye'nin talebelerinden olan imam **Muhammed bin Abdul Hadi el-Hanbeli**, yazdığı "cumletun minel Ehadisid Daifeti vel Mevdua" adlı eserinde bu Hadisi zikretmiştir. imam bu kitabında Zayıf ve Uydurma hadisleri hocası İbni Teymiyye'nin bir kitabından toplamıştır. Ama Hadisin zayıflığı ve uydurmalığı hakkında bir şey zikretmemiştir. En basit hali ile bu imama göre bu Hadis zayıf hükmündedir.

Yine imam Bağdadi "Muvdihu Evhami el-Cemu vet Tefrik" adlı eserinde bu Hadisi zikredip, hocası **imam Ebu Nuaym'in** bu hadis için şöyle dediğini nakletmiştir: "Bunu Ameş'ten sadece el-Heysam rivayet etmiştir"(2.clt. 300.s.).

Derim ki: Heysam'ın zayıf olduğundan söz etmistik.

Yine imam Zehebi "Tarihul islam" adlı eserinde bu uydurma Hadisi rivayet ettikten sonra şöyle demiştir: Süleyman'ın kim olduğu bilinmemektedir(9.clt. 265.s.).

Derim ki: Buda imamın Hadisi zayıfladığını göstermektedir.

Yine **imam Abdullah el-Curcani** yazdığı "el-Kamil fi Duafair Rical" adlı eserinde bu uydurma Hadisi zikrettikten sonra şöyle demiştir: Bu Hadisi bu Senedi ile Ali bin Ebi talip dışında başka birisinin rivayet ettiğini bilememekteyim.

Derim ki: Ali dediği kaside Hz. Ali değildir elbette. Senedde bulunan ve Zayıf olan bir Ravi'dir.

Bu Hadisi başka bir sened ile rivayet ettikten sonra şöyle demiştir: Bunuda şu Muhammed bin Zekvan rivayet ediyor(6052 ve 7306 numaralı Hadis'lere bak).

Derim ki: Muhammed'in zayıf olduğunu açıklamistik. Böylelikle imam Curcani'ninde Hadisi zayıfladığı çok açıktır.

Yine bu Hadisi **imam İbni Hibban'in** kendisi "el-Mecruhin" adlı eserinde zikretmiştir. zayıf bir Ravi'nin rivayet ettiği zayıf bir Hadis olduğuna vurgu yapmıştır. Buda, Hafız İrakî'nin ve ondan sonra gelip hafız İrakî'yi taklid ederek bu Hadisi tashih edenlerin zikrettikleri "Bu Hadis İbni Hibban'ın şartına göre hasen derecesindedir" sözlerinin batıl ve yanlış olduğunu beyan edip, bu iddiayı çürütmektedir. İbni Hibban bile bu Hadis'i zayıf görmektedir.

Yine imam Abdurrahman bin Recep el-Hanbeli (Küçük İbni Recep) şöyle demiştir:

O gün (Aşure günü) aileye ikram yapma hakkında ise, Harp şöyle demiştir: Ahmed'e **"Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa"** diye geçen hadis hakkında sordum. Onu hiç bir şey saymadı(zayıf gördü. Hatta aslinin olmadığını beyan etti).

İbni Mansur'da (imam Ahmed'e) dedi ki: Sen bir Hadis'te "**Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.**" Diye bir şey duyduğunu? Dedi ki: Evet, bunu Sufyan bin Uyeyne, o da Cafer el-Ahmar'dan, o da İbrahim bin Muhammed'den, o da el-Munteşir'den rivayet etmiştir. Buda zamanının en iyi kişisi idi. Ona ulaşmış ki "**Kim Aşure günü ehline (ailesine) ikram yaparsa, Allah'ta ona yılın kalanında ikram yapar.**" İbni Uyeyne dedi ki: Bunu elli veya atmış yıldır denedik ve sadece hayır bulduk.

(imam ibni Recep soyle der:) Harb'in Ahmed'din soyle dedigini zikrettiği söz ise "Onu hic bir şey saymadı", kasd ettiği [Peygamberimizden s.a.v. Merfu olarak rivayet edilendir. İste bunun Senedi Sahih degildir.](#) (Merfu olarak) bir çok vecihten rivayet edilmistir. **Hic biri Sahih degildir.**

Boyle oldugunu (Bu Hadis'in zayıf oldugunu) soyleyenlerden biriside [Muhammed bin Abdullah bin Hakem](#)'dir.

Ukayli soyle demistir: O (bu uydurma Hadis) Mahfuz degildir.

Yine bu Ömer'den r.a. kendi sozu olarak rivayet edilmistir. Ama senedinde Mechul ve bilinmeyen birisi vardır(Letaiful Mearif 65.s.).

Derim ki: imam ibni Receb'e Allah rahmet eylesin. Burada güzel bir sekidle bu Hadis'in aslinin olmadigini beyan etmistir.

Yine imam Ahmed'in ibnul Munteşir'i ovmesi ile, onun bulunduğu senedde zayıflık oldugunu zikretmesi arasında da bir çelişki yoktur. Çünkü imam Ahmed Seneddeki zayıflığın ibnul Munteşirden degilde baskasından oldugunu kasd etmistir.

Sanirim bu kadar bilgi bu zikredilen Hadis'in en azından Zayıf oldugunu acıklamaktadır. Hafız iraki'nin zikrettiği baska şeylerde vardır. Onların hepsinin munakaşasını yaparsak mesele uzar. Bu nedenle zikrettiklerimiz ile yetineceğiz insallah.

İste bu zikrettiklerimi anlarsan, Hafız iraki'nin imam ibni Teymiyye'nin sözünü yanlış anladigini anlamış olursun. Hadis'inde iraki'nin dediği gibi Sahih olmayıp aksine Zayıf ve uydurma oldugunu gormuş olursun. Bu konuda İmam İbni Teymiyye'nin hata yaptığını iddia etmeninde yanlış olduğunu, aksine hata yaptığını söyleyenin kendisi hataya düştüğünü görmüş olursun. En dogrusunu Allah c.c. bilir.

73- **Safiyyuddin Abdul Mumin bin Abdul Hak el-Bagdadi.**

Bu imamin imam ibni Teymiyye hakkında yazdığı bir Kaside'si vardır.

İmam Ebul Hayr Said ed-Dehli, imam Safiyyuddin hakkında soyle demistir: Kendisi Seyhulislam Takiyyuddin ibni Teymiyye'nin, ibnul Mutahhir el-Hilli'ye yazdığı reddiyenin Muhtasarini yazmistir. Adinida şöyle koymustur: "el-Metalibul Aval li Takriri Minhacul istikameti vel itidal"(er-Raddul Vafir).

Kendisi imam ibni Teymiyye'yi şu vasıflar ile vâsfetmiştir:

Kalan ender Muctehid imamlardan birisi.

Imam, Alim.

Adını zikrettikten sonra şöyle demiştir: Allah ona rahmet eylesin ve ondan razı olsun(er-Raddul Vafir).

74- Eminuddin Abdul Vehhab bin Yusuf bin Sellar ed-Dimaşki.

Derim ki: Bu kişi, imam ibni Teymiyye'nin kardeşi imam Abdullah'ın kızının kocasıdır(er-Raddul Vafir).

Imam ibni Nasiruddin, imam Eminuddin hakkında şöyle demiştir: Zikredilen Şeyh Eminuddin, Seyh Takiyyuddin'i (ibni Teymiyye'yi) yüceltiyordu. Yine onu ovuyordu. Onun hayatını yazarken "Şeyhulislam" diye vâsfediyordu. Vefat ettiğinde de onun yanına gömülmeyi vasiyet etmişti. Vefat edince de onun Turbe'sinde gömuldu. Onun (ibni Teymiyye) hakkında onu ovucu bir şiir yazmıştır...(er-Raddul Vafir)

Derim ki: Bu şiirin bir kısmını imam ibni Nasiruddin, kitabında zikretmiştir.

75- Behaaddin el-Kasim bin Muzafer bin Mahmud bin Asakir.

Bu imam da Seyhulislam ibni Teymiyye hakkında iki tane Beyit şiir yazmıştır. İçinde ibni Teymiyye'yi çok asiri derecede övmüştür. Bunları imam Eminuddin ondan nakletmiştir. Hafız ibni Naisirddin'de "er-Raddul Vafir"de zikretmiştir.

76- Nuruddin Ebul Hasen Ali bin Muhammed bin Suleyman bin Ay Dogdu el-Yunini el-Hanbeli.

Imam ibni Nasiruddin, imam Yunini'nin bir den fazla yerde ibni Teymiyye'yi Şeyhulislam diye vâsfettiğini zikretmiştir. Yine ibni Teymiyye'yi vâsfettiği güzel bazı vasıflarında aktarmıştır(er-Raddul Vafir).

77- Aladdin Ebul Hasen Ali bin Muhammed el-Bali.

Imam ibni Nasiruddin, imam el-Bali hakkında şöyle demiştir: kendisi Seyh Takiyyuddin'i (ibni Teymiyye'yi) yüceltenlerden birisi idi. Seyhulislam diye vâsfedenlerdendi. Kendisi (ibni Teymiyye'nin) Furu (fıkıh) meselelerinde kendi (teferrud ettiği) ihtiyaratlarını bir yerde (kitap halinde) toplamıştır. Bu yazdığını fıkıh babları şeklinde sıralamıştır. Bununla birlikte (bu yazdığını) kendisi de kendinden faydalar eklemiştir. Onun hattı ile şöyle dediğini buldum:

"Seyh" "imam" "Alim" "Allame" "zamanının enderi" "Hafız" "Muctehid" "Zahid" "Abid" "Kudvet"(önder) "imamların imamı" "Ummetin takipçisi" "Alimlerin yol göstericisi" ... ibni Teymiyye...(er-Raddul Vafir)

78- Ebu Zeyd Ali bin Zeyd bin Alvan bin Mehdi bin Hariz el-Zubeydi.

İmam ibni Nasiruddin, bu imamin Seyhulislam ibni Teymiyye'nin, Seyh Muhammed el-Hanbeli ibnul Yunaniyye için Sahihi Buhari'den sectigi Yuz Hadisi kendi hatti ile yazdığını zikretmistir. Bu yazdiklarinin içinde ibni Teymiyye'nin bu Yuz hadise ulasan senedleride yazilmistir(er-Raddul Vafir). Buda, bu alimin İmam İbni Teymiyye'yi Hadis ilminde muteber gördüğünü göstermektedir. Zaten İbni Teymiyye gibi birisini Hadis ilminde müctehid görmemek makul değildir.

79- Ali bin Muzaffer el-Kendi(Hicri 716 yilda vefat etmistir).

Bu imam, Darul Hadis'in en-Nefisiyye Medresesi'nin en büyük hocasidir.

İmam ibni Nasiruddin, imam Kendi hakkında soyle demistir: Kendisi Seyh Takiyyuddin'i (ibni Teymiyye'yi) cokca mulazeme edip yaninda dururdu. Onun Has ashabindan idi. Onun ozel arkadaslarindan olmasida Meshur bir seydir. Onu cokca yuceltirdi. Cokca ihtiram gosterirdi. Onu "Şeyhulislam" diye vafetti(er-Raddul Vafir).

80- Zeynuddin Ömer bin Habib.

Bu imam da Haleb'in "Hadis hocasi"dir. Buda, bu imamin mertebesini ve ilmi kuvvetini ortaya koymaktadır.

İmam ibni Nasiruddin, imam Zeynuddin'in hocalarindan bahsederken imam ibni Teymiyye'yide sayar. Yani bu imam, ibni Teymiyye'nin ogrencilerindendir(er-Raddul Vafir).

81- Şeyhulislam Ebu Hafs Omer bin Ruslan el-Balkini.

Bu imam, imam ibni Nasiruddin'in hocalarindandir. İmam ibni Nasiruddin, hocasi el-Balkini'nin imam ibni Teymiyye'yi oven alimlerden oldugunu zikretmistir(er-Raddul Vafir).

82- imam Omer bin Sadullah ibni Necih el-Harrani.

İmam Zehebi, imam ibni Necih hakkında şöyle demiştir: ibni Teymiyye'den ve baskalarindan taharruc etmistir(el-Mucemul Muhtas 181.s. / imam ibni Nasiruddin er-Raddul Vafir'de zikretmistir).

Derim ki: Yani imam ibni Necih, Seyhulislamin yetsirdigi ve alim seviyesine getirdigi kisilerden birisidir.

Yine imam ibni Nasiruddin, bu imam hakkında soyle demistir: Kendisi "Yedi yuz kirk dokuzuncu yilda" bicaklanarak Sehid olmustur. Allah ona rahmet eylesin. Kendisi Seyh Takiyyuddin'in (ibni Teymiyye'nin) yakin dostlarindan idi. Kendi kardesi "Ebu Abdullah" gibi onu (ibni Teymiyye'yi) Seyhulislam diye vafederdi(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Kardesini 12 numarada zikretmistik.

83- Takiyyuddin Omer bin Abdullah ibni Şakir el-Hanbeli.

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, bu imamida imam ibni Teymiyye'yi Seyhulislam diye vasfedenlerin arasinda zikretmistir(er-Raddul Vafir).

84- **Siracuddin Omer bin Abdurrahman el-Lahmi el-Gubbani**(veya: Gabbani) el-Hanbeli.

Imam ibni Nasiruddin, imam Siracuddin'den bahsederken soyle demistir: Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye'yi mulazeme etmistir(Uzun sure yaninda kalip ondan istifade edip derslerine devamli olarak katilmistir). Onda ıstıgal etti(derslerine katildi). Onun yaninda aldigi (ilim ve bilgi ve hikmet ve Basiret) ile yararlandi. Boylelikle kendi ile ayni seviyedekilere ustun geldi. Kendisi ilim ile Ameli birlestiren birisidir...(er-Raddul Vafir)

85- **Siracuddin Omer bin Ali el-Bezzar.**

İmam ibni Teymiyye'nin hayati hakkında bir kitap yazmistir. Adida soyledir: "el-Alamul Aliyye fi Menakibi Seyhulislam ibni Teymiyye".

Imam ibni Nasiruddin, imam Bezzar hakkında soyle demistir: Zikredilen Siracuddin, ibni Teymiyye'yi yuceltenlerden, onu Seyhulislam diye vasfedenlerden birisidir(er-Raddul Vafir).

86- **Omer bin Muslim el-Milhi**(Hicri 792 yilda cvefat etmistir).

Kendisi imam ibni Teymiyye'yi oven alimlerden birisidir. imam ibni Nasiruddin, bu imamin imam ibni Teymiyye hakkında "Mutlak manada Seyhulislamdir" dedigini zikretmistir. Yine buna benzer ovguilerininide zikretmistir(er-Raddul Vafir).

87- **ibnul Ferkah.**

Derim ki: Bu isim ile bilinen iki kisi vardir. birincisi ise imam ibni Teymiyye'yi cok seven bir alimdir. Bu alimi 51. Numarada zikretmistik.

İkinci kisi ise budur. Bu kaside imam ibni Teymiyye'nin dusmanlarindandir. Dusmani oldugunu imam ibni Nasiruddin soylemistir(er-Raddul Vafir).

Ama dusmani oldugu halde, imam ibni Teymiyye hakkında soyle dedigini nakletmistir: Allah'a yemin olsun ki oyle ilimler ogrendiki, keni imami bile (Ahmed bin Hanbel) onlari bilmiyordu(er-Raddul Vafir).

İşte bu kişi ibni Teymiyye'nin dusmani oldugu halde bunu diyor. Eger gunumuzun Sapiklari bu kisi gibi insafli olsalardi, ibni Teymiyye'nin en azindan ilmine saygi gosterirlerdi. Ama bu gun insaf nerede?

88- **Omer bin ilyas bin Yunus el-Meragi.**

Imam ibni Nasiruddin, imam Meragi'nin, imam ibni Teymiyye hakkında soruldugunda soyle dedigini zikretmistir: O kisi bende büyük bir kisi olup bendeki yeri cok buyuktur. Alim birisidir. Muctehid'dir. Şecaat sahibidir. Hak uzere olan birisidir. "Hululiyye" ve "ittihadiyye" ve "el-iniyye" gibi firkalara cokca reddiye veren birisidir. onunla bir cok

defa bir araya geldim ve yaptıkları nedeni ile ona tesekkür ettim. Bu kötü mezhep sahipleride ondan çok korkuyorlardı. Kendisi bana şöyle derdi: Sende benim gibi olsana? (Yani sapık fırkalara reddiye versene) Bende derdim ki: Ben olamıyorum(er-Raddul Vafir).

89- Hafız Alemuddin Ebu Muhammed Kasım bin Muhammed el-Berzali el-işbili.

İmam Berzali, kendi hocalarını sayarken hocası İmam İbni Teymiyye hakkında şöyle demiştir:

Seyh Takiyyuddin. Ahmed bin Abdulhalim bin Abdusselam bin Abdullah bin Ebu Kasım bin Muhammed bin Teymiyye el-Harrani. Seyh Takiyyuddin Ebul Abbas, İmam birisidir. **Faziletli ve kıymetli birisi olduğunda, keza Dininin sağlam olduğunda icma edilmistir.** Kuran'ı okudu ve onda (Kuran ilimlerinde) maharetli olmuştü. Aynı şekilde Arapçada ve Usul'de de maharetlesmişti. Tefsir ve Hadis ilimlerinde de maharetli olmuştü. Herseyde İmam derecesine ulaşmış ve dumanın ulaşamayacağı kadar güçlü birisi idi. İctihad rutbesine ulaştı. Onda Muctehid'lerin şartları bir araya geldi. Tefsir'den bahsettiği zaman insanları donuklatacak kadar güçlü ezberi ve güzel anlatma uslubu ve herseyin hakkını verme kabiliyyeti vardı. Konusurken meselede zikrettiği görüşleri (bazen) Tercih edip (bazende) zayıflardı. Konusurken her ilimden bahsedirdi. Onu görenler onun bu haline çok şasiriyorlardı.

Bununla birlikte Zuhd'lu ve ibadet eden ve Allah'u teala ile tek kalmayı cogaltan, Dünya'daki şeylerden ayrılan, insanları Allah'a cagıran birisi idi.

Kendisi her Cuma sabahı insanlar için (Cami'de) oturup Yuce Kuran'ı Kerimi tefsir ederdi. Onun bu meclisinden ve bereketli Dua'sından ve Temiz nefsinden ve Halis niyetinden ve icinin ve disinin Saflığından ve Sozunun Ameline ve yaptığı şeylere uyumluluğundan istifade edildi. Bir çok kişi bu nedenlerden dolayı Allah'a yöneldi.

Kendisi fakirliliği ve Dünya'dan az pay almayı ve (Mal Mulk gibi şeylerin) ona ikram olduğunda onları kabul etmeyip geri çevirmesi her zaman aynı idi(yani: Her zaman bu hal üzere idi)(er-Raddul Vafir).

Yine İmam Berzali, yazdığı Tarih kitabında İmam İbni Teymiyye'yi çokca ovmuştur. Bu kitabında İmamı "**Takip edilecek önder**" olarak vafsetmiştir.

Sonra İmanın cenazesinin çokluğundan bahsetmiştir. Ardından şöyle demiştir: Bir çok Fukaha ve Fukara ondan (İbni Teymiyye'den) öyle şeyler naklediyorlar ki, başka din üzere olanlar bile bunu duysa ondan kacarlardı. Peki İslam ehli bunu duyunca ne yapmaları gerekirdi ki?

Bununla birlikte iste onun cenazesi böyle idi. Allah ona rahmet eylesin(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Burada da İmam İbni Teymiyye'ye atılan iftiraların ve yalanların ne kadar çok olduğunu, bununla birlikte Allah'ın İmam İbni Teymiyye'ye nasıl kerametler İhsan

edip o kadar kisinin onun cenazesinden toparlanmasini takdir ettigini gormus oluyoruz. Allah Ehli sunnet ulemasina rahmet eylesin.

İmam Berzali'nin sozlerinin bir kismini, Hafiz ibni Kesir'den bahsederken nakletmistik. 58. Numaraya bak.

İmam Berzali, imam ibni Teymiyye'yi cokca oven alimlerdenidir. Kendisinin ibni Teymiyye'nin ashabından oldugunuda soyleyebiliriz.

Yine "Mucemuşşuyuh" adli hocalarini zikrettiği eserinde de imam ibni Teymiyye'yi hocalari arasında zikretmistir.

90- **"Kara Sengir(Sengar)" Şemsuddin bin Abdullah el-Mansuri.**

İmam ibni Nasiruddin, imam Kara Sengir'den bahsederken soyle demistir: ... Sonrada Sultan'in kendisini yekalamasından korkup kacmistir. Kendisi Maraga'da, Seyh Takiyyuddin'in (ibni Teymiyye'nin) vefat ettigi yilda vefat etmistir.

Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye'ye bir kitap yazmistir. Kendisinin onu ozledigini zikretmistir.

Hafiz Ebu Muhammed Kasim bin el-Berzali, onun yazisinda gordugune gore, soyle demistir: Segir el-Mansuri'den Şeyh Takiyyuddin'e. Allah bereketlerini efendinin üzerinde çoğaltsın. Yüce, Efendi, İmam, Alim, İlmi ile Amel eden, Allame, Şeyh, Takip edilen kişi, Zühd sahibi, Abid, Huşu sahibi, Arif, Hafız, Takvalı, Şeyhulislam... (er-Raddul Vafir)

Derim ki: Şeyh Kara Sengir'in imam ibni Teymiyye'yi ovgulerini zikretmistir.

91- **Ebus Sena Mahmud bin Ahmed bin Mesud, ibnus Sirac el-Kunevi el-Hanefi** diye bilinmektedir.

Derim ki: Bu imam, imam ibni Teymiyye'ye besledigi sevgiden dolayi, imam ibni Teymiyye'nin bir hutbesini kalemlle yaziya dokmustur. Buda bu alimin imam ibni Teymiyye'yi nasıl sevdigini ortaya koymaktadır.

Kendisi imam ibni Teymiyye'nin hutbesini bitirdikten sonra soyle demistir: Bu hutbeyi Seyhulislam Takiyyuddin Ebul Abbas ibni Teymiyye vermistir. Bunu iskenderiyye hapishanesinden ciktikten sonra, Kahire'deki Kamiliyye medresesinde vermistir. verdigi bu derse bir cok Alim ve buyuk Şahsiyetler ve baskalari katilmislardir(er-Raddul Vafir).

92- 93- **Ebus Sena Mahmud bin Halife el-Minbeci ed-Dimeşki**(Hicri 767 yilinda vefat etmistir).

Derim ki: imam ibni Teymiyye'yi oven alimlerden guzel seyler rivayet etmistir.

Mesela, **Ebu Muhammed Saduddin Sadullah bin Necih'ten**, Seyhulislam ibni Teymiyye'yi ovdugu bir şiirini rivayet etmistir(bu ibni necih, kitapta adi gecen ucuncu

ibni Necih'tir. Baktigim kadari ile bu ucude farkli kisilerdir. 12 numarada ilk ibni Necih, ve 82 ikincisi, şimdide üçüncüsü zikremilmiştir.).

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, imam ibni Necih'in zikrettiği sadece iki tane beyit zikretmiştir. bir tanesinin manası şöyledir:

Ey Allah'ın bu Alem için izhar ettiği imam = o Seni bu dine (insanları) Hidayete ve ihsana davet etmen için gönderdi (er-Raddul Vafir)

94- **Mahmud bin Ali bin Davud ed-Dakuki el-Bagdadi**(Hicri 733 yılında vefat etmiştir).

Bu imam, Mustansiriyye'deki Hadis imamıdır.

Imam ibni Nasiruddin, imam Dakuki hakkında şöyle demiştir: ibni Teymiyye'yi Seyhulislam diye vasfetmiştir.

Derim ki: Sonrada bu imamin ibni Teymiyye'yi ovdugu şiirlerinden bazılarını zikretmiştir.

Şiirlerinin içinde imam ibni Teymiyye'yi çok güzel vasıflar ile vasfetmiştir. Mesela: "**Dünyanın alimi** artık gitti" (er-Raddul Vafir)

95- **Hafız Allame imamların imami Ebul Haccac Yusuf el-Mizzi.**

Imam ibni Teymiyye'nin yakın arkadaşlarından olup büyük imamlardandır.

Imam ibni Nasiruddin, imam Mizzi hakkında şöyle demiştir: O ve ibni Teymiyye Hadis ilmi talebinde ve bir çok ilimle uğrasmada birlikte olup birlikte ilim aldılar. Bu ikisinin yanında da ikisi ile birlikte büyük imamlarda vardı.

Imam ibni Teymiyye hakkında şöyle demiştir: Ben, onun gibisini gormedim. Nede o kendisi gibisini gormedi.

Ben, Allah'ın kitabını ondan daha iyi bilenini bilmiyorum. Aynı şekilde Allah Rasulu'nun s.a.v. sunnetini ondan daha iyi bileninde bilmiyorum. **Bu ikisini ondan daha iyi takip edeninde bilmiyorum**(Bunu imam ibni Nasiruddin, bir çok Güvenilir hocasından, o Güvenilir hocalarında direk imam Mizzi'den isitmişlerdir. Yine bunu imam Muhammed bin Abdul Hadi'den, o da babasının direk ağzından, oda direk imam Mizzi'den isitmıştır).

Derim ki: iste imam Mizzi'den Sahih sened'ler ile rivayet edilen bu sozu, imam Mizzi'nin imam ibni Teymiyye'yi tam manada Ehli sunnet menheci üzerine olduğunu gördüğünü göstermektedir.

Bu geçmiş hikayeyi imam ibni Abdulhadi şöyle anlatır: Hocamız Hafız Ebul Haccac şöyle demiştir: Ben onun gibisini gormedim. Oda kendisi gibisini gormedi. Ben, Allah'ın kitabını ondan daha iyi bilenini bilmiyorum. Aynı şekilde Allah Rasulu'nun s.a.v. sunnetini ondan daha iyi bileninde bilmiyorum. **Bu ikisini ondan daha iyi takip**

edeninide bilmiyorum(Tabakatu Ehlil Hadis 4.clt. 283.s.). Derim ki: Goruldugu gibi bu hikayeyi imam ibni Abdulhadi hocasi Mizzi'den direk duymustur.

Bununla birlikte, Hafiz Mizzi'nin imam ibni Teymiyye'yi cok yakindan tanidiginida dikkate almak gerekir. Cunku bazilari, imam Mizzi'nin imam ibni Teymiyye'nin goruslerini bilmediginden boyle dedigini soylemislerdir. buda, yalanin ta kendisidir.

Imam ibni Receb el-Hanbeli soyle demistir:

Hafiz Ebul Haccac el-Mizzi, Şeyh'i (ibni Teymiyye'yi) yuceltmede ve onu ovmede cok fazla mubalaga ederci.

Hatta soyle derdi: Dört yuz yildir onun gibi birisi gorunmemistir.

Yine bana Sahih bir yolla ibnuz Zemlekani'den, o da Şeyh'ten (imam Mizzi'den) soyle dedigi ulasmistir: Bes yuz yildir onun gibisi gorunmemistir.

Veya dort yuz yıl dedi. Nakleden hangisini dediginde tereddut etti. (rivayet eden Ravi'nin hangisini dedigindeki) en buyuk ihtimalide soyle dedigidir: Bes yuz yildir ondan daha Hafiz birisi gorunmemistir(Tabakatul Hanabile 1.clt. 340.s. / hikayeyi Senedi olmadan imam ibni Nasiruddin er-Raddul Vafir'de zikretmistir).

Bizler bu kitabimizda imam ibni Abdul Hadi'nin imam ibni Teymiyye'nin hayati hakkında yazdigi bir tane eseri oldugundan bahsetmistik. Ismide sudur: “El-Ukudu Durriye Fi Menakibi Şeyhulislam İbn Teymiyye”.

Iste bu kitabın uzerine imam Mizzi soyle yazmistir:

Bu Muhtasar bir kitaptir. Seyh, imam, Şeyhulislam Takiyyuddin Ebul Abbas Ahmed bin Abdulhalim bin Teymiyye el-Harrani'nin halinden bahseder. Yine bazi menkibelerinden ve bazi eserlerinden bahseder. Allah'u teala ondan razi olsun.

Toparlayan(bu kitabı yazan) : Şeyh imam Hafiz Şemsuddin Ebu Abdullah Muhammed bin Ahmed bin Abdulhadi el-Makdisi. Allah faydalarinin devam etmesini saglasin(Bunu imam ibni Nasiruddin, imam Mizzi'nin yazisından direk nakletmistir).

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, imam Mizzi'nin imam ibni Teymiyye ile birlikte aldıkları icazetlerden bazılarını nakletmistir(er-Raddul Vafir).

96- Allame Hafiz Cemaluddin Ebul Muzaffer Yusuf bin Muhammed bin Mesud bin Ali el-Abadi el-Ukayli es-Sermeri el-Hanbeli(Hicri 776 yılında vefat etmistir).

Ozetle imam ibni Nasiruddin soyle demistir: Vefat ettiginde imam ibni Teymiyye'nin gomuldugu "Makbaratus Sufiyye"ye, imam ibni Teymiyye'nin türbesinin yakınlarına gomulmustur. Allah ikisinede rahmet eylesin(er-Raddul Vafir).

Yine soyle demistir: Onun(imam Sermeri'nin) yazdigi eserlerinden biriside su kitaptir: **el-Hamiyyetul islamiyye fil intisari li mezhebi ibni Teymiyye**.

Iste bu kabul edilir reddiyesini (yazmakla) cok dogru yapmistir. O (Baba Subki'nin yazdigi) beyitleri nakledilen ve akledilen deliller ile yikmistir(yerle bir etmistir).

Kendisi Hadis ricalindeki tenkid konusunda en onemli şahsiyetlerden birisi idi.

Kendisi Şeyh Takiyyuddin'i (ibni Teymiyye'yi) Seyhulislam diye vafsetmistir. Boyle vafsettigini onun hattı ile yazili olarak gordum.

Onun (ibni Teymiyye'nin) guzel menkibelerini toparlayip şık bir hayat kitabi yazmistir. Bu kitapta onun mertebesinin ne oldugunu hatirlatmistir(er-Raddul Vafir).

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, imam Sermeri'nin imam ibni Teymiyye'nin hayati hakkında yazdigi bu kitabindan bazi nakiller yapmistir. Bende yaptigi bu nakilleri kisaca ozet olarak zikredecegim insallah. Imam Sermeri soyle demistir:

Bana hakki arama adina Mutekellimlerin kelam ilmine dalan bir den fazla faziletli alimler kendilerinden bahsettiler ki, onlar bu yaptiklari iste dogru ile yanlisi birbirinden ayirt etmeye calisiyorlarmis. Bu kisilerin hepside bu ilimlere daldiklarindan dolayi ne yapacaklarini sasirmislar. Bu nedenle her biri kendisinin helaka girip dalalette erimekten korkuyormus.

Taki Allah'u subhanehu ve teala bu kisilere şu imam Seyhulislam ibni Teymiyye'nin kitaplarini okumayi nasip etmis. Imamin nakli ve akli delillerini gormusler. Nasil selim aklın nakillere uyduğunu görmüşler.

Boylelikle bu alimler girdikleri o Mutekellimlerin karanlikliklarindan kurtulup, hak ışığına gözlerini acmislar idi. Boylelikle o dalalette dusmek korkulari artik gitmisti.

Iste kim benim bu zikrettiğim hakikatine bakmak isterse, hasedi bir kenara biraksin ve ibni Teymiyye'nin yazdigi muhtasar kitaplara baksin. **Asbahaniyye** akidesinin serhi gibi ve benzerleri. Eger isterse de uzun yazdigi eserlere baksin. **Talhisut Telbis min Tesisi iblis** adli eserine ve **Muvafakatu el-Aklu ven Nakl** adli eserine ve **Minhacul istikametu vel itidal** adli eserine baksin(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Yine imam Muzaffer es-Sermeri soyle demistir:

Bizim zamanimizdaki ezberlerme yeteneginde ilginç olan kisilerden biriside: Ahmed bin Abdulhalim bin Teymiyye'dir. O bir kitabi alip bir kere gözden gecirirdi. Bunun uzerine direk (okudugu kitap) beynine kazinip yerlesirdi. Sonra bu kitabi muzakere ederdi. Yazdigi kitaplarinda da o kitaptan (ezberinden) hem harfi ile hemde manasi ile naklederdi(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Sonra imam Sermeri, imam ibni Teymiyye'nin kucuklugunde yasadigi bir olayi, imam ibni Teymiyye'nin arkadaslarindan duydugu sekilde anlatmistir. Hikayenin ozu su sekildedir:

Imam ibni Teymiyye kucukken, babasi ona ve kardeslerine rahatlamalari ve oynamalari icin bir bahceye goturmeye karar vermistir.

İmam İbni Teymiyye'nin babası, İmam İbni Teymiyye'ye şöyle demiştir: Ey Ahmed, hadi kardeşlerinle birlikte çık.

Bunun üzerine İmam İbni Teymiyye çıkmak istememiştir. Babası çıkması için zorlarsa da İmam İbni Teymiyye ısrarla evde kalmayı istemiştir. Bunun üzerine babası onu evde bırakmıştır.

Aksam olduğunda, baba ve çocukları evlerine donmuşlardır. Babası İbni Teymiyye'ye şöyle demiştir: Ey Ahmed, bu gün gelmemekle kardeşlerini bunaltıp onların canını sıktın. Neden gelmedin ki?

Bunun üzerine İmam İbni Teymiyye babasına şöyle demiştir:

Ey efendim, ben bu gün bu kitabı ezberledim. Sonrada yanında bulunan bir kitabı göstermiştir.

Babası ise inkarcı bir şekilde: Bunumu ezberledin? Demistir.

Sonrada: Bana oku bakalım, demistir.

Bunun üzerine İmam İbni Teymiyye kitabın hepsini bastan sonuna kadar okumustur. Babasında bir de bakar, oğlu İbni Teymiyye gerçekten de bütün hepsini ezberlemiş.

Şefkatli babası Cüğü İbni Teymiyye'yi alıp iki gözü arasından oper ve şöyle der: Canım oğlum, hiç kimseye bu yaptığın şeyden bahsetme.

Bunu demesinin sebebidir, ona nazarın dokunmasından korktuğundandır(er-Raddul Vafir).

Derim ki: Bu iki hikayeyi İmam Sermeri "**Emali**"sinde zikretmiştir. İmam İbni Nasiruddin'de İmam Sermeri'nin Emali'sinden nakletmiştir.

97- **İmaduddin Ebu Bekir bin Ahmed ed-Dimeşki İbnus Sirac es-Sufi**(Hicri 782 yılında vefat etmiştir).

Derim ki: Bu İmam İbni Teymiyye'nin ashabından olan bir alimdir. İmam İbni Hacer el-Askalani, bu imamin İmam Zehebi'nin ve İmam Mizzi'nin yazdıkları şeyleri kendi hattı ile çokça yazdığını söyler(ed-Duraru'l Kamine 1.clt. 521.s. 1152 numaralı kisiye bak).

İmam İbni Nasiruddin, İmam İbnus Sirac hakkında şöyle demiştir: Kendisi Mizzi'nin özel arkadaşlarından olup Mahir birisi idi.

Derim ki: Bu kişiyi İmam İbni Nasiruddin **er-Raddul Vafir** adlı eserinde İbni Teymiyye'ye Şeyhulislam diyenlerin arasında zikretmiştir.

98- **Ebu Bekir bin Şeref bin Muhsin bin Ammar es-Salihi**.

İmam İbni Nasiruddin, İmam Ebu Bekir hakkında şöyle demiştir: Seyh Takiyyuddin İbni Teymiyye ve Seyh Cemaluddin el-Mizzi ile birlikte, ikisinin hocasından bir çok şey dinlemişlerdir.

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, bu imamin imam ibni Teymiyye'yi Seyhulislam diye vasfeden alimlerden oldugunu zikretmek ile yetinmistir.

Hafiz ibni Kesir soyle demistir: Şeyh Takiyyuddin ibni Teymiyye ve Mizzi ile arkadaslik yaparak bir cok sey dinlemistir. Kendisi Seyh Takiyyuddin'i (ibni Teymiyye'yi) sevenlerden birisi idi. Bu ikisinin yaninda onlari yardimcisi gibi idi.

Yine Ailesi olan fakir birisi idi. Zekat'tan ve Sadaka'dan ailesini gecindirecek kadar alirdi. Hayatinin son gunlerinde Humus'ta kaldi. Ben, Hocamiz Mizzi'ye arkadaslik ederek Humus'tan geldiginde onu gordum. Kendisi hatabeti guclu, Fasih konuşan, ilimde orta birisi idi. Onun Tasavvufa ve kalp ahvalinin ve amellerinin hali hakkında konusmaya ve baska seylere meyili vardi.

Kendisi Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye'den bahsetmeyi cokca yapardi... Seyh'te (sanirim ibni Teymiyye'yi kasd ediyor) insanlarin ona ihsanda bulunmalarina tesvik ediyordu. Kendide ona verip onu doyuruyordu(el-Bidaye ve en-Nihaye 14.clt. 162.s.).

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, bu imamin imam ibni Teymiyye ile ayni senede vefat ettigini zikretmistir. Yani Hicri 728. Yilda vefat etmişlerdir. Allah hesine rahmet ve ishan eylesin.

99- **Zeynuddin Ebu Bekir bin Kasim bin Tercem el-Kennani el-Rahbi.**

Imam ibni Nasiruddin, bu imam hakkında soyle demistir: Benim bulduguma gore kendi hatti ile bir cok defa Seyh Takiyyuddin'i (ibni Teymiyye'yi) "Seyhulislam" diye vasfetmistir. Boyle yapmak ile dogru yapti. Ne guzel de bir ihsanda bulundu.

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, bu imami zikrettikten sonra soyle demistir:

Iste bu kaside, Alimlerden Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye'yi "Seyhulislam" diye vasfedenlerin arasinda en son zikrettigimiz kisidir. Bizler onun (ibni Teymiyye'nin) imamligini ve zuhdlugunu ve vera'ligini ve dindarligini vasfeden cok fak fazla kisiyi zikretmedik.

Ayni sekilde o yasarken soylenen şiir'leri, vefatindan sonra da arkasindan okunan şiir'lerden cok fazlasini zikretmedik.

Derim ki: Bundan sonra imam ibni Nasiruddin, imam ibni Teymiyye'yi tekfir edenlere nasihat babindan, imam ibni Teymiyye'nin vefat ettiginde soylenen bir tane şiir'i zikretmistir.

100- **Ebul Hasan Ali bin Muhammed bin Ganim el-Makdisi.**

Derim ki: imam ibni Nasiruddin, bu imamin şiirini Sahih senedi ile rivayet edip zikretmistir. Seyhulislamın kabri basinda vefat ettigi gun ilk okunan şiirin bu oldugunu zikretmistir.

Ben de misal babinda bu şiirin bazi beyitlerini tercume edeyim:

O oyle birisi idi ki, her ilim talebesi icin bir hazine idi = o oyle birisi idi ki, Harama dusmekten korkan her kisinin yardimcisi idi

O oyle bir ilim aldi ki, onunla ayni seviyede olan hic kimse yoktu = ne bir alim vardır, nede bir taninan kisi

Onun Dunya'da bir benzeri yoktu = ne faziletinde, nede mükemmelliginde onun gibisi yoktu

O kendi ulastigi ilmi seviyede tekil kisi idi = Onun ulastigina ruyada ulasamadilar

O kendi zamaninin alimi idi = onun ilmi butun Alimlerin ilmini gecmis idi

Dimeşk'te olan herkes = acidan onun icin goz yasi doktu

Insanlar doguda ve batida onun icin cok uzulduler = Yetimler gibide huzunlu kaldilar

Eger bir sey feda etmek fayda verseydi, onun icin ruhlar feda edilirdi

Allah onun ruhunu mukaddes kilsin

Derim ki: imam ibni Nasiruddin'in kitabinda adi gecen alimler burada bitmistir.

Ben, bu risalemde buraya kadar zikrettiğim alimlerin isimlerini imam ibni Nasiruddin'in Raddul Vafir adli eserindeki gibi zikrettim. Bir kac tane alim adi haric, genel olarakta hic bir alimin siralamasini, imam ibni Nasiruddin'in siralamasi disinda yapmadim.

Bundan sonra da farkli farli kitaplardan imam ibni Teymiyye'yi oven alimlerin isimlerini zikredeceğim insallah. Umarim rabbim bizleri muvaffak kilar.

Simdi de Hafız ibni Nasiruddin'in er-Raddul Vafir adli eserine önsöz yazip bu degerli kitabi oven alimleri zikredelim:

101- Bedruddin Mahmud el-Ayni el-Hanefi.

Bu alim, imam ibni Teymiyye'yi en cok oven alimlerin arasinda yer alir. Imam ibni Nasiruddin'in er-Raddul Vafir adli eseri eline gectiginde hemen bu kitaba guzel bir önsöz yazmistir.

Imam Bedruddin el-Ayni el-Hanefi, bu kitaba yazdigi önsözü 10s. civarindadir. Bu nedenle ben, Imamin zikrettiği sozlerinden bazılarıni ornek olarak zikredeceğim insallah.

Imam soyle demistir: ... Bundan sonra, er-Raddul Vafir adli eserin yazari, yazdigi bu muhtesem guzel eserinde ciddi bir sekilde toparlamada gayret gostermistir. Bu eseri yazip mantigini ortaya dokmek ile sihirbazlari sok etmistir.

Bununla islam alimlerini ve buyuk imamlari tekfir edenlere reddiye vermistir. O alimler simdi naim cennetleri bahcelerinde barinmaktalar. Kerim olan Allah'tan rahmet kokularini duydular.

Iste kim bu alimlerden her hangi birisine dil uzatirsa, veya onlardan yanlis seyleri naklederse, sanki küle uflemlis gibi olur...(yani; o sapigin bu dil uzatmasi hic bir sey ifade etmez)

Hatta nasil birisi islam ile isimlenip, hatta bilen ve anlayanlarin mertebesine kendisini cikartip, bundan sonrada rahat bir sekilde aci duymadan boyle birisini tekfir edebilir?

Boyle diyen kisinin inanci bunu dediginden neredeyse cok rahat bir durumda...(bundan sonrada imam ibni Teymiyye'ye dil uzatan bu kisileri bu dedikleri gibi seyler ile sovmeye devam eder)

Meshur olup bilindigi gibi; **Seyh imam Alim Allame Takiyyuddin ibni Teymiyye**, bu dine Zindiklar ve Mulhidler dil uzattiklari zaman, dini savunan kisidir. Peygamberlerin efendisi olan Peygamberimizden s.a.v. gelen rivayetleri tenkid eden kisidir(sahihini zayifindan ayiran kisidir). Yine sahabelerden gelen rivayeteride tenkid eden kisidir...

Iste kim derseki: O kafir'dir, bunu diyen kisi Kafir'in ta kendisidir. Kimde ona Zindik derse, o Zindik'tir.

(ibni Teymiyye'nin) kitaplari ufuklara kadar ulastigi halde, nasil boyle seyler onun icin soylenebilir ki?

Halbuki onun kitaplarinin icinde sapikliga ve kotuluge delalet edecek hic bir sey bulunmamaktadır(derim ki: birakin imam ibni Teymiyye'nin eserlerinde sapikligin oldugunu, buna delalet eden her hangi bir sey bile bulunmadigini zikretmistir).

Onun ziyaret ve talak meselesindeki bahsi ise sadece ittifak edildigi gibi normal ictihadden kaynaklanmistir. Muctehid her iki halde de (yani ister bu dediginde hata etsin, ister dogruyu bulsun) **ecir ve sevap almistir**(derim ki: iste nasilda imam Ayni, imam ibni Teymiyye'nin bu iki meselede muctehid olup normal bir sey soyledigini soylemistir! Bakin simdide bu meselede ne diyecek).

Bu dediklerinin icinde de kinanacak veya ayiplanacak her hangi bir seyde yoktur.

Ama onlarin bunu demelerine sebep olan sey, aciktan (goruldugu gibi) hased ve buyuk hilekarliklari olmustur.

Hased eden kisi icinde Felak suresinin sonu ve bu ayetlerle yanmasi bile yeterlidir.

Kimde onlardan (ummetin alimlerinden) vefat edenlerine dil zatirsa, veya onlardan sadir olmayan bir seyi aktarirsa, sanki imkansiz olan bir sey yapmis olup, falakaya yatirilip agir bir sekilde cezalandirilmalari istihkak eder.

O da (ibni Teymiyye) imam, faziletli, mahir, Takvali, temiz, vera'lı(zuhdlu), Hadis ve Tefsir ilimlerinde süvari'dir. Fikih ve iki Usul ilminde soz sahibi olan birisidir.

Bidatcilara karsida keskin kilic gibidir. Din islerini seve seve ayakta tutan kisidir. Marufu cokca emreden, munkerden de cokca sakindiran birisidir.

Kisilerin yapamadigi kadar himmetli ve şecaatli ve cesur birisidir.

İbadeti, namazı, orucu ve zikri çok olan birisidir. kötü bir yaşam sürdüren birisidir. bu halinden fazlasında itmeyen birisidir.

Kendisinin (ders verdiği) güzel Sünni vakitleri vardır(Derim ki: Sunni vakitler derken, muhtemelen Sunnet üzere ders verdiği vakitleri vardır manasındadır)...

Onun meshur ve kabul gören kitapları vardır.

Onun hatasız, mukemmel fetvaları vardır.

Onun bazı kitaplarının başına Kadıların kadısı olan Kemaluddin ibnuz Zemlekani 'Allah ona rahmet eylesin' diye yazmıştır:

Vasfediciler onun hakkında ne dediler? = Ki, onun vasıfları saymaktan aciz kalmıştır

O Allah'ın kahir (kahredici/üstün gelen) hüccetidir = O bizim aramızda çağın bir harikasıdır

Sende ibnuz Zemlekani'nin kim olduğunu bilirsin(sonrada bu imamından bahseder)...(sonrada der ki)

Bu büyük alimin (ibnuz Zemlekani'nin) bu imam (ibni Teymiyye) hakkındaki şahidliği yetmiyormu?

Onun hakkında islam dininin Allah katındaki hüccetidir demistir. Yine güzel vasıflarının sayılamayacağını zikretmiştir. Vasıfçıların saya saya bitiremeyeceğini söylemiştir.

Eğer durum böyleyse, o zaman nasılda ona Şeyhulislam demek caiz olmasın ki?

Boyle bir şey ile onu zikretmek neden caiz olmasın ki?

Boyle demeyi inkar eden hasedçi sinsinin inkarı nasıl normal karşılasın ki?

Acaba bu kişinin bu dedigindeki dayanağı ne imis?

Bu kişi sadece düşüncesiz haykiran cahildir.

Bilindiği gibi "Şeyh" kelimesinin iki tane manası vardır. Lugavi manası, istilahi manası.

Lugatta ise: Yaşı geçen kişi için kullanılır.

İstilahta ise: Şeyh, talebesi olacak seviyeye gelen kişidir(Talebesi olacak kadar ilmi olan kişidir).

Bu iki manada zikredilen imam(ibni teymiyye)da bulunmaktadır. Hiç şüphesiz ki kendisi **İslam alimlerinden** bir grubun hocası idi. Fakih olan talebeleride vardı.

Eğer onun hali bu ise, ona nasıl "Şeyhulislam" denilmesin ki?

Çünkü kim Müslümanların imami olmuş ise, o kişi İslamın hocası olmuş olur(İslamın hocası: Şeyhulislam demektir). Bununla birlikte bu ifadeyi onun (ibni Teymiyye) hakkında kullanan bir çok büyük kadi alimler vardır. İslamın öncüleri olan faziletli alimlerde vardır. İşte bu alimleride "er-Raddul Vafir" adlı eserin sahibi ustaca yapılmış

bu kitabinda zikretmistir. Bizler bu alimlerin isimleri bu kitapta bulundugundan tekrarlamadik. Bu kitabi okuyan dikkatlice teemmul ederek okusun. Onu okuyan kiside icindekileri kabul edecektir.

Bu imamim maceralari konusuna gelirse, onun maceralari cok fazladir. **Onun dusmanlari tarafından ona iddia edilen seyler hep hakikati olmayan seyler oldugu ortaya cikmistir.** Bu olaylar sadece kalplere yerlesen tenkidlerden kaynaklanmistir.

Ona zulmedilerek ve dusmanlik beslenerek hapse atilmistir. Halbuki bundan ayiplanacak hic bir seyde bulunmamaktadır. Tabiinlerin buyuklerine bile ölüm ve zincirlenme ve hapse alınma olmustur.

Iste imam Ebu Hanife –Allah ondan razi olsun– hapsedilmis ve kendisi hapiste olmustur. Her hangi bir alim onun hak uzere hapsedildigini iddia edebilirmi ki? (sozun tamamida soyledir: Eger Ebu Hanife'ye bu currette bulunamiyorsaniz, neden ibni Teymiyye'ye bulunuyorsunuz ki?)

(el-Aynî, hanefi olduğundan Ebu Hanife'yi övmüştür. Yalnız devamlıca naklettığımız gibi, Ebu Hanife bir çok kötü görüşe sahip olduğundan, onu övmek doğru bir şey değildir. Ama malesef hakkı göremeyen hanefiler, onu övmekteler ve fikhî bir çok kötü görüşte onu takip etmektedirler. Bu meseleyi tafsillice açıklamanın yeri de, başka eserlerimizdir inşaAllah)

İşte imam Ahmed –Allah ondan razi olsun– doğru bir sozu soyledigi için hapsedilmistir.

İşte imam Malik –Allah ondan razi olsun– asiri derecede aci verici bir sekilde dayak yemistir.

İşte imam Şafii –Allah ondan razi olsun– Yemen'den Bagdad'a kadar zincirlenmis bir sekilde tasimistir.

İşte bu büyük imamlarin basina gelen sey, bu imam(ibni Teymiyye'n)in basina da gelmistir. Bu imamin basina gelen sey yeni bir sey degildir.

En son Dimeşk kalesinde hapse alinmistir. Yedi yuz yurminci yilin Zulkaade ayinin Cumartesiye pazara baglayan gece de vefat etmistir.

En son on yedi gun boyunca hasta idi. Seyh Muhammed bin Temmam kalenin kapisinda onun icin cenaze namazini kildirmistir.

Sonrada ona Emevi Camii'sinde cenaze namazi kilmislardir. Sonra Sufiyye kabristaninda kardesi Şerefuddin'in yanina gomulmustur.

Dogumu ise Harran'da olup, Rabiulevvelin onuncu gunu, alti yuz atmis birinci gundedir.

Namaz kilinma vaktinde de Cami, Cuma gununden daha fazla kalabaliklaşmıştı. Büyük vezirler gelip onu kafalarinin ustunde "ferac" kapisindan disariya cikartmislardi.

Insanların Cami'den Süfiyye kabristanına kadar (izdiham nedeni ile) dağınık bir halde idiler. Kabrinde ona bir çok hatim yaptılar. Onun ashabi, kabrinin başında bir çok gece kaldılar. **İmam Zeynüddin Ömer ibnü'l Verdi onun hakkında bir şiir okuyup övgüler söyledi. Allah ona rahmet eylesin.** Şiirin içinde şunlarda geçer:

Onun irzina küstah bir topluluk dil uzattı = ama onlar bununla sadece kıymetli taşın üzerine damla atabildiler

Takiyyüddin Ahmed, alimlerin en hayırlısı idi = Problemler kendisi ile çözülürdü

O tek başına hapsedilmiş iken vefat etti = nede onun Dünya'ya bir meyli vardı

Vefat etme anında onun yanına gelselerdi = Meleklerin nasılda etrafında toparlandığını görürlerdi

Allah için, bu kabir nasıl birisini içine aldı? = Allah için, yer nasıl birisini içine aldı?

Onlar ona hased beslediler, çünkü onlar = ondaki menkıbelere sahip olamadılar. Böylelikle kurnazlasıp (Hasetten) yandılar.

Onun (hak olan) yolundan gitmeye gelince onlar tembeldirler = ama ona eziyet etmeye gelince de sonuna kadar çalışırlardı

İnci'yi midye kabuklarında hapsedmek bir iftihar dır = Şeyh içinde hapse girmek sevincidir

Kendisi Haşimi ailesini (Peygamberimizin ailesini) kendine onder edinmişti = onlar zorluklar yasadılar, ama pes etmediler

O öyle bir imamdır ki kendisine velayet isteyen birisi değildi = nede onun gecimini sağlayacak bir vakfi, nede ona maaş bağlayan bir yeri vardı(hic bir şeyi yoktu)

Nede o sizinle mal yarisına girdi = nede o sizinle iç içe değildi(sizin gibi dinsizlerden uzakti)

Ey onu hapise atanlar! Şüphesiz sırat köprüsü kurulduğunda = Gerçek maksadınız ve kötü niyetiniz açığa çıkacaktır.

İşte o öldü, sizlerde rahatladınız, artık bildiğinizi yapın! = Meclisleri kurup problemleri halledin

Sizi reddedecek kimse kalmadı(ibni Teymiyye vefat etti) = O seccade artık dürülmüştür (Burada şiir bitmiştir)

Bu imam Zeynüddin'de ilimlerde Allame ve itkanlı birisi idi. Her şiirleri hemde metinleri iyi bilen birisi idi. Güzel şiirleri vardı. Mukemmel yazdığı şeylerde vardı. Arap dilinde mahir birisi idi. Ders ve fetva verdi. Faydalı kitapları da vardır. Kitaplarından birisi de: "Nazmul havis Sagir" adlı eseridir.

Halep'te yedi yüz kırk dokuzuncu yılda vefat etmiştir.

Yine onun(ibni Teymiyye) hakkında imam, **Alim Allem Esiruddin Ebu Hayyan**(Meshur Ebu Hayyan) **soyle demistir:**

İbni Teymiyye bizim şeriatimizi savunmak için ayaklanmıştır = Mudar isyan ettiğinde, Teym'in efendisinin makamına geçmiştir

Hakkin ortadan koybolması esnasında hakkı ortaya çıkarmıştır = şer ehli şerlerini yaymak için ortaya çıktıklarında şerri söndürdü

Bizler bir yüce alimin geleceğinden bahsederdik = iste o beklenen imam sensin

(Derim ki: imam el-Ukkeri Şezeratuzzeheb adlı eserinde Ebu Hayyan'ın bu siirini naklettikten sonra şöyle demistir: Burada onun Muceddid olduğunu söylemek istemiştir"8.clt. 146.s.")

İşte eğer bu imam, bu Allamenin vasfı ile bu şekilde birisi ise, bu dışında başka büyük alimlerin şahidliği ile böyle birisi ise, **ona böyle zindikliği veya tekfiri nisbet eden kisiye neler yapılması gerekir?**

Zaten böyle bir şey ancak geri zekali bir cahilden, yada tamamen delirmiş birisinden sadır olabilir.

(bu cahil geri zekaliya yapılacak şeyler sunlar olabilir) **Bir: asiri derecede azarlanır. Meclislerde bu yaptığı şeyler açıklanıp bu durumunu her kesin bildiği bir şey haline getirilir.**

Hatta bu kisi tövbe edene kadar, veya bu görüşünden geri donene kadar hapsedilir.

İki: Kelepceler ve zincirler ile terbiye verilir. Sayısı olmadan sağlam bir dayak atılır.

İste bu sapıklıkların hepsi zamanımızın kötülüğünden kaynaklanmaktadır. Veliyyul emirlerin(Muminlerin emiri ve vezirlerin) adaleti ve ihsanı ortaya çıkarmaktan uzaklaştıklarından dolayı, fesadçıların fesadlarını ortadan kaldırmamalarından, kötülerin işi yürütmelerinden kaynaklanmıştır.

Artık cahil kişi kendisinin alim olduğunu iddia eder. **Sonrada Müslümanların alimlerine dilini uzatır. Heleki hakka doğru hak ile gidenlere, adil olanlara bunu yaparlar.**

İste bu imam ilimlerde yüceliği ile beraber, bir çok insanların bulunduğu yerlerde ondan sadır olan acıktan kerametler bir çok dillerden nakledilmiştir. Yine kapalı meselelerde soru sorulduğunda kesin cevaplar verirdi. Hiç bir şekilde de bu durumda duraklayıp çekinmezdi.

O kendi sandalyesinde iken insanlara vaaz ederken, insanların çoğunda ona sorulan sorulardan birisi de şudur:

Bir adam der ki: Allah'tan başka hiç bir şey yoktur. ve der ki: Allah her yerdedir. Bunu diyen kişi Kafir oldumu? Yoksa hala imanlı mıdır?

Bunun üzerine direk cevap vermistir:

Kim Allah zati ile her yerdedir derse, o bunu demek ile Kuran'a ve Sunnet'e ve Muslimanların icma'sına muhalefet etmiş olur. Hatta bunu demek ile üç millete de muhalefet etmiş olur. Halbuki yaratıcı –subhanehu ve teala– yaratıklarından ayridir. Yarattığı şeylerin içinde kendi zatından hiç bir şey yoktur. yine onun zatında yaratıklardan hiç bir şey yoktur. Halbuki onun (Allah'in) buna ihtiyacı yoktur. Kendi nefsi ile bunlardan (yaratıklardan) ayridir.

Sahabeler ve tabiinler ve dört imam ve Din imamlarının geneli ittifak etmişlerdir ki, onun (Allah'in) şu ayetin: (ve siz nerede olursanız olun, o sizinle beraberdir. Ve Allah sizin yaptığınız her şeyi görendir) (Hadis suresi 4.ayet) manası Allah'in yaratıklarının içine karışmış ve birleşmiş demek değildir. Yine zati ile her yerdedir demek değildir. Halbuki o –Subhanehu ve teala– ilmi ve kudreti ile her şey ile birliktedir. Allah – Subhanehu ve teala– kulu nerede ise onunla birliktedir. Onun dedigini duyar. Onun yaptıklarını görür. Onun içindeki ve dışındaki her şeyi bilir. Onlara yakındır. Onlara hakimdir.

Halbuki Gökler ve yer ve ikisi arasındaki her şey Allah için yaratıktır. Allah – Subhanehu– bu şeylerin her hangi birisi ile birleşik değildir. (Onun bir benzeri yoktur. O duyandır, görendir) (Şura suresi 11.ayet) ne onun zatında, nede onun sıfatında hiç bir şey ona benzemes. Hiç bir şey ona benzetilmez ve nasıl denilmez. Hiç bir (sıfatı) tahrif edilip iptal edilmez. Onun sıfatları yarattığı şeylerin sıfatları ile benzetilmez. Selefin mezhebi ise: **Benzetmeden isbat etme, iptal etmeden tenzih etmedir.**

Imam Malik –Allah ondan razı olsun– onun (Allah'in) su ayeti hakkında soru sorulur: (Rahman Arş'a istiva etmiştir) (Taha suresi 5.ayet) kendisi şöyle demistir: **istiva bilinen bir şeydir. Nasıl olduğu ise bilinmemektedir. Buna iman etmek ise caviptir. Bu konuda soru sormak ise bidattir.**

(imam Bedruddin el-Ayni şöyle devam eder) iste sen bu imamin akidesini gordun. içinin nasıl olduğunu keşfettin. İşte kim bu akide üzerine olursa nasıl o kişi Hulul ve ittihad akidesine nisbet edilebilir ki? **Veya nasıl Tecsim akidesine**, veya ilhad ehlinin inancına nisbet edilebilir ki?

Rabbim bizleri ve sizleri sapkinlik ve dalalet ve inad dan uzak tutsun. Bizleri Hayır yoluna hidayet etsin. O her şeye kafi olandır. Dualarada cevap verendir.

Dargın bir şekilde bunu yazan, Zengin rabbinin rahmetine muhtac kulu: Ebu Muhammed Mahmud bin Ahmed el-Ayni. Allah onu açık ve gizli lutfu ile muamele etsin. Korunan Kahire şehrinin 835 yılının Rabulevvel ayninin on ikisinde.

Derim ki: Burada imamin, Er-Raddul Vafir'e yazdığı önsöz bitmiştir. Allah ona rahmet eylesin.

Imam Ayni'nin tarihte yazdığı bir kitabı vardır. Adı: **ikdul Cuman**'dır. imam ibni Teymiyye'den bahsederken şöyle demistir:

O, Seyh, imam, Alim, Allame Takiyyuddin Ebul Abbas Ahmed bin Abdulhalim bin Abdusselam bin Abdullah bin Ebul Kasim bin Muhammed bin Teymiyye el-Harrani el-Hanbeli.

Kendisi faziletli, maharetli, bir çok ilime sahip olan bir imamdır. Heleki Hadis ve Tefsir ve Fikih ve iki Usul ilminde çok bilgisi vardır. **Bidatçılara karşı keskin kılıç idi**(sonrada onsozde zikrettiginin benzerini zikreder. Burada zikrettigini fazlasi ile onsozde zikretmistir)(el-Cami Li sirati Seyhulislam ibni teymiyye Hilali Sebati Kurun 540.s.).

Allah İmam Ayni'ye rahmet eylesin. Bu İmam Sahihi Buhari'nin meşhur şerhi olan "Umdetul Kari Şerhi Sahihil Buhari" adlı eserin sahibidir.

İmam Ayni Buhari'nin şerhinde de imam İbni Teymiyye'yi mutemed bir alim görmüştür. İmam İbni Teymiyye'den bir çok nakiller yapmıştır.

İmam Ayni "Allah eskiden nasılsa şimdide öyledir" manasındaki Hadis'in aslı olmadığını zikrettikten sonra şöyle demiştir: **Buna İmam İbni Teymiyye tenbih etmiştir**(22.clt. 413.s.). Bunun dışında bir çok nakiller yapmıştır.

102- **Zeynuddin Omer ibnul Verdi.**

Derim ki: bu imamin imam ibni teymiyye'ye yazdigi ovqusunu bir once zikrettigimiz imam Ayni er-Raddul Vafir'e yazdigi onsozunde zikretmistir.

103- **Allame Salih bin Ömer el-Balkini.**

Derim ki: Bu imam da er-Raddul Vafir adli esere önsöz yazanlardan birisidir. önsözünde şöyle demistir:

Bu toparlanmış, duyan için mukemmel secilmis sozleri iceren kitap elime gecti. Bu kitaba da yeterli bir sekilde baktim ve göz gezdirdim ve (üzerinde konuşacak kadar) şartlari yerine getirdim... (sonrada bu kitabi ovmustur) , **bu kitap zamaninin alimi, kendi arkadaslarini ilimde gecen kisinin menkibelerini icerdigi halde nasil boyle olmasin ki?** Bu kisi (ibni Teymiyye) Dil ve Kalem ile Mustafa'nin s.a.v. Şeriatini savunmustur. Hanifi din için ugrasip bedel vermistir. Meşhur kitaplarin sahibidir. Arkasinda biraktigi eserlerin sahibidir. Bu eserleri Bidat ve ilhad ehline, hulul ve ittihadin olduğunu soyleyenlere reddiye icermektedir.

Kimin hali boyle olursa, bu kisi neden Şeyhulislam diye lakablandırılmasin ki?

Bu sekilde büyük alimlerin arasında neden adi gecmesin ki?

Onda olmayan seyleri ona nisbet edenin sozunde de bir deger yoktur. Veya tevcihi olmayan bir sozu alipta bir tek hevesi için onu kotu bir seye nisbet edenin sozunde de bir deger yoktur. O (ibni Teymiyye) **hasedcilerin ve bagilerin ve dinsizlerin ve zulmedenlerin zarar veremedigi kisidir.**

Kör gözler Gunese istedigii kadar baksin = körse ona Gunesin isigi zarar veremez

Ama Hased kisiyi kendi hevesini takip etmeye goturur. Yine Hased ettigi kisi hakkında gordugu her sey ile konusmaya goturur. Allah icin, su Hased'de ne kadar adaletli imiş. Kendi Hased ettigi kisi ile baslar, taki o kisiyi oldurur.

Bu alim (ibni Teymiyye) hakkında su kisinin sozu ne kadar da uygun geliyor:

Gencin ilmine ulasamayinca ona Hased beslediler = Boylelikle (Bu Genc icin) butun kavim onun hasmi ve dusmani olmus olur

Peygamberimiz s.a.v. soyle demistir: Hased'e cok dikkat edin, Suphesiz ki Hased, atesin komuru yedigi gibi sevaplari yer.

Veya dedi ki s.a.v. : **Ot**(yani: atesin komuru yedigi gibi sevaplari yer)(Senedi Zayıftır. Bildigim kadari ile iki tane senedi vardır. Birisi Enes bin Malik'ten r.a. , diyeride Ebu Hureyre'den r.a. rivayet edilmektedir. Ama zayıftır. Imam Ebu Davud ve baskalari rivayet etmistir).

Allah bizleri insaf kapisini kapatan, guzel vasiflari soylemeyi engelleyen hasedden uzak tutsun.

Yine bizim mezhebimize gore: Suphesiz ki Kim kendi Musluman kardesini Tevil'siz bir sekilde tekfir ederse, kendisi Kafir olur. **Durum boyle ise, nasıl bu alimi "Seyhulislam" diye vafeden Tekfir edilebilir ki?**

Kadilarin kadisi olan Tacuddin es-Subki –Allah ona rahmet eylesin– (Tabakatus Şafiyyin adli eserinde) kendi babasi Seyh Takiyyuddin es-Subki'nin hayatından bahsetmistir. Hayatından bahsederken alimlerin ovgulerini zikretmistir. Orada Hafiz Mizzi'nin "Seyhulislam lafzini sadece babasina ve Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye'ye ve Seyh Semsuddin ibni Ebi Omer'e yazdigini" iftihar ederek zikretmistir.

Eger ibni Teymiyye ilimde ve amelde cokca yukseklerde olmasaydi, ibni Subki onu babasi ile bu menkibede bir tutmazdi. Eger ibni Teymiyye Bidatci veya Zindik olsaydi, onun babasi ile ayni mertebede olmasina razi gelmezdi.

Evet, ibni Teymiyye'ye nisbet edilen bazı seyler olmustur. Bu seylere onun muasirlari tarafından inkar tepkileri yoneltilmistir. Ona reddiye verme amaci ile Seyh Takiyyuddin es-Subki ugrasmis ve Ziyaret ve Talak meselesinde ona reddiye vermistir. Bu iki meselede de ayri bir eser yazmistir. **Bu meselelerde de asla onu Kafir veya zindik yapan hic bir sey yoktur.** Herkesin sozunden bazi seyler alinir ve kabul gorur, yine terk edilir. Sadece bu kabrin sahibi haric. Yani Peygamberimiz s.a.v. (yani Peygamberimiz dışında her kesin sozunun bir kismini aliriz, bir kismini reddederiz. Sadece Peygamberimizin s.a.v. butun dedigini kabul ederiz). **Mutlu olan kiside hatalari sayilan, hata yaptigi yerler az olan kisidir.**

Ayrica Seyh Takiyyuddin (ibni Teymiyye'n)'in bu dedikleri ondan dusmanlik ile sadir oldugunu soylemek ise, bundan Allah'a signiriz. Belkide o bir gorus gorup buna delil bulmustur. **Bizler arastirip ugrasmalarimiza ragmen hala onun sozlerinden kufrunu**

veya zindikligini gerektiren her hangi bir sey gormedik. Bizler onun Bidat ve Heva ehline reddiye verdigini gorduk. Bunun disinda da yazdiklarindan anlasildigi gibi, adamin bu denilenden uzak olup, dindeki ve ilimdeki mertebesinin yuksek oldugudur.

Alimlere ve buyuklere ve fazilet ehline saygi duymak gerekir. Allah'u teala soyle demistir: (Deki: Hic bilenler ile bilmeyenler ayni seviyede olabilirlermi?)(Zumer suresi 9.ayet). Peygamberimizin s.a.v. soyle dedigide Sahih olarak rivayet edilmistir:

Kucugumuze rahmet etmeyen, buyugumuzun şerefini bilmeyen kisi bizden degildir.

Baska bir rivayette ise: Buyugumuzun hakkini (bilmeyen kisi bizden degildir)(derim ki: bunu Tirmizi Suneninde rivayet edip, Hasen ve Sahih oldugunu belirtmistir).

Bir alimde fasiklik ve kufur olmadan, o alime nasilda Kufu ve zindikligi atmaya kalkisilabilir ki?

Halbuki Peygamberimizden Sahih bir sekilde soyle dedigi rivayet edilmistir: **Her hangi bir kisi, her hangi bir kisiyi Fasiklik ve Kufur ile itham ettiginde, eger o dedigi kiside boyle degilse o soyleyen kisiye geri doner**(derim ki: Buhari Sahih'inde rivayet etmistir).

Ayrica nasil haksiz yere oluleri sovmeye boyle kalkisilabilir ki?

Oluleri sovmekte haramdir. Peygamberimizin s.a.v. soyle dedigide Sahih olarak rivayet edilmistir: **Oluleri sovmeyin. Onlar yaptiklari ile gittiler**(Derim ki: Buhari Sahih'inde rivayet etmistir).

Yine nasil Mumin bir kisiye haksiz yere eziyet etmek caiz olsun ki? Bunun yaninda Allah'u teala soyle demistir: (Mümin erkeklere ve mümin kadınlara, yapmadıkları bir şeyden dolayı eziyet edenler, şüphesiz bir iftira ve apaçık bir günah yüklenmişlerdir)(Ahzam suresi 58.ayet)

Peygamberimizinde s.a.v. soyle dedigi Sahih olarak rivayet edilmistir: **Musulman kisi, Musulmanlara dili ve eli (kotuluk ile) uzanmayan kisidir. Muhacir kiside Allah'in ona nehyettiği seylerden uzak duran kisidir**(Derim ki: Buhari Sahih'inde rivayet etmistir).

Iste bu alimde olmayani bu alime nisbet etmeye kalkisan kisinin yapmasi gereken şey, Allah'a geri donmesi ve dedigi seyleri terk etmesidir. Bunu yapsin ki guzel kasid ile bol sevabi alabilsin.

Eger ondan sadir olan, tevili kabul eden delilsiz bir sey gorurse, ve eger ondan sadir olan ve inkar edilmesi gereken kesin bir sey gorurse, nasihat etmeyi kasd ederek inkar etsin. Adamin mutlak manadaki makaminda çökertmesin. Bununla birlikte adam ilim ve fazilet ve kitaplar ve fetvalar ile şöhet kazanan birisidir. Fetvalari her tarafa yayilmistir. Allah bizleri hatadan korusun. Sapikliktanda uzak tutsun. Amin, Hamd Alemlerin rabbi olan Allah'a olsun.

Bu, Peygamberimizin s.a.v. dogdugu güne muvafakat eden, pazartesi günü, Rabiulevvel ayi, sekiz yuz otuz besinci yilda yazilmistir.

Bunu diyen ve yazan, Rabbinin affına muhtac olan fakir kulu: Salih bin Ömer el-Balkini eş-Şafii. Allah'u teala ona lutfetsin.

104- **Abdurrahman et-Tefheni el-Hanefi.**

Derim ki: imam Allame Mahmud el-Alusi, bu imam hakkında soyle demistir: ... Allah ona rahmet eylesin. Kendisi zamaninin Allamesi idi. kaldigi şehrin en zekisi idi. Din ilimlerini, hakikatleri itkan etti. Taki imamin hatirlaticisi olmus. Onun mezhebindekilerin Ahkam'da soru sorduklari ve masdarlari olmus. Ondan onceki faziletli kisilerin yazmadigi kitaplar yazmistir(Gayetul Emani Fi er-Raddi Ala en-Nebhani 2.clt. 165.s.).

Derim ki: Bunu dememin sebebi, bu imami kimsenin tanimadigindandir. Bunlari zikredip bu imamin buyuk bir alim oldugunu isbat etmek icin zikrettim. Şimdide önsözünü nakledelim.

Imam Abdurrahman soyle demistir: ...

Allah'in tevfiği ile deriz ki: Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye, onunla birlikte yasayanlardan bize naklolunana gore, yine onun talebesi ibnul Kayyim el-Cevziyye'nin her tarafa dagilan kitaplarindan okudugumuza gore, kendisi bir cok ilimde okumus birisi idi, itkan ehlerinden idi. Dunya ile pek isi olmazdi. Ondan ayrilmisti. Muhaliflerine delilleri sunmada yetenekli idi. Sunneti ezberlemisti. Onun senedlerini bilirdi. Iki asilda bilgisi vardi. Bu iki asil, Usuluddin ve Usululfikih'tir. Manalari cikartacak kadar (delillerden) istinbat etme gucu vardi. **Allah adina hic bir sey onu korkutamazdi. Mucessime ve Hululiyye ve Mutezile ve Ravafid gibi Bidat ehline karsi ayaklanmisti.**

İnsan eğer birisi ile bulusup onunla yasamaz ise, o kisinin hali ve vasiflarina delil olarak ondan naklolunan seyleri delil olarak getirir.

Ondan gelen seyler arasinda talebesi ibnul Kayyim el-Cevziyye'nin ilim ile adlanmasi bile olsa, bu dedigimiz icin delil olarak yeterlidir.

Onun cenazesinde sayilmayacak kadar kisinin toparlanmasi, hatta bu cenazesinin imam Ahmed'in –Allah ondan razi olsun– cenazesine benzetilmesinde ibret alanlar icin bir ibret vardir. Yine onun cinlere tasallut olabilmesinde de ibret vardir(Yani insana musallat olan Cin'i insandan cikarma yeteneğine sahiptir. Sonrada bu dediginin isbatini imam ibnul Kayyim'in eserlerinden yapmistir. sonra soyle der)...

Iste kim bu vasiflar ile vasfolundu ise, nasilda Seyhulislam diye lakablandirilmasin ki? **Hangi mana ile bu denilse denilsin.**

Nasilda boyle bir sey boyle bir Hocaya, veya islam ile vasiflanmis bu kitapta zikredilen hocalardan her hangi birine nasil nisbet edilsin ki? ...(sonra günah işleyen kişinin dinden cikarilmamasi gibi bir cok meseleden bahsetmistir. Ardindan soyle demistir)

Bana bu tekfir eden kisinin meclisine giden birisi haber verdi ki, o kisi demis ki: ibni teymiye Kafir'dir. Haristiyanların Mecusileri gibidir. Yahudiler ondan daha hayirlidir. Haristiyanların ve Yahudilerin kitapları var, ama ibni Teymyye'nin kitabı yok.

İşte bizler bu şeytani pislikten Allah'a sığınırız. Halbuki ibni Teymyye'den Kufur ve Fasiklik olacak her hangi bir şey naklolunmamıştır. Nede dininde kotu bir şeyde naklolunmamıştır.

Onun zamanında adaletli bir çok alimin bir çok dersleri yazılmıştır. Bizler bunları gorduk. İçinde ondan (ibni Teymyye'den) dinine zarar verecek her hangi bir şeyin basına gelmediğini zikretmişlerdir. Bu derslerinde onu bizim onun hakkında dedimizden daha yuce şeyler ile vafsetmişlerdir.

Ama ona bazı alimler Ziyaret ve Talak meselesi nedeni ile ayaklanmışlardı. Ona ayaklananların olayıda bilinmektedir. Bu iki meselede dinin asli meselelerinden değildir. halbuki bunlar Şeriatın usulundendirler. **Bu şeylerde alimler icma etmişlerdir ki hata eden Muctehid olup sevap almıştır. Boyle yapani Tekfir'de edilmez, Fasik'ta denilmez.** Seyh(ibni Teymyye)'te bu iki meselede ictihad ile konusuyordu. Bu iki meselede ona inkar edenler onunla Munazara yapmışlardı. Bu munazarada deliller getirmişlerdi. Bu delillere muhalefet edenin tevil etmesi gerekmektedir. Buda ayip bir şey değildir. Muctehid kimi zaman hata yapar, kimi zamanda dogruyu bulur. Oda ictihadi nedeni ile sevap almıştır, hata yapsa bile durum boyledir(sonrada imam ibni Teymyye'yi tekfir edene nasihat etmiştir)...

105- Şemsuddin Muhammed bin Ahmed el-Besati el-Maliki.

Er-Raddul Vafir'e yazdığı önsözünde şöyle demiştir: Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla. Hamd alemlerin rabbi olan Allah'a mahsustur. Salat selam, Peygamberlerin efendisi olan Muhammed'in ve ailesinin ve ashabinin üzerlerine olsun.

Bundan sonra: Zikredilen kitaba baktım. Bu kitap, yazarının bir çok esere bakan Hafız kisilerden olduğunu göstermektedir. Kasd ettiği şeyde bu zikredilen (er-Raddul Vafir) kitabı ile tamamladığını göstermektedir. Bazen işaret ile (yani bazen Seyhulislam diyenlerin adını zikretmekte) veya tasrih ederek maksadına ulaşmıştır (veya ayrıca Seyhulislam diyenleri ve nerede dediğini tafsilli olarak zikretmekte).

Halbuki Seyh Takiyyuddin ibni Teymyye'nin ilimdeki imamlığı için her hangi bir delile gerek yoktur. Çünkü bu zaruri bir biçimde bilinen bir şeydir. Nasıl ki Mutevatir haberler buna delalet etmektedir.

Bu kisinin Kafir olduğunu, bu kişiye Seyhulislam diyeninde Kafir olduğunu söyleyen kisinin sözüne gelince, bu dediği öyle bir şeydir ki tuyler diken diken olur. Kalplerde bunu dinleyince erir gider. Lanetlenmiş iblis'te bunu duyunca sasmaktan güler. Bununla muhaliflerin kapları acilir ve ferahlar ve (sapik) yollarında daha da sabit kalirlar.

Yine soyle denir: Hadi farzedelim ki sen onun hakkında boyle bir sey soylenecek kadarini gordun, ikinci sozundeki (ona Seyhulislam diyeni tekfir etmekteki) delilin nedir?

Yine nasil boyle bu kadar genisce ve senden oncekileride icine alıp, yine kiyamete kadar gelecekteki insanlarida buyuk bir daire acip hepsini iceriye sokmak (hepsini tekfir etmek) nasil dogru olabilir ki?

Yine sen iddia edebilirmisin ki butun her kes gormeyecekte, bir tek sen bu seyleri (bu kufur sozlerini) goreceksin?

Iste bu yaptigin sadece Hakimleri küçümsemek, gunler gecerken olacaklari goz onunde bulundurmamaktır(burada onu tehdir ediyor).

Vacip olanda bu kisinin getirilmesi ve ona: Bunu neden dedin? Demenin sebebi nedir? Denilmesi gerekir. Bu durumda Şeri olarak onu (Dinden) cikartacak bir sey soylerse, tamamdır(bu durumda kabul edilir). Yoksa şiddetli aci ve azap verici bir sekilde dayak yer ki, bu ve benzerleri bir daha boyle bir sey yapmaya, alimlerin ırzlarına dil uzatmaya guc yetiremesinler.

Muhammed bin Ahmed el-Bustami el-Maliki yazmistir. Allah onu affetsin.

106- Ebu Hafs Omer bin Ebul Berekat Musa el-Humsi el-Mahzumi eş-Şafii.

Bu imamada imam ibni Teymiyye'yi Tekfir eden kisi hakkında şiir ile soru gelmistir. İlk beyiti şu sekildedir:

Şeriat ve hesap ilimlerinin ehli olan kisilerin = Edep ve ilim hocasi olan kisiyi tekfir eden kisi hakkında ne derler?

İmamda bu şiiri gorunce ona cevap yazmaya başlar. İmam Ebu Hafs, Tarablus'a sefere gitmesi gerekir. Tarablus'a varınca Misir'daki ilim ehlinin er-Raddul Vafir için yazdiklari ona ulaşır. Bunlari gorunce de azimet ile bu şiirini bitirip kendisini o alimlerin arasina koymak ister.

Bu gecmiste zikrettigimi, immamın kendisi zikretmistir. Bende onun sozlerinden özetledim. Imamin cevabi yaklasik 97 beyitten olusmaktadır. Bende ziredilen beyitlerin bazilarini buraya aktariyim:

Azimletlilik ile; Hamd alemlerin rabbi olan Allah'a mahsustur = o Acemilerin ve Arapların hayirlari ile hidayete erdirendir

Cevabi Şiir halinde icazli bir sekilde al benden = isteyen icin senin denizindeki yeterli ilim gibi bir cevap

Evet, bizler onun (ibni Teymiyye'nin) Murted oldugu fetvasini vereni tekfir ediyoruz
= Tevilsiz bir sekilde kisileri tekfir etmek, kisiyi herkesi tekfir etmeyi helal kilacak bir seydir

Efendimiz Muhtar'in (s.a.v.) Sunnetinden sahih olarak bizlere geldi = bu gelen Buhari'de ve onun disindaki kitaplarda vardır

Sizin aranızda her hangi bir kisi arkadasina = kafir oldun demesin, eger dedigi Murted degilse kendisi Murted olur

Kuran'da da delil vardır ki hiç kimseyi = Gunah ile Tekfir etme, sadece Şirk ve Peygamberi söven kişiyi

İcma etmişlerdir ki Bidatcinin şahadeti kabul edilir = sadece Yalani caiz gören hariştir (bu zikrettiği icma kabul edilir değildir)

Sonrada kıyas açıktır ki, kim sebepsiz bir yere = birisini dinimizden çıkartırsa, bizde onu tekfir ederiz

Bu gibi birisi ile misaller verilir = bu gibi birisinin şöhreti bulutlar gibi ufuklara ulaşmıştır

Bizim en bilginimiz onun yaşadığı dönemde onu Şeyhulislam diye vasfetmişti = ondan sonrada ona bu deyişimi söylemek ile bir çok kişi gelmişti

Zemlekani ve Sadruddin bariz olmuşlardı = Seyh (ibni Teymiyye) ile edepli bir şekilde konuşup Munazara yapmışlardı

Sünen'leri ezberledigine şahidlik ederlerdi = hiç bir günde Kafir'de olmamıştı

Onun zamanında Şam'da = Her taraftan gelen Yetmiş tane Muctehid vardı

Rivayet olunmamıştır ki onların ona (ibni Teymiyye'ye) reddiye vermeleri = onun bir kufu veya ona nisbet edilen bir yalandan çıkmış değildir

Bizler kimiz ki aramızdaki en ilimli kişi hakkında konuşalım? = kenarları dar yolla bizim isimiz nedir?

(onun hakkında konuşan kişi) eğer derseki benim hucetimi Münkeri düzeltmek = sende deki: o Kerim olan kişinin (s.a.v.) sözlerini (bilmekte ve amel etmede seni ve senin gibilerini) geçmiştir

Eğer bir zellesi ve hatası ise = bu ictihadla olduğunda Allah'ın affetmesi buna doğru gelir

Allah'ın Dini'ni koruyup Haçlılara reddiye veren birisini = Azap etmesi haşa imkansızdır

O Hristiyanların ve Yahudilerin dinine reddiye vermiştir = çünkü onlar Allah'ı üçleyip Baba adını vermişlerdir

Hulul ve Heva ehline, sonrada İttihad ehline ve = Rafizi'ye reddiye vermiştir. Mucessimecilere de saldırgan kişi idi

Onun akidesine bakıp ne dedigini anla = onun kitaplarına bak, onun nasılda çekici birisi olduğunu görürsün

Her ilim alanında çok şey yazmış idi = Zühddeki hayatı ise Nevevi gibi tamamlanmış birisi idi

Onun Heva ve Bidat ehline reddiyeleri vardır = kitapları çok yüce ve güzel sözler içermektedir

Kim onun itikadında Tecsim vardır derse = yalan söylemiştir, bunu diyen Ateşe geri dönmeyi beklesin!

Halbuki bu adamdaki benim itikadım, bu adam öyle bir adamdır ki = Evliya gibi birisidir. Ona düşmanlık edende savaş içindedir

Eğer alimler vilayet ehli değilseler = o zaman kim vilayet ehli olsun ki? Bunun dışında ancak kendi cezbettiği şeylerden ibarettir

(yani evliya olduğunu iddia eder, ama evliya değildir. gerçek Evliyalar ise İbni Teymiyye gibi adamlardır)

Amel olmadan ilim, kisiyi Cehenneme götürür = yarına odun taşıyıcıları ile birlikte olur

Bizler haktan sarfedilmiş cahil bir kisinin Kufur ile = Fetva verdiği bir vakitte yasadığımız için ağlıyoruz

(İbni Teymiyye'ye reddiye veren cahil kişi) İlimleri bilen kisiler hakkında konuşmakta = Onların etleri zehirlidir. Bu denenmiştir, hadi tövbe et!

İcma etmişlerdir ki o (İbni Teymiyye) Deniz gibi, bize imamlık yapan kisidi = perisan olmuş bir zamanda gelen Dinin Muceddididi idi

O İslamın bilgini ve Hifzedeni idi = Fetvaları ufuklara ve her bölgeye gitmiş idi

Her yerde bilinen şöhret kazanmış Kerametleri vardı = isteyen için bunlar okunur ve rivayet edilir

Onun öyle kitapları vardır ki, bunlar delalet etmiştir ki = o ezberde ve anlayışta ve itkanda ve kitaplarında bu kadar şey yapan tek kişi idi

Onun büyük meclisleri vardı, Sultan'da onu dinlerdi = **(Munazaralarda) Muhalifi muthis bir şekilde yenerdi**

Onun öyle bir cenazesi vardı ki = ilk asırlar dışında yakın zamanlarda böyle bir şey şahidlik kimse etmemiştir

İbnul Kayyim ise arkadaşları ve talebesi idi = onun arkadaşlığı kalan arkadaşlarından daha önde idi

İşte böyle birisi nasılda Kufur ile vasfedilsin ki? = Bunu diyende ilmi olduğunu iddia edip hakikati olmayan birisi idi

Pisligi yayan kisi karsisinda = Bizimde hakki savunmada bir kiskançligimiz yokmu?

Vay be, iblis bile biz onu tekfir ederken gulmustur = Merade'ler bile yokken bunu yaptik, asla hic suphesiz boyle yaptik!

Ister kizginlik halinde, ister normal halinde olsun = bu kisilere (İbni teymiyye'yi tekfir edenlere) **soz ile, kitap ile yardım edenlerden Allah razı olmasin**

Onlar islam alimini sinirlenip tekfir ettikleri muddetçe = onlar ne ilmi tahkik ederler, nede kokusunu duyarlar

Şeytan bile dedi ki: Ben sizin ona Murted demenizden beriyim = halbuki ben sadece ona karsi sinirli birisi olarak yaninizda idim!

Ey Allah'in Dininin imamlari, sizin aranızdan her hangi birisi = Razı gelirmi ki yol gosterici alim tekfir edilsin?

Bizim (İslam) milletimiz icin Şerefimiz tamamlanmayacaktır ki = **taki bir kan akitilsin ve bu irtikabi eden kisi dayak yesin**

Allah'in dinini koruyan ve hifzedenden kaside = kitabinda topladigi kisileri zikretmek ile cok guzel yapmistir (er-Raddul Vafir'i kasd ediyor)

Ona Şeyhulislam diyenleri zikretmistir. iste bu kitaba bak = sadik ve adaletli bir sekilde bak, bunu geri zekali disinda hic kimse inkar etmez

Veya basireti korlemis bir Hasedci kabul etmez = bu kisi boyle yapmak ile hevesinin kolesi olmustur

Allah'u ekber! Sen Güneş gibi ortaya çılip kaybolmayan = faziletleri her tarafa yayilan birisinin faziletlerini inkar ediyorsun?

Eger buda Dunya'nin sinmesi ise = demek ki bu olay artik (kiyamet) ayetlerinin ve alametlerinin baslamasi demektir

İşte bunlar biri biten, digeri başlayan fitnelerdir = artik cahillik yukseklerde, ilmi ise atilir kaldı

Artık yerin alti ustunden daha hayirlidir = bu hayata gelen kotuluklerde nasil kotuluklermis boyle!

Allah bize yeter! Hepimizi affetsin = dinleki affedil, sabret sonrada ne yaparsan Allah icin yap

Derim ki: Bu imamin bu övmeleri, goruldugu gibi en guzel övgülerdendir.

107- **Ebul Abbas Ahmed bin Nasrullah bin Ahmed el-Bağdadi el-Misri el-Hanbeli.** Misir'daki Hanbeli'lerin kadısı.

Er-Raddul Vafir'e yazdigi önsözde şöyle demiştir: **Rahman ve Rahim olan Allah'in adıyla. Allah'a gerekli oldugu gibi hamd olsun. Salati ve selami efendimiz Allah'in**

Rasulu ve kulu Muhammed'in s.a.v. ve ailesinin ve ashabinin ve ondan sonrakilerin uzerine olsun.

Bundan sonra: Bu er-Raddul Vafir olan muthis kitaba baktim ve yazdigi konuda mukemmel bir sey oldugunu gordum. **Muhali fi boyle rezil eden ve yoran bir sey daha onceden yazilmamisti.** Bu kitap ortaya koyduki bu çirkin reddedilmis sozu soyleyen (ibni Teymiyye'yi tekfir eden) kisi artik bu zikredilenlerin dusmani haline gelmistir. Cunku o bunlarin hepsini tekfir edip dalalet sokmustur. Artik onun tovbesi bu kisilerin hepsinin buna (ibni Teymiyye'yi tekfir edene) haklarini helal etmeleri gerekmektedir. Buda, kiyamet gunune kadar imkansiz olan bir şeydir. Eğer bu kisinin tovbesi ancak bu durumda kabul olacaksa, bu kisinin Kufur veya Fasiklik uzere kalmasi gerekmektedir. Eger bu kisinin Kufru veya Fasikligi, Malik olan ilaha (Allah'a amellerin) sunuldugu gune kadar soylenecekse, buradan cikiyor ki eger bu denirse, bu kisinin şahidliginin geri cevirlmesi ve zikrettiği haberlerin kabul edilmemesi, imamliginin reddedilmesi, Fetvasinin alınmaması ve hak ettigi gibi şeri cezanin bu gibilere nasıl uygulanacaksa uygulanması gerekir. Bu kisi bu dedigi ile büyük alimlerin bir cogunu tekfir etmis oluyor. Veliyyul emirlerinde –Allah onlara güç versin– bu kisiyi hak ettigi gibi, Ahkamin aciktan delalet ettigi ile cezalandirma ile karsilik vermeleri gerekmektedir. Bu yapilanda bu ve bu gibi kisiler icin bir ibret ve korkutma olsun ki bir daha boyle bir sey yapilmasin.

Allah bunun yazarindan gerektiği gibi razi olsun. Bu yaptiginin karsiligini versin. Bununla onun (burada ya ibni Nasiruddin'i kasd ediyor, veya ibni Teymiyye'yi kasd ediyor) faziletli birisi oldugunu, ezberde ve itkanda yuce birisi oldugunu ortaya koymus oldu. Kendisi zamaninin incisi idi. Bu Mubarek kitapta büyük bir fitneyi duraklatmaya neden oldu. Bu fitnenin çıkış sebebide o zikredilen (tekfirdeki) asirica reddedilen sozdur. Bu helak edici fitneden bizleri kurtardigi icin Allah'a tamamlanmis sukurler olsun.

Bizler Sekiz yuz otuz altinci yilin Şaban ayında, Şerif Rikab'in arkadasliginda korunmuş Dimeşk'e vardigimizda bu mukemmel kitabın yazarı ile karsilastigimizda, (o zamanlarda okudugum) iki tane beyit aklima geldi. Bu ikiside sunlardır:

Allah, dinin kurtaricisinin oglu ile dini kurtardi = Hak dini büyük zayıfligidan sonra kurtardi

İlah (Allah) ona en hayirli karsiligi versin = Huld Cennetini tamamlanmis nimetler içinde ona ihsan etsin

(Derim ki: ilk beyitte "dinin kurtaricisi" dediği kisi imam ibni Nasiruddin'dir. Nasiruddin, Dinin kurtaricisi demektir)

Bende bunlari onunla (ibni Nasiruddin'le) At'lar uzerinde bulustugumuzda yururken ona okudum. Cunku o ibni Nasiruddin (Dinin kurtaricisinin oglu) diye bilinmektedir. Bu nedenle Allah Dinin kurtaricisinin oglu dedim. Allah'in tamamlanmis ihsanlarini ve

sadakatlarini isteyenn, bu kisinin (ibni Nasiruddin'in) Salih dualarindan yalnız kaldiginda nasiplenmesini ister.

Bunu diyen ve yazan, Rabbinin rahmetine muhtac olan: Ahmed bin Nasrullah bin Ahmed bin Muhammed bin Ömer, dogum olarak Bagdad'li, et-Tusturi(anliyamadigim bir kelime zikretti), itikad ve fikh olarak el-Hanbeli, ikamet ve kalici olarak el-Kahiri. Bu Darul Hadisil eşrafiyye'de, korunmus Dimeşk'in Salihyye'sinde yazilmistir. Allah burayi vakfedene rahmet eylesin. 836. sene, Zulhicce'i haram ayinin Çarsamba gunu. Hamd sadece Allah'a olsun. Allah efendimiz Muhammed'e ve ailesine ve ashabina salat ve selam okusun.

108- **Ebul Vefa ibrahim bin Muhammed bin Halil el-Halebi.** Halebin büyük Muhaddisi.

Er-Raddul Vafir'e yazdigi önsözde soyle demistir: O kitapta hayatindan bahsedilen (ibni Teymiyye) kisi hakkında hocalarimizdan bir grubu onun ilmi oldugunu, Allame oldugunu, islamin Hafizi oldugunu, Salih birisi oldugunu, Bereket sahibi oldugunu, Duasinin kabul oldugunu, Genis ilmi ve Dort mezheb uzerine ve baska mezhepler uzerine bir çok eseri okudugunu ve bildigini ve baktigini soylemislerdir.

Bazi hocalarim bana kaber verdi ki, büyük emirlerden birisi onu (ibni Teymiyye'yi) severdi. Sonrada eline o hayatindan bahsedilenin kisiye (ibni Teymiyye'ye) reddiye verilen bir eser eline gecmis. Icinde onun elli tane meselede ummetin hepsine muhalefet ettigi zikredilmistir. Bunuda bazi hocalarimiza zikretmistir. hocamizda ona hic bir meselede tek basina bir soz soylemedigini, halbuki onun butun goruslerinde ondan once bazi muteber kisilerinde o gorus uzere oldugunu soylemistir. Yine soyle demistir: Ey Emir, eyer istersen bu meseleleri yaziyim(yani ona reddiye veriyim). Emir'de der ki: Hayir, ben biliyorum ki bu hocaya (İbni Teymiyye'ye) saldirma adina yazilmistir.

Alimlerin bu kisiyi ovmesi ise çok fazladir. Bu konuda senin icin ibni Seyyidinnas diye meshur olan Hafiz Fethuddin el-Yamuri'nin sozu bile yeterli olması lazim(Bundan sonra onceden zikrettigimiz ibni SeyyidinNas'in bir sozunu zikreder. İlk numarada zikrettiğimiz kişiye bak)...

Şafii'den –Allah ona rahmet eylesin– rivayet edilmistir ki o soyle demistir: Ben bu kitaplari yazdim, ama kesinlikle icinde hata olacaktır. Cunku Allah'u teala soyle demistir: (Eger bu Allah'tan baskasindan olsaydi, onun icinde çok fazla ihtilaf bulurlardi)(Nisa suresi 82.ayet). sonrada imam Safii sozune devam etmistir.

Kiminde kitaplari kendi hayatinda 500 cild civarinda ise, Allah yazdi ise bunlarin icinde şaz gorus olmayacakmi?

Allah'u azze ve celle insafi sever. Allah amel eden alimlere rahmet eylesin. Allah onlarin hepsinden razi olsun. Bunu diyen ibrahim bin Muhammed Halil el-Halebi...

109- **Ebun Nuaym Ridvan bin Muhammed bin Yusuf el-Akabi el-Misri eş-Şafii.**

Er-Raddul vafir'e yazdigi önsözünde soyle demistir: ... Bu kitap Hafiz, mucizevi haberlere sahip, Seyh, imam, Alim, Allame, elmas, Deniz, mukemmel anlayan kisi, Guzel vasiflarin sahibi, ozel kitaplarin sahibi, Hafiz, Tekil Kamil, faziletliilerin onde gideni Ebu Abdullah Muhammed bin Semsuddin Ebu Bekir Abdullah bin Nasiruddin'in kitabi oldugu halde nasilda bu guzel vasiflar ile vasfedilmesin ki? Allah onun faydalarini Sünni'lere daim kilsin. **Bidatcilari rezil etmesinide daim kilsin...**

Derim ki: iste burada er-Raddul Vafir adli mukemmel esere önsöz yazan alimlerin sozleri bitmistir. Sadece İmam Hafız İbni Hacer'in önsözünü zikretmedik. Onuda ileride zikredeceğiz inşallah. Allah'a sukurler olsun.

110- Ebu Abdullah Muhammed bin Semsuddin Ebu Bekir Abdullah bin Nasiruddin.

Bu imamda er-Raddul Vafir adli eserin sahibidir. Hadis ilminde müthiş eserleri olan birisidir. 9clt. **Tevdihul Muştebeh** adli eseri bu dedigimin en buyuk delilidir. Allah ona rahmet eylesin. İmam ibni Teymiyye'yi oven alimlerin isimlerini topladigi icin Allah ondan razi olsun. Bu eserimizdeki bilgilerin buyuk cogunlugunu bu imamdand aldik.

Yazdigi "**et-Tibyan Şerhu Bediatul Beyan**" adli eserinde de imam ibni Teymiyye'den uzunca bahsedip, onun talebelerinin bir kismini zikretmistir(imam Ukkeri'nin Şezeratuzzeheb adli eserinde bak 8.clt. 147.s.).

111- Mulla Ali el-Kari.

Buyuk Hanefi **alimi Muhaddis Mulla Ali El-Kari**, bazi kisilerin imam ibni Teymiyye'ye ve talebesi olan imam ibnulkayyim'e dil uzatmasini ve Mucessime olduklarini iddia ettiklerini zikretmistir.

İmam Mulla, İbni Hacer el-Heysemi'ye reddiye verirken soyle demistir:

Derim ki(imam Mulla diyor) : Allah onlari bu kotu vasiftan uzak tutsun. Kimde **Menazilus Sairin** adli eseri okursa, bu ikisinin (ibni Teymiyye – ibnul Kayyim) **Ehli Sunnet ve Cemaatin buyuklerinden oldugunu**, ummetin evliyalarından oldugunu anlayacaktır. Zikredilen şerhte sunlarida zikretmistir: "Bu soz Şeyhulislamin sozundendir". Yani; Seyh Abdullah el-Ensari el-Hanbeli. Allah onu mukaddes kilsin. Buda onun Sunnet'teki mertebesini, ilimde seviyesini gosterir. **Yine onun dusmanlari olan Cehmiyye'lerin onun hakkında Teşbih ve Temsil yalan oldugunu iddia ettiklerinden beri ve ayri oldugunu gostermektedir.**

Onlar zaten kendi adetleri uzere Ehli Hadis ve Sunneti bu gibi seyler ile itham ederler. Nasil ki Rafiziler onlari Nasibi oldugunu soylerler. Nasibi'lerde onlari (Ehli sunnetin) Rafizi oldugunu soylerler. Mutezile'de onlari Haşeviyeye oldugunu soylerler. İşte bu Allah Rasulu'nun s.a.v. ve arkadaslarinin dusmanlari tarafından onlara atilan iftiralarin tekrarlanmasidir. Buda Ehli sunnete (Peygamberden ve ashabından) Miras kalmistir. Onlar Peygamberin Ashabinin Sabii olduklarini, Din'de yeni seyler ortaya cikarip Bidatler cikarttiklarini iddia ederler. Buda Ehli Hadis ve Sunnet'in oncediklerden aldiklari miraslaridir(Yani müslüman alimler he böyle ötü iftiralara

maruz kalırlar). Bunu Peygamberlerinden almıştır. Ehli Batil hep onları kötü sözlerle isimlendirmişlerdir.

Allah Şafii'nin ruhunu mukaddes kilsin, o Rafizi'lige nisbet edilmisti, bu nedenle şöyle dedi:

Eğer Peygamberin Ailesini sevmek Rafizi'lik ise = Sekaleyn Şahid olsunlar ki ben rafizi'yim

Allah, hocamız Ebu Abdullah ibni Teymiyye'den razı olsun. O şöyle dedi: Eğer Muhammed'in s.a.v. arkadaşlarını sevmek Nasibi olmak ise, Sekaleyn bilsin ki ben Nasibi'yim.

Allah ucuncusundende razı olsun (ibnül Kayyim'i kasd etmekte) o şöyle dedi:

Eğer Allah'ın sıfatları olduğunu söylemek Mucessimlik ise = Butun iftiracı Tevilcinin tevilinden uzak tutup Allah'i bundan tenzih etmek Mucessimelik ise

O zaman Allah'a şukur herkes bilsin ki ben de Mucessimim = Ey şahidler gelin buraya, butun her yerde bunu yayın!

Sonrada zikredilen şerhte onun yazılan pis ve kötü şeyden ayrı ve beri olduğuna dair bir şey zikretmiştir. O da Esmâ ve Sıfat hürmetini korumak, bu konuda gelen haberleri zahirine göre almak ile olur. Bu şekilde anlamakta genelin anlayışidir. Genel derkende Cahil halk kasd edilmez, halbuki ummetin geneli kasd edilir. Nasıl ki imam Malik –Allah ondan razı olsun– Allah şu söz hakkında sorulduğunda (Rahman Ars'a istiva etti)(taha suresi 5.ayet) nasıl istiva etti? Bunun üzerine Malik biraz duraklamış ve şöyle demiştir: **istiva bilinen bir şeydir. Nasıl olduğu ise bilinmez. İman etmek ise Caviptir. Bu konuda osoru sormak ise Bidattır.**

Bu lafızdan bilinen mana ile, insanların algılayamadığı keyfiyet arasında fark vardır.

Malik'ten r.h. olan bucevapta geneldir. Sıfat konusundaki bütün sıfatları içerir. Duyma, Görme, ilim, Hayat, Kudret, irade, **inmek**(her gece Dünya semasına inmek), Rahmet, Gülme. Bunların hepsinin manası bilinmektedir. Ama keyfiyet ise bilinmemektedir. Keyfiyetini akıl algılayamaz. Bunların keyfiyetini ve nasıl olduğunu anlamak için Zatin nasıl olduğunu algılamak gerekir. Eğer Zatin keyfiyeti bilinmiyorsa, nasıl sıfatların keyfiyesi bilinsin ki?

(Mirkatu El-Mefatih bi Şerhi Muskatu El-Mesabih 13.clt. 87-90 / Cemul Mesail Fi Şerhi eş-Şemail).

Derim ki: İmam Mulla, elbette imam ibni Teymiyye'nin talebesi değildir. İmam ibni Teymiyye'den çok sonra yaşamıştır. Ama ihtiram ve sevgi babından bunu söylemiştir.

Nasibi: Aslında Peygamberimizin s.a.v. ailesine düşmanlık besleyenlere denir. Ama Sapık Rafizi'ler ve Şii'ler, Ehli sunneti böyle isimlendirirlerdi. İmam ibni Teymiyye'de onlara bu şekilde reddiye vermiştir.

Sekaleyn: İnsanlar ve Cin'ler.

Derim ki: Mulla Kari, ibni Hacer el-Heysemi adındaki iftiracıya bildiğim kadarıyla ilk reddiye veren kisidir. Sonradan bir çok alim ona reddiye vermistir.

Ehli sunnet dusmanlari, imam Mulla'nin Seyhulislam ibni Teymiyye'ye dil uzattigini iddia edip şu sozleri nakletmislerdir:

Bir: Hanbelîlerden İbni Teymiyye, ifrata kaçmış bulunmaktadır Zira Resulullah efendimizi ziyaret için yolculuk yapmayı haram saymıştır Halbuki ziyaretin yakınlık sebebi olduğu bilinmektedir Onu inkara kalkan üzerine küfür ile hükmolunmuştur Zira müstehab olduğunda ulemanın icmaı bulunan bir şeyi haram kılmak küfür olur Bu, mübah olduğunda icma bulunan bir şeyi haram kılmanın da ötesinde bulunmaktadır" (s188)

İkinci olarak şunu naklederler: "İbni Teymiyye'nin bozucu aklı ile muhalefette bulunduğu her şey, kendi uydurmasıdır Kendi fasid inanışına göre, def edecek boş bir şüphe bulamadığı zaman "O yalandır" diye başka bir davaya geçer Onun hakkında "İlmi aklından büyüktür" diyen, insafı davranmıştır" (s189)

Üçüncü olarakta şunu naklederler: "Ben, İbni Teymiyye'nin Minhacü's-sünnet kitabında Allahü tealaya cihet [yön] isnadını tafsilatı ile görmüş bulunuyorum Selef-i salihinden böyle bir söz varid olmamıştır. Bilakis [İbni Teymiyye] onu kendi nefsinden çıkarıp ortaya atmış ve birçok yerde tekrarlayıp durmuştur" (s203)

Derim ki: Muhalifler bu üç nakilin Mulla'nin "Şerhuşşifa" adli eserinde oldugunu iddia etmislerdir.

Bizler bu nakilleri tek tek elimize alıp Arapçasından inceledigimizde, çok ilginç bir şey ortaya cikiyor.

Birinci nakilin gercek cevirisini ise su sekildedir: **Iste bu, Şabi'den ve Nehai'den ve baskalarından kabri ziyaretin Mekruh olduguna dair dedikleride Şazdır. Bu gorusler sayilmaz. Cunku icma'ya muhalefet etmistir.**

Ve Hanbelîlerden olan İbni Teymiyye, başkalarinin(imam Şabi ve Nehai gibi) ifrata kactigi gibi ifrata kaçmış bulunmaktadır.

Zira Resulullah efendimizi ziyaret için yolculuk yapmayı **başkalari gibi** haram saymıştır.

O soyle demistir(bu ibni Teymiyye'nin sozu, Mulla aktariyor) : Ziyaretin yakınlık sebebi olduğu bilinmektedir. Onu inkara kalkan üzerine küfür ile hükmolunmuştur.

Heralde ikincisi dogruya daha yakindir. Cunku alimlerin mustehab oldugunda icma etmeyi kufur gormek, kufur olur. Cunku bu, **bu konuda ittifak edilmis** Mubahinda **ustundedir**(demek ki ibni Teymiyye vb. burada ittifak etmisler, bu nedenle onun tekfir ettigi kisilerin arasina girmezler).

(Buradan sonrasi Mulla'nin sozu, ibni Teymiyye'nin sozu nerede bitiyor tam anlamadim)Evet, onu haram gören, veya mekruh gorenlerin sözleri özel bir ziyaret şekli için has oladabilir(bu manaya cekilir. Tevil edilir). Nasil ki bu ozel bir vakitte munker bir sekilde toparlanmak gibi(kabirde toparlanmak), veya mekruh bir sifat ile kadinlarin ve erkeklerin birlikte toparlanmalari olabilir. Çünkü böyle olursa onun kabri bayram yeri haline gelir. Bu konuda gelen cezayada bu kisilerin uzerine vacip olur(Şifa serhi 2.clt. 152.s.).

Yani: ibni Teymiyye kafir oldu diyenler, Mulla'nın Nehai'yi ve Şabi'yi tekfir etti desinler o zaman. Ama bunu diyemiyorlar!! Çünkü işlerine gelmiyor...

Yani Muhaliflerimiz, imam Mulla'nin ibni Teymiyye'den naklen zikrettiği sözünü, ibni Teymiyye'nin degilde, Mulla'nin sozu gibi gosterip ibni Teymiyye'yi tekfir ettirmeye calismislar. Buda yalanin ta kendisidir.

Şimdide bu sozun arapcasini koyayim ki, hak ortaya cikip tercumemizin dogru oldugu Güneş gibi gözüktüğü gibi, muhaliflerimizin tercümesinde nasıl yalan ile dolu olduğunu ortaya çıksın inşallah:

هذا وما وقع **للشعبي والنخعي** وغيرهما مما يقتضي كراهة زيارة القبور شاذ لا يعول عليه لمخالفته الإجماع وقد فرط **ابن تيمية** من الحنابلة حيث حرم السفر لزيارة النبي صلى الله تعالى عليه وسلم كما أفرط غيره **حيث قال** كون الزيارة قربة معلوم من الدين بالضرورة وجاحده محكوم عليه بالكفر **ولعل الثاني أقرب إلى الصواب** لأن تحريم ما أجمع العلماء فيه بالاستحباب يكون كفرا لأنه فوق تحريم المباح المتفق عليه في هذا الباب نعم يمكن حمل كلام من حرم أو كره على صورة خاصة من الزيارة من الاجتماع في وقت خاص على هيئة منكرة أو صفة مكروهة من اجتماع الرجال والنساء في وقت واحد لما فيه من اتخاذ قبره عيداً والموجب لما أورد فيه وعيدا

Muhalfilerimizin zikrettiği ikinci ve üçüncü nakilleri ise, imam Mulla'nin zikrettiği kitabinda bulamadim. Umarim bu kadar büyük yalan soylemiyorlardir. Eğer gerçekten bu iftiracılar doğru nakil yapmışlar ise, bizlere bu ikinci ve üçüncü nakillerin aslını arapça olarak bulsunlar!!!

112- **Büyük Alusi.**

imam Allame Mufessir Muhaddis Şihabuddin Mahmud bin Abdullah el-Huseyni el-Alusi(Hicri 1270.yilda vefat etmistir).

Imamin ibni Teymiyye'yi savundugu sözleri çok fazladir. Misal babından bazılarını zikrederim.

Saygi duyduğu bir kisi ile Munazarasını anlatirken şöyle demistir: ... **Sonrada ibni Teymiyye hakkında kotu konusmaya basladı. O Allah'in Cisim olduğunu söylüyor dedi.**

Dedim ki: Haşa, o asla böyle bir şey demez. Mucessimler hakkındaki görüşüde belli. Kesinlikle bu kabul edilecek bir şey degildir.

Dedi ki: O Arş'ın nevi olarak eski olduğunu söylüyor.

Dedim ki: Bunu ona nisbet eden hic kimse gormedik. Sadece Devani hariç. Bunu soyleyen kiside ondan duymus degildir(yani ibni Teymiyye ile karsilasmamis ki ondan rivayet etsin!).

Dedi ki: Bazi fikhi meselelerde dört mezhebe muhalefeti?

Dedim ki: Zahir olarak baktigimizda onun muhalefet ettigi güçlü bir ihtimaldir. Bu dediklerinin bazisinda ondan once bazi alimlerde dedigini demişler. Nasil ki mezhepleri arastiran ve bakan kisi bunu bilir. Onu bir den fazla büyük alim ovmustur. Hocamdan da duyuguma gore kendisi bir kitap gormus, kitabın icinde ona Şeyhulislam diyenlerin isimleri yazili imis.

(Derim ki: Kasd ettiğı kitap [er-Raddul Vafir](#) adli eserdir. Burada goruldugu gibi bu kitap hocanın eline gecmemiş. Halbuki gecmedigi halde ibni Teymiyye'yi bu kadar ovuyor. Eger bir de bu eseri gorseydi? Nasilda overdi acaba?)

Dedi ki: Allame es-Subki onu kotulemistir.

Dedim ki: Kaç tane Mukemmel insan, muasirlari tarafından kotulendigi için oturup ağlamış! Ah olsun muasirlarin coguna. Onların elleri ile kalpler kirilir.

Bundan sonra onunla farkli konular konustuk(Garaibul igtirab 1.clt. 190.s.).

Derim ki: imam Alusi r.h. bu eserini büyük tefsirini yazdıktan sonra yazmistir. Cunku bu gecmis eserde soyle demistir: "[Ruhul Meani tefsirimizde de...](#)"(188.s.). Yani bu eseri hayatının sonlarına dogru telif etmistir.

Tefsiri olan **Ruhul Meani** adli eserinde ise bir çok yerde imam ibni Teymiyye'nin sozlerini zikretmis, onu Seyhulislam diye vafsetmis, onun sozleri ile deliller getirmistir.

Hatta imam ibni Teymiyye'nin Muhaddis'lerin en büyüklerinden oldugunu zikretmistir. Yine ayni yerde nakli delillerde ona reddiye verenlerin bir cogunun ona yakinlaşamayacaklarını zikretmistir. Akli delillerde ise, nakli delillerde oldugu kadar kuvvetli olmadigini soylemistir(10.clt. 325.s.).

Yine imam ibni Teymiyye'yi Hadis hafizlarından saymistir(14.clt. 22.s.).

113- Küçük Alusi.

Imam Allame Numan bin Mahmud el-Alusi(Hicri 1317. yılda vefat etmistir).

Bu imamda, bir once zikrettigimiz imamin ogludur. Kendiside babasi gibi büyük alimlerdenidir. Yazdigi bir çok eseri vardır.

Yazdigi önemli eser olan "[Celalul Ayneyn Fi Muhakemetul Ahmedeyn](#)" adli eserinde imam Şeyhulislam Takiyyuddin Ahmed ibni Teymiyye'yi savunmus, Ahmed bin Hacer el-Heysemi'nin istidlal ettigi batıl iddialarına yeterli ve kafi cevaplar vermistir.

Bir çok ilim ehlinde imam ibni Teymiyye'nin Ehli sunnet'ten olduğunu isbat eden sözler nakletmiştir. Allah ondan razı olsun. İnşallah birazdan bu eserde naklettigimiz bazı alimlerin sözlerini aktaracağız buraya.

Yine olurların duymayacağına dair yazdığı eser olan "[el-Ayatul Beyyinat Fi Ademi Semail Emvat](#)" adlı eserinde de Şeyhulislam ibni Teymiyye'nin bazı sözlerini zikretmiştir.

114- **Torun Alusi.**

imam Allame Mahmud Şukri bin Abdullah bin Muhammed bin Mahmud el-Alusi.

Bu imamda, Büyük Alusi'nin torunlarından. İsminde zikrettiğim en sonuncu Mahmud, biraz önce zikrettiğimiz büyük Alusi'dir. Allah hepsine rahmet eylesin.

Bu zikrettiğimden görüyor ki, Alusi ailesi gerçekten ilmi bir aile olup, Ehli sunnet alimlerini seven ve onları savunanlardan olmuşlardır. Allah onlara rahmet eylesin.

Yazdığı en Mukemmel eserlerden birisi, Müşriklerin imami Nebhani'ye reddiye olarak yazdığı "[Gayetul Emani Fi er-Raddi Ala en-Nebhani](#)" adlı eseridir. Bu eserin bir çok yerinde Nebhani'nin Şeyhulislam İbni Teymiyye'ye dil uzatmalarına cevap vermiştir. Onu bir çok eserinde de Şeyhulislam diye vasfetmiştir(Misal babından [et-Tuhfetul isna Aşeriyye](#) adlı eserine bak).

Mesela şöyle demistir: **Kasd ettiğimiz ise şudur: Şeyh ibni Teymiyye'ye ve onun ashabına bazı musibetlerin gelmesi, Basiret sahibi ve temiz akıllı insanların için, onların bu hali ile yuceldiklerinin öğrenilmesi gerekir. Ama aşırı cahil ve Hasedçi olan bu kişi, kötü göz ile bakınca sevapları kötülük gibi görmüş, ovmeleride sovmeye olarak görmüştür**(Gayetul Emani Fi er-Raddi Ala en-Nebhani 1.clt. 68.s.).

İmam Alusi'nin r.h. Şeyhulislam Muhammed bin Abdulvehhab'ın muhteşem eserlerinden olan "[Mesailul Cahiliyye Elleti Halefe Fiha Rasulullah s.a.v. Ehlul Cahiliyye](#)" adlı eserine yazdığı bir şerh vardır. Bu kitabıda gerçekten mukemmel eserlerdendir. İçinde Şeyhulislam ibni Teymiyye'den nakillerde yapmıştır.

115- **imam Allame İbrahim bin Hasen el-Kurani el-Medeni eş-Şafii es-Sufi.**

Yazdığı "[ifadatul Allam Fi Tahkiki Meseletil Kelam](#)" adlı eserinde imam ibni Teymiyye'den bahsederken şöyle demistir: **Onun sözlerinden aktardığımız şeyler, onun bu dediklerinin Kuran'a ve Sunnet'e ve Selef akidesine uydugunu** açıkladığımızdan sonra yeterli bir şekilde beyan olmuştur ki **o Tecsim'den uzaktır.** Akil sahibi olan herkesinde kabul etmediği cihet inancındanda uzaktır. Böylelikle onun itikadının ne olduğu ortaya çıkmıştır...

Sonra, ibnul Kayyim'e saldıranlara göre o bu meselelerde hocasının itikadi üzere olsa bile, onun hocasına nisbet edilen şeylerden hocasının uzak ve beri olması, onunda bu şeylerden uzak ve beri olduğunu göstermektedir. Böylelikle onunda **itikadının Sahih olduğu**, Kuran'a ve Sunnet'e uydugu, Selefî Salihin inancına da uydugu

[gorulur](#)(sonrada imam ibnul Kayyim'in Ehli Sunet'e muvafakat eden sozlerini nakletmistir. Celalul Ayneyn Fi Muhakemetul Ahmedeyn adlı eserden naklen 1.clt. 29.s.).

116- Irak'ın Allamesi **imam Ali Efendi es-Suveydi el-Bagdadi eş-Şafii**.

Subki'ye reddiye verirken şöyle demiştir: [Subki'nin bu iddiasına delil gerekmektedir. Halbuki eskilerin sozleri ve halleri bu dedigine muhalefet ediyor. Caiz oldugunu bile iddia etsek, onun hakkında "Muteal olan Rab'be \(Allah'a\) yonelmeyi dusunen kisi sirati mustakimden cikmistir" nasil densin ki? Subki'nin ona boyle bir soz ile reddiye vermesinin hic bir ilmi yonu yoktur. Bununla birlikte ibni Teymiye Peygamberlerin sonuncusunun –Salat selam uzerine olsun– yolundan gitmektedir](#)(Celalul Ayneyn Fi Muhakemetul Ahmedeyn 1.clt. 29.s.).

117- **Muhammed el-Emin bin Ai Efendi es-Suveydi**.

Bir önce zikrettiğimiz alimin oğludur. Yazdığı muhteşem eseri olan "[el-ikdus Semin](#)" adlı eserinde, babasının zikrettiğimiz sozunu zikredip ona muvafakat etmistir. Bu kitap 8clt. olarak risale baskisi ile basilmistir.

118- **Muhammed bin Şakir el-Kutbi**(Hicri 764 yilda vefat etmistir).

Yazdigi Tarih kitabi olan "[Fevatul Vefeyat](#)" adli eserinde ibni Teymiyye'den bahsetmistir. Onu en guzel vasiflar ile vasiflayip, imam Zehebi'nin onu ovdugu sozlerini zikretmistir.

Zikrettiği en ilginç seylerden biriside şudur: [Bazı kişiler Mısır diyarında kaldığı yedi yıl boyunca yazdığı eserlerini toparlamışlardı. Bunların hepsi 30 Cilde ulaşmıştır](#)(1.clt. 80.s.).

119- **Abdulhay bin Ahmed el-Ukkeri**(Hicri 1089. yilda vefat etmistir).

Yazdigi "[Şezeratuzzeheb](#)" adli eserinde imam ibni Teymiyye hakkında çok guzel bir bolum acip hayatindna bahsetmistir. İmam ibni Teymiyye'nin bir çok guzel vasfindan bahsetmistir(8.clt. 142-150.s.).

120- **imam Celaluddin es-Suyuti**.

Yazdigi "[Tabakatul Huffaz](#)" adli eserinde şöyle demiştir: [Şeyh, imam, Allame, Hafiz, Tenkid sahibi, Fakih, Muctehid, Mufessir, Yetenek sahibi, Şeyhulislam, Zahidlerin önde gideni, zamaninin elmaslarından birisi, Takiyyuddin Ebul Abbas Ahmed bin Şihabuddin Abdulhalim el-Mufti\(fetva veren\) bin Muctehid imam Şeyhulislam Mecduddin Abdusselam bin Abdullah bin Ebi Kasim el-Harrani, tanidik alimlerden birisi.](#)

[Rabiulevvel ayında, alti yuz atmis birinci yilda dogmustur. Ebul Yusr ve ibni Abduddaim ve bir çok kisiyi \(hadis rivayetinde\) dinlemistir. Hadis ile ugrasti. Tahric yapip hadislerin nerede oldugunu takip etti. Rical ilminde, Hadis'lerin illetlerinde ve](#)

fikhinde uzmanlasti. **Kendisi ilmin denizi gibi idi.** Sayili zekilerden idi. Ender zahidlerden idi.

Üç yüz cild kitap yazdi. Defalarca imtihana tabi tutulup eziyet cektii. Zülkaide ayinin yirmisinde, yedi yüz yirmi sekizinci yilda vefat etti(516.s.).

Derim ki: imam ibni Teymiyye'nin hayatından bahsettigi miktarın hepsini naklettim.

Imam Suyuti Muctehid imamlardan bahsederken şöyle demistir:

Subki'den sonra bu güne kadar gelen Muctehid'ler ise, onların aralarında Hadis ilminde Balki'ninin rutbesine ulasan kimse yoktur. Ama Subki'den önce (bu ictihad şartlari bazı kisilerde) , Ahkam ve Hadis (ilimlerinde) bulunmaktadır. **Onlardan birisi ibni Teymiyye'dir.** Ondan önce de ibni Dakik el-ıyd vardı. Ondan önce de Nevevi. Ondan önce de Ebu Şame. Ondan da önce ibnus Salah. Mutekaddimun (Selef zamanındaki) imamlarda ise bu gibiler çok fazladır(et-Tehaddusu bi Nimetillah 107.s.).

Derim ki: Görmüyormusun, imam ibni Teymiyye'yi tarihte gelen ender, parmaklar ile sayilacak kadar az alimin arasında zikretmistir!

Imam Suyuti, Şeyhulislam ibni Teymiyye'nin sözlerini o kadar muteber goruyor ki, bir fetvasinin cevabında imam ibni Teymiyye'nin fetvasini uzunlamasına zikrettikten sonra şöyle diyor: **İşte bunun hepsi ibni Teymiyye'nin sözüdür**(el-Havi Li el-Fetava 1.clt. 300.s.).

Yine "Kim Kendini bilirse Rabbini bilir" Hadisi hakkında sorulduğunda şöyle demiştir: Şüphesiz ki bu Hadis Sahih degildir. Bu Hadis hakkında Nevevi sorulduğunda: "Sabit degildir" demistir. Nasıl ki bu fetvalarında vardır.

ibni Teymiyye'de soyle demistir: Mevzu'dur(uydurmadır).

Zerkeşide "el-Ehadisul Muştehera" adli eserinde soyle demistir: Sem-ani bu sözün Muaz er-Razi'nin sözü olduğunu söylemistir(el-Havi Li el-Fetava 2.clt. 227.s.).

Yine soyle demistir: Bu yilda ibni Kalevun geri donduğunda, Vezir ibnul Halili Zimmet ehlini tekrar işaretli beyaz sarik takmalari için konustu. Olarin (Ehli zimmetin) Divan'a her yıl yedi yüz bin verecekleri sartini aldıklarını söylemistir. Meclistekiler sustu. **Seyh Takiyyuddin ibni Teymiyye ayaga kalkti. Allah ona rahmet eylesin. Muthis bir konusma yaptı. Vezir'in sözüne reddiye verdi. Sultan'a dedi ki: Sakin Zimmet ehlini savunanlardan olmayasin! Sultan'da onun sözünü dinledi. Boylelikle onların sarı ve mavi giyisileri giymeleri devam etti...**(Husnul Muhadara Fi Tarihi Misra ve el-Kahira 2.clt. 300.s.)

(Ehli zimmet, Ehli kitaptır. Yahudi ve Haristiyandır. İslam ülkesinde kalıp Müslümanlara para odayenlere denir)

Derim ki: imam Suyuti'ye bak, nasilda ibni Teymiyye'ye rahmet okuyup onun yaptigi bu guzel işi övüyor. Eger onu sapik Bidatçı, veya kafirlerin önde gideni olarak gorseydi ona böyle dermiydi?! Rabbim akilsizlara akil versin.

121- **Muhammed bin Cemil bin Ömer el-Bagdadi. İbnuşşatti** diye bilinir.

Soyle demistir: ... **Önemli olan: Kendisi fazla bilgili oldugundan, rakipleri onunla munazara yapamiyorlardı.** Dilinin sertliginden de kimse onunla geçinemiyordu. Sadece çok azi hariç...

Şemsuddin bin Abdulhadi el-Makdisi onun için bir kitapta hayatini yazdi. Bir cild idi. Bu kiside onun en yakin talebelerindendir.

Yine Ebu Hafs Omer bin Ali el-Bezzar el-Bagdadi'de bir kac defterde hayatini yazdi.

Misir ve Şam diyarinin Katimussir'ri, onu tarihinde zikretti.

Hafiz Şemsuddin bin Nasiruddin ed-Dimeşki'de onun için er-Raddul Vafir Ala Men Kale Enne Men Semme ibni Teymiyye'te Seyhulislami Kafir adli eserini yazdi.

Onu Misir'in bir çok alim ovdu...(Tabakatul Hanabile 61.s. ve sonrasına bak)

122 + 123 **Şemsuddin Muhammed bin Ali bin Ahmed ed-Davudi.**

Bu imam yazdigi "Tabakatul Mufessirin" adli eserinde Mufessir alimleri zikredip hayatlarindan bahsetmistir. Bu alimlerin arasinda da Şeyhulislam ibni Teymiyye'yi zikretmistir. imam ibni Teymiyye'yi **Şeyhulislam, imam, Allame Fakih, Muctehid, Mufessir, Maharetli, Usulcu ve zamaninin ender kisilerinden** gibi vasiflar ile vasfetmistir.

Yine soyle demistir: **Onun sohreti, onun hakkında bahsetmeye gerek duydurmamakta!...**

Onun dersini dinlemeye Kadilarin kadisi **Behaaddin bin ez-Zeki, Seyh Tacuddin el-fezari, Zeynuddin bin el-Murahlil, Seyh Zeynuddin bin el-Munecca ve bir grup kisi gelmistir.** Besmele hakkında muthis bir ders verdi. Bu dersi insanlar arasinda bilinmektedir. Dersi dinlemeye gelenler onu yucelttiler. Ona çok fazla ovgude bulundular...

Kadilarin kadisi (123) **Şihabuddin bin el-Huveyyi** soyle demistir: **Ben, Seyh Takiyyuddin'in** (ibni Teymiyye'nin) **itikadi uzereyim.** Bunun dedigi için ona kizdilar. Bunun üzerine dedi ki: **Cunku onun zihni temizdir. Bildigi seylerde çok fazladir. O sadece dogruyu soylemekte.** Bunun üzerine Seyh **Şerafuddin el-Makdisi**(40.numarali alime bak) soyle demistir: Ben, onun bereketini ve Duasini isterim. O benim arkadasim ve kardesimdir.

Bunu Berzali Tarih'inde zikretmistir...

Allah adina muhalifler tarafindna eziyet çekti. **Tertemiz sünneti koruduğu için korkutuldu.** Taki Allah onu yuceltti. Takva ve mehabbat ehlini onun sevgisi ile

doldurdu(bunu imam Zehebi'den naklen zikredip ikrar etmistir)(Tabakatul Mufessirin 1.clt. 46.s. ve sonralari).

124- **Halil bin Aybek es-Safedi**(Hicri 764 yilda vefat etmistir).

Yazdigi "Ayanul Asr ve Avanun Nasr" adli eserinde şöyle demiştir: **imam Ahmed bin Hanbel'in mezhebi üzerinedir. Onun mezhebinde ondan (ibni Teymiyye'den) daha çok bilgili ve sağlam birisi olmamıştır**. Zamaninin cesurlari ile karsi karsiya geldi ve mucadele verdi. Meydaninin ortasinda hasimlari ile mucadele etti. Kesin deliller ile arastirmalarin sikligini genisletti. Kendi gorusleri suphe icinde iken, **Deliller ile onlari ortaya cikardi. Sunnet onun dilinin ucunda idi**. Eser ilimleride kalbinin melekesi idi. Alimlerin sozleride iki gozunun onunde idi. **Ne ben, nede bir baskasi onun gibi delilleri sayabilen, her hangi bir gorusun kaynaklarini müthiş hizla zikretmede (onun kadar iyi) hic kimeyi gormedi!** Yine Hadis'lerin nerede oldugunu ve kaynaklarinin ne oldugunu zikretmede onun gibisi gorulmedi.

İki asil olan Fikih ve Kelama gelince, bunlari anlamak ve bilmekte, onu duyan için dehşet birisi idi. **Onun zikrettiğini ve toparladığını goren kisi icin bunun aynisini yapmak imkansiz olur**. Furu meselelerini Usul'deki yerine indirir. Kiyaslarida alindigi yere geri çevirir...(sonrada bu sekilde ovmeye devam etmistir)

Yine şöyle demiştir: **Onu Misir ehlerinden bir grup alim ovmustur. Onlardan bazilari sunlardir:**

(1)Şihabuddin Ahmed bin Muhammed el-Bagdadi. Ibnul Ebradi diye bilinir.

(2)Şeyh Şemsuddin es-Saig.

(3)Saduddin Ebu Muhammed Sadullah bin Abulehad el-Harrani. Bu kaside onu cokca ovmustur...

Allah ona(ibni Teymiyye'ye) rahmet eylesin. Vefat ettiginde onun arkasindan bir grup kisi ona mersiyye okudular. Onlardan bazilari:

(3)Şeyh Kasim bin Abdurrahma el-Mukri.

(4)Burhanuddin ibrahim bin Şihabuddin el-Acemi.

(5)Mahmud bin Ali bin Mahmud ed-Dakuki el-Bağdadi.

(6)Muciruddin el-Hayyat el-Dimeski.

(7)Şihabuddin Ahmed el-Karşet.

(8)Zeynuddin Ömer bin el-Hisam.

(9)Muhammed bin Ahmed bin Kasim el-Halebi el-Dimeşki el-Eskaf.

(10)Safiyyuddin Abdulmumin bin Abdulhak el-Bagdadi el-Hanbeli.

(11)Cemaluddin Mahmud bin el-Esir el-Halebi.

(12)Abdullah bin Hadar bin Abdurrahman er-Rumi el-Hazri. Muteyyim diye bilinir.

(13)Takiyyuddin Muhammed bin Suleyman bin Abdullah bin Salim el-Caberi.

(14)Cemaluddin Abdussamed bin ibrahim el-Halil el-Halili.

(15)Hasan bin Muhammed en-Nahvi el-Merdani.

Ve başkalari.

Derim ki: Bundan sonra hocasi Aladdin Ali bin Ganim'den direk rivayet ettiği bir şiiri zikretmiştir.

Ardından da kendisinin imam ibni Teymiyye hakkında yazdığı şiiri zikretmiştir.

Derim ki: Bu eserinde kendisinin Şeyhulislam ibni Teymiyye ile görüştüğünde zikretmiştir(1.clt. 136-147.s.).

Derim ki: Yine bu eserinde kendisinin "et-tarihul Kebir" adında bir eseri olduğunu söylemiştir. Bu eserinde de Seyhulislam ibni Teymiyye'nin hayatından bahsettiğini zikretmiştir.

125- **ibni Hacer el-Askalani.**

Er-Raddul Vafir'e yazdığı önsözde Şeyhulislam ibni Teymiyye'yi son derece ovuştur.

Önsözde dediklerinden alıntılar:

Şeyh Takiyyuddin'in(ibni Teymiyyenin) şöhreti güneşten daha fazladır(parlaktır).

"Şeyhulislam" lakabı ile lakablandırılması, bu güne kadar saf dillerde dolasmaktadır. Yarında, dün gibi Seyhulislam lakabı kalacak ve devam edecektir. Onun(ibni Teymiyye'nin) seyhulislam olduğunu sadece onun mertebesini ve yerini bilmeyen, veya inşafı asan birisi inkar edebilir ...

... Bu Zatin imamlığı için delil olacak sadece onun cenazesinde hiç kimsenin hiç bir cenazede toplanmadığı kadar toplanması bile yeterlidir...

... Hiç kimsenin(yani ibni teymiyye'ye muhalefet edenlerin bile) onu munafıklık ile veya kaninin akitilmesi ile hüküm verdiği bilinmemektedir(burada ibni Hacer, Şeyh ibni Teymiyye'nin kıymetini açıklamak için, ibni Teymiyye'yi sevmeyenlerin bile onu tekfir etmediklerini açıklıyor) ...

... O hiç şüphesiz "Seyhulislam" dir ...

... İşte onun yazdığı eserler, kitaplarının içi mucessimelere reddiyeler ile dopdoludur...

... Çünkü zamanının büyük imamları onun müctehid olduğunu söylemişlerdir...

... İşin en ilginç tarafı ise bu Zat, bidatçılara karşı en çok reddiye yapan ve ayaklanan kisidir(sonrada ibni Teymiyye'nin reddiye verdiği bazı bidatçi fırkaların isimlerini sayıyor. Buradan da anlıyoruz ki İmam İbni Teymiyye Bidatçı değilmiş)...

... Onun kitapları bidatçılara reddiyeler ile dopdoludur...

... Şeyh Takiyyuddin'nin(ibni Teymiyye'nin) menkıbeleri olarak, sadece yetistirdiği öğrencisi olan Seyh Semsuddin ibnulkayyim bile olsa, onun ne kadar büyük mertebesi olduğuna dair bir delildir...

... İşte kim ona Kafir derse, veya onu Seyhulislam diye adlandırana kafir derse; kesinlikle o kisinin sözüne itibar edilmez ve o kişiye güvenilmez. Halbuki asil gereken, bunu diyeni hakka geri donene kadar caydirmaktır(cezalandırmaktır)(Bu önsözün hepsini İbni Hacer'in meşhur talebesi Hafız Sehari, hocası İbni Hacer'in hayatı hakkında yazdığı "el-Cevahir ve ed-Furar fi Tercemetil Hafız İbni Hacer" adlı eserinde hocasının önsözlerini arasında zikretmiştir).

Derim ki: Ehli Sunnet'in düşmanları, yalan söyleyip iftiralar atarak imam Hafız İbni Hacer'in İbni Teymiyye hakkındaki görüşünün kötü olduğunu iddia etmişlerdir. Halbuki bu açık ve zahir bir yalandır.

Derler ki: İmam İbni Hacer "ed-Durarul Kamine" adlı eserinde İbni Teymiyye hakkında kötü sözler söyleyip kötü birisi olduğunu isbat etmiştir.

Bunu diyene deriz ki: Yalan söyledin, ne sen, nede senin gibileri imam İbni Hacer'in sözlerinden, nede ilmi istihlaldan anlayamazsınız. Bu şüphene ve batıl iddianıza söyle cevap veririz:

İmam İbni Hacer'in meşhur "ed-Durarul Kamine" adlı eseri Tarih kitabıdır. Yani içinde Tarihi olaylardan bahseder. Sekizinci yüzyılda yaşayan alimleri zikreder. Onlar hakkında bulduğu bilgilerin bazılarını zikreder.

"ed-Durarul Kamine" adlı eserinde imam İbni Teymiyye hakkında bahsetmiştir. Ama bilinmesi gerekir ki imam İbni Teymiyye hakkında kendi görüşünü belirtmemiştir. Peki sizler nasılda gelip kendi görüşünü belirtmeden imam İbni Hacer'in İbni Teymiyye hakkında kötü inanç üzere olduğunu söyleyebilirsiniz ki?

Evet, imam İbni Hacer "ed-Durarul Kamine"de imam İbni Teymiyye'den bahsederken kendinden önce gelen alimlerden nakiller yapmıştır.

Sen dedin ki: İbni Teymiyye'ye dil uzatanların sözünü nakletmiştir. Bu nedenle demek ki o İbni Teymiyye'yi sevmiyor.

Halbuki bunu demek cahilligi gösterir. İmam İbni Hacer "ed-Durarul Kamine"de imam İbni Teymiyye hakkında hem onu öven alimlerin sözlerini zikretmiştir, hemde onu övmeyen alimlerin isimlerini ve sözlerini zikretmiştir.

Sen iddia edip imam İbni Hacer'in imam İbni Teymiyye hakkında onun kendisini beyendığını, büyük hilafeti arzu ettiğini, yalanlar söylediğini ve buna benzer alimlere laik olmayan şeyleri yaptığını zikrettiğini söyledin. Halbuki bu dediklerin yalandır. Bu sözlerin hepsi imam İbni Hacer'in sözü değil, Cemaluddin es-Sumeri adlı kişinin sözleridir.

Sen ve senin gibileri imam ibni Hacer'in "**ed-Durarul Kamine**" adli eserinden nakiller yaparken hile yapip bu sozleri Sumeri adındaki kişinin şöylemediğini ve ibni Hacer'in bizzat kendisinin söylediğini ve boyle inandığını iddia ettin. Halbuki hakikat oyle olmayip, bu sozlerin hepsini ibni Hacer'in, es-Sumeri adlı kişinin el-Emali adli eserinden naklettigidir.

İşte sizin İbni Hacer dedi diye zikrettikleriniz aslında onun sözleri değil başkasının sözleridir.

Yine sen imam ibni Hacer'in ibni Teymiyye hakkında onceden zikrettigimiz imam Safedi'nin mukemmel sozlerini naklettigini zikretmedin(yapılan ilk hile!).

Yine sen ibni Hacer'in, Hafiz Zehebi'den şeyhulislam ibni Teymiyye'yi ovdugu bir cok sozunu naklettigini zikretmedin(yapılan ikinci hile!).

Yine sen ibni Hacer'in "**Hocalarimizin hocasi Ebul Feth el-Yamuri(ibni Seyyidinnas) soyle demistir**" diyerek ibni Teymiyye'ye övgü içeren mukemmel sozunu naklettigini zikretmedin. Halbuki bizler bu sozun bir kismini onceden zikrettik(yapılan üçüncü hile!).

Yine sen ibni Hacer'in, imam Zehebi'nin talebesi Subki'ye kizip onu azarlayip ibni Teymiyye'ye böyle reddiyeler vermemesini istedigini zikrettigini zikretmedin(yapılan dördüncü hile!).

Yine sen Subki'nin imam Zehebi'ye cevabini, bu cevabın icinde Subki'nin nasilda itiraf edip imam ibni Teymiyye hakkında guzel ogvulerde bulundugunu zikretmedin. Nasil ki biz bu sozu onceden zikretmistik(yapılan beşinci hile!).

Yine Salahuddin el-Alai'nin imam ibni Teymiyye hakkında mukemmel ogvusunu zikrettigini zikretmedin(yapılan altıncı hile!).

Yine Halebin Muftusu olan Seyh Burhanuddin'in imam ibni Teymiyye'yi ovdugu bir sozunu naklettigini zikretmedin(yapılan yedinci hile!).

İşte bunlarin hepsini zikretmedin. Sonrada imam ibni Hacer'in sadece bir tane kitaptan yaptığı nakilleri ele aldın, bu kitapta gecen herseyi imam ibni Hacer soylemis gibi gosterdin. Onun disinda kalan kitaplardan naklen zikrettiği seyleri ise gormemezlikten geldin.

Bumu sizin insafiniz? Alimlere karşı ihtiraminiz? Alimlerin kitaplarına sayginiz? Alimlerden görüş aktarmanızdaki titizliginiz?

İşte bu sizlerin ve sizin gibi olan Bidatcilarin nasilda alimlere aciktan ve utanmadan yalan soylediklerini goz önünde tutmaktadır.

Ayrıca Cemaluddin es-Sumeri diye biriside bilmiyorum. Belki bu kisi Sumeri degilde Sermeri'dir. Sermeri denilen kiside onceden adini imam ibni Teymiyye'yi mudafaa

edenler arasında zikrettiğimiz kişi değildir elbette. Çünkü o kişi imam ibni Teymiyye'nin büyük savunucularındandır. Nasıl ki bu konuda eseri bile vardır.

İşte böyle adı bile bilinmedik bir kişinin sözlerinden de ne fayda gelir acaba? Ayrıca önceden alimlerin sözleri arasında zikrettik ki bazıları imam ibni Teymiyye hakkında çok pis şeyler uydurup ona iftira atmışlardır. Bu durumda nasıl böyle bir kişinin sözleri alınsın ki?

Bu sözleri almanın üstüne ibni Hacer'e nisbet etmek ise tehlikeli bir iftira olmuştur. En doğrusunu Allah c.c. bilir.

Bunun dışında muhalifler başka bir şüphe daha zikrederler. Derler ki: İmam ibni Hacer, ibni Teymiyye'den bahsederken onun itikadda Şafii olduğunu izhar ettiğini, yani Mucessimelikten tövbe ettiğini beyan ettiğini zikretmişlerdir.

Deriz ki: imam Şafii'nin inancı üzere olduğunu söylediği hakkında herhangi bir delil yoktur. Bunun için Sahih senede ihtiyaç vardır. Ayrıca imam Şafii'nin itikadi imam Ahmed'in ve Selefin inancıdır. Bunda da bir ilginçlik yoktur.

Yine derler ki: Hapisten çıktığında "Ben Eş-ariyim" demistir.

Deriz ki: Yine bu iddiasında sabit bir senede ihtiyacı vardır. Ama farzedelim ki demiş, zaten imam Eşari'nin Selef akidesine girdikten sonra itikadi doğru bir itikaddır. Bunu demekte de bir sakınca yoktur.

Ayrıca imam ibni Teymiyye bunu dedi ise hapisten çıkmak için demistir. Yani zor durumda ikrah halinde iken demistir. Bu nedenle o sözlerin içinde "Allah Ars'in üzerinde hakiki bir şekilde değildir" gibi sözleri söylemesi, eğer öyle dedi ise ikrah halinde olduğundandır.

Halbuki bu hikayenin sabit bir senedi yoktur. Bu hikaye, imam ibni Teymiyye'ye uydurulan ve iftira olarak nisbet edilen şeylerden birisidir. Hiç bir senedi yoktur.

Ayrıca imam ibni Abdulhadi, el-Kevakibu ed-Durriye adlı eserinde Seyhulislam ibni Teymiyye'ye yalanlar isnad edildiğini zikretmiştir. İşte buda o yalanlardan birisidir.

Eğer doğru ise büyük alimler senedler ile rivayet edip bu durumun beyanını yaparlardı.

İşte bu dediklerim, imam ibni Hacer'in ibni Teymiyye hakkında görüşünün güzel olduğunu, iftiracıların iftiralarının doğru olmadığını isbat etmiştir inşallah. En doğrusunu Allah c.c. bilir.

126- Türk asıllı **Aladdin Mogoltay bin Kalic el-Hanefi**(Hicri 762 yılında vefat etmiştir).

Şöyle demiştir: **İki yüzlülük için söylemediğim, İmam olan hocamız**(yani ben bunun talebesiyim diyerek büyükmeye çalışmadığım birisidir demek istemiştir) :

Takiyyuddin Ahmed bin Abdulhalim bin Teymiyye. Kendisi hakkında bütün şehirlerde

söz edilmektedir. Her tarafa kendi ilmi ulaşmıştır. Bu nedenle bizler onun hayatından bahsetmedik.

Be onu Kahire'de gördüm. Muşafehe olarak bana icazet verdi. onunla vedalaşmak için yanına gittim. Ondan, bana vasiyyet edip dua etmesini istedim. Bana dedi ki:

Ey çocuk. Bizler Tirmizi'nin sünen'inde Sabit olan bir sened ile Peygamberin s.a.v. İbni Abbas'a şöyle dediğini rivayet etmişizdir: **Ey çocuk ben sana kelimeler öğreteceğim. Allah'ı hıfzet ki oda seni korusun. Allah'ı hıfzet ki onu kendin ile birlikte bul. Eğer bir şey istersen onu Allah'tan iste. Eğer bir şey için yardım dileyeceksen Allah'tan dile. Bil ki, ümmet sana bir fayda vermek için bir araya gelseler, o şeyi Allah senin için yazmadığı müddetçe onlar sana bir fayda veremezler. Eğer sana bir zarar vermek için bir araya gelseler, Allah senin aleyhine yazmadığı müddetçe sana bir zarar veremezler. Kalemler kalktı, kağıtlarda kurudu.**

(İmam Aladdin Mogoltay der ki) İşte bu şekilde senedsiz olarak zikretti. Bu hadis dışında Senedini muallak olarak bıraktığı hiçbir Hadisi ondan rivayet etmedim. O da bunu Hasan bin Buhari'den duyması ile rivayet ediyor. Dedi ki: Bize ibni Taberzed inba etti. Dedi ki: Bize Kerruhi inba etti. Dedi ki: Bize Ebul Feth el-Heravi inba etti. Dedi ki: Bize Ebu Amir el-Ezdi ve Ebu Nasr et-Tiryagi ve Ebu Bekir el-Gurci inba etti. Dediler ki: Bize Ebu Muhammed el-Cirahi inba etti. Dedi ki: Bize Ebul Abbas el-Mahbubi inba etti. Dedi ki: Bize **Tirmizi** inba etti. Dedi ki: Bize Ahmed bin Muhammed bin Musa tahdis etti. Dedi ki: Bize ibnul Mubarek haber verdi. Dedi ki: Bize Leys bin Saad ve İbni Luheya haber verdi. ikiside Kays bin Haccac'tan rivayet ettiler.

Tirmizi'nin Başka bir senedi: ve bize Abdullah bin Abdurrahman tahdis etti. Dedi ki: Bize Ebul Velid haber verdi. Dedi ki: Bize Leys bin Saad tahdis etti. Dedi ki: Bana Kays bin el-Haccac tahdis etti. (Bu kişilerin rivayetlerinin) Manası aynıdır. Hepsi Haneş es-Sanani'den, o da ibni Abbas'tan rivayet etmiştir. Sonrada(Tirmizi, İbni Teymiyye'nin okuduğu Hadis'i zikretmiştir). Şöyle demiştir: Bu Hadis, Hasen Sahih Hadis'tir.

(İmam Alladdin Mogoltay der ki) Bize bu Hadis daha "Aali" olarak üç kişi daha az bir sened ile rivayet olunmuştur. Sanki ben sayı olarak bu Hadis'i Kerruhi'den **ışittim...**(sonrada kendi "ali" senedini zikretmiştir)

(Bu nakil, İmam Mogoltay'ın "el-İsal Li Kitabi ibni Suleym ve İbni Nokta vel İkmal" adlı eserinde zikretmiştir. Bu kitap bildiğim kadarı ile basılmamıştır. Ama İmam İbni Teymiyye hakkında konuştuğu bölge "el-Cami Li Siratı Şeyhil İslam İbni Teymiyye" adlı eserinde zikredilmiştir)

Evet, Hadislerin senedlerini zikretmek şereftir. Müslümanların diğer sapık fırkalardan farkıda senedleri ile Peygamberlerin s.a.v. ve Sahabe'lerin sözlerini rivayet etmeleridir. İmam Mogoltay'ın sözlerini dikkatlice defalarca okuyan kişi için, bu sözlerden bir çok faydalar çıkaracağını sanıyorum. Allah'a şükürler olsun.

Sanirim bu kadar buyuk alimlerin sozleri, imam ibni Teymiyye'nin ne kadar buyuk bir alim olduğunu ortaya koymustur.

eger vaktim olsaydi, burada zikrettiklerimin iki katini zikredebilirdim. Imam ibni Teymiyye hakkında konusan alimler ve onu ovenler cok fazladir. Allah onlara rahmet eylesin.

Artik kim imam ibni Teymiyye hakkında kotu konusacak ise, heleki onu tekfir etmeye curret edecek ise, buraya kadar zikrettigimiz bu alimlerin hepsini karsisina aldigini, bu dedigi ile alimlerin geneline muhalefet ettigini unutmasin. Allah'a sukurler olsun.

Allah rızası için, Müslüman hocamız İbni Teymiyye'yi savunmak için yazan: Ebu Musa el-Medeni.

Allah onun ve anasının ve kardeşlerinin ve hocalarının ve bütün müslümanların gunahlarını affetsin. Bu risaleyi okuyan müslümanların da günahlarını affetsin...

Fihrist:

Önsöz.....	3.s.
1 Kıdemi Alem.....	9.s.
2 Allah'ın sıfatı ihtiyariyyesi vardır.....	33.s.
3 İbni Teymiyye'ye atılan tecsim iftirası.....	68.s.
4 Allah'ın konuşması harf ve ses ile midir?.....	86.s.
5 Allah'ın her gece Dünya semasına inmesi	157.s.
6 Allah'ın zatının sınırı var mıdır?.....	184.s.
7 Allah'a isnad edilen Mekan meselesi.....	204.s.
8 Peygamberimizin s.a.v. kıyamette Allah'ın Arş'ına oturması ve bu konuda gelen rivayetler.....	216.s.
9 Şeyhulislam ibni Teymiyye'yi öven alimlerden örnekler	244.s.